

རིགས་གཉེན་དར་ཁྱིམ།



མཛད་པ་ལོ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

མེད་ལྷོ་ས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་ལྷེན་གྲུབ།

༡༡། །ཚཱ་མ་དིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལིགས་
པར་བཤད་པའི་སློབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །



མཚན་པ་པོ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
སེར་བྱེས་རིག་མཚན་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སློབ་ཁང་།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྲིད་ཨང་།

SJRB-0049

དེབ་གསལ་རྒྱུ་སྤྲོད་པའི་བར་གཞི་རབ་ལོན་བཞག་ཡོད།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གིས་སློབ་དཔུང་ལ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཞོས།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམ་ས་སྤེལ་བྱས།

༢༠༡༧ ལྷ་བཞེ་བར་གསར་དུ་ཚོམ་སྤྲིག་བྱས།

༢༠༢༠ ལྷ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༠ ལ་བསྐྱར་སྤྲིག་བྱས།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཏུ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་ཏུ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བསྐྱར་སྤྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྲིག་པ།

བར་སྐྱེན་གྱི་བདག་དབང་དེབ་གསལ་ཚོམ་སྤྲིག་ལྷན་ཚོགས་ལ་ཡོད།

༡༡། །ཚ་ད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་བྱི་རྣམ་བཤད་

ཡིགས་པར་བཤད་པའི་སྟོང་ཡོ།



མཛད་པ་ལོ།

ཅ་བ། ས་སྐྱ་པ་རྗེ་ཏེ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

འགྲེལ་བ། རྒྱལ་ཚབ་དང་མ་རིན་ཚེན།

བཤད་སྐྱབ་བྱེད་པའི་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ལོ་དེའི་འཇམ་པ།

མོད་རྒྱལ་ལོ། ༡༩༩༡

བྱི་ལོ། ༡༠༧༥

། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་བར་བཤད་པའི་སྣོད་པོ་

ཞེས་བྲ་བ་བཞུགས་སོ། །(ཙམ་ལྷེ་ལ་སྐྱུར་མ་)

TSEMA RIGPAY TER GYI NAMSHAY LEGPAR SHAYPAY
NYINGPO ZHEJAWA ZHÜK SO

Herein lies [Gyaltsab Je's] Explanation of [Sakya Pandita's]
Treasury of Reasonings of Valid Cognition,
entitled 'Essence of Excellent Explanations'

དཔར་ཐེངས་དང་པོ་དེབ་གྲངས་ ༥༠༠༠ ལྷི་ལོ་ ༢༠༡༥

First Edition: 2015 (5000 copies)

Published by:

བཤད་སྐྱབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྱོན་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཞུ་སྒྲིག་དང་འབྲེམས་སྤེལ་ཞུས།

Arranged and Distributed by The Union of Teaching & Accomplishment Publishing Group



Sera IMI House

House 8 8 , Sera Jey Monastery

Bylakuppe, Distt. Mysore

Karnataka 571104, India

E-mail: mail: seraimihouse@gmail.com

དཔེ་དེབ་འདིའི་དཔར་ཚུ་འགྲུར་མེད་ཐོག་བསྐྱར་དུ་དཔར་སྐྱོན་གནང་ན་དགག་བྱ་མེད།

དེབ་ཚད། 17.6x24.3cm book size

Printed and bound in India by Mohan Printing Press, Hubli, Karnataka.

དགའ་ཆག

ས་སྐྱ་བཞེད་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐང།	༠༡
རྒྱལ་ཚབ་དང་ས་རིག་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐང།	༠༢
སྲོན་གླེང་རོ་སྲོད།	༠༣
དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།	༠༣
འབགས་ལུལ་གྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་བྱང་རིམ།	༠༤
ཚོགས་སྐྱོང་དང་ཚོས་ལྷགས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་སྐབས།	༡༡
ས་བཞེད་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར།	༡༢
དགོ་ལྷན་པའི་ཚོགས་ནས་རིགས་གཏེར་གྱི་ཚོག་དོན་བཟལ་ཚུལ།	༡༣
རྗེ་ཡབ་སྲས་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་གཞན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཚོག་ཟེན་ཁག།	༡༤
དར་རྒྱུ་ཀ་འདིའི་མཚད་པ་ལོ་རྒྱལ་ཚབ་ཚོས་རྗེ་ཡིན་མིན་ལ་དབྱེད་པ།	༡༥
ཚད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་འབྲེལ་བྱེད་གཞན་ཁག།	༡༦
པོད་ཀྱི་ཚད་མ་སྐྱོ་བ་གཞན་མདོ་ཙམ་སྐོས་པ།	༡༧
ཚད་མ་སྐྱེ་བའུན་གྱི་རང་ལུགས་ལྷུ་བ་མཐའ་གང་དུ་གནས་པའི་བཞེད་ཚུལ།	༡༨
མཐའ་དོན།	༡༩
སྲོན་གླེང་རོ་སྲོད་ཀྱི་མཚན།	༢༠
ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་ཐང་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྐྱོང་པོ།	༢༡
ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཚོ་བཏགས།	༢༢

ལྷོ་དང་བྱེ་བྲག་བརྟག་པ།.....	63
ལྷོ་བ་པ་དང་གཞན་སེལ་བརྟག་པ།.....	63
བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པ།.....	73
འབྲེལ་བ་བརྟག་པ།.....	74
འགལ་བ་བརྟག་པ།.....	70
མཚན་ཉིད་བརྟག་པ།.....	77
མངོན་སྲུང་བརྟག་པ།.....	77
རང་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པ།.....	78
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པ།.....	78
དཔར་བྱང་སློན་ཚིག།.....	81
ལྷོ་ལྷོ་ག་པའི་གསལ་བཤད།.....	81
ལྷོ་གསལ་རྗེ་ཆེ་ལྷོ་རྒྱ།.....	81

ས་སྐྱ་བ་རྗེ་ཉ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་

༡༡༧ །དབུ་ལྗང་ས་སྐྱ་འཁོར་ལྗང་དང་ས་སྐྱ་ལོང་མ་རྣམ་ལྗང་ཡ་རྒྱལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
 འདི་ཉིད་ཡལ་འཁོར་དབུ་ལྗང་ཆེན་པོ་དང་ཡུམ་མ་ཅིག་གར་སྤུ་མ་ཉི་ཁྱི་ལྷུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་
 རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་རྒྱ་སྐྱུ་གྱི་ལོ་༡༡༤༣།ལོར་གཙང་དུ་སྐྱུ་འབྱུངས། མཚན་དབུ་ལྗང་དོན་གྲུབ་
 ཏུ་གསོལ། ལྷ་མོ་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བྱུང་དུ་དགེ་བསྐྱེད་གྱི་རྣམ་པ་བཞེས་ཏེ་
 མཚན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ། ལྷ་མོའི་བྱུང་དུ་ས་སྐྱ་ལོང་མའི་གསུང་བཙུན་མདོ་
 སྐྱུ་གས་ཀྱི་ཐབ་གནད་མ་ལུས་པ་གསལ། དེ་ནས་ལྷ་དོན་རྗེ་རྗེ་སྐྱུ་བས་ལས་བྱམས་ཚོས་སོགས་
 ལུང་གི་རྒྱུར་དང་། མ་བྱ་བྱུང་བཙོན་དང་རྩྭ་རྩྭ་གཞོན་མེད་ལས་ཚད་མ། ལྱི་ལོ་ལྷས་པ་བྱུང་
 རྒྱུ་འདོད་ལས་གདམས་པ་རྣམ་ཚོགས་གསལ་ཏེ་རྗེ་རྣོད་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འདྲི་གས་པའི་རྒྱོབས་པ་
 བརྗེས་ཤིང་མཁས་པའི་སྐྱབ་གྲགས་ས་སྤེད་དུ་ལྷ། འཕྲོག་བྱེད་དགའ་པོ་སོགས་རྒྱ་གར་རྣོ་
 རྩོགས་ཀྱི་ལྷ་སྤྲེགས་ཀྱི་རྣོན་པ་བྱུག་དང་ཚོད་པས་དེ་དག་ལམ་བར་མཛད་དེ་རལ་པའི་ལྷར་
 ཐེགས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་དག་གི་རལ་པ་དབུ་ཅེ་རྗེ་མ་ན་དེ་སྐྱ་མཚོར་རྒྱ་ཡོད། དགྲུང་ལོ་ཉིར་
 གསུམ་པ་ཤིང་གྱི་(སྐྱི་ལོ་༡༣༠༧)ལོར་ཁ་ཆེ་པ་ཆེན་པོ་ལྷ་ལྷི་དང་མཛལ།

པ་ཆ་ཆེན་མཁན་སློབ་ལས་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྷ་དང་རྒྱུང་བ་ལྷ་ལ་སྐྱུངས་པ་མཐར་གྱིན་
 མཛད་པས་བརྗེ་ཉིའི་མཚན་སྐྱབ་ཐོབ་ཅིང་། དེ་ནི་གདམས་རྣོངས་ཀྱི་མཁས་པའི་ཁྲིད་ནས་བརྗེ་ཉིའི་
 མཚན་སྐྱབ་ཐོབ་པ་དང་པོ་དེ་ཡིན། དགྲུང་ལོ་ཉིར་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་འབྲུག་ལོར་ཁ་ཆེ་
 པ་ཆ་ཆེན་བྱུང་དུ་བསྐྱེད་པར་རྫོགས། དགྲུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་མེ་གྱི་(སྐྱི་ལོ་༡༣༧༠)ལོར་ས་སྐྱའི་ཁྲིར་
 ཐེབས། ས་སྐྱ་བཞི་ཐོག་ལྷ་བྱང་གསར་བཞེངས་གནད་བ་དང་། སྐྱ་གསུང་སྐྱུ་གས་ཀྱི་རྗེན་ཡང་མང་
 པོ་བཞེངས་པར་མཛད། དགྲུང་ལོ་ལྔ་པའི་གསུམ་པ་ཤིང་འབྲུག་(སྐྱི་ལོ་༡༣༧༧)ལོར་ཉོར་གོ་དན་གྱི་

གདན་ཏུ་བྱུང་བར་བོད་ཀྱི་བསྐྱབ་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་དོན་དུ་རང་ཉིད་སྒྲུབ་སྒྲིབ་པ་དང་། ཐབས་སྒྲུ་སྒོག་ལའང་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རྒྱགས་སྐྱེད་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བཞེས་ཏེ་རྟོར་ཡུལ་དུ་བྱོན། ཐེབས་ལམ་དུ་བཀའ་གདམས་དགེ་བཤེས་ནས་མཁའ་འབྲུམ་ཞེས་པས་མངའ་བུ་གུ་ཏུ་སྤྱུག། རྟོར་འདི་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་བྱོན་པས་མན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཨེ་བདོག་ཅེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། རྟོར་འདིས་དེད་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་མཚོད་གནས་ལ་ཤོག་མི་འོང་ན་དམག་འོང་ཟེར་བས་དམག་བྱུང་ན་བོད་ལ་གཞོན་ཀྱི་དོགས་ནས་འགྲོ་བ་དང་སེམས་ཅན་ལ་བན་དུ་རེ་ནས་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་པ་མན་དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་མཆིས། ལར་སེམས་ཅན་ལ་མན་ན་རང་གི་ལུས་སྒོག་གཏོང་བ་ལ་མི་ཡོད་རྒྱ་མི་བདོག་ཅེས་ཤེས་པ་མདའ་ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་ས་བཤ་ཀྱིས་སྒྲུབ་སྤྲོ་བའི་དཔོན་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་དང་བུལ་ན་རྗེ་རྗེ་གཉིས་ཁྱེད་དེ་ལམ་ཐག་རིང་པའི་སྐྱུ་རལ་ཁྱེད་དུ་བསམད་ནས་ཉ་ཟེལ་དང་ར་མོང་གི་བའོད་པ་དལ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་ལེ་དབར་སྟོང་ཐག་དུ་མའི་འལ་ལམ་རིམ་ཀྱིས་བྱོན་མཐར་དགྲུང་ལོ་དུ་ལྷ་ཅུ་རེ་ལྟར་སོན་པ་བོད་མེ་ཉ་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༦)ལོའི་རྒྱ་བརྒྱུད་པར་བྱུང་སྒོགས་ལིང་རྒྱུར་(གན་སུའུ་ལིང་ཀུའུ་) ཐེབས་ནས་མེ་ལུག་(སྤྱི་ལོ་༡༣༤༧)ལོར་གོ་དན་དང་མངའ། ཡུ་གུར་ཀྱི་མཁས་པས་ལོ་ལྔ་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་སྐོན་འབངས་བཅས་ལ་སྐབས་འགྲོ་སོགས་ཚོས་མང་དུ་གསུངས། རྒྱལ་པོ་གོ་དན་ལ་ཤག་ཁའི་ནད་ཤོག་པར་རྗེ་ས་བཤ་ཀྱིས་སྐྱབ་བཅོས་དང་རིམ་འགྲོ་མངོན་པས་བན་སྐྱེད་མངོན་གསལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་བརྒྱུད་ཚོས་རྗེར་དད་པ་རྒྱ་རྒྱག་དུ་སྐྱེས་ནས་བཀའ་ཚོས་ཀྱང་མང་དུ་ཞུས། སོག་ཡུལ་དུ་ས་སྐྱུ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐགས་དང་གདུལ་བྱ་རྒྱ་ཆེར་འབེལ་བ་མ་ཟད། ཚོས་རྗེ་སྐྱབ་འཁོར་རྣམས་ཉན་ཤིའི་རི་བོ་རྗེ་ལྟར་ཐེབས་ནས་ཚོས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱ་ཡུལ་དང་། ཡུ་གུར། མི་ཉལ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱུ་དུ་མའི་དད་ལྡན་མང་པོ་ཡིང་རྒྱུར་འདུས་ནས་ཚོས་ཞུ་བ་སོགས་མངོན་འཛིན་བཟང་པོ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་གནང་མངོན། དེ་ནས་ས་བཤ་ཀྱིས་བོད་དབུས་གཙང་མངའ་རིས་དང་བཅས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡོན་མཚོད་རྣམས་ལ་སྤྱིངས་པའི་ཡི་གེ་ཞེས་པ་འདི་བསྐྱར་གནང་མངོན་དེ་བོད་ཁམས་བདེ་འཇགས་གནས་ཐབས་སུ་འབད་བཅོམ་སྟོད་མེད་མངོན།

སྤྱིར་ཡིག་དེའི་ནང་། སྐབས་དེའི་ཇིང་གི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་སློབ་ས་ཤུགས་ཞི་འཇམ་སྤྱིར་ན་དོ་རྒྱ་ཤལ་
 བས་སྐབས་ཐབས་མེད་པ་དང་། རྟོར་གྱི་འཐབ་རྩལ་ཞི་བཏུང་ན་བྱམས་ལ་ཚོལ་ན་མཐར་ཕྱིན་
 བརྒྱལ་པ་ཞིག་ཡོད་པ། འདབ་ལོར་གང་ལེགས་སྤུལ་ནས་ལོ་བཟླས་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་
 དང་། ཆེ་རྒྱ་སོ་སོའི་རང་རང་གི་བདག་དབང་འགན་སྲུང་སྐྱབ་ཚུལ་སོགས་འཁོད་ཡོད། མཐར་
 དགུང་ལོ་བཏུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་པག་(སྤྱི་ལོ་༡༣༥༡)ལོར་ཉོར་ལུལ་དུ་སྐྱེ་གཤེགས།
 ལེགས་པར་བཤད་པའི་བརྩམས་ཚཱ་གུང་ཚད་མ་རིགས་གཉེར་དང་། རྩོམ་པ་གསུམ་གྱི་
 རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། ས་སྐྱ་ལེགས་པཤད། ཚིག་གི་གཉེར། རྗེ་བ་སློར་མེ་ཉོག་ཚུལ་སོ། མཁས་པ་འཇུག་
 པའི་རྒྱ། རོལ་མའི་བསྟན་བཅོས་སོགས་སོད་གསུམ་ཅམ་བཞུགས། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲུར་ལ། བཀའ་
 འགྲུར་ལས། རྗེ་རྗེ་ལུར་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད་འཛུགས་འབྲུམ་སྤེའི་དུམ་བྲ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ལུགས་གསང་བ་རྒྱན་གྱི་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ། འཕགས་པ་གསང་བ་ལོར་
 ལུའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ། འཕགས་པ་རྗེ་རྗེ་ས་ལོག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལེ་ལུ་ཉི་ལུ་
 རྩ་ལུ་བ། བསྟན་འགྲུར་ལས། མཁས་པ་ཚེན་པོ་གསུམ་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་བསྟོད་པ། གསང་བ་
 འདུས་པའི་མའོན་པར་ཉོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ། ལུང་དུ་འཇུག་པ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དབང་
 གི་བྱ་བ་ལོ་ལོ་ཀ་སྤེད་དང་བརྒྱད་བརྒྱ་བ། ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཚོག་སོགས་མང་དུ་སྤྲང་རོ། །

བཞེངས་ཀྱི་མཁར་ལས་ཀྱང་བསྐྱབས། རྗེའི་ཚོས་གསུང་ཚད་གསལ། གསལ་ཚད་བཟུང་། བཟུང་
ཚད་བཟེད་དུ་མ་བཅུག་པར་མདོ་སྐབས་མཐའ་དག་ལ་སྐོགས་པ་མེད་པའི་མཁུན་པས་མཁའ་པ་
རྣམས་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་ཡིད་འཕྲོག་པར་མཛད་ཅིང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་
ཁར་རྗེ་འདི་ལ་དབུ་བཀ་དང་སྐྱ་ལེར་གནང་སྟེ་གདན་སར་བཞུགས་པར་དོན་གྱིས་གོ་བར་མཛད་
པ་བཞིན་འདུལ་བ་འཇིག་པ་དང་གནས་བརྟན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སོགས་དབུ་སློབ་ཐམས་ཅད་
གྱིས་མཐོན་གཅིག་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་བས། དགུང་ལོ་ང་རྒྱག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མག་(སྤྱི་
ལོ་༡༧༧༧)ལོར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་པ་དང་རྗེ་འདི་དགའ་ལྡན་གསེར་
ཁྲིར་ཕེབས་ཉེ་ཁྲི་པའི་གདན་རབས་གཉེས་པར་གྱུར་ཅིང་། རྒྱལ་ཚབ་ཅེས་པའི་མཚན་སོབ།

ཁྲི་སོག་དུ་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་བཞུགས་ཤིང་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ།
རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐང་བཞིན་དུ་འདུལ་བའི་འཆད་ཉན་དང་། གཞི་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལེན་
སོགས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། གསང་སྐབས་སྤྱི་དང་ཁྲུང་པར་དུ་གསང་བདེ་དུས་འཁོར་གྱི་རྟོག་
འཇིགས་བྱེད་རྣམས་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་རིམ་གཉེས་ཀྱི་ཁྲིར་སོགས་མདོར་ན་བོད་སྐད་མ་རྣམས་
གྱི་སྟེང་སྟོན་ལུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་རྗེ་སྐྱ་མའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་མཐའ་དག་རང་གི་ཉམས་སྲོང་
དང་ལུང་རིགས་ཀྱི་མ་མེད་བསམ་འཆད་པར་མཛད་པས་རྗེའི་དངོས་སྟོབ་ལལ་ཆེ་བ་དང་སྐལ་ལྡན་
རྣམ་དཔྱོད་ཅན་མཐའ་དག་རང་དབང་མེད་པར་ཡིད་འཕྲོག་སྟེ་རྗེ་ཡིན་པོ་ཆེ་དང་ཁྲུང་པར་མེད་པའི་
གུས་འདུད་མཛད་པར་བརྟེན་པ་རྗེས་བྱས་ཟེན་པ་རྗེའི་བཤད་སྐབས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྟེན་གསུམ་པར་
གྱུར། དེ་ནས་དགུང་ལོ་ངོ་བཅུ་དུ་ལ་ཕེབས་པ་ལྷགས་མག་(སྤྱི་ལོ་༡༧༣༡)ལོར་མཁའ་བྱུང་དགེ་
ལེགས་དཔལ་བཟང་དགའ་ལྡན་ཁྲི་སོག་གསུམ་པར་རང་གི་རྒྱལ་ཚབ་དུ་དབང་བསྐྱུར། དགུང་ལོ་
ངོ་དགུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཚུ་གྱི་(སྤྱི་ལོ་༡༧༣༣)ལོའི་བོད་ཆུ་ལྷ་པར་ཅེ་པོ་ཉ་ལར་
ཚོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྟོབ་མ་མཁའ་པ་རྒྱ་བཀོད་པ་དང་། བྱམས་པ་སྤིང་བ། རིན་ཆེན་
དཔལ། འདུལ་དཀར་བཟགས་པ་དཔལ་ལྡན། སློ་གྲོས་མགོན་པོ། སྤིང་སྤྲེད་ཡོན་རྒྱལ་པ་ཆེན་པོ་

རིན་གྲང་བ། འདུལ་འཛིན་བསམ་འཕེལ་བ། སངས་རྒྱལ་བཟང་པོ། རྫོང་བརྟན་བ། དཔལ་ལྡན་བཟང་
པོ་སོགས་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་
རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། རྣམ་ལེས་དགོངས་པ་རབ་གསལ། རིགས་ཐེགས་ཀྱི་རྒྱུ་རིན་
པོ་ཆེའི་གཉེར་མཚོད། ཚད་མཛེའི་མཐར་འཛིན་གཏུང་སེལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྦྱིན་པའི་
མན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་
སྤྱིང་པོ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྤེང་བའི་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོའི་དོན་གསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེན་
མང་པོའི་འབྲེལ་པ་དང་། གསང་འདུས་དང་། དུས་འཁོར་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ཚོམ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་
བ་པོད་ཆེན་བརྒྱད་བཞུགས་སོ། །

(ཞེས་ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་རྒྱལ་ཚབ་ཚོས་རྗེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུས་པ་འདི་
དག་ནི་མོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་གིས་དེབ་གཞུགས་སུ་བསྐྱེད་པའི་གངས་ལྗོངས་པོ་རྒྱལ་ཚོག་གི་བྱང་ས་
ཅན་མི་སྣ་ཞེས་བྱ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་ལ་ཡོད་པ་ལྟར་བཀོད།)

སོན་སྒྲིང་རོ་སྒྲིང་།

དཔེ་སྐྱུན་གསལ་བཤད།

༡༡། །དཔེ་དེབ་འདིར་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་སྤྱི་ལ་མཛད་རྗེས་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱུ་ས་སྤྱོད་ཀྱི་དགའ་བྱུང་མཚན་(༡༡༤༣-༡༣༥༡)གྱིས་
 མཛད་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ < <ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་>>ཞེས་བྲ་བ་རང་
 འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་ཆོག་དོན་གསལ་བར་མཛད་པའི་རྣམ་བཤད་མདུ་བྱུང་བ་རྒྱལ་ཚབ་དང་
 མ་རིན་ཆེན་(༡༣༤༤-༡༤༣༣)གྱིས་མཛད་པའི་ < <ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་
 ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟོན་པོ་>> >ས་སྤྱིའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གོ་མོ་རབ་འབྲུམས་པ་བསོད་ནམས་
 སེང་གེས་(༡༤༣༤-༡༤༥༤)མཛད་པ་ «སྤྱི་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པར་འགྲེལ་བ་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་»ཞེས་བྲ་བ་དེ་དང་། མཇུག་
 ཏུ་ཚད་མ་རིག་པ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་མཚོག་ས་སྤྱིའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གསེར་མདོག་པཎ་ཆེན་ཏུ་བྲགས་པ་
 འུ་ལྷ་མཚོག་ལྷན་(༡༤༣༤-༡༥༠༠)གྱི་གསུང་ «ཚད་མའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སློལ་
 རྣམས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྲུམ་དུ་བྲ་བ་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་སྤང་བས་དཔྱོད་ལྡན་མཐའ་དག་
 དགའ་བར་བྱེད་པ་»ཞེས་བྲ་བ་བཀོད་ཡོད་ལ། གཞུང་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་སློལ་ལ་ས་
 རོག་གཉིས་ཞེས་ཡོངས་སུ་བྲགས་པའི་ཡ་གྲུལ་ས་ལུགས་སྟེ་ས་སྤྱོད་འུགས་ཀྱི་ཚད་མ་
 རིག་པའི་བཞེད་སློལ་ལེགས་པར་མཚོན་པའི་སྟེང་། ཚད་མ་རིག་པའི་དཀའ་གནད་མང་པོ་ཞིག་
 ལ་བཞེད་སློལ་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོངས་ཚུལ་གང་ཡིན་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སློན་པ་

གཏན་ལ་མཐོང་འདུག་པས། བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་ཚད་མ་རིག་པར་
 དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སློབ་གསལ་རྣམས་ལ་མེད་དུ་མི་ཕྱང་བའི་ལེགས་བཤད་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤང་
 ལམ་འབྲེལ་བཞེན་འདིར་ར་ཚོས་སྤར་དཔལ་སྐྱབ་བྱས་ཟེན་པའི་བོད་སྤོང་བཞིན་གཞུང་འདི་དག་གྱང་
 དཔལ་མ་འབྲེལ་མིན་པན་ཚུན་བསྐྱར་ཞིབ་དང་འབྲེལ། གཞུང་སོ་སོའི་ནང་བླངས་པའི་འཕགས་བོད་
 ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་རྣམས་ཁྲུངས་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་གཞུང་འདི་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམས་
 ཀྱིས་འཇུག་པའི་སློབ་གསལ་རྣམས་ལ་སྐྱབ་སྤྱད་གཤམ་དུ་བྱ་སྤྱིག་པའི་མཚན་གྱི་ནང་དུ་བཀོད་པ་
 སོགས་ལས་དོན་སྤྲུལ་མེས་ཚང་མར་གང་གཟབ་བཀྱིས་ཁུལ་ཞུས། །དེར་མ་ཟད་དར་རྒྱུག་འདིའི་
 དཔེ་རྒྱན་ཉ་ཅང་དཀོན་ལུགས་ཀྱི། རིགས་གཉེར་དར་རྒྱུག་འདི་དེད་དུས་སུ་ཡོད་པའི་གསུང་
 འབྲུམ་དཔལ་མ་བཞི་ཀའི་ཁྲིད་དུ་མེད་ཅིང་། དུས་རབས་སྤྱི་མ་ནས་སློབ་གཉེར་པལ་མོ་ཆེའི་དོར་
 འཇམ་བཞུད་རྗེ་བཙུན་པ་སོགས་གདན་ས་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་ལུང་འདྲེན་མཛད་པ་འགའ་ཅམ་མཇལ་
 རྒྱུ་ལས་མི་མཛོན། །འདོན་གྱང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་བོད་དུ་དཔལ་ལྷན་བཀྱིས་འབྲིལ་དཔལ་ཁང་གིས་
 མ་དཔེ་འཇུལ་མེད་རྟེན་པར་བཞེན་ཆེས་དཀོན་པའི་འབྲེལ་པ་འདིའི་དཔལ་སྐྱབ་ཐོག་མར་གནང་
 བའི་རྗེན་ལས་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༧ལོར་བལ་ཡུལ་ས་སྐྱུ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་གིས་
 གྱང་དཔེ་དེབ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མ་དཔེ་འབྲེལ་སྤེལ་གནང་ལ། ད་བར་རྒྱ་གར་དུ་དཔལ་སྐྱབ་ཞུས་པ་
 ཞིག་མི་སྤང་། དེས་ན་འགྲོ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་མེལ་བའི་སྐྱབ་གཅིག་ལུང་དེས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བསྤྱི་དང་། རྗེ་བྲག་ཏུ་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྐྱབ་འཛིན་པའི་གདན་ས་དང་
 བཤད་བྲུ་ཁག་སོགས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེ་བར་མཐོང་བས། བཤད་སྐྱབ་བྱུང་འབྲེལ་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་
 ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་བབ་བསྐྱབ་བཅོས་འདིའི་དེབ་གྲངས་༤༠༠༠ཟམ་བ་དཔལ་སྐྱབ་ཞུས་པའི་ལས་
 འགོ་བཙུམས་པ་ཡིན།

བར་སློབ་དཔོན་ལྷ་ཙཱ་ལ་ནས་བརྩམས་པ་དེ་ཡིན་པར་སྤང་།

ཤེས་བྱ་ལེན་པའི་ལྷགས་ལ་ཞེ་གཞུང་སྤེལ་ལོ་དུས་རབས་གཉིས་པ་ཡས་མས་སུ་བརྩམས་པའི་
མི་ལོ་ཤི་གཟུང་སྐྱབ་ལྷེ་ < <ཤེས་བྱ་ལེན་པའི་མདོ་> > ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་
ནང་རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། འབྲེལ་བ་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་དང་། འགལ་བ་རྣམས་རྟགས་སུ་འགྲོ་
ཚུལ་བཤད་ལ། དེའི་སྟེང་སྐྱབ་ལམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པག་
གྲངས་ཙན་པ་ཞེ་ལྷེ་ལོ་དུས་རབས་བཞི་བ་ཡས་མས་ལ་སློབ་དཔོན་མི་ཤིག་ནས་བརྩམས་པར་
གསལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ < <ཤེས་བྱ་ལྷེ་ཏུ་སྐྱབ་པའི་མདོ་> > ཞེས་པ་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་པ་ཚད་མ་ཀྱན་བཅུས་རང་
འབྲེལ་དང་བཅས་བ་དང་རྒྱལ་དབང་སློབ་འབྲེལ་བ་བཅས་ལས་གསལ་བར་ཐོན། དཔྱད་བ་བ་ཞེ་
སློབ་དཔོན་ཇེ་མི་རྗེས་(ཤེས་ལེན་སློབ་བྱི་དུས་རབས་གཉིས་པ་)བརྩམས་པའི་ < <དཔྱད་བའི་མདོ་
> > སྟེ་སྟེ་སྐྱབ་སྐྱབ་སྐྱབ་སྐྱབ་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་ཅིང་། ལྷག་པར་དུས་རབས་བདུན་པ་ཡས་མས་ལ་
དཔྱད་བ་བའི་སློབ་དཔོན་མཁས་པ་གཞིན་ཏུ་མ་ལེན་ཏེ་ཀུན་རྒྱུ་རི་ལ་རྩ་རྒྱས་ < <ཚོགས་སུ་བཅད་
པའི་རྣམ་འབྲེལ་> > བྱ་བ་བརྩམས་ཏེ་དཔྱད་བ་བའི་ལྷགས་བྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་
པར་གཏན་ལ་པག་ ལྷེ་ཙཱ་ལ་གཅེར་བུ་པའམ་རྒྱལ་དཔོག་པ་སྟེ་དེར་སང་རྗེ་དུ་གསལ་པའི་
ལྷགས་བྱི་ཚད་མ་རིག་པ་ཞེ་སློབ་དཔོན་བཟང་ལག་གིས་བརྩམས་པར་གསལ་པའི་ < <རྣམ་པར་
དུས་སྤང་བ་བཅུའི་མདོ་> > དང་། ལྷག་པར་དུས་རབས་བརྒྱད་པར་སློབ་དཔོན་གྲུབ་སྟེ་ཉེ་མོས་
བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་སྐྱབ་སྐྱབ་སྐྱབ་ < <ཤེས་བྱ་ལེན་པའི་མདོ་> > ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད།

ནང་པའི་ལྷགས་ལ་སློབ་དཔོན་ལྷགས་སྤང་པ་ལྷོན་གོང་ཚད་མ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤེ་
བྱག་པ་དམིགས་བསལ་མ་བྱུང་བར་སྤང་ཡང་། ཚད་མ་དང་གཏན་ཚིགས་བྱི་གནད་མང་པོ་ཞིག་
ལ་དབྱེད་པ་མཛད་ཡོད་པ་གོང་དུ་སྐྱབ་བྱི་གཞུང་ཞིབ་མོ་རྣམ་འབྲེལ་བྱངས་པ་ལས་པགས་ཙན་
རྟགས་ཏུ་སྤྲུལ། གཞན་ཡང་སྐྱབ་ལེན་དུ་བཞུགས་པའི་ནང་པའི་གསུང་རབ་ལས་ < <གཏན་བྱི་
གཞི་> > སྟེ་གསུང་བཞུ་ཞེས་པ་ཚོས་རྒྱལ་ལྷུ་རན་མེད་བྱི་སྐྱབ་དུས་བཀའ་བསྟུ་རིམ་པ་གསུམ་པ་
མཛད་པའི་སྐྱབ་སྐྱབ་སྐྱབ་སྐྱབ་ལོངས་སུ་གསལ་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་

ཅད་ཡོད་སྒྲིའི་ << རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ >> བཅས་པའི་ནང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛོགས་མི་འཛོགས་པ་
 རིགས་པའི་ལམ་ནས་ཚོད་པ་མང་དག་ཅིག་བཀོད་ཡོད་ལ། རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་
 བར་གྲགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ << ཐབས་ཀྱི་སྡིང་པོ་ >> ཞེས་པར་རྗེས་དབག་གི་རྣམ་དབྱེ་དང་།
 གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྡོར་བ་ཡང་དག་གསལ་བར་བཀོད་པ་ཐོན་པ་མ་བཟུང་། སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པར་
 བཅོད་པ་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ << ཚོད་བརྒྱོག་ >> ཅུ་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་། << ཞིབ་ཐོ་
 རྣམ་འཐག་ >> སོགས་སུ་ཕྱི་རོལ་པའི་རྟོག་གའི་གནད་མང་པོར་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དབག་
 གཞག་རྒྱས་པར་མཛད་པ་དཔེ་དུ་ལྟ་མཛལ་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་ལགས། ཐོགས་མེད་ཀྱི་ << མའི་
 དངོས་གཞིར་ >> ཡང་རྗེས་དབག་གི་རྣམ་དབྱེ་དང་། དེ་རྣམས་མཚོན་པའི་དཔེ་བཅས་གསལ་
 བར་བཀོད་འདུག་ལ་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་སོགས་ལའང་བཤད་པ་མང་ཅམ་
 མཛད་། དེ་བཞིན་དུ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ << ཉན་སར་ >> ཡང་རིགས་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་
 གཏན་ལ་མཐ་ཅིང་། << མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ >> སུ་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་སྐྱ་ལྡན་གྱི་རྣམ་གཞག་
 དང་། དེ་འགྲེལ་རྗེས་དབག་གི་ཚུལ་དང་། ཚད་མ་ལ་ནང་གསེས་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དབག་
 དང་། ལུང་གི་ཚད་མ་བཅས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་། ལྷོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ནི་
 << མཛོད་འགྲེལ་ >> གནས་དགུ་བར་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉེས་སུ་བསྐྱུ་ཚུལ་རགས་ཅམ་ཐོན་
 ལ། ཉེས་མཛད་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ << ཚོད་པའི་ཚིག་ >> དང་། << ཚོད་སྐྱབ་
 >> << ཚོད་པའི་སྡིང་པོ་ >> << རྟོག་གའི་བསྟན་བཅོས་ >> བཅས་ཡོད་པར་ཡང་བཤད། ⁶

རིགས་པའི་དབང་སྐྱབ་ཕྱོགས་སྐྱང་དང་། ཚོས་གྲགས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་
 པའི་སྐབས།

ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་མེས་པོ་དངོས་ནི་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་ལྔ་པར་མེབས་པའི་དབལ་ལྷ་
 ལ་རྒྱའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱང་པོ་ཡིན་པ་བསྟོན་དུ་མིང། དེས་སྟོན་གྱི་རྟོག་
 གའི་བསྟན་བཅོས་ << རིགས་པའི་མདོ་ >> སོགས་ཀྱི་རོལ་པའི་ཚད་མ་སྐྱབ་པ་མང་པོའི་བཞེད་པ་
 རྣམས་ཆེད་གྱིས་བཀག་ཅིང་། རང་སྐྱབས་སུ་རྗེས་དབག་ལ་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་རྗེས་དབག་

གཉིས་སུ་དེས་པར་བསྐྱབས་པ་དང་། རང་དོན་རྗེས་དབུགས་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བས་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱོག་ཏུ་ལྷུང་བའི་དོན་གསར་ཏུ་མཐོང་བ་རྗེས་
 དབུགས་གི་མཚན་ཉིད་ཏུ་གཏན་ལ་སེལ། གཞན་དོན་རྗེས་དབུགས་སྐྱེ་སྐྱུབ་ངག་ལའང་བྱུང་བ་བརྗོད་
 བ་དང་། རྩོགས་ཚོས་བརྗོད་པ་བཅས་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱིས་ཚོགས་གི་དམ་བཅའ་བརྗོད་ན་མི་
 རུང་བ་དང་། རྩོགས་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་ལ་རྟགས་ཉེ་བར་གཏོད་པ་རྣམས་པའི་སྐྱོན་དང་བཅས་ལ།
 དེ་བཞིན་ཏུ་མཚུགས་ཏུ་སྐྱོས་པ་འདྲ་བའི་དམ་བཅའ་སྐྱོས་པ་དང་བརྗོད་པ་སོགས་སྐྱབ་ངག་ལན་ལག་
 རྩ་ལྡན་འཛོགས་པ་ལ་དགག་པ་མཚན་བ་དང་། སྐྱོ་རྟོག་ལུལ་ལ་མེལ་བས་འཇུག་པའི་རྣམས་གཞག་
 སོགས་ཚད་མ་རིག་པའི་གནད་མང་པོ་ཞིག་རིགས་བས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་
 <<ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་>>ཞེས་གྲགས་པ་བརྒྱུ་བའི་དང་། གཞན་ཡང་རྩོགས་སྐྱང་གིས་
 མཚན་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་<<རིགས་པའི་སྐོ་>>དང་། <<རྒྱང་གི་རབ་དབྱེ་>>སོགས་
 ཡོད་པ་<<ཚད་མ་རྣམས་འགྲུལ་>>ཙམ་གྱིས་དང་བཅས་པ་ལས་གསལ་བར་ཐོན། 9

རྩོགས་སྐྱང་གིས་ཚད་མ་རིག་པའི་སྐོར་ལ་དབྱེད་པ་མཚན་བ་སྐྱིད་དང་། ལྷག་པར་ཚུལ་
 གསུམ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམས་གཞག་མཚན་པ་དེས་ནང་པ་ཅམ་མིན་པར་བྱི་རོལ་པའི་ཚད་མ་
 སྐྱོ་བར་ཡང་འཇུགས་རྒྱུན་ཆེན་པོ་ཐེབས་པ་སྐོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་རྟོགས་ཏུ་སྐྱེ། རྩོགས་སྐྱང་གི་
 རྗེས་སུ་ཐེབས་པའི་བྱི་རོལ་པའི་ཚད་མ་སྐྱོ་བའི་སྐོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གསུམ་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་པའི་སྐོབ་
 དཔོན་པ་འཇུག་སྐྱོ་བའི་བྱི་རོལ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱོང་ཅམ་དང་། རིགས་པ་ཅན་པའི་སྐོབ་དཔོན་
 ལྷན་ཏུ་ཀ་ར་(བྱི་རོལ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་བཏུན་པ་)དང་། དཔྱོད་པ་པའི་སྐོབ་དཔོན་གཞིན་ཏུ་མ་ལེན་(བྱི་
 ལོ་རྒྱུས་རབས་བཏུན་པ་)བཅས་བྱུང་ལ། དེ་གསུམ་ཀས་རྩོགས་སྐྱང་གིས་གཏན་ལ་སེལ་བའི་ཚུལ་
 གསུམ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཐོད། ལྷན་ཏུ་ཀ་རས་རྩོགས་སྐྱང་གིས་ཚུལ་དང་པོའི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལྷན་ཏུ་དེས་ཚིག་མ་བྱུང་བ་ལ་དགག་པོ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་རྩོགས་སྐྱང་གི་རྩོགས་
 ཚོས་འཛོད་པོ་ལ་དགག་གཞག་གིས་གཏན་ཚིགས་དགུ་མི་འཛོགས་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་ལ་
 གཏན་ཚིགས་བཏུ་བྱག་བཞོད་པ་སོགས་བྱུང་།

རྒྱུགས་སྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་བ་མའི་གཙོ་བོ་སྒྲོ་བ་དཔོན་དབང་ལྷན་སྐྱེས་ < <ཚད་མ་ཀུན་བརྒྱུ་>> > >ལ་
 འགྲེལ་བ་ཤད་མཛད་པར་སྤང་ན་འདུང་དཔེ་དེར་མཛུགས་ཏུ་མེད་ལ། དེའི་སྒྲོ་བ་མ་དཔལ་ཚོས་ཀྱི་
 གྲགས་པ་(སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བདུན་པ་)ཞི་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པ་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ལྷུའི་
 མཚོན་ལྟ་བུ་ཡིན། ཁོང་གིས་རྒྱུགས་སྐྱེད་ཀྱི་ < <ཚད་མ་ཀུན་བརྒྱུ་>> > >ཀྱི་དགོངས་པ་ལོགས་
 པར་བཀའ་པའི་བསྟན་བཅོས་ < <ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་>> > >དང་། < <ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་
 >> < <རིགས་པའི་ཐོགས་པ་>> > >བཅས་ལྷན་སྐྱེད་བསྟན་བཅོས་རྒྱུ་འགྲེད་བསྟན་གསུམ་
 དང་། དེའི་སྤྱི་བ་འགྲོ་བ་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་ < <གཏན་ཚིགས་ཐོགས་པ་>> > >དང་། < <འགྲེལ་བ་
 བཏག་པ། >> < <ཚད་པའི་རིགས་པ། >> < <རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་>> > >བཅས་ཚད་མ་སྤྱི་བདུན་དུ་
 གྲགས་པ་བརྒྱུ་ལ་ཉེ། བསྟན་བཅོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཚད་མ་རིག་པའི་དཀའ་གནད་སྤྱི་དང་། ལྷན་
 པར་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱུགས་སྐྱེད་ཀྱིས་ཚད་མའི་མདོར་གཏན་ལ་པབ་པའི་དཀའ་གནད་རྣམས་ལ་
 བརྒྱུ་ལ་ལན་ཀྱི་སྒྲོ་བ་རྒྱུ་ས་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་མ་ཟད། སྒོ་བ་དཔོན་ཀྱིས་གསལ་བར་མ་
 གསུངས་པ་དང་། གསུངས་ཀྱི་རྒྱུ་ས་པར་གཏན་ལ་པབ་པའི་གནད་རྣམས་བཅའ་དུ་བཏོན་པ་
 འི། དཔེར་ན། རྒྱུགས་སྐྱེད་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཚིགས་རང་དོན་རྗེས་དཔེ་གཉིས་མཚན་
 ཉིད་དུ་གསུངས་ན་འདྲ། མཚན་གཞི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་མཚན་ཉིད་
 ཚུལ་གསུམ་ཚད་པའི་སྤྱི་དུ་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱུ་ས་པར་མ་གསུངས་པ་རྣམས་འགྲེལ་དུ། “གཏན་ཚིགས་
 ཀྱི་ཞི་ཚུལ་གསུམ་ལ་འདྲ། །”¹⁰ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་པབ་པ། དེ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་ཡང་
 དག་ལ་རྟགས་ཚོས་མེད་ན་མི་བྱུང་བའི་འགྲེལ་བ་དགོས་པ་རྒྱུགས་སྐྱེད་ཀྱི་གསུང་ལས་ཐོན་ན་འདྲ་
 ཚོས་གྲགས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་འགྲེལ་བ་དེར་དེ་བྱུང་འགྲེལ་དང་། བདག་གཅིག་འགྲེལ་གཉིས་སུ་དེས་
 པས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འདྲ་ནང་གསེས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་བྱུངས་པའི་ས་ལྷན་
 པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་རྗེས་(༡༣༤-༡༤༣) < <ལྷོ་ཀ་ཚེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོའི་>> > >དབྱུང་དཔེ་
 མཚོན་མང་ཅས་བཞོན་པ་ལས་གསལ་བར་ཐོན། ¹¹

འབགས་ལུལ་དུ་སྒོ་བ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་ཀྱིས་ཚད་མ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་དུ་བྱུང་

བ་སྡེ་བདུན་མཛད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྤྱི་ནང་གཉེས་ཀའི་ནང་ཚད་མ་རིག་པའི་ཚོག་དབྱེད་པ་སྤར་
 བས་གཏོང་བར་དུ་རྒྱུར་བ་མ་བཟུང། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཚད་མ་རིག་པ་སྤྱི་ལྗོངས་ནས་ཀྱང་ཚུ་ཚད་
 ཤིན་ཏུ་མཚོ་བར་རྒྱུར་བ་བྱུང་བ་གདོན་མི་བྱ། རིགས་པའི་དབང་ལྷག་དཔལ་ཚོས་གྱི་གྲགས་
 པའི་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་པ་ནང་པའི་མཁས་པ་རྣམས་དུ་རྒྱུར་བ་མང་དག་ཅིག་ཐེབས་པ་ནི། སློབ་
 དཔོན་རང་ཉིད་གྱི་སློབ་མ་ལྟ་དབང་སློབ་(སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྤྱད་)ནམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་
 བཤད་མཛད་ཅིང། དེའི་སློབ་མ་ལྟ་སྤྱི་སློབ་(སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྤྱད་)ནམ་འབྲེལ་གྱི་
 འབྲེལ་བཤད། དེའི་སློབ་མ་དུས་བཟླ་(སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྤྱད་)དང། དེ་བཞིན་དུ་རིམ་
 གྱིས་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྤེས་པ། (སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱད་)ཚོས་མཚོག་(སྤྱི་ལོ་
 དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱད་)རྩ་མ་རི། ཐར་པ་འབྱུང་གནས་སྤེས་པ་(སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བརྒྱུ་གཅིག་
 སྤྱད་ཅས་)ལོགས་གྱིས་ཚོས་གྲགས་གྱི་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གང་དུང་ལ་འབྲེལ་བ་མཛད། ལྷག་པར་
 བོད་དུ་ཤེབས་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་བརྗེད་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་(དུས་རབས་བརྒྱད་པ་)
 དང། ཀ་མ་ལ་ཤེ་ལ་གཉེས་ཀ་ཚད་མ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་ཁོང་གཉེས་ནས་བོད་དུ་ནང་པའི་
 ལྷགས་གྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་སློབ་འབྲེལ་བཟོད་གནང་ཡོད་ཤེས། འོན་ཀྱང་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་
 ལྷགས་གྱི་ཅ་བ་དངོས་གཞི་བསྟན་པ་སྤྱི་དར་གྱི་སྐབས་ཚུགས་པར་མངོན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་དུས་
 རབས་བརྒྱ་གཅིག་གི་ནང་ཞ་མ་མེང་རྒྱལ་གྱིས་ལྷོགས་སྤང་(དུས་རབས་ལྔ་པ་)གི་ <<ཚད་མ་
 ཀུན་ལས་བདུས་པ>>རང་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་བསྒྲུབ། དེ་བཞིན་དུ་ནག་ཚོ་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱལ་
 བྱིས་རྒྱལ་བས་(༡༠༡༡-༡༠༦༤)ལྷོགས་སྤང་གི་ <<དམིགས་པ་བརྟག་པ>> ཅུ་འབྲེལ་དང་བཅས་
 པ། ལོ་གྲང་ཞི་བ་འོད་(དུས་རབས་བརྒྱུ་གཅིག་པ་)གྱིས་ཞི་བ་འཚོའི་ཚད་ཆེན་དུ་གྲགས་པ་
 <<ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པ>>དང། ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་འཕྲོར་ཤེས་རབ་(༡༤༤-༡༠༡༥)གྱིས་
 <<དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པའི་དཀའ་འབྲེལ>>སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤེ་ལས་མཛད་པ་བཅས་བོད་
 སྤྱད་དུ་བསྒྲུབ། ལོ་རྒྱུ་བ་མ་དགེ་བའི་སློབ་ལོ་(༡༠༤༤-༡༠༧༤)གྱིས་དཔལ་ཚོས་གྱི་གྲགས་པའི་ཚད་
 པའི་གཞུང་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ <<ཚད་མ་ནམ་འབྲེལ་གྱི་ཚོག་ལེ་འུར་བུས་པ>>དང། དེའི་

འགྲེལ་བ་སྣ་དབང་སྐོ་(ཏུས་རབས་བརྒྱད་པ་)དང་། སྤྱུ་སྐོས་(ཏུས་རབས་བརྒྱད་པ་)མཛད་པ་
 རྣམས་པོད་སྐད་ཏུ་བསྐྱུར་ཅིང་། ལྷུང་འོ་གྲས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་སྐྱེལ་བ་ལས་པོད་ཏུ་ཚད་མ་
 ཉིང་པ་ཞེས་གྲགས་པའི་སྐོལ་དཔ། རོག་ལོ་རྩ་བ་སྐོ་ལྟན་ཤེས་རབ་(༡༠༥-༡༡༠༥)ཁ་ཆེ་ཀློང་འཛི་
 རོག་གི་བ་སྐལ་ལྟན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་དང་། བརྟེན་གཞན་པན་བཟང་པོ་ལས་རྣམ་
 དེས་གསལ་ཅིང་མ་དགོ་བའི་སྐོ་གྲིས་ཀྱིས་བསྐྱུར་བའི་གཞུང་རྣམས་ལ་རོག་ལོ་ཆེན་པོས་ལུས་
 ཤིང་དག་པར་མཛད་པ་མ་ཟད། དེའི་སྐྱོང་<ཚད་མ་རྣམས་དེས་>>དང་། ལ་མ་འཛི་<རྣམ་
 འགྲེལ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་>>སོགས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་པོད་སྐད་ཏུ་
 བསྐྱུར་ཅིང་གཏན་ལ་མཐུན་པ་དང་། ¹²རྣམ་དེས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ལ་དོགས་བ་དཔྱོད་པ་<ཚད་མ་
 རྣམ་དེས་ཀྱི་དཀའ་གནད་རྣམ་བཤད་>>དང་། ¹³<<རིགས་ཐིགས་ཀྱི་རྟེན་>>བཅུ་ལས་ཤིང་།
 དེ་བཞིན་ཏུ་<<རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་>>དང་། <<རྣམ་དེས་ཀྱི་རྟེན་>><<རིགས་ཐིགས་ཀྱི་རྟེན་
 >><<ཚད་མ་བཏགས་པ། >><<གཞན་སེལ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། >><<སྐད་ཅིག་ལ་འཛིག་པ་
 གྲུབ་པ། >><<སེལ་བ་གྲུབ་པ། >><<རྒྱན་གཞན་གྲུབ་པ་>>སོགས་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན་དེ་བཅས་
 མཛད་ཅིང་གསང་སྤྱང་ཚད་མའི་འཚད་ཉན་རྒྱས་པར་སྐྱེལ་བས་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་
 ཀྱི་ཅ་བ་བཏགས་པོ་བཏགས་པ།

ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོར་སྐོལ་མ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་བྱུང་བ་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་འགྲེལ་ཤེས་རབ་འབར་
 དང་། ལྟོ་ལྟར་བ་སྐོ་ལྟོས་འབྱུང་གནས། ¹⁴གངས་པ་ཤེ་ལྟོ་སྐོས་ཀྱིས་བྱང་རྒྱལ་གསུམ་ཡིན་ལ། ལྟོ་
 ལྟར་པའི་སྐོལ་མ་རིགས་པའི་དབང་སྐྱུག་སྐྱུ་བ་ཚོས་ཀྱི་སེང་གེས་(༡༡༠༥-༡༡༦༥)གངས་པ་ཤེའི་
 སྐོལ་མ་རྒྱ་དམར་པ་བྱང་རྒྱལ་གྲགས་ལས་དབྱེ་མ་དང་ཚད་མའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བསྐྱེད་པ་
 བས་ཚད་མ་རིག་པའི་གནད་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་རིགས་པའི་དབང་སྐྱུག་ཏུ་སྐྱུར་ཉེ་རོག་ལུགས་
 ཀྱི་ཚད་མ་སྐྱེ་ཚད་མ་གསར་པར་གྲགས་པའི་སྐོལ་རིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྐོ་ནས་གཏན་ལ་
 མཐུན་པར་མ་ཟད། ལྷག་པར་<<ཚད་མའི་བསྐྱུས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལྷན་སེལ་>>ཅ་འགྲེལ་དང་། <<ཚད་
 མ་ཡིད་ཀྱི་ལྷན་སེལ་>>བཅས་རང་རྩོམ་གྱི་ཚད་མའི་གཞུང་མཛད་དེ་པོད་རང་གི་ལྷན་པོར་མ་

ཡིན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་སྲོལ་ལེགས་པར་བཏོད། 15

ས་པའ་གྱི་ <<ཚད་མ་རིག་པ་པའི་གཏེར། >>

འདིར་ནི་ས་རྩོག་གཉིས་ལས་གཙོ་བོ་མཉམ་མེད་ས་སྐྱ་བཞུགས་པའི་བཞེད་སྲོལ་གྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་སྲོལ་རྒྱུ་ཚམས་ཚམས་ཞིག་གི་སྐོར་བ་སྐྱབས་སུ་བབས་པས་དེ་ལྟར་ལྟོས། །ས་པའ་ཀྱན་དགའ་བྱུང་མཚན་ནི་སྲོལ་དཔོན་ལྷ་བ་དང་འབྲུ་བར་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པར་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བའི་ཚད་མའི་སྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་སེང་ཆེན་བརྒྱུད་ཀྱི་གསུང་ལས་གསལ་ཅིང་། དེ་རྗེས་གཙང་ནག་པའི་སྲོལ་མ་མཚུར་སྲོལ་གཞིན་ལུ་སེང་གོ་ལ་ཚད་མ་རྣམས་དེས་དང་། ལྷ་པའི་བསྐྱེད་འདུག་པའི་རྣམས་གསལ། གཞན་ཡང་ལྷ་པའི་སྲོལ་མ་བཅེགས་དབང་ལྷག་སེང་གོ་ལས་ཀྱང་ཚད་མ་དང་ལྷ་བ་མཐའ་གསལ་ལ། དུས་ཕྱིས་ཁ་ཆེ་སྟེ་ཀམྱེ་འདི་སྲོལ་དཔོན་ལྷ་པའི་ཕྱི་འཁམས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཐོག་མར་ཚོས་མཚོག་གི་ཚད་མ་རྣམས་དེས་ཀྱི་རྟེན་གཤམ་སྐྱེད་པའི་ཏེ་ཚད་མ་ཚམས་མ་ཟེད་ལེགས་སྐྱེད་སྐྱེ་ལའང་མཁས་པར་གྱུར། ས་པའ་གྱིས་རྒྱ་གར་ཤར་སྲོགས་ཀྱི་བཞུགས་པའི་ལྷ་པའི་སྲོལ་ཚད་མ་གསལ། 16 ལྷག་པར་པའ་ཆེན་ལྷ་པའི་དང་ལྷན་དུ་ <<ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་>> ཀྱི་འགྲུང་ལ་ལུས་ཆེན་མཛད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དེ་ལས་བཤད་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་གནད་རྣམས་ཚད་མ་རིག་པ་སྐྱིད་དང་། ལྷག་པར་སྲོགས་སྐྱེད་ཚོས་གསལ་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞན་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེད་པོར་གཞིགས་ཤིང་། བོད་དུ་ཚད་མ་རིག་པ་སྐྱེད་པ་སྐྱེ་མ་དག་གཞན་སེལ་གྱི་སྐོར་ལ་དམིགས་བསམ་ལ་རྟོག་དཔྱད་མ་མཛད་པ་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་པའི་བསྐྱེད་ཀུན་གྱི་ལུགས་རྒྱུན་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་སྐྱེད་པ་རྣམས་སྐྱིད་དང་ཕྱེ་གསལ་དཔྱད་པའི་སྐྱབས་སྐྱིད་དང་དོན་བྱེད་ལུས་པའི་དངོས་པོའི་གཞི་མ་ཐུན་འཛོགས་དཔེ་ལ་ཐུན་ཚོས་གསལ་གྱི་རང་ལུགས་སྐྱེད་པ་མི་འཐད་པ་བཅས་གཞིགས། གཞན་ཡང་ལྷ་པའི་ <<ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་ལུན་སེལ་>> དུ་མཛོད་སྐྱེད་ལ་ཡུལ་དེས་པ་འཛོགས་དང་། ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་བཅད་ཤེས་དང་། ལྷང་ལས་དེས། ཡིད་དཔྱོད། ཐེ་ཚོམ། ལོག་ཤེས་བཅས་ལྷང་འཛོགས་པ་སོགས་སྲོགས་སྐྱེད་ཚོས་གསལ་གྱི་རྗེས་འགྲུང་དང་བཅས་པའི་འཕགས་ལུལ་གྱི་ཚད་མའི་གཞན་གང་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་མ་གྱུར་

བས་དེ་རྣམས་པོད་ཀྱི་ཚད་མ་སྐྱ་བ་སྐྱ་མ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཟོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གཟིགས་པ་སོགས་ལ་
བརྟེན། ཚད་མ་སྐྱ་བ་དུན་མངོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་འབེབས་
པ་དང། རྟོག་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པའི་དབང་ལུག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་གི་
དགོངས་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཀའ་བ་རྣམས་འཕོག་པ་བཅས་དགོས་པ་གཙོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར།
ས་པཎ་གྱིས་སྐྱེ་བདུན་སྐྱི་དང་ཁྱད་པར་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་དོན་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་
ཏུ་བཏུས་ཏེ་ <<ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་>> ཞེས་བྱ་བའི་ལེགས་བཤམ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་འདི་
བརྒྱུ་ལ། 17

<<ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་>> ལ་ལེ་ལུ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་གཞུང་རང་ཉིད་དུ་གསལ་བ་ལྟར་
དང། ལེ་ལུ་དང་པོ་ལུ་ལ་བརྟེན་པ་དང། གཉིས་པ་སྐོ་བརྟེན་པ། གསུམ་པ་སྐྱི་དང་བྱེ་བྲག་བརྟེན་པ།
བཞི་པ་སྐྱ་བ་པ་དང་གཞན་སེལ་བརྟེན་པ། ལྷ་པ་བརྟེན་བྱ་དང་རྟོན་བྱེད་བརྟེན་པ། ལྷག་པ་འབྲེལ་བ་
བརྟེན་པ། བདུན་པ་འཕགས་པ་བརྟེན་པ་བཅས་ལེ་ལུ་དང་པོ་བདུན་གྱིས་ཤེས་བྱ་སྐྱི་ལྟོག་ནས་
གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང། ལེ་ལུ་བརྟེན་པ་མཚན་ཉིད་བརྟེན་པ་དང། དགྲུ་པ་མངོན་སུམ་བརྟེན་པ།
བཅུ་པ་རྗེས་དཔག་བརྟེན་པ། བཅུ་གཅིག་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟེན་པ་བཅས་བཞིས་ཤེས་
བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་དེས་པར་བྱ་བ་བཅས་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྐོམ་ཅ་བའི་ས་
བཅད་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱུ་བར་ཀུན་མཁུན་གོ་རམས་པའི་(༡༩༢༩-༡༩༤༩)རྣམ་བཤམ་
ལས་བྱུང་བ་ལྟར་ལགས་པས་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་ཅ་བའི་སྐོམ་དེ་བྱ་བའི་ <<ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱབ་
སེལ་>> ལ་གཞིར་མཛད་པར་སྣང་། འུ་ལྷ་མཚོག་ལྟན་(༡༩༢༡-༡༩༠༢)གྱིས་ནི་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་
ལེ་ལུ་རྣམས་ལ་དེས་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྟེར་བའི་ཕྱིར་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་ལེ་ལུ་རྣམས་བསྐྱེད་ལ་ཐབས་
གཞན་ཡང་སྐོམ་གྱི་ཚུལ་དུ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ།

“བཤམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡང་དག་ཤིང། འཚད་བྱེད་རྟོག་གའི་ལུས་བརྟེན་པོ། ལམ་དོན་སུམ་
རྗེས་དཔག་སྐྱབ་པ་དང། ལྟན་འབྱེན་རྣམ་བཞི་ལྟར་སྣང་བཅས། འཚད་པོ་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་
ཏུ། རོག་མར་ཤེས་བྱ་སྐྱི་ལྟོག་བཤམ། ལམ་དོན་རྗེས་སྣང་སྣང་དང་བཅས་པ། ལུ་ལ་ལས་འཇུག་

ཚུལ་རྟོགས་བྱའི་གྲིང་། །ཤེས་བྱའི་ཡུལ་དང་ཤེས་བྱེད་རྫོག་། །བརྟག་པའི་རབ་བྱེད་རྣམ་གཉིས་
གསུངས། །རྟོག་པའི་རྫོང་དང་རྟོག་མེད་རྫོག་། །འཇུག་ཡུལ་དང་མཚན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། །དངོས་གྱི་
གཞལ་བྱ་རྟོགས་ཚུལ་ལས། །སྤང་སེལ་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད་བཤད། །སེལ་བའི་ཚོས་ལས་འགལ་
འབྲེལ་དང་། །དགག་སྒྲུབ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དང་། །མཚན་མཚོན་ལ་སོགས་རྫོ་ཚོས་
རྣམས། །བརྟག་པའི་རབ་བྱེད་གསུངས་པ་ལས། །འགལ་འབྲེལ་དགག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་དང་། །སྒྲུབ་
འབྲིན་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། །བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དང་གཞན་གྱི། །དོན་གྱི་རྗེས་དཔག་འཆད་
པའི་ཐབས། །མཚན་མཚོན་བརྟག་པ་ཚད་མ་ཡི། །མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཐབས་སུ་བཤད། །ཅེས་
སྒྲུབ་བ་ཡིན་ནོ། །“ཞེས་ཀྱང་བྱུང་ངོ་། །¹⁸

<<ཚད་མ་རིགས་གཉེར་>> ཏུ་ས་བཤ་གྱིས་ཚད་མ་རིགས་པའི་རྫོང་ལོད་གྱི་མཁས་པ་སྣ་མ་
རྟོག་འཇུགས་གྱི་ཚད་མ་སྣ་བ་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་བ་གནད་ཆེ་བ་
རྣམས་ཤུག་མཚོག་ལྷན་གྱིས་བསྐྱུས་དོན་གྱི་ཚུལ་ཏུ་གསལ་བར་བཤོད་པ་འདི་ལྟར།

“འདིའི་འཆད་ཚུལ་རགས་པ་ནི་འདིར་ལྟར། །གཟུང་ཡུལ་ལ་གསུམ་ཏུ་འབྲེད་བ་དང་། །ཡུལ་
ཅན་འཇུག་པས་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་པ་གཞུང་དང་འགལ་བར་བརྗོད་ནས་གཟུང་ཡུལ་ནི་བྱི་རོལ་དོན་
དང་མཚན་གཅིག་ལོར་ངེས་པ་དང་། །ཤེས་པ་གང་ལ་ཡང་ཏུས་མཉམ་པའི་གཟུང་ཡུལ་མ་བཤད་
ཅིང་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་དམིགས་རྒྱུན་ལས་གཞན་པའི་དབང་ཤེས་གྱི་
དངོས་ཡུལ་མ་བཤད་ཅིང་། །ཏུས་མཉམ་པའི་རྒྱུན་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། །གཟུང་ཡུལ་ཏུ་མ་ཟད་འཇུག་
ཡུལ་ཀྱང་དང་མཚན་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དང་། །དེའི་ཆེ་སྦྱི་མཚན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་ཐེར་
བ་ནི་གཞལ་བྱ་དང་འཇུག་ཡུལ་ཤན་མ་བྱེད་པས་འོངས་པ་དང་། །དེའི་ཆེ་དོན་དང་མཚན་གྱི་
གཞན་སེལ་ཁོ་ན་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱར་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། །ནམ་མཁའ་དང་སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་
པའི་དོན་སྦྱི་ལ་ནི་བཅད་ཞུགས་ཐོབ་གསུམ་མ་ཚང་བས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱར་མི་རུང་བ་
དང་། །ཚད་མིན་གྱི་རྫོ་ལ་ལྡ་ཡི་གྲངས་ངེས་གཞུང་ནས་མ་བཤད་ཅིང་། །འབྲེལ་པ་དང་འགལ་བ་
དང་། །ཤེས་པ་ཇི་སྟེད་པ་ལ་རྟོག་པས་བྱེ་ན་ཁ་བྱིར་ལྟ་དང་ནང་ལྟ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། །ནང་ལྟ་དང་

རིག་ཏུ་འཛོག་པར་མ་ཟད་ཕྱིར་ལྷའི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མི་སྣང་བཞི་མི་སྲིད་ལ། རྣམ་
པ་ཞི་ཤེས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པས་སློ་ཐམས་ཅད་རང་རིག་ཏུ་བསྐྱུ་བ་དང་། ཡུལ་རིག་པ་སློ་ཡི་མཚན་
ཉིད་ཏུ་འཛོག་ན་འཇུག་ཡུལ་རིག་པ་ནི་ཁྲུབ་ཚུང་ལ། སྣང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་རིག་པ་ནི་རང་
རིག་ལ་མི་སྲིད་པ་དང་།

གཞན་སེལ་བའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་མ་ཤེས་ན་སྡེ་བདུན་མཛད་པའི་གཞུང་པལ་ཆེ་བ་
འཆད་མི་ཤེས་པར་བསམ་ནས་དེའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་
རང་མཚན་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་བསྐྱུ། མ་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞན་སེལ་གྱིས་ཁྲུབ། རང་
མཚན་གྱི་མིང་བཏགས་པ་ལ་ཡང་སྣང་ངོའི་བྱམ་སོགས་དང་། སེལ་ངོའི་བྱམ་སོགས་གཉིས་སུ་ཁ་
ཚོན་ཚོད། ཕྱི་མ་ལ་གཞན་སེལ་གྱིས་ཁྲུབ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་སྲོང་བྱ་དང་གཟུང་ཡུལ་གང་
ཡིན་ཀྱང་གཞན་སེལ་དུ་འགལ། དེས་ན་དོན་མཚན་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་། དགག་སྐྱབ་
དང་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་དང་འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་སེལ་ངོའི་ཚོས་ཁོ་ན་ཡིན། རྟོག་མེད་ཀྱི་
ཤེས་པའི་དོན་གསལ་ཅམ་ལས་དེ་དག་ཏུ་སྣང་བ་མེད། དེའི་ཕྱིར་དོན་ལ་དེ་དག་དགག་པ། རྫོ་
ངོར་སྐྱབ་པ། དེ་དག་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་གསུམ་གྱི་སློ་ནས་འཆད་དོ། །མཚན་མཚོན་
བཟླག་པའི་རབ་བྱེད་ནི་དོན་གྱི་གོ་ཆ་བསྐྱས་དང་མཐུན་ལ། ཚིག་གི་རིགས་མི་འདྲ་བ་དང་།
མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློན་སེལ་ཚུལ་ལ་དགག་པ་མདོ་ཅམ་མཛད།

ཚད་མ་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ལྟ་རྒྱན་ཚོས་མཚོག་གསུམ་ཀ་ལ་མི་མཐུན་པ་བཀག་ནས་
མཐུན་པའི་འཆད་ཚུལ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་ཀ་ཡང་བཤད་པ་ཐ་དང་པ་ཅམ་
ཡིན་གྱི་དོན་ནི་གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དང་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཉིད་དུ་དོན་
མཐུན་པར་འཆད། ཆ་བསྐྱས་ལས་བཤེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཚོས་གསུམ་ལྟན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་
དུ་བཞག་པ་ལ་མི་དགོས་མ་ཁྲུབ་མི་སྲིད་གསུམ་གྱི་སྐྱབ་འབྲིན་མཛད། མདོན་སུམ་ལ་ཚད་མ་
ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་མི་མཛད། མདོ་སེམས་གཉིས་དེའི་དབྱེ་བྲངས་ལ་མི་མཐུན། གཞན་ངེས་
ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ཚོས་མཚོག་དང་མཐུན་ཞིང་། ཚད་མས་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་སློ་འདོགས་

ཚོད་དགོས་ན། གཞན་དེས་ཀྱི་ཚད་མ་མི་སྲིད་བར་འགྲུབ། རྗེས་དཔེ་གི་ཉེན་གཏན་ཚིགས་ལ་ཕྱ་
བསྐྱུས་དང་མི་མ་ཐུན་པ་ཆེར་མེད་ཅིང། རྗེས་ཕྱོག་གི་དགག་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་མོ་མོ་བ་དང། ཕྱོགས་
གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་འདོད་པ་དང། བན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འགལ་དམིགས་
སྤྱོད་ཚུལ་ལ་དགག་པ་མངོ་ཙམ་དང། རང་རྒྱུད་དུ་མ་ཟད་ཐལ་འགྲུབ་ལ་ཡང་འབྲས་རང་མ་
དམིགས་པ་དང་གསུམ་དུ་འབྲེད་པ་དང། ལོ་ག་ཉོག་སེལ་བ་དང་རྗེས་དཔེ་གི་བསྐྱེད་པའི་ཐལ་
འགྲུབ་གང་ཡིན་ཀྱང་གསུམ་པོ་དེར་དེས་པ་དང། དེ་ལྟར་དེས་པའི་ཚེ་ན་རྒྱུ་བྱེད་མི་འཕེན་པ་
གསུམ་དང། འཕེན་པ་ལ་རང་རིགས་འཕེན་པ་བཞི་དང། གཞན་རིག་འཕེན་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྲེད་
པ་དང། ཐལ་འགྲུབ་ལྟར་སྤང་ལ་གངས་དེས་མི་མཛད་ཅིང། ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་རྣམས་བར་ཐར་
པའི་སྐོ་བཞི་ཉིད་དུ་དེས་པར་མཛད་དོ། །¹⁹ཞེས་བྱུང།

ས་བཤ་ཀྱི་ <<རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་>> ཚིག་ཐེན་ལ་སྤྱི་དང་གྲེ་གྲག་ལ་ཕྱོགས་དང་
དུས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བྱེ་སྤྱོད་ཀའི་སྤྱི་དང། བོང་མའི་སྤྱི་ཞེས་པའི་ཐ་སྤྱད་མཛད་དེ་སྤྱི་དང་གྲེ་བྲག་ལ་
ནང་གསེས་དགྲེ་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་“ལ་བ་དང་
ཅོན་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་ཐ་དང་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ཐད་ཀའི་གྲེ་བྲག་དང། དེ་དང་
འགྲེལ་པའི་སྤྱི་རྣམས་ཐད་ཀའི་སྤྱི་དང། ལ་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་སྤྱད་ཅིག་སྤྱི་
དུས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་བོང་མའི་གྲེ་བྲག་ཡིན་ལ་དེ་འགྲེལ་ཀྱི་སྤྱི་ནི་བོང་མའི་སྤྱི་ལོ། །²⁰ཞེས་
བཀོད་གནང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ <<རིགས་གཏེར་>> ཙམ་པར། “ཐ་དང་སྤྱི་འདོད་འུག་སྤྱག་ལ། །རྗེས་
གཅིག་ཡིན་ཞེས་གངས་ཅན་ལ། །གངས་ཅན་པ་རྣམས་དེའི་རྗེས་འབྲངས། །”ཞེས་པ་ཙམ་ལས།
འགོག་ལུལ་གངས་ཅན་པའི་ཕྱོགས་སུའི་འདོད་པ་གང་ཡིན་དོས་འཛིན་གསལ་བར་མ་བྱུང་ཡང་།
རང་འགྲེལ་དུ་ནི། “ཡང་པོད་རྣམས་ཤིང་ལ་བ་དང་ཅོན་ལ་སོགས་པའི་གྲེ་བྲག་ལ་ཤིང་ཙམ་
ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་དང། བེ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་སྤོན་པོའི་གྲེ་བྲག་རྣམས་ལ་སྤོན་པོ་ཙམ་ཞེས་བྱ་བའི་
སྤྱི་དང། དེ་བཞིན་དུ་བ་ལང་ཙམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་རྣམས་གྲེ་བྲག་རྣམས་ལས་རྗེས་པོ་དགྲེར་
མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁ་མ་ཐུན་པར་སྤྱོག་གོ། །འདི་སྤྱད་འདོད་པའི་གངས་ཅན་པ་དང་པོད་

རྣམས་དོན་མ་ཐུན་ནོ། །²¹ཞེས་གཙོ་བོ་ལྷ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་ཚོགས་སྲུང་བཀོད་
 བ་གསལ་བར་ཐོན། < <རིགས་གཉེར་རང་འགྲེལ་>> ི་བྱ་གསལ་བ་འདི་ཐོན་གྱི་ས་སྐྱའི་ཚད་མ་སྐྱ་
 བ་རྣམས་ལས་གཡལ་གྱི་སྡོན་པས་ཚད་མར་བཟུང་ལ། གྱིས་གྱི་ས་སྐྱའི་མཁས་པའི་ནང་གོ་རྣམས་
 བས་སྐབས་ིུ་མར་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དངོས་སུ་བྲངས་ཏེ་འདིའི་ཚིག་དོན་འབྲང་ཚོགས་སུ་
 བསྐྱབས་ཤིང་། འུ་ག་མཚོག་པས་ཚད་མར་འཛིན་ན་འདྲ་སྐབས་འགར་ཚིག་ཟིན་གྱི་དོན་གཞན་ིུ་
 བཟུང་བ་སོགས་མཛད་། དགེ་ལྡན་པའི་ཚོགས་ལ་ནི་མཁས་སྐབས་རྗེས་(༡༣༤-༡༤༣)སྐབས་
 འགར་རིགས་གཉེར་འགྲེལ་བ་ལས་བཞེད་བ་བཀོད་ཅིང་དེ་དག་རིགས་གཉེར་ཅ་བ་མཁན་པོའི་
 བཞེད་བ་དང་མི་མ་ཐུན་ཚུལ་གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་(༡༣༤-༡༤༣)རིགས་གཉེར་གྱི་
 རྣམ་བཤད་ིུ་གཞུང་འདི་གཞི་རྒྱུ་མཛད་པ་པོ་ས་བཅ་རང་ཉིད་ཡིན་མིན་ལ་དོགས་བ་མ་མཛད་
 མོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་འགར་གྱིས་གཞན་གྱིས་བསྡོན་འཕྲི་སོགས་གྱིས་ལྷན་ཞུགས་པར་བཞེད།
²²ཀུན་མཁུན་འཇམ་དབྱུངས་བཞད་སུ་(༡༤-༡༥)ནི་མཐའ་གཅིག་ིུ་རང་འགྲེལ་ས་བཅ་གྱི་
 མིན་པར་གསུངས། ²³

ས་བཅ་གྱིས་ < <ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་>> ལ་ཞུས་ཚེན་མཛད་བ་དང་། དེའི་དགོངས་བ་ཚིག་
 ཟིན་བཞིན་བཟུང་བའི་བསྐྱབ་བཅོས་ < <ཚད་མ་རིགས་གཉེར་>> མཛད་བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་
 འཚད་ཉན་གཙོ་བོར་སྡེལ་བ་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་ིུ་ས་བཅ་གྱི་དངོས་སྤོབ་ལུ་ཡུག་བ་རིག་པའི་
 སེང་གེས་(༡༣༤-༣ལོར་འདས་)རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ་བརྟམས་ཏེ་དེའི་འཚད་ཉན་སྡེལ་བ་སོགས་
 ལས་རིམ་གྱིས་བོད་ིུ་སྲུང་ < <ཚད་མ་རྣམ་འཇམ་འཇམ་>> ལ་འཚད་ཉན་གཙོ་བོར་བཞི་སྡོལ་ཡོད་པ་དེ་
 རིམ་གྱིས་འགྲུར་ཏེ་དེའི་ཚབ་ཏུ་ < <ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་>> དེ་ཉིད་ཅ་གཞུང་ིུ་མཛད་བ་རྒྱུ་
 ཚུགས་བ་བྱུང་། ²⁴དེ་ལྟར་འདྲ་ < <ཚད་མ་རིགས་གཉེར་>> ཅ་འགྲེལ་ིུ་ས་བཅ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་བ་མང་པོ་ཞིག་གཉན་ལ་མཁ་བ་རྣམས་ལ་མི་རབས་གང་འཚམས་ཞིག་
 རིང་དམིགས་བསལ་ཚོག་དཔྱོད་ཚེར་མ་བྱུང་བར་མཛོན་ལ། རིགས་གཉེར་ལ་འགྲེལ་བ་བྱེད་
 བའད་ིུ་ས་རབས་བརྟུ་བཞི་པའི་སྤྱད་དམ་བཅོ་ལྷ་པའི་སྤོད་ིུ་གཡལ་གྱེ་བཅ་ཚེན་(༡༣༤-༡༤༣)

གྲིས་ཚིག་འགྲེལ་ཞིག་མཛད་པ་དེ་དང་པོར་སྣང་། ས་བཏ་གྲི་རྗེས་སུ་ས་སྐྱ་པའི་ནང་དུའང་རྟོག་
 ལུགས་གྲི་ཚད་མ་དང་དེ་འགྲེལ་སྐྱ་པའི་བསྐྱུས་གཞུང་སོགས་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ལས་རིགས་
 གཏེར་གྲི་ལུགས་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པ་འདྲིན་མཁུན་དེ་ཅེས་མ་གྱུར་བར་མདོན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་བཏ་
 རང་ཉིད་གྲི་དངོས་སློབ་འུ་ཡུག་པ་རིགས་པའི་སེང་གེས་ཀྱང་ <<ཚད་མ་རིགས་པའི་མཛོད་
 >> ཅེས་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྲི་རྣམ་བཤད་མཛད་པ་དེའི་ནང་ལྷ་ས་ཚོས་སེང་དང་མ་སྐྱབ་པར་
 དོན་རང་མཚན་གྲི་གཞན་སེལ་བཞེད་ཅིང་། གཞན་སེལ་ལ་དོན་ལ་ཡོད་པ་དང་། རྫོང་ལ་ཡོད་པ་
 གཉིས་དང་། དང་པོ་ལའང་ནང་གསེས་མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ནི་རིགས་འབྲམི་འབྲམ་གཉིས་
 ཀ་ལས་ལོག་པའི་རང་མཚན་གྲི་ཚོས་ཤིག་དང་། གཞན་སེལ་བ་དངོས་མེད་དགག་བཅས་གཉིས་
 སུ་ཡོད་པར་བཤད། ²⁵དེ་བཞིན་དུ་སྐྱི་ལ་དོན་ལ་ཡོད་དང་། རྫོང་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་ནས་དང་
 པོ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་(<<ཚད་མ་རིགས་པའི་མཛོད། >> ཤོག་༣༡བ(༤)དང་། དངོས་མེད་ཚད་
 མའི་སྟོབས་གྲིས་དེས་པས་གཞལ་གྱུར་འབྲན་པས་གཞལ་གྱུ་མ་རང་མཚན་གཅིག་སུ་མི་འཛོག་པ་
 (<<ཚད་མ་རིགས་པའི་མཛོད། >> ཤོག་༣༤ན(བ༤)སོགས་རིགས་གཏེར་གྲི་ཚིག་གི་ཐོན་དང་མི་
 མ་སྐྱབ་པ་མང་ཅེས་གྱུར།

<<ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་>> གྲི་དགོངས་པ་རིགས་གཏེར་གྲི་ཚིག་གི་ཐོན་དང་མ་སྐྱབ་པར་
 འགྲེལ་པའི་རྣམ་བཤད་ཐོག་མར་ཚོམ་པ་པོ་ནི་ཁོ་པོས་བལྟས་ན་པལ་ཆེར་བཅུན་པ་སྟོན་གཞོན་
 ཡིན་པར་སྣང་ལ། ²⁶དེ་ནི་འགོས་ལོས་ <<དེ་བ་སྟོན་>> དུ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྲི་བརྒྱུད་པར་
 བྱངས་པའི་འཛམ་དབྱངས་སྟོན་གཞོན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ཁོང་ནི་རང་ཉིད་གྲིས་མཛད་པའི་རྣམ་
 འགྲེལ་གྲི་རྟེན་པའི་མཛུགས་གྱུར་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ན་འགྲོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་། ཞང་
 མདོ་སྟེ་དཔལ། ཁ་ཆེ་ཀུལྱི་རིའི་པ་རྗེས་པེ་མ་ལ་སྐྱེ་དང་། ཤོང་སྟོན་ལོ་རྒྱ་བ་བཅས་གྲི་ཞབས་ལ་
 གཏུགས་པའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་མཛུགས་ཅེས་ལ་འབྲུངས་པའི་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་ཞིག་
 ཡིན་པར་མཛོད། དེའི་ <<རྣམ་འགྲེལ་གྲི་རྣམ་བཤད་གངས་ཅན་རྒྱུན་>> གྲི་ནང་རྒྱབས་མང་པོར་
 འུ་ཡུག་པའི་ <<ཚད་མ་རིགས་པའི་མཛོད་>> ལ་རྣམ་འགྲེལ་གྲི་གཞུང་མཚན་སྐྱེ་ཚུལ་ཅེས་མ་

ཡིན་པར་རྩ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཚོག་དགག་པ་མཛད་ཅིང་²⁷རང་ལུགས་འདོག་སྐབས་
རིགས་གཉེར་གྱི་ཚིག་ཟིན་གྱི་ལུགས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་གཏན་ལ་པབ་འདུག་པས་རྣམ་བཤད་འདི་
དང་འུ་ལུགས་པའི་རིགས་མཛོད་གཉིས་པའི་ཚུན་བསྐྱར་ཉེ་དབྱེད་ན་ས་པཎ་གྱི་རྗེས་འཇུག་ནང་
ཁྲུལ་ཚང་མ་རིག་པའི་གནས་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་བཞེད་པ་མཐུན་མིན་རི་ལྟ་བུར་ཚུལ་ལ་འེས་
པ་སྟེར་བྱུང་བ་ཞིག་འོང་བཅས་སྟུང་མོ། །

དགོངས་པའི་ལྷོགས་ནས་ < <རིགས་གཉེར་>> གྱི་ཚིག་དོན་བཤུགས་ཚུལ།

ཐོན་གྱི་དགོངས་པའི་ཚང་མ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ལས་དོགས་གནད་འདི་སྐོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་
པོས་(༡༣༥༧-༡༣༧༩)བཤད་པ་དམིགས་བསལ་མ་གནད་མོད། མཁས་གྲུབ་རྗེས་ < <ཕྱེ་བདུན་གྱི་
རྒྱན་ཡིད་གྱི་སྟུན་སེལ་>> ཏུ་སྐབས་འགར་རིགས་གཉེར་གྱི་དགོངས་པ་བཅའ་ཏུ་བཏོན་ཉེ་
འཆད་པ་མ་ཟད། རང་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དེའི་སྐྱོམ་ཡང་པལ་ཆེར་རིགས་གཉེར་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་
ཏུ་ལེ་ཏུ་བརྟུག་ཅིག་ཏུ་ཕྱེ་ཚང་མ་རིག་པའི་དགའ་བཤད་ཏུ་མ་ཞིག་རིགས་གཉེར་བཞིན་གཏན་
ལ་པབ་པར་བརྟེན་སྤྱིར་རྩོག་ལོ་དང་ཁྲུང་བར་རི་བོ་དགོངས་པའི་ཚང་མ་རིག་པ་འཆད་ལུགས་
དང་མི་མཐུན་པའི་བཞེད་ཚུལ་མང་ཏུ་བྱུང་བ་སྟོན་གྱིང་འདིའི་མཆན་ཏུ་འགོད་པ་ལྟར་རོ། ²⁸
ཕྱིས་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གསུམ་གྱི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ནས་ཀྱང་ཡ་རྒྱལ་དབང་དགོངས་པའི་ལུན་གྲུབ་གྱི་(༡༣༩༡-
༡༣༧༩) < <ཚང་མ་རིགས་རྒྱན་>> ཏུ་འདར་རང་ལུགས་རིགས་གཉེར་དང་མཐུན་པར་གནས་པ་
གསུངས་པ་ལོགས་བྱུང་།

ཚང་མ་རིགས་གཉེར་དང་རྟེན་ཅེས་པའི་རྣམ་བཤད་འདི་ནི་རྒྱལ་ཚབ་རང་གི་སྐྱེ་ཆེ་སྐྱེད་ལ་
མཛད་པར་མཛོད་ལ། ²⁹དར་རྟེན་འདི་རྒྱལ་ཚབ་ཉིད་ཀྱི་དེད་མཛལ་ཏུ་ཡོད་པའི་གསུང་འབྲུམ་ཏུ་
མ་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ལོ་རྒྱལ་སྟོན་གསལ་ལ་ཁ་བྱུང་། འོན་ཉེ་འདིའི་ནང་ཚོམ་པ་
པོས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་མཚོད་བརྗོད་དེས་སུ་མ་མཛད་པ་དང་། ³⁰རྣམ་བཤད་འདི་ཚོས་
རྒྱུད་གཞན་གྱི་མཁས་པ་ཞིག་གི་གཞུང་འགྲེལ་ཡིན་པས་ན་མཚོམས་ཤིག་ཏུ་རྗེའི་དགོངས་པ་
བཤུགས་ལྟེ་ལས་ལོགས་སུ་བརྒྱུད་སྟེ་གསུང་འབྲུམ་ནས་བྱུང་མིན་དབྱེད་གཞིར་སྤྱང་། གང་

ལྷ་འདྲིའི་ནང་རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་སྱི་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མ་ཐུན་འདོད་
པའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པ་བཀའ་ལན་དང་བཅས་པའི་སློན་ཏན་བཀའ་བཀའ། བཀའ་ལྟན་ལྷན་མེ་བོད་དུ་
ལུས་པ་ལྷ་རང་འགྲེལ་ཚིག་འགྲེལ་ཞིག་དོར་ནས་ཚོས་རྗེ་ས་བཤ་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ལོག་པར་འཆད་པ་དག་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཚོས་པར་དམ་བཅས་ཏེ་³¹འདྲིར་རྒྱལ་ཚབ་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དང་རྣམ་ངེས་རྣམ་བཤད་སོགས་སུ་གསུངས་པ་བཞིན་དཔེ་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་འཆད་ཚུལ་སྤུ་བ་རྗོག་ལོ་སོགས་སུ་རབས་པའི་ལྷན་དང་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཅམ་ཡིན་
མོད། སྱིར་དགོ་ལྷན་ཚང་མ་རིག་པའི་གསུང་ཚོས་གྲགས་ཆེ་བ་དུ་མ་ཞིག་དང་། རྒྱད་པར་འགྲེལ་
པ་མཛད་པ་ལོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སློན་དུ་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཚིག་ཟེན་
རྒྱད་པར་དུ་མ་གསལ་བ་ལགས།

དང་རྗེ་ག་འདྲིར་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་གཞན་དང་མི་མ་ཐུན་
པའི་ཚིག་ཟེན་རྣམས།

དེས་ན་རྣམ་བཤད་འདྲིའི་ཚིག་ཟེན་ལ་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཚད་མ་སྤེ་བདུན་གྱི་འགྲེལ་པ་གཞན་
དུ་བཞེད་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་ལ། འདྲིར་ཚིག་ཟེན་གྱི་རྒྱད་པར་འགྲེལ་ཆེ་བ་འགའ་
ཞིག་ལྷན་འདྲེན་དང་བཅས་འགོད་ན་ནི།

༡ སེམས་ཅམ་སྐབས་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སྤེ་བའི་ཡུལ་འཆད་ཆེ་རང་འགྲེལ་ལྷན་སློ་
ཐམས་ཅད་རང་རིག་ཁོ་ནར་བསྐྱས་པར་བསྟན་པ་སྤྱི་སོར་བཞག་པས། སློ་ལ་གཞན་རིག་
དང་རང་རིག་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཞེས་དགོ་ལྷན་གཞུང་ལྷན་སྤྱི་སྐད་དང་འགའ་བར་
སྤང་བ་དང་། ³²

༢ མངོན་སུམ་གྱིས་རང་ཡུལ་རྟོགས་ལ་དེའི་འཇིན་སྣངས་ལོག་ཕྱོགས་སུ་ཞེན་པའི་སློ་
འདོགས་གཅོད་པ་མི་འཐད་པར་གསུངས་པ་རྣམ་ངེས་རྗེ་ག་ཚོན་སོགས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་
དང་མི་མ་ཐུན་པ་དང་། ³³

༣ དེ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་ཡུལ་རྟོགས་ཀྱང་ངེས་པའི་རྣམ་བཞག་ཁས་མི་ལེན་པ་

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་སོགས་ལས་གསུངས་ཚུ་ལ་མི་འདྲ་བ་དང་།³⁴

༤ དེར་བརྟེན་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་ལ་མ་དེས་པའི་སྐོས་བྱུང་བས་སྐོར་ལྷོ་ལ་བདུན་པོའི་ནང་ཚན་གྱི་སྤང་ལ་མ་དེས་པའི་སྐོར་ཞིག་ལོགས་སུ་མི་བཞེད་པ་མཁས་བྱུང་རྗེའི་སྤྲེ་བདུན་རྒྱུ་ལྟར་ཡིན་ལ། རྗེ་ཡབ་སྲས་གཞུང་གཞན་དང་མི་མ་སྤུན་བ་དང་།³⁵

༥ འདིར་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་རྒྱས་པར་དགག་པ་སྤྲེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤུན་སེལ་སྤང་ཡིན་ལ། རྒྱལ་ཚབ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་མཛད་པའི་རྣམ་དེས་རྟེན་ཆེན་ཏུ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་སྐོབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གི་བཞེད་པ་དང་འགལ་བས་རང་ལུགས་སུ་མི་འཐད་པར་གསུངས་པའི་ཚིག་ཟེན་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་དང་།³⁶

༦ དེའི་གནད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་མིན་དབྱེ་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་དབྱེ་གཞི་མངོན་སུམ་ཉིད་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་མ་མཛད་པ་སྤང་དང་མི་མ་སྤུན་བ་དང་།³⁷

༧ སྤྲེ་བདུན་རྒྱུ་བཞེན་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་ཐ་སྤྲད་འདིར་མི་འདོད་པ་འདྲ་ཡང་རྗེ་ཡབ་སྲས་གཞུང་གཞན་ཏུ་དེ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་བཤད་པ་³⁸བཅས་སོགས།

ཚིག་ཟེན་དེ་དག་སོ་སོའི་དགོངས་པ་རྣམས་ཐད་ཀར་ངོས་འཛིན་དཀའ་བས་སྐོབ་གཉེར་བ་རྣམས་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་འོང་ཆེད་ཏུ་འདིར་དོགས་གཞིའི་ཚུལ་ཏུ་བཞོད་ཡོད།

རིགས་གཉེར་དང་རྟེན་འདིར་གཞུང་སྤང་མ་དང་མི་མ་སྤུན་པའི་ཚིག་འདི་དག་བྱུང་ཡང་། ས་པཎ་གྱི་རྗེས་འབྲང་ཏུ་མ་ཞིག་གིས་རྩ་ཚིག་དོན་གཞན་ཏུ་བཀའ་བའི་ལུགས་དངོས་སུ་བཀག་ནས་ཚིག་འབྲེལ་དགོ་ལྷན་སྦྱིའི་ལུགས་དང་མ་སྤུན་པར་མཛད་པ་ཡང་ཏུ་མ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། གོ་རམས་བ་བསོད་སེང་སོགས་ཀྱིས་སྦྱི་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མ་སྤུན་ཏུ་མི་འཐད་པར་གསུངས་པ་འདིར་དགག་པ་(འོག་༤)དང་།³⁹ ལྷ་ལྷ་མཚོག་ལྷན་གྱིས་མཚོན་པའི་བོད་སྤྲེ་རབས་པས་ཤིང་མིན་ལས་ལོག་པ་སོགས་གཞན་སེལ་དང་རང་མཚན་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་སྤུན་མི་འདོད་པ་འདིར་དགག་པ་(འོག་༡༡༤)དང་།⁴⁰ རོང་སྟོན་(༡༣༤-༡༤༤)སོགས་ཀྱིས་རང་མཚན་སྤྲོད་གི་འཇུག་

ཡུལ་མིན་པར་འདོད་པ་⁴¹དགག་ཚུལ་(འོག་།²³⁴)སོགས་མང་བས། འདི་དག་ནི་མཚོན་པ་ཅས་ ཡིན་གྱི། ལྷག་མ་རྣམས་དཔྱོད་ལྷན་སློབ་པ་པོས་མཁྱེན་པར་འགྲུར་རོ། །

དར་རླེག་འདིའི་མཛད་པ་པོ་རྒྱལ་ཚབ་ཚོས་ཟླ་ལོན་མིན་ལ་དབྱུང་བ།

གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་རྣམས་བཤད་འདི་རྒྱལ་ཚབ་ཚོས་ཟླ་ལོན་གསུང་འབྲུམ་ཁོད་དུ་མེད་ཚུལ་ དང་། དེ་ཉིད་གྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལྷ་སྤྱིའི་དགོངས་པ་སོ་སོ་ནས་ཡོད་པ་ བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་འགྲུར་མི་རུང་སྐྱེལ་པ་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཟུང་ནས་འདིའི་རྩོམ་པ་པོ་རྒྱལ་ ཚབ་ཉིད་ཡིན་མིན་གྱི་དོགས་པ་ནི་འོང་མི་སྲིད་པ་མིན་མོད། འོན་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ཚད་ལྷན་དུ་དེ་ལྟ་ བུའི་དབྱུང་བྱ་བ་གོང་པ་ཅས་ཡང་མ་མཚོང་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་སྤར་དཔེ་སྒྲུབ་གསལ་བཤད་གྱི་ མཚན་དུ་ཡོད་པ་བཞེན་⁴²གདན་སའི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་རིགས་གཉེར་དར་རླེག་ཅེས་ལུང་འབྲེན་ མཛད་ཆེ་དར་ཆིག་སློབ་པ་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་བརྒྱུ་མས་པར་མཚོན་པའི་ཆེད་ཡིན་ པར་དཔོག་ཞུས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས། རྒྱལ་ཚབ་ཟླ་ལོན་རིགས་གཉེར་དར་ རླེག་ལེགས་བཤད་སྤྱིར་པོ་བྱུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་ལུང་བྲངས། ཞེས་རྒྱལ་ཚབ་ཚོས་ཟླ་ལོན་འདིའི་མཛད་ པ་པོ་ཡིན་པའི་ཁྲུང་ས་སུ་འགོ་བ་དང་། འདིར་རྒྱལ་ཚབ་ཉིད་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམས་བཤད་གཞན་དུ་ ཁ་བསྐངས་མཛད་ཚུལ་རྣམས་ལྟར་ན་གཞུང་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རྩོམ་པ་པོ་གཅིག་གོ་སྐྱེལ་དུ་ དགག་ཕྱོགས་སྐྱབ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ནས་སྐབས་བབ་གྱི་དོགས་པ་སེལ་བར་འགྲུར་རོ། །⁴³

འོན་འདིའི་ཆིག་ཟེན་གྱི་དོན་ < <རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་>> དང་ < <རྣམ་འཇུག་ རླེག་ཆེན་>> སོགས་མཛད་པ་པོའི་གཞུང་ལྷ་སའི་དགོངས་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པར་ཟླ་ལོན་གྱི་ལྷ་རྒྱུར་ཞེ་ བ། རྒྱལ་ཚབ་རང་ཉིད་ཚོས་ཟླ་ལོན་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་དགོངས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཞེས་གྱིས་མ་ བཞེས་ཀྱང་། རང་འབྲེལ་ཆིག་ཏུང་ཟད་དོར་བ་ལས་དེའི་ཆིག་ཟེན་མང་དུ་དོར་བར་དོགས་ནས་ འབྲེལ་པར་མཛད་པ་ནི། ཚོས་ཟླ་ལོན་པ་དང་གྲུས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་འདིའི་མཚོན་བཟོད་གྱིས་ བསྐྱབས་པ་ལྟར་མངོན། དེས་ན་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་མི་འཐད་པ་སོགས་རྒྱལ་ཚབ་རང་གི་ ཕྱགས་གྱི་དགོངས་པ་མིན་ཡང་། རྒྱ་བའི་སྐབས་སུ་དོན་དེ་དག་རིགས་པ་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་པར་

ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ་བསམ། འགྲེལ་པ་མཛད་སྐབས་ས་པཎ་གྱི་དགོངས་པ་དོན་གཞན་དུ་བྱང་མི་དགོས་
པར་ཅུ་ཆེག་པལ་ཆེ་བ་སོ་སོའི་ཐད་ཀའི་དོན་རང་སོར་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་སམ་སྐྱམ་པ་ནི་
ཁོ་ལོའི་ཚོངས་འཆར་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། ད་དུང་རི་བོ་དགེ་ལྷན་པའི་ཚོགས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཚོོགས་ལ་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དོ་མ་གང་ཡིན་དུ་བྱང་བར་འཆལ་ལོ། །

<<ཚད་མ་རིགས་གཏེར་>> ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ཁག

བོ་དོང་པཎ་ཆེན་གྱིས་རིགས་གཏེར་དོས་སུ་བཀག་པ་ལ་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་
གཡག་སྟེ་པཎ་ཆེན་དང་རོང་སྟོན་གཉིས་ཀྱིས་དགག་ལན་མཛད་མོད། རེད་མདའ་བ་དང་དགེ་ལྷན་
པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་བ་རྒྱལ་ཆབ་དང་མཁས་བྱུང་རྗེ་སོགས་གོང་དུ་སྟོོས་པ་ལྟར་རིགས་གཏེར་གྱི་
དགོངས་པ་གཞན་ཏུ་བཀའ་ཉེ་ཅ་བའི་གནད་མང་པོ་ཞིག་དང་ལྷག་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལུལ་གྱི་
རྣམ་གཞག་ལ་རྟོག་ལུགས་དང་མཐུན་པར་བསྐྱབས་པ་སོགས་རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་ལེན་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་། རོན་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བཙུའི་སྐད་དུ་རོང་སྟོན་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་མཚན་གྱི་
དོས་སྟོོབ་བྱམས་ཆེན་རབ་འབྲམས་པའི་སྟོོབ་མ་གོ་བོ་རབ་འབྲམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གོ་
དང་། རོང་སྟོན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པ་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གྲུ་མཚོག་ལྷན་
གཉིས་ཀྱིས་ས་པཎ་གྱི་ <<ཚད་མ་རིགས་གཏེར་>> ཅུ་འགྲེལ་དང་བཙས་པར་རྣམ་བཤད་དང་།
སྟེ་དོན། མཐའ་དཔྱོད་སོགས་གཞུང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བཅུམས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ <<ཚད་མ་
རྣམ་འགྲེལ་>> ལའང་རིགས་གཏེར་གྱི་སྐྱེ་རི་བཞིན་པར་བཟུང་སྟེ་རྟོག་མཛད་པ་དང་། དགེ་ལྷན་
པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་བ་སྟེ་དང་། ལྷག་པར་རྒྱལ་ཆབ་རྗེའི་བཞེད་པ་ལ་དམིགས་ལུགས་པའི་དགག་
བའང་རྒྱས་པར་མཛད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་རིམ་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིགས་པའི་སོལ་ལ་ས་པཎ་གྱི་
རིགས་གཏེར་ལུགས་གཙོ་བོར་མཛད་པ་དབལ་ས་སྐྱའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིགས་པ་དང་། རོག་
ལུགས་གཙོ་བོར་མཛད་པ་དབལ་དགེ་ལྷན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིགས་པའི་སོལ་ཆེན་
བོ་གཉིས་དེང་གི་བར་དུ་གནས་པ་འདི་བྱུང་།

བོད་ཀྱི་ཚང་མ་སྤྲོ་བ་གཞན་མཛོད་ཅེས་སྒྲིག་པ།

རིགས་པའི་དབང་སྤྲུག་སྤྲུ་བ་དང་ས་པའི་ཕྱི་རྗེས་ཤོད་དུ་སྒྲིག་པའི་ས་སྤྲུ་དང་དགེ་ལྡན་བ་
 ལས་གཞན་པའི་བོད་ཀྱི་ཚང་མ་སྤྲོ་བ་གཞན་ཆེ་བ་གཞན་ཡང་བྱུང་བ་ཞི། དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་
 པའི་ནང་བཙུག་ལྷན་རིགས་པའི་རལ་གྱིར་གྲགས་པའི་སྤྲར་ཐང་གི་མཁས་པ་དེས་ཚང་མའི་བསྟན་
 བཅོས་ <<སྤྱེ་བདུན་རྒྱན་གྱི་མེ་ཉོག་>> དང་རྣམ་དེས་ཀྱི་ལྷོ་གཞི་གསོགས་བརྩམས་ཉེ་ཚང་མའི་དཀའ་
 གནད་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྤྲུ་བ་དང་ས་པའི་གཉིས་ཀ་དང་མི་འདྲ་བའི་བཞེད་པ་མང་ཅེས་སྤྱེལ་ལ།
 མཁས་མཚོག་ཏུ་སྒྲིག་(1920-1936)ཀྱིས་ཚང་མ་ས་ཤོག་གཉིས་ཀའི་བརྒྱུད་པ་གསལ་ཚུལ་དེའི་
 རྣམ་ཐར་ལས་ཐོན་ཅིང་། 44དེས་ <<རྣམ་དེས་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད་ཚིག་དོན་རབ་གསལ་>> བྲ་བའང་
 མཛད། འཕྲོ་བའི་ཕྱི་བཤད་རྒྱན་ཞི་དེའི་སྒྲོབ་མའི་གཙོ་བོ་སྤྲོ་ཚང་བ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་ལས་རིམ་
 ཀྱིས་བརྒྱུད་དེ་ཞ་ལའི་གདན་སར་དར། དེ་བཞིན་དུ་མཁས་མཚོག་པོ་དོད་གིས་ཚང་མའི་བསྟན་
 བཅོས་བརྩམས་པ་མ་ཟད་ས་པའི་རིགས་གཉེར་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་ཤོད་དུ་ལྷུ་བེན་པ་ལྟར་
 དང་། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཀམ་བ་སྤྲུ་ཐེང་བདུན་པ་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་(1949-
 1956) <<ཚང་མའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་རྒྱ་བོ་ཀུན་འདུས་>> ཞེས་བྲ་བ་མཛད་ཅིང་། དེའི་ནང་རྩ་
 པའི་ཚང་མ་རིག་པའི་གཞན་རྣམས་ལ་ས་པའི་རིགས་གཉེར་རང་སྤྲུགས་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་ས་
 མོད་སྤྱེ་བདུན་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱན་མཁས་པའི་བཤད་པ་གཙོ་བོར་བྲས་
 རོག་དབུ་མ་གཞན་སྤོང་དུ་གནས་པར་བཀའ་བའི་སྒོལ་བསྐྱབས། དེ་རྗེས་དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་
 པའི་ནང་འབྲུག་བ་ཀུན་མཁུན་བརྒྱ་དཀར་པོས་ཀྱང་ <<ཚང་མ་སྤྱེ་བདུན་དང་བཅས་པའི་དོན་
 གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞུང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་དགོངས་རྒྱན་>> དང་། 45 <<ཚང་
 མའི་སྤྱེ་བདུན་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་དོན་རིགས་པའི་སྤྱི་བོ་>> སོགས་མཛད་པ་བྱུང་མོད། སྤྱིར་ལོ་
 རྒྱུས་ཀྱི་སོགས་པ་བརྒྱུ་བོད་ཀྱི་ཚོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་སྤྲུ་འཇུག་རྒྱུ་མ་དང་། བཀའ་
 བརྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སྤྲུ་བ་ལས་སྤྲུ་བ་པ་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ལས་དབུ་ཚང་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
 གཞུང་གི་སྒྲོབ་གཉེར་ལ་དེ་ཅེས་གཙོ་བོར་མཛད་སྒོལ་མེད་པས་ཚོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་འདི་གཉིས་

ཀྱི་ནང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲུབ་དེ་ཙམ་ཁྱབ་ཆེར་མ་དར་བ་དེས་ཤེས་ཀྱས།

ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རང་ལུགས་ནང་བའི་བྱུ་བ་མཐའ་གང་དུ་གནས་པ་རྒྱ་བོད་
ཀྱི་ཚད་མ་སྐྱ་བ་སོ་སོའི་བཞེད་ཚུལ་འདོད་པ།

འདིར་ཞར་བྱུང་དུ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཚུགས་སྐང་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅས་
སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཅ་བའི་རང་ལུགས་ནང་བའི་བྱུ་བ་མཐའ་སྐྱ་བ་བཞི་པོ་གང་དུ་
གཏོགས་མིན་སྐོར་ལ་སྡོན་གྱི་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་འགའ་
ཙམ་བྱུང་བར་མདོན་ཉེ། དཔེར་ན་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ལ་ཆ་བཞག་ན་ལྟ་ཤུག་ཚོས་མཚོག་དང་
བཅས་པས་གཞུང་དེར་མདོན་སྡེ་བའི་རིགས་པ་སྦྱིར་བཏང་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་མོད་ཅ་བའི་
དགོངས་པ་སེམས་ཙམ་དུ་གནས་པར་བཀའ་ལ། རང་གསེས་ཚོས་མཚོག་གིས་སེམས་ཙམ་རྣམ་
རྒྱན་དུ་གནས་པ་དང། རེ་ཉ་རིས་སེམས་ཙམ་རྣམས་བདེན་དུ་མཛད། རྒྱུ་མཁན་པོ་རྗེས་འབྲང་
དང་བཅས་པས་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བར་སྐྱ་བ་དབུ་མ་ཐལ་འགྲུང་བའི་ལུགས་དང། ཞི་བ་
འཚོ་ཡབ་སྲས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་དུ་བཞེད་པར་གསུངས།⁴⁶

བོད་དུ་ནི་ཤུག་མཚོག་ལྟན་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་རྟོག་པོ་ཆེན་པོ་དང། རིགས་པའི་
དབང་ལྷན་ལྟ་བུ་པ་ཚོས་སེང་སོགས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་དབུ་མ་བའི་ལུགས་སུ་བཀའ་མོད།
དེ་ལྟའི་དབུ་མ་བ་དེ་ཐལ་རང་གང་ཡང་མིན་པ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ཡིན་པ་དང།⁴⁷ ས་པཎ་
ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལྟ་ཤུག་དང་ཚོས་མཚོག་ལྟར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཅ་བའི་རྣམ་གཞག་མང་
པོ་ཞིག་མདོན་སྡེ་བའི་ལུགས་ཀྱི་རིགས་ལམ་དང་མཐར་ཐུག་གི་བཞེད་པ་སེམས་ཙམ་དུ་གནས་
པར་གསུངས་པ་བཞིན།⁴⁸ དཔལ་ལ་སྐྱའི་ཚད་མ་རིག་པ་སྐྱ་བ་པེད་མདའ་བ་གཞོན་ཏུ་སློ་གྲོས།
གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གོ་སོགས་དང། དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དང། རྒྱལ་ཚབ་
དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་བྱུ་བ་དགོ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། རེ་དགོ་འདུན་བྱུ་བ་བ་དང། བྱིས་ཀྱི་
དགོ་ལྟན་པའི་ཚད་མ་སྐྱ་བ་ཐམས་ཅད་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་ལུགས་འདི་ཉིད་འཐད་ཚུགས་སུ་མཛད།
འོན་ཀྱང་ཤུག་མཚོག་ལྟན་གྱི་སྐྱ་ཚེ་སྤང་དང། ཀུམ་པ་སྐྱ་བྱེད་བརྒྱུད་པ་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་མི་

ཡགོང་ས་མཚོག་གི་གསུང་བསྐྱར་དང་སྲང་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཚན་ཐོབ་པ་ཐུབ་བསྐྱེད་སྦྱིན་པས་བརྟམས་པ་
དེ་ཉིད་གཞིར་བྱས་ཏེ་བསྐྱེད་སྤོང་། །}

སྐྱོན་སྤོང་རྒྱུ་ཀྱི་མཚན།

- 1 དཔེར་ན་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་(༡༯༤༩-༡༩༯༯)ཀྱིས་མཛད་པའི་
<<རྣམ་འགྲེལ་ལེ་ལུ་དང་པོའི་མཐའ་དགོད་>>(སེར་བྱེས་དཔེ་མཛད་དཔེར་མ། སྤྱི་ལོ་
༡༩༠༧། འོག་༡༠༣,༡༠༤)་རིགས་གཏེར་དར་རྒྱུ་ཞེས་པའི་ཚིག་དངོས་སུ་སྐྱོས་ནས་དེའི་
བཞེད་ཚུལ་བཀོད་པ་དང་། ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་(༡༩༠༣-༡༩༥༤)མཛད་པའི་<<དཔེ་
རྒྱུན་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོ་ཡིག་>>ནང་དུ། “རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་རིགས་གཏེར་དར་རྒྱུ་གི་
ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ་ལྷན་པ་མཐའ་ཚེན་མོར་ལུང་ཤར་ས།” ཞེས་དར་རྒྱུ་འདིའི་ལུང་འདྲེན་
ཞིག་ཀུན་མཁུར་འཇམ་དབྱེད་སྤྱོད་པའི་(༡༩༤༤-༡༩༥༣)ལྷན་པའི་ཚེན་མོར་སྐོ་མང་དཔེ་
མཛད་དཔེར་མ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༣། འོག་༡༡༤)མཛད་པར་གསུངས་ཤིང་། ལྷན་པར་འབྲས་སྦྱངས་
གྲུང་ཐང་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོན་མེས་(༡༩༤༣-༡༩༥༣)མཛད་པའི་<<ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་
གནད་རྣམ་པར་བཤད་པ་མཁས་པའི་འཇུག་འོགས་>>(འབྲས་སྦྱངས་སྐོ་མང་དཔེ་མཛད་
ཁང་དཔེར་མ། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༧། འོག་༤༣)ནང་དུ། “རིགས་གཏེར་དར་རྒྱུ་ལས། ཤིང་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པར་སྐྱང་བ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དེར་སྐྱང་བའི་སྐོ་མ་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་
རྟོག་མེད་མ་འཇུག་པའི་གཟུང་དོན་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གྱིས་དཔེན་པར་སྐྱང་གི་ཆ་ཅན་མི་སྐྱང་
བས། འག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་ལྷན་པ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས།
ཞེས་དང་། “ཞེས་ལུང་འདྲེན་མཛད་པ་འདིའི་སྐྱུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་བརྟམ་པའི་ལེ་ལུང་
འོག་ལྟ་ལྟར་རོ། །
- 2 ཉེ་ཉོད་གི་མཁས་པ་ཁ་ལྷི་ཡ་མ་སོགས་ཀྱིས་དབྱེད་ཚོམ་དུ་འཁོད་པ་ཁང་དཀར་ཚུལ་ཁྲིམས་
སྐུལ་བཟང་གིས་<<རྒྱ་གར་གི་ཚད་མ་རིག་པའི་ལྷ་ལྷན་པའི་ལེ་ལུང་འདྲེན་པ་དང་ཚད་མ་རིག་པའི་ལོ་
རྒྱུས་>>འོག་ནང་བཀོད། ཁང་དཀར་པའི་དེབ་འདི་དེད་དུས་ཀྱི་འག་ལུབ་ཀྱི་མཁས་པ་

- 10 ཚད་མ་ནམ་འབྲེལ། རང་དོན་ལེ་ལུ། རློག་ཀྱི་སྡེ་དགོངས་ལྟེ་བུ་བསྟན་འགྲུལ། ཚད་མ། ཅེ་ཤོག་༤༥༦
- 11 རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། དེ་གུ། ཤོག་༤༡-༤༤བར་གཟིགས།
- 12 འཕགས་ལུལ་གྱི་ནང་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་བོད་སྐད་དུ་བསྟུར་བ་གྲངས་བུ་ལྟ་ཏེ་གྲངས་སྐོར་ཞིག་སྡེ་དགོངས་ལྟེ་བུ་བསྟན་འགྲུལ་བོད་ཅེ་ནས་ཡེ་བར་བོད་ཉི་ཤུའི་ནང་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ནམས་པལ་ཆེར་ལེགས་སྦྱར་ནས་ཐད་ཀར་བོད་སྐད་དུ་བསྟུར་ལ། རྩོགས་སྲང་གི་ <<རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་>>ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྒྱའི་དགོངས་པའི་སིང་གྲང་རྩུ་དང་བཅོམ་པ་སྟོན་གཞོན་གྱིས་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ལས་བསྟུར། འཕགས་ལུལ་དུ་བྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་གྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་བྱུང་ཚུལ་ཁ་གསལ་ལ་རྒྱས་བཟུས་འཆོམས་པ་ཞིག་ཁང་དཀར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྲུབ་བཟང་གི་ <<རྒྱ་གར་གྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་ལྷ་བྱུབ་འཕེལ་རིམ་དང་ཚད་མ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་>>ལྟ་བུར་བས་དེར་གཟིགས་འཆོམ།
- 13 ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་དེས་གྱི་རྣམ་བཤད་འདི་བཞེན་༡༤༤ལོར་པེ་ཅིང་གྲུང་གོའི་བོད་གྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྟུན་ཁང་ནས་དེ་བུ་གཟུགས་སུ་དབར་དུ་བཏབ་པས་དེང་མཇུག་དུ་ཡོང།
- 14 ལྷོ་ལུང་པས་ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་དེས་གྱི་རྣམ་བཤད་ལ་འབྲེལ་བཤད་ཅིག་མཇུག་པ་རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལས་ཐོན་ཏེ། དེའི་མདོན་སྲུལ་ལེ་ལུའི་ཟེན་བྱིས་རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་བཏབ་པའི་ནང་མདོན་སྲུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བུལ་མ་འཇུག་པའི་དོན་འཆད་སྐབས་འདི་ལྟར། (རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབྲུམ། བོད། བཤོག་༣༥) “དེས་ན་ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ཉིད་རྣམ་པར་དེས་པའི་གཞུང་གི་བཞེད་པར་འཐད་པའི་བཀའ་ལན་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ལབ་བཞི། ལྷོ་ལུང་པ་ཆེན་པོས་མཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོར་བཞུ་བར་བྱའོ།”ཞེས་བྱུང།
- 15 ལྷོ་ལུང་མཚོག་ལྟན་གྱིས་(<<ཚད་མའི་བྱུང་ཚུལ་>>ལོག་༡༦བུ)གཞུང་འདི་གསུམ་ལ་བསྟུས་པ་ཡིད་གྱི་སྟན་མེལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟོན་བཏགས་ཤིང་། ཚད་མ་ཡིད་གྱི་སྟན་མེལ་རྒྱང་བ་དེ་བསྟུས་པ་འབྲིང་པོར་འཇོག་མཇུག།

- 16 ས་བཤ་གྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྐྱུས་གྲུང་ཐང་གི་བཙུན་པ་ཞང་རྒྱལ་བ་དབལ་གྱིས་མཛད་པ་དེ་
 སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་ནས་དབར་དུ་བཏབ་པའི་ < <ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་རྩ་
 བ་དང་འགྲེལ་བ>> > > ཞེས་པའི་དེབ་ཏུ་བཞག་གས།
- 17 ས་བཤ་གྱིས་རིགས་གཏེར་དུ་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་དང་། ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་རྩ་འགྲེལ་དང་།
 རྣམ་དེས་སོགས་ཕྱོགས་སྐྱང་ཚོས་གྲགས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་རང་ལ་བརྟེན་བ་མ་གཏོགས་དེ་
 དག་གི་དཔོན་པོ་དོན་བཟུལ་བར་གྱིས་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་ལྟ་སྟུག་རྒྱན་མཁམ་སོ་སོགས་ལ་མ་
 བརྟོས་པར་མཁམ་ཚེན་དག་དབང་ཚོས་གྲགས་ཀྱིས་ < <པོད་ཚེན་རྒྱག་གི་འབེལ་གཏམ་
 >> (ཤོག་༣༠བ) དུ་བཤད།
- 18 < <རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྡེ་བཏུན་དག་གི་རོལ་མཚོ། >> ཤོག་༧བ
- 19 < <ཚད་མའི་མདོ་དང་བསྐྱུན་བཙོས་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སོལ་རྣམས་རི་ལྟར་བྱུང་བའི་རྒྱལ་
 >> ཤོག་༡༧བ རྣམས་༣༠བ བཤད།
- 20 < <ཚད་མ་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ། >> ཤོག་༣༠བ
- 21 < <ཚད་མ་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ། >> ཤོག་༣༡བ
- 22 འདི་ལྟར་བཞེད་རྒྱུ་ལ་ (ཤོག་༣༣) ཞེ། “འགྲེལ་བ་འདི་ལ་བདག་གི་སྐྱེ་མ་མཁམས་པའི་དབང་པོ་
 ཁ་ཅིག་ཆ་འདི་རང་འགྲེལ་མིན་ཞེས་བཞག་པར་དཀའ་གསུངས་ཡང་། མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་
 གིས་རྩ་བ་དང་འགལ་བ་སྐྱབས་འགར་རྒྱང་ཟད་བཅུག་པ་ཡོད་པར་མདོན་པས། རྟོར་བ་མི་
 འདོར་དུ་མི་རྒྱང་བ་རྣམས་དོར་ལ་འགྲེལ་བ་དང་མ་ཐུན་པར་བྱས་སོ། །”
- 23 < <རྣམ་འགྲེལ་ལེ་འུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད། >> ཀུན་མཁྲིན་འཇམ་དབྱུངས་བཞེད་པ་དག་
 དབང་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་གསུང་འབྲུག་ བོད། ཤོག་༡༠ན
- 24 འགོས་ལོའི་ < <དེབ་ཐེར་སྡོན་སོ། >> ལྟོད་ཆ། ཤོག་༧༠འགོས་ལོ་རང་ཉིད་གཞོན་པའི་
 སྐབས་གསང་སྤར་རྣམ་དེས་གཙོ་བོར་མཛད་པར་གཟིགས་རྒྱལ་གསུངས།
- 25 < <ཚད་མ་རིགས་པའི་མཛོད། >> ཤོག་༤༧བ

26 བཅུན་པ་སྟོན་གཞོན་གྱི་ < <ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤམ་གྲང་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱན་>> འདི་དེ་
སྟོན་པ་དཔེ་རྒྱན་ཤིན་ཏུ་དགོན་པས་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་སྟོན་པའི་མཁས་པ་མང་པོས་མ་གཟིགས་
བར་སྤང་ལ་ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་དཔེ་རྒྱན་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་མའི་ནང་དུ་འང་མ་
འཁོད་མོད། ལྷག་པོ་ལེགས་ཀྱིས་༡༩༩༧ལོར་ཀྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས་
མ་དཔེ་དཔེ་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་ཞིག་ལ་གཞི་བཙུག་ཏེ་དེ་བ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ་པ་ཁོ་པོའི་
ལག་ཏུ་སོན། འུ་ལུགས་པའི་ < <རིགས་པའི་མཚོད་>> དང་། འདི་གཉིས་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་བོད་
འབྲེལ་སྟོན་པའི་གྲས་སུ་མངོན།

27 དཔེ་རན་གཞན་སེལ་གྱི་ཐང་(འོག་༤)དུ་འདི་ལྟར། “འདིར་མཚོད་མཚད་པས། རང་མཚན་
སེལ་བ་མ་ཡིན་དགག་དང་། རྟོག་པའི་རོར་གཞན་བསལ་བ་སེལ་བ་མེད་དགག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་
སྟོན་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། “ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་འདོད་པ་ལ་དགག་པ་རྒྱས་པར་བྱུང་།

28 དཔེ་རན་རིགས་གཉེར་དུ། “མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་འཛོག་ན་ལོ། །མཚོན་བྱ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་
འབྱུང། །“ཞེས་པའི་དགོངས་པ་རིགས་གཉེར་གྱི་རྗེས་འབྲང་གཞན་གྱིས་བཟུང་བ་བཀག་
ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་དོན་འཚད་སྐབས་“དེས་ན་ཁོ་པོས་ཚོས་རྗེའི་བཞེད་པ་འདི་ལྟར་སྟོ་
སྟོ་“ཞེས་སོགས་བྱུང། ལྟེ་བཏུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་སྟོན་སེལ། རྟོན་མེད་དཔེ་མཚོད་སྟོ་ལོ་
༡༠༠༥དཔར་མ། འོག་༡༡༤

29 དར་ལྷིག་འདིར་རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་བཏུས་རྣམ་འབྲེལ་རྣམ་པའི་དང་འགའ་
འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤམ་རྣམ་བཞི་ལ་ཁ་འབངས་མཚན་ཡོད་པས་ན། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་འདི་ཚོམ་པ་
པོའི་སྟེ་ཚེ་མཐའ་ལ་བརྩམས་པར་སྤང་གསུངས།

30 རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཚེན་པོ་ལ་མཚོད་བཟོད་དངོས་སུ་མ་མཚན་ཀྱང་ལུགས་ལའམ་དོན་གྱིས་
མཚན་པ་འབྲེལ། འདིར། “མང་ཚོས་མཁས་པའི་པ་རོལ་སོན་གྱུར་ཅིང་། །ལུགས་རྗེའི་སྟོན་པས་
ཀྱིས་བསྟན་པ་རྒྱས་མཚན་དཔ། །རྗེ་བཅུན་ལྷ་མ་རྣམས་དང་འཇམ་དབྱེད་པས་ལ། །རྗེ་གཅིག་

གྲུས་པས་བརྟུང་དེ་སྤྱི་བའི་ལོ། །“ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

31 རོན་འདི་ལ་འདིར་(ཤོག་༡) རིགས་པ་སྤྱོད་ལ་ཞེས་ཏུ་མ་སྤྱངས་ཤིང་། མཚོན་ལོག་ཚོགས་མེ་
ཚོམ་གསུམ་གྱིས་སྒྲོ་སྒྲོས་ཀྱི་མིག་བསྐྱེད་པ་དག་གིས་རོན་གཞན་དུ་བཤད་པ་དག་བསལ་
བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འདི་བཅུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

32 འདིའི་ཤོག་༡༧༥༥ “ཤེས་པའི་རང་གི་རོ་བོ་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱོན་ནས་རང་རིག་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཏེ།
རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མ་སྤོང་བར་ཤེས་པར་མི་རུང་བའི་སྤྱིར། “ཞེས་སྒྲིའི་དབྱེ་བསྐྱེད་པ་ན།
རང་འབྲེལ་(དཔལ་)བཅེགས་སོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཞེས་འབྲུག་ཁང་དཔར། ལྷོ་ལོ་༢༠༠༥༥
ཤོག་(༤)ནང་། “དེ་ལྟར་ལས་བྱེད་པ་བོ་བྱ་བའི་སྐྱོན་ནས་དབྱེ་བ་སྐྱོན་གསུམ་སོ་དེའང་ཡུལ་ཅན་
གྱི་སྐྱོན་ནས་བསྐྱེད་རང་རིག་པ་ཁོ་ནར་འདུ་ལ། དེས་ན་རོན་ཐམས་ཅད་རང་མཚན་དང་ཤེས་
པ་ཐམས་ཅད་རང་རིག་ཏུ་འདུ་ལོ། །“ཞེས་དང་དེ་བཞིན་དུ་གོ་རམས་པ་དང་ཤུག་མཚོག་གི་
ཅ་བའི་རོན་འབྲེལ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སྤང་སྟེ། ཤུགས་འབྲེལ་ཚུལ་གོད་དུ་རངས་པའི་ལུང་
ལྟར་ཡིན་ལ། གོ་རམས་པའི་ <<རིགས་གཉེར་རོན་གསལ་བར་བྱེད་པ>> (ས་སྐྱ་རྒྱལ་
ཡོངས་གསུང་རབ་སྒོམ་གཉེར་ཁང་དཔར། ཤོག་༡༣༤)ལས། “རང་གི་རོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་
སུམ་དུ་འདོད་པ་མངོན་མེམས་གཉེས་མཐུན་ཀྱང་། མངོན་སྤེལ་སྤྱི་བའི་མངོན་སུམ་དུ་
འཛོག་པ་ནི། ལྷོ་ལོ་གྱི་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་དགོས་པས། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པར་
འདོད་ལ། མེམས་ཅན་པས་རང་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་མ་སོང་བས་རང་རིག་
ཉིད་དུ་འདོད་དེ། དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་སྤྱིར། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་
འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །“ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ <<སྤེལ་བདུན་རྒྱན་
>> (སྤྱི་སྤྱིར་དཔེ་མཛོད་དཔར་མ། ལྷོ་ལོ་༢༠༠༥༥ ཤོག་༡༣༤)དང་ <<ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་
>> (སེར་སྤྱད་དཔེ་མཛོད་དཔར་མ། ལྷོ་ལོ་༢༠༡༠༥ ཤོག་༥)ནང་དུ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་གསལ་
བར་དགག་པར་མཛོད།

33 འདིའི་ཤོག་༢༠༧ནང་། “ཁ་ཅིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་གྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་

དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མྱོང་སྟོན་གྱིས་སྐྱོད་འདོགས་གཙོད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གཞུང་ནས་མ་བཤད་ཅིང་མྱོང་བས་སྐྱོད་འདོགས་གཙོད་པར་འདོད་
པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱོད་འདོགས་དངོས་སུ་གཙོད་ན་སྐྱོད་འདོགས་ཀྱི་ཞེན་ལུལ་རྣམ་
པར་བཅད་པ་དངོས་སུ་ངེས་དགོས་ལ་མངོན་སུམ་སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། “ཞེས་
བྱུང་ལ། <<རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཆེན་>> (སེར་སྦྱང་དཔེ་མཛོད་དཔར་མ། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༧། འོག་༡༣)
དུ། “ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་ཏེ། གཉིས་པོ་ཁོ་ནས་སྐྱོད་འདོགས་གསར་
དུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན་མི་སྲ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། “ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མཁས་
གྲུབ་རྗེའི་ <<སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སུན་སེལ་>> (ལྷོ་སྦྱང་དཔེ་མཛོད་དཔར་མ། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༧།
འོག་༣༧) དུ་འདྲ། “རང་གི་གཞུག་བྱ་དེའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་ནས་དེ་ལ་སྐྱོད་འདོགས་གཙོད་
པ་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མས་དངོས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། “ཞེས་པ་ཡང་འཁོད་འདུག།

34 འདིའི་འོག་༤༧ནང་། “མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་ཚོས་ཅན། རང་ལུལ་ངེས་མི་དགོས་ཏེ། རྟོག་
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། “ཞེས་
སོགས་དུ་མ་གསལ་ཡང་། རྒྱལ་ཚབ་རང་ཉིད་ཀྱི་ <<རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
>> (སྤྱོད་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སྐོབ་གཉེར་ཁང་གི་དཔར་མ། སྤྱི་ལོ་
༡༠༡༣་ལྟོད་ཆ། འོག་༤༧) དུ། “མེ་དུའི་རྗེས་འགོ་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་ཀྱང་གཞི་འགར་མེ་
ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་སྟོག་པར་བྱེད་པ་ལ་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་དགོས་སོ། ། “ཞེས་དང་།
དེ་ཉིད་ (འོག་༡༣༩) ལས་ཀྱང་། “གཡས་རི་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་ཀྱས་ཤིང་ཤེས་པ་དང་
ཤུག་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་། གཡས་རི་ལྟར་ངེས་མི་ཀྱས་པའི་ཤིང་གིས་དག་པའི་གཡོན་
རིའི་ངོས་ན་ཤེས་པ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན། དེར་ཤེས་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
པའི་རྟོགས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། ། “ཞེས་ཀྱང་བྱུང་།

35 དར་ཀྱི་གཞི་ (འོག་༣༧) འདིར། “གསལ་ཏེ་རང་མཚན་སྤང་ཡང་མ་ངེས་པ་ཚད་མ་མིན་ན་མངོན་
སུམ་ཀུན་ཚད་མ་མིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཚད་མ་མིན་པས་ཁྱབ་

བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་རྣམ་འགྲེལ་ལས་མངོན་སུམ་ལ་འགྲེལ་བ་ཉིད་
 བྱི་བཀག་པའི་སྤྱིར་རོ། །པོད་སྤྱི་མ་མཁམ་བ་དག་གི་བཞེད་བ་ནི། མངོན་སུམ་གང་ཞིག་དོན་
 གང་ལ་འགྲེལ་བ་མི་འདེན་པ་ལ་ཟེར་རོ། །“ཞེས་སྤྱད་ལ་མ་འགྲེལ་བའི་སྤྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་
 ལས་ལོགས་སུ་བཤད་བ་སྤྱི་རབས་བ་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་ཚུལ་ཅམ་དུ་གསུངས་ཤིང་། སོ་སྤྱིའི་
 དབང་ཤེས་རྒྱུ་མཐར་སྤྱེས་པའི་ཡིད་མངོན་འཆད་ཚེ་(ཤོག་༡༠༩)ཡང་། “ཡིད་གྱི་མངོན་
 སུམ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཡིན་ཏེ་རྟོག་བ་དང་བྲལ་ཞིང་འཇུག་བ་མེད་པའི་
 ཤེས་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། “ཞེས་སོགས་སྤྱད་ལ་མ་འགྲེལ་བའི་སྤྱི་ལོགས་སུ་མ་བཞེད་བ་མཁམ་
 གྲུབ་ < <སྤྱི་བདུན་རྒྱན་>> (སྤྱི་སྤྱི་དཔེ་མངོན་དཔལ་མ། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༡། ཤོག་༡༣༡)དང་མཇུག་
 བར་སྤྱད་ཏེ། དེར་ཡང་ཡིད་གཟུགས་མངོན་བ་ལ་ལྷག་བར་ཆགས་པའི་སྤྱི་སྤྱིའི་ཉན་ཤེས་
 དེ་དེའི་མཚན་གཞིར་བཀག་ནས། “མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་
 གྲུབ་ཀྱང་། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་གྲུབ་སྟེ། “ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་(ཤོག་༡༡)ལས་ཀྱང་། “དབྱེ་སྤོ་དང་པོ་བྱེད་ལས་གྱི་སྤོ་ནས་དབྱེ་བ།
 ཚད་མིན་གྱི་སྤོ་དང་ཚད་མ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྟོག་བ་དང་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས། “ཞེས་
 གསུངས་ནས་རྟོག་བ་ལ་ལོག་རྟོག་དང་མེ་ཚོམ་གཉིས་སུ་བཞེད་ཀྱང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཚད་མིན་
 ལ་ལོག་ཤེས་ལས་གཞན་མ་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་རྒྱལ་ཚབ་རང་ཉིད་ཀྱི་
 < <རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་>> (ལྷུ་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་
 གཉེར་ཁང་གི་དཔལ་མ། སྤྱི་ལོ་༡༠༡༣སྤྱད་ཆ། ཤོག་༡༥)དུ། “རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན་
 དེས་བར་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་བྱུབ་དགོས་པས་སོ་སོ་སྤྱི་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་
 མངོན་སུམ་ཡོད་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མེད་ལ། “ཞེས་བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་རྟོག་ཆེན་
 དང་རིགས་རྒྱན་དུ་འདེད་ལྟར་གསུངས་པས་སྤྱད་ལ་རང་ཡུལ་ལ་འགྲེལ་བ་འདེན་མི་ལུས་པའི་
 གསལ་སྤྱད་ཅན་གྱི་ཤེས་བ་རྒྱུར་བར་བཞེད་བར་དོན་གྱིས་གོ་ལུས་ཤིང་། རྗེའི་ < <ཚད་མ་
 རྗེ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སྤོ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་སུན་སེལ་>> (ལྷུ་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་

མཛེེ་གཙུག་ལག་སྐོབ་གཉེར་ཁང་གི་དབར་མ། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༣་འོག་༡༧)ལས་ཀྱང་། “སྤང་ལ་མ་
རྟོགས་པའི་སྐོའི་མཚན་ཉིད། རང་མཚན་སྤང་ཞིང་དེ་ལ་སྐོ་འདོགས་གཅོད་མི་ལུས་པ། “ཞེས་
པ་དེ་དག་དང་ཡང་མ་ཐུན་ནོ། །

36 <<རིགས་གཉེར་དར་རྟེན་>>འདིའི་རབ་བྱེད་གཉེས་པར་(འོག་༣་ནས་༢༡བར་)མངོན་
སུམ་བཅད་ཤེས་རྒྱས་པར་དགག་པ་ནི། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་<<སྡེ་བདུན་རྒྱན་>>དུ་གསུངས་
རྒྱལ་དང་བྱང་མེད་དུ་སྤང་སྟེ། དེར་རྟོག་མེད་ཚད་མིན་གྱི་སྐོ་ལ་ལོག་ཤེས་ལས་མེད་པར་
སྤར་ལུང་བྲངས་པ་བཞིན་དང། དེ་ཉིད་(སྐོ་སྐྱིད་དཔེ་མཛོད་དབར་མ། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༤། འོག་༡༧)་
ལས་ཀྱང་། “ཁ་ཅིག་མངོན་སུམ་སྐྱད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་བཅད་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ནི་མ་
བརྟགས་པ་སྟེ། བཅད་ཤེས་ནི་སྤར་དེས་ཟེན་གྱི་ཡུལ་བྲན་པའི་སྐོ་ཡིན་ལ། བྲན་པའི་སྐོ་ཡིན་
ན་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །“ཞེས་གསལ་ལ། མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་ཡོད་པར་
རྗེའི་སྡེ་བདུན་ལ་འབྲུག་སྐོར་བཤད་ཅིང། ལྷག་པར་<<རྣམ་དཔེ་རྟེན་ཆེན་>>(སེར་སྤང་
དཔེ་མཛོད་དབར་མ། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༤། འོག་༡༤)དུ། “སྐོ་བ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གིས་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་སྐྱད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་དཔུང་ཤེས་སུ་བཞེད་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཐེགས་པའི་
དགོངས་པ་ཡིན་ཅིང་རིགས་པས་ལེགས་པར་འཐད་པས་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་མེད་པར་
འདོད་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་གྲུའོ། །“ཞེས་འཁོད་དོ། །

37 མངོན་སུམ་གྱིས་གཞི་དེ་དང་དེ་ལ་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་བཞག་འཐད་པར་འདིའི་འོག་༤༤དུ་
གསལ་ཞིང་གོང་གི་<<སྡེ་བདུན་རྒྱན་>>ལུང་དོན་དང་མ་ཐུན། རྟེན་གྲུབ་མངོན་སུམ་ལ་
ཚད་མིན་གྱི་སྐོ་མེད་པར་བཤད་པ་སྤར་བྲངས་པའི་ཡིད་མངོན་སྐྱབས་གྱི་ལུང་ལས་གོ་ལུས་
ཀྱང། <<རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་>>སོགས་སུ་དེ་ལྟར་འཐད་ཕྱོགས་སུ་བཞེད་པ་
ཨང་གི་༣༥རྟོགས་ཅན་གྱི་མཚན་དུ་ལུང་འདྲེན་གྱིས་བསྐྱབས་སོ། །

38 འདིའི་འོག་༣༣ནང་། “ཡིད་དཔྱོད་རྟོགས་བཞོད་པ་ལ་ལྟོས་སམ་མི་ལྟོས། གཏན་ནས་མི་
ལྟོས་ན་ཐེ་ཚོམ་ལས་གཞན་པའི་ཚད་མིན་གྱི་སྐོ་ལ་སོགས་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷན་

མཚན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཅམ་གྱི་སློབ་ཡིན་པས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། “ཞེས་དང་།
ཤོག་༣༤ལའང་། “སྲོད་གྱིས་ཡིད་དཔྱོད་གྱི་མཚན་ཉིད་ཉམས་པར་ཐལ། ཡིད་དཔྱོད་ལ་དེས་
པ་མེད་ན་དེ་དེས་ཤེས་མི་དགོས་པའི་བྱིར། ཐེ་ཚོམ་ལོགས་སུ་རྙེད་དཀའ་བར་ཐལ། ཡིད་
དཔྱོད་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་སློབ་འགྱུར་ན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་མིན་པའི་བྱིར། “ཞེས་ཐེ་ཚོམ་
དང་རྟོགས་སློབ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་དུ་མ་
བཀོད་པའི་མཐར་སྐྱོན་མེད་གྱི་ཞིབ་ཆ་མ་མངོད་པས་ < <སྡེ་བདུན་རྒྱན་>> (སློབ་སྤྱིར་དཔེ་
མཚོད་དཔལ་མ། ལྷོ་ལོ་༡༠༠༡། ཤོག་༡༡༣)ལྟར་ཡིད་དཔྱོད་གྱི་ཐ་སྐྱེད་མ་སྐྱར་ཉེ་ཚད་མིན་གྱི་
རྟོག་པ་ལ་བཅད་ཤེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། ལོག་རྟོག་གསུམ་ལས་མ་བཤད། དེ་ལྟར་ཡིན་
ཡང་རྗེའི་སྡེ་བདུན་ལ་འཇུག་སློབ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་ཅེས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། < <རིགས་
ཐེགས་དར་རྟེན་>> (རྗེ་ཡབ་སྐུས་གསུང་འབྲུམ་ནས་ཚད་མའི་སློབ་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་ནང་།
བྱང་བཅེ་དཔེ་མཚོད་དཔལ་མ། ལྷོ་ལོ་༡༤༤༩། ཤོག་༤༠)ལྟའང་། “དེར་ཡང་མདོར་བསྐྱུས་ཉེ་
བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་མཉམ་བུས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་སུ་
སོང་བ་གཞིར་བུས་པ་ལ། མ་སྐྱེན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་མངོན་འགྱུར་དང་བཅས་པ་དང་། ཡིད་
དཔྱོད་གྱིས་དེས་པ་དང་། མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་དང་། མི་མ་སྐྱེན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་
པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་དང་། ཐེ་ཚོམ་མངོན་འགྱུར་དང་བཅས་པ་སོགས་དུ་མ་དབྱེ་བར་
བྱའོ། །“ཞེས་གསལ་ལོ། །

39 < <སྡེ་བདུན་ཡིད་གྱི་སྐྱེན་སེམ་>>ནང་(ཤོག་༥༡)དུའང་དར་རྟེན་གསུངས་ལ། གོ་པོ་
རབ་འབྲུམས་པའི་ < <ཚད་མ་རིགས་གཉེར་གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་>> (དཔལ་མ་སྐྱུ་
པའི་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཞུང་གཅེས་བུས་ནང་། བོད་གྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་དཔལ་
མ། ཤོག་༥༡)ནང་སྐྱེད་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་དགག་པ། རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་
དགག་པ། ཉ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་པ་བཅས་ས་བཅད་གསུམ་གྱི་སློབ་སྐྱེད་དང་དོན་བྱེད་
ལུས་པའི་གཞི་མ་སྐྱེན་མི་འཐད་པར་བསྐྱབས། དཔེར་ན་དེ་ཉིད་(ཤོག་༤༠)ལས། “ཤིང་གསལ་

ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲུབ་པའི་ཤིང་སྤྱི་རྗེས་གཅིག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན། འ་པ་གཡོ་བ་ན་
ཤྲུག་པ་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྱི་གཡོ་བ་དང་། འ་པ་བསྐྱེད་པ་ན་ཤྲུག་པ་དང་རྗེས་
གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྱི་བསྐྱེད་པས་པ་དང་། འ་པ་ཚོན་གྱིས་བསྐྱུར་བ་ན་ཤྲུག་པ་དང་རྗེས་གཅིག་
པའི་ཤིང་སྤྱི་ཚོན་གྱིས་བསྐྱུར་བར་ཐལ་བའི་སྤྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། “ཞེས་གསུངས་སོ། །

40 འདིར་དེ་ལྟར་དགག་པ་ཤོག། ལམ་འདྲ་གསལ་ཡང་། སྤར་ལྷུ་མེན་པའི་“ས་པམ་གྱི་<<ཚད་
མའི་རིགས་པའི་གཏེར>> “ཞེས་པའི་ས་བཅད་ནས་ཤྲུག་མཚོག་ལྷན་གྱི་ལུང་བྲངས་པ་ལྟར་
དེ་ལྟར་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པར་ཤྲུག་མཚོག་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་ཁས་སྐྱེས་པར་གོ་བུས་
ཤིང་། དགེ་ལྷན་པའི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་མཁས་གྲུབ་<<ཕྱེ་བུན་ཡིད་གྱི་སྤྱན་སེལ>> (ཚོ་
སྤོང་དཔེ་མཛོད་དཔར་མ། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༡། འོག་༤༡)ནང་དུ། “དེའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་
ལ་སོགས་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དགག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྤོང་ཡིན་ན་
དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་པར་འཚར་བས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་
པའི་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པ་ལྟ་བུར་སྤར་བས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། “ཞེས་དང་འོག་ཏུ་(འོག་༤༠)དེ་ལྟར་ཡང་གསུངས།

41 འདིའི་ཐད་དུ་<<ཕྱེ་བུན་རྒྱན>> (ཚོ་སྤོང་དཔེ་མཛོད་དཔར་མ། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༡། འོག་༤༡) ཏུ།
“དེས་ན་རང་མཚན་ཡིན་ན་སྤྱི་དངོས་སུ་བཞེད་བུས་པས་ཁྲུབ། དངོས་ཀྱི་བཞེད་བྱ་མ་
ཡིན་པས་ཁྲུབ། “ཅེས་ཞིབ་ཆ་མཛད་ལ། རོང་སྟོན་ཤྲུག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་<<ཚད་མ་རིགས་
གཏེར་རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་སྤྱིང་པོ>> བྲང་སེལ་འཇུག་ལུལ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རང་མཚན་
དངོས་སུ་འཇུག་མི་བུས་པར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཤྲུག་མཚོག་ལྷན་གྱི་<<རིགས་
གཏེར་དགོངས་རྒྱན་རིགས་པའི་འཁོར་ལོས་ལུགས་ངན་པམ་བྱེད>> (ས་སྤྱི་རྒྱལ་ཡོངས་
གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་དཔར་མ། སྤོང་ཆ། འོག་༡༠༧)དུ་འདྲ། “དེས་ན་སྤྱི་དང་མཚན་
བཞེད་ཀྱང་དངོས་སུ་མ་བཞེད་ཅེས་དང་། རྟོག་པས་རང་མཚན་འཛིན་ཡང་དངོས་སུ་མི་

འཛིན་ཞེས་པ་ནི་ཞེས་ཆར་རྣོ་མ་པ་ཡིན་མོད། གཞུང་འགྲེལ་དང་མི་མཐུན་ལོ། །འོན་པར་
མཚན་སྐྱོད་གྲོག་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དང་ཞེན་ཡུལ་དུ་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་འང་སྲ་མ་
དང་འབྲ་སྟེ། འབྲུལ་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་སྐྱས་པར་མཚན་བརྗོད་པར་ཞེན་པ་དང་། རྟོག་པས་
པར་མཚན་ཡུལ་དུ་བྱས་པར་ཞེན་པ་ལ་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དང་། ཞེན་ཡུལ་དུ་མིང་བརྟགས་
པའི་སྤྱི་དུ། “ཞེས་གསལ་ལོ། །

- 42 མང་གི་དང་པོའི་རྟགས་ཅན་གྱི་མཚན་དུ་གཟིགས་འཚལ།
- 43 དགོ་སྐྱབ་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་དོན་བཀའ་ཚུལ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་རིགས་གཏེར་
དང་རྟེན་དང་དེ་ཉིད་གྱིས་སྤར་མཛད་པའི་ཚད་མ་སྟེ་བདུན་ཁག་གི་རྣམ་བཤད་གཞན་ནང་
འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལོ། སྤྱི་མིའི་མི་རིགས་ལུས་ལྟོགས་པའི་གསལ་ནས་དགོ་
བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་རྟགས་ཐོབ་པའམ་འཛོལ་རྟེན་ཤེས་བྱ་པའི་ <<ཚོས་གྲགས་
གྱི་ལྷ་སྤྱབ་དང་བོད་གྱི་འགྲེལ་ཚུལ་ཁག>> (RecognizingReality: Dharmakirti's Philosophy) ཅེས་
པའི་ཚོམ་དེབ་གྱི་སྟོན་འཕྲོ་ལེ་ལྷུང་འཁོད་འདུག་པས་ཁོ་བོས་དེ་གཞིར་བྱས་ཏེ་གྲིས་པ་ཡིན།
- 44 བྱ་སྟོན་གྱི་རྣམ་ཐར་དགོ་སྟོང་སྐྱ་ཚད་པས་མཛད་པ། བྱ་སྟོན་ཚོས་འབྱུང་། བྱང་གོའི་བོད་གྱི་
ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱབ། ཤོག་༣༩༥བ།
- 45 འབྲུག་པ་བརྒྱ་དཀར་པོས་སྐབས་མང་པོར་རྗོད་ལོ་རྒྱ་བ་སྟོ་སྐྱབ་ཤེས་རབ་གྱི་ལུང་བྲངས་ཏེ་
རྣམ་འགྲེལ་དེས་གྱི་པར་ལུགས་དབུ་མའི་གཞུང་དུ་བསྐྱབས་པར་མཛད། དཔེར་ན་ <<རྗོ་
བརྟན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་དགོངས་རྒྱན>> ཤོག་༩༩ན་དང་། <<སྤྱི་དོན་རིགས་པའི་
སྤྱིང་པོ>> ཤོག་༣༧༡ལ་གཟིགས།
- 46 བཏེ་ཚེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། <<དཀའ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། >> དེབ།
ཤོག་༩
- 47 <<ཚད་མའི་བྱང་ཚུལ། >> ཤོག་༡༥ན་མ
- 48 རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་(ཤོག་༣༩ན་༤-༣༣བ་༣)དུ་“དཔལ་སྐྱབ་ཚོས་གྲགས་གྱིས། གལ་ཏེ་

བྱི་རོལ་དཔྱོད་ལ་འཇུག་པ་ན། །ཁོ་བོས་མདོ་སྡེ་ལྷོ་སྐྱེས་ལ་རྣམ་པར་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་
 པ་གྲག་གོ། །“ཞེས་བཀོད་དེ། བྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐབས་མདོ་སྡེ་ལྷོ་སྐྱེས་ལྷོ་སྐྱེས་ལྷོ་སྐྱེས་
 ལྷོ་སྐྱེས་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྷོ་སྐྱེས་སྐྱེས་ལྷོ་སྐྱེས་སྐྱེས་ལྷོ་སྐྱེས་སྐྱེས་སྐྱེས་སྐྱེས་སྐྱེས་སྐྱེས་
 དང་མོའི་མཇུག་(ལོག་༣༤༡)ཏུ་“གཞན་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ཁོ་བོས་བྱས་པའི་གྲུབ་
 མཐའི་རྣམ་འབྱེད་ལ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བས་འདིར་མ་སྐྱོས་སོ། །“ཞེས་ས་པཎ་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་འབྱེད་བྱ་བ་ཞིག་ལ་ཞལ་འབངས་ཐོན་
 ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ < <མཁས་འཇུག>> ལེའུ་གསུམ་པར་ཡང་། “རྒྱས་པར་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་
 འབྱེད་ལྟོས། །“ཞེས་ཀྱང་བྱུང་མོད། ད་ལྟ་མཇུག་དུ་ཡོད་པའི་གསུང་འབྲུམ་ནང་གྲུབ་མཐའི་
 རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པ་མི་སྣང་བས་། གཞུང་འདི་དཔེ་བརྒྱུག་པའམ་གཞུང་འདི་ད་ལྟ་གསུང་
 འབྲུམ་དུ་མཚན་གཞན་ཞིག་གི་ལོག་བཞུགས་དཔྱོད་དཔོན་པར་སྣང་།

49 དཀའ་འབྲེལ་དཔོན་པར་རབ་གསལ། དེ་ལ། ལོག་།”

༡༡། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཉེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྣང་བོ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ བྱུགས་རྗེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་བྱུག་འཚལ་སོ། །

མང་ཐོས་མཁས་པའི་པ་རོལ་སོལ་གྱུར་ཅིང་། །

བྱུགས་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྟན་པ་རྒྱས་མཛད་པ། །

རྗེ་བཙུན་ལྷ་མ་རྣམས་དང་འཇམ་དབྱེངས་ལ། །

ཅེ་གཅིག་གྲུས་པས་བཏུད་དེ་བྱུག་འཚལ་སོ། །

གང་གི་མཚེན་པས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་དོན། །

རང་བྱུགས་སྐྱབ་དང་གཞན་གཞུང་འཇིག་བྱེད་པའི། །

རྣམ་དག་རིགས་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་པ། །

མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་ཞབས་ལ་འདུད། །

རིགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་གཉེར་དང་པ་རོལ་གཟེགས་གྱུར་ཅིང་། །

མི་ཤེས་སྲུང་འཛོམས་མཐའ་དག་རྗོགས་པའི་དགོངས་ལྡན་

པས། །

འཇིག་རྟེན་ལྷ་མི་རྣམས་ཀྱི་འབྲེན་པ་མཚོག་གྱུར་པ། །

དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་བཀ་ཚེན་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་འདུད། །

གཞུང་འདི་འཆད་བྱེད་སྐྱེ་མ་མཁན་འགའ་ཡིས། །
རིགས་པ་ལྟར་སྤང་སྤྲུགས་དང་རྗེས་རྒྱུས་སྤྲུགས། །
དོན་གཉེར་སྐྱེ་བོའི་སློབ་མིའི་བསྐྱེད་མཚོང་བས། །
ལེགས་བཤད་གཉེར་མཚོང་གྲུབ་པའི་མིའི་སྤྲུག་བྱ། །

ལོ་གཞོན་གྱི་མེ་ཚོམ་ཚེག་པ་སྐྱུག་པོ་ཡིས། །
སྤེ་བདུན་གསལ་བྱེད་སློབ་མེ་འདི་བསྐྱེད་པས་བས། །
འི་མེད་རིགས་པའི་དོན་རྗེ་མོ་བ་ཡིས། །
སྐྱེ་བྱེད་ལོ་གཞོན་གྱི་མ་ལུས་བསལ་བར་བྱ། །

ཕྱོགས་སུ་འཛིན་པས་དགྲུགས་པའི་ཡིད་དོར་ལ། །
དོན་འདི་རིགས་སམ་འོན་ཏེ་གཞན་ཡིན་ཞེས། །
ཅམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་དོན་གཉེར་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །
ལེགས་བར་བཤད་གྱི་ཚེ་གཅིག་གྲུས་པས་ཉོན། །

འདིར་སྤེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སློབ་མེས།
གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་རིགས་པའི་གཉེར་འདི། བསྐྱེད་
བཅོས་མཚན་པ་བོ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སློབ་དམན་པས་ཀྱང་ཉོན་པས་པའི་ཆེད་
དུ་ཆེས་གསལ་བར་མཚན་ཉེན་ལ། རིགས་པ་སྤེ་མོ་ལ་ཞིབ་ཏུ་མ་སྐྱེད་པས་ཤིང་། མ་
ཉོན་པས་ལོ་གཞོན་གྱི་མེ་ཚོམ་གསུམ་གྱིས་སློབ་མོས་གྱི་མིའི་བསྐྱེད་པས་བཤད་གིས་དོན་

གཞན་དུ་བཤད་པ་དག་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འདི་བརྩམ་མོ། །

དེ་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དོན་དང། མཚན་དེ་ལྡན་གྱི་བསྟན་
བཅོས་བཤད་བའོ། །

དང་པོ་(བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ་)ནི།

ཙ་བ།

རྒྱ་གར་རྒྱུ་དུ། ས་སྤ་ཏ་ཡུག་ཏ་ཞི་རྩི།

མོད་རྒྱུ་དུ། ཚད་མ་རིགས་བའི་གཉེར།

རྒྱ་གར་ན་རྒྱུ་རིགས་བཞི་ཡོད་པ་ལས། སི་གི་ཉའི་རྒྱུ་དུ་ན་བསྟན་
བཅོས་འདི་ལ་སྤ་མ་ན་ཡུ་ག་ཏ་ཞི་རྩི་ཞེས་པ་མོད་རྒྱུ་དུ་བསྐྱུར་ན། ཚད་མ་
རིགས་བའི་གཉེར་ཞེས་བྱའོ། །སྤ་ཞེས་པ་རབ་དང། དང་པོ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་
ལས། འདིར་དང་པོ་དང། མ་ན་རིང་པོ་ར་རྒྱལ་དང། ལུང་དུ་ཡིད་ལ་འཇུག་པ་
ལས་འདིར་ཡིད་དང་པོ་ཞེས་བར་འགྲུར་ལ། དེའི་དོན་ཡང་བཤད་ན། དང་པོར་མི་
སྤུ་བ་དང། གསར་དུ་མི་སྤུ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་ཐོར་ཡང་བའི་ཆེད་དུ་
ཚད་མ་ཞེས་སྒྲོས་སོ། །

གཉིས་པ་(མཚན་དེ་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅོས་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ལྡེ་བདུན་གྱི་དོན་བཤད་
པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང། བཤད་པ་དངོས་ཉི་བར་དགོད་པ་དང། བཤད་པ་མཐར་
ཕྱིན་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་(ལྡེ་བདུན་གྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། མཚན་

བརྗོད་དང་། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །དང་པོ་(མཚོན་བརྗོད་)ལ་གསུམ། བསྟན་
བཅོས་འདི་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་གཏོགས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། འཕགས་
པ་འཇམ་དཔལ་ལ་བྱུག་འཚལ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་
ཞི་བའི་ཆེད་དུ་ལྷ་དང་སྐྱ་མ་ལ་བསྟོད་པ་དང་། གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་དོན་གང་
གཏན་ལ་འབེབས་པ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་སྐང་ཚོས་གྲགས་ལ་བསྟོད་པའོ། །

དང་པོ་(བསྟན་བཅོས་འདི་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་གཏོགས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་འཕགས་པ་
འཇམ་དཔལ་ལ་བྱུག་འཚལ་བ་)ནི།

ཙ་བ།

འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལྷུང་གྲུང་པ་ལ་གྲུས་པས་བྱུག་
འཚལ་ལོ། །

འཕགས་པ་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་
དུ་འཇམ་དཔལ་ལ་བསྟོད་པ་མངོན་པ་ཡིན་ལ། འོག་མས་ཀྱང་འཇམ་དབྱུངས་ལ་
བསྟོད་པ་ཡང་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་ལྷ་དང་སྐྱ་མ་ལ་བསྟོད་པ་)ནི།

ཙ་བ།

ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཞིགས་པའི་སྤྱན་ཡངས་པ། །
འགྲོ་ཀྱན་དགེ་ལེགས་སྦྱབ་པའི་ཕྱགས་རྗེ་ཅན། །
བསམ་ཡས་སྤྱོད་ལས་མངོན་པའི་སྟོབས་མངའ་བ། །

འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་ཞབས་ལ་མགོས་སྤྲུག་འཚལ། །

འཇམ་པའི་མགོན་ཉིད་ལྷ་མ་ཡིན་པས་འཇམ་མགོན་ལྷ་མའམ། ཡང་ན་དེ་
དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ལྷ་མའི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་བརྟུང་དེ་སྤྲུག་འཚལ་
ལོ། །བསྟོན་པར་འོས་པའི་དགོས་པ་དང་རྒྱ་མཚོན་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་རི་ལྷ་བ་དང་རི་
སྟེང་ལ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་སྤྱན་ཡངས་པའི་མཁུན་པའི་ཡོན་
ཏན་དང་། འགོ་བ་ཀུན་ལ་མངོན་མཚོ་ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགེ་
བ་དང་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པའི་བཅེ་བའི་སྤྲུགས་རྗེ་ཅན་དང་། སྤྱེ་བོ་དམན་པ་
གཞན་གྱི་བསམ་པ་ལས་འདས་ཤིང་མཐའ་ཡས་པའི་འཕྲིན་ལས་སྤྱན་གྱིས་སྐྱབ་པ་
དང་། རྒྱན་མི་འཚད་པ་མཛད་པའི་སྟོབས་མངའ་བ་མཁུན་བཅེ་བུས་པ་སྤུལ་དུ་སྤྱིན་
པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་རྩོམ་པའི་བར་ཚད་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་ཚེད་དུ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤངས་པ་སྤྱན་ཚོགས་ནི་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་ལོ། །

གསུམ་པ་(གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་དོན་གང་གཏན་ལ་འབེབས་པ་རྟོགས་པའི་ཚེད་དུ་ཚོགས་སྤང་
ཚོས་གྲགས་ལ་བསྟོན་པ་)ནི།

ཅུ་བ།

སྟོ་སྟོས་སྤྱི་གཙུག་ཡོན་ཏན་ལོར་བུའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲུམ། །
བདེན་གཉེས་རོ་འཛིན་སྟོང་ཉིད་ལུང་སྤྱིའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཤིང་། །
མཁུན་བཅེའི་ལྷ་ཟེར་པས་ཕྱོལ་སྤྱེ་བོས་མི་བཟོད་པ། །
སྟོ་གསལ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་སྤྱིར་དཔལ་ལྡན་སྤྱེད་བར་རྒྱལ། །

༡ <<བགྱིས་>> སྟེང་། <<སུ་>> རྟེན།

རྒྱལ་མོ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་གསལ་རྒྱ་མཚོ་དེ་རྒྱ་དུ་ལྷུང་བ་ཚོ་གསལ་གཉེས་ཀྱི་དབལ་དང་ལུག་བ་སྐྱེ་དབང་པོ་དང་ཚོས་མཚུངས་བ་སྐྱོགས་སྐྱེ་ཚོས་གསལ་གཉེས་ལ་ལོ་བ་ཡུལ་ཀྱི་གཙུག་ན་རྒྱལ་བར་ལྷུང་ཅིག་སྐྱེ་དབང་པོ་དང་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། སྐྱེ་དབང་པོ་གཙུག་ན་ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ལོར་ལྷུང་སྐྱས་བ་བཞིན་དུ་སྒོ་གོས་ཀྱི་སྐྱི་གཙུག་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་གཟིགས་པའི་ཡོན་ཏེན་ལོར་ལྷུང་རྒྱན་གྱིས་སྐྱས་པའི་སྤྱིར་དང་། སྐྱེ་དབང་པོ་ལྷུང་སྐྱད་ཀྱི་སྐྱོགས་བ་ལྷུང་བའེན་བ་གཉེས་རྒྱོགས་པའི་རོ་འཛིན་ཅིང་གསུལ་བྱ་རྒྱལ་ལ་སྒྲོང་ཉིང་སྒོན་པའི་ལྷུང་སྐྱེ་སྐྱོགས་ལོང་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། སྐྱེ་དབང་པོ་ལ་ལྷུང་བ་དང་། དེག་པའི་དུག་གི་བེར་མི་བཟོད་བ་ལྷུང་མཚུན་བ་དང་བཅེ་བའི་ལྷུང་བའི་བེར་མས་སྐོལ་སྐྱེ་བོས་མི་བཟོད་པས་ཚོས་མཚུངས་ཤིང་། ཡོན་ཏེན་དེ་དག་དང་ལུག་བའི་སྐྱེ་དབང་པོ་རྒྱ་མཚོ་དེ་རྒྱ་དུ་ལྷུང་བ་ལྷུང་། རྒོ་གསལ་རྒྱ་མཚོ་དེ་རྒྱ་དུ་ལྷུང་བས་ཤུང་ཚོས་མཚུངས་པའོ། །

གཉེས་བ་(བཞུད་བར་དམ་བཅའ་བ་)ལ་གཉེས། བརྒྱུས་པའི་སྐྱོན་སྐྱངས་ཏེ་ཚོས་དེགས་པའི་རྒྱ་མཚོན་དང་། ཚོས་ལུས་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་སྒྲོང་གི་མཚོན་ཉིད་དོས་བཟུང་ནས་བཞུད་བར་དམ་བཅའ་བ་དངོས་སོ། །

དང་པོ་(བརྒྱུས་པའི་སྐྱོན་སྐྱངས་ཏེ་ཚོས་དེགས་པའི་རྒྱ་མཚོན་)ནི། མཁས་བ་ལྟ་མ་དག་གིས་ལེགས་བར་བཞུད་བེན་པས། ཡང་ཡང་བཞུད་བ་ལ་དགོས་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ།

གངས་རིའི་ཁོད་འདིར་མཁས་པའི་རྒྱ་སྐར་གྱེ་བ་བརྒྱས། །

དབལ་ལྡན་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་བརྗོད་པ་ཉེ་མོད། །

གང་སྡེའི་ཉི་འོད་སྤང་བས་མ་ཁྲབ་དེ་སྲིད་དུ། །

གཞུང་ལུགས་དགོངས་དོན་གེ་སར་སྦྱིང་པོ་གསལ་མ་བྱས། །

རྒྱ་སྐར་གྱི་འོད་ཀྱིས་བརྒྱ་ཁ་འབྱེད་མི་བྱས་པ་ལྟར། གངས་རིའི་ཁོད་འདིར་སྡོན་ཚད་ནམ་དཔྱོད་རྒྱ་སྐར་གྱི་འོད་དང་འབྲེ་བ་མཁས་པའི་རྒྱ་སྐར་གྱེ་བ་བརྒྱས། དབལ་ལྡན་ཚོས་གྱི་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་བརྗོད་པ་ཉེ་མོད། ཡང་འདིར་བཤད་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྡོན་མེད་བར་ཐལ། ཉི་མའི་འོད་མེད་བར་བརྗོད་ཁ་འབྱེད་མི་བྱས་པ་ལྟར། གུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གང་གི་རྣམ་དཔྱོད་གྱི་སྡེའི་ཉི་འོད་ཀྱི་སྤང་བས་མ་ཁྲབ་པ་དེ་སྲིད་དུ་གཞུང་ལུགས་ཚད་མའི་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པའི་དོན་གེ་སར་སྦྱིང་པོ་གསལ་མ་བྱས་པས་དེས་བར་སྡོན་ཅི་མ་ལོག་པའི་འབྲེལ་བ་རྩོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྩོམ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྡོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོས་བརྒྱད་ནས་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དོས་)ནི།

ཅ་བ།

ཚོས་གྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་གཞུང་རི་ལྟ་བུ། །

སྡོན་མོས་གསལ་བའི་མིག་གིས་ལེགས་མཐོང་ནས། །

༡ <<སྡེ>><<ཉིད>> བལ། <<ཅ>><<ཞ>> །།
༢ <<བཞིས>> བརྗོད། <<ས>> བརྗོད།

ཤེས་ལྡན་གཟུ་བོར་གནས་པ་དོན་གཉེར་བ། །

གཞན་ལ་བརྟེ་བའི་བསམ་པས་འདི་བཤད་དོ། །

དེས་ན་ལེགས་བཤད་དང་ཉེས་བཤད་འབྲེད་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཤེས་རབ་
དང་ལྡན་པ་དང་ཚྭོགས་སུ་མ་ལྷུང་བའི་གཟུ་བོར་གནས་པ་དང་། ལེགས་བཤད་ལ་
དོན་གཉེར་ཆེ་བ་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པ་གཞན་ལ་བསྟན་བཅོས་འདི་བཤད་
དོ། །ཀྱུ་སྒོང་གང་གིས་ན་བརྟེ་བའི་བསམ་པས་སོ། །རྣམ་འབྲེལ་དུ་སྒྲོད་ཀྱི་སྒྲོན་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་སྒྲོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པར་
དངོས་སུ་བསྟན་པ་བསྐྱུས་པའོ། །བཞེད་པའི་དོན་ལེགས་པར་འཆད་ལུས་ཏེ། རྗེ་
བདུན་ལས་བཤད་པའི་གཞི་དང་ཟེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་
ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་གཞུང་རི་ལྟ་བར། རྫོང་གོས་གསལ་བའི་མིག་གིས་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་ལེགས་པར་མཐོང་ནས་འཆད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(བཤད་པ་དངོས་ཉེ་བར་དགོད་པ་)ལ་གཉིས། ཤེས་བྱ་སྤྱི་ཚྭོག་ནས་གཏན་
ལ་དབབ་པ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་(ཤེས་བྱ་
སྤྱི་ཚྭོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་)ལ་གསུམ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྫོ། རྫོ་དེས་ཡུལ་
དེ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཤེས་བྱའི་ཡུལ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ལེ་བྱའི་
གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེ་བྱའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ལེ་བྱའི་གཞུང་བཤད་པ་)ལ་
གཉིས། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་(ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་)ནི།

ཙ་བ།

ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་སློབ་རིག་བྱ། །

ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་སློབ་རིག་བྱ། ཞེས་པ་སྟེ། རུམ་པ་མཚན་གཞི། ཡུལ་དུ་
 མཚན་འདྲིན་སྣངས་མ་འཁྲུལ་བའི་སློབ་རིག་པར་བྱ་བའོ། །སློབ་ཉིད་ཀྱི་རིག་བྱ་མ་
 ཡིན་ཡང་འདྲིན་སྣངས་མ་འཁྲུལ་བའི་སློབ་གཞན་གྱིས་རིག་པ་ཡང་རུང་སྟེ། ཤེས་
 རྒྱའི་མཚན་ཉིད་སློབ་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་ཞེས་འདོད་པ་དང་འབྲེལ། །འོན་གང་ཟག་གི་
 བདག་འདྲིན་སྣངས་མ་འཁྲུལ་བའི་སློབ་རིག་བྱར་ཐལ། ཡུལ་ཡིན་པའི་སྐྱིལ། དེར་
 ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྐྱིལ་ཞེན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ།
 དེ་ཀུན་བཏགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་པོ་གང་ཡིན། གང་ཡང་མིན་ན་
 ཡུལ་དུ་འགལ་ལ། ཀུན་བཏགས་ཡིན་ན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྟེན་པའི་
 གཞིར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཤེས་བྱར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་འདྲིན་སྣངས་མ་འཁྲུལ་
 བའི་སློབ་རིག་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགལ་བའི་སྐྱིལ་དང་། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་
 བདག་གིས་སྟོང་པའི་མ་ཁྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱིལ་རོ། །དེས་ན་གང་ཟག་ཉིད་གང་
 ཟག་གི་བདག་འདྲིན་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་
 ཀའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ལ། ཞེན་སྣངས་སམ་འདྲིན་སྣངས་མ་འཁྲུལ་ཞིང་། འདྲིན་སྣངས་
 དང་མ་སྐྱེན་པར་ཁས་སྲུངས་པ་ལ་གཞོན་པ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་སྲུངས་གཉེན་དུ་གྱུར་པ་
 ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་)ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་
 ལུགས་བཞག་པ། ཚུན་པ་སྲུང་བའོ། །དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ལ་གཉིས། ཁས་

༡ <<བགྱིས་>> + <<ས་>> -

སྒྲུངས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་(ཁས་སྒྲུངས་བརྗོད་པ་)ནི།

ཙམ།

དོན་སྤྱི་དང་ནི་མེད་སྤྱང་གཉིས། །

ཡུལ་ཡིན་ཞེན་.....། །

མོད་ཁ་ཅིག་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་ཉོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དོན་སྤྱི་དང་
ནི་སྒྲུབ་བ་གཉིས་སྤྱང་དང་མི་ལམ་གསལ་སྤྱང་གི་ཤེས་བ་སོགས་མེད་བ་གསལ་སྤྱང་
གི་གཟུང་ཡུལ་གཉིས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་
ཡུལ་ཡིན་ཞེན། མོད་སྲ་མ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་པར་ཟད་གྱི།
ཆ་བ་དང་། གཙའ་ནག་པ་སོགས་ནི་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་འདོད་
པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་(དེ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། རྫོ་མ་འཁྲུལ་བར་ཐལ་བ་དང་། གཟུང་ཡུལ་
མཛོན་སྐྱུལ་ལ་སྤྱང་རུང་རུ་ཐལ་བ་ལོ། །དང་པོ་(རྫོ་མ་འཁྲུལ་བར་ཐལ་བ་)ལ་གཉིས། ཐལ་བ་
དགོད་པ་དང་། ལན་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་(ཐལ་བ་དགོད་པ་)ནི།

ཙམ།

.....དེ་འདྲིན་གྱི། །

ཤེས་བ་གཉིས་པོ་འཁྲུལ་བར་འགལ། [༡]

གཟུང་བྱ་དེ་འཇིག་གྱི་རྟོག་པ་དང་། མེད་པ་གསལ་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་
ཚོས་ཅན། འཇུལ་བར་འགལ་བར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟགས་ཁས་སྒྲུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལན་དགག་པ་)ལ་གཉིས། ཚེད་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་ཐག་པ་ལ། །

སྐྱུལ་འཇིག་བཞིན་དུ་འཇུལ་ཞེ་ན། །

ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་
འཇིག་བཞིན་དུ་འཇུལ་ལོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་སྟེ་སྟེ་ལན་གདབ་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཁྱར་འཇིག་ཡུལ་ཡོད་སྲིད་མ་འཇུལ། །

ཡུལ་མེད་པས་ན་སྐྱུལ་འཇིག་འཇུལ། །[3]

ཐག་ཁ་ལ་སྐྱུལ་འཇིག་གཞིར་གྲུས་ནས་འཇུལ་ཤེས་དང་གཟུང་ཡུལ་རང་
མཚན་འཇིག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་མི་རྒྱུང་བར་ཐལ། ཁ་འཇིག་དབང་ཤེས་ལ་ཟེར་ན་
གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་སྲིད་མ་འཇུལ་ལ། དངོས་པོར་ཞེན་ཡང་གཟུང་
ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པས་ན། ཐག་ཁ་ལ་སྐྱུལ་འཇིག་གྱི་ཤེས་པ་འཇུལ་བའི་སྲིད་
པོ། །

གཉེས་པ་(གཟུང་ཡུལ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བུང་དུ་ཐལ་བ་)ལ་གཉེས། གཞོད་པ་དགོད་པ་
 དང། དེའི་ལན་གདབ་བའོ། །
 དང་པོ་(གཞོད་པ་དགོད་པ་)ནི།
 ཅུ་བ།

སྣང་ཡུལ་གཉེས་པོ་ཤེས་པ་ལས། །
 ཐ་དད་ཡིན་ན་ཡུལ་བུང་བར། །
 གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང། །
 མཐོང་འགྱུར་བྱམ་པ་ལ་སོགས་བཞིན། [༣]

རྟོག་པ་དང་མེད་པ་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་གཉེས་པོ་ཚོས་ཅན།
 ཡུལ་བུང་བར་གཞན་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཡིད་ཉེ་བར་གཏད་ན་མངོན་
 སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྫོང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ནི་རགས། རང་སྣང་མཁམ་
 གྱི་ཤེས་པ་ལས་རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
 འོ། །བྱམ་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བ་ཀུན་དང་འགལ་
 ཞེང། རྒྱད་པར་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བཞེད་པར་འདོད་པ་ནི་གནས་མ་ཡིན་པའི་
 དོགས་པ་ཡིན་པས། འདིའི་རྩ་འགྲེལ་ལ་མིག་སྤྱེ་ལ་སྣོན་ཤིག་སེལ་དོའི་དངོས་པོར་
 ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། སེལ་ངོ་ཅམ་གྱི་དངོས་པོ་སྐྱེ་བོ་དུ་མས་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བ་སྐབས་འདིར་དཔེར་བཞོད་སྟམ་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་སྣང་སེལ་ལ་སྐྱོ་
 ཁ་ཚུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྤོགས་པར་ཟད་དོ། །དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་རིག་པས་བརྟགས་

༡ <<བགྱིས་>> གཞན། <<རང་>> གནས།

པའི་ཚེ། འུམ་པའི་གཟུགས་ནི་སོགས་ཀྱང་འུམ་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་འུམ་པ་མེད་པའི་སྲིད། དངོས་པོར་མེད་པའོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་བལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། འུམ་པའི་གཟུགས་ཀྱང་འུམ་པ་མ་ཡིན། འུམ་པའི་གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་འུམ་པ་ཡང་མེད་པའི་སྲིད། དེ་བཞིན་ཏུ་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་སྤྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཏུགས་མ་གྲུབ་སྟེ། འུམ་པའི་གཟུགས་དང་ནི་མ་ཡིན་པའི་འུམ་པ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པའི་སྲིད། ཡང་འུམ་པའི་གཟུགས་ནི་སོགས་འུམ་པ་མ་ཡིན། དེ་དག་ཆ་ཤས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་འུམ་པ་མེད་པའི་སྲིད། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན་འབྲུབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ཆ་ཤས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་འུམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་ཀྱང་། ཆ་ཤས་སུ་གཏོགས་པའི་འུམ་པ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པའི་སྲིད། ཡང་འུམ་པའི་རྩལ་རྗེས་བརྒྱད་འུམ་པ་མ་ཡིན། རྩལ་རྗེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་འུམ་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ན། ཡང་འབྲུབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། འུམ་པའི་རྩལ་རྗེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོགས་པ་འུམ་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་གཞིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་སོགས་ལུས་པའི་བྱེད་པར་ནི། །སྤོང་བས་དེ་མཚུངས་འབྲས་བུ་ཡི། །རྒྱ་མིན་བཞི་རྣམ་དཔྱོད་ལ། །འུམ་པའི་སྐྱ་ནི་འཇུག་པར་འགྲུག། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོར་གསལ་བར་བསྐྱབས་པའི་སྲིད་པོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་ལན་གདབ་པ་)ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་(འདོད་པ་བརྗོད་པ་)ནི།

ཙ་བ།

དོན་ཉིད་ཡིན་ཡང་ལུས་ཀྱི་ནང་། །

མི་མཐོང་བ་ཞིན་ཏུ་འཇུག་སྤང་གཉིས། །
བདག་ལ་ཉག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་སྲིད། །
གཞན་གྱིས་^༡རྟོགས་པ་མེད་ཅེ་ན། །^[༧]

སྲི་རོལ་གྱི་དོན་ཉིད་ཡིན་ཡང་ལུས་གྱི་ནང་སྣང་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་མི་
མཐོང་བ་བཞིན་ཏུ་འཇུག་སྤང་གཉིས་དངོས་སོ་ཡིན་ཡང་། སྤང་མཁའ་བདག་ལ་ཉག་
ཏུ་འབྲེལ་བའི་སྲིད་གཞན་གྱིས་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་སློན་མེད་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་(དེ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། འཇུག་
བའི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་སོར་འདོད་པ་རླུན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་སོ་(དགག་པ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པ་དང་། མཚུངས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །

དང་སོ་(དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པ་)འི།

རྩ་བ།

ནང་གི་ལུས་ནི་ཡུལ་རུང་མིན། །
དེས་ན་རང་གིས་ཀྱང་མི་མཐོང་། །

འཇུག་ཤེས་གཉིས་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ཤེས་པ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་།
མངོན་སུམ་གྱིས་མི་མཐོང་བའི་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། ནང་གི་ལུས་ནི་
ཡུལ་རུང་བ་ན་གནས་ན་མཐོང་ཡང་། ཡུལ་རུང་བ་ན་གནས་པ་མིན་པ་དེས་ན་རང་
གིས་ཀྱང་མིག་ཤེས་གྱིས་མི་མཐོང་བ་^༡ལ་འཇུག་སྤང་གཉིས་ཤེས་པ་ལས་རྗེས་ཐ་

༡ <<རང>> གྱིས། <<རྩ>> གྱི།
༢ <<བགྱིས>> -

དད་ཡིན་ན། ཡུལ་རུང་བ་ན་གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(མཚུངས་པའི་ལན་དགག་པ་)ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང། དེ་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་(འདོད་པ་བརྗོད་པ་)ནི།

ཙ་བ།

རང་དང་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བས་ན། །

གཉིས་པོའང་ཡུལ་རུང་མིན་ཞེ་ན། །[༥]

རང་གི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་དང་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བས་ན་དོན་སྤྱི་དང་སྐྱེ་འདུ་སྣང་བ་
གཉིས་པོའང་ཡུལ་རུང་བ་ན་གནས་པ་མིན་པས་གཞན་གྱིས་མཐོང་རུང་མིན་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་(དེ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། ཐ་སྙད་སྐྱོན་མེད་རྒྱན་ཚད་པར་ཐལ་བ་དང།
དེའི་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(ཐ་སྙད་སྐྱོན་མེད་རྒྱན་ཚད་པར་ཐལ་བ་)ནི།

ཙ་བ།

རང་སློབ་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་ཕྱིར། །

བརྗོད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་རྟོགས་མི་འགྲུབ། །

བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱས་བརྗོད་ཀྱང་རང་གིས་རྟོགས་པ་དེ་གཞན་གྱིས་
རྟོགས་པར་མི་འགྲུང་བར་ཐལ། བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་སོགས་འཆད་པ་པོ་རང་ལ་སྣང་བ་

དེ་རང་གི་རྫོང་ཁོ་ན་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བའི་སྲིད། འདོད་ན། འཆད་བ་ལོས་
བཤད་བ་དེ་ཉན་བ་ལོས་མ་གོ་ཉན་བ་ལོས་གོ་བ་དེ་འཆད་བ་ལོས་མ་བཤད་བས། ཐ་
སྟོན་སྟོན་མེད་རྒྱུ་ཆད་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་བ་(དེའི་ལན་དགག་བ་)ལ་གཉིས། ཚོད་བ་དང་། དེ་དགག་བའོ། །

དང་པོ་(ཚོད་བ་)ནི།

ཙ་བ།

རང་རང་རྫོང་དང་འབྲེལ་བའི་སྲིད། །

བརྗོད་བས་དེ་ཉིད་ཉོགས་ཤེ་ན། །[༤]

རང་རང་གི་ཡུལ་དེ་ཉིད་རང་རང་གི་རྫོང་དང་འབྲེལ་བའི་སྲིད་རྒྱས་བརྗོད་
བས་དེ་ཉིད་ཉོགས་བས་ཐ་སྟོན་རྒྱུ་ཆད་བར་མི་འགྱུར་ཅེ་ན།

གཉིས་བ་(དེ་དགག་བ་)ལ་གསུམ། འོན་གཅིག་སྟབས་མོང་དུ་གོ་བ་མི་སྲིད་བར་
ཐལ་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་བ་དང་། ཡུལ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་འཛིན་ན་གསུང་
ཡུལ་དངོས་མེད་དུ་གྲུབ་ཟེན་བའོ། །

དང་པོ་(འོན་གཅིག་སྟབས་མོང་དུ་གོ་བ་མི་སྲིད་བར་ཐལ་བ་)ནི།

ཙ་བ།

གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བའི་དོན། །

སོ་སོ་ཡིན་སྲིད་སྟོར་མི་བྱས། །

འོན་གཅིག་སྟབས་མོང་དུ་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་མཚམས་སྟོར་མི་

བྱུས་ཤིང་གོ་མི་བྱུས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་འདར་བའི་བརྗོད་བྱའི་
དོན་འབྲེལ་མེད་སོ་སོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(དེའི་ལན་དགག་པ་)ལ་གཉིས། འདྲ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་རྩོད་པ་
དང། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(འདྲ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་རྩོད་པ་)ནི།

རྩ་བ།

གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི། །

སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་འདྲ་བས། །^[༡]

འདྲ་བ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལ། །

ཐ་སྙད་སྒྲོར་སྲིད་མི་འགལ་ན། །

འཆད་པ་པོ་^༡ཉན་པ་པའི་གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱུས་པའི་རྣམ་པ་འདར་
བའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་ལྟོ་སྒྲིར་ཞབས་ཞུས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འདྲ་བས་འདྲ་
བ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལ་བྱུས་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་སྒྲོར་བའི་སྲིད་དོན་གཅིག་ཟུན་མོང་
དུ་གོ་བ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་(དེ་དགག་པ་)ནི།

རྩ་བ།

རང་ལ་འདར་ན་རང་ཡུལ་ཡིན། །

༡ <<བགྱིས་>> + དང།

མ་ཤར་ན་ཞི་དེ་ཡུལ་མིན། །^[1]

དེས་ན་ཐ་དད་གཟུང་བ་ལ། །

གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ག་ལ་སྲིད། །

འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཁོ་ན་གཟུང་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་གོ་ཞིང་འཛིན་པ་ག་ལ་
སྲིད། མི་སྲིད་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་དོན་སྦྱི་རང་ལ་ཤར་ན་དེ་རང་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་
ལ། རང་ལ་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་ཞི་དེ་རང་གི་ཡུལ་མིན་པ་དེས་ན་འི་སྲིད།

གསུམ་པ་(ཡུལ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ནས་འཛིན་ན་གཟུང་ཡུལ་དངོས་མེད་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིན་པ་)ལ་གཉིས།
ཚོད་པ་དང་ལན་མོ། །

དང་པོ་(ཚོད་པ་)ནི།

ཙ་བ།

ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ཡུལ་གཅིག་ཏུ། །

འཇུག་བའི་སློབ་ནས་འཛིན་ཞེ་ན། །^[2]

འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་བའི་སློབ་ནས་གཅིག་ཏུ་
འཇུག་བའི་སློབ་ནས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་སློབ་མེད་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་(ལན་)ནི།

ཙ་བ།

གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་འཇུག་བའི་སྲིད། །

གཟུང་ཡུལ་མེད་པར་བྱུང་བ་ཡིན། །

འཇུལ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཏེ་
ཡུལ་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་འདྲིན་པ་འཇུལ་བའི་ཕྱིར། སྐབས་འདི་དག་ཏུ་
འཇུལ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་མེད་པར་བཤད་པ་དངོས་པོར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི།
གཞན་ཏུ་ན་སྟུན་འབྲིན་རྣམས་ལྟར་སྤང་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང། འོན་ཏེ་ཤེས་གྲུབ་
མི་རུང་ན་འོག་ནས་སྐྱོདོན་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གསུངས་པ་སོགས་རང་གི་ལུགས་
ཏུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བས་སློང་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚིང་རི་བོ་ལ་གོམས་པ་
དོར་བ་ལྟར་མི་བྱ་བར། ཞིབ་ཁབ་མིག་ཏུ་གཏུན་འཇུག་པ་ལྟར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(འཇུལ་བའི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་འདོད་པ་རྒྱན་པར་བསྟན་པ་)ནི།

ཙ་བ།

རིགས་པས་བརྟགས་ན་མེད་བཞིན་དུ། །
ད་དུང་པལ་ཆེར་ཡུལ་དུ་ཞེན། །^[10]
སོར་མོའི་ཚེ་མོས་བསྟན་པ་ན། །
ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སྒྲུན་པོ་འཇུལ། །
བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

འཇུལ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་རིགས་པས་བརྟགས་ན་དངོས་པོར་མེད་བཞིན་
དུ། ད་དུང་པལ་ཆེར་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཡུལ་དུ་ཞེན་པ་ནི། དཔེར་
ན་སོར་མོའི་ཚེ་མོས་བསྟན་པ་ན་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟ་བར་མི་བྱེད་ཀྱི། སོར་མོའི་ཚེ་མོ་
ལ་བསྟུས་ནས་ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སྒྲུན་པོ་འཇུལ་བ་དང་འདྲའོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི།

ཙུ་བ།

གཞུག་གྲུ་རང་མཚན་གཅིག་ཁོ་ན། །

ཚང་མའི་སློབ་སྦྱང་སྟེ་དོར་བྱེད་ཀྱི་འདྲི་རྒྱུ་སྤྱི་བུ་འདོད་བྱེད་
 དོན་ཡོད་མེད་དུ་དཔྱད་པའི་རྟེན་མཐར་ཐུག་པའི་གཞུག་གྲུ་རང་མཚན་ཅིག་ཀྱི་
 བར་བཅད་དེ། མཐར་རང་མཚན་འདྲེས་པའི་མདོན་སྤྱི་བུ་ལ་མི་རྟེན་བ་ཚང་མར་མི་
 རུང་བའི་ཕྱིར། འདིར་བཤད་བ་ནི་ཚང་མས་བརྟག་པར་གྲུ་བའི་གཞུག་གྲུ་རང་
 མཚན་ཁོ་ནར་དེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཞུག་གྲུ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྲབ་
 པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། ཚོད་སྲོང་གི་སྐབས་སུ་དངོས་མེད་འདྲེས་པའི་
 ཚང་མ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདྲེས་ཚུལ་གྱི་སློབ་སྦྱང་
 གཞུག་གྲུ་གཉིས་སུ་སྐབས་བ་ལྟར་ན། རྗེས་དཔག་གིས་རང་མཚན་འདྲེས་པའི་ཚེ་སྤྱི་
 མཚན་གཟུང་བ་ལ་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་མཚན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ལ་མ་སྟོས་
 པར། རང་སྐྱེ་ཐུབ་པའི་གཞུག་གྲུ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་འགྲུལ་
 དུ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དབྱེད་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་དང་། ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དཔྱད་ཆམས་
 གྱིས། དོན་གྲུ་དེ་ལ་གྲུབ་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲུལ་པར། སློབ་དཔོན་ལྷ་
 དབང་སློབ་གསུངས་པ་རྣམས་མ་གཟིགས་པ་དང་། མ་དགོངས་པ་གལ་སྲིད།
 ཡོད་ན་དངོས་སོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཅིང་། སྤྱི་མཚན་མེད་པར་འདོད་པ་དག་འདི་ལ་ལན་

༡ <<བགྱིས་>> ཟུང་།
 ༢ <<བགྱིས་>> འབྲེད།
 ༣ <<བགྱིས་>> ཅིག <<རང་>> གཅིག
 ༤ <<བགྱིས་>> གཟིག

ཐོབ་ཞིག་སྤྱི་མཚན་མེད་པ་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་སྤྱིར།
ཁྲུབ་པ་ཁས་སྦངས་ཤིང་། ཚོས་ཅན་གྱང་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་སྦངས་སོ། །འདོད་
ན། ཁྱོད་མེད་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། ཁྱོད་གཞི་མ་གྲུབ་པ་འགལ། ཉགས་མ་གྲུབ་ན།
ཁྱོད་མེད་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ཁྱོད་གཞི་མ་གྲུབ་པ་འགལ་ལོ། །གཞོན་པ་རྒྱས་
པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་གྲུའོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། འཁྲུལ་ཤེས་ལུལ་མེད་ལ་ཚོད་སྤང་དང་།
གཟུང་ལུལ་རང་མཚན་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(འཁྲུལ་ཤེས་ལུལ་མེད་ལ་ཚོད་སྤང་)ལ་
བཞི། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། རོན་སྤྱི་དང་མེད་
པ་གསལ་བ་ལུལ་དུ་མཚུངས་པའི་ཚོད་སྤང་དང་། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་
དང་། དགག་པ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་)ལ་ཚོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

ལུལ་གཉིས་བཞེད་པས་གཞོན་ཅེ་ན། །^[17]

དོན་སྤྱི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་། གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་ཁྲུབ་ན། སློབ་
དཔོན་སྟོགས་སྦང་གིས། ལུལ་གཞལ་བྱ་གཉིས་བཞེད་པས་གཞོན་ཅེ་ན།

ལན་ནི།

ཙ་བ།

འཇུག་ཚུལ་སྟོན་པར་སྤྱི་གཉིས། །

སློབ་དཔོན་སློབ་གྲྲི་གིས་རང་མཚན་ལྟར་སྤྱི་མཚན་རང་རྒྱུད་པ་ཡོད་
པའི་སློབ་སྐྱོལ་གཞུང་གྲུ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་
གིས་སློབ་གྲྲི་རང་མཚན་དངོས་སུ་ཉོག་སྤྱི་པའི་ཚེ་ནི་ཡང་། སྤྱི་མཚན་གཞུང་ལྷུ་
དུ་གྲུས་པའི་སློབ་སྐྱོལ་འཇུག་པར་བྱེད་ལ། མདོན་སུམ་ཚད་མས་གཞུང་གྲུ་འཇུག་པའི་
ཚེ་ནི་རང་མཚན་གཞུང་ལྷུ་དུ་གྲུས་པའི་སློབ་སྐྱོལ་འཇུག་པས། འཇུག་ཚུལ་ལམ་
འཇུག་ཚུལ་གྱི་སློབ་སྐྱོལ་རང་སྤྱི་གཉིས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་གྲུ་ལ་རང་
མཚན་གྱིས་ཁྱབ་པ་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། རྒྱུད་པའི་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་
ཞུས་འགྲེལ་དུ་གཞོན་པ་བསྟན་པ་སུས་ཀྱང་སྤང་མི་ལུས་པ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་
པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་ཡང་། གཞུང་གྲུ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །དོན་བྱེད་ལུས་
དང་མི་ལུས་ཕྱིར། །ཞེས་པ་བྲངས་ནས་བསྐྱབས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་ལྷུ་དུ་མཚུངས་པའི་ཚོད་སྤང་)ལ་ཚོད་པ་ནི།

རྩ་བ།

མེད་པའང་གཞུང་གྲུར་མཚུངས་ཤིང་། །

ཉོག་པའི་གཞུང་ལྷུ་སྤྱི་མཚན་གཞུང་གྲུ་ཡིན་ན། ཉོག་མེད་འཇུག་པ་ལ་
སྤང་བ་སྤྱི་འདད་སོགས་མེད་པ་གསལ་བར་སྤང་བའང་གཞུང་གྲུར་མཚུངས་ཤིང་།

ལན་ལ་གཉིས། མི་མཚུངས་པའི་ལན་དང་། བྱེ་སྤྱོད་བའདོད་པའོ། །

དང་པོ་(མི་མཚུངས་པའི་ལན་ནི།

རྩ་བ།

དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་དགོས་ལུས་མེད། །

སྐྱ་འདད་འཇོག་སྐྱར་གྱི་དབང་ཤེས་ལ་སྐྱར་བའི་སྐྱ་འདད་སོགས་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གན་པོ་བདེ་བྱར་སྐྱར་བ་ལྟར་ཡུལ་དུ་ཞེན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞུགས་པ་དང་། ཐོབ་པ་སོགས་ཡུལ་གྱི་དགོས་ལུས་གང་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་སྤྱི་མཚན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་རྩ་བའི་བཞེད་པ་ཡིན་ན། འཇུག་ཡུལ་གཉེས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནར་འཇུག་རོ། །

གཉེས་པ་(རྩེ་རྩེ་བའད་པ་)ལ། འོ་ན་སྐྱ་འདད་སོགས་གསལ་བར་སྐྱར་བ་རང་སྤྱི་གང་ཡང་མིན་ན། གཞལ་བྱ་གང་དུ་འདུ་ཞེན།

རྩ་བ།

སྐྱ་སོགས་སྐྱར་བ་སྤྱོད་ཡིན། །

སྐྱར་སྐྱར་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད། །[༡༣]

དེ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ཅེས། །

རྩོག་པས་དཔྱོད་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན། །

སྐྱ་འདད་འཇོག་སྐྱར་གྱི་དབང་ཤེས་ལ་སྐྱ་སོགས་གསལ་བར་སྐྱར་བའི་གཟུང་རྣམ་ལ་ཟེར་ན། གཞལ་བྱ་སྤུང་གསུམ་དུ་ཐལ་བའི་སྤྱོད་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་ཡིན་པས་རང་མཚན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྤྱི་སྐྱར་སྐྱར་བའི་སྐྱ་འདད་ལ་ཟེར་ན། སྤྱོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པས་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྤྱི་སྐྱར་སྐྱར་དེ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་རྩོག་པས་དཔྱོད་ན་རྩོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ལ་ཟེར་ན།

གཞུང་གི་སྲིད་གཞི་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྐར་བ)ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ལོ། །

དང་པོ་(རྩོད་པ)ནི།

ཅུ་བ།

དངོས་མེད་གཉིས་པོ་རང་རིག་གི།

འབྲུག་ལ་གྲུབ་པས་བསལ་ཞེ་ན། །[༡༣]

དོན་སྤྱི་དང་རྩོག་མེད་འཇུག་བའི་གཟུང་ཡུལ་གཉིས་དངོས་མེད་ཡིན་ན།

གཉིས་པོ་རང་རིག་གི་འབྲུག་ལ་གྲུབ་པས་བསལ་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཅུ་བ།

འཇུག་ཤེས་གཉིས་ལ་ཡུལ་མེད་ཅིང་། །

རང་རིག་གིས་ནི་སྲོང་བའི་ཕྱིར། །

ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །

མེད་པ་འཛིན་ཕྱིར་འཇུག་ཤེས་ཡིན། །[༡༤]

འཇུག་ཤེས་གཉིས་ལ་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་དེ་མེད་པར་

ཐལ། ཡོད་ན་ཡིད་ལ་བྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་འདོད་དོན་འབད་མེད་འབྲུབ་པ་སོགས་

གཞོན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ལ་ཟེར་ན། ཤེས་པ་

ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིན་རྣམ་གྱིས་བསྟུན་པའི་རང་རིག་གིས་ནི་དངོས་སུ་སྲོང་

བའི་ཕྱིར། མྱོང་བས་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲོན་མེད་ལ་འཇུག་ཤེས་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ནི་ཚོས་
ཅན། འཇུག་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པ་འདྲིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་(དགག་པ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ)ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང། ལམ་ལོ། །
དང་པོ་(ཚྱོད་པ)ནི།

ཅུ་བ།

རང་མཚན་མིན་པའི་ཡུལ་མེད་ན། །

དངོས་མེད་གཞལ་བྱར་འགལ་ཞེ་ན། །

རང་མཚན་མིན་པའི་ཡུལ་གཞལ་བྱ་དོན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏུ་མེད་ལ་
སོགས་པའི་དངོས་མེད་གཞལ་བྱར་འགལ་ལ་དེ་ལྟར་'ཏུ་མེད་མི་སྲིད་ན་ཡོད་ན་ཏུ་
ཡོད་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དབུག་འགལ་བ་
སོགས་མི་འདོད་པ་ཏུ་མ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་(ལན)ནི། ཚྱོད་པ་འདྲིའི་ལན་འདེབས་ཚུལ་ནི། ལྷ་མ་སོ་སྐྱ་བ་ཆེན་
པོས་ཀྱང། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྐྱ་དོན་བསྟོན་པ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་པ་ནས།
འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་¹ཅེ་པ་ན། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བཀལ་བ་དང།
འདྲིར་མཚན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སོ་སྐྱ་བ་ཆེན་པོས་ཚད་མ་ལ་གཞལ་བྱ་
སེལ་བའི་ཚད་མ་དང། གཞལ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཚད་མ་ཞེས་ཐ་སྐྱད་མཚན་པ་ལ། བོད་
སྐྱ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། སྐྱ་སོར་བཞག་དོན་ཏུ་བཟུང་ནས་དགག་པ་བྱེད་པ་ནི། བཞེད་པ་

1 <<བགྲིས>> ལྟར་<<ས>> ལྟ་ན།
2 <<བགྲིས>> ལྟགས།

མ་གོ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་ས་མི་རིགས་པ་ཚེན་སོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་གྱི་གཞལ་བྱ་ནི་
སྐབས་འདིར་དངོས་སོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞི་འགའ་དངོས་སོའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་
འགོག་པའི་ཚད་མ་དང་། དངོས་སོའི་བྱུང་པར་ཁ་ཅིག་སྐྱབ་པའི་ཚད་མ་ལ་བརྗོད་ལ།
དེ་ཡང་མེ་མེད་ཀྱི་མཚོར་དུ་བའི་དངོས་སོ་མེད་ཅེས་སེལ་བར་བྱེད་ལ། བཙོ་བསྐྱེག་
དོན་གཉེར་འགའ་ཞིག་གི་དོར་དུ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལ་ལ་མེད་དངོས་སོ་ཡོད་ཅེས་
སྐྱབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཞལ་བྱའི་རང་ལྗོག་སེལ་བའི་ཚད་མ་མཁས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་
བཞེད་པར་ག་ལ་རིགས། རྣམ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་བའི་དབེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་
ཏེ། འཁྲིག་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བྱུང་མེད་ཀྱིས་འདོད་དོན་དེ་སྐྱབ་པའི་ཚེད་དུ་འདོད་དོན་
སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་གཟུགས་བཟང་ངན་དཔྱོད་¹་རིགས་ཀྱི། མ་ཞིང་གཞིར་བཟུང་
ནས་གཟུགས་བཟང་ངན་དཔྱོད་²་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཙ་བ།

དགག་བྱ་དངོས་སོར་ཡོད་མེད་ཅེས། །

སྐྱབ་³་པའི་སྤྱིར་ན་འགལ་བ་མེད། །[17]

སྐྱབ་དོར་བྱེད་པའི་རྟེན་མཐར་ཐུག་པའི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ཁོ་ན་དང་།
བཙོ་བསྐྱེག་སོགས་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དངོས་སོ་ཡིན་
ན། དངོས་མེད་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མེ་
ལྟ་བུ་རྟོགས་འདོད་པའི་ཚེ་དུ་བའི་རྟོགས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལའི་སྤྱིར་དུ་མེད་དངོས་སོར་

1 <<བསྐྱེས་>> དཔྱད།
2 <<བསྐྱེས་>> དཔྱད།
3 <<དོར་>> ལྷན་གྱི་སྤྱི་བྱ་ <<ཙ་>> ལྷན་གྱི་སྤྱི་བྱ་ <<ལ་>> ལྷན་གྱི་སྤྱི་བྱ་

ཡོད་ཅེས་སྐྱབ་ལ། དགག་བྱའི་ཚོས་དུ་བ་ལྟ་བུ་གཞི་ལགར་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཐ་བ་ན་
མེ་མེད་གྱི་ཉམས་གྱིས་མེས་དཔེན་པའི་མཚོ་ལ་དུ་བའི་དངོས་པོ་མེད་ཅེས་སྐྱབ་
པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་བརྟེན་པ་ཁ་ཅིག་གིས། དགག་ཉམས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
དཔག་གིས་དགག་བྱ་འཇལ་བར་འདོད་པ་ནི། རྗེས་དཔག་དང་སྐྱོ་འདོགས་འཛིན་
སྣངས་མཚུངས་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་ཉམས་བར་
འགྱུར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་མཚོ་ལ་དུ་བ་བྱུབ་པར་ཐལ། དུ་བ་མེད་པར་བྱུབ་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི་རོ་མཚར་བའི་གནས་སོ། །དེས་ན་མཚོར་དུ་མེད་སོགས་དངོས་མེད་
ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་རང་ལུགས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས། ཡོད་དངོས་བྱུང་མེད་
པ་ཅུ་བའི་དགོངས་པར་འདོད་པ་ནི་མ་གོ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཟུང་ལུལ་རང་མཚན་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། ཚོད་པ་དང་།
ལན་ནོ། །

དང་པོ་(ཚོད་པ)ནི།
ཅུ་བ།

- ཕྱི་ཡི་གཟུང་ལུལ་མཁས་པས་བཀག།
- ཤེས་པའི་གཟུང་ལུལ་འདིར་མི་སྲིད། །
- དེས་ན་གཞལ་བྱ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་། །
- མི་འཐད་ཅེས་ནི་འགའ་ཞིག་སྒྲ། །^[76]

གཟུང་ལུལ་རང་མཚན་དེ་ཕྱི་ཡི་དོན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་གཟུང་ལུལ་ཡིན་ན།
རྣམ་འགྲེལ་སོགས་སུ་མཁས་པས་བཀག་བྱེད་ལ། ཤེས་པའི་གཟུང་ལུལ་སྟེ། ཤེས་

བས་བསྐྱུས་པའི་གཟུང་དོན་ཡིན་ན། དོན་སེམས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་མི་སྲིད་པ་དེས་
ན་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་ཅེས་ནི་འགའ་ཞིག་སྣོད།

གཉིས་པ་(ལན)ལ་གསུམ། བྱུང་མཐའི་རྣམ་བཞག་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། མི་
འཐད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང་། འཐད་པའི་ཕྱོགས་སྦྱུབ་པའོ།

དང་པོ་(བྱུང་མཐའི་རྣམ་བཞག་སྦྱིར་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་བ།

དོ་སོ་ཉིད་དང་དབང་ལྷུག་དང་། །

གཙོ་སོ་རྒྱལ་དང་རྣམ་རིག་དང་། །

རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཞེས་བྱུབ་པའི་མཐའ། །

ཐ་དང་རང་གཞན་སྡེ་བ་འདོད། །[12]

རྒྱུར་པའི་དང་། དཔྱོད་པ་བ་ཁ་ཅིག་དོ་སོ་ཉིད་རྒྱུར་སྦྱུང་བ་དང་། དབང་ལྷུག་པ་
གནས་ཕྱིས་སོགས་དབང་ལྷུག་གིས་བྱས་པ་དང་། གངས་ཅན་གཙོ་སོ་རྒྱུར་སྦྱུང་བ་
དང་། གཞེག་ཐོན་དང་། ཉན་སོས་ཁ་ཅིག་རྒྱལ་ཆ་མེད་རྒྱུར་སྦྱུང་བ་དང་། སེམས་ཅམ་
པ་རྣམ་རིག་ཅམ་ཏུ་སྦྱུང་བ་དང་། དབྱུ་མ་པ་དོན་དམ་པར་སྦྱོས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། ཐ་
སྦྱད་ཏུ་བྱུབ་མཐའ་སྦྱུང་བ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་དམ། འདིག་རྟེན་གྱི་བྲགས་པ་ལྟར་
ཁས་ལེན་ཡང་རྒྱུར་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཞེས་བྱུབ་པའི་མཐའ་ཐ་དང་པ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་
བ་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་(མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་)ནི། རྒྱ་མེད་ལས་སྦྱེ་བ་དང་། ཉམ་པ་རྒྱུར་
འདོད་པ་དག་ནི་མི་འཐད་པར་རྣམ་འབྲེལ་སོགས་སུ་རྒྱས་པར་བཀག་ཐེན་པ་ལས་

ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(འཐད་པའི་སྐྱོགས་སྐྱབ་པ)ལ་གཉིས། ཟུབ་པའི་དགོངས་པ་ངོས་བརྒྱང་
བ་དང། སློབ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་(ཟུབ་པའི་དགོངས་པ་ངོས་བརྒྱང་བ)ནི། ཟུབ་པས་བྱི་དོན་གྱི་རྣམ་བཤག་
མཛད་པ་ན་རྩལ་ཐོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། ཐ་སྐྱད་གྱི་དེ་ཁོ་ན་དཔྱོད་པ་ན་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང། དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ན་སློབ་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་ཅིང།
བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་(སློབ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཚུལ)ལ་གཉིས། དོན་རིག་
གི་རྣམ་བཤག་དང། རྣམ་རིག་གི་རྣམ་བཤག་གོ། །དང་པོ་(དོན་རིག་གི་རྣམ་བཤག)ལ་
གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་རང་ལུགས་བཤད། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(གཞན་
ལུགས་དགག་པ)ལ་གཉིས། རྩེ་སྐྱའི་ལུགས་དགག་པ་དང། བོད་ཁ་ཅིག་གི་ལུགས་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་(རྩེ་སྐྱའི་ལུགས་དགག་པ)འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཅ་བ།

ཚོད་པ་མིན་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་མིན། །

དབང་པོ་ཉེན་བཅས་ལྟ་བུའོ། །

མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་ན། རི་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཚོད་པའི་
གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ་བས་བར་དུ་ཚོད་པ་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་

གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་བྱེད་མིན་ལ། དབང་པོ་ཉེན་བཅས་ལྟ་བུ་བྱེད་ཡིན་ལོ།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི།

ཙམ།

ལེས་པོ་ཡིན་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱེད་མིན། །

དུས་མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་པ་མེད། །[74]

མིག་གི་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། ལེས་པོ་
ཡིན་པའི་སྲིད། གཟུགས་དང་གཟུང་དོན་དང་དེ་འཛིན་པའི་གཟུང་དོན་ཅན་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྣམ་ཐ་དད་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྲབ་པར་ཐལ། རྣམ་ཐ་དད་དུས་
མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(འོད་ཁ་ཅིག་གི་ལྷགས་དགག་པ་)ལ་གསུམ། འདོད་པ་བརྗོད། དེ་དགག
དེའི་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(འདོད་པ་བརྗོད་པ་)ནི།

ཙམ།

ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་དུས་མཉམ་ནི། །

གཟུང་འཛིན་ཡིན་ཞེས་གངས་ཅན་པ། །

བྱེ་སྤྱོད་ལྟར་མི་འཐད་ཀྱང་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་དུས་མཉམ་ནི་གཟུང་འཛིན་
ཡིན་ཞེས་གངས་ཅན་པ་སློབ་དཔོན་ཆ་པ་སོགས་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་(དེ་དགག་པ་)ནི།

ཙམ་བ།

དུས་མཉམ་སྲིད་ན་འབྲེལ་བ་མེད། །

རྒྱ་མེད་བ་ལ་རྣམ་ཤེས་འགལ། །༡༥།

གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། གཟུགས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་
ཐལ། རྣམ་པ་དད་དུས་མཉམ་པའི་སྲིད། རོན་རིག་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་སུ་འགལ་
བར་ཐལ། རང་འབྲེལ་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་པའི་གཟུང་དོན་གྱི་རྒྱ་མེད་པའི་སྲིད།
འདི་དག་གིས་ཚོགས་བ་གཅིག་པའི་རོ་གཟུགས་ལ་འབྲས་ཉགས་ཀྱིས་ཉགས་དང་
ཉགས་ཅན་མི་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །

གསུམ་བ་(དེའི་ལན་དགག་བ)ལ་འདོད་བ་བརྗོད་བ་ནི།

ཙམ་བ།

སྐད་ཅིག་སྲ་མའི་ཕྱལ་རྒྱ་ཡིན། །

དུས་མཉམ་གཟུང་ཕྱལ་ཡིན་ཞེ་ན། །

སྐད་ཅིག་སྲ་མའི་ཕྱལ་དེ་རང་གི་གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འབྲས་སྐད་ཅིག་སྲ་མ་
རང་འབྲེལ་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་དུས་མཉམ་གཟུང་ཕྱལ་ཡིན་པས་ཉེས་བ་
གཉེས་ཀ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདིར་རིགས་བ་སྐྱུ་བ་ཆེན་པོ་བཞེད་པ་ཡིན་ཡང་། འོག་གི་
ལན་ལོག་པ་དགའོ། །

ལན་ནི།

ཙམ་བ།

ལྷལ་ལས་སྐྱེས་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་གྲུབ། །

དེ་ལ་དུས་མཉམ་དགོས་པ་མེད། །^[130]

གཟུང་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་ལ་དུས་མཉམ་པའི་གཟུང་དོན་ཁས་སྐྱེས་པ་
དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཁས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་དེའི་དམིགས་སྐྱེན་གྲུབ་
ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འབྲེལ་རྣམ་པ་གཏད་པའི་སྐོན་ས་རང་གི་སྐྱད་ཅིག་སྲ་
མའི་གཟུང་ལྷལ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་རྟགས་གང་ཁས་སྐྱེས་པ་ཞི་གོ་བར་
ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་(རང་ལྷགས་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། དོན་རིག་འཐད་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་
ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་(དོན་རིག་འཐད་པར་སྐྱབ་པ་)ནི།

ཙ་བ།

ལྷལ་དང་དབང་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད། །

དེ་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམ་ཤེས་ཡིན། །

གཟུང་འཛིན་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་མ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷལ་
དམིགས་སྐྱེན་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པས་བདག་སྐྱེན་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དང་རང་རྒྱ་སྐྱེན་གསུམ་པོ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་)ནི། སྐྱེན་གསུམ་ཀ་ལས་སྐྱེས་པ་ལ། ལྷལ་དང་འབྲ་
བར་སྐྱེ་བ་ཅི་ཡིན་ཞེས།

ཙ་བ།

ཟས་སོགས་སུ་ཡི་རྒྱ་ཡིན་ཡང། །

པ་མའི་གཟུགས་བཞིན་ཡུལ་འདྲར་སྐྱེ། [༡༡]

འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཟས་སོགས་སུ་ཡི་རྒྱ་ཡིན་ཡང། པ་མའི་གཟུགས་
དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་བ་བཞིན་སུ་ཡུལ་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་བ་དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་
པའི་སྐྱེ་བ།

གསུམ་པ་(དེས་སྐབས་པའི་དོན)ནི།

ཙ་བ།

དེས་ན་ཡུལ་ལ་འབྲས་སུ་གཉིས། །

དེས་ན་ཡུལ་གཟུགས་ལ་འབྲས་སུ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐྱེ་མ་
དང་དབང་པོས་མོ་གས་བྲས་ནས་དབང་ཤེས་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཉོད་པའི་བྱ་བ་
བྱེད་པའི་སྐྱེ་བ།

ཙ་བ།

མོ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་པར་འདོད། །

གཟུགས་འདྲིན་གྱི་མོ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་དེ། གཟུང་
རྣམ་དང་འདྲིན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྲས་པའི་སྐྱེ་བ། ཡུལ་ཤེས་དང་དེ་ཤེས་པའི་
མོ་གཉིས་འབྲས་ཤེས་གཉིས་པས་མི་འདྲ་བར་འབྲས་པ་དང་། ཡུལ་ཤེས་དེ་འབྲས་ཤེས་
དང་པོས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྲས་ནས་འབྲས་པས་མོ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དུ་
བྱུང་སྟེ། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་(རྩོད་པ་སྤང་བ་)ནི། བོད་ཁ་ཅིག་མདོ་སྡེ་པས་དོན་སྐྱོག་ན་མོས་རྣམ་པ་
གཏད་པར་ཁས་སྒྲུངས་པར་བསམས་ནས་ཤུལ་དང་མཚུངས་པར་བྱེད་པ་ནི། འདོད་
པ་མ་གོ་བའི་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཏེ། ཤུལ་རྣམ་པ་བཞག་ན་དེ་དང་འབྲེལ་བར་སྐྱེད་གོས་
ལ། བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཤུལ་འདོགས་ན་མིང་ལ་མི་རྩོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པས་མདོན་སུམ་
ད་ལྟ་བའི་ལུལ་ཅན་བུ་ཁས་སྒྲུངས་པའི་སྲིད། ལྡེ་བདུན་འཆད་པའི་སྐྱབས་སུ་སྲི་རོལ་
དོན་གྱི་རྣམ་བཞག་ཁས་སྒྲུངས་ནས་མདོ་སྡེ་པ་འགོག་པ་ནི། ཚོས་གྱི་གྲགས་པའི་
དགོངས་པ་མ་གོ་བར་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(རྣམ་རིག་གི་རྣམ་བཞག)ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་རྣམ་རིག་པའི་
ལུགས་སྐྱབ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ལ་གཉིས། སྲི་རོལ་
གྱི་དོན་དགག་པ་དང་། ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་
པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(སྲི་རོལ་གྱི་དོན་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་བའི་སྲིད། །

དོན་མེད་དེས་ན་རྣམ་པའང་མེད། །[༢༡]

སྲི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དེ། སྲི་དོན་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་སྲིད། དོན་
གྱིས་དངོས་སུ་གཏད་པའི་རྣམ་པའང་མེད་དེ། དོན་མེད་པ་དེས་ན་འི་སྲིད། བྱམ་པ་
ཚོས་ཅན། རགས་པའི་ཆ་མེད་དུ་མེད་དེ། ལྷོགས་ཆ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་པའི་སྲིད། ལྷ་
བའི་ཆ་མེད་ཀྱང་མེད་དེ། ཆ་བྱུག་དང་མ་འབྲེལ་པའི་རྟུལ་མེད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(ཚད་མ་རིགས་བཞག་འཛིག་ཉེན་གྱི་གྲགས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་དགག་པ་)ནི།

ཙམ་

ཀུན་རྫོབ་འཛིག་ཉེན་གྲགས་པ་ལ། །

བརྟེན་ན་ཚད་མ་རིགས་བཞག་འགལ། །

སྡེ་བདུན་གྱི་ལྷགས་འཚད་པའི་སྐབས་སུ་ཀུན་རྫོབ་འཛིག་ཉེན་གྱི་གྲགས་པ་
ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ན་ཚད་མ་གཉིས་དང་སྐབ་པ་
དང་གཞན་སེལ་སོགས་ཚད་མ་རིགས་བཞག་དང་འགལ་ཞིང་ཉམས་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྣམ་རིག་པའི་ལྷགས་སྐབ་པ་)ལ་གཉིས། རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་ཚད་མ་གང་
གིས་གྲུབ་པ་དང་། སྐབ་ཕྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་ཚད་མ་གང་གིས་གྲུབ་པ་)ནི།

ཙམ་

གསལ་དང་ལྡན་ཅིག་དམིགས་པས་འགྲུབ། །

གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་མེད་པར་
ཐལ། གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟགས་དང་ལྡན་ཅིག་དམིགས་ཤེས་པས་འགྲུབ་པའི་
ཕྱིར། རྒྱས་པར་རྣམ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(སྐབ་ཕྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་)ནི།

ཙམ་

ལྷན་ཅིག་དམིགས་ལ་གཞན་མི་སྲིད། [༣༣]

རྗེས་གཞན་ཡིན་ན་རྟགས་མི་སྲིད། །

རྗེས་གཉིས་སྐྱད་བཞིན་སྲོ་འདྲིན་ཡང་། །

གཞན་ལ་མཐའ་གཞན་བཀག་བས་ཁེགས། །

གང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཡིན་པ་ལ་རྗེས་གཞན་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པས་
 ལྷན་སྟེ། དཔེར་ན་རྗེས་བཀག་གཉིས་སྐྱད་བཞིན། སྲོ་འདྲིན་ཤེས་པ་ཡང་སྲོན་པོ་དང་ལྷན་
 ཅིག་དམིགས་དེས་ཡིན་ནོ། །ལྷན་པ་མ་གྲུབ་པའི་སྲོན་མེད་པར་ཐལ། རྗེས་གཞན་
 ཡིན་ན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཀྱི་རྟགས་འདྲུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རྗེས་གཞན་ལ་མཐའ་གཞན་བཀག་བས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཀྱི་རྟགས་འདྲུག་པ་
 ཁེགས་པའི་ཕྱིར། བཙུན་པ་དགེ་སྲུང་སོགས་ན་དེ། ལྷན་པ་ཚོས་མ་གྲུབ་སྟེ། གང་
 ཐལ་དུ་མས་སྲོན་པོ་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེན་སྲོན་མེད་དེ། བག་
 ཚགས་མ་ཐུན་པར་སད་པ་ཅོམ་ཡིན་གྱི། གཅིག་གིས་དམིགས་པ་དེ་གཅིག་ཤོས་
 གྱིས་མ་དམིགས་པས་སྲོན་མེད་དོ། །ལྷན་ཅིག་པ་ལ་དོན་གཞན་གྱིས་ལྷན་པའི་ལྷན་
 པ་འགལ་ནས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། རྗེས་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང་དོ་ཤོ་གཅིག་ལ་སྲོག་པ་ཐ་
 དད་དང་། རྗེས་མཆེད་ཐ་དད་པའི་ལྷན་ཅིག་པ་མི་འགལ་ཡོ། །སྐྱད་གཞུགས་དང་
 སེམས་སེམས་སྐྱད་གིས་ཀྱང་མ་དེས་པ་མེད་དེ། གཞུགས་དམིགས་པ་སྐྱད་པ་ལ་
 ལྷོས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་གཞུང་ལུལ་ལ་ལྷོས་ནས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཡིན་
 ཀྱང་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འདོད་ལ། གཞུགས་དམིགས་པ་སྐྱད་པ་ལ་མི་
 ལྷོས་པའི་གཞུང་དོར་རྟགས་ལྷགས་པ་མེད་དོ། །གཙོ་འཁོར་གཅིག་གི་སེམས་

སེམས་བྱུང་ཡང་རྗེས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འདོད་དོ། །འདིར་ཡང་རྗེས་ཐ་
དད་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། སྡེ་བདུན་གྱི་ལུགས་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་རྗེས་ཐ་
དད་ཏུ་འདོད་པ་ནི། རིགས་བ་^༡སྣོ་ལ་སྣོ་ཁ་སྣོ་གས་པར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་རིག་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྤྱིའི་དོན་
བསྐྱུས་བཅོ། །དང་པོ་(དངོས་)ལ་གསུམ། གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་
བ་དང་། རྩལ་སྤོང་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། སྤྱི་དོན་མེད་ན་ཚད་མ་དང་ཚད་
མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པ་སྤང་བཅོ། །

དང་པོ་(གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་)ནི། རིག་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་
ངེས། རིག་བྱེད་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རིག་པ་ཚམ་
མི་རྟོག་དོ་ཞེ་ན། སྣོ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་བར་ཏུ་མ་བྱས་པའི་རིག་ཚམ་འགོད་དེ།
དཀར་ཐལ་ཡིན་མིན་གྱིས་^༡བྱུང་བར་ཏུ་མ་བྱས་པའི་སློབ་ཤེས་ཚམ་འདུས་པ་བ་
ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཏུ་འཛོག་པ་དང་འབྲེལ། །འདིས་ཀྱང་བེམ་རིག་གང་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་དངོས་པོ་ཚམ་མི་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(རྩལ་སྤོང་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། མཚུངས་པ་བཀོད་པ་དང་།
དེ་སྤང་བཅོ། །

དང་པོ་(མཚུངས་པ་བཀོད་པ་)ནི།

ཅ་བ།

༡ <<བགྱིས་>> -
༢ <<བགྱིས་>> གྱི།

སེམས་རྒྱུན་ཡན་ལག་ཅན་དང་མཚུངས། །^[33]

སྐད་ཅིག་རྒྱལ་གྱི་ཆ་ཤས་བཞིན། །

དེས་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་བདག་གྱིས། །

གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་ཞེས་ཟེེ། །^[34]

སེམས་གྱི་རྒྱུན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་འགོག་
བ་དང་མཚུངས་ལ། སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་ཡང་རྒྱལ་གྱི་ཆ་ཤས་
བཞིན་དུ་ཆ་མེད་གཅིག་བདེན་པ་འགོག་བྱས་པ་དེས་ན་སེམས་སྤྲ་བ་ཡང་རང་གི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲ་ཆ་གྱི་ཆ་བར་ཆ་སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་
གྱིས། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་ཅེས་ཟེེར་ལོ། །

གཉིས་པ་(དེ་སྐད་ལ)ལ་གཉིས། འགལ་བ་བསྟན་པ་དང་། རྒྱལ་དང་མི་མཚུངས་
པའི་མཚུག་བསྟུ་བའོ། །

དང་མོ་(འགལ་བ་བསྟན་པ)འི།

ཅ་བ།

སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་གྱིས། །

སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་སྲིད་འགྲུར། །

སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ན། །

གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས། །^[35]

སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྲུར་བར་ཐལ། སེམས་

ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་སྲིད། འདོད་ན། སྐད་
ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་སྲིད་
པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(རྒྱལ་དང་མི་མཚུངས་པའི་མཇུག་བསྟུ་བ་)ནི།

ཅ་བ།

རགས་པ་ཅིག་ཆར་བསྐྱོར་བས་ན། །

དབུས་གྱི་རྒྱལ་ཕྱོད་ཆ་བཅས་འགྲུབ། །

དུས་གསུམ་ཅིག་ཆར་མི་སྲེུ་བས། །

ད་ལྟའི་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཡིན། །^[137]

རྒྱལ་ཕྱོད་ཆ་མེད་དང་། སེམས་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་འགོག་ཀྱང་སྲུ་མཚུངས་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་ཕྱོད་དུས་གཅིག་ཏུ་མ་བསྐྱོར་ན་རགས་པ་མི་ཚོམ་ལ།
རགས་པ་གཅིག་ཆར་བསྐྱོར་བ་ན་དབུས་གྱི་རྒྱལ་ཕྱོད་ཆ་བཅས་སྲུ་འགྲུར་བས་རྒྱལ་
ཆ་མེད་མི་སྲིད་ལ། དུས་གསུམ་གཅིག་ཆར་མི་སྲེུ་བས་ད་ལྟའི་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་
ཡིན་པའི་སྲིད། དུས་གསུམ་གཅིག་ཆར་སྲེུ་ན་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀྱང་ད་ལྟ་བར་
འགྲུར་རོ། །སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་འདོག་པ་ན། དབུ་མ་པ་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་
མཛད་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལྷགས་ལ་རྒྱལ་དང་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་འགོག་ཀྱང་སྲུ་མི་
མཚུངས་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(སྲིདོན་མེད་ན་ཚད་མ་དང་ཚད་མེད་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་)ནི། སྲིདོལ་གྱི་
དོན་མེད་ན་དབང་གེས་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ཁྲད་པར་མེད་པས། ཚད་མ་དང་ཚད་

མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙམ།

དོན་དུ་སྤང་བ་སློལ་ཉིད་ཡིན། །

སྤང་བ་དེ་ཉིད་སྲི་བ་མེད། །

བག་ཆགས་བརྟན་དང་མི་བརྟན་ལས། །

བདེན་དང་བརྟུན་པའི་རྣམ་གཞག་གྱེད། །^[34]

སྲི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྤང་བ་སློལ་ཉིད་ཡིན་གྱི། སྲི་རོལ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤང་བ་
དེ་ཉིད་སྲི་བ་མེད་པས་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་། དབང་ཤེས་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་
མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པའི་སློབ་མེད་པར་ཐལ། དུང་དཀར་འཇིག་གྱི་དབང་
ཤེས་སོགས་བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དབང་ཤེས་ཚད་མ་དང་། དེའི་
ཡུལ་བདེན་པ་དང་། རྒྱ་བ་གཉེས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་སོགས་བག་ཆགས་མི་བརྟན་
པ་ལས་བྱུང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་ཚད་མིན་དང་། དེའི་ཡུལ་བརྟུན་པའི་རྣམ་གཞག་
གྱེད་པ་འཐད་པའི་སྲི་བ། རོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཚིག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་
པའི་ལུགས་ལ་དབང་པོའི་མདོན་སྲུང་མི་བཞེད་པ་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་
ཡང་འདི་དག་ལ་ཞེས་ཏུ་རྟོགས་ཤིག

གཉེས་པ་(སློལ་དོན་བརྟུན་པ་ལོ།)

ཙམ།

རི་སྲིད་སྲི་རོལ་ཁས་ལེན་པ། །

དེ་སྲིད་རྒྱ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཟེར། །

ཤེས་བྱ་ནང་གིར་ཞུགས་པ་ན། །

ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྲུབ་པ་མེད། ། [༡༩]

བསྐྱུ་བའི་ཚིགས་སྐྱ་བཅད་པའོ། །

རི་སྲིད་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྲིད་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་རྒྱ་ལ་གཟུང་ཡུལ་
ཟེར་ལ། ཤེས་བྱ་ནང་གིར་ཞུགས་པ་ན་དབང་ཤེས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཐ་དང་
དུ་གྲུབ་པ་མེད་པས་རྣམ་བཞག་གཉིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པོ། །འདིར་སྐྱས་
པ། རོག་མར་ཡུལ་གྱི་རྣམ་བཞག་མ་ཤེས་ན། ཚང་མ་གང་དུ་འཇུག་པ་མི་ཤེས་
ཤིང་། ཚང་མའི་མཚན་ཉིད་ལེགས་པར་མི་རྟོགས་པས། །གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
བཞག་ལེགས་པར་བཤད། །བསྐྱུ་བའི་ཚིགས་སྐྱ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཚང་མ་རིགས་པའི་གཉེར་ལས་ཡུལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་

སྟེ་དང་པོའོ། ། །།

ཚང་མ་རིགས་པའི་གཉེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིང་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཡུལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོའི་འགྲེལ་པའོ། ། །།

ཤེས་བྱེད་གྱི་སློབ་བརྟག་པ།

གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་གྱི་སློབ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས། ལེ་འུའི་གཞུང་བཤད་པ་

དང་། ལེ་ལུ་ལེ་མཚན་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་(ལེ་ལུ་ལེ་གཞུང་བཤའ་པ་)ལ་གསུམ། རྫོང་མཚན་
ཉིད་དང་། དབྱེ་བསྟུ་དང་། ཚད་མེན་གྱི་རྫོང་གི་བཀའ་ཏུ་བཤའ་པ་ལོ། །

དང་པོ་(རྫོང་མཚན་ཉིད་བཤའ་པ་)ལོ།

ཙ་བ།

རྫོང་ལེ་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། །

རིག་པ་རྫོང་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྫོང་སྤང་ཤེས་པ་རྫོང་ཡིན་པར་མཚོན་པ་ལ།
རིག་པ་མཚན་ཉིད་ཏུ་བཀོད་པ་མཚོན་སྟེ་སྟོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུལ་རིག་
པ་མཚན་ཉིད་ཏུ་མི་བྱ་སྟེ། རྟོགས་པ་མཚན་བརྟེན་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(རྫོང་དབྱེ་བསྟུ་བཤའ་པ་)ལོ།

ཙ་བ།

ཡུལ་སོགས་སྐོ་ནས་ཏུ་མར་འགྱུར། །

ཤེས་པའི་སྐོ་ནས་རང་རིག་གཅིག ། [2]

རྫོང་ལ་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཏུ་མར་འགྱུར་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་གྱི་སྐོ་ནས་རྟོག་
བཅས་རྟོག་མེད་དང་། རོ་བོའི་སྐོ་ནས་འཇུག་མ་འཇུག་དང་། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་
ཡུལ་གཅོད་པ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། འཇུག་བཞིན་པ་དང་། ཞུགས་ཐེན་པ་སོགས་
ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པའི་རང་གི་རོ་བོ་ལ་སྟོས་པའི་སྐོ་ནས་རང་རིག་གཅིག་ཏུ་
ངེས་ཏེ། རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མ་སྟོང་བར་ཤེས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྫོན་གྱི་དགོ་

བའི་བཤེས་གཉེན་གཙང་ལག་ཁ་ཅིག་གིས་སློབ་དུན་དུ་དབྱེ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ལ་འཇུག་
བ་ན་སྟོགས་གཅིག་ཡིན་པར་གཙོད་པ་དང། སྟོགས་གཅིག་ཏུ་གཙོད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཐེ་ཚོམ་དང། གཉིས་པ་ལ་ཤེས་བྱ་དང་མི་མ་སྐྱུན་པར་གཙོད་པ་དང། མ་སྐྱུན་
པར་གཙོད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ལོག་ཤེས་དང། གཉིས་པ་ལ་སྟོགས་སྟོགས་ཀྱི་སློབ་
འདོགས་དང་མི་འགལ་དང། འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷང་ལ་མ་ངེས་པ་དང།
གཉིས་པ་ལ་སྤར་རྟོགས་ཟིན་པ་ལ་འགལ་བ་དང། མ་ཟིན་པ་ལ་འགལ་བའོ། །དང་པོ་
ནི་བཅད་ཤེས་དང། གཉིས་པ་ལ་མངོན་གྱུར་ལ་འགལ་བ་དང། ལྟོག་གྱུར་ལ་འགལ་
བའོ། །དང་པོ་ནི་མངོན་སྲུང་ཚད་མ་དང། གཉིས་པ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་
མ་འབྲང་བ་དང། འབྲང་བའོ། །དང་པོ་ཡིད་དཔྱོད་དང། གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ཅེས་
བཞེད་དོ། །ཚད་མ་ལོག་ཏུ་རྒྱས་པར་འཚད་དོ། །

གསུམ་པ་(ཚད་མིན་གྱི་སློབ་ལྟེ་བླག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་
དང། རང་ལུགས་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་
པ་དང། མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(འདོད་པ་བརྗོད་པ་)ནི།

ཙ་བ།

ཡིད་དཔྱོད་སྤང་ལ་མ་ངེས་དང། །

བཅད་ཤེས་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་ལྟ། །

བོད་པལ་ཆེར་ཚད་མིན་གྱི་སློབ་སྤྱད་དེ། ཡིད་དཔྱོད་དང། ལྷང་ལ་མ་
ངེས་པ་དང། བཅད་ཤེས་དང། ལོག་ཤེས་དང། ཐེ་ཚོམ་དང་ལྟ་བུ་རྗེས་ལོ། །

གཉིས་པ་(མི་འཐད་པའི་ཆདགག་པ་)ལ་གསུམ། ཡིད་དཔྱོད་དང། སྤང་ལ་མ་དེས་
བ་དང། བཅད་ཤེས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(ཡིད་དཔྱོད་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ལ་མ་བརྟེན་
བར་སྤར་མ་རྟོགས་པའི་སློབ་གྲུང་དོན་མ་ཐུན་དེས་པ་མཚན་ཉིད་དང། དབྱེན་རྒྱ་
མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཁོན་པ་རྗེས་པ་ན་རྒྱ་ཡོད་སྐྱམ་པ་ལྟ་བུ་དང། རྒྱ་མཚན་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཤིང་བསྐྱེད་ཀྱི་གསུང་ལ་འདུས་པའི་སྤང་བུའི་ཚོགས་ལ་དུ་བར་
འབྲུལ་ནས་མེ་ཡོད་སྐྱམ་པ་དང། རྒྱ་མཚན་མ་དེས་པ་རྒྱལ་གསུམ་མ་དེས་ཀྱང་
བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྤྲི་མི་རྟག་སྐྱམ་པ་ལྟ་བུའི་ཞེས་ཟེར་དོ། །

དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྤྲིར་དགག་པ་དང། སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་པོ་
(སྤྲིར་དགག་པ་)ལ་གསུམ། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང། རྫོག་པ་
དང་མཚུངས་པའོ། །

དང་པོ་(བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་)ནི།
ཅ་བ།

ཡིད་དཔྱོད་རྟགས་ལ་གཏན་མི་སྟོས། །
དམ་བཅའ་ཅམ་ཡིན་ཟེ་ཚོམ་འགྲུལ། །[3]

ཡིད་དཔྱོད་རྟགས་བཀོད་པ་ལ་སྟོས་སམ་མི་སྟོས། གཏན་ནས་མི་སྟོས་ན་ཟེ་
ཚོམ་ལས་གཞན་པའི་ཚད་མིན་གྱི་སྟོ་ལ་སོགས་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་
མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཅམ་གྱི་སྟོ་ཡིན་པས་ཟེ་ཚོམ་དུ་འགྲུང་བའི་ཕྱིར།

ཅ་བ།

རྟགས་ལ་སྟོས་ན་ཡང་དག་གམ། །

ལྟར་སྤང་གསུམ་ལས་འདའ་བ་མེད། །

རྟགས་ལ་སྟོས་ན་རྟགས་ཡང་དག་གམ་ལྟར་སྤང་གསུམ་གང་རུང་ལ་སྟོས་
བར་ཐལ། རྟགས་སུ་བཀོད་བ་ལ་སྟོས་བ་གང་ཞིག་ཡང་དག་གམ་ལྟར་སྤང་གསུམ་
ལས་འདའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་གང་ཡང་ཡིན་
པའི་སྟོག་གྲུང་ངེས་པའི་ཚད་མིན་གྱི་སྟོ་ལ་སོགས་བ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །

གཉེས་བ་(ཉ་ཅང་ཐལ་བ་)ཞེ།

ཙ་བ།

རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་གཉེས། །

ལྟར་སྤང་གསུམ་དུ་མི་འདུ་ན། །

གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་བཞི་བར་འགྲུང། [༣]

རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་གཉེས་སྐྱེད་པའི་རྟགས་ལྟར་སྤང་གསུམ་དུ་
མི་འདུ་ན་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་བཞི་བར་འགྲུང་བར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་
སྤང་ལ་བརྟེན་བ་གང་ཞིག་ལྟར་སྤང་གསུམ་གང་ལ་ཡང་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ།

༡ འདིར་དར་རྟེན་སྤྱི་ལྟར་དཔེ་གཉེས་ཀར་“ཡིན”ཞེས་བྱུང་ཡང་། རོན་བསྐྱེགས་ན་ཡིད་དཔྱོད་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ན་དེར་
བརྟེན་པའི་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོང་འགྲུང་བས་ཚད་མིན་གྱི་སྟོ་ཡིན་པ་ཉམས་ལ། རྟགས་ལྟར་སྤང་ལ་བརྟེན་ན་ལོག་རྟོག་དུ་འགྲུང་བས་ཁ་ཅིག་
གིས་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་གང་ཡང་མིན་པའི་སྟོང་འདོད་པ་ཉམས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྤང་བས་ << རོང་ >> << ལོ་ >> སོགས་སུ་“མ་
ཡིན”ཞེས་བ་ལྟར་རོ་སྤྲུལ།

༢ <<བཞིས་>> འདུན།

ཡིད་དཔྱོད་ཉམས་སྦྱང་མ་ཡིན་ན། །

ཚད་མ་གསུམ་པ་སྲིད་བར་འགྱུར། །

ཡིད་དཔྱོད་ཉམས་སྦྱང་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་གསུམ་པ་སྲིད་
བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡིད་དཔྱོད་ལྡོག་གྱུར་དོན་མ་ཐུན་གསལ་དུ་ངེས་པའི་སློབ་གང་
ཞིག ཉམས་ཡང་དག་ཉམས་སྦྱང་གང་ལ་ཡང་མི་བརྟེན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་མ་
ཡིན་པའི་སྲིད།

ཙ་བ།

བདེན་པ་ངེས་ཀྱང་ཚད་མིན་ན། །

རྗེས་སུ་དབག་བཤང་མིན་བར་འགྱུར། །།༧

ཚད་མ་མིན་ན་རྗེས་སུ་དབག་བཤང་ཚད་མ་མིན་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡིད་
དཔྱོད་ལྡོག་གྱུར་བདེན་པ་གསལ་དུ་ངེས་ཀྱང་ཚད་མ་མིན་པའི་སྲིད།

ཙ་བ།

ངེས་ཀྱང་སློབ་འདོགས་མི་གཅོད་ན། །

གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་མིན་བར་འགྱུར། །

སློབ་འདོགས་གསལ་དུ་གཅོད་ན་ཚད་མར་འགྱུར་ལ། མི་གཅོད་ན་སློབ་འདོགས་
དང་ངེས་ཤེས་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་མིན་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡིད་དཔྱོད་གྱིས་

༡ <<བགྱིས་>> གསལ།
༢ <<རང་>> མ་ཡིན། <<ས་>><<བགྱིས་>> ཡིན།

’ལྷོག་གྲུང་གསར་དུ་ངེས་ཀྱང་སློབ་འདོགས་མི་གཙོད་པའི་ཕྱིར། ལྷོག་གྲུང་རང་
མཚན་གསར་དུ་ངེས་ཀྱང་ཚད་མ་མིན་ན་རྒྱང་པན་ལྟར་རྗེས་དབལ་ལ་སྦྱར་བ་
འདེབས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཙ་བ།

ངེས་པ་མེད་ཀྱང་བདེན་བརྗེན་དང། །

སོམ་ཉིའི་སློབ་གསུམ་མི་འགལ་ན། །[༥]

ངེས་པ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་པ་ན་རྒྱ་ཡོད་སྐྱམ་པ་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དང། མེད་
སྐྱམ་པ་བརྗེན་པ་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དང། ཡོད་དམ་མེད་དམ་སྐྱམ་པ་སོམ་ཉིའི་
སློབ་གསུམ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

ངེས་པ་མེད་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཉམས། །

གཉིས་སུ་འགྱུར་ན་ཐེ་ཚོམ་དགལ། །

ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཉམས་པར་ཐལ། ཡིད་དཔྱོད་ལ་ངེས་པ་
མེད་ན་དེ་ངེས་ཤེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་ལོགས་སུ་རྗེད་དགལ་བར་ཐལ།
ཡིད་དཔྱོད་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་སློབ་འགྱུར་ན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(ལྷོག་པ་དང་མཚུངས་པ་)ནི།

ཙ་བ།

ཡང་ན་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལྟར། །
ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཅེས་མི་འཐད། །^[6]
འདོད་ན་ཡིད་དཔྱོད་བདེན་པ་ཉམས། །
མིན་ན་སྲ་མའང་མིན་པར་མཚུངས། །

ཡང་ན་བྱེད་འདོད་པའི་ལྟོག་གྲུར་དོན་མ་སྐྱུན་དེས་པ་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་
ལྟར་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལྟོག་གྲུར་དོན་མི་མ་སྐྱུན་དེས་པའི་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་
ཅེས་མི་འཐད། དེ་ཡང་འདོད་ན་ཡིད་དཔྱོད་ལྟོག་གྲུར་བདེན་པ་དེས་པས་བྱུང་བ་
ཉམས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡིད་དཔྱོད་མིན་ན་བྱེད་འདོད་པའི་སྲ་མའང་མིན་པར་ཐལ།
ཀླུ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །

ཙ་བ།

གཉེས་ཀར་དོགས་ན་ཐེ་ཚོམ་འགྲུར། །
གལ་ཉེ་སྲིད་ན་གངས་དེས་འཇིག། །^[7]

ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་མཐའ་གཉེས་ཀར་དོགས་ན་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་
ལའང་མཚུངས་པས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྲུར་བར་ཐལ། མཐའ་གཉེས་ཀར་དོགས་པའི་སློ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཉེས་ཀ་བདེན་པར་འདོད་ན། ཚད་མིན་གྱི་སློ་ལྡེ་གངས་དེས་
འཇིག་པར་ཐལ། གལ་ཉེ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མིན་

༡ འདིར་ཙ་བའི་སྤྱིར་དཔེ་ཡོངས་ལ་“ཅེས་”ཞེས་བྱུང་བ་ལས་“ཅེས་”ཞེས་མི་སྤྱད་ཞིང་། <<རོང་>>དང་
<<སྐགས་>> རང་ཚོག་འགྲེལ་སྲ་མ་ལྟར་མཚན་ཡང་། <<ལྟུ་>> རང་གྱི་མ་ལྟར་བྲལ་བས་དང་རྟེན་ཚོག་འདི་རང་སོར་འཇོག་ཡོད།
༢ <<བགྱིས་>> ལྟ།

གྲི་སྒོ་གཞན་སྲིད་པའི་སྲིད། རྟགས་ཁས་སྒྲངས་སོ། །

ཙ་བ།

ལོག་ཤེས་ཡིན་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་། །

ཚད་མ་ཉིད་འགྲུར་མཚུངས་སྲིར་རོ། །

སྒོག་གྲུར་དོན་མི་མ་སྐྱབ་དེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལོག་ཤེས་ཡིན་ན། སྒོག་གྲུར་
དོན་མ་སྐྱབ་དེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འགྲུར་བར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་
ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་སྲིར་རོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོར་དགག་པ་)ལ་གསུམ། རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དགག་
པ་དང་། རྒྱ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་པ་དགག་པ་དང་། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་སོས་
བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

གལ་ཉེ་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་ཡི། །

ཡིད་དཔྱོད་བདེན་ན་ཀུན་བདེན་འགྲུར། [1]

རང་གི་ལོག་ན་གཉེར་ལོད་སྐྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོད་དབག་པ་ཀུན་བདེན་
པར་འགྲུར་བར་ཐལ། གལ་ཉེ་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་ཡི་ཡིད་དཔྱོད་སྒོག་གྲུར་བདེན་པ་
དེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(རྒྱ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་པ་དགག་པ་)ནི།

ཙམ་པ།

གལ་ཉེ་ལོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཙམ་པ། །

ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ན་གཞུང་དང་འགལ། །

གལ་ཉེ་ལོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཙམ་པ་གྱི་སློ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ན་དེ་མི་འབྲང་པར་
ཐལ། དེ་ལྟ་ན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། དངོས་གྱི་མ་དེས་པ་དང་། ཡང་དག་ལྷག་
ལྷན་ལ་བརྟེན་པའི་སློ་ཡིད་དཔྱོད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐེ་ཚོ་མ་
དུ་བསྐྱུས་པའི་གཞུང་དང་འགལ་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་སློ་ཡང་
ཡིད་དཔྱོད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་གཞུང་དང་འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ (ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་)ནི། ལུང་
ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན།

ཙམ་པ།

རང་གཞན་སྡེ་པའི་ལུང་ལས་རྟོགས། །

སློ་རིགས་བཞིར་འདུས་ཡིད་དཔྱོད་མི་ན། །[༧]

དེ་ཡིད་དཔྱོད་དུ་དེས་པ་མིན་པར་ཐལ། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པའི་ལུང་ལས་
ལུང་གི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་སློ་ཚད་མ་དང་མ་རྟོགས་^༡ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོ་མ་
བཞིར་ཅི་རིགས་སུ་འདུས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་སྤང་ལ་མ་དེས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། རྟོགས་སྡེ་མ་དང་། དེ་

༡ <<བགྱིས་>> རྟོགས། <<ས་>> རྟོག

དགག་པའོ། །

དང་པོ་(ཚོགས་སྡེ་མ་)ནི། སྤོ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བའི་རང་མཚན་སྣང་བ་
མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་ན་ཡུལ་རྣམ་པ་མི་གསལ་བ་བྱམ་པའི་སྐད་ཅིག་སྣང་བ་ལྟ་བུ་
དང་། ཡིད་གཞན་དུ་ཡེངས་པས་གཟུགས་མཚོང་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཉ་སྤྲིས་¹ལ་དུལ་
དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་མཚོང་ཡང་མ་དེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་(དེ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །
དང་པོ་(སྤྱིར་དགག་པ་)ནི།

ཅུ་བ།

གལ་ཏེ་སྣང་ལ་མ་དེས་པ། །
ཚད་མ་མིན་ན་མངོན་སུམ་ཀུན། །
ཚད་མ་¹མིན་འགྱུར་མངོན་སུམ་ལ། །
དེས་པ་ཉིད་ནི་བཀག་སྤྱིར་རོ། །^[170]

གལ་ཏེ་རང་མཚན་སྣང་ཡང་མ་དེས་པ་ཚད་མ་མིན་ན་མངོན་སུམ་ཀུན་ཚད་
མ་མིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྣང་ལ་མ་དེས་པ་¹ཡིན་ན་ཚད་མ་མིན་པས་ཁྲུབ་པའི་
སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་རྣམ་དེས་ལས་མངོན་སུམ་ལ་དེས་པ་
ཉིད་ནི་བཀག་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོད་སྲ་མ་མཁམས་པ་དག་གི་བཞེད་པ་ནི། མངོན་སུམ་
གང་ཞེག་དོན་གང་ལ་དེས་པ་མི་འབྲེན་པ་ལ་ཟེར་རོ། །

1 <<བགྲིས་>> ལྷ།
2 <<རང་>> ལ། <<ཅུ་>> མར།
3 <<བགྲིས་>> -

གཉིས་པ་(ཁྱེ་བླག་ཏུ་དགག་པ་)ནི། དུལ་རྣམ་པ་མི་གསལ་བའི་སྤང་ལ་མ་དེས་པ་
མི་འབྲུག་པར་ཐལ། རྗེས་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་གསལ་མི་གསལ་འགལ་བའི་སྤྱིར། འདི་
སློབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གྱུར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དོན་ནི་འདི་གཉེན་ན་བླགས་པ་ལྟར་
མཐོང་ཡང་། ཡིད་གཏད་ན་དེས་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པའི་དོན་ཡིན་པས་གཟུང་དོན་
དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པ་མི་གསལ་བའི་བ་སྤྲད་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་
དགག་པ་མཛད་པ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བཅད་ཤེས་གྱི་ཚ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ལྷོགས་སྡེ་མ་དང་། དེ་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་(ལྷོགས་སྡེ་མ་)ནི། མཚན་ཉིད་རང་འབྲེན་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་སྡེ་མས་རྟོགས་
ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་ལ་བསྐྱོག་ལྷོགས་གྱི་སློ་འདོགས་དང་འགལ་བར་
འཇུག་པའི་ཤེས་པ། དབྱེ་ན་མངོན་སུམ་¹ གྱིས་སློན་པོ་ལ་དེས་པ་དང་ས་ཟིན་པའི་
མངོན་སུམ་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སློན་པོ་ལ་དེས་པ་འདྲིན་² པའི་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་
དང་། མངོན་རྗེས་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དུན་པ་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་གཉིས་ཞེས་བེད་
ནོ། །

གཉིས་པ་(དེ་དགག་པ་)ལ་སྦྱིར་དགག་པ་དང་། ཁྱེ་བླག་ཏུ་མངོན་སུམ་བཅད་
ཤེས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(སྦྱིར་དགག་པ་)ནི།

ཅ་བ།

1 <<བགྱིས་>> སུམ། <<ས་>> གསུམ།

2 <<བགྱིས་>> འཛིན།

བཅད་ཤེས་རིགས་པས་མཐའ་བཅད་ན། །
མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་རྟོག་དང་། །
ཡང་ན་ཚད་མ་ཉིད་འགྱུར་གྱི། །
དེ་ལས་གཞན་པའི་སློ་མི་སྲིད། [༡༡]

ཁྱོད་འདོད་པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་འདོད་པའི་བཅད་ཤེས་རིག་པས་མཐའ་དོན་”མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་རྟོག་དང་།
ཡང་ན་ཚད་མ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་སློ་
མི་སྲིད་པའི་སྲིད། མངོན་སུམ་སྲ་མས་རྟོགས་ཟེན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པས་གྲུབ་ཟེན་
སྐྱབ་པའི་རྟོགས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ཏུ་མ་རྟོགས་པའི་སློ་དང་། སྲ་རྟོགས་
པ་དེ་ཉིད་ད་ལྟར་ཡང་རྟོགས་སོ་སྣམ་ན་ལོག་ཤེས་དང་། རང་རྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་
འདྲེན་པ་ཚད་མ་ལས་མ་འདས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཁྱེ་བྲག་ཏུ་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དགག་པ་)ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་།
དགག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(དགག་པ་དངོས་)ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་དང་
བཅད་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་དགག་པ་དང་། དབང་ཤེས་རིགས་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་
དགག་པ་དང་། དགག་པ་བསྐྱས་ཉེ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་(མངོན་སུམ་དང་བཅད་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་ད་ལྟར་བ། །

བཅད་ཤེས་འདས་པ་དྲན་པ་ཡིན། །

ཡུལ་དུས་འཛིན་སྐྱངས་འགལ་བ་ལ། །

གཞི་མ་སྐྱོན་པ་ནི་ག་ལ་སྲིད། །^[73]

མངོན་སུམ་དང་བཅད་ཤེས་ལ་གཞི་མ་སྐྱོན་པ་ནི་ག་ལ་སྲིད་དེ་མི་སྲིད་པར་
ཐལ། ཡུལ་དུས་འཛིན་སྐྱངས་འགལ་བའི་སྲིད། དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་རོ་ཤོ་རྟོག་
བྲལ་དང་ཡུལ་རང་མཚན་ད་ལྟ་བའི་ཡུལ་ཅན་དང་། བཅད་ཤེས་རོ་ཤོ་རྟོག་པ་ཡུལ་
སྐྱོན་དུས་འདས་པ་དྲན་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། འགྲེལ་བར་དུས་ད་ལྟ་བུ་ཞེས་འབྱུང་བ་
ནི་ད་ལྟ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། རོ་ཤོ་ད་ལྟ་བུ་དྲན་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་
སྲིད་ཤོ། །

གཉིས་པ་(དབང་ཤེས་རིགས་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་དགག་པ་)ཞི།

ཙ་བ།

རིགས་རྒྱུན་འཛིན་པ་མངོན་སུམ་སྟེ། །

རྗེས་ཤེས་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཞེ་ན། །

རིགས་ནི་མངོན་སུམ་ཡུལ་མ་ཡིན། །

མཚོང་བའི་དོན་ལ་རྗེས་ཤེས་མེད། །^[73]

ཁ་ཅིག་སྟོ་འཛིན་མངོན་སུམ་སྟོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་རིགས་ལ་ཚད་མ་
ཡིན་པས་རིགས་རྒྱུན་འཛིན་པ་མངོན་སུམ་སྟེ་སྟོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་འཇམ་
བའི་མངོན་སུམ་སྐྱད་ཅིག་དང་ཤོ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྟེས་པའི་ཤེས་པ་
སྟོན་ཤོ་ལ་དེས་པ་འདྲེན་པའི་མངོན་སུམ་སྐྱད་ཅིག་གི་མ་རྣམས་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཞེ་

ན། མངོན་སྲུང་སྲ་མས་རྟོགས་ཟེན་པའི་སྲོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་རིགས་ལ་
མངོན་སྲུང་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་
པའི་མངོན་སྲུང་སྐྱད་ཅིག་གྱི་མ་སྲོན་པོ་ལ་ངེས་པ་འབྲེན་ཏུས་པ་རྣམས་བཅད་ཤེས་
སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་གྱི་སྡེ་པས་བཏགས་པ་དང་རང་གིས་ཁས་ལྗངས་པ་
ཡིན་ཡང་རུང། རིགས་ནི་མངོན་སྲུང་གྱི་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་མངོན་སྲུང་སྲ་
མས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་ཡང་དེ་འཇིན་པའི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་མངོན་སྲུང་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདི་སློབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྲོན་པ་ལ་རང་སློབས་ཀྱི་
ངེས་པ་འབྲེན་ཏུས་པའི་མངོན་སྲུང་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཚད་མ་དང་། དེ་ལྟར་ངེས་པ་
འབྲེན་པའི་སྐྱད་ཅིག་གྱི་མ་རྣམས་བཅད་ཤེས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱད་ཅིག་གྱི་མ་
མཐའ་དག་བཅད་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་
རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་(དགག་པ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུས་པ་)ནི།
ཅ་བ།

འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་གཞི་མ་ཐུན་མེད། །
མངོན་སྲུང་ཡིན་ཕྱིར་བྱ་བ་མིན། །
རིགས་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་འགལ། །
མཐོང་བ་སྲ་སྤྱི་བྱུང་བར་མེད། །[༡༩]

༡ <<བགྱིས་>> ལྷ།

དེས་པ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་མིན། །

འདྲ་བར་འཇིན་པ་རྫོག་པ་ཡིན། །

དེས་ན་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང། །

གཞི་མ་ཐུན་རིགས་པ་ཤེས་པས་བཀག། [༡༥]

ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱེད་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་གཞི་མ་ཐུན་རིགས་པ་ཤེས་པས་བཀག་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་དང་བཅད་ཤེས་ལུལ་དུས་འཇིན་སྐྱངས་འགལ་བའི་
 རྱིང་ན་གཞི་མ་ཐུན་དུ་མེད་པའི་རྱིང་དང། བཅད་ཤེས་ལ་ཐུན་པས་བྱུང་བས་མངོན་
 སུམ་གྱི་མ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཐུན་པ་མིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་རྱིང་
 མངོན་སུམ་རིགས་ལ་དངོས་རྫོགས་ཀྱི་ཚད་མར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་ནི་
 དབང་པོའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ལུལ་དུ་འགལ་བའི་རྱིང། ལྷོན་པོ་རང་མཚན་མཐོང་
 བའི་མངོན་སུམ་སྐྱེ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། ལྷོན་པོ་རང་
 མཚན་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད། ལྷོན་པོ་ལ་དེས་པ་འབྲེན་པ་ལ་
 ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་རྱིང། མངོན་སུམ་སྐྱད་ཅིག་གྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷོན་པོ་དེས་
 པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཇིན་སྐྱངས་ལ་དེས་པ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་མིན་པའི་
 རྱིང། ལྷོ་གྱི་འདྲ་བར་འཇིན་པའི་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 འདྲ་བར་འཇིན་པའི་རྫོག་རྫོག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དེས་ན་འི་རྱིང།

གཉིས་པ་(དགག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྐྱང་བ་)ལ་གཉིས། དངོས་དང། དབྱེ་བསྐྱེད་
 ཚུལ་བསྐྱེད་ཉེ་བསྐྱེད་པའོ། །

དང་པོ་(དངོས་)ཀྱི། འོན་མའོན་སྐྱུམ་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ཁོ་ནར་ཟད་བས་སོ་སོ་སྐྱེ་
བོ་ལ་མའོན་སྐྱུམ་ཚད་མ་མི་སྲིད་བར་ཐལ། རྩལ་ཐུན་དང་སྐྱད་ཅིག་སྐྱེ་བ་ལ་སོ་སྐྱེ་
མའོན་སྐྱུམ་གྱིས་ངེས་བ་མི་འདྲེན་བའི་སྐྱིད་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

ཡུལ་དང་དབང་བོའི་རྩལ་སྐྱེ་བ། །
ཚོགས་བའི་སྐྱད་ཅིག་རི་སྐྱེད་ཀྱིས། །
མྱོང་བའི་རྣམ་ཤེས་གང་བསྐྱེད་པ། །
སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མའོན་སྐྱུམ་ཡིན། །^[76]

སོ་སྐྱེ་བ་མའོན་སྐྱུམ་ཚད་མ་མི་འཐད་བའི་སྐྱོན་མེད་བར་ཐལ། སོ་སོ་སྐྱེ་
བོའི་མའོན་སྐྱུམ་ཚད་མ་རྩལ་ཐུན་སོ་སོ་དང་། སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་སོ་སོ་ལ་འཇམ་
བྱེད་དུ་མི་འཇུག་གི། ཡུལ་དང་དབང་བོའི་རྩལ་སྐྱེ་བ་ཚོགས་བའི་སྐྱད་ཅིག་རི་
སྐྱེད་¹ ཀྱིས་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མྱོང་བའི་སོ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་གང་
སྐྱེད་བའི་རྣོག་བྱལ་མ་འཇུག་བའི་ཤེས་བ་དེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་མའོན་སྐྱུམ་ཡིན་ལ་དེ་
ཉིད་ཚད་མའི་མཚན་གཞིར་ཡང་གཟུང་དུ་བྱང་བའི་སྐྱིད། རྣམ་པར་འོག་ཏུ་བཤད་
བར་བྱོལ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བསྐྱེད་ཚུལ་བསྐྱེས་ཏེ་བསྐྱོན་བ་)ཀྱི།

ཙ་བ།

1 <<བགྱིས་>> སྐྱེད། <<ས་>> སྐྱད།

གངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྟུ་རི་སྟེང་ལ། །

རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱས་པ་ཡིན། །

ནང་གི་དབྱེ་བསྟུ་རི་སྟེང་ལ། །

དེ་ཡི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བཞིན། །^[17]

བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཐོག་པའི་ཆ་ཅུང་ཟད་ཅ་མ་དེས་མ་དེས་སོགས་ལ་སྟོས་ནས་སློ་རིགས་མི་
འབྲ་བ་དུ་མར་འབྱེད་པ་མི་འབྲད་པར་ཐལ། གངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྟུ་རི་སྟེང་པ་རིགས་
གཅིག་མི་གཅིག་སོགས་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སློ་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་གི་
གསལ་བའི་དབྱེ་བསྟུ་རི་སྟེང་པ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བསྟུ་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་
བཞིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གསུམ། ཚད་མིན་གྱི་སློའི་མཚན་ཉིད་དང། གངས་
ཀྱི་དབྱེ་བསྟུ་དང། སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་གོ། །

དང་པོ་(ཚད་མིན་གྱི་སློའི་མཚན་ཉིད་)ནི།

ཙ་བ།

མི་བསྟུ་མ་གྲུབ་ཚད་མ་མིན། །

སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་མཚན་གཞི། ཚད་མ་མིན་པའི་སློར་མཚོན། ཤེས་
པ་གང་ཞིག་གསར་དུ་མི་སྟུ་བར་མ་གྲུབ་པ་མཚན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་(གངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྟུ་)ནི།

ཙ་བ།

མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། །

ཚང་མ་འེ་འགལ་ལྷ་རྣམ་པ་གསུམ། །

འཇུག་ཚུལ་སྐོ་ནས་སྟེ་བ་ཡིན། །

ངོ་བོ་འེ་སྐོ་ནས་བསྟུ་བ་གཅིག ། [༡༥]

ཚང་མ་འེ་འགལ་ལྷ་ཚང་མིན་གྱི་སྐོ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ངེས་ཉེ། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་རྣམས་སུ་ངེས་པའི་སྟེར། དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་སྟེ་བ་ཡིན་གྱི། ངོ་བོ་འེ་སྐོ་ནས་སྟེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་བོ་འེ་སྐོ་ནས་བསྟུ་བ་ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་འདུ་ལ། ཚང་མ་གཉིས་ཀྱང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་སུ་ཁོ་ནར་འདུས་པའི་སྟེར། འཇིག་རྟེན་ལོག་པར་གོ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཐུན་ཚུང་ཟུང་ཀྱང་མ་གོ་བར་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(སོ་སོའི་རྣམ་བཤད་)ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། སྤྱི་འེ་དོན་བསྟུ་བ་ལོ། །དང་སོ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་སོ་མ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི།

ཅུ་བ།

དེ་དང་དེ་མིན་འཇིག་པས་སྟོང་། །

མ་རྟོགས་པ་ཡིན་དབྱེ་བ་གསུམ། །

མ་འཇུགས་པ་དང་མ་རྟོགས་དང་། །

༡ <<བགྱིས་>> ཉ། <<ས་>> སྟེ།

རྫོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་མ་རྙེད་པའོ། [༡༧]

ཡུལ་དེ་དང་དེ་མིན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནས་དོན་རྫོགས་ཤིང་འཇིན་པས་སྤོང་
པའི་ཤེས་པ་མ་རྫོགས་པའི་སློ་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཚིག་ཙམ་ཐོས་ཀྱང་
དེའི་དོན་ལ་སློ་ཁ་མ་སློགས་པ་མ་ལྷགས་པ་དང་། ལྷགས་ཀྱང་དབྱེད་པ་མ་རྫོགས་
པ་དང་། རྫོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་གནས་དོན་མ་རྙེད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།
གཉིས་པ་ལ་ལོག་རྫོག་གི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི།

ཙམ་

དེ་འཇིན་པ་ལ་དེ་མིན་གྱིས། །
གཞོན་པ་ལོག་ཤེས་དབྱེ་ན་གཉིས། །
རྫོག་པ་དང་ནི་རྫོག་མེད་དེ། །
སོ་སོར་བྱེ་ན་རྣམ་པ་ལྔ། [༡༨]

ཞེན་པའམ་སྤང་བའི་སློ་ནས་དེར་འཇིན་པ་ལ་དེ་མིན་གྱི་ཤེས་པས་གཞོན་
པའི་རིག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། རྫོག་པ་དང་
ནི་རྫོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་སོ་སོར་བྱེ་ན་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ།
རྫོག་མེད་ལོག་ཤེས་ལ་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་དང་།
རྫོག་པ་ལོག་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་ལ་འབྲུལ་བ་དང་། རྟུན་ལ་འབྲུལ་བ་དང་། ཡུལ་ལ་
འབྲུལ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི།

ཙམ་

དེར་¹འཇིན་ན་ཡང་དེ་མིན་སྲིད། །
 ཐེ་ཚོམ་ཉིད་ཡིན་དབྱེ་ན་གཉིས། །
 མངོན་དུ་གྱུར་དང་བག་ལ་ཉལ། །
 ཚ་མཉམ་པ་དང་ཤས་ཚེར་འཇིན། །^[19]

དེར་འཇིན་ན་ཡང་འཇིན་སྒྲུངས་ལ་དེ་མི་འཇིན་པ་སྲིད་པའི་ཤེས་པ་ཐེ་ཚོམ་
 མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐེ་ཚོམ་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་མངོན་དུ་
 གྱུར་པ་དང་། ཁོན་པ་རྙིང་པ་ན་ཚུ་ཡོད་སྐྱམ་པ་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་བག་
 ལ་ཉལ་དུ་གནས་པ་མཚན་གཞིའི་སློབས་དང་། ཚ་མཉམ་པ་དང་། ཡོད་པའམ་མེད་
 བ་ལ་ཤས་¹ཚེར་འཇིན་པ་འཇིན་སྒྲུངས་ཀྱི་སློབས་ཀྱང་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་(སྤྱིའི་དོན་བསྐྱུ་བ)འོ།

ཙ་བ།

ཚད་མའི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ཡང་། །
 རང་རིག་ཚད་མ་ཁོ་ནར་འདུས། །
 ཚད་མ་མིན་པ་གསུམ་པོ་ཡང་། །
 མ་རྟོགས་པ་ལས་དོན་གཞན་མིན། །^[20]

ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

མངོན་ན་ཤེས་པ་ཀུན་བསྐྱུ་ན་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། ཚད་མའི་ཤེས་པ་གཉིས་

1 <<རང>> དེད<<ཙ>> དེ།

2 <<གཉིས>> ཤེས།

མོ་ཡང་རང་ལ་ངེས་པ་བྱངས་པའི་སྐོ་ནས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བས་རང་རིག་གི་ཚད་མ་
ཁོ་ནར་འདུས་ལ། ཚད་མ་མིན་པ་གསུམ་པོ་ཡང་མ་རྟོགས་པ་ལས་དོན་གཞན་མིན་
པའི་མྱིང། ཀླུ་ས་པར་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །འདིར་སྐྱུས་པ། ཚད་མིན་སྐོ་ཡི་
རྣམ་བཞག་མ་ཤེས་ན། །སྐོ་འདོགས་མ་ཚོད་པ་ལ་ཚོད་སྐྱུམ་དུ། །ཚད་མའི་གོ་ལ་ས་
ལེགས་པར་མི་རྟོགས་པས། །མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་གོ་སྐྱའི་རག་གིས་བཤད། །བསྐྱ་
པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི།
ཅུ་བ།

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཉེར་ལས་སྐོ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་
གཉིས་པའོ། ། །

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཉེར་བྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྐྱིང་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས། །སྐོ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། །

སྐྱི་དང་བྱེ་བྲག་བརྟག་པ།

གསུམ་པ་སྐོ་དེས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི། སྐྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པའི་ཚུལ་
དང་། སྐྱང་བ་དང་སེལ་བ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་ཀྱི་བྱེད་རྟོགས་
པའི་ཚུལ་དང་། འགྲེལ་བ་དང་འགལ་བ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(སྐྱི་དང་བྱེ་བྲག་
རྟོགས་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ལེ་འུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེ་འུའི་མཚན་བསྟན་

༡ <<བགྲིས་>> བརྗོད།

བའོ། །དང་པོ་(ལེ་ལུ་ལི་གཞུང་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་བཤག་སྒྲིབ་
བསྟན་པ་དང་། རྗེས་ཕྱོག་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱི་བྱེ་བྲག་ཁྱད་པར་དུ་
འབྱེད་⁹བའོ། །དང་པོ་(ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་བཤག་སྒྲིབ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་པོའི་
གནས་ལུགས་བཤད་པ་དང་། དེ་གཉེན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་(དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བཤད་པ་)ནི།

ཙ་བ།

རང་མཚན་འཛིན་པ་རྟོག་མེད་དེ། །

སྤྱི་འཛིན་པ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན། །

དེ་ལ་རང་མཚན་དངོས་པོ་སྟེ། །

སྤྱི་ནི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད། །^[7]

སྤྱི་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་ཚོས་ཅན། རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ནི་པོ་རང་མཚན་
གཟུང་ཡུལ་དུ་གྲུས་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྗེས་དབག་ནི་ཚོས་
ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་རང་མཚན་ཚོས་
ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་སྟེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་ནི་ཚོས་ཅན། དངོས་
པོར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་སྟོང་པའི་སྤྱིར། རང་ཕྱོག་དང་གཞི་ཕྱོག་
ལེགས་པར་འབྱེད་མི་ཤེས་ཤིང་། ཚིག་ཙམ་ལ་ཞེན་པ་དག་གིས་བསྟན་བཅོས་འདི་
ལོག་པར་བཤད་དེ། འདིའི་འགྲེལ་པར་རང་མཚན་དང་གསལ་བ་དངོས་པོའི་དོན་དུ་
གཅིག་པར་མཛད་ཀྱང་། གསལ་བ་ཡིན་ན། རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་བཞེད་

9 <<བགྲིས་>> ལུང་།

བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གོང་མའི་བྱེ་བྲག་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་གྱི། དངོས་
སོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་འོག་ནས་བཤད་པ་སོགས་ཏུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དང་ལྗོན་པ་སོགས་ལ་ཡང་དོན་ལ་གནས་པ་དང་སེལ་བའི་ཡུལ་ཏུ་
གྱུར་པ་ཏུ་མ་ཡོད་པ་བྱེད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(དེ་གཏན་ལ་འབབས་ཚུལ་)ནི།

ཙ་བ།

རྗེས་དང་ལྗོན་པ་སྐྱི་བྱེ་བྲག །

སྐྱུབ་དང་གཞན་སེལ་རྟོག་མི་རྟོག །

གཞན་དག་རྣམ་གཞག་གཞན་ཏུ་འཆད། །

ཁོ་སོ་གཞུང་བཞིན་འཆད་པར་འདོད། །^[1]

འོད་གཞན་དག་རྗེས་ལྗོན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ལས་
གཞན་ཏུ་འཆད་པ་མ་ཐོང་སྟེ། རྗེས་དང་བྱེ་བྲག་དང་སྐྱུབ་པ་རྣམས་རེས་¹འགལ་
མཚུངས་པ་ལྟར་འཆད། རེས་འགལ་མི་མཚུངས་པ་ལྟར་འཆད། ལྗོན་པ་དང་སྐྱི་དང་
གཞན་སེལ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འཆད། རྟོག་མི་རྟོག་སོགས་ཀྱང་གཞན་ཏུ་འཆད་
ལ། ཁོ་སོ་གཞུང་བཞིན་འཆད་པར་འདོད་དེ། རྗེས་དང་སྐྱི་གཟུང་ཡུལ་རྟོག་པ་དང་
རྟོག་མེད་སྟོང་བ་དང་སེལ་བ་འཛིན་སྟངས་སུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་(རྗེས་ལྗོན་དོན་ལ་སྐྱུབ་པ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། རྗེས་ལྗོན་གི་མཚན་ཉིད་
དགག་པ་དང་། རྗེས་ཚོས་དང་ལྗོན་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དགག་པ་འོ། །

1 <<གཉིས་>> རོ།

དང་པོ་(རྗེས་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད་དགག་པ་)ནི། ལྡོག་པ་དུ་མ་འབྲལ་མི་ཤེས་པར་འདུས་པ་
རྗེས་གྱི་མཚན་ཉིད། འདུས་པ་ཅན་གྱི་ཚོས་ཁ་ཡར་བ་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་སོ་སོར་
ངེས་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རྗེས་ཁྲབ་ཆེ་སྟེ། ཁྲབ་གྱིས་རང་གི་བྱང་བྱ་མཐའ་དག་ལ་ཁྲབ་
པ་བཞིན། དེ་ལས་གཞན་དུ་ལྡོག་པ་ཁྲབ་ཆེ་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྗེས་
གཅིག་གི་སྟེང་གི་ལྡོག་པ་དུ་མ་རྟོག་པས་བརྟགས་ཀྱིས་སྐྱེལ་བར་ཟད་གྱི། རྗེས་གྱི་
ངོས་ནས་ལྡོག་པ་དུ་མ་འབྲལ་མི་ཤེས་པར་འདུ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(རྗེས་ཚོས་དང་ལྡོག་ཚོས་གྱི་མཚན་ཉིད་དགག་པ་)ནི། དངོས་འགལ་རྗེས་
གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་རྟག་མི་རྟག་རྗེས་བྱམ་པ་ལ་མི་འདུ་བ་ལྟ་བུ་རྗེས་ཚོས་དང་།
མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་ཤེས་བྱ་ཅམ་ལྡོག་པའི་སྟེང་དུ་¹མི་འདུ་ཡང་། བྱམ་པའི་
རྗེས་གྱི་སྟེང་དུ་འདུ་བ་མི་འགལ་བ་ལྡོག་ཚོས་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་
གསུམ་པོ་ཚོས་ཅན། རྗེས་ཚོས་སྐྱ་ཐལ། དངོས་འགལ་རྗེས་གཅིག་ལ་འདུ་རྒྱ་མི་
རུང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྣམས་རྗེས་གྱི་ངོས་ནས་གཅིག་གམ་ཐ་དད།
དང་པོ་ལྟར་ན། རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱའི་བྱས་པའི་རྗེས་གྱི་ངོས་ནས་རྟོགས་ན་མི་རྟག་
པའི་རྗེས་གྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ལྟར་ན། རྗེས་ཐ་དད་པས་སྐྱའི་བྱས་པ་རྟག་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་རྟག་པ་མ་བྱས་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

ཅ་བ།

༡ <<བགྱིས་>> རྟགས།
༢ <<བགྱིས་>> -

རྗེས་དཔག་དངོས་པོར་མི་འཛིན་པས། །

དེ་ལ་རྗེས་ཚོས་འཐད་མ་ཡིན། །

དེས་ན་རྗེས་དཔག་དེ་ལ་ཚོས་ཅན། རྗེས་ཚོས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་འཐད་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་འཛིན་པས། རྩལ་པའི་སྲིད། རྗེས་
གཅིག་ཀྱང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པས་བྱས་པ་རྟོགས་ཀྱང་མི་རྟོག་པ་མ་རྟོགས་པ་མི་འགལ་
ལོ་ཞེན།

ཅུ་བ།

སེལ་བ་ཡིན་སྲིད་རྗེས་དཔག་ནི། །

ལྷོག་པའི་སྣོན་ས་བྱུང་པར་བཞེད། །^[3]

རྗེས་དཔག་ནི་ཚོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་བཅད་པའི་ལྷོག་པའི་སྣོན་ས་གཞལ་བུ་
སྐྱུང་པར་བཞེད་དེ། རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་བུ་འཇལ་བའི་གཞན་སེལ་བ་ཡིན་
པའི་སྲིད། འདི་སྣང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱའི་བྱས་མི་རྟོག་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ལ། སྐྱའི་
བྱས་པའི་རྗེས་དང་མི་རྟོག་པའི་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་ལོ། །སྐྱའི་བྱས་མི་རྟོག་རྗེས་ཀྱི་རོས་
ནས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཉེ། དང་
པོ་སྣང་ན། སྐྱའི་བྱས་པའི་རྗེས་ཀྱི་རོས་ནས་བྱུང་པར་རྟོགས་ན། མི་རྟོག་པའི་རྗེས་ཀྱི་
རོས་ནས་ཀྱང་བྱུང་པར་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་སྣང་ན་རྗེས་ཐ་
དད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་རྗེས་ཀྱི་རོས་ནས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། རྗེས་ཀྱི་རོས་
ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་བྱུང་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། རྩལ་པ་མེད་དེ། སྐྱའི་
བྱས་མི་རྟོག་སྐྱའི་འཛིན་མའོན་སྲུང་གི་གཟུང་རོར་མ་བྱུང་པར་ཐལ། གཟུང་རོར་

གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། ལྷན་པ་ཁས་སྦངས་ཤིང་། ཉུགས་
མ་གྲུབ་ལ། ལྷོ་མ་འཇུག་པའི་གཟུང་རོང་ཐ་དད་ཡིན་ན་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་ལ།
དེའི་རོང་གཅིག་ཡིན་ན་ཡང་གཅིག་ཡིན་དགོས་སོ། །དོན་བསྟུན་ལ། རྗེས་ཚོས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་ཁས་སྦངས་ལ། རྗེས་དཔག་རྗེས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཁས་སྦངས་
དགོས་པས། ལྷན་པ་འཇུག་ཏུ་ཐལ་བའི་གཞོན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་(སྤྱི་ཁྱེ་གྲག་ལྷན་པར་དུ་འབྱེད་པ་)ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་
དང་། དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད)ནི།

ཙ་བ།

གཞན་དང་རང་གི་དངོས་པོ་ལས། །

སྟོག་པར་བྱེད་པ་སྤྱི་ཁྱེ་གྲག།

བྱས་པ་སྤྱི་ཁྱེ་དང་། ལྷ་བྱས་པའི་ཁྱེ་གྲག་ཡིན་ཏེ། ལྷ་དེ་གཞན་རིགས་མི་
མ་སྟུན་མ་བྱས་པ་ལས་ལོག་པའི་སྟོན་བྱས་པ་དེ་སྤྱི་ཁྱེ་ལོགས་དུ་མ་པ་རྗེས་
ལོ་སྤྱི་ཁྱེ་པའི་སྤྱིར་དང་། ལྷ་དེ་རིགས་མ་སྟུན་རང་གི་དངོས་པོ་སྤྱི་ཁྱེ་མ་ཡིན་པ་ལས་
སྟོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ལས་ལོག་པ་བྱས་པ་ལ་སྟོན་པའི་སྟོག་པ་གཉིས་ཚོགས་
ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ནི།

ཙ་བ།

ཐད་ཀ་དང་ནི་གོང་མ་ཡི། །

སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད། །།༥།

ལ་པ་དང་ཚན་དན་སོགས་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། ལ་པ་
དང་ཚན་དན་རྗེས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་དང་། དེ་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་
འགོ་བའི་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཐད་ཀའི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་དང་། ལ་པ་སོགས་སྐྱད་
ཅིག་སྤྱི་བྱེ་བྲག་དང་། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་གོང་མ་ཡི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་བྱིད།

ཙམ།

ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་རྗེས་ཐ་དད། །

གོང་མའི་བྱེ་བྲག་གཅིག་པ་བཀག། །

ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་སྤོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལ་པ་དང་ལྷག་པ་ཚོས་ཙན། རྗེས་
ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་ཚད་མས་དམིགས་པའི་བྱིད། ལ་པ་ད་ལྟ་བ་དང་།
གོང་མའི་བྱེ་བྲག་ལ་པ་ཞིག་པ་དང་། ལ་པ་མ་འོངས་པ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་
ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་གང་ཞིག་ ལ་བྱུང་ལ་པ་འདས་མ་འོངས་དངོས་པོར་མེད་པའི་བྱིད།
ཤིང་ཞིག་གོ། །མེས་བསྐྱེད་པ་སོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་ཤིང་འདས་པ་ལ་ཡང་ཤིང་གི་
བརྗོད་པ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡོད་པས་གོང་མའི་བྱེ་བྲག་ཅེས་དང་། གཅིག་པ་བཀག་པའི་
ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་བྱེ་བྲག་གི་ཤིང་དང་སྤྱི་བྱེ་བྲག་གཅིག་པ་བཀག་
པའི་ཐ་དད་ཙམ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིད་པོ། །འདིར་སྤྱི་
བདུན་གྱི་དགོངས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་། འདས་མ་
འོངས་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྤིད་པར་བཞེད་པ་མ་གོ་བར་སྤོ་སྤོས་གྱི་

འདྲུག་པ་ཅིང་པོ་དག་གིས་དངོས་པོ་སྲ་སྲི་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
 བར་བསམས་ནས་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཅམ་དུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་
 ཉན་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་དུ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དངོས་པོ་སྲ་སྲི་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། མེ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན་དུ་བ་མི་སྐྱེད་
 བར་ཐལ། རོན་བྱེད་རྒྱས་སྟོང་ཡིན་པའི་སྲིད། དུ་བ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན་སྐྱེད་འབྲས་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ་སོ། །འོ་ན་ཁྱོད་ལྟར་ན་ཡང་མེ་དུ་དུས་མཉམ་དུ་ཐལ། ད་ལྟ་བར་
 མཚུངས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། འདར་སྲོགས་ཀྱི་བྱམ་པ་དང་རི་བོ་ཚོས་ཅན། དུལ་མཉམ་
 བར་ཐལ། འདར་སྲོགས་པར་མཚུངས་པའི་སྲིད། བསྐྱལ་པར་མཚུངས་སོ། །སྲ་རྩོེ་
 འག་པ་དང་སྲི་རྩོེ་འག་པ་རྩས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་གི་དུས་ན་གཅིག་ཤོས་
 མེད་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། སྲོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་འག་པ་དང་། ཅན་དན་ཚོས་ཅན། རྩས་
 ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་གི་གོ་ས་ན་གཅིག་ཤོས་མེད་པའི་སྲིད། ཀུན་ནས་
 མཚུངས་སོ། །ཁྱོད་ལྟར་ན། དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་མེད་པས་ཁྲབ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས།
 དུ་བ་དུ་ལྟན་པའི་སྟེང་དུ་མེ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་སུ་ཁས་ལྷངས་དགོས་སོ། །དེས་
 བ་བསྐྱུན་བཅོས་འདིའི་དགོངས་པ་འག་པ་དང་། གོང་མའི་བྱེ་བྲག་འག་པ་འདས་པ་
 གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། འག་པ་སྐྱད་ཅིག་སྲ་སྲི་དང་སྲ་རྩོ་
 དང་སྲི་རྩོེ་དངོས་པོ་རྩས་ཐ་དད་ཁོ་ནར་བཞེད་པ་ཡིན་པས། འདི་ལེགས་པར་མ་
 རོགས་ན་དངོས་པོ་སྐྱད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་འགལ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་
 ལེགས་པར་མི་ཤེས་པར་སྐྱུར་བ་འདེབས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་དཔག་ནས་
 ཁ་སང་གི་དུས་དང་དེ་རིང་དང་སང་གི་དུས་གསུམ་ཀ་ད་ལྟ་བ་དང་རྒྱ་འབྲས་སུ་

འགྲུང་བའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ (དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་)ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་རང་
ལུགས་བཞག་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ལ་གཉིས། རིགས་པས་
དགག་པ་དང་། ལུང་གིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་(རིགས་པས་དགག་པ་)ལ་གཉིས། རྗེས་ཐ་
དད་དགག་པ་དང་། གཅིག་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(རྗེས་ཐ་དད་དགག་པ་)ལ་སྲོགས་སྲུ་མ་ནི།

ཙ་བ།

ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་ཟེལ། །

བྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག་སྲི་ཆེན་པོ་དང་ཉི་ཆེ་བ་རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྗེས་
ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་ཟེལ་རོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཐ་དད་སྤང་རུང་མེད་པས་ཁྲིགས། །[༥]

སྲི་གསལ་རྗེས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་ཐལ། རྗེས་ཐ་དད་ཏུ་ཡོད་ན་སྤང་རུ་རུང་བ་
ལས་དེ་མེད་པས་ཁྲིགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(རྗེས་གཅིག་པ་དགག་པ་)ལ་གསུམ། སྲི་གཅིག་བྱེ་བྲག་ཏུ་མ་དང་གཅིག་
པ་དགག་པ་དང་། སྲི་ཏུ་མ་བྱེ་བྲག་ཏུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ་དང་། མཚུངས་པའི་
སྲི་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(སྤྱི་གཅིག་གྲེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ་)ལ་སྤྱོད་གས་སྲ་མ་ལོ།

ཙ་བ།

ལ་ལས་རྣམ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར།

གངས་ཚན་པ་སོགས་ལ་ལ་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྣང་བའི་གཙོ་བོ་དེ་
ཉིད་རྣམ་འགྲུར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་དང་། དེ་ཡང་རྣམ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྱོད་
པ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཤིང་ཅམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དང་རྣམ་གཅིག་དུ་
འདོད་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ལྷང་རུང་མ་དམིགས་པས་དགག་པ་དང་། ཉགས་ལ་
དགག་པ་དང་། ཉ་ཅང་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་(སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་དགག་པ་)ལོ།

ཙ་བ།

རྣམ་གཅིག་ན་འང་སྣང་རུང་མིན། །

སྣོན་པོའི་རང་བཞིན་དང་། སེར་པོའི་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
གཉིས་རྣམ་ཉེ་རང་བཞིན་གཅིག་ན་འང་སྣོན་པོའི་རང་བཞིན་སྣང་ན་སེར་པོའི་རང་
བཞིན་ཡང་ངེས་པར་སྣང་དགོས་ན་དེ་སྣང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གྲེ་བྲག་སྣང་བ་ན་
སྤྱི་སྣང་དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་དོན་ཡང་དེ་སྣང་ཡིན་གྱི། ཤ་བ་སྣང་བའི་ཆེ་

༡ <<བགྱིས་>> དེ།
༢ <<བགྱིས་>> རྣམ།
༣ <<རང་>> རྣའང། <<ཙ་བ་>> རྣའང།

དངོས་པོ་ཅམ་སྤང་དགོས་པ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ལོ། ། བྲངས་ཅན་པས་སྡོན་པོའི་རང་
བཞིན་དང་སེར་པོའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་སྦྱིར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་
གཞོན་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ (རྟགས་ལ་དགག་པ་) ལྟོ།

ཅ་བ།

ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་འགལ་བ་ཡི། །

བྱེ་བྲག་སྦྱི་གཅིག་དང་འབྲེལ་ན། །༦།

སྦྱི་འཛིག་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །

མིན་ན་གཅིག་ལ་ཆ་གཉིས་འགལ། །

ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་འགལ་བ་ཡི་བྱེ་བྲག་སྦྱི་སེར་སོགས་སྦྱི་འཛིག་ངོ་བོ་
གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆ་མེད་ཀྱི་སྦྱི་གཅིག་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་
བའི་བྱིར། སྦྱི་འཛིག་གནས་གསུམ་དང་གཅིག་པ་མིན་ན་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཡིན་
བར་ཐལ་ལོ། ། རྒྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆ་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ལ་སྦྱི་འཛིག་སོ་
སོར་བྱེད་པའི་ཆ་གཉིས་འགལ་བའི་བྱིར། ལྟོ་བ་དཔོན་ལྷ་ཀྱང་སྦྱིའི་འབྲེལ་བ་འདྲ་
བྲངས་ཅན་གྱིས་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱིས་རང་བཞིན་ཏུ་འབྲེལ་བར་མེད་པའི་བྱིར་འདོད་
ངོ་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་ཏུ་གཞོན་པ་འདི་སྟོན་པར་གསུངས་པས། སྡོན་པོའི་རང་
བཞིན་དང་སེར་པོའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་གཞོན་པ་འདིར་འགྱུར་
བ་ཡིན་གྱི། བ་སྤང་ཁྲ་བོ་དང་རྣམ་གཅིག་ན། སེར་སྦྱི་དང་རྣམ་གཅིག་པ་འགལ་ལོ་

ཞེས་ཟེར་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིའི་དོན་ཡང་ལོག་པར་གོ་ཞིང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
ཁྲོ་ལོ་ལྷོ་ལོ་ལོ་གང་། །དེ་ནི་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་མིན། །དེ་ལྟས་ཅན་མིན་ལས་བསྟོག་
པ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ་ཚེ་འདྲི་བྱེད་པར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་(ཉ་ཅང་ཐལ་བ་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཡན་ལག་ཅན་མི་ཁེགས་པར་
ཐལ་བ་ནི།

ཅ་བ།

སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྗེས་གཅིག་ན། །

ཡན་ལག་ཅན་ཡང་རྗེ་ལྟར་དགག། །^[༥]

བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྐྱབས་ནས་ལག་པ་ལ་
འདུ་འབྲེལ་བྱུང་བའི་ཆ་དེ་ལྟས་གཞན་པ་འདུ་འབྲེལ་བྱུང་བར་འདོད་པ་ལ། ལག་པ་
གཡོ་བ་ན་ལྟས་གཞན་ཡང་དེས་པར་གཡོ་བར་ཐལ་བའི་གཞོན་པ་བསྟན་པའི་སྐོ་
ནས་ཡན་ལག་ཅན་ཡང་རྗེ་ལྟར་དགག་སྟེ་དགག་མི་ཅུས་པར་ཐལ། སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་
རྗེས་གཅིག་ན་སྟེ་བྲམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ཞིང་རྗེས་གཅིག་པའི་དངོས་པོའི་ཆ་དེ་
སྐྱམ་བུ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ། སྐྱམ་བུ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་དངོས་པོའི་ཆ་དེ་བྲམ་པ་ལ་
རྗེས་སུ་འགོ་ཞིང་རྗེས་གཅིག་པའི་སྦྱི་དང་ཚད་མ་ཉུག་ལས་བཏུས་སུ་འདད་གཞོན་པ་
དེ་ལྟར་བསྟན་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་འདིའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་གནས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་
པོ་བྲམ་སྐྱམ་དང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྐྱབས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་འགོག་པ་དང་
མཚུངས་པ་གལ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་བྲམ་པ་དངོས་པོར་བསྟན་བཅོས་འདིར་གསལ་

༡ <<བཟིས་>> གཞོན། <<ས་>> གཞོན།

བར་གསུངས་པས། ལུམ་པ་ཚོས་ཅན། གསེར་ལུམ་དང་རྩེ་མ་དང་དུ་ཐལ། གཉིས་
ཀ་རྩེ་སྤྱི་བུ། རྩེ་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་ཁས་སྤངས་ཀྱང་མ་
བྱུང་ན། གཞོན་པ་གཞན་ཡང་ཟངས་ལུམ་དང་རྩེ་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་
ལུམ་དང་རྩེ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ལུམ་པ་ཡང་ཁས་སྤངས་པས་རིགས་པ་ལ་ཞིབ་ཏུ་
མ་སྤྱངས་པའི་སློང་ན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དོན་ལོག་པར་འཆད་པ་ནི་
རྒྱུ་རིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་ཐལ་བ་ནི།
ཅ་བ།

དབང་ཤོངས་རྟོག་བཅས་ཉིད་དུ་ཐལ། །

དབང་ཤོངས་ཤེས་པའང་རྟོག་བཅས་ཉིད་དུ་ཐལ། སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་བྱུང་ན། ལུམ་པ་ལ་རྩེ་སྤྱི་འགོ་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་
དེ། ལུམ་ལུ་དང་འོ་པོ་གཅིག་ཏུ་རྩེ་སྤྱི་འགོ་བ་འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་འགལ་བ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་ནི།
ཅ་བ།

འགལ་བ་ཀུན་གྱིང་རྩེ་གཅིག་འགྱུར། །

དཀར་སྟོན་སོགས་རྣམས་དང་སྤང་སྟེན་སོགས་འགལ་བ་ཀུན་གྱིང་རྩེ་
གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤང་བའི་རང་བཞིན་དང་སྟེན་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་དེའི་སྤང་བ་ལ་རྩེ་སྤྱི་འགོ་པའི་ཆ་དེ་སྟེན་པ་ལ་འོ་པོ་

གཅིག་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ། ལུན་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆད་སྤང་བ་ལ་འོ་ལོ་གཅིག་ཏུ་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྲིད། ཉགས་སུ་མ་གངས་ཅན་གྱི་ཁས་སྤངས་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་
ཡིན་ལ། བྱི་མ་ཐོད་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་(སྤྱི་དུ་མ་ཐེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ་)ལ་སྲོགས་པ་སུ་མ་ནི།

ཙ་བ།

བྱེ་བྲག་རེ་རེ་དང་འབྲེལ་བའི། །

སྤྱི་ཡང་དུ་མ་ཡོད་ཅེ་ན། །^[1]

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆ་མེད་གྱི་སྤྱི་གཅིག་མེད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་རེ་རེ་དང་འབྲེལ་བའི་
སྤྱི་ཡང་དེ་སྟེད་གྱི་གངས་དུ་མ་ཡོད་ཅེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི། །

རྣམ་པར་གཞག་པའང་འཇིག་པར་འགྲུབ། །

འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ་འདི་ནི་སྤྱི་འོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་འོ་མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་པར་
ཐལ། བྱེ་བྲག་བཞེན་དུ་སྤྱི་ཡང་རིགས་མ་ཐུན་མི་མ་ཐུན་ལས་ལོག་པའི་སྲོག་པ་
གཉིས་ཚོགས་ཀྱིས་བཞག་དགོས་པའི་སྲིད། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པའང་
འཇིག་པར་འགྲུབ་བར་ཐལ། འག་པའི་ཉགས་སུ་འགྲུག་པ་ལའང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་
ཤིང་ཅམ་མི་འགྲུབ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་ཁས་སྤངས་པས་ཤིང་ཅམ་བཀག་པས།

ལ་བ་དང་ལྷག་པ་སོགས་མི་ཁེགས་པའི་བྱིད། ཉམས་ཁས་སྦངས་སོ། །

གསུམ་པ་(མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པ་)ལ་གཉིས། རོན་ལ་མཚུངས་པའི་སྤྱི་ཉེ་བྱལ་
རྗེས་གཅིག་པ་དགག་པ་དང་། ལྷོ་རོར་མཚུངས་པའི་སྤྱི་ཉེ་བྱལ་དང་རྗེས་གཅིག་པ་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་(རོན་ལ་མཚུངས་པའི་སྤྱི་ཉེ་བྱལ་རྗེས་གཅིག་པ་དགག་པ་)ལ་ཕྱོགས་སྡེ་མ་ཟི།

ཙ་བ།

མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྤྱི་གཅིག་དང་། །

ཉེ་བྱལ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ལོ་ལོ། །[༧]

ལ་བ་དང་ཚན་དན་སོགས་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྤྱི་གཅིག་དང་ཉེ་བྱལ་
རྗེས་གཅིག་ཡིན་ལོ་ལོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

མཚུངས་པ་ཉོག་པས་སྦྱར་བ་ཡིན། །

ཉོག་པའི་སློ་ཚེས་དོན་ལ་མེད། །

དོན་ལ་འབྲུ་བ་ཡོད་ན་ནི། །

སློན་མེད་མཚོང་ནའང་འབྲུ་བར་འགྲུབ། །[༡༠]

སློན་མཚོང་བ་མེད་པའི་བརྒྱ་རྩ་གཉིས་སུ་གཅིག་མཚོང་ནའང་བརྒྱ་རྩ་གཉིས་

༡ <<བཞིས་>> + དང།

དང་འདྲ་བར་སྒོ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདྲ་བ་ཡིད་གཏད་ན་ངེས་རུང་ཡིན་པ་གང་
ཞིག་དོན་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་ན་ནི་སྟེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། མཚུངས་པ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ། རྟོག་པས་སྦྱར་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྒྱབ་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་
པའི་སྒོ་ཚོས་དོན་རང་མཚན་ལ་མེད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(སྒོ་ངོར་མཚུངས་པའི་སྤྱི་ལྗེ་འགྲེལ་དང་རྗེས་གཅིག་པ་དགག་པ་)ནི། རྟོག་¹པས་
མཚུངས་པར་བརྒྱུད་པའི་སྤྱི་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

མཚུངས་པ་དངོས་པོ་གཅིག་མི་སྤིང། །

གཅིག་མ་ཡིན་ལ་སྤྱི་སྦྱར་མེད། །

དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་གཅིག་ལྗེ་འགྲེལ་དང་རྗེས་མི་གཅིག་པར་ཐལ། མཚུངས་པ་ལ་
དངོས་པོ་གཅིག་པས་མེད་པ་མི་སྤིང་ལ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱི་འུ་སྦྱར་དོན་མ་ཐུན་
འདྲུག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། གཅིག་ཏུ་མ་འདང་མཚུངས་པར་འཇིག་པ་སྤྱི་ཡིན་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

སྒོ་ལ་སྤྱི་གཅིག་མ་འདར། །

མཚུངས་པར་རྟོགས་ཀྱང་སྤྱིར་མི་རུང། །[༡༡]

གཅིག་གི་རྣམ་པ་མ་འདར་པའི་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མ་གྲུབ་པར་
ཐལ། སྒོ་ལ་སྤྱི་གཅིག་གི་རྣམ་པ་མ་འདར་ན་སྒོ་སྤྱོད་མཚུངས་པར་རྟོགས་ཀྱང་སྤྱིར་མི་

༡ <<རང>> རྟོག <<བགྲིས>> རྟོགས།

བྱུང་བའི་སྲིད།

ཙམ་པ།

སྲོག་ས་རེ་འདྲ་བ་ཀུན་ལ་ཡོད། །

ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་གང་ནའང་མེད། །

དེ་ལྟ་ན་ཤིང་འོན་ཅིག་བྱས་པའི་སྲི་སྲི་མི་འཇུག་པར་ཤ་བ་དང་འདྲ་བ་འོན་
ཅིག་ཚན་དན་དང་འདྲ་བ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་དགོས་པར་འགྲུང་ལ། དེས་འདོད་
པའི་དོན་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། སྲོག་ས་རེ་འདྲ་བ་ཀུན་ལ་ཡོད། །ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་
གང་ནའང་མེད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་ནི།

ཙམ་པ།

རིགས་པའི་རྒྱལ་པོས་གསུངས་པ་ཡི། །

རྣམ་གཞག་དང་ཡང་འགལ་བར་སྣང་། །[༡༣]

སྲི་རྣམས་སུ་བྱུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོས་གསུངས་པ་
ཡི་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་སློ་ཚོས་གསུངས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་ཡང་འགལ་བར་
སྣང་བའི་སྲིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི།

ཙམ་པ།

༡ <<བགྲིས་>> པས།

དེ་མིན་རང་བཞིན་ལས་ལྡོག་པ།

དངོས་པོ་ཀུན་ལ་བྱུང་བ་དེ།

སེལ་བའི་སྤྱི་ཡིན་རང་མཚན་དུ།

འཇུག་བ་དེ་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད། [༡༩]

ཁྱོད་འདོད་པའི་སྤྱི་གང་ཡིན། དགག་སྐྱབ་རི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། གཞན་གྱི་
བཏགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལ་མེད་ན་སྤྱི་མེད་པ་དང་དགག་སྐྱབ་མི་འཐད་པའི་སྤྱོད་མེད་
བར་ཐལ། ཤིང་དེ་མིན་པའི་རང་བཞིན་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཤིང་གསལ་གྱི་
དངོས་པོ་ཀུན་ལ་རྗེས་འགོ་བྱུང་བ་དེ་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ལ། དེ་རྟོག་པ་ལ་སྤང་
བ་ན་རྟོག་པའི་གཟུང་བྱ་རང་མཚན་མིན་པ་ལ་རང་མཚན་དུ་འཇུག་བ་དེ་ལ་དགག་
སྐྱབ་བྱེད་ཅིང་བྱས་པ་ལྟར་འདོད་དོན་ཚོར་ལུས་པའི་སྤྱི་དུ། ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་
དོན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་སློང་གཞན་
སེལ་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་ཀ་ཤིང་གསལ་ཀུན་ལ་རྗེས་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ཚོད་སློང་ལ་ཚོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

གལ་ཉེ་དོན་ལ་སྤྱི་མེད་ན།

གཞན་སེལ་སྤྱོད་བཏགས་དངོས་མེད་ལ།

བྱུང་བྱང་དོན་དང་མ་འབྲེལ་གྱི་དུ།

གལ་ཉེ་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དོན་ལ་མེད་ན་སྤྱི་རྗེས་
བྱུང་བ་གཞན་ཡང་མེད་པས། དོན་ལ་སྤྱི་མེད་ན་གཞན་སེལ་སྤྱོད་བཏགས་དངོས་

མེད་ལ་སྤྱི་གྲུབ་ཀྱང་དོན་དང་མ་འབྲེལ་པའི་སྤྱིར།

ཙ་བ།

ཐ་སྣང་ཐམས་ཅད་འཇིག་ཅེ་ན། །།༧༥།

དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྣང་ཐམས་ཅད་འཇིག་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

དོན་དང་སེལ་བ་གཅིག་ཉིད་དུ། །

འབྲུལ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན། །

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ་ཙམ། །

ཚད་མ་ཡིན་སྤྱིར་འབྲན་པ་ཡིན། །།༧༦།

གཞན་སེལ་པའི་སྤྱི་དངོས་ཉིད་མེད་ཡིན་ཡང་། དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ལ་
སོགས་པ་ཐ་སྣང་འབྲན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མྱོང་བ་དང་ཚུལ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་
གཞན་སེལ་སྤྱིར་ཅེ་མ་ལོག་པའི་རྟོག་པས་དོན་དང་སེལ་བ་གཅིག་ཉིད་དུ་འབྲུལ་
ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་ཀྱས་ཤིང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ་
ཙམ་གྱིས་པའི་གསུང་དུ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

མཇུག་བསྐྱུ་བ་ནི།

ཙ་བ།

ཐ་དད་སྤྱི་འདོད་ལྷག་སྤྱུག་པ། །

རྗེས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གྲངས་ཅན་པ། །

གངས་ཅན་པ་རྣམས་དེ་རྗེས་འབྲང། །

སེལ་བར་འདོད་པ་མཁས་པའི་ལུགས། །[༡༦]

བསྐྱ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསལ་བ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་འདོད་པ་ལུག་སྤྱག་པ་དང། གསལ་བ་
གཅིག་གི་རང་བཞིན་དེ་གཅིག་ལོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་སྤྱི་གསལ་
རྗེས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གྲངས་ཅན་པ་དང། གངས་ཅན་པ་རིགས་པ་ལ་ཞིབ་ཏུ་མ་
སྤྲངས་པ་ལ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་ཤུག་པ་ལ་འགྲོ། ཤུག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་
བའི་ཆ་ཤུག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་རྣམས་གྲངས་ཅན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
བ་ཡིན་པས་བཀག་ཟིན་ལ། སྤྱི་གཞན་སེལ་བར་འདོད་པ་མཁས་པའི་ལུགས་ཡིན་
པས་དེ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །ལྷོག་པ་ཚིག་རྒྱང་སྤྱི་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་ཚོགས་
གསལ་བར་བཤད་པ་ནི། བོད་སྐད་མ་ཁ་ཅིག་གི་འཇམ་མེད་པ་ལས་ལོག་པ་གིང་གསལ་
ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱིར་ཁས་ལེན་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་
མཚན་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བྱེད་པས་རང་མཚན་མིན་པར་འདོད་པ་ནི་ཞིབ་
ཏུ་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དོན་གང་ཡིན། རྒྱལ་
དུ་མ་དང། ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཞེན། འོན་
སྤོ་རྒྱལ་ལྟ་བུ་རྒྱལ་སྤོ་རབ་གཅིག་ཚོས་ཅན། རང་མཚན་མིན་པར་ཐལ། རང་གི་
གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཀ་ཁས་སྤངས་སོ། །ཁྱོད་
ལྟར་ན་རྒྱལ་སྤོ་རབ་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྒྱལ་སྤོ་རབ་ཡིན་པ་

རྟོག་མེད་སྤང་བའི་སྐོ་ནས་འཇུག།
སྤྱོད་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་ཡིན།།
དེ་དག་འཇུག་དང་མ་འཇུག་བའི།།
དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཞི།། [7]

རྟོག་པ་རྟོག་མེད་འཇུག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་ངེས་ཏེ། འཇུག་མ་འཇུག་གང་ཡིན་ཡང་རྟོག་མེད་དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྤང་བའི་སྐོ་ནས་འཇུག་ལ། སྤྱོད་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་བའི་སྐོ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟོག་པ་རྟོག་མེད་དེ་དག་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། སྤང་བ་ལ་འཇུག་མ་འཇུག་དང་། སེལ་བ་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་སྟེ། འཇུག་བ་དང་མ་འཇུག་བའི་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་རྣམ་པ་ཞག་ངེས་པར་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། སྤང་བ་བའདད་པ་དང་། སེལ་བ་བའདད་པའོ། །དང་པོ་(སྤང་བ་བའདད་པ་)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། སོ་སོའི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད)ནི། སྤང་བ་སྤྱི་འཇུག་ཉིད། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་མཐོང་བའི་འཇིན་སྤངས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པའོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་དོན)ལ་གཉིས། སྤང་བ་འཇུག་བ་དང་། མ་འཇུག་པའོ། །དང་པོ་(སྤང་བ་འཇུག་བ་)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིན་དང་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིན)ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་འཇིན་སྤངས་ཀྱི་ཆ་གང་། རང་མཚན་མེད་པ་སྤང་བའོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ནི། དབང་ཤེས་འཇུག་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་འཇུག་བའི་སྤང་

བ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་(སྤང་བ་མ་འཁྲུལ་བ)ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་དེས་བྱེད་དོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད)ནི། རྟོག་མེད་ལེས་པའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཆ་གང་། རང་མཚན་ཡོད་པ་གསལ་བར་སྤང་བའོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ནི། རང་རིག་དང་། རོན་རིག་མ་འཁྲུལ་བ་གཉིས་སོ། །

གསུམ་པ་(མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་དེས་བྱེད)ལ་གསུམ། དུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་། རྗེའི་འཛིན་སྤངས་དང་། རྗེ་དོན་མཐུན་པར་སྐྱབ་བའོ། །

དང་པོ་(དུལ་གྱི་གནས་ལུགས)ནི།

ཙ་བ།

དོན་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས། །

གཅིག་ལ་དུ་མ་མི་སྲིད་ཅིང་། །

དུ་མ་གཅིག་ཏུ་གནས་མི་སྲིད། །

གཅིག་ལ་གསལ་དང་མི་གསལ་མེད། །^[3]

སྲོན་པོ་དང་དེའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་དོན་རང་མཚན་གྱི་ངོས་ནས་སྐྱབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཀྱང་། རྗེས་གྱི་ངོས་ནས་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་སྐྱབ་པར་ཐལ། དོན་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་གཅིག་ལ་དུ་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། དུ་མ་གཅིག་ཏུ་གནས་མི་སྲིད་པ་དང་། རྗེས་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་ངོར་ཁྱབ་མཉམ་སྐྱབ་བདེ་

ཉེས་གཅིག་ལ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་མེད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(རྫོང་འཛིན་རྣངས་)ལོ།

ཙ་བ།

མངོན་སྲུང་ཐམས་ཅད་དོན་བཞིན་སྒྲུང་། །

གཅིག་ལ་ཐ་དད་སྒྲུང་བ་མེད། །

ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་མི་སྲིད། །

སྒྲུང་བས་འདྲུག་ལ་རེས་འཛོག་མེད། །[3]

མངོན་སྲུང་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། དོན་གྱི་གནས་ཚོད་བཞིན་ཏུ་སྒྲུང་བར་
ཐལ། རང་མཚན་གསུང་ལུང་ཏུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་གཅིག་ལ་ཐ་དད་ཏུ་སྒྲུང་
བ་མེད་ཅིང་། ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བ་མི་སྲིད། ལྡོག་པོ་སྒྲུང་བ་ན་མི་རྟག་པ་མི་སྒྲུང་
པའི་རེས་འཛོག་མེད་པའི་སྲིད། རྟགས་སྲི་མ་དེར་ཐལ། མ་འཁྲུལ་བའི་སྒྲུང་བས་
འདྲུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(རྫོང་དོན་མཐུན་པར་སྐྱབ་པ)ལ་གསུམ། རྫོང་དོན་རྗེ་སྒྲུང་མཐུན་པའི་ཚུལ་
དང་། དེ་སྐྱབ་པ་དང་། མངོན་སྲུང་མ་རེས་པར་སྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་(རྫོང་དོན་རྗེ་སྒྲུང་མཐུན་པའི་ཚུལ་)ལོ།

ཙ་བ།

ཡུལ་ལ་རི་སྒྲུང་གནས་པ་ཡི། །

༡ <<གཉིས་>> བཞེ། <<ས་>> བཞེ།

སྟོབས་གྱིས་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པས་ན། །

མེད་ན་མི་འབྲུང་ངེས་པའི་སྲིད། །

སློབ་པ་ལྷན་འཛུགས་པ་མེད། །།

དབང་ཤེས་མ་འབྲུག་པའི་སློབ་པ་ལྷན་འཛུགས་པ་མེད་པར་ཐལ། འོན་ཀྱི་
སྟེང་ན་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཏུ་མེད་ན་དེ་སྤང་གི་སློབ་པ་འབྲུག་པ་མི་འབྲུང་བར་ངེས་
པའི་སྲིད། དེར་ཐལ། དུལ་རི་རྣམ་གཞས་པ་ཡི་སྟོབས་གྱིས་དབང་ཤེས་མ་འབྲུག་པ་
སྐྱེས་པས་ཁྲུབ་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(དེ་སྐྱབ་པ)ལ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། ཁྲུབ་མཉམ་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་
པ་ཡིན་ན། སློབ་པ་འབྲུག་པ་ལ་སྤང་མི་སྤང་ཆ་གཉིས་མེད་པས་ཁྲུབ་སྟེ། བུ་རྒྱུ་མཚོང་
བ་ན་སྟོན་པོ་མཚོང་བ་བཞིན། རྩམ་པའི་བྱས་མི་རྟག་ཀྱང་ཁྲུབ་མཉམ་གྲུབ་བདེ་
རྗེས་གཅིག་པ་ཡིན་ལོ། །སྟོབས་ཁྲུབ་པ་དང་། མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ཁ་ཅིག་འོག་
ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། གཞན་རྣམས་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(མངོན་སུམ་མ་ངེས་པར་སྐྱབ་པ)ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་ངེས་ཤེས་མ་
ཡིན་པའི་འཐད་པ་དང་། དེ་ལ་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། སྤང་ཡུལ་ལ་སྐྱོད་པ་དང་སུ་
མི་འཐད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་(མངོན་སུམ་ངེས་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་འཐད་པ)ནི། རྗེས་གཅིག་ལ་སྤང་མི་སྤང་ཆ་
གཉིས་མེད་ན། ངེས་མ་ངེས་ཆ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཅུ་བ།

དེས་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་། །

རྟོག་མེད་ཡིན་གྱིར་དེས་མི་དགོས། །

མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་ཚོས་ཅན། རང་ཡུལ་དེས་མི་དགོས་ཏེ། རྟོག་མེད་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་འགལ་བ་སྤང་བ་)ནི། ཡོད་མེད་དེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །སྤྱིར་ན་
ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན། །ཤེས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་དེས་ཤེས་འདྲེན་རུས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ཤེས་མ་ཡིན་ན་ཚད་མར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག་
རྟོག་མེད་གྱི་དེས་ཤེས་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་པར་རྟོགས་སྦྲེལ།

རང་གི་ལན་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་དགག་སྐྱབ་བྱེད་ཚུལ་དང་། དེས་
ཤེས་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་(མངོན་སུམ་གྱི་དགག་སྐྱབ་བྱེད་ཚུལ་)ནི།

རྩ་བ།

མངོན་སུམ་རྟོག་བྱལ་མ་འབྲུལ་བ། །

ཉིད་གྱིས་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན། །[༥]

དེ་འཇག་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཉིད་ལས། །

དེས་པའི་དབང་གིས་དགག་སྐྱབ་བྱེད། །

མངོན་སུམ་དེས་ཤེས་མིན་ན་ཚད་མ་དང་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པ་འགལ་བ་མིན་

༡ <<བགྱིས་>> རྟོགས།

བར་ཐལ། མངོན་སུམ་རྟོག་¹ བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་ཙམ་མཚན་གཞིར་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཚད་མར་མཚོན་བྱས་སུ་བྱུབ་པ་ཡིན་ལ། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་
 དེའམ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཚད་མ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཉིད་ལས་
 རེས་པའི་དབང་གིས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ལ་
 མངོན་སུམ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་
 པ་ཚེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་གང་ཚད་མར་སོང་བ་དེ་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པར་
 གོང་འོག་ཏུ་བསྐྱབས་སུ་²ཤིང། སོ་སྐྱེའི་མངོན་སུམ་གཅིག་རང་གི་གཟུང་ལུལ་བྱུབ་
 བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་བཀག་པ་དང་འགལ་བའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་དོན་ནི། ཚད་མར་མཚོན་པ་སྐྱ་རྟོག་³ པས་སྟོང་པར་མཚོན་པ་ལྟ་
 བྱ་ཁྲབ་བྱེད་ཏུ་མཚོན་པའི་ཚུལ་མིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟོག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟོགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པ་ལྟ་བུ་རྟོག་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་མཚོན་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེས་ན་སྟོ་ཞན་པ་ཁ་ཅིག་ཚད་མར་མཚོན་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མཚན་གཞིར་
 འདྲིན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་འདྲིན་མངོན་སུམ་མཚན་གཞི་ཚད་མར་མཚོན་ཞེས་
 པ་འཐད་པའི་དོན་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ངེས་ཤེས་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བ་)ལ་བཞི། སྟོ་སྟོག་ངེས་པ་རྟོག་པར་
 སྐྱབ་པ་དང། རེས་པས་སྟོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དང། རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་
 སེལ་བར་སྐྱབ་པ་དང། དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའོ། །

1 <<བཤེས་>> རྟོགས།
 2 <<བཤེས་>> སྐྱབས།
 3 <<བཤེས་>> རྟོགས།

ཡུལ་གང་དེས་པ་ལོང་བ་དེས་དེ་མ་ཡིན་དུ་འཇིག་པའི་སྐྱོ་འདོགས་བཅད་
བར་ཤེས་བར་བྱ་སྟེ། དེས་ཤེས་དང་དེ་མ་ཡིན་དུ་འཇིག་པའི་སྐྱོ་འདོགས་གཉིས་སྐྱོ་
ལ་སྟོས་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་སྟེང་།

གསུམ་པ་(རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དེས་ཤེས་སེལ་བར་སྐྱབ་པ་)ནི། མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་
སྐྱེས་པའི་དེས་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་བསའི་སེལ་བའི་ཡུལ་
ཅན་ཡིན་ལོ། །

བཞི་པ་(དེ་སྐོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་)ནི།

ཅན་བ།

དེས་པ་དང་ནི་སྐྱོ་འདོགས་ཡིད། །
གཉིས་ཀ་སེལ་བས་འཇུག་པའི་སྟེང་། །
དེ་དག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཞེས། །
རིགས་པ་མཁྱེན་བས་གསུངས་པ་ཡིན། །[6]

དེས་ཤེས་དང་སྐྱོ་འདོགས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཞེས་རིགས་པ་མཁྱེན་
བས་གསུངས་པ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་མངོན་སུམ་སྐྱབ་བས་འཇུག་ལ།
དེས་པ་དང་ནི་སྐྱོ་འདོགས་ཀྱི་ཡིད་གཉིས་ཀ་སེལ་བས་འཇུག་པའི་སྟེང་།

༡ <<བགྲིས་>> ལ་དེས།
༢ <<བགྲིས་>> བཞི།
༣ <<བགྲིས་>> རིག
༤ <<བགྲིས་>> གསུང་བ།
༥ <<བགྲིས་>> བཞི།

གསུམ་པ་ (སྣང་ལུམ་ལ་སྐྱོན་དངོས་སུ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱལ་ལ་གསུམ། སྐྱོན་སྐྱུབ་
འཇུག་ཡིན་ན་དགག་སྐྱུབ་གཅིག་ཅེར་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། ལྷན་བདེ་རྗེས་
གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱོན་གྱི་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བ་དང་། ལྷོག་པས་
འབྲེན་ན་སེལ་བར་འགྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ (སྐྱོན་སྐྱུབ་འཇུག་ཡིན་ན་དགག་སྐྱུབ་གཅིག་ཅེར་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་) བློ།

ཙ་བ།

སྐྱོན་སྐྱུབ་པས་འཇུག་པོ། །

དགག་སྐྱུབ་ཅིག་ཅེར་རྟོགས་པར་འགྲུབ། །

སྟོན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དང་། སྟོན་པོ་དེས་པའི་རྟོག་པས་སྟོན་པོའི་སྟེང་
གི་དགག་སྐྱུབ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅེར་རྟོགས་པར་འགྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱོན་གྱི་ལུམ་ལ་
སྐྱུབ་པས་འཇུག་པོ་ཞི་དེ་སྐྱུབ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ (ལྷན་བདེ་རྗེས་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱོན་གྱི་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བ་) བློ།

ཙ་བ།

གཅིག་ལ་དུ་མར་བཏགས་ན་ཡང་། །

རྣམ་གྲངས་ཡིན་གྱི་ཐ་དད་མིན། །[c]

སྐྱའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟོག་སོགས་དེས་པའི་སྟོན་དང་། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྐྱོ་
རྣམས་མིང་དུ་མར་བཏགས་ན་འདྲ་སྐྱོ་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ཐ་དད་མ་ཡིན་

༡ <<བགྱིས་>> རྟོགས།
༢ <<བགྱིས་>> དེས།

བར་ཐལ། ལྷོ་དོན་གཅིག་ལ་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་ངེས་ཤེས་དང་སྐྱེ་ཡིན་པའི་སྲིད།
གསུམ་པ་(ལྷོ་ག་པས་འབྲེད་ན་སེལ་བར་འབྱུང་བ་)ནི། དོན་གཅིག་ཡིན་ཡང་དེ་དག་གི་
ཡུལ་ལྷོ་ག་པ་ཐ་དང་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

ལྷོ་ག་པས་འབྲེད་ན་སེལ་བ་ལ། །
དངོས་པོའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད། །
དེ་ལ་སྐྱད་བར་སྐྱོན་པ་འབྱུང་། །

སྐྱེ་ལྷོ་ག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ལ་སྐྱད་བར་སྐྱོན་པ་འབྱུང་བར་ཐལ། ཡུལ་ལ་
ཆ་ཤས་སྐྱེ་ནས་འཇུག་པར་ཁས་སྐྱེས་པ་གང་ཞེས། ལྷོ་ག་པས་འཇུག་ན་སེལ་བ་
ལ་དངོས་པོའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་གཞན་སེལ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་རང་བཞིན་ངེས་
བར་བྱ་བ་དང་། སེལ་བ་ལ་ཚོད་བ་སྐྱད་བའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི།

ཙ་བ།

དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ནི། །
གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད། [༡༧]

སྐྱོན་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཚོས་ཅན། གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་
བཞེད་དེ། རང་ཡུལ་གྱི་དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

དེ་ནི་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན་ལ། གཞན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། བསལ་
བྱ་ཚིག་གིས་ཟིན་པར་བཅད་པའི་སྐོན་སྤྲོད་ལས་བྱ་བའོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་རང་བཞིན་དེས་བར་བྱ་བ)ལ་གཉིས། སེལ་བའི་རྣམ་བཞག་དང་།
དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་(སེལ་བའི་རྣམ་བཞག)ལ་གཉིས། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་། རྗེའི་
འཛིན་སྤངས་བཤད་བའོ། །

དང་པོ་(ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས)ནི།

ཙ་བ།

བཏགས་སྒྱིར་སེལ་བ་དངོས་ཡུལ་མེད། །

འཇུལ་བའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན། །

འདིས་སེལ་བར་བྱེད་པས་¹སེལ་བ་སྐྱ་མི་ཏྟག་ཏྟགས་གྱི་རྗེས་དཔག་ཚོས་
ཅན། དངོས་ཡུལ་སྟེ་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་འཛིན་བྱེད་དུ་མེད་དེ། ཏྟག་པས་
བཏགས་པ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྒྱིར། འཇུལ་བའི་ཤེས་པ་
ཡིན་ཡང་འཇུག་ཡུལ་མི་ཚོའི་སྐོན་མེད་པར་བལ། འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཚོའི་
པ་ཡིན་པའི་སྒྱིར།

གཉིས་པ་(རྗེའི་འཛིན་སྤངས་བཤད་པ)ལ་གཉིས། སྒྱིར་བསྟན་བ་དང་། སོ་སོར་
བཤད་བའོ། །

དང་པོ་(སྒྱིར་བསྟན་པ)ནི། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྟག་པར་སྐྱབ་པ་དམ་བཅའི་སྐྱོགས་
གཅིག་ཏྟགས་སུ་བཞོད་པ་སོགས་གྱི་སྐོན་དུ་འགྱུར་འོ་ཞེ་ན།

1 <<བགྱིས་>> བའི།

ཙུ་བ།

རང་མཚན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ། །

སེལ་བའི་འདྲིན་སྤངས་སྲུ་བཞི་སྲིད། །[༡]

སྲོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། སྲུ་ཉོག་སེལ་བས་འཇུག་ཅིང་རང་མཚན་གཅིག་དང་
ཐ་དད་ལ་སེལ་བའི་འདྲིན་སྤངས་སྲུ་བཞི་སྲིད་པའི་བྱིར། གཅིག་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་
དང་། ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་ཏུ་ཞེན་པ་ནི་གོ་སྤྲེལ།

གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཞད་པ)ལ་གཉིས། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་སྲོོ་བཏགས་པ་དང་།
གཅིག་ལ་ཐ་དད་ཏུ་སྲོོ་བཏགས་པའི་རྒྱལ་ལོ། །

དང་པོ་(ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་སྲོོ་བཏགས་པ)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྲོོ་བཏགས་པའི་རྒྱུ་
མཚན་ནི།

ཙུ་བ།

བྱ་དང་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ལ། །

མེད་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་མེ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།
བསྐྱེག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དང་ཚ་ཞིང་བསྐྱེག་པའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ལ་ཐ་
སྤྲེད་འདོགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྲོོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་རྒྱལ་
དང་། མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །

༡ <<བསྐྱེག>> བསྐྱེགས།

དང་པོ་^੧ (ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་) ཞེ།

ཙ་བ།

བག་ཆགས་སྟོབས་གྱིས་གཅིག་ཏུ་འཇུག། །

བ་སྐྱང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བ་སྐྱང་མ་ཡིན་བ་ལས་ལོག་པའི་སྤྱི་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བ་སྐྱང་སྣམ་དུ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བག་
ཆགས་སྟོབས་གྱིས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་སྟེང་།

གཉིས་པ་ (མི་འཐད་བ་སྐྱང་བ་) ཞེ།

ཙ་བ།

ཐ་དད་མཚུངས་ལ་འབྲས་བུའི་སྟོ། །

གཅིག་དང་ཐ་དད་འགལ་ཞེ་ན། །^[੨੩]

བ་ལང་དཀར་ཐལ་དང་ནག་རྒྱར་དང་རྟ་རྣམས་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཐ་
དད་དུ་མཚུངས་པ་ལ་སྲ་མ་གཉིས་ལ་འབྲས་བུའི་སྟོ་གཅིག་དང་རྟ་དང་ཐ་དད་དུ་སྤྱི་
བ་འགལ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

རྣམ་ཤེས་དང་ནི་སྐྱོན་བཞིན་བུ། །

ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད། །

འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་ནི་

੧ <<བགྱིས་>> པོ། <<ས་>> བ།

སྐྱེན་བཞིན་དུ་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་འགྲམ་བུ་མི་འདྲ་བ་སྤྱེད་པའི་
ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཐ་དད་ནམས་ལ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི། །

བྱ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་རྟོགས་པར་འགྱུར། །།^[༡༣]

བ་སྐྱང་གི་གསལ་བ་ཐ་དད་ནམས་ལ་བ་སྐྱང་ཞེས་པའི་སྤྱི་འོ་སྐྱ་གཅིག་
བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་བྱ་བ་ཕྱོགས་
གཅིག་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་སྐྱོ་བཏགས་པའི་ཚུལ་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྐྱོ་འདོགས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

ཙ་བ།

གཞན་སེལ་སྤྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་པས། །

གཅིག་ལའང་ལྡོག་བ་ཐ་དད་རུང་། །

སྐྱ་བུས་མི་རྟག་པ་གསུམ་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ལའང་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་
དུ་མེད་ཀྱང་ལྡོག་བ་ཐ་དད་རུང་སྟེ། དེ་གསུམ་འཇལ་བའི་གཞན་སེལ་སྤྱོད་ཡུལ་ཐ་
དད་པས་དེ་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་སྐྱོ་འདོགས་པའི་སྐྱོའི་རྣམ་པ་ནི།

ཙམ།

སྐྱ་དང་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་ལྟར། །

དོན་ལ་ཐ་དད་ཉིད་དུ་ཞེན། །༡༧།

རྟོག་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་སྐྱ་དང་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་ལྟར་
ཞེན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི།

ཙམ།

གཅིག་ལ་གཅིག་ཏུ་མ་རྟོགས་པ། །

རྟོགས་པར་བྱ་བྱིར་རྣམ་པར་སྟེ། །༡

སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་གསུམ་སྟོབས་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་སྟེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
དེ་གསུམ་རོ་བོ་གཅིག་ལ་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་བྱིར། དང་བོ་སྐྱ་ངེས། དེ་ནས་བྱས་པར་ངེས། དེ་ནས་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་
ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །སྲར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་ན། འིང་གསལ་དུ་མ་ལ་འིང་
སྟམ་པའི་སྐྱོ་སྐྱེས་པའི་ཆེ། འིང་གི་སྐྱི་འཇིན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་འིང་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པར་སྐྱར་བའི་ཆེ། འིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྐྱར་བའི་མཚན་གཞིར་
འིང་རང་མཚན་པ་ཡང་ཡོད། དངོས་མེད་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ལ། སྐྱོ་དེའི་རོར་དེ་

༡ <<རང>> ཟེ། <<ཙམ>> དཟེ།

གཉིས་ཀ་སྤང་ཞིང། སྤང་ཚུལ་མཚུངས་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་མི་སྤང་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བ་
ཞེས་བྱ་ཡི། རྟོག་པ་དེས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །སྤྱ་བྱས་མི་རྟོག་པ་གསུམ་
རྟོག་པ་འདི་གཟུང་རོང་རྫས་ཐ་དད་ལྟར་སྤང་བ་ལ་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། དེ་
གསུམ་གྱི་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །མདོར་ན། ཚོས་གསུམ་པོ་དེ་རྫས་
སྤྱ་ཡོད་པ་དང། དེ་གསུམ་ཐ་དད་པ་འདི་ཆ་ཀྱང་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་འདི་
ཚུལ་ལ་མཁས་པ་བར་བྱས་ནས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟོག་པར་རྟོགས་པ་སོགས་
ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་འདི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་འདི་དགོས་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། དངོས་དང། གཞན་སེལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་
དགག་པ་དང། སོ་སའི་རྣམ་གཞག་གོ། །

དང་པོ་(དངོས་)ནི།

ཙ་བ།

ཡོད་དང་མེད་པར་འཇིན་པ་ཡི། །
སློ་ནས་གཞན་སེལ་རྣམ་པ་གཉིས། །[༡༥]
སྤྱ་དང་རྫོ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། །
ཡོད་མེད་དེ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཡིན། །

གཞན་སེལ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྤྱབ་པ་དང་དགག་པ་དངོས་ལྷུལ་དུ་སྤྱེད་པ་འདི་
དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འཇིན་པ་ཡི་སློ་ནས་གཞན་སེལ་རྣམ་པ་གཉིས་དང།
སྤྱ་དང་རྫོ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་དུ་འཇིན་པ་དེ་ཡང་རེ་རེ་ལ་གཉིས་

གཉིས་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(གཞན་སེལ་དོན་དམ་པར་བྱལ་བ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། དོན་ལ་གཞན་སེལ་མི་
འཐད་པའི་ཚུལ་དང། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །

དང་པོ་(དོན་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་)ནི།

ཅུ་བ།

གཞན་སེལ་སྒོ་ཡི་འདུག་ཚུལ་ཡིན། །

ཐེམ་པོའི་དོན་ལ་གཞན་སེལ་མེད། །[༡༧]

སྐྱེ་བ་སོགས་པ་ཐེམ་པོའི་དོན་ལ་སྐྱེ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལ་སོགས་པའི་
གཞན་སེལ་བྱལ་བ་དེ་¹རྣམ་གཅིག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། གཞན་སེལ་རྟོག་པའི་སྒོ་ཡི་
འདུག་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེའི་དོན་ནི། སྐྱེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དངོས་པོ་
མ་ཡིན་པ་དང་སྐྱེ་མ་ཡིན་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་
དང། ལོང་ལོག་ཏུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་སྲིད་པོ། །ཁ་ཅིག་གིས། འདི་ལ་
པོད་རྣམས་པལ་ཆེར་ནི། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་ལེགས་པར་འཆད་མ་ཤེས་
བས་དེ་རྣམ་འདོད་པར་སྣང་ངོ། །དོན་ནི་སྐྱེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་དེ་སྐྱེ་བ་པ་
རང་དབང་བའི་ཚུལ་ཏུ་སྐྱེ་དང་བྱལ་བ་དེ་རྣམ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན། རྟོག་མེད་མ་
འགྲུལ་བ་ལ་དེ་རྣམ་སྣང་དགོས་²ལས་མི་སྣང་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ་ཤིག་ཏུ་ཞེས་བས་
རྟོགས་པར་བྱའོ། །

༡ <<བགྱིས་>> བདེ། <<ས་>> བ་དེ།
༢ <<བགྱིས་>> +

གཉིས་པ་(དེའི་རྒྱ་མཚན)ལ་གཉིས་ལས་སེལ་བ་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ནི།

ཙ་བ།

དོན་གྱི་གཞན་སེལ་རང་མཚན་གྱིས། །

སྤང་ཡུལ་འགྱུར་གྱི་སེལ་བ་ཉམས། །

དོན་གྱི་གཞན་སེལ་སྤྲུམ་ཡིན་པར་བཅད་བ་ཚོས་ཅན། སྤང་ཡུལ་ཏུ་འགྱུར་གྱི་སེལ་བ་ཡིན་བ་ཉམས་པར་ཐལ། རྩོད་སྤྲོད་དང་གྲུབ་བདེ་ལྟུང་གཅིག་པའི་སྤྲུབ་བ་རང་དབང་བའི་རང་མཚན་ཡིན་པའི་སྤྲིད། ཉགས་ཁས་སྤངས་སོ། །སྤྲུམ་ཡིན་བ་ལས་ལོག་པའི་ལྟོག་བ་རྟོག་བ་ལ་སྤང་བ་སྤང་ལྟུང་ལྟུང་གྱི་གནས་ཚུན་ལ་དེ་སྤང་ཡོད་བ་འགོག་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྤང་བ་ལ་མཚུངས་བ་ནི།

ཙ་བ།

སྤང་བའང་དོན་ལ་ཡོད་པར་མཚུངས། །

འདོད་ན་ལོང་བ་རྒྱུན་ཆད་འགྱུར། [༡༥]

སྤང་བའང་གཟུགས་ཀྱི་དོན་ལ་གྲུབ་བདེ་ལྟུང་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་མཚུངས་པར་ཐལ། སེལ་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་སྤྲིད། འདོད་ན། ལོང་བ་རྒྱུན་འཆད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཟུགས་གང་ཡོད་བ་དེ་ན་གཟུགས་གསལ་བར་སྤང་བ་གྲུབ་བདེ་ལྟུང་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྤྲིད། གཟུགས་རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་བ་ལ་གསལ་བར་སྤང་བ་

༡ <<བགྱིས་>> པ་དེ།
༢ <<བགྱིས་>> པ་དེ།

བ་ཡིན། དེ་ལ་གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་རང་མཚན་ཡིན་ཡང། གཟུགས་གང་ཡོད་ན་དེ་
གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་ཡོད་མི་དགོས་པ་ལྟར། གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་དོན་གྱི་
གཞན་སེལ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣོ་ལྟོས་ཀྱི་མིག་དང་མི་ལྟོས་པས་
རྟོགས་པར་དགའོ། །

གསལ་བ་(སོ་སོའི་རྣམ་གཞག)ལ་གཉིས། སྐྱབ་པའི་སྐྱེ་རྟོག་གི་འཇུག་ཚུལ་དང།
དགག་པའི་སྐྱེ་རྟོག་གི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྐྱབ་པའི་སྐྱེ་རྟོག་གི་འཇུག་ཚུལ)ལ་
གཉིས། མཚན་ཉིད་དང། དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད)ནི།

ཙ་བ།

དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་དངོས་མེད་གཅོད། །

དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དངོས་མེད་ཚིག་གིས་ཟེན་བར་
གཅོད་པའི་སྐྱོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དཔེར་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་
དང། སྐྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྐྱ་དང་རྟོག་པས་ཀྱང་ཚུལ་དེའི་སྐྱོ་ནས་
ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དབྱེ་བ་དང། སོ་སོའི་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་(སྤྱིའི་དབྱེ་བ)ནི།

ཙ་བ།

སྒྲུབ་བ་དང་ནི་མི་སྒྲུབ་བ། །

ཡུལ་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས། [༡༧]

རྟོག་པ་ཚུལ་ཅན། ཡུལ་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་^༡གཉིས་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་དང་
སྐྱབ་པ་སྐྱང་བ་དང་ནི་མི་སྐྱང་བའི་སྐོ་ནས་གཉིས་ཡོད་པའི་སྟེང་།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས། སྐྱབ་པའི་གཞན་སེལ་དང་། དགག་པའི་
གཞན་སེལ་ལོ། །དང་པོ་(སྐྱབ་པའི་གཞན་སེལ་)ལ་གཉིས། མངོན་གྲུང་ལ་ངེས་པ་དང་།
སྐོག་གྲུང་ལ་ངེས་པ་ལོ། །

དང་པོ་(མངོན་གྲུང་ལ་ངེས་པ་)ལོ།

ཙམ།

རང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱང་བ་ལ། །

རྗེས་གྱི་ངེས་ཤེས་འི་སྟེང་བ། །

སྐྱ་དང་རྟོག་པས་སྟེ་བས་ན། །

སེལ་བ་ཆ་ཡི་ཡུལ་དུ་འགྱུར། [༡༧]

འདིས་དེ་མ་ཡིན་སེལ་བར་བྱེད་པས་ན་སེལ་བ། རྗེས་བྱེད་སྐྱ་དང་རྟོག་པ་
ནས་མཚན་ཆ་ཡི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། མངོན་སྲུང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱང་བ་ལ་
སྟོག་པ་འི་སྟེང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རྗེས་གྱི་ངེས་ཤེས་འི་སྟེང་བ་དེ་སྟེང་གྱི་སྐྱ་དང་
རྟོག་པ་སྟེ་ནས་འཇུག་པས་ན་ཆ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པའི་སྟེང་།

གཉིས་པ་(སྐོག་གྲུང་ལ་ངེས་པ་)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་ལོ། །

༡ <<བགྱིས་>> ག། <<རང་>> བ།

༢ <<བགྱིས་>> རྟོག་སྟེ།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད)ནི།

ཙ་བ།

རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་སྣང་བ། །

རྟགས་ལ་ལྟོས་པའམ་མ་ལྟོས་ཀྱང་། །

སྐྱ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས། །

དེས་པ་དེ་ཡང་གཞན་སེལ་ཡིན། །^[༡༠]

རང་གི་མཚན་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་སྣང་བ་ལྟོག་གྱུར་ལ་འཇུག་པའི་དེས་པ་
དེ་ཡང་ཚོས་ཅན། གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ལ་ལྟོས་སམ་མ་ལྟོས་ཀྱང་སྐྱ་དང་
རྟོག་པའི་ཡུལ་གཞན་སེལ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ནི།

ཙ་བ།

བདེན་དང་མི་བདེན་མཐའ་གཉིས་པ། །

རྟོག་པའི་འཇུག་པ་^༡རྣམ་པ་གསུམ། །

སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྟོག་པའི་འཇུག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་
ལ་འཇུག་པ་དང་། མི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་པ་ལ་འཇུག་པའི་
ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞན་སེལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིད། ཁ་ཅིག་སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་
གསུམ་གྱི་རྣམས་ཀྱི་ངོས་ནས་རྟགས་སྦྱོར་དོན་གསུམ་དུ་འཛོག་པ་མི་འཐད་དེ།

༡ <<རང>> བ། <<ཙ>> ཙ་བ།

རྗེས་ཀྱི་དོན་ལྟུང་དེ་གསུམ་ཐ་དང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་མ་རྟོགས་པར་ཚོས་
ཅན་དུ་གཟུང་བའི་སྐྱ་དངོས་མོ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། རྗེས་དཔག་གིས་སློབ་
གྲུང་རང་མཚན་འཇལ་བར་སྐྱར་སྐྱུབས་པ་དང་འགལ་ཞིང། རྣམ་ཇེས་ལས། དེ་
དག་གིས་བཏགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དོན་གོ་ན་ནི་དོན་མི་འཕྲོ་བ་པའོ་ནར་འགྲུང་རོ་
ཞེས་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་བས། རིགས་པའི་དབང་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་
ནན་གྱིས་བུབ་པའི་རྒྱུ་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(དགག་པའི་སྐྱ་རྟོག་གི་འཇུག་རྒྱལ་བཤད་པ་)¹ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་།
དབྱེ་བ་དང་། དངོས་མེད་སྤང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྐྱུབ་པའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད)ནི།

ཙ་བ།

མེད་པ་གཞན་སེལ་ཡོད་པ་གཅོད། །

དངོས་པོར་མེད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་སྤྱི་དང་
བྱེ་བྲག་ཚིག་གིས་ཟིན་པར་དཔྱད་པའི་སློབ་སྟོན་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཡུལ་ཅན་
རྟོག་པ་ཡང་སློབ་དེ་ལྟར་གཅོད་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ནི།

ཙ་བ།

1 སྐྱར་ལོག་པ་༡༤ རང་དོན་འཛིན་སྐྱར་ན་འདིར་“དགག་པའི་གཞན་སེལ་”ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཅིག་འོང་རིགས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་
དོན་འཛིན་རང་འབྲེལ་དུ་སྤེ་སྤང་ཞིང་གལ་ཉེ་འདིར་འབྲུང་ན་ལོག་པ་༡༥ དུ་དོན་བཟུང་བའི་“དགག་པའི་སྐྱ་རྟོག་གི་འཇུག་རྒྱལ་བཤད་པ་”ཞེས་བྱ་
བའོག་ཏུ་འང་མ་རྟོན་ལ། དེ་འདིར་འགོ་རྩམ་པར་ < < རང > > གི་དགོངས་པར་གསལ་བས་ཡིག་རྒྱུང་དེ་བཞིན་བཞོད་འདུག་སྟེ། ཚྲོག་པ་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་འཚོལ།

དགག་བྱ་ཡོད་དང་མེད་པ་ཡི། །

སློལ་སེལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས། །^[197]

གཞན་སེལ་བ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྣམ་མེད་སོགས་དགག་བྱའི་ཚོས་
ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་དང་། རི་བོང་གི་རྩ་མེད་སོགས་དགག་བྱའི་ཚོས་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་
པ་ཡི་སློལ་སེལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲུབ་པ་ཅ་བའི་དགོངས་
བར་འདོད་པ་དག་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟག་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་དངོས་མེད་དང་། དེས་
བསལ་བྱ་སེལ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པའི་དགག་བྱ་འགོག་པ་
མཁས་པ་སྲུ་གང་གི་ལུགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་(དངོས་མེད་སྣང་ལུལ་མ་ཡིན་བར་སྣང་བ་)ལ་གཉིས། སྣང་ལུལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་དང་། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྣང་བའོ། །

དང་པོ་(སྣང་ལུལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན)ནི།

ཅ་བ།

དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡོད་མིན་པས། །

ངོ་བོ་མེད་པས་ཤེས་བྱ་མིན། །

དེས་ན་དངོས་པོ་བསལ་བ་ལ། །

དངོས་མེད་ཅེས་ནི་བཏགས་པར་ཟད། །^[198]

དངོས་མེད་ཚོས་ཅན། རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་སྣང་ལུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་པོའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མིན་པས་སོ། །ཁྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་ངོ་བོར་མེད་པ་
རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣང་བའི་སློལ་སེལ་གྱི་མིན་པས་ཁྲུབ་པ་དེས་ནིའི་ཕྱིར།

དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་བསམ་པ་
ལ་དངོས་མེད་ཅེས་ནི་བཏགས་པར་ཟད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ)ལ་བཞི། དངོས་པོ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་།
ཚད་མ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། ལུང་དང་
འགལ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(དངོས་པོ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ)ནི། དངོས་མེད་དངོས་པོའི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་
བསའི་བོ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ལའང་དངོས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་བསའི་བོ་མ་གྲུབ་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

- དངོས་པོ་རྒྱ་ལས་གྲུབ་པ་ནི། །
- དངོས་པོ་མེད་ལ་སྟོས་མི་དགོས། །
- དངོས་མེད་རྒྱ་ཡིས་མ་བསྐྱེད་པས། །
- དངོས་པོ་བཀག་ནས་སྟོ་ངོར་སྐྱུབ། །^[33]

དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་གི་རྒྱ་ལས་གྲུབ་པ་ནི་དངོས་
པོ་མེད་པ་སྟོ་ངོར་བཀག་པ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པར་རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་
ངོར་གྲུབ་ལ་དངོས་མེད་རྒྱ་ཡིས་མ་བསྐྱེད་པས་རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་མ་གྲུབ་པར་
དངོས་པོ་བཀག་ནས་སྟོ་ངོར་སྐྱུབ་དགོས་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་བྱུང་མེད་ཚད་མས་
གྲུབ་ཀྱང་། བྱུང་བའི་དངོས་པོ་བསམ་པ་ལ་གདགས་དགོས་ཀྱི་རང་དབང་དུ་མ་གྲུབ་
པ་བཞིན་ལོ། །

གཉིས་པ་(ཚད་མ་དང་འགལ་བ་སྐྱད་བ་)ལ་རྩོད་པ་ནི།

ཙམ།

རི་མོང་གི་རྩ་སོགས་མེད་མོད་ཀྱི། །

འདུས་མ་བྱས་དང་འཁྲུལ་ཡུལ་གཉིས། །

དེར་སྐྱང་བ་ཡི་སྟོབས་ཉིད་ལས། །

དེ་ཡུལ་ཡོད་པར་བྱུབ་ཅེ་ན། །^[33]

རི་མོང་གི་རྩ་སོགས་མེད་མོད་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་དང་རྩོག་པ་དང་རྩོག་མེད་
འཁྲུལ་བའི་འཁྲུལ་ཡུལ་གཉིས་འཁྲུལ་ཤེས་དེར་སྐྱང་བའི་སྟོབས་ཉིད་ལས་དེའི་ཡུལ་
གཉིས་དངོས་མོར་ཡོད་པར་བྱུབ་ཅེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙམ།

དེར་སྐྱང་བ་དེ་ཤེས་པ་ཡི་ན། །

ཕྱིར་འདོད་ཚད་མས་གཞལ་མི་རུས། །

དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་། །

འཁྲུལ་ཡུལ་གཉིས་ལ་ཚད་མ་མེད། །^[34]

འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་། འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་གཉིས་དངོས་པོར་
ཡོད་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་འདུས་¹བྱས་

1 <<གཉིས་>> འདུལ།

བཀའ་བུ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་གྱི་དངོས་པོར་མེད་ལ། རྟོག་མེད་འབྲུལ་བ་དེར་
གསལ་བར་སྒྲུབ་བའི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟོག་པ་ལ་སྲིད་འདོད་དེ།
སྲི་འོལ་དོན་དུ་སྒྲུབ་བ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་ཚད་མས་གཞལ་མི་ལུས་ཤིང་ཁེགས་
བ་དེས་ལའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་སྒྲུབ་པ་)ལ་རྩོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

ནམ་མཁའ་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་དང་། །

བསྟན་བཅོས་གཉིས་དང་འགལ་ཞེ་ན། །

ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་མེད་ན་ནམ་མཁའ་མཐོང་ངོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་བ་དང་
བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་བཤད་བ་གཉིས་དང་འགལ་ཞེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

རང་མཚན་མེད་སྲིད་མདོན་སྲུལ་མིན། །

འགྲེལ་བ་མེད་སྲིད་རྗེས་དབག་མེད། །[16]

དེས་ན་ནམ་མཁའ་ཡོད་དོ་ཞེས། །

སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ་ཚད་མ་མེད། །

འདུས་མ་བྲས་གྱི་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། མདོན་སྲུལ་གྱི་གཟུང་ལུལ་མིན་
བར་ཐལ། རང་མཚན་དུ་མེད་པའི་སྲིད། འདུས་མ་བྲས་གྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་པོ་བ་

འདྲེལ་བའི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཚོས་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་
སྲིད། དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་ཡོད་དོ་ཞེས་སྐྱབ་པར་བྱེད་
བ་ལ་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། ཚད་མ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་མ་བྱུབ་པར་མ་ཐད་ཚད་
མས་ཁེགས་པའི་སྲིད།

ཙ་བ།

སྡོན་པོར་སྐྱང་བ་ཁ་དོག་ཡིན། །

བྱ་ག་ག་བྱུགས་མ་མཐོང་བ་ཡིན། །^[32]

དེས་ན་རྒྱན་དང་བྱ་ག་ཡི། །

ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའི་སྐྱབ་བྱེད་མིན། །

རྒྱན་དང་བྱ་ག་ཡི་ནམ་མཁའ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་བ་དངོས་པོར་སྐྱར་པའི་
འདུས་མ་བྱས་པའི་ནམ་མཁའི་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། རྒྱན་ནམ་མཁའ་སྡོན་པོར་
སྐྱང་བ་ཁ་དོག་ཡིན་ལ། བྱ་ག་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་ག་བྱུགས་རགས་པ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་
བ་དེས་ན་དེ་དག་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་སྲིད། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ནི་ཐོགས་
བཅས་ཀྱི་ག་བྱུགས་རགས་པ་བཀག་བ་དང་། སྡོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་དང་།
རྒྱན་གཞན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱན་ཁ་ཅིག་མ་ཚང་བས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཅོམ་ཡིན་
པས་དངོས་པོར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཚད་མས་མ་བྱུབ་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཐར་
བ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་དགོས་པ་སོགས་མི་འདོད་བ་དུ་མ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འདུས་
མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡོད་བ་མ་ཡིན་བ་རྩ་བའི་དགོངས་པར་འདོད་བ་སྐྱོད་འདི་

ཉོན་ཅིག་ ཡོད་ན་ རྫོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་ཡོད་པས་ཁྱེད་པར་ཐལ།
རྫོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་མེད་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། རྫོགས་
བཅས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་མེད་པའི་མངོན་པར་སྐྱབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་
པས། མིག་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱང་རིང་པོའི་རི་ལ་སོགས་པ་མི་མཐོང་བར་ཐལ་བས་
རིགས་པ་དུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །རྫོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པ་དེ་
ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། རྫོད་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དེ་
ཡང་རྫོད་ཡིན་པའི་སྲིད། མཁས་པའི་གཞུང་ལོག་པར་འཆད་པ་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་
བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱཏོ། །

བཞི་པ་(ལྷུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་)ལ་རྩོད་པ་ནི།

རྩ་བ།

འདུས་མ་བྱས་རྣམས་མ་གྲུབ་ན། །

ཉུག་པར་བཤད་པ་འགལ་ཞེ་ན། །^[36]

འདུས་མ་བྱས་རྣམས་རང་གི་རོ་བོས་མ་གྲུབ་ན། རྣམ་འགྲེལ་མཚད་པས།
གང་གི་རང་བཞིན་འཛིག་མེད་པ། །དེ་ལ་མཁས་རྣམས་ཉུག་ཅེས་ཟེར། །ཞེས་ཉུག་
པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

རྩ་བ།

ལྷ་སྟེགས་བྱེད་དང་ཉན་རྫོས་ཀྱི། །

ཉག་སྐྱ་གཉིས་པོ་ཉག་པར་འདོད། །

ཚོས་ཀྱི་བྲགས་པ་མི་ཉག་པ། །

ལོག་པ་ཉག་པའི་ཐ་སྐྱད་འདོགས། [༡༩༩]

དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འདུས་མ་བྱས་མ་བྱུབ་ན། ཉག་པ་ཚད་མས་མ་བྱུབ་
 པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་དང་། ལ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་སོགས་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ཉག་སྐྱ་གཉིས་པོ་ནམ་མཁའ་སོགས་རྗེས་བྱུབ་ཀྱི་ཉག་པར་འདོད་ལ། ཚོས་ཀྱི་
 བྲགས་པ་མི་ཉག་པ་ལོག་པ་ལ་ཉག་པའི་ཐ་སྐྱད་འདོགས་པའི་བྱིར། མི་ཉག་པ་མ་
 ཡིན་པ་དང་། བྱམ་མེད་དང་། ཏུ་མེད་སོགས་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱ་མཐའ་
 དག་ཉག་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། ཉག་མི་ཉག་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་
 དངོས་འགལ་དང་། སྐྱོན་ལེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། ཉག་པ་བྱས་སྐྱོང་ཏུ་རེས་པའི་
 ཚད་མ་སོགས་ཏུ་མ་གསུངས་པས། ཉག་པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། ཅ
 པའི་བཞེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གོ་བར་གསལ་ལ་ལོ། །འབྲེལ་བར། མི་ཉག་པ་ལོག་པ་
 ཅམ་ལ་ཉག་པར་སྐྱོ་བཏགས་ནས་གསུངས་ཀྱི། ཉག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ཡང་ཉག་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ཀྱི། བཏགས་ཡོད་མིན་པའི་
 ཉག་པ་ཡོད་པ་བཀག་པའི་དོན་ཏུ་གསུང་མ་གསུང་ཞིབ་ཏུ་ཉོགས་ཤིག་དངོས་མེད་
 ཏུ་སྐྱོ་བཏགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྐྱོ་ནས་ཤེས་བྱར་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བའི་སྐྱོ་
 བས་ཤེས་བྱར་བྱེད་མི་སྲིད་ཅེས་སོགས་དོགས་པའི་གནས་མཐའ་དག་བཀག་ནས་
 གསུངས་ཀྱང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁྱད་པར་ཅན་མཉེས་པར་མ་བྱས་ཤིང་།

༡ <<ཐོད>> <<རང>> བ། <<ས>> བས།

ཚོགས་ཀྱི་བསལ་གསལ་རྒྱལ་རྒྱུད་པ་རྣམས་དཔྱོད་ཀྱི་མིག་དང་བྲལ་བ་དག་གིས་བསྟན་
བཅོས་རྗེ་མ་མེད་པ་འདི་ལོག་པར་འཆད་པ་དག་རྒྱུད་ཡིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །

རྣམ་བཞག་སྤྱི་འདོན་བསྟུ་བ་ནི།

ཅུ་བ།

དབང་ཤེས་སྐྱུགས་པ་མིག་ཅན་འདྲ། །

རྟོག་པ་ལོང་བ་སྐྱ་མཁས་འདྲ། །

རང་རིག་དབང་ལོ་ཚང་བ་ཡིས། །

གཉེས་པོ་དེ་ཡི་བདེ་སྤོད་བྱེད། །^{[[30]]}

ཅས་བྱ་བ་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དབང་ཤེས་མ་འཇུག་པ་སྐྱུག་པ་མིག་ཅན་དང་འདྲ་སྟེ། དོན་རང་མཚན་གསལ་
བར་མཐོང་ཡང་མ་སྟོད་ཀྱི་སྐོན་སུ་བཟུང་བར་བྱེད་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་
ལོང་བ་སྐྱ་མཁས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། དོན་རང་མཚན་གསལ་བར་མ་མཐོང་ཡང་མ་སྟོད་
མཐའ་དག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་མངོན་སུམ་དབང་ལོ་ཚང་བ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་
ཡིས་གཉེས་པོ་དེ་ཡི་བདེ་སྤོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཞན་སེལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་ལྟ། སྤྱི་མེད་ན་བདེ་སྤོད་པ་མི་
སྤིང་བ་སྤང་བ་དང་། གཞན་སེལ་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་།
བཅད་བྱ་མེད་པ་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཇུག་པ་སྤང་བ་དང་། སེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་
མ་གྲུབ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། སེལ་བ་ལ་སྤྱི་མེད་ན་གཞི་མཐུན་མི་
སྤིང་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(སྤྱི་མེད་ན་བདུ་སྤོང་བ་མི་སྲིད་པ་སྤང་བ་)ལ་ཚེད་པ་ཞི།

ཅ་བ།

སྤྱི་མེད་སྤྱིར་ན་དེ་ཡི་སྤྱ། །

སྤྱི་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། །

བྱེ་བྲག་པ་ན་དེ། གསལ་བ་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱི་སྤྱི་མེད་
བའི་སྤྱིར་ན་བ་ལང་ཞེས་སོགས་སྤྱི་དེ་ཡི་སྤྱ་འཇུག་པ་སྤྱི་མེད་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ཅེ་ན།
སྤྱི་དོན་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པར་བསམས་ནས་ཚེད་བའོ། །

དེ་དགག་པ་ཞི།

ཅ་བ།

བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པའི་སྤྱིར། །

སྤྱི་རྣམས་ལུལ་ལ་སྤོས་པ་མེད། །^[37]

རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་རྣམས་ལུལ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པར་སྤོས་པ་མེད་
པར་བཤལ། བརྗོད་བྱ་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པའི་སྤྱིར།

ཅ་བ།

དེ་སྤྱི་ཡིན་ན་ཚོས་ཚོས་ཅན། །

བརྗོད་པ་དོན་མེད་འགྱུར་ཞེ་ན། །

སྤྱིའི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོར་མེད་པ་དེ་སྤྱི་ཡིན་ན་བདུ་སྤོང་བས་ཚོས་དང་ཚོས་

ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་གཉིས་དངོས་པོ་བརྗོད་པ་དང་ཇ་ས་བརྗོད་པའི་སྐོ་ནས་སྐྱོར་པ་
དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བ་མང་ཉིད་ཅེས་པ་ཚོས་བརྗོད་པས་ཉེ་དངོས་པོ་
བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་བ་མང་ཞེས་པ་ཇ་ས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཐ་དད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་
ཞེས་པའོ། །

ཙ་བ།

དོན་གྱི་རོ་པོ་གཅིག་ཉིད་ལ། །

བརྗོད་འདོད་སྟོབས་གྱིས་སྐྱ་གཉིས་སྐྱར། །^[33]

མི་འགལ་ཉེ་གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་པའི་ཚོས་བརྗོད་གྱི་སྐྱ་དང་། ཚོས་ཅན་
བརྗོད་པའི་སྐྱ་བརྗོད་བྱ་ཚོས་ཚོས་ཅན་ཇ་ས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་སྐྱོར་བ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་སྐྱ་བྱ་དོན་གྱི་རོ་པོ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཚོས་
ཚོས་ཅན་ཇ་ས་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་གྱི་སྟོབས་གྱིས་སྐྱ་གཉིས་སྐྱར་བ་ཡིན་
པའི་སྐྱར། བརྗོད་འདོད་"གྱི་ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་མི་སྟོང་གིས་སྐྱ་གཉིས་སྐྱར་བ་སྟེ།
རྗོད་སྐྱོད་གྱི་སྐྱ་ཚམས་བརྗོད་འདོད་གྱི་དབང་གིས་འདུག་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའི་
དབང་གིས་འདུག་པ་ཡིན་ན་གཅིག་ལ་མང་ཚིག་དང་མང་པོ་ལ་གཅིག་ཚིག་མི་རྒྱར་
བ་སོགས་རྒྱས་པར་འགྲེལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(གཞན་སེལ་ཡིན་ན་ཐན་ཚུན་བརྗོད་པར་ཐལ་བ་སྐྱང་བ)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

༡ <<བགྱིས་>> འདོགས།

དངོས་འགལ་གཙོད་པ་གཞན་སེལ་སྒྲ། །
དེ་ནི་པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྲིད། །
གཅིག་མ་གྲུབ་པས་གཉིས་ཀ་མེད། །
དེས་ན་གཞན་སེལ་མི་སྲིད་ལོ། །^[33]

ཐུལ་དཔོག་པ་ན་ཤེ། སྒྲ་རྟོག་ལུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་དངོས་འགལ་གཙོད་པ་
གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་དེ་ནི་ཤིང་གོ་བ་ཤིང་མ་ཡིན་བཅད་པ་ལ་སྟོས་ན་
བཅད་བྱ་ཤིང་མ་ཡིན་མ་གོ་བར་ཤིང་མ་ཡིན་གཙོད་མི་རུས་པས་མི་གོ་དེ་གོ་བ་ལ་
ཤིང་གཙོད་པ་དང་གོ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་
སྲིད། ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་དུས་མཉམ་དུ་མི་གོ་ཞིང་གཅིག་སྒྲར་མ་གྲུབ་པས་
གཉིས་ཀ་གོ་བ་མེད་པ་དེས་ན་གཞན་སེལ་མི་སྲིད་ལོ། །

དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། འགོ་མཚུངས་གྱིས་དགག་པ་དང་། སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་
འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རྣམ་ལན་ལོ། །

དང་པོ་(འགོ་མཚུངས་གྱིས་དགག་པ་)ཟེ།

ཅུ་བ།

ཁྲིད་ཀྱང་དངོས་འགལ་མི་གཙོད་ན། །
དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་མི་སྲིད། །
གཙོད་ན་འགལ་རྒྱ་མི་རྟོགས་པས། །
ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར། །^[34]

༡ <<རང>> མི། <<ཅུ>> མ།

ཁྲོད་ཀྱི་ཤིང་ལ་བདུ་སྐྱོད་བའི་ཆེ་དངོས་འགལ་གཙོད་དམ་མི་གཙོད། མི་
གཙོད་ན་ཤ་བ་ལ་ཤིང་གི་བདུ་བྱེད་བའི་ཆེ་ཤ་བ་དེ་ཡི་འོ་ཤོ་ཤིང་དུ་རྟོགས་མི་སྲིད་
བར་ཐལ། ཤིང་མིན་བ་ལས་ལོག་བར་མི་གོ་བའི་བྱིད། གལ་ཏེ་གཙོད་ན་ཤིང་གི་ཐ་
སྟེད་ཐམས་ཅད་མེད་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། འགལ་སྒྲིལ་ཤིང་མ་ཡིན་སྲུང་མི་རྟོགས་
བས་ཏེ་རྟོགས་བ་མཚ་ཚུལ་བརྟེན་བའི་བྱིད། གསུམ་ཀ་ཁས་སྒྲངས་སོ། །

གཉིས་པ་(སྐྱུལ་འཇུག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

དངོས་འགལ་བསལ་ནས་དངོས་ཤོ་དེ། །
མི་སྐྱུལ་འོན་ཀྱང་གཅིག་མཚོང་བས། །
དེ་ལ་བདུ་བྱེད་ཐ་སྟེད་ཀྱི། །
དུས་ནའང་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཤེ་ན། །^[34]

འཇུག་པ་ན་དེ། འོ་ཤོ་ཅག་ཤིང་ལ་བདུ་སྐྱོད་བའི་ཆེ་དངོས་འགལ་བསལ་
ནས་ཤིང་གི་དངོས་ཤོ་དེ་མི་སྐྱུལ་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཤིང་གསལ་ལས་རྒྱས་ཐ་དད་བའི་
ཤིང་སྲི་ཆ་མེད་གཅིག་མཚོང་བས་དེ་ལ་ཤིང་གི་བདུ་བྱེད་ལ་ཐ་སྟེད་ཀྱི་དུས་ནའང་
སྲི་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཤེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

༡ <<བགྲིས་>> ཁྲོད། <<བར་>> ཁྲིད།

བད་ཡི་དུས་ན་ཤིང་མ་ཡིན། །
མ་བཀག་ན་ནི་ཤིང་མི་འགྲུབ། །
གཤམ་ཉེ་བཀག་ན་ཤིང་འགྲུབ་མོད། །
འོན་ཀྱང་དེ་ནི་གཞན་སེལ་ཡིན། །^[36]

ཤིང་སྒྲིབ་དོན་གཞན་ལ་སྐྱབ་པའི་སྐོ་ནས་བད་སྐྱོར་བ་མི་འབྲུག་པར་ཐལ།
བད་ཡི་དུས་ན་འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་ཞེས་མི་ལྟོན་རྣམ་གཅོད་དུ་བད་སྐྱར་ནས་ཤིང་མ་
ཡིན་མ་བཀག་ན་ནི་ཤིང་མི་འགྲུབ་ལ། གཤམ་ཉེ་འདི་མོ་ན་ཤིང་ཡིན་ཞེས་ཤིང་མ་
ཡིན་མ་བཀག་ན་ཤིང་འགྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་ནི་གཞན་
སེལ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།

གསུམ་པ་(རྣམ་ལན)ནི།

ཙ་བ།

ཡལ་ག་ལོ་མ་ལྟོན་མཚོང་ནས། །
དེ་མ་ཤིང་གི་བད་བྱེད་ལ། །⁹
བད་དེ་རིགས་ལ་སྐྱོར་བར་བྱེད། །
རིགས་ནི་གཞན་སེལ་ལས་གཞན་མིན། །^[37]

གཞན་སེལ་གྱི་སྐོ་ནས་བད་སྐྱོར་བ་ལ་རྟོགས་པ་མཚན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྐོ་ན་
མེད་པར་ཐལ། བད་སྐྱར་དགོས་ཀྱི་སྐྱེས་བྱས་ཤིང་གི་བད་མ་སྐྱར་བའི་སྐྱ་འོལ་
ནས། ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ་དང་ལྟོན་པ་དང་མི་ལྟོན་པ་སོ་སོར་ཤེས་པ། ཡལ་ག་ལོ་

9 <<ནོར་>> ལ། <<ས་>> བས། <<སྐྱེ>> <<ན>> ལ།

འདབ་དང་ལྡན་པ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་འདི་ཤིང་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཤིང་གི་བདེ་བྱེད་ལ། བདེ་
དེ་རིགས་ལ་སྐྱོར་བར་བྱེད་ཀྱི། དེ་མ་ཡིན་བཅད་པ་ལ་མི་སྣོས་པའི་གསལ་བ་ལ་མི་
སྐྱོར་བའི་བྱིད། ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པའི་རིགས་ནི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་འདོད་པའི་སྐྱི་
དང་མི་མཚུངས་ཉེ། གཞན་སེལ་ལས་གཞན་མིན་པའི་བྱིད། སྐྱ་ཐམས་ཅད་སེལ་
འཇུག་ཡིན་ན། གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་ཚིག་ཁོ་ནས་དངོས་སུ་སྐྱར་དགོས་པར་
འགྲུང་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

གཞན་ལས་བསྐྱོག་ནས་དེར་འཇུག་བྱེད། །

ཚིག་ཀྱུན་དེས་གཟུང་སྟོང་པོ་ཅན། །

ཚིག་ཀྱུན་དེས་གཟུང་གི་སྟོང་པོ་ཅན་ཡིན་པས་གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་
ཚིག་དངོས་སུ་སྐྱར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐམས། ལུས་པར་རྒྱ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་
པ་ལྟ་བུ་དེས་བཟུང་དངོས་སུ་མ་སྐྱར་ཡང་མི་འདོད་པའི་དོན་གཞན་ལས་བསྐྱོག་
ནས་འདོད་པའི་དོན་དེར་འཇུག་ཅིང་གོ་བའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(བཅད་བྱ་མེད་པ་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཇུག་པ་སྐྱར་བ་)ལ་རྩོད་པ་ལོ།

ཙ་བ།

ཤེས་བྱ་སོགས་སྐྱ་གཅད་བྱ་མེད། །

དེ་ལ་ནམ་གཅད་འགལ་ཞེ་ན། །

རྫོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་དེ་མིན་བཅད་པའི་སྐོ་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་བཅད་བྱ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་སོགས་མེད་
པས་ཚིག་དེ་ལ་རྣམ་བཅད་གཞན་སེལ་འགལ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

དེ་ལས་གཞན་དངོས་མེད་ན་ཡང་། །

བརྟགས་¹པའི་སྐོ་ནས་རྣམ་གཅད་ཡོད། [༣༧]

ལན་ནི། ཤེས་བྱ་ཞེས་སོགས་བརྫོད་པའི་སྐྱ་དེ་ལ་ཤེས་བྱ་དེ་ལས་གཞན་
པའི་དངོས་པོ་མེད་ན་ཡང་སེལ་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་སྐོ་ན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་མེད་
ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་དུ་རོགས་པ་ན་དངོས་མེད་ཤེས་བྱའོ་ཞེས་བརྟགས་¹པའི་སྐོ་
ནས་རྣམ་གཅོད་ཡོད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་(སེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ)ལ་ཚེད་པ་ནི།

ཙ་བ།

གལ་ཉེ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷོག་པ་དེ། །

དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྐྱི་དང་མཚུངས། །

དངོས་མེད་ཡིན་ན་དགོས་ཀྱས་མེད། །

དེས་ན་ལྷོག་པ་མི་དགོས་ལོ། [༣༨]

གལ་ཉེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ལྷོག་པའམ་གཞན་སེལ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྐྱི་དོན་

1 <<རང>> བརྟགས། <<ཙ>> བརྟགས།

2 <<བགྱིས>> བརྟགས། <<རང>> བརྟགས།

གཞན་དང་མཚུངས་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་བདེ་སྐྱོར་བ་ལ་དགོས་ལུས་མེད་པ་
དེས་ཉན་ལྡོག་པ་མི་དགོས་ལོ། །

ལན་ལ་གཉིས། གཞན་ལན་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལན་ལོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལན་དགག་པ་)ནི།

ཅུ་བ།

འདི་ལ་པོད་རྣམས་སལ་ཆེར་ནི། །

དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་དངོས་པོར་འདོད། །

དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཡི་སྤྱོད། །

བརྗོད་པ་འདི་ནི་གདོན་པ་དགལ། །།།

ཚོད་པ་འདིའི་ལན་འདི་ལ་པོད་རྣམས་སལ་ཆེར་ནི། དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་
དངོས་པོར་འདོད་པས་ལན་འདེབས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བྱེ་བྲག་
པས་བརྟག་པའི་སྤྱི་ལ་གསལ་བ་དང་རྣམ་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ནས་བཀག་
པའི་སྤྱིའི་སྤྱོད་བརྗོད་པ་འདི་ནི་གདོན་པ་དགལ་ཞེང་འཇུག་པའི་སྤྱིར། སལ་ཆེར་བྱི་
སྤྱས་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་།
དངོས་པོར་ཁས་སྐྱབས་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་འདུག་སྐྱམ་དུ་ཁ་ཅིག་གིས་གོ་བ་ནི་
ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་ཉིད་ཀྱང་བཞེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདིར་གསུངས་པ་
ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདི་ལ་འདྲ་དངོས་པོ་ཚུང་བཅད་མེད། །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་
གསུངས་པ་ལྟར། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་

༡ <<བགྲིས་>> དེས།

བར་སྐྱང་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་པ་དང་། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ཤིང་
ཡིན་པ་བཀག་པའི་དོན་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལོ། །ཡུལ་ཅན་ལ་སྐྱར་ན་རྟོག་པའི་གཟུང་
ཡུལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྐྱང་བ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། དེར་སྐྱང་བའི་སློ་མ་
འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྟོག་མེད་མ་འཇུག་པའི་གཟུང་དོར་ཏེ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་
གྱིས་དབེན་པར་སྐྱང་གི་ཆ་ཅན་མི་སྐྱང་བས། འག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་འབྲུག་པ་
ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་སློ་ནས་གཞོན་པ་སྟོན་ལ།

ཙ་བ།

ཤིང་མིན་ལས་སྟོག་དངོས་པོ་དེ། །

འག་པ་ཡིན་ན་གཞན་ཤིང་མིན། །

གཞན་ཤིང་ཡིན་ན་འག་པ་མིན། །

དེ་ཡི་རང་བཞིན་གཞན་མིན་གྱིས། །།།

འདིར་ནི་ཤིང་མིན་ལས་སྟོག་པ་དངོས་པོ་སྟེ། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ཐ་དད་པ་
དེ་འག་པ་ཡིན་ན། གཞན་ཅ་ཅུན་ཤིང་མིན་པར་ཐལ། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ཐ་དད་པ་འག་
པ་ཡིན་པའི་གྱིས། གཞན་ཅ་ཅུན་ཤིང་ཡིན་ན་འག་པ་ཤིང་མིན་པར་ཐལ། ཤིང་མ་ཡིན་
པ་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་ཅ་ཅུན་ཡིན་པའི་གྱིས། ཁྲུབ་པར་ཐལ། ཤིང་མིན་པ་ལས་ཐ་དད་
པ་དེ་ཡི་རང་བཞིན་འག་པ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་གཞན་མིན་པའི་གྱིས། སྐབས་
དོན་བསྐྱུ་ན། སྟེ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྐྱང་བ་དངོས་པོར་

༡ དར་ལྗིང་གི་སྐྱར་དཔེ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟར་བྱུང་ཡང་། བྱང་ཐང་འཇམ་དབལ་དབྱུངས་ཀྱི་ <<ཀུན་གཤི་མཐའ་དཔྱོད་>> རང་ཚིག་
འདི་དང་ས་ཚེ། “དེ་ལྟ་ན་རྟོག་མེད་མ་འཇུག་པའི་གཟུང་དོན།” ཞེས་གསལ་བས་མཁུན་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དངོས་ལ་དབྱུང་བར་འཚོལ།

༢ <<བཤེས་>> རྟོགས།

མ་གྲུབ་པར་ཐལ། །ལ་བ་དང་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད་
ཉམས་སྲི་མ་མ་གྲུབ་ན། །ལ་བ་ཤིང་མ་ཡིན་པར་འགྲུང་ལ། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཅན་ཅན་
ཤིང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ལྷུལ་ཅན་རྟོག་མེད་
མ་འཇུག་པར་འགྲུང་བའི་སློབ་ས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཙ་བ།

ཚོས་གྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་བརྒྱུད་ནས། །
བདག་ཉིད་ཚེན་པོའི་རིགས་པ་འགོག། །
ནགས་ལ་གནས་པའི་སྤྲེ་ཏུ་དག། །
སློབ་པའི་ཤིང་ལ་མི་གཅང་འཛོད། །[༤༥]

ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐྱབས་གྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

སྤྲོག་པ་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་པ་ཚོས་གྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་བརྒྱུད་ནས།
བདག་ཉིད་ཚེན་པོའི་རིགས་པ་འགོག་པ་ཡིན་པས་ནགས་ལ་གནས་པའི་སྤྲེ་ཏུ་དག་
སློབ་པའི་ཤིང་ལ་མི་གཅང་བ་འཛོད་པ་དང་འདྲ་བར་བཅད་དོ། །

གཉེས་པ་(རང་གི་ལན)ལ་གཉེས། སྤྲི་དོན་གཞན་ལ་བཀོད་པའི་སློབ་མི་མཚུངས་པ་
དང། དོན་གཉེས་སློབ་ན་སྤྲེ་གཉེས་དེས་པར་སྤྲོད་དགོས་པའི་སློབ་མེད་པའོ། །

དང་པོ་(སྤྲི་དོན་གཞན་ལ་བཀོད་པའི་སློབ་མི་མཚུངས་པ་)ནི།

ཙ་བ།

སྤྲོག་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ཅིང། །

སྒོ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་དབྱུང་བ་ན། །

དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། །

གཞན་སེལ་ལ་ནི་སྒྲོན་འདི་མེད། །[༤༣]

གཞན་སེལ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་སྤྱི་གསལ་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་པས་གཞོན་པ་དང་། བད་སྐྱར་བ་དགོས་ཏུ་ས་མེད་པའི་སྒྲོན་འདི་མེད་པར་ཐལ། དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒྲོག་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ཅིང་། སྤྱི་འཇིག་གྱི་སྒོའི་འཇུག་ཚུལ་དབྱུང་བ་ན་སྤྱི་སྒོ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྐྱད་བ་དང་། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པས་དོན་ཐོབ་པ་འཐད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འགྲེལ་བར་བྱངས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་འདི་དག་གི་དོན་དང་། གོང་དུ་བོད་ཀྱི་འདོད་པ་བཀག་པའི་གཞོན་པ་རང་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། གཞན་ལ་འཇུག་པའི་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་ཤིང་གསལ་དུ་མ་ལ་ཤིང་རོ་སྣམ་པའི་སྤྱི་སྒོ་སྤྱེས་པ་ན། དེའི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཀྱིས་སྒྲོང་པའི་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། གཟུང་རོར་ཡང་ཆ་ཐ་དད་མེད་པར་སྐྱད་གི་ཆ་ཐ་དད་དུ་མི་སྐྱད་བ་དང་། དེར་འཇིག་གྱི་སྒོ་མ་འཇུག་པར་ཁས་སྐྱེས་པ་ལ། རྗེས་ཐ་དད་དམིགས་རྒྱང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པ་དང་། རྗེས་གཅིག་ཡིན་ཀྱི་སྤྱི་དུ་མར་ཐལ་བ་དང་། གསལ་བ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་གཞོན་པ་བསྟན་པ་ལྟར། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་དང་། བོད་ཁ་ཅིག་སྤྱི་སྒོའི་གཟུང་ཡུལ་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་ཁས་སྐྱེས་ཤིང་། སྤྱི་ཆ་ཐ་དད་མེད་པར་སྐྱད་བ་ཡང་ཁས་སྐྱེས་པས། དེ་ལྟར་སྤྱི་སྒོ་མ་འཇུག་པར་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེ་ལ་གཞོན་པ་སྒྲོན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤ་བ་དེ་ཤིང་མིན་པ་

ལས་ལོག་པ་མེན་པར་ཐལ། ཅུན་ཤིང་མེན་པ་ལས་ལོག་པ་གང་ཞིག དེ་རྗེས་ཐ་
 དད་ཤིང་མེན་པ་ལས་ལོག་པ་ལ་ཆ་ཐད་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལྷོ་མ་འཇུག་
 པའི་གཟུང་དོར་ཆ་ཐ་དད་མེད་པར་སྤང་ཞིང་དེ་ལྟར་བཟུང་བ་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་
 གཅིག་ལོས་ལ་ཡང་སྤྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་ལ་ཡང་སྤྱ་འདྲིན་མདོན་སྤུམ་གྱི་
 བཟུང་དོར་སྤྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ཐ་དད་མེད་པར་སྤང་བས་ཆ་ཐ་དད་མེད་
 དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་ཚོས་དོན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་མི་འཐད་པར་འགྲུང་རོ་
 ཞེན། ལྷོ་མ་འཇུག་པའི་བཟུང་དོར་དེ་གསུམ་སྤང་བའི་ཚེ། དེ་གསུམ་ཆ་ཐ་དད་
 དུའང་མི་སྤང་ལ་ཆ་ཐ་དད་མེད་པར་ཡང་མི་སྤང་བས་ཀུན་ནས་མི་མཚུངས་
 ལོ། །ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དངོས་
 པོར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་གཞོན་པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
 པ་ལས་ལོག་པ་པན་ཚུན་བྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་རང་མཚན་དང་རྣམ་གྲངས་
 པར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་གྱིས་གོང་དུ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་
 སེལ་དོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དབྱ་མའི་རྣམ་བཞག་གྲེད་པ་ཁ་ཅིག་རང་
 ལུགས་ལ་བདེན་གཉིས་གྱི་རྣམ་བཞག་མ་ཤེས་པར་འཇུག་དོར་ཡོད་ཅེས་སྤྱོད་བཟུང་
 འདྲ་བས་གོང་དུ་གཞན་སེལ་བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་པ་ཞིབ་དུ་
 རྟོགས་པར་བྱའོ། །བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་རིགས་པ་དུ་མས་
 སྤྱོད་པར་མཛད་ལ། བྱེད་ཅག་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་འབད་བ་དུ་མ་བྱེད་པར་
 སྤང་བས་བསམ་པར་རིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ཀྱང་ལྷོ་ལྷོས་ཀྱི་ཤིང་ཅེ་མོ་
 ལྟར་ནོ་བས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཁ་བའི་གོང་དུ་ལྷ་བྱས་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ (དོན་གཉིས་སྟོན་ན་སྐྱ་གཉིས་དེས་པར་སྐྱོར་དགོས་པའི་སྟོན་མེད་པ) ཟླ། འོ་ན་ཤིང་
བརྗོད་པའི་ཆེ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་གཙོད་པ་དང། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་སྐྱོར་དགོས་
པར་འགྲུང་རོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ།

དེས་ན་སྐྱ་གཉིས་བརྗོད་ན་ཡང། །

དགག་སྐྱབ་བྱས་པ་རྣམ་གཉིས་ཡོད། །

དེས་ན་སྐྱ་གཉིས་དེས་པར་སྐྱོར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་ཞེས་པའི་
སྐྱ་གཉིས་བརྗོད་ན་ཡང་དེ་པ་ཤིང་མིན་པ་གཙོད་པ་དང། ཤིང་བརྗོད་པའི་དགག་
སྐྱབ་ཀྱི་བྱས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པས་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་གཉིས་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར།

ཅ་བ།

ཚོས་གཉིས་གཉིས་པ་མི་སྤྱིང་ཅིང། །

ལྷོག་པ་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས། [༧༧]

ལྷོག་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། །

ལོག་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་གསུངས། །

བྱ་བ་ཐ་དད་གཉིས་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་གྱི་ཚོས་
གཉིས་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་གཉིས་པ་མི་སྤྱིང་
ཅིང། ཤིང་མིན་པ་བཅད་པའི་ལྷོག་པ་ལ་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས། ལྷོག་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་

༡ <<བོད་>> <<རང་>> ལོག་<<ས་>> ལྷོག

ཀྲིས་ན། ལོག་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་གསུངས་པས་སྐྱེ་བ་དང་གཉེས་མི་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཤིང་གོ་བས་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་གོ་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་
གོ་བས་ཀྱང་ཤིང་གོ་ཤིང་སྐྱས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྟོན་པས་སྐྱེ་གཉེས་སྐྱར་མི་དགོས་པ་
ཡིན་ལོ། །

སྐྱ་པ་(མེལ་བ་ལ་སྐྱི་མེད་ན་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པའི་རྩོད་པ་སྐྱར་བ)ལ་རྩོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཐ་དད་རྣམས་ལ་སྐྱི་མེད་ན། །

ལྷན་པ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ། །

ཚོས་རྣམས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བས། །

གཞི་མ་ཐུན་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །།༥༥

ཁྱེ་ཐག་པ་ན་རེ། ཤིང་གསལ་རྣམས་ཐ་དད་རྣམས་ལ་སྐྱི་དོན་གཞན་མེད་ན་
ལྷན་པ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཚོས་རྣམས་གཞི་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བས་གཞི་མ་ཐུན་
མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ས་རོལ་པོའི་འདོད་པ་ནི། མཁུལ་ལ་ཚོམ་བུ་བཞོད་པ་
ལྟར་མ་ཐུན་ཚོས་རྣམས་ཐ་དད་གཉེས་གཞི་མ་ཐུན་པ་རྣམས་ཐ་དད་ཅིག་གི་སྲིང་ཏུ་འདུ་
བར་འདོད་པ་སྟེ། མེ་ཉོག་གི་གོང་བུ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་གཅིག་གི་སྲིང་ན་སྟོན་པོ་
ཞེས་པའི་སྐྱས་ཡོན་ཉན་དོན་གཞན་དང་། ལྷན་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་སྐྱི་དོན་གཞན་
བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པའོ། །གང་ཐག་གཉེས་ཁང་པ་གཅིག་ན་གནས་པ་ལྟར་
རོ། །རང་ལྷགས་ལ་གཞི་མ་ཐུན་པ་དང་མ་ཐུན་ཚོས་ཐ་དད་པའི་ཆ་རྟོག་བཏགས་

༡ <<བགྲིས་>> ལྷན་པ།

ཡིན་པ་དེ་མ་གོ་བར། གཞི་མ་སྐྱུན་ཡིན་ན་རྟོག་བཏགས་ཡིན་པས་སྲུབ་པར་བསྐྱེད་
ནས། སྐྱོད་ཀྱིས་མི་རྟོག་གི་གཞི་མ་སྐྱུན་ཡིན་པ་ལོན་གྱིས་ལོག་གསལ་བཤད་མཐོང་ངོ། །
དེ་དག་གསལ་བྱེ།

ཙམ།

སྐྱོད་ལས་སྐྱུ་རྒྱལ་གཞན་མིན་ཡང་། །
སེལ་བའི་དབྱེ་བསྐྱུས་རྟོག་པའི་ངོར། །
གཞི་མ་སྐྱུན་ཉིད་འགྲུང་རང་མཚན་ལ། །
འཇུག་ཕྱིར་དབང་པོའི་སྐྱོད་ཡུལ་མིན། །།༥༦

སྐྱོད་གསལ་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན་གཞི་མ་སྐྱུན་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་
ཐལ། སྐྱོན་པོ་ལས་སྐྱུ་རྒྱལ་རྣམས་གཞན་མིན་ཡང་། མེ་རྟོག་སྐྱུ་རྒྱལ་སྐྱོན་པོ་དེ། སྐྱོན་པོ་
མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་སྐྱུ་རྒྱལ་མིན་པ་ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་སེལ་བའི་དབྱེ་བསྐྱུས་རྟོག་
པའི་ངོར་སྐྱོག་ཚོས་ཐ་དད་པའི་གཞི་མ་སྐྱུན་ཉིད་འགྲུང་བའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་སྐྱོད་
ཡུལ་དབང་པོའི་མཚན་སྲུང་གྱི་གཟུང་ངོར་གཞི་ཚོས་ཐ་དད་པའི་གཞི་མ་སྐྱུན་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རང་མཚན་ལ་སྐྱེད་པའི་སྐྱོན་སྐྱུ་རྒྱལ་པའི་ཕྱིར།
སྐྱེད་སེལ་ཤེས་པའི་ཐབ་ལོན་གྱི་སྐྱོན་སྐྱུ་རྒྱལ་པའི་ཕྱིར།

ཙམ།

སྐྱུ་རྒྱལ་དང་གཞན་སེལ་རྣམས་དག་གི། །
མིག་དང་སྐྱོ་སྐྱོས་གསལ་ལྡན་པ། །

རྟོག་གེ་བ་དེ་ཤེས་བྱ་ཡི། །

དེ་ཉིད་ལྟ་བ་ལ་ཀུན་མཁྲིན་འབྲ། །[༧༡]

ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སྲུ་བཅད་པའོ། །

རིགས་པ་སྐྱབ་བ་དག་སྣང་སེལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱབ་བ་དང་གཞན་སེལ་རྣམ་དག་གིས་མིག་དང་རྫོང་གྲོས་གསལ་བར་ལྷན་པའི་སྐོར་ས་ཤེས་བྱ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟོག་གེ་བ་དེ་ཤེས་བྱ་ཡི་དེ་ཉིད་ལྟ་བ་ལ་ཀུན་མཁྲིན་དང་འབྲ་བའི་སྲིར་རྟོ། །འདིར་སྐྱབ་པ། རྟོག་པའི་ཡུལ་དང་འཛིན་སྣངས་དང་། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་ཡུལ་འཛིན་སྣངས། རྣང་སེལ་ཤེས་ལ་རག་ལས་བས། །དེ་ཡི་རྣམ་བཞག་ལེགས་པར་བཤད། །བསྐྱབ་པའི་ཚིགས་སྲུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི།

ཙམ།

ཚང་མ་རིགས་པའི་གཉེར་ལས་སྐྱབ་བ་དང་གཞན་སེལ་བཟླ་བ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་བ་སྟེ་བཞི་པའོ། ། །།

ཚང་མ་རིགས་པའི་གཉེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། སྐྱབ་བ་དང་གཞན་སེལ་གྱི་རབ་ཏུ་བྱེད་བ་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། །།

བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་བཟླ་བ།

གསུམ་པ་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་བཟླ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལེ་འུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེ་འུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ལེ་འུའི་གཞུང་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། གཞན་

ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཤད་པ་དང་། ཚེད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(གཞན་
ལུགས་དགག་པ་)ལ་གཉེས། རོན་དམ་པར་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་
དང་། སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་(རོན་དམ་པར་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་
དགག་པ་)ལ་གཉེས། གཞན་སེལ་ལ་མི་སྣོས་པའི་སྤྱི་རོལ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་
པ་དང་། ཤེས་པ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་(གཞན་སེལ་ལ་མི་སྣོས་པའི་སྤྱི་
རོལ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་)ལ་གཉེས། དངོས་དང་། མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་(དངོས་)ལ་ཚེད་པ་ནི།

ཅུ་བ།

བུམ་པ་ལ་སོགས་དོན་རང་མཚན། །

བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཞེས་འགའ་ཞིག་སྤྲ། །

བརྗོད་པ་སོགས་ན་རེ། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་སྤྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
དུ་འཆར་བས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་རང་མཚན་རྣམས་དེ་མ་ཡིན་པ་བཅད་པ་ལ་
མི་སྣོས་པར་རང་དབང་དུ་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཞེས་འགའ་ཞིག་སྤྲའོ། །

དེ་དགག་པ་ལ་བཞི། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བརྟེན་མི་བྱས་པར་ཐལ་བ་དང་།
འདས་མ་འོངས་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་གསལ་བར་
མཐོང་བ་ལ་དབང་པོ་དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དབང་ཤེས་
གྱིས་འཛིན་པ་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་(གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བརྟེན་མི་བྱས་པར་ཐལ་བ་)ནི། བ་ལང་མིན་པ་ལས་ལོག་པའི་

གཞན་སེལ་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པར། བ་ལང་ལ་བརྟུན་བྱ་མི་རུས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱེད་
ན་ཡང་ན་གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་རེ་རེ་ནས་འདི་བ་ལང་ཞེས་བརྟུན་དགོས། ཡང་
ན་བརྟུན་གྱི་བ་ལང་ཐ་སྙད་གྱི་དུས་རྒྱུན་དགོས་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

ཅུ་བ།

རང་མཚན་སོ་སོར་དེས་པ་ནི། །

མཐའ་ཡས་ཕྱིར་ན་བརྟུན་ལེ་རུས། །^[1]

ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་ཡང་། །

དང་པོའི་རང་མཚན་རྒྱུན་པར་དགལ། །

དང་པོ་མི་འཐད་དེ། གཞན་སེལ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་མཚན་སོ་སོར་དེས་པ་
ལ་ནི་བརྟུན་ལེ་རུས་པར་ཐལ། མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་བྱེད་
པའི་ཚེ་ཡང་དང་པོའི་རང་མཚན་རྒྱུན་པར་དགའ་སྟེ་མི་རྒྱུན་པའི་ཕྱིར། བོང་འོག་འདི་
དག་གིས་གཞན་སེལ་ལ་མ་ལྟོས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་རང་དབང་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟུན་
བྱེད་པ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རྫོང་གོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཅིང་བ་དག་གིས་རང་
མཚན་སྐྱའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དང་། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པ་བཀག་འདུག་སྟུང་དུ་
གོ་ན་ལོག་པར་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། འོག་ནས་རང་མཚན་སྐྱའི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱར་སྐྱབ་པ་
དང་འགལ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ཡིན་ན། བསྟན་བཅོས་
རིགས་གཉེར་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དངོས་པོའི་

གནས་ཚེད་ལྷུང་ཟད་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་ཐབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཚིག་དངོས་
མེད་དུ་འདོད་པ་དག་ཅི་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པར་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རིག་
བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་ལ་གཞོན་པ་གང་བཟོད་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་འདོད་
པ་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པར་
ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་གཞོན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྣང་བའི། རིག་བྱེད་པའི་འདོད་པ་
མ་ཚོགས་བཞིན་དུ་སྦྲེལ་བའོ། །

གཉིས་པ་(འདས་མ་འོངས་བཟོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་)ཞི།

ཙ་བ།

འདས་དང་མ་འོངས་བཟོད་བྱ་མིན། །

དེ་ལ་རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་རོ། །[4]

འདས་ཀྱི་མ་འོངས་ཀྱི་དོན་སྐྱེའི་བཟོད་བྱ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རང་མཚན་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བ་མེད་ན། སྐྱེའི་བཟོད་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་འབྲེལ་བ་
ཉམས་སོ། །

གསུམ་པ་(གསུགས་སོགས་གསལ་བར་མཐོང་བ་ལ་དབང་སོ་དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བ་)ཞི།

ཙ་བ།

སྐྱེའི་ས་ཀྱི་རང་མཚན་ཉིད་བཟོད་ན། །

མིག་དབང་ལ་སོགས་དགོས་མེད་འགྱུར། །

༡ <<བགྱིས་>> - <<རང་>> + དང་།
༢ <<རང་>> ཡིས། <<ཙ་>> ཡི།

གཟུགས་སྐྱ་སོགས་གསལ་བར་མཚོང་བ་དང་ཚོས་བ་སོགས་ལ་མིག་དབང་
སོགས་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དེ་ཡིས་དོན་དམ་པར་
རང་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་རང་མཚན་སྐྱའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་སྐྱ་
ཉོག་སྐྱབ་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཉོན་ཉོག་བ་ལ་གཟུགས་གསལ་བར་སྐྱང་དགོས་
པས་གཟུགས་ལྟ་བུ་དབང་པོ་དོན་མེད་ཏུ་འགྱུར་བའོ། །

བཞི་བ་(སྐྱ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་དབང་ཤེས་གྱིས་འཛིན་པ་མི་འཐད་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་དང་།
སྐྱ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་དབང་པོས་འཛིན་ན་བརྗོད་མེད་ཏུ་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་(དངོས་)ནི།

ཙ་བ།

དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །
དབང་པོས་འབྲེལ་བ་འཛིན་མི་སྲིད། །[༣]
དེ་ཡི་འདི་ཞེས་སྐྱེལ་བ་ནི། །
དཔྱོད་པ་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡིན། །

དབང་པོའི་ཤེས་པས་སྐྱ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དོན་ལ་
འབྲེལ་བ་རང་མཚན་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ཡི་མིང་འདི་ཞེས་སྐྱེལ་བའི་སྐྱོ་ནི་
ཚོས་ཅན། འདིས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། དཔྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རང་མཚན་ལ་དངོས་སུ་བརྗོད་བས་རང་མཚན་ཉིད་བརྗོད་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན།

༡ <<རང>> ཡི། <<ཙ>> ཡིས།

ཙམ།

དང་པོ་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་ཚེ། །
རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ན་ཡང་། །
བདན་ཞི་སྦྱི་ལ་སྦྱོར་བྱེད་དེ། །
མ་སྦྱད་དོན་དུ་འདོགས་ཕྱིར་རོ། །།

དང་པོ་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་ཚེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མངོན་སྲུང་དུ་
བསྟན་ན་ཡང་བདན་ཞི་སྦྱི་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། མ་སྦྱད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་གོ་བའི་དོན་དུ་
བདན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདན་དང་མ་སྦྱད་ཀྱི་དུས་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བའི་སྦྱི་ལ་བདན་སྦྱར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་ཞི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཉེ། བ་ལང་དཀར་
ཟམ་དང་ནག་ཀྱུར་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་། ནག་ཀྱུར་ལ་ཡོད་པ་དེ་དང་
དཀར་ཟམ་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་ཆ་མ་དད་པའི་སློབ་ནས་ཀྱང་དབྱེད་མེད་པའི་སྦྱི་གཅིག་
མེད་ན། རྟེན་ལའང་བ་ལང་དུ་གོ་བར་ཉ་ཅང་མལ་བར་བྱེ་བྲག་པ་འདོད་པ་ཡིན་
ནོ། །རང་ལུགས་ལ་བདན་སྦྱོར་པའི་གཞི་བ་ལང་དཀར་ཟམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བདན་སྦྱར་
བར་བྱ་བའི་དོན་ཚོགས་ལོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བ་ལང་གི་
དོན་སློབ་དེ་ལ་སྦྱོར་ལ། དེའང་བ་ལང་ཞེས་པའི་དངོས་མིང་སྦྱོར་ཞིང་དོན་དེ་ཉིད་
བདན་དང་མ་སྦྱད་ཀྱི་དུས་གཉིས་ཀར་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(སྦྱོར་གྱི་འབྲེལ་བ་དབང་པོས་འཛིན་ན་བདན་དོན་མེད་དུ་ཟམ་བ་)ཞི།

ཙམ།

དབང་པོས་སྐྱ་དང་འདྲེས་པའི་དོན། །

འཛིན་ན་བད་མེད་ཀྱང་རྟོགས་འགྱུར། །

བད་མེད་ཀྱང་བད་མི་ཤེས་པས་ཀྱང་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
དབང་པོའི་ཤེས་པས་སྐྱ་དང་འདྲེས་པའི་དོན་འཛིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་
ཡིད་གཏད་ན་ངེས་རུང་ཡིན་པས། དེ་དབང་ཤེས་གྱིས་འཛིན་ན་བད་ལ་སྟོས་མི་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་འི།

ཙམ།

དབང་པོའི་སྐོ་ལ་རྗེས་འབྲང་'ཡིད། །

མཐོང་སྐྱོར་འདྲེས་པ་རྟོག་མེད་འབྲ། །[༥]

གཞན་དུ་མཐོང་རྟོག་ཡུལ་ཐ་དད། །

ཡིན་ཕྱིར་དོན་རྟོགས་མི་སྲིད་ལོ། །

དབང་པོའི་སྐོ་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཡིད་འདི་གཟུགས་སོ་སྟུང་པ་མཐོང་
སྐྱོར་འདྲེས་པ་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་། ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བས་རྟོག་མེད་འབྲ་བ་ཡིན་
ལ། གཞན་དུ་མཐོང་རྟོག་ཡུལ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པས་རང་མཚན་མ་མཐོང་
དབང་ཤེས་གྱིས་འདིའོ་སྟུང་དུ་མ་ངེས་པས་དོན་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་ལོ་དཔྱོད་པ་པའི་
འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

༡ <<རང>> འབྲང། <<ཙམ>> འབྲངས།

དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཤེས་པ་དུ་མ་གཅིག་ཚར་སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་
དང། རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་ནོ། །

དང་པོ་(ཤེས་པ་དུ་མ་གཅིག་ཚར་སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་)ནི།

ཙ་བ།

རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། །

འཇུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཚར་འཇུག ། [༤]

མཐོང་རྟོག་རྣམས་ཐ་དང་ཡུང་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོག་
བཅས་དང་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད་གཟུགས་ལྟ་བུ་འཇུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་
ཚར་འཇུག་པས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་)ནི།

ཙ་བ།

རིམ་གྱིས་འཇུག་ཡུང་སྤྱར་བ་ལ། །

སྤྱན་པོ་རྣམས་གྱིས་གཅིག་ཏུ་ཞེན། །

འདོད་པ་ལྟར་ཤེས་པ་དུ་མ་གཅིག་ཚར་མི་སྐྱེ་བར་རིམ་གྱིས་འཇུག་ཡུང་
མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དུས་སྤྱར་བ་ལ་སྤྱན་པོ་རྣམས་
གྱིས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(ཤེས་པ་བརྗོད་བྱུང་འདོད་པ་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །

དེས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་མི་རུང་། །^[1]

ཤེས་པ་དེ་ལ་ཚོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པ་མ་བཅད་པར་བརྟེན་མི་རུང་བར་ཐལ།
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེས་ན་ཉེ་བྱེད།

གཉིས་པ་སྐྱི་བརྗོད་བྱུང་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྐྱི་རྗེས་བྱུང་བརྗོད་
བྱུང་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། སྐྱོད་ཅན་བརྗོད་བྱུང་འདོད་པ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་(སྐྱི་རྗེས་བྱུང་བརྗོད་བྱུང་འདོད་པ་དགག་པ)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙམ།

སྐྱ་ཡིས་གསལ་བ་མི་བརྗོད་ཀྱི། །

རིགས་སྐྱི་བརྗོད་མིར་སྐྱོན་མེད་ན། །

རྗོད་བྱེད་སྐྱ་ཡིས་གསལ་བ་མི་བརྗོད་ཀྱི་གསལ་བ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་
རིགས་སྐྱི་བརྗོད་པའི་བྱེད། གསལ་བ་རང་མཚན་ལ་བརྟེན་སྐྱུང་བའི་སྐྱོན་ཁོ་པོ་ཅག་
ལ་མེད་ཅེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙམ།

དོན་ལ་སྐྱི་མེད་ཡོད་ན་ཡང་། །

དེ་ལ་སྐྱུང་བ་དགོས་ལུས་མེད། །^[2]

དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འོན་ལ་སྲོད་འདོད་པའི་སྤྱི་མེད་ལ་ཡོད་ན་ཡང་
དེས་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པས། དེ་ལ་བ་ལང་ལྟ་བུའི་དངོས་མིང་སྐྱར་བ་དགོས་རྒྱས་
མེད་པའི་སྤྱིར། འདིས་བ་ལང་གི་དངོས་མིང་འདོགས་ཤིང་བརྟེན་སྐྱོར་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་
དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དགོས་པར་བརྟེན་པས། བརྟེན་ཡུལ་དང་རང་མཚན་འགལ་བར་
འདོད་པ་ཐོག་ལོག་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཙ་བ།

སྤྱི་དང་འབྲེལ་པའི་རང་མཚན་ལ། །

སྐྱར་བས་རང་མཚན་གོ་ཞེ་ན། །

ཁོ་ན་རེ། སྤྱིས་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་ཀྱང་སྤྱི་དང་འབྲེལ་པའི་རང་མཚན་ལ་བརྟེན་
སྐྱར་བས་རང་མཚན་གོ་ཞེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

དགོས་རྒྱས་མེད་པའི་སྤྱི་བོར་ལ། །

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཉིད་ལ་སྐྱོར། །[༤]

དགོས་རྒྱས་མེད་པའི་སྤྱི་བོར་ལ་གསལ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སྐྱོར་
རིགས་པར་ཐལ། བརྟེན་ཡུལ་དུ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དགོས་པ་གང་ཞིག་སྤྱི་དོན་གཞན་
ལ་དགོས་རྒྱས་མེད་པའི་སྤྱིར།

༡ <<རང>> ཉིད། <<ཙ>> དངོས།

ཙ་བ།

གལ་ཉེ་རང་མཚན་མཐའ་ཡས་ཕྱིར། །

མི་ལུས་ཤེན་འདི་ལའང་མཚུངས། །

གལ་ཉེ་གསལ་བ་རང་མཚན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་བརྟེན་མི་ལུས་ཞེ་ན། འོ་ན་
སྤྱི་དང་འབྲེལ་པའི་གསལ་བ་རང་མཚན་འདི་ལའང་བརྟེན་མི་ལུས་པར་ཐལ། སྤྱི་དང་
ལྡན་པས་གསལ་བ་ཉུང་དུ་མ་སོང་བས་མཐའ་ཡས་བ་སྤྱི་ལྡན་གསལ་བ་ལའང་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སྐྱོན་བརྗོད་བྱུང་འདོད་པ་དགག་པ)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

གངས་ཚན་པ་དང་ཉན་ཐོས་གཉིས། །

སྐྱོན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱུང་འདོད། །^[10]

གངས་ཚན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་གཉིས་སྡེ་མས་སྐྱོན་དང་། ཕྱི་མས་ལྡན་
མིན་འདུ་བྱེད་མིང་དང་མཚན་མས་བསྐྱེད་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱུང་འདོད་དོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་ལ་སྐྱུར་བས། །

འབྲེལ་མེད་གཞུགས་ལ་རྗེ་ལྟར་རྟོགས། །

1 <<བཞིས་>> + སྒྲི།

བུམ་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ལས། །

འགྲེལ་མེད་པ་ལང་མི་རྟོགས་བཞིན། །^[17]

གཞུགས་ལ་གཞུགས་ཞེས་པའི་བདེ་སྐྱེ་ར་བས་གཞུགས་ཅི་སྤྱར་རྟོགས་ཏེ་
མི་རྟོགས་པར་ཐལ། གཞུགས་དང་འགྲེལ་མེད་ཀྱི་དོན་སྦྱི་ཁོ་ན་དང་། མི་ལྡན་པའི་
འདུ་བྱེད་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་ར་བས་ཏེ་སྐྱེ་ར་བའི་སྤྱི་བ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་
ལས་འགྲེལ་མེད་ཀྱི་བ་ལང་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཙ་བ།

འགྲེལ་པ་མེད་ཀྱང་འདྲ་བ་ལ། །

འཇུག་ནས་དོན་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། །

འགྲེལ་པ་མེད་ཀྱང་འདྲ་བ་ལ་འཇུག་ནས་དོན་གསལ་བ་ལ་འཇུག་ཅེ་ན།
དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

འདྲ་བས་འཇུག་ན་ཡུལ་དང་དུས། །

རེས་འགའ་འཇུག་གིས་ཀུན་ཏུ་མིན། །^[18]

འདི་ནི་རྟོག་ཏུ་འཇུག་འཇུག་བས། །

འདྲ་བའི་སྐོ་ནས་འཇུག་པ་མིན། །

ཡུལ་དང་དུས་རེས་འགའ་འཇུག་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པ་འཐད་ཀྱང་དུས་ཀུན་
ཏུ་དོན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་འཐད་པ་མིན་པ་རེས་འགའ་དོན་སྦྱི་དང་། ལྡན་མིན་འདྲ་

བྱེད་ལའང་འཇུག་པར་རིགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དང་གསལ་བ་རང་མཚན་འདྲ་
བས་འཇུག་བའི་བྱིས། དེ་བས་ན་ཁྲོད་འདོད་པའི་བརྗོད་བྱ་གཉིས་དང་གསལ་བ་རང་
མཚན་འདྲ་བའི་སྐོ་ནས་འཇུག་པ་མིན་པར་ཐལ། འདི་ནི་ཉལ་ཏུ་སྤྲིའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་
བྱ་ལ་རང་མཚན་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དཔེར་ན་མཚེ་མ་ལྷ་སྤྱིན་དང་
མཚོད་སྤྱིན་གཉིས་འདྲ་བས་འཇུག་ན། རེས་འགའ་ལྷ་སྤྱིན་ལ་འཇུག་ རེས་འགའ་
མཚོད་སྤྱིན་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང། དབྱེ་བ་དང། དེའི་
དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི།

ཙ་བ།

བད་ལས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན། །[༡༣]

བད་ལས་གོ་བར་བྱ་བ་བརྗོད་བྱའི་མཚན་ཉིད་དང། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
དོན་གོ་བྱེད་ཀྱི་བད་ཡིན་འོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ནི།

ཙ་བ།

འཆད་དང་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི།

དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཞི། །

བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ་འཆད་

དང་འཇུག་པའི་¹དབྱེ་བས་དེ་སྟེང་ལོད་པའི་སྲིད།

ཙམ།

འཆད་ཆེ་རྣམ་པར་བྱེ་བས་མཁས། །

འཇུག་ཆེ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་བས་ཐོབ། །¹⁷⁷

བདེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རི་སྟེང་བཤད་པ་སྟེང་འཇུག་
མེད་ཏུ་གོ་དགོས་ཤིང་། འཇུག་ནས་འཇུག་ན་དོན་མི་ཐོབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ།
འཆད་པའི་ཆེ་རང་སྤྱི་སོ་སོར་རྣམ་པར་བྱེ་བས་གནས་ལུགས་ལ་མཁས་ལ། འཇུག་
པའི་ཆེ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་བས་ཞེན་ནས་ལུགས་པས་དོན་ཐོབ་པའི་སྲིད། རང་འབྲེལ་
སྲིད་དང་བཞི་བ་ལས་འཆད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་དེ་སྟེང་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ཀྱི།
ཐ་སྐྱད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པའི་ཆེ་སྐྱའི་དངོས་ཀྱི་
བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་སྤྱི་མཚན་དང་ཞེན་པའི་སྐྱོན་ས་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་རང་མཚན་
ཡིན་ནོ་ཞེས་¹མཁས་པར་འགྲུང་དོ། །རང་མཚན་སྐྱའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་
པ་དག་འདི་དག་གི་རྩ་འབྲེལ་ཞེས་ཏུ་རྟོགས་ཤིག།

གསུམ་པ་(དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་)ལ་གསུམ། སྐྱའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དངོས་
སོ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་དང་། གཞི་མེད་ལ་འཇུག་ནས་བད་སྐྱོར་བའི་ཚུལ་དང་། འཇུག་
བ་ལ་སྐྱར་བས་རང་མཚན་གོ་བའི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་(སྐྱའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དངོས་སོ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་)ནི།

1 <<བགྱིས་>> <<སྤྱེ་>> <<ཞ་>> <<རྟོན་>> + གང་ཟག་གི།
2 <<བགྱིས་>> + བྱེ་བས།

ཙམ།

དོན་དང་ཤེས་པ་རང་མཚན་ཡིན། །

སྤྱི་འདོད་གཉིས་པོ་མེད་པ་ཡིན། །

དེ་བཞི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པས། །

དམ་པའི་དོན་ཏུ་བརྗོད་བྱ་མེད། །།^{༡༥}

དམ་པའི་དོན་ཏུ་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་མེད་པར་ཐམས། དོན་དང་ཤེས་པ་རང་མཚན་
ཡིན་པས་དེ་དོན་དམ་པར་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན། རང་རིག་དང་གཞན་རིག་མངོན་སྲིད་
དོན་མེད་ཏུ་ཐམས། དོན་སྤྱི་དང་སྤྱི་དོན་གྱི་སྤྱི་རྒྱ་འདོད་གཉིས་པོ་དངོས་པོར་མེད་པ་
ཡིན་པས་དེ་བཞི་དོན་དམ་པར་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་སྤྱིར། འདིར་ཡང་དེ་
དག་དོན་དམ་པར་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་ཅིང་། དེ་བཞི་ཤེས་བྱར་བསྟན་པས་
ཡོད་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲུབ་པ་ལེགས་པར་བཀག་གོ།

གཉིས་པ་(གཞི་མེད་ལ་འཁྲུལ་ནས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་)ནི།

ཙམ།

རྟོག་པ་ངོ་ཤོས་འཁྲུལ་བ་ལ། །

སྤྱི་ཡི་དོན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་ཤར། །

དེ་ལ་སྤྱི་རོལ་དོན་ཏུ་ཞེན། །

དེ་ནི་སྤྱི་ཡི་བརྗོད་བྱར་བཏགས། །།^{༡༦}

དོན་སྤྱི་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་འཁྲུལ་ནས་བརྗོད་པ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་

བ་ངོ་བོས་འཇུག་བ་ལ། སྤེལ་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་དེ་ལ་སྤི་རོལ་དོན་དུ་
ཞེན་པའི་སྤྲོད་དོན་ཞི་སྤྲོ་ཡི་བརྗོད་བྱུང་བའུགས་ལ་དེ་ལ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་དོན་
ཐོབ་པའི་སྤྲིལ། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད་དང། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སློ་
གསུངས་པ་ལྟར། བྱད་བཞིན་ལ་ནག་ལོག་ཡོད་མེད་རྟོག་པའི་ཚེ། མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་
བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བའི་ཚེ། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་
བྱད་བཞིན་དུ་སྤང་ཡང། བརྗོད་པ་བྱུང་བས་སྤང་བ་ལྟར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། དེ་སྤང་
བ་གཞིར་བྱས་ནས་བྱད་བཞིན་རང་མཚན་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སློན་ཡོད་མེད་
རྟོག་བ་ལྟར། སྤྲོ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལྷ་བྱུ་ལ་ཡང་སྤྲོ་མི་རྟག་པའི་
གཟུགས་བརྟན་ཤར་བའི་ཚེ་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྤྲོ་
མི་རྟག་པ་ཡིན་ལོ་སྤང་དུ་ཞེན་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། སྤྲོ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་བ་ཞེན་ཡུལ་
དུ་བྱས་ནས་སྤྲོ་མི་རྟག་གོ་སྤང་དུ་ཞེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་
རིགས་པའི་གསང་ལེགས་”པར་མ་གོ་བར་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ལ་བཤད་བ་བྱེད་
བ་ནི། ལོང་བའི་གར་སྤྲུལ་དང་འབྲེལ། །

གསུམ་པ་(འཇུག་བ་ལ་སྤྲོ་བས་རང་མཚན་གོ་བའི་འཇུག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

འཇུག་པའི་བག་ཚགས་གོ་མས་པ་ཡིས། །
བརྗོད་ཡི་དུས་ན་བསྐྱེས་ནས་སྤྲོ། །
ཐ་སྤྲོད་དུས་ན་འད་དེ་སྤྲོ་གོ། །

༡ <<བཤེས་>> >> ལེགས། <<ས་>> >> ལགས།

དེ་ཕྱིར་འབྲུལ་ཡང་བདེན་པ་¹⁾འཐད། །^[22]

རྟོག་པ་འབྲུལ་ཡང་དོན་བདེན་པ་ཚོལ་པ་འཐད་པར་ཐལ། ལྷང་བཏགས་
གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་གོམས་པ་ཡིས། བདེའི་དུས་ན་ལྷང་བཏགས་
བཤེས་ནས་སྐྱུར། མ་སྐྱད་དུས་ན་འད་དེ་ལྷར་གོ་ཞིང་རང་མཚན་ལ་ཞེན་ནས་ལྷགས་
བས་དོན་ཚོལ་པ་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་²⁾ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་ལ། ལྷི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་
སྤང་བ་དང་། གཟུགས་བརྒྱན་བརྗོད་བྱར་འདོད་ན་ཤེས་པ་རང་མཚན་དང་མཚུངས་
པ་སྤང་བ་དང་། སེལ་བ་ལ་བད་སྐྱོར་ན་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་
དང་། བརྗོད་བྱ་དོན་རང་མཚན་པ་མེད་ན་མ་སྐྱད་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་།
ཆད་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་གོ་བས་འབྲུལ་བ་³⁾མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(ལྷི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་)ལ་ཚོད་པ་ལོ།

ཅ་བ།

སྐྱོད་པ་གཞན་ལས་ལྷོག་ན་ལོ། །

དངོས་པོ་བརྗོད་བྱར་འཇུག་ཞེ་ན། །

རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་ལྷང་བའི་སྐྱོད་པ་དེ་གཞན་ཤིང་མ་
ཡིན་པ་ལས་མི་ལྷོག་ན། ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་པར་འགལ་ལ། ལྷོག་ན་ནི་དངོས་

1 <<ཕྱི>> ལ། <<ཅ>> <<ཞ>> <<ཉ>> སས།
2 <<བཤེས>> <<རང>> + <<ས>> -
3 <<བཤེས>> + མི་འཐད་པ།

སོ་བཟོད་བྱར་འགྲུར་བས་སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་བཟོད་པའི་སྤྱོད་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།

དེ་དག་ག་པ་ནི།

ཙ་བ།

དམ་པའི་དོན་ལ་མི་སྤྲོད་ཀྱང་། །

སྤྲོད་པར་སྤང་བ་འཁྲུལ་བ་ཡིན། །[174]

སྤྱི་ནི་འཁྲུལ་བར་མི་འདོད་པས། །

དེས་ན་དེ་དག་ག་ལ་མཚུངས། །

གཟུགས་བརྟན་བཟོད་བྱར་འདོད་པ་དང་སྤྱི་དོན་གཞན་བཟོད་བྱར་འདོད་པ་
དེ་དག་སྤྱོད་ག་ལ་མཚུངས་ཏེ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པར་སྤང་བ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་པ་འདོད་པ་ནི། སྤྱི་ནི་རྗེས་ཡོད་དང་དེར་
འཛིན་གྱི་སློབ་འཁྲུལ་བར་མི་འདོད་པས་དེ་ལ་གཞོད་པ་འཇུག་པ་དེས་ནའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ (གཟུགས་བརྟན་བཟོད་བྱར་འདོད་ན་ཤེས་པ་རང་མཚན་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་)ལ་རྩོད་
པ་ནི།

ཙ་བ།

རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་བཟོད་ན་ནི། །

ཤེས་པ་བཟོད་བྱར་འགྲུར་ཞེ་ན། །[175]

རྫོང་བྱེད་གྱི་སྤྲས་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་བཟོད་ན་ནི་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན་
པས་ཤེས་པ་རང་མཚན་བཟོད་བྱར་འགྲུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་རྣམ་འགྲེལ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙམ་བ།

རང་མཚན་སྡོག་པ་བརྗོད་བྱ་མིན། །

འཇུག་པས་བརྟགས་པ་དངོས་མེད་ཡིན། །

དེས་ན་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ། །

འདི་ག་རྟེན་གཞུག་སྤྱིར་སྤྱར་བར་བད། །^[༡༧]

ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་གཟུང་ནུམ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཆ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་འདི་ག་རྟེན་
གཞུག་པའི་སྤྱིར་བྱ་སྤྱིར་བར་བད་པའི་སྤྱིར་དང་། རང་མཚན་སྡོག་པ་རྟོག་པའི་
གཟུགས་བརྟན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བརྗོད་བྱ་མིན་ལ། འཇུག་པས་རྟོག་པའི་གཟུགས་
བརྟན་དངོས་མེད་ཡིན་པ་དེས་ན་ཤེས་པ་བརྗོད་བྱར་ཐལ་བའི་སྡོག་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་(སེལ་བ་ལ་བརྗོད་ན་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ)ལ་ཚད་པ་ནི།

ཙམ་བ།

སེལ་བའི་སྤྱི་ལ་བརྗོད་ན། །

ལྡན་པ་མིན་དང་མཚུངས་ཤིང་། །

རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སེལ་བའི་སྤྱི་ལ་བརྗོད་ན།

༡ <<རང>> བརྟགས། <<ཙམ>> བརྟགས།

༢ <<བགྱིས>> འཇུག

ལྷན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་བརྗོད་བྱུང་འདོད་པ་ལ་ཉེས་པ་བཀོད་པ་དང་མཚུངས་¹⁾ཞེ་
ན།

དེ་དགག་པ་ནི།
ཙྴ་བ།

དོན་སྤྱི་གལ་ཉེ་རྗེས་གྲུབ་ན། །
ཁྱོད་བདེན་འོན་ཀྱང་དངོས་མེད་ཡིན། །^[27]

དེ་སྤྱིར་སེལ་བ་ཡུལ་མེད་ཅེས། །
ཤེས་ན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མེད། །

གཟུགས་བརྟན་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཁས་
ལྡངས་པ་དང་། ལྷན་པ་མིན་འདུ་བྱེད་དེར་ཁས་ལྡངས་པ་སྤྱོད་མི་མཚུངས་པར་ཐལ།
དོན་སྤྱི་གལ་ཉེ་རྗེས་སུ་གྲུབ་ན་ཁྱོད་བདེན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། སེལ་བ་དངོས་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་ཅེས་ཤེས་ན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དངོས་
པོར་མེད་པའི་སྤྱིར་ལྷན་པ་མིན་འདུ་བྱེད་དང་མི་མཚུངས་པར་གྲུབ་སོ། །

བཞི་པ་(བརྗོད་བྱ་དོན་རང་མཚན་པ་མེད་ན་མ་སྤྱད་རྒྱུ་ཆད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་)ལ་ཚོད་པ་ནི།
ཙྴ་བ།

བརྗོད་བྱ་མེད་ན་འཁྲུལ་བ་གསོ་བ། །
ཡིན་སྤྱིར་མ་སྤྱད་འཛིག་ཅེ་ན། །^[28]

1) <<གྲིས་>> མཚུངས། <<རང་>> མཚུངས་སོ།

སྐྱེ་བ་རྫོང་བྱ་དངོས་ཐོང་མེད་ན་འཇུག་པ་གསོག་རྒྱུ་ལ་བསྐྱེ་བའི་ཚོས་
ཅན་ཡིན་པའི་སྲིར་མ་སྣང་འཇུག་མེད་ཐམས་ཅད་འཇིག་ཅེ་ན།
དེ་དགག་པ་ནི།
ཙ་བ།

འཇུག་པའི་སྐྱོན་ནས་རང་མཚན་ལ། །
འཇུག་སྲིར་མ་སྣང་འཇུག་པ་ཡིན། །

མ་སྣང་སྐྱོན་མེད་འཇུག་པ་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་འཇུག་པའི་སྐྱོ་
ནས་རང་མཚན་ལ་འཇུག་ཅིང་ཞུགས་པ་ལྟར་དོན་ཐོབ་པའི་སྲིར།
ལྷ་བ་(ཆད་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་གོ་བས་འཇུག་པ་མི་འཇུག་པ་སྣང་བ)ལ་ཙེད་པ་ནི།
ཙ་བ།

ཆད་བྱས་འབྲེལ་བས་ཀྱི་གོ་བ་ལ། །
འཇུག་པའི་འབྲེལ་བ་མི་དགོས་སོ། །^༡ [༡༣]

དོན་དེའི་མིང་འདིའོ་ཞེས་བརྟེན་ཆད་བྱས་པའི་འབྲེལ་བས་དོན་གོ་བ་ལ་འཇུག་
པའི་འབྲེལ་བ་མི་དགོས་སོ། །^༢
དེ་དགག་པ་ནི།

༡ <<བགྱིས་>> ལྷན། <<ས་>> ལྷན།
༢ <<རང་>> ཐམས། <<ཙ་>> ལ།
༣ <<ཐོད་>> ལོ། ། <<རང་>> ལོ། །
༤ <<བགྱིས་>> ལོ། །

ཙ་བ།

རང་མཚན་དང་ནི་དོན་སྦྱིང་དང་། །
གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་སྟེ། །
གསུམ་པོ་གང་ལ་ཚད་བྱས་ཀྱང་། །
འཇུག་པ་མེད་ན་བདེ་མི་འབྱོར། །^[༡༤]

བདེ་ཚད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དེ་སྦྱིང་རང་མཚན་ལ་ཟེར་ན། ལུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་བཀོད་
པའི་སྦྱོན་ཡོད་ལ་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ལ་བརྗོད་པའི་སྦྱོན་ཡོད་
པས་བདེ་སྦྱོར་བརྟོག་པ་འཇུག་པ་ལ་སྟོས་ཏེ། རྟོག་པ་འཇུག་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་བདེ་
ཚད་བྱས་པའི་འབྲེལ་པས་དོན་གོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་མཚན་དང་ནི་དོན་སྦྱིང་
དང་གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པས་ཏེ། གསུམ་པོ་གང་ལ་བདེ་ཚད་བྱས་ཀྱང་འཇུག་
པ་མེད་ན་བདེ་མི་འབྱོར་བའི་སྦྱིང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་ཁྱོད་རང་
ཡང་སྟོ་སྦྱིང་ཞབས་ལུས་པ་ལ་མིང་བུམ་པ་ཞེས་བདེ་ཚད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

འདིར་ནི་རང་མཚན་གསུགས་བརྟན་གཉིས། །
གཅིག་ཏུ་འཇུག་དུ་གཞུག་པའི་སྦྱིང་། །
གཞན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་ཚད་བྱེད། །
འཇུག་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པར་འབྱུང། །^[༡༥]

༡ <<བགྲིས་>> <<རང་>> +ཕྱེད།

མི་མཚུངས་ཏེ་རྟོག་པ་འབྲུལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་མིང་དོན་གྱི་བརྗོད་ཆད་བྱེད་
བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མུ་རོལ་མཐོང་བ་སྤང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་འདིར་མི་རང་
མཚའ་དང་དེ་སྤང་གི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་གཅིག་དུ་¹འབྲུལ་དུ་གཞུག་
པའི་སྤྱིར་བཏང་ལེས་པའི་ཚན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱེད་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཉན་
བ་པོ་འབྲུལ་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར།

སྤྱིར་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

ཅ་བ།

སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མེད། །
ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་རང་མཚའ་ཡིན། །
འབྲེལ་བ་འབྲུལ་བས་བྱས་ན་ཡང་། །
འཇུག་པའི་སྤྱིས་བྱ་བསྟུ་བ་མེད། །^[36]

ཅས་བྱ་བའི་བསྟུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོར་མེད་དེ། རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཅ་མ་
དུ་ཐད་པའི་སྤྱིར། བརྗོད་བྱས་པའི་ཆེ་རྟོག་པ་ལ་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དངོས་སུ་སྤང་
བ་ལ་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཞེས་བྱ་ཡི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་བརྟན་ཡིན་ན་དངོས་
མེད་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ལོ། །རང་མཚའ་སྤྱིར་བརྗོད་བྱར་མི་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་རང་མཚའ་བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། རང་མཚའ་སྤྱིར་བརྗོད་བྱར་མི་རུང་བར་འདོད་པ་ནི་ཚོལ་གྱིས་སྤྱེ་

༡ <<བགྱིས་>> <<རང་>> + <<ས་>> -

བདུན་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་¹འགོག་འདོད་པར་ཟད་དོ། །བདད་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་
འཇུག་བས་བྱས་ན་ཡང་དོན་མི་ཐོབ་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་
དོན་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱེས་བུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྐྱས་པ། དམ་པའི་དོན་ཏུ་
བརྗོད་པ་ཀུན་གྲུལ་ཡང་། །ཐ་སྐྱད་སྐོ་ནས་དོན་ལ་མ་ཚོངས་པ། །ངེས་ཚིག་སོ་སོ་
རིག་པ་སྐྱེད་པའི་ཐབས། །བརྗོད་བྱ་ཚོད་བྱེད་རྣམ་བཞག་ལེགས་པར་བཤད། །བསྐྱུ་
བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉེས་པ་ལེ་འུའི་མཚན་བསྟན་བཞི།
ཅུ་བ།

ཚང་མ་རིགས་པའི་གཉེར་ལས་བརྗོད་བྱ་དང་ཚོད་བྱེད་བཟག་
པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་ལྟ་བུའོ། ། །

ཚང་མ་རིགས་པའི་གཉེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིང་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས། བརྗོད་བྱ་དང་ཚོད་བྱེད་བཟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་
པའོ། ། །

འབྲེལ་པ་བཟག་པ།

བཞི་པ་འབྲེལ་པ་དང་འགལ་བ་བཟག་པའི་ཚུ་ལ་ལ་གཉེས། འབྲེལ་པའི་རྣམ་བཞག་
བཤད་པ་དང་། འགལ་བའི་རྣམ་བཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(འབྲེལ་པའི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་
)ལ་གཉེས། ལེ་འུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེ་འུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ལེ་འུའི་

1 <<བགྱིས་>> + བ།

གཞུང་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྡོན་དུ་འགལ་འབྲེལ་བཤད་
པའི་ཀླུ་མཚན་དང་། འབྲེལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྡོན་དུ་འགལ་འབྲེལ་བཤད་པའི་ཀླུ་མཚན་)ནི།

ཙ་བ།

དགག་དང་སྐྱབ་པ་ཇི་སྟེད་པ། །

འགལ་འབྲེལ་ཉིད་ལ་ལྟོས་པས་ན། །

ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་ཡི། །

སྡོན་དུ་འགལ་འབྲེལ་དབྱེད་པར་བྱ། །^[7]

ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་ཡི་སྡོན་དུ་འགལ་འབྲེལ་དབྱེད་པར་བྱ་
རིགས་ཉེ། དགག་བྱ་འགོག་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ་ཇི་
སྟེད་པ་འགལ་འབྲེལ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ལྟོས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་
གང་དུ་འཇུག་ཀྱང་གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་འགལ་འབྲེལ་ངེས་པའི་
སྡོན་ལེགས་པར་མ་ཤེས་ན། ལུན་དོ་འཕེན་པ་དང་འབྲ་བས། ཞེ་ཐག་པ་ནས་སྐྱབ་
པ་བྱེད་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲད་པར་དུ་འང་འགལ་འབྲེལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་
དགག་པ་དང་། ལྷོ་ངོར་སྐྱབ་པ་དང་། འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་(འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། ལྷིང་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་
པའོ། །དང་པོ་(ལྷིང་དགག་པ་)ལ་གཉིས། འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། གཞན་ཀྱི་འདོད་པ་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་(འགོག་པའི་རིགས་པ་)ཞི།

ཙ་བ།

ཚོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། །

གཅིག་ལ་འབྲེལ་པ་མི་སྲིད་པས། །

རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་པའི། །

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་མེད་ཡིན། །[3]

རང་རང་གི་ངོ་བོ་མ་འབྲེས་པར་སོ་སོ་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
'དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པར་ཐམ། ཚོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་
ཅིང་གཅིག་ལས་མེད་པ་ལ་འབྲེལ་པ་མི་སྲིད་པས་བྱབ་པའི་སྲིར་རོ། །འབྲེལ་པ་
དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་ཅིང་'འབྲེལ་པ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་གསུངས་
བཞིན་དུ། གཞལ་བུ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཙ་བའི་དགོངས་པར་འདོད་
པ་ནི། ཞེ་ཁོ་ན་ཞུགས་པའི་སྟོང་ནད་བྱེད་པ་མིན་ན་བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
ལོ། །འདི་དག་འབྲེལ་པ་བཟླ་བའི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་(གཞན་གྱི་འདོད་པ་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ཞི།

ཙ་བ།

དངོས་མེད་ལ་ཡང་དངོས་འབྲེལ་ཞི། །

1 <<བགྲིས་>> ཐམས་ཅད། <<ས་>> ཐམས།
2 <<བགྲིས་>> ཅིང་། <<ས་>> ཅིག
3 <<བགྲིས་>> ཟླ་བ།

ཡོད་ཅེས་སྐྱེན་པོ་འགའ་ཞིག་སྒྲ། །

དངོས་མེད་ལ་ཡང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་འབྲེལ་མི་ཡོད་ཅེས་སྐྱེན་པོ་
འགའ་ཞིག་སྒྲ། གཅིག་དུ་བྲམ་ལ་སོགས་པའི་དགག་བྱའི་ཚོས་མི་སྲིད་པ་རྣམས་
ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མེད་དགག་ཡིན་པས་དངོས་འབྲེལ་མེད་ཅིང་སྒྲོག་འབྲེལ་ཡང་
མེད་ལ་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྟགས་སྲིད་པར་ཐལ་བས། དངོས་མེད་ལ་ཡང་དངོས་འབྲེལ་
ཡོད་ལ། དེ་བུ་ཉིས་ཀྱི་མི་ཐེན་པས་སྒྲོག་འབྲེལ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་ཞེས་ཟེར་དོ། །དེའི་
དོན་ནི་དངོས་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་པོ་དང་འབྲེལ་ལུལ་གཉིས་ཚོས་གཞན་བསྒྲོག་པ་རྟོག་
པས་བཏགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་གྲུབ་ཅམ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་པར་
འདོད་ལ། དེ་རྣམས་དངོས་པོར་འགྱུར་སྐྱེན་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།
ཅུ་བ།

དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ། །
འབྲེལ་པ་ཡོད་ན་དངོས་པོར་འགྱུར། །^[3]

དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་
ན་འབྲེལ་པ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་དངོས་པོར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་
མིན་པའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཅུ་བ།

༡ <<འབྲེལ་>> ལུ་ཉིས། <<པར་>> ལྟོ་ཐེན།

ཚོས་གང་ཚོས་གཞན་མི་འདོར་བ། །
འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཚན་ཉེ། །
དངོས་པོ་འབྲེལ་མེད་སྤྱིར་དང། །
དངོས་མེད་འོ་མེད་སྤྱིར་མེད། །།^[༧]

ཚོས་གང་ཡོད་ན་རང་དང་ཐ་དད་པའི་ཚོས་གཞན་ཡོད་པས་ཁྱུང་ཅིང་། མི་
འདོར་བ་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤྱི་ལྷན་མཚན་ཉེད་ཡིན་ལ་དེ་དངོས་པོར་མ་
སྐྱུང་བར་ཐལ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་
ཀའི་སྤྱིར་དུ་མ་སྐྱུང་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་རྗེས་ཐ་དད་འབྲེལ་མེད་
པའི་སྤྱིར་དང། དངོས་མེད་དངོས་པོའི་འོ་མེད་མེད་པའི་སྤྱིར་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་
མེད་དོ། །དེ་ལས་ཐ་དད་དེ་བཀག་ན་ཁེགས་པ་དང་དོན་འབྲེལ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོར་དགག་པ་)ལ་གསུམ། བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་དང་དངོས་
པོར་སྐྱུང་བ་དགག་པ་དང། ཉེན་རླུང་དུ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་སྐྱུང་བ་དགག་པ་དང།
དེས་འབྲེལ་བ་རྗེས་སྐྱུང་གཞན་ཡང་ཁེགས་པའོ། །དང་པོ་(བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་དང་
དངོས་པོར་སྐྱུང་བ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་དང། འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་¹ཡོད་པར་འདོད་
པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(དངོས་)ནི།

ཅུ་བ།

བདག་གཅིག་པ་ལ་ཚོས་གཉིས་མེད། །

ཚོས་གཉིས་མེད་ལ་འབྲེལ་མི་སྲིད། །

དེས་ན་བྱས་དང་མི་ཉལ་ལ། །

དོན་གྱི་སྤྲོད་ལ་འབྲེལ་བ་མེད། །[༥]

བྱས་བ་དང་མི་ཉལ་བ་དོན་གྱི་སྤྲོད་ལ་སྤེ་རྗེས་ཀྱི་སྤོད་ལུགས་ཀྱི་དོས་ནས་
འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་བདག་གཅིག་པ་ལ་རྗེས་ཀྱི་དོས་ནས་ཚོས་
གཉིས་མེད་ཅིང་། ཚོས་གཉིས་མེད་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་པ་དེས་ན་འཕྲིད། ལྷ་ར་
བཤའ་བ་སྣང་རྗེས་ཀྱི་དོས་ནས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས། རྗེས་
ཀྱི་དོས་ནས་འབྲེལ་བ་མེད་ལ། བྱས་པའི་རྗེས་དང་མི་ཉལ་པའི་རྗེས་འབྲེལ་མེད་
ཡིན་ཞེས་ཁས་སྐྱབས་པར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་བ་(འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་བ་)འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཅུ་བ།

གལ་ཏེ་བྱས་དང་མི་ཉལ་པའི། །

སྤོག་པ་སྐྱ་ལ་མ་བྱུབ་ན། །

ཚུལ་གསུམ་བྱུབ་པ་མི་སྲིད་པས། །

དོན་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཞེ་ན། །[༦]

གལ་ཏེ་བྱས་བ་དང་མི་ཉལ་པའི་སྤོག་པ་སྐྱ་ལ་མ་བྱུབ་ན། བྱས་པའི་སྐྱ་མི་
ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བྱུབ་པ་མི་སྲིད་པས་རྗེས་ཀྱི་སྤོད་ནས་དོན་ལ་བདག་
གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅི་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙམ་

རྣམ་གཅིག་དོན་མ་སྐྱུན་སྡོམ་པ་རྣམས། །

དོན་ལ་ཡོད་ན་སྡོམ་པ་ནང་། །¹

མ་འབྲེལ་རྟགས་མིན་འབྲེལ་ན་ཡང་། །

རྣམ་གངས་པ་འཕམ་འབྲས་བུར་འགྱུར། །²

སྐྱ་བུས་མི་རྟག་པའི་སྡོམ་པ་ནང་སྐྱུན་མ་འབྲེལ་པར་ཐལ། ལྷན་བདེ་རྣམ་གཅིག་པའི་དོན་མ་སྐྱུན་པའི་སྡོམ་པ་རྣམས་རྣམ་གྱི་རོས་ནས་དོན་ལ་ཡོད་ན་དེའི་རོས་ནས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ལྷན་པ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྣམ་གྱི་རོས་ནས་འབྲེལ་ན་ཡང་དེ་དག་གི་སྐྱ་རྟོག་དང་ཡུལ་རྣམ་གངས་པ་འཕམ་ཡང་ན་ལྷན་པ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེའི་རྣམ་གཞན་གྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(རྟོན་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། ལྷ་འབྲས་གྱི་རྣམ་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པ་དང་། རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་(ལྷ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པ་)ལ་གསུམ། ལྷ་འབྲས་རིམ་གྱིས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་པ་དགག་པ་དང་། ལྷ་འབྲས་ལ་དགག་པ་དང་། ལྷོས་པ་ལ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་(ལྷ་འབྲས་རིམ་གྱིས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་པ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། ལྷ་སྲི་ལ་དགག་པ་དང་། བར་གྱི་སྐྱོར་འབྲེལ་དགག་པ་ལོ། །

1 <<རྟོན>> ནང་། ། <<ཙམ>> <<སྡོམ>> <<ལ>> བ། །
2 <<འབྲེལ>> དག <<ས>> དགག

དང་པོ་(སྐྱེ་བྱེད་ལ་དགག་པ་)ནི།

ཙམ།

སྐྱེ་བྱེད་ལ་དེ་བྱུང་མེད། །

སྐྱེ་ཡོད་ན་གང་རྒྱུང་མེད། །

དེས་ན་དངོས་དང་དངོས་མེད་ལ། །

དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མེད། །[1]

དངོས་པོ་དང་རང་དུས་ན་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་
རྗེས་བྱུང་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེ་བྱེད་ལ་དེ་བྱུང་མེད། སྐྱེ་ཡོད་ན་གཅིག་གི་དུས་ན་
གང་རྒྱུང་མེད་པ་དེས་ན་འི་སྐྱིད། རོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་སྐྱོའི་
ཡུལ་དུ་འཆར་བའི་ཆེ་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་དགོས་ལ། འབྲེལ་བ་རྗེས་སུ་
བྱུང་ན་མེ་དུ་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་དགོས་པས་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་དགོས་
པའོ། །འབྲེལ་བརྟག་གི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་(བར་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེད་ལ་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙམ།

འགགས་པ་དང་ནི་སྐྱེས་པ་ལ། །

སྐྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅེ་ན། །

རིག་པ་ཅན་པ་ན་རེ། མེ་འགགས་པ་དང་ནི་དུ་བ་སྐྱེས་པ་ལ་དེ་གཉིས་འབྲེལ་
བར་བྱེད་པའི་བར་དེར་སྐྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་རྗེས་བྱུང་ཡོད་ཅེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

སྐྱོར་འབྲེལ་རྟག་ན་དངོས་པོ་མིན། །

མི་རྟག་ན་ནི་ཐུག་མེད་འགྲུབ། །[༧]

སྐྱོར་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱི་འབྲན་པར་ཐལ། སྐྱོར་འབྲེལ་རྟག་ན་དངོས་པོ་མིན་ལ་མི་རྟག་ན་ནི་འབྲེལ་བ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ན་དེའི་འབྲེལ་བར་མི་འབྲན་ལ། འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་བར་དེར་ཡང་སྐྱོར་འབྲེལ་རྣམས་གཞན་ཁས་སྲོངས་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྲུབ་བའི་སྒྲིབ།

གཉིས་པ་(རྒྱུད་པ་ལ་དགག་པ)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

གལ་ཉེ་པན་ཚུན་མ་ལྟོས་པའི། །

མི་དུད་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། །

གལ་ཉེ་པན་ཚུན་མ་ལྟོས་པའི་མི་དུད་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

རྒྱུད་པ་རེ་རེ་མཐོང་བས་ཀྱང་། །

གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་བ་དེས་བར་འགྲུབ། །[༡༠]

རྒྱུད་པ་རེ་རེ་མཐོང་བས་ཀྱང་མི་དུད་གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་བ་དེས་བར་འགྲུབ་

བར་ཐལ། ལྷོས་མེད་གྱི་རྒྱང་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(ལྷོས་པ་ལ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། བན་འདོགས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་རྗེས་སྐྱབ་
དགག་པ་དང། མེད་ན་མི་འབྲུང་བ་ཙམ་གྱི་འབྲེལ་བ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་(ལན་འདོགས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་རྗེས་སྐྱབ་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙམ།

རྒྱ་འབྲས་པན་ཚུན་ལྷོས་ནས་པན། །

འདོགས་སྲིར་འབྲེལ་བ་མི་འགལ་ན། །

རྒྱ་འབྲས་པན་ཚུན་ལྷོས་ནས་པན་འདོགས་པའི་སྲིད། འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་
ཡོད་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙམ།

རྒྱ་འབྲས་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ལ། །

པན་བྱ་པན་བྱེད་འཐད་པ་དགལ། [༡༡]

རྒྱ་འབྲས་གཅིག་དངོས་པོར་ཡོད་དུས་ན་གཅིག་ཤོས་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་
པན་བྱ་པན་བྱེད་གྱི་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་པར་སྐྱབ་པ་འཐད་པ་དགལ་སྟེ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། རྗེས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འཐད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(མེད་ན་མི་འབྲུང་བ་ཙམ་གྱི་འབྲེལ་བ་དགག་པ་)ནི། ཚོས་དེ་ལ་མ་ལྷོས་པར་ཐ་
སྟངས་མི་འབྲུང་བ་ཙམ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲེལ་ཡིན་ན། །

གཡམས་གཡོན་སོགས་ཀྱང་འབྲེལ་བར་འབྱུང། །

རྩ་གཡམས་གཡོན་སོགས་ཀྱང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་ཐལ། ཐ་སྣོད་ལ་སྣོད་ས་
མེད་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྩ་གཡམས་གཡོན་གྱི་གཞི་སྣོད་གི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རང་སྣོད་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དུ་ཁས་ལྷངས་ཀྱང་ཉེས་པ་
མེད་དོ། །

ཙ་བ།

དོན་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི། །

འབྲེལ་བ་རྣམས་སྣོད་བརྟགས་པས་ཁྲིགས། [༡༩]

རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མེད་པར་ཐལ།
མེད་རྣམས་ལ་དུས་གསུམ་དུ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་ཅིང་སྣོད་པ་དངོས་པོར་མེད་པས་
རིགས་པས་བརྟགས་པས་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲིགས་པའི་སྲིད།
གཉེས་པ་(རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པ)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

རང་གི་མཚན་ཉིད་འབྲེལ་མེད་ཀྱང། །

རྒྱ་འབྲས་རིགས་ལ་འབྲེལ་ཞེ་ན། །

༡ <<བོད་>> བརྟགས། <<ས་>> བརྟགས།

རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་རྒྱ་ལྷ་འབྲས་རིགས་ལ་འབྲེལ་ཞེན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

རིགས་དེ་རྒྱ་ལྷ་འབྲས་ཉིད་ཡིན་ན། །

སྲར་གྱི་སློབ་ལས་འདས་པ་ལྟ་མེད། །^[13]

དེ་ལས་གཞན་པའི་རིགས་ཡོད་ན། །

སླི་ཡི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟེན་ཉོ། །

རྒྱ་ལྷ་འབྲས་གྱི་རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་མེད་པར་ཐལ། རིགས་དེ་རྒྱ་ལྷ་འབྲས་རང་མཚན་བ་ཉིད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན་དུས་གསུམ་ལ་བཏགས་པའི་སྲར་གྱི་སློབ་ལས་འདས་པ་མེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་རིགས་ཇི་སྲིད་ཡོད་ན་སླི་ཡི་དུས་སླུ་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(དེས་འབྲེལ་བ་ཇི་སྲིད་ཡོད་པའི་རིགས་པ་)ལ་གཉིས། བཀག་ཟེན་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དགག་པ་དངོས་སོ། །

དང་པོ་(བཀག་ཟེན་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་)ནི།

ཙ་བ།

འདིས་ནི་ལྷན་དང་འདུ་བ་དང་། །

1 <<རང་>> འདས་ལ། <<ཙ་བ>> འདལ་བ།
2 <<བཀག་ཟེན་>> དུས། <<རང་>> སྐབས།

ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན། །།^{༡༥}

བྱེད་དང་ཕྱད་པ་ལ་སོགས་པ། །

འབྲེལ་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན། །

འབྲེལ་པ་རྣམས་སྐྱབ་བཀག་པ་འདི་ས་ནི་ཚོས་ཅན། འབྲེལ་པ་གཞན་ཡང་
ཞེགས་ཏེ་ཕྱན་པ་དང་འདྲུ་བ་དང་ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་དང་
བྱེད་པ་དང་ཕྱད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྐྱབ་གྱི་འབྲེལ་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་
པའི་སྦྱིར།

གཉིས་པ་(དགག་པ་དངོས་)ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། བསྐྱུས་ཏེ་དགག་
པ་དངོས་སོ། །

དང་པོ་(འདོད་པ་བརྗོད་པ་)ནི།

ཅ་བ།

འཁར་གཞོང་ལ་ནི་རྒྱ་ཕྱག་བརྟེན། །

དེ་ནི་ཕྱན་པའི་འབྲེལ་ཞེས་ཟེར། །།^{༡༦}

རྣམས་ཐ་དང་དུས་མཉམ་ཡང་འཁར་གཞོང་ལ་ནི་རྒྱ་ཕྱག་བརྟེན་པ་དེ་ནི་ཕྱན་
པའི་འབྲེལ་པ་ཞེས་ཟེར་ལ།

ཅ་བ།

རྟག་པའི་རྟེན་ལ་མི་རྟག་པ། །

འབྲེལ་པ་འཕྲོད་པ་འདྲུ་ཞེས་གྲགས། །

བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། སྤྱི་རྟག་པའི་རྟེན་ལ་ཅ་ཅུན་སོགས་མི་རྟག་པ་འབྲེལ་བ།
འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་ཞེས་བྲག་གོ།

ཙ་བ།

བྱས་དང་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ།

དོན་གཅིག་ལ་ནི་འདུ་ཞེས་སྒྲ། [༡༦]

བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱའི་དོན་གཅིག་ལ་ནི་འདུ་བ་འཕྲོད་པ་
འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་ཞེས་སྒྲ་ལོ།

ཙ་བ།

ཐ་དང་གཞན་གྱིས་གཞན་གོ་བ།

ཁྱད་པར་བྱེད་ཚོས་འབྲེལ་ཞེས་འདོད།

རྗེས་ཐ་དང་གཞན་གྱིས་གཞན་གོ་བ་དབྱུག་པས་དབྱུག་པ་ཅན་དུ་གོ་བ་ལྟ་
བྱ་ཁྱད་པར་བྱེད་ཚོས་གྱི་འབྲེལ་པ་ཞེས་འདོད་དོ།

ཙ་བ།

འགགས་པའི་རྒྱ་དང་ད་ལྟར་གྱི།

འབྲས་བུ་འབྲེལ་པ་སྐྱོར་འབྲེལ་ལོ། [༡༧]

འགགས་པའི་རྒྱ་དང་ད་ལྟར་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲེལ་པ་སྐྱོར་འབྲེལ་ལོ།

ཙ་བ།

༡ <<བགྱིས་>> འགག <<རང་>> འགགས།

བདག་དང་བྱ་བ་རྣམ་གཉིས་ལ།

བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ལོ།

བདག་ཉལ་བ་དང་འགྲོ་ལོང་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམ་གཉིས་ལ་བྱ་བ་དང་བྱེད་
པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ལོ།

ཙམ་པ།

མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ལ།

སྤང་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེད། [༡༧]

མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་མིག་དང་གཟུགས་སྤང་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་
ཞེས་ཟེད་དོ།

ཙམ་པ།

ཇི་ཞོལ་ཁྱོ་ལྷག་ལ་སོགས་ཀྱང་།

འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཚོངས་བ་སྟུ།

བྱ་ཚོད་དང་འཕྱི་བ་སོགས་ལ་ཇི་ཞོལ་དང་། ལུར་བ་ཁྱོ་ལྷག་ལ་སོགས་ཀྱང་།
འབྲེལ་བ་གཞན་ཡིན་ཞེས་ཚོངས་བ་སྟུ་ལོ།

གཉིས་ལ་(བསྐྱུས་ཉེ་དགག་བ་དངོས་)ལ་གཉིས། འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་བ་དང་།
རྒྱོད་རྒྱུ་ལྱུང་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའོ།

དང་པོ་(འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་བ་)ཞི།

ཙམ་པ།

དོན་ལ་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་ནི། །

གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་པས་ཁེགས། །^[174]

དོན་ལ་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་ན་ཐ་དད་མེད་
བས་འབྲེལ་བ་མེད་ལ། ཐ་དད་ཡིན་ན་འདྲེ་བ་མེད་པས་རྗེས་ཀྱི་དོས་ནས་གཅིག་དང་
ཐ་དད་བརྟགས་པས་ཁེགས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(ཚོའོར་གྲུབ་ཀྱང་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

ལྡན་པ་སོགས་ལའང་གཞན་སེལ་གྱིས། །

སྐྱེལ་ན་གོ་བྱེད་ཡིན་ཞེ་ན། །

ཚོད་འདོད་པ་ལྟར་ལྡན་པ་སོགས་ལའང་གཞན་སེལ་གྱིས་སྐྱེལ་ན་གོ་བྱེད་
ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

ལྡན་པ་ཙན་སོགས་གཞོད་བྱེད་ཡོད། །

གཞོད་བྱེད་མེད་ན་གཉིས་སོར་འདུས། །^[180]

ལྡན་པ་ཙན་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལུང་གསུམ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྡན་པ་ཙན་
སོགས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་ལ། གཞོད་བྱེད་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་
ན་གཉིས་སོར་འདུས་པའི་སྲིད།

ཙ་བ།

ཇི་སྟེང་གཞོན་པ་ཡོད་ཅེ་ན། །
གཞན་ཡང་གུངས་ཅན་འདོད་པ་ཡི། །
སྟུགས་གོང་དང་ནི་མེ་བཞིན་དུ། །
འབྲེས་པས་རྣམ་ཉི་ཤེས་མེད་ཅེ་ན། །^[17]

ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བོར་བ་ཡི། །
ངན་རྟོག་པལ་ཆེར་སློབ་པོ་ལེན། །
སྟུགས་སློབ་བཏང་ནས་སྟུགས་པ་ལ། །
ཁྱི་ལས་གཞན་པ་སྲུ་ཞིག་ཟ། །^[18]

བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སྲུ་བཅད་པའོ། །

འཁར་གཞོང་དང་རང་ནང་གི་རྒྱ་ཤུག་སོགས་སྲ་ཕྱི་བ་རྒྱ་འབྲས་མཚན་ཉིད་
པ་ཡིན་ལ། བདག་ལ་སོགས་པའི་རྟག་པས་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མི་སྲིད་པ་
དང་། མིག་ཤེས་སྡེད་པའི་རྒྱན་གསུམ་པོ་ཡང་འབྲེས་པ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པས་
འབྲེས་མེད་ཡིན་ལ། རྣམ་དེས་ལས། ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་རྒྱ་འབྲས་སྲུ་
བཞག་པ་ནི་སྲ་ཕྱི་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དུས་མཉམ་པ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་
ཚོས་ཅན། ཁྱོད་བྱེ་བྲག་པ་འདོད་པ་ལྟར་རགས་པའི་ཆ་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་

༡ <<ནོར་>> བས་རྣམ། <<ཙ་>><<མེ་>><<ལ་>> བ་རྣམས།

གྱི་དོན་རགས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆ་རྒྱས་ཐ་དད་ཏུ་
མ་མེད་པའི་སྲིད། ཉགས་ཁས་སྒྲངས་སོ། །དེས་ན་རིགས་པ་སྒྲུབ་སྒྲུང་རང་ལུགས་
ལ་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་པས། ཚོས་གྱི་གྲགས་པས་བོར་བ་ཡི། །དེ་ཉོན་ལ་ལ་
ཆེར་སྒྲུབ་སོ་ལེན་པ་ལོ། །སྒྲུགས་སྒྲུབ་བཏང་ནས་སྒྲུགས་པ་ལ། །ཁྱི་ལས་གཞན་པ་
སྲུ་ཞིག་ཟ། །དེ་དང་འདྲ་བར་བསྒྲུབ་ལོ། །

གཉིས་པ་སྐོ་ངོར་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། སྐོས་ཇི་སྟར་སྐྱེལ་བའི་ཚུལ་
དང། ཚོད་པ་སྒྲང་བའོ། །

དང་པོ་(སྐོས་ཇི་སྟར་སྐྱེལ་བའི་ཚུལ་)ནི།

ཅ་བ།

ནམ་ཉོན་ལུལ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི། །

མ་སྟད་བཞིན་ཏུ་དབྱེ་བསྐྱུ་དང། །

སྲ་སྲི་ཉོན་པས་སྐྱེལ་བ་ཡིས། །

འཇུག་ལུལ་བསྐྱབ་སྲིད་འབྲེལ་བར་འཐད། །[༡༣]

སྲ་བྲས་མི་ཉག་པ་གསུམ་རྒྱས་གྱི་ངོས་ནས་ཐ་དད་ཏུ་མེད་ཀྱང་འབྲེལ་བ་མ་
གྲུབ་པའི་སྐོན་མེད་བར་ཐལ། རྣམ་ཉོན་ཐ་དད་པའི་ལུལ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་སྟད་
བཞིན་ཏུ་སྐོན་པ་ཐ་དད་པའི་སྐོན་པ་སྐོན། །བྲས་པའོ། །མི་ཉག་པའོ། །ཞེས་དབྱེ་བ་
དང་རྒྱས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུ་བ་དང། སྲ་སྲི་ཉོན་པས་སྐྱེལ་བ་ཡིས་འཇུག་བསྐྱབ་ཅུས་
བས་འབྲེལ་བར་འཐད་པའི་སྲིད། རྒྱས་གཅིག་ཡིན་ཡང་དངོས་པོའི་དེ་ལོན་ཉིད་
ཉོན་པ་པ་དང། དེ་ལ་བཞེན་ནས་ལམ་བཟོད་པའི་ཆེད་ཏུ་འབྲེལ་བ་དང་ཉགས་སྐོར་

དོན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤད་མཚན་པ་ཡིན་ནོ། །རྟེན་བྱང་འབྲེལ་ཡང་དངོས་པོར་མེད་
གྲང་། དག་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་རྒྱ་འབྲས་རང་གི་ལོ་ལོ་འཛིན་སའི་མངོན་སུམ་སྲ་
ཕྱི་སྤྱད་གསུམ་ལྟོས་ནས་རྒྱ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ངེས་གྱི་
རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ཚོད་པ་སྤང་བ)ལ་གཉིས། བདག་གཉིས་འབྲེལ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་དང་།
རྟེན་བྱང་འབྲེལ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(བདག་གཉིས་འབྲེལ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

- བྱས་དང་མི་རྟག་སློབ་སྦྲེལ་བ། །
- དོན་ལ་བྱལ་ན་དོན་འབྲེལ་ཡིན། །
- དོན་ལ་དེ་དག་མ་བྱལ་ན། །
- དོན་གྱི་སྦྱལ་བྱེད་མིན་ཞེ་ན། །^[37]

བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་སློབ་སྦྲེལ་བ་དོན་ལ་བྱལ་ན་དོན་རང་མཚན་དུ་བྱུང་
སའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་པས་འབྲེལ་པ་དངོས་པོར་མེད་པ་འགྲུལ་ལ། དོན་ལ་དེ་དག་མ་
བྱལ་ན་རང་མཚན་གྱི་སྦྱལ་བྱེད་མིན་ཞེ་ན།

དེ་དག་ག་པ་ནི།

ཙ་བ།

བཏགས་¹པ་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། །

མི་འཇུག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས། །

འཇུག་པས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་ན། །

འབྲེལ་པ་ཉིད་རྒྱང་གཅིག་¹ཤོས་མིན། །^[145]

རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་ན་དེ་དེས་བས་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་བྱེད་དུ་
འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་གང་ཞིག་དེས་པའི་
དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྐྱ་རྟག་འཛིན་ལྟ་བུ་དོན་ལ་མི་འཇུག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་
ཡོད་ལ། དོན་ལ་འཇུག་པས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་ན་བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་འབྲེལ་པ་ཉིད་
རྒྱང་། གཅིག་ཤོས་སྐྱ་མ་བྱས་པར་གཟུང་བ་སོགས་ལས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་མི་
སྲིད་པས་མ་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་པ་མིན་པར་འཛོག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(རྟོན་རྒྱང་འབྲེལ་ལ་ཚད་པ་སྤང་བ)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ལོ།

ཙ་བ།

མེད་ན་མི་འགྱུར་དུ་བ་ལ། །

མེད་ན་དེ་ལོ་རྒྱ་མེད་འགྱུར། །

ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡི། །

འབྲེལ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། །^[146]

མི་མེད་ན་མི་འགྱུར་བ་དུ་བའི་རྣམ་ལ་མེད་ན་དུ་བ་དེ་ལོ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ།

1 <<མེ>><<ལ>> བཏགས། <<ཙ>><<ཉོར>> བརྟགས།
2 <<རང>> རྒྱང་གཅིག་<<ཙ>> དེ་ཅིག

ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡི་འབྲེལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན།

དེ་དག་གཤམ་པ་ལྟེ།

ཙམ་པ།

དོན་གྱི་དུ་བ་མེ་མེད་ན། །

མི་འབྱུང་བ་ཅམ་ཡོད་མོད་ཀྱང། །

སྲ་སྲི་བཟུང་ནས་སླེལ་བ་ལྟེ། །

ཉོག་པ་མིན་པས་སླེལ་མི་བྱས། །^[37]

དོན་གྱི་དུ་བ་མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཅམ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ཅམ་གྱིས་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐམ། མེ་དུ་སྲ་སྲི་བཟུང་ནས་སླེལ་བ་ལྟེ་ཉོག་པ་མིན་པས་སླེལ་མི་བྱས་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚང་མ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་སྐྱབ་པ་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(མཚན་ཉིད་སྐྱབ་པ་)ལ་གཉིས། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་(བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། བསྟན་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། དོན་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལོ། །

དང་པོ་(བསྟན་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་)ལྟེ།

ཙམ་པ།

མཚན་ཉིད་དང་ནི་མཚོན་བྱ་དང་། །

སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་འབྲེལ་བ་ཡང། །

འཇུག་བས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། །

བརྟགས་བས་འབྲུབ་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །^[34]

མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང། སྤྱི་བྱེ་བྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཡང་རྟོག་བས་
བརྟགས་བས་འབྲུབ་ཀྱི་གཞན་དུ་རྗེས་སུ་ཡོད་བ་དང་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་བའི་
སྟོན་པ་འབྲུབ་བ་མིན་པར་ཐལ། རོག་སོགས་འདུས་པའི་དོན་འདི་ཉིད་བ་ལང་རོ་
ཞེས་པའི་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་འཇུག་བ་ལ་བརྟེན་བྱས་བས་མཚན་ཉིད་དང་ནི་
མཚོན་བྱ་ཡི་འབྲེལ་བ་དང། ལྟོག་པ་ཆེག་རྒྱུད་དང། ལྟོག་པ་གཉིས་རྫོགས་ཀྱི་སྤྱི་
དང་བྱེ་བྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཡང་འཇུག་བས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ་བཟུང་བ་ལ་བདག་
གཅིག་པའི་བརྟེན་བྱས་བས་འབྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་མེད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(དོན་རྒྱུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ)ལ་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་བདག་གཅིག་པར་གང་
གིས་འབྲུབ་ཅེན།

འདི་ལ་གསུམ། རྟགས་དགོད་བ་དང། སྤྱིར་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱས་པ་དང།
མ་ངེས་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(རྟགས་དགོད་པ)ནི།

ཙ་བ།

གང་ཡོད་དེ་འཇིག་བྱས་པ་བཞིན། །

སྤྱི་ཡང་ཡོད་ཅེས་རང་བཞིན་རྟགས། །

གང་བྱས་པ་དང་དངོས་པོར་ཡོད་བ་དེ་འཇིག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་

ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་པ་དང་དངོས་པོར་ཡོད་ཅེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། བདག་གཅིག་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་གང་
ཞིག་འདིག་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སྦྱོར་བའི་དོན་དེས་པར་བྱས་པ་)ལ་ཚོས་ཅན་སྐྱ་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་སོགས་
ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་རྟག་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ནི། རང་སྐྱེས་པའི་
དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་དོན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་སུ་བྱས་པ་དང་
དངོས་པོ་གང་བཞོད་ཀྱང་རུང་། ཕྱི་ཚོལ་གྱི་སྐྱོ་ངོ་ལ་སྦྱོས་ནས་སྦྱར་བར་
བྱའོ། །སྐབས་འདིའི་འབྲེལ་པར་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་དོན་བྱེད་རུས་པས་བྲབ་པ་
གསུངས་པས། ཡོད་དངོས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དག་ནི་དགོངས་པ་མ་རྟོགས་པ་
ཡིན་ཏེ། རྣམ་དེས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་ལ། རྣམ་དེས་ལས། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་
དོན་བྱེད་རུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ཀྱི་ཡོད་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་དེས་དང་འདིར་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་སེམས་ལྟ་བུ་
དངོས་མེད་དུ་ཐལ། དོན་བྱེད་རུས་སྦོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་བཞོད་ནས་
དེའི་ལན་མཚན་པ་དག་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་དག་ནི་སྐྱ་
རྟོག་སྐྱབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་བཙུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(མ་དེས་པ་སྦྱང་བ་)ལ་གཉིས། ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་དང་། གཞོད་པ་ཅན་
གྱི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་(ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་)ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ་དང་། གཞོད་པ་
སྦྱང་བའོ། །

དང་པོ་(རྟགས་དགོད་པ་)ནི། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག་རང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་

རང་གི་འཇིག་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་ན། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་ཏེས་ཡིན་
པས་ཁྱབ་སྒྲེ། དཔེར་ན་རྒྱ་ཚོགས་ཐ་མས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་བཞིན་དངོས་པོ་ཡང་
ཞེས་སོ། །

ཙ་བ།

སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་འཇིག་པ་ཡིན། །

དེ་ལ་འཇིག་བྱེད་གཞན་མི་དགོས། །^[༡༩]

དངོས་པོ་འཇིག་པ་དེ་ལ་སྐྱེས་འབྱུང་གི་འཇིག་བྱེད་གཞན་མི་དགོས་པར་
ཐལ། སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་སྐྱིད།

གཉིས་པ་(གཞོན་པ་སྐྱང་བ)ལ་གསུམ། མ་གྲུབ་པ་སྐྱང་བ་དང་། མ་ངེས་པ་སྐྱང་བ་
དང་། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྐྱང་བསོ། །

དང་པོ་(མ་གྲུབ་པ་སྐྱང་བ)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

འཇིག་པ་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་སྐྱིད། །

ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཞེ་མ་གྲུབ་སོ། །

བུམ་པ་སོགས་འཇིག་པ་སྐྱེས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱིད།
ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་གྲུབ་སོ། །

དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། འཇིག་པ་སྐྱེས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་། དེས་
ན་ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྐྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱས་བྱེད་ན་ལྟོས་

མེད་གྲུབ་པའི་དཔེ་ལོ།

དང་པོ་(འཇིག་པ་བྱིས་འབྲུང་གི་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་པ་)ནི།

ཙ་བ།

འཇིག་པར་བྱ་རྒྱའི་དངོས་པོ་དང་།

ཞིག་པ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། [༣༠]

འཇིག་པའི་སྐྱ་དོན་འཇུག་མོད་ཀྱི།

གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྒྱ་ལ་མི་དགོས།

འཇིག་པ་བྱིས་འབྲུང་གི་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། འཇིག་པར་བྱ་རྒྱའི་དངོས་
པོ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། འཇིག་པའི་སྐྱ་དོན་འཇུག་མོད་
ཀྱི། དངོས་པོ་འཇིག་པ་རང་རྒྱ་ལས་འཇིག་པ་སྐྱེས། ཞིག་པ་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་པས་
གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་བྱིས་འབྲུང་གི་འཇིག་རྒྱ་ལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དེས་ན་ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཕྱགས་ཚོས་གྲུབ་པ་)ནི།

ཙ་བ།

བྱམ་འཇིག་དངོས་མེད་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས།

དངོས་ནའང་རང་གྲུབ་རྒྱ་ལ་མི་དགོས། [༣༡]

གཞན་རྒྱས་བྱས་པས་དེ་མི་འཇིག།

དེས་ན་འཇིག་པ་རྒྱ་ལ་མེད་གྲུབ།

སྤྱི་སྡེ་འབྲུང་གི་རྒྱ་ལྷན་པའི་འཛིག་པ་དངོས་མེད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་མེད་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྤྱི་སྡེ། འཛིག་པ་དངོས་པོ་བྱེད་ན་འདྲ་འཛིག་པར་
འབྲུང་པ་ལ་སྤྱི་སྡེ་འབྲུང་གི་འཛིག་རྒྱ་ཅི་དགོས། དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་
འཛིག་པའི་རོ་ལོར་རང་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱི་སྡེ། འབྲེལ་མེད་གཞན་རྒྱ་སྤྱི་སྡེ་
པས་བྱམ་པ་དེ་མི་འཛིག་པ་སྟེ། དེ་འཛིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་སྡེ། དེས་ན་དངོས་པོ་
ཚོས་ཅན། རྒྱུ་འཛིག་པ་སྤྱི་སྡེ་འབྲུང་གི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བྱུང་སྟེ། རྒྱུ་འཛིག་
ལས་སྤྱི་སྡེ་འབྲུང་གི་རྒྱ་སྤྱི་སྡེ་འཛིག་པ་དངོས་མེད་དང་དངོས་པོ་ཡང་རྒྱུ་འཛིག་
རྒྱ་སྤྱི་སྡེ་གཅིག་དང་ཐ་དང་གང་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་། རྒྱུ་འཛིག་རྒྱ་ལས་སྤྱི་སྡེ་པའི་སྤྱི་སྡེ།

གསུམ་པ་ (ཞིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱ་སྤྱི་སྡེ་ན་ལྟོས་མེད་བྱུང་པའི་དཔེ)ནི།

ཅ་བ།

འཛིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱ་སྤྱི་སྡེ་ཅེས། །
རྒྱ་ལ་ལྟོས་མེད་འབྲུག་ལ་¹བྱུང། [༣༧]

དངོས་མེད་རྒྱ་ལིས་བྱེད་པ་དང་། །
རྒྱ་ལིས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་བ། །
དོན་མཚུངས་དཔེར་ན་མེད་པ་ལ། །
རྒྱ་དང་ལྟོས་རྒྱ་མེད་པ་བཞིན། [༣༨]

འཛིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱ་སྤྱི་སྡེ་ཅེས་རྒྱ་སྤྱི་སྡེ་འབྲུང་གི་འཛིག་རྒྱ་ལ་ལྟོས་

1 <<ཐོད>> ལ། <<ས>> <<རང>> ལས།

མེད་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་མེད་རྒྱ་ཡིས་བྱེད་པ་དང། རྒྱ་ཡིས་ཅི་ཡང་མི་
བྱེད་པ། རོན་མཚུངས་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་མེད་པ་ལ་ལྟ་བུ་དང་བལྟ་རྒྱ་མེད་པ་
བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(མ་དེས་པ་སྤང་བ་)ལ་གསུམ། ལྲབ་པ་མ་དེས་པའི་དཔེ་དགག་པ་དང།
དེའི་ལན་དགག་པ་དང། ལན་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(ལྲབ་པ་མ་དེས་པའི་དཔེ་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཚོགས་པ་ཚང་ཡང་ལྷ་གྲུ་བཞིན། །

ལྷོས་མེད་འདི་ཡང་མ་དེས་ལོ། །

ས་པོན་ཚུ་ཕྱད་པོ་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཚང་ཡང་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པར་མ་དེས་པ་
བཞིན་དུ། རང་གི་རྒྱ་ལས་གཞན་པའི་འདྲིག་རྒྱ་ལ་མི་ལྷོས་ཀྱང་འདྲིག་པར་མ་དེས་
པས་ལྷོས་མེད་འདི་ཡང་ལྲབ་པ་མ་དེས་ལོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཚོགས་པ་དེ་དག་འགྲུར་བ་ལ། །

ལྷོས་པའི་སྲིད་ན་མ་དེས་མིན། །[༣༥]

དེ་གཉིས་དཔེ་རོན་མི་མཚུངས་པར་ལྲབ་པ་མ་དེས་པ་མིན་པར་ཐལ། ལྷ་

གུ་སྐྱེད་པ་ཚོགས་པ་དེ་དག་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པས་ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཉལ་མ་ཞུགས་
པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(དེའི་ལན་དགག་པ་)ལ་རྩོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

བྱས་པའང་དུས་ལ་ལྟོས་ཤེ་ན། །

བྱས་པའང་འདིག་པར་འགྱུར་བ་རྒྱན་འགྱུར་བའི་དུས་ལ་ལྟོས་པས་ལྟོས་
མེད་མ་གྲུབ་ཅེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

དུས་ལ་ལྟོས་ན་བྱས་པ་དེ། །

འགྱུར་ན་འདིག་པ་ལྟོས་མེད་གྲུབ། །

མི་འགྱུར་སྐར་བཞིན་འདིག་མེད་གནས། །[༣༥]

དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། འདིག་པར་འགྱུར་བ་དུས་ལ་ལྟོས་
ན་བྱས་པ་དེ་རྒྱས་པ་རྒྱང་དུ་ལས་ཆེན་པོར་འབེལ་དགོས་པས་རྒྱས་པ་རྒྱང་དུ་འི་
དགག་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་མ་ཚང་ན་རྒྱས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་ལ།
དགག་རྒྱ་འི་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཚང་ནས་འགྱུར་ན་འདིག་པ་ལྟོས་མེད་གྲུབ་ལ། མི་
འགྱུར་ན་སྐར་བཞིན་སྲིད་ཀྱང་འདིག་མེད་དུ་གནས་དགོས་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(ལན་ལ་རྩོད་པ་སྐར་བ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཚོགས་པ་འགྲུར་མེད་གཅིག་ཡིན་པས། །

གཏུན་ཚོགས་འདི་ནི་མ་གྲུབ་ལོ། །

ས་ས་པོན་སོགས་ཚོགས་པ་འགྲུར་མེད་གཅིག་ཡིན་པས་རྒྱན་འགྲུར་བ་ལ་
ལྷོས་པའི་གཏུན་ཚོགས་འདི་ནི་མ་གྲུབ་ལོ། །

དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། ལྷོས་མེད་མ་
ངེས་པའི་ཚོད་པ་གཞན་སྤང་བལོ། །

དང་པོ་(དངོས་)ནི།

ཙ་བ།

ཚོགས་པས་སྤྱི་ནས་བསྐྱེད་པ་ལྟར། །

གཅིག་སྤྱིར་དང་པོར་¹བསྐྱེད་པར་འགྲུབ། །^[36]

རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་པས་སྤྱི་ནས་སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པ་ལྟར་དང་པོར་ཚོགས་ཚམ་སྤྱི་གྲུ་
སྐྱེད་པར་འགྲུར་བར་ཐལ། སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པ་གང་ཞིག་ཚོགས་པ་འགྲུར་མེད་གཅིག་
ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(དེའི་ལན་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

གཅིག་ཉིད་ན་ཡང་གོགས་ཡོད་སྤྱིར། །

1 <<རང>> བོད་ <<རང>> པོ།

ལྷ་གུ་བསྐྱེད་བར་མི་ངེས་ན། །

འགྲུར་མེད་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་སྐྱེད་པ་ལ་གོགས་ཡོད་པའི་སྲིར་ལྷ་གུ་
སྐྱེད་བར་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

གོགས་ཅན་གོགས་མེད་ཐ་དད་སྲིར། །

གཅིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་གཉིས་སུ་འགྲུབ། །^[32]

ཚོགས་པ་སྡེ་སྲི་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་གཉིས་སུ་འགྲུར་བར་ཐལ། གོགས་
ཅན་གོགས་མེད་སྡེ་སྲི་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྲིར།

གསུམ་པ་(ལྷོས་མེད་མ་ངེས་པའི་ཚོད་པ་གཞན་སྐང་བ)ལ་ཚོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

ནས་ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་སྤྲ་ལུ་ཡི། །

ལྷ་གུ་བསྐྱེད་ལ་ལྷོས་མེད་¹ཀྱང་། །

སྤྲ་ལུའི་²ལྷ་གུ་མི་སྐྱེད་³པས། །

གཏམ་ཚིགས་འདི་ནི་མ་ངེས་ལོ། །^[33]

ནས་ཀྱི་ས་ཐོན་དང་ཚུ་ལུད་བོད་གཤེར་སོགས་ནས་ཀྱི་ལྷ་གུའི་རྒྱ་ཚོགས་

1 <<ཐོད>> <<རང>> མེད། <<ས>> མོད།

2 <<རང>> ལུའི། <<ཙ>> ལུས།

3 <<རང>> སྐྱེད། <<ཙ>> བསྐྱེད།

ས་ལུ་ཡི་ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་པ་རྒྱུན་གཞན་ལ་ལྷོས་པ་མེད་ཀྱང་། ས་ལུ་ཡི་ལྷ་གྲུ་མི་སྐྱེད་
བས་ལྷོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་ཇེས་ལོ། །¹ ལྷན་ཅིག་གེད་རྒྱུན་མཚུངས་
བས་སྐྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་ལོ། །

དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་ལོ། །
དང་པོ་(དངོས་)ནི།

ཙ་བ།

སྤྱི་ལུ་ས་བོན་ལ་ལྷོས་ཕྱིར། །
ལྷོས་མེད་ཡིན་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ། །

ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་ལྷོས་ཀྱི་ཚིགས་ཚོས་ཙ་བ། རྒྱུན་གྱི་ས་ལུ་ཡི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པ་གང་
ལ་འད་ལྷོས་མེད་ཡིན་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ས་ལུ་ཡི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པ་ས་ལུ་ཡི་ས་
བོན་ལ་ལྷོས་པ་གང་ཞིག་ རྒྱུན་ལ་ས་ལུ་ཡི་ས་བོན་མ་ཚང་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(དེའི་ལན་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

བྱས་ཡོད་སྐད་ཅིག་འདིག་པ་མིན། །
འདིག་པའི་རྒྱ་ལ་ལྷོས་ཤེ་ན། །^[34]

འོན་ཀྱང་སྤྱི་ལུ་ཡི་ལྷ་གྲུ་ཅིག་གིས་འདིག་པ་མིན་པར་ཐལ། འདིག་པའི་
རྒྱ་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

1 <<བགྱིས་>> ལོ། | <<ས་>> <<རང་>> ལོ། |

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙམ།

ལྷ་གྲུ་རང་རང་རྒྱ་ལ་སྟོས། །

དངོས་འཛིག་རྒྱ་གཞན་ལ་མི་སྟོས། །

འཛིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱ་མི་དགོས། །

དེས་ན་འཛིག་སྲིད་གཞན་མི་དགོས། །།༡༧།

དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། ཉན་གྱི་ལྷ་གྲུ་དང་ས་སྟེང་ལྷ་གྲུ་རང་རང་གི་
ཉེར་མེན་གྱི་རྒྱ་ལ་སྟོས་དགོས་པས་ས་སྟེང་ལྷ་གྲུ་སྲིད་པ་ས་སྟེང་ས་བོན་ལ་སྟོས་
ལ། དངོས་བོ་འཛིག་པ་རང་གི་རྒྱ་ལ་གཏོགས་རྒྱ་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའི་སྲིད་དང་།
འཛིག་པ་དངོས་མེད་ལ་རྒྱ་མི་དགོས་པ་དེས་ན་འཛིག་སྲིད་གཞན་མི་དགོས་པའི་
སྲིད། དོན་ནི་ཉན་གྱི་ལྷ་གྲུ་ལོ་ཚོ་གས་པས་ས་སྟེང་ལྷ་གྲུ་བསྲིད་ན་ས་སྟེང་ས་
བོན་ལ་སྟོས་དགོས་ལ། ལྷ་ལ་འཛིག་པར་སྲིད་པ་རང་གི་རྒྱ་ལ་ས་གཞན་ལ་མི་
སྟོས་པས་མི་མཚུངས་པའོ། །

གསུམ་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི།

ཙམ།

དངོས་འགས་རྣམས་གཅིག་འགྲུང་བ་དང་། །

དེ་ཉིད་གཞན་དུ་མི་འཐད་དང་། །

ཐོགས་པ་ཅས་ཐོགས་མེད་མཚུངས་པ་ཡི། །

བྱ་རོག་པལ་ཆེར་ནག་པོ་ཡིན་ཡང་དཀར་པོ་སྲིད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་¹པལ་
ཆེར་མི་རྟག་ཡུང་དབང་ལྷུག་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་རྟག་པ་མི་འགལ་ཟེར་རོ།

གཉིས་པ་(དེ་དགག་པ་)ལ་གསུམ། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང་། དེ་རྟགས་ཀྱིས་
སྐྱབ་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་རིགས་ངོས་བཟུང་བའོ།

ཙ་བ།

རྟག་¹དེས་དོན་བྱེད་མི་བྱས་ན།

དངོས་མེད་ཡིན་ཕྱིར་དོན་ལ་མཐུན། [༤༩]

བྱས་དེ་འགྲུར་ན་རྟག་པ་ཉམས་ན།

འགྲུར་པ་མེད་ན་བྱེད་པ་འགལ། ²

དང་པོ་(དེ་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་)ལ་གསུམ།³ རྟགས་དགོད་པ་དང་། རྟགས་སྐྱོར་
དོན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཚོད་པ་སྐྱོར་བའོ།

1 <<བགྱིས་>> > ལོ་<<ས་>> > བ།

2 <<མོད་>> <<རང་>> རྟག་<<ས་>> རྟགས།

3 “རྟག་དེས་དོན་བྱེད།” ཞེས་པ་ནས། “བྱེད་པ་འགལ།” ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚིགས་བཅད་འདིའི་ཚིག་འགྲེལ་ནི་སྐྱར་དཔེ་རྣམས་
སྤེལ་མཛེད་ཡུང། <<རང་>> > དུ་ཚིགས་བཅད་འདི་“བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་” ཞེས་པའི་ས་བཅད་ནང་དངས་ནས་དེའི་འགྲེལ་བ་ནི། “དབང་ལྷུག་
ལ་སོགས་པ་རྟག་པར་འདོད་པ་དེ་ཅི། དོན་བྱེད་མི་བྱས་ན་ཡོད་པར་མིང་བཏགས་ཡུང་དངོས་མེད་ཡིན་པས་མིང་ལ་མི་བཅད་དོ། །གལ་ཏེ་བྱས་ན་
དེས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཆེ་སྐར་གྱི་རང་བཞིན་ལས་འགྲུར་ན་མི་རྟག་པར་འགྲུར་ལ་མི་འགྲུར་ན་དོན་བྱེད་པ་འགལ་ཏེ། དོན་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་
ལས་མ་འགྲུར་པའི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་པ་ལས་སྐོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཙ་བའི་ཚིག་དོན་མཛེད་པར་འཇལ།

4 <<རང་>> > རང་འདིའི་མཚན་ས་སྤྱ། ཨང་དང་པོའི་རྟགས་ཅན་གྱི་མཚན་ཏུ་ཞུས་པ་བཞིན་གོང་གི་ཚིགས་བཅད་ཅིག་
“བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་” ཞེས་པའི་ས་བཅད་ནང་དངས་ནས་དེའི་རྗེས། “གཉིས་པ་དེ་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་ལ། རྟགས་དགོད་པ་དང་། སྐྱོར་པའི་
དོན་ངོས་བཟུང་བའོ།” ཞེས་བྱུང་ཞིང་དར་རྒྱུ་བྱ། “རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་” ཞེས་པའི་ངོས་འཛིན་ཡོད་པ་བཞིན་འོག་ཏུ་དེ་བཟལ་པའི་“གཉིས་པ་ནི་
“ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་མ་རྟེན་པས་འདིར། “དང་པོ་ལ་གསུམ་” ཞེས་སྐྱར་དཔེ་རྣམས་སྤྱི་ཡུང་ཡང་“གཉིས་པ་ལ་གཉིས་” ཞེས་པའི་དོན་དུ་གསལ་
པོ་སྤྲུལ།

5 <<བགྱིས་>> > <<རྟོར་>> + <<ཞ་>> <<ལྷེ་>> -

དང་པོ་(རྟགས་དགོད་པ)ནི།

ཙ་བ།

གང་གང་བྱེད་མིན་དེ་དངོས་མེད། །

མཁའ་བཞིན་རྟག་པའང་བྱེད་པས་སྟོང་། །[༤༣]

གང་དང་གང་དོན་བྱེད་ཅུས་པ་མིན་པ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ།
དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། རྟག་པའང་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་ཞེས་
བཤོ། །

གཉིས་པ་(རྟགས་སྟོར་དོན་གསུམ་རོམ་བརྒྱུད་བ་)ལ་གསུམ། ཚེས་ཅན་དང་། ལྷན་
འབྲེལ་དང་། གཞན་ཚིགས་སོ། །དང་པོ་(ཚེས་ཅན)ལ་གཉིས། རང་ལུགས་དང་། གཞན་
ལུགས་འདྲ་གཤམ་སོ། །

དང་པོ་(རང་ལུགས)ནི།

ཙ་བ།

ཚེས་ཅན་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན། །

ཚེས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། ཚེས་ཅན་སྐྱོད་ལ་རང་མཚན་
དུ་བསྐྱེད་པའི་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ)ནི། འདྲིག་པ་བཀག་ཚམ་ཚེས་ཅན་ཡིན་ཟེར་བ་
དང་། རྟག་པའི་རང་མཚན་འདོད་པ་དང་། སྐྱོད་ཁོ་ནར་འདོད་པ་སོགས་ནི་མི་

༡ <<བགྲེས་>> ལྷན། <<རང་>> བསྐྱེད།
༢ <<བགྲེས་>> ལུགས། <<ས་>> ལགས།

འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་(བསྐྱབ་བྱ)ནི།

ཙ་བ།

དངོས་པོ་བཀག་ཉིད་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས། །

བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐམ། དངོས་པོ་བཀག་པའི་
མེད་དགག་ཉིད་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(གཏན་ཚིགས་)པ་གཉིས། རྩོགས་ཚོས་སྐྱབ་པ་དང་། ལུབ་པ་སྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་(རྩོགས་ཚོས་སྐྱབ་པ་)པ་གསུམ། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་
དང་། ཚེད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(གཞན་ལྷགས་དགག་པ་)པ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་
པ་དགག་པ་དང་། ཚོས་ཅན་འཇམ་བའི་རྟོག་པ་སྤོང་བའི་རང་རིག་གིས་རྩོགས་
ཚོས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

རྩོགས་ཚོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཟེད། །

ཁ་ཅིག་དགག་གཞི་རྟོག་པ་འགྱུར་མེད་ལ་རྟོག་པ་དང་། དགག་བྱའི་ཚོས་
དོན་བྱེད་རུས་པ་འགྱུར་བ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་འཛིན་སྤངས་འགལ་བར་རང་
རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་འགྲུགས་ལ་རྟོགས་པས་རྩོགས་ཚོས་མངོན་སུམ་གྱིས་
འགྲུབ་ཟེད་དོ། །

ཙ་བ།

དགག་བྱ་འཛིན་བ་སྐྱེ་མི་དགོས། །།༧༧།

དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགག་བ་རྟོགས་བ་ལ་དགག་བྱའི་ཚོས་འཛིན་པའི་
ཚད་མ་སྐྱེ་མི་དགོས་པའི་སྲིད།
གཉིས་བ་(ཚོས་ཅན་འདྲེས་པའི་རྟོག་བ་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་སྐྱོགས་ཚོས་བྱུབ་བ་དགག་བ་)ནི།

ཙ་བ།

ལ་ལ་རྟོག་སྐྱོང་གཅིག་ཡིན་ལོ། །

ལ་ལ་རྟོག་སྐྱོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་ནི་ཚོས་ཅན། དེའི་སྐྱེད་དུ་གཏན་
ཚིགས་གཉིས་ཀ་བྱུབ་བ་ཡིན་ལོ། །¹ རྟག་བ་འགྱུར་མེད་ལ་རྟོག་བ་སྐྱོང་བའི་རང་
རིག་གིས་དེའི་ཡུལ་འགྱུར་མེད་དུ་བྱུགས་ལ་བྱུབ་བ་ན། རིམ་དང་གཅིག་ཆར་གྱི་
དོན་བྱེད་བ་ཡང་ཁེགས་ཞེས་པའོ། །

ཙ་བ།

ལོག་རྟོག་ཉིད་ཀྱང་མི་སྲིད་འགྱུར། །

དེ་ལྟ་ན་རྟག་བ་དོན་བྱེད་བུས་པར་དམ་འཆའ་བའི་ལོག་རྟོག་ཉིད་ཀྱང་མི་
སྲིད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟག་བ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་སྐྱོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་
མས་རྟག་བ་དོན་བྱེད་བུས་བ་དེས་པར་ཁེགས་པའི་སྲིད།

གཉིས་བ་(རང་ལྷགས་)ནི།

1 <<བགྱིས་>> ལོ། ། <<ས་>> ལོ། །

ཙམ།

དེས་ན་གཞོན་ཅིག་གིས་སྟོང་ལ། །

དོན་བྱེད་འགོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ། །¹ [༤༧]

དེས་ན་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་སྟོགས་ཚོས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་
 མེད་པར་ཐལ། རིམ་དང་ཅིག་ཚར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱད་
 ཅིག་གིས་སྟོང་པ་ལ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་སྟོན་ དེའི་
 གྲུབ་པ་ནི། དོན་བྱེད་པ་ལ་རིམ་དང་རིམ་མ་ཡིན་པས་དོན་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་དེས་
 པས་འགྲུབ་ལ། རྟག་པས་ཅིག་ཚར་དོན་བྱེད་ན་འགྲུས་སུ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཚར་སྟེ་
 བར་ཐལ་བར་འགྲུར་ལ། དེ་འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་
 བས་འགྲུབ་ཅིང་། རིམ་གྱིས་དོན་བྱེད་ན་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་གྱིས་
 འགྲུར་ན་མི་རྟག་པར་འགྲུར་ལ། མི་འགྲུར་ན་གྱིས་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ་པའི་མཐའ་
 གཞན་དགག་པས་འགྲུབ་པོ། །

གསུམ་པ་(ཚོད་པ་སྐར་བ་)ལ་གཉིས། རྟག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མི་ཁེ་བེགས་པ་
 སྐར་བ་དང་། རང་བཞིན་ལ་མི་ཁེ་བེགས་པ་སྐར་བའོ། །

དང་པོ་(རྟག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མི་ཁེ་བེགས་པ་སྐར་བ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙམ།

རང་བཞིན་རྟག་ཀྱང་གནས་སྐབས་རྣམས། །

1 <<མོད་>> <<རང་>> འགྲུབ། <<ས་>> ལུབ།
 2 <<བགྱིས་>> རྟགས།

འགྲུར་ཕྱིར་དོན་བྱེད་འཐད་ཅེ་ན། །

རང་བཞིན་ཉལ་ཀྱང་གནས་སྐབས་རྣམས་སུ་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་ཉལ་པས་དོན་
བྱེད་པ་འཐད་ཅེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙམ།

གཉིས་པོ་གཅིག་ན་ཚོས་གཉིས་འགལ། །

ཐ་དད་ཡིན་ན་བྱེད་པ་འགལ། །།༧།

དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་གཉིས་པོ་གཅིག་ན་ཚོས་གཉིས་འགལ་
ལ། རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཉལ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་དོན་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རང་བཞིན་ལ་མི་ཞེགས་པ་སྤང་བ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙམ།

སྐད་ཅིག་འདྲིག་པ་མེད་ན་ཡང་། །

རགས་པའི་འགྲུར་བ་ཡོད་ཅེ་ན། །

ཉལ་པ་ལ་སྐད་ཅིག་གིས་འདྲིག་པ་མེད་ན་ཡང་རགས་པའི་འགྲུར་བ་ཡོད་
ཅེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙམ།

དང་པོ་སྐད་ཅིག་མི་འདྲིག་ན། །

རྒྱལ་པོའི་འགྲུར་བ་གལ་མིན། [༧༥]

རྒྱལ་པོ་ལ་དང་པོ་སྐད་ཅིག་གིས་མི་འདྲི་བ་ན་རྒྱལ་པོ་ལ་^༡འགྲུར་བ་གལ་
མིན་དེ། མི་སྲིད་པར་ཐལ། དུས་དང་པོར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་དུས་གཉིས་པར་མི་
སྲིད་ན་རྒྱལ་པོ་འགྲུར་བའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ཁྲུབ་བ་སྐྱབ་བ་ཞི།

ཙ་བ།

དོན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་བཀག་བ་ལ། །

དངོས་པོ་མེད་པས་ཁྲུབ་བ་འགྲུབ། །

རྒྱལ་པོ་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་བཀག་བ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པས་ཁྲུབ་བ་འགྲུབ་
པར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(རྒྱལ་པོ་གི་རིགས་དོས་བརྒྱུང་བ་)^༢ལ་རྒྱལ་པོ་གི་རིགས་གང་ཡིན་ན། ལྷན་
པའི་མཚན་ཉིད་འགོག་ན་དོན་འགོག་བ་དང་། ལྷན་པ་ཉིད་འགོག་ན་ཐ་སྐྱད་འགོག་
བ་ཡིན་འོ། །ཁྲུབ་བ་སྐྱབ་བ་ལ་གཏན་ཚིགས་གཉིས་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ལས་སྦྱོང་དུ། །

༡ <<བགྲུས་>> བསམ། <<རང་>> བཞི།
༢ <<བགྲུས་>> གལ།
༣ འོག་༡༩༡ མཚན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དར་རྒྱུ་དང་<<ཉོར་>> ཅན་ཚོད་པ་སྦྱོང་བ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཅིག་གི་དོས་འདྲིན་
བྱང་ཡང་དེ་དར་རྒྱུ་དང་རང་འགྲུལ་དཔར་ས་གསུམ་ཀར་ཆད་པར་མཛོན་བསམ། ས་བཅད་ཀྱི་ཡིག་རྩུང་<<མྱེ་>> <<ཞ་>> ལྟར་བཞོན་
ལ། དོན་དོ་མར་དབྱེད་པར་འཚལ།

སྟོན་མེད་འཆད་པ་དགོངས་པ་མེན། །

སྟོན་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྟོང་དུ་སྟོན་མེད་འཆད་པ་
དགོངས་པ་མེན་པར་ཐལ། སྟོན་མེད་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད།
ལམ་སྟོང་དུ་སྲེད་ཚུལ་ནི། ཉག་པ་ཚོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། འོན་ཀྱང་པས་སྟོང་
པའི་སྲིད། དེས་སྟོང་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་སྲེད་དུ་མེད་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་ལ།
པ་རོལ་བོས་ཉག་པའི་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་མི་སྲེད་ཀྱང་དེས་འོན་ཀྱང་པ་མི་འགལ་ཏེ།
སྲིད་འབྲུང་གི་འཇིག་རྒྱུས་བྱམ་པའི་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་མི་སྲེད་ཀྱང་། བྱམ་པའི་
འཇིག་པ་སྲེད་པ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་པ་ལ། དེ་སྟོན་མེད་གྱི་ཉག་པ་གྱིས་འགོག་པས་
གཞོན་པ་ཅན་གྱི་སྲོགས་ཚོས་གྱི་ལམ་སྟོང་རྒྱས་པ་དང་། ཁྱབ་པའི་ལམ་སྟོང་
མདོར་བསྡུས་པ་གསུངས་ལ། མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག་དེ་རྣམ་ངེས་གྱི་དགོངས་
པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །

ཙམ།

དེས་ན་ལོག་རྟོག་རྣམ་གཉིས་གྱི། །

གཉེན་པོར་གཏན་ཚིགས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །།༤།

དེས་ན་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྟོན་མེད་དང་། གཞོན་པ་ཅན་གྱི་
ཉག་པ་གཉིས་དགོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུ་སྟེགས་ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་
རྣམས་འཇིག་རྒྱུ་དང་འབྲུད་ན་འཇིག་ལ། མ་འབྲུད་ན་མི་འཇིག་པར་འདོད་པ་དགག་
པ་ལ་སྟོན་མེད་གྱི་ཉག་པ་དང་། དབང་སྡུག་སོགས་སྲིད་དང་འབྲུད་ཀྱང་མི་འཇིག་

བར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཞོན་པ་ཅན་གསུངས་བས་ལོག་རྟོག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་
གཉེན་པོར་གཏན་ཚིགས་རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་དེ་ལྷུང་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་
དང། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ནི།

ཅུ་བ།

རྒྱ་འབྲས་སྤྱུགས་སྤྱུགས་ངེས་ཞེས་ཟེད། །

ཏཱ་ཅང་ཐལ་སྲིད་འདི་མི་འབྲད། །

ཁ་ཅིག་དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་མེ་དམིགས། དེ་ནས་
དུ་བ་དམིགས། དེ་ནས་མེ་མ་དམིགས། དེ་ནས་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་
སྤྱུགས་སྤྱུགས་ངེས་ཞེས་ཟེད་པ་དེ་མི་འབྲད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྲོག་
གིས་ངེས་ན་སྤྱུག་གསུམ་དུ་འདུས་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྲོག་རྒྱ་དང་
ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཡང་ཡོད་པས་ཏཱ་ཅང་ཐལ་བའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་)ལ་གསུམ། རྒྱ་འབྲས་སྲིད་མཚན་ཉིད་དང།
ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(རྒྱ་འབྲས་སྲིད་མཚན་ཉིད་)ནི།

ཅུ་བ།

༡ <<བགྲིས་>> ཅིག<<ས་>> ཅག

རྒྱ་འབྲས་པའ་འདོགས་བྱ་བྱེད་ཡིན། །

རྒྱ་ཡང་ཉེར་ལེན་སྣོན་ཅིག་བྱེད། །།༧༩།

དོན་གཞན་པའ་འདོགས་བྱ་བྱེད་པའ་འདོགས་བྱ་བྱེད། པའ་འདོགས་བྱེད་རྒྱའི་མཚན་
ཉེད་ཡིན་པོ། །རྒྱ་འང་ཚོས་ཅན། གཉིས་སྤྱོད་ཡོད་དེ། ལུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རོ་བོའི་
ལག་རྗེས་འདོག་བྱེད་ཉེར་ལེན་དང། ལྷན་པར་གྱི་ལག་རྗེས་འདོག་བྱེད་སྣོན་ཅིག་
བྱེད་སྣོན་གཉིས་སྤྱོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(རེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་)ལ།

ཙམ།

དེ་ཡང་རྗེས་སྤྱོད་སྤྱོད་གི། །

སྤོན་སྤྱོད་གསུམ་ལས་ལས་ལ་གཉིས། །

རྒྱ་འབྲས་རེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན། མེ་དུ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ན་
སྤྱད་དུང་གི་གཞིར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་དག་འདྲིན་མའོན་སྤྱུལ་བྱུངས་
ཤིག་ཤེ་རྗེས་མེ་དམིགས། དེ་རྗེས་དུ་བ་དམིགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རོ་བོ་འདྲིན་
པའི་མའོན་སྤྱུལ་བྱུངས་ཤིག་ཤེ་རྗེས་མེ་མ་དམིགས། དེ་རྗེས་དུ་བ་མ་དམིགས་
པའི་རྗེས་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་སྤོན་སྤྱོད་གསུམ་ལས་དང། མའོན་སྤྱུལ་སྤོན་དུ་འདྲིན་པའི་མ་
དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་གཉིས་ཀྱིས་རེས་པར་བྱེད་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(ཚོད་པ་སྤྱད་པ)ལ་གཉིས། གཞོད་པ་སྤྱིར་སྤྱད་པ་དང། གཞན་དུ་

༡ <<བཤེས་>> ལུང་ཅིག
༢ <<བཤེས་>> ལུང་ཅིག

འཇུག་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(གཞོན་པ་སྤྱིར་སྤང་བ་)ལྟེ།

ཙ་པ།

མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་ཏུ་ཅང་ཐལ། །

གཞན་དུ་འཇུག་བས་འདྲིར་མི་གཞོན། །^[༡༠]

སྤང་མེད་དུ་གཉིས་མ་དམིགས་བས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས་སྡོག་བའི་མཚན་ཉིད་མི་
འགྲུབ་པ་སོགས་དང་། སྤོང་པའི་རྣམ་འགྲུབ་དང་། ལུན་བའང་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ་བས་
ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་དུ་བ་སྡེ་བར་མཚོར་བའི་གཞན་
དུ་འཇུག་བས་འདྲིར་མི་གཞོན་པར་ཐལ། རེས་སུ་འཕྲོ་སྡོག་གི་སྡོན་ས་རྒྱ་འབྲས་སུ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(གཞན་དུ་འཇུག་པ་སྤང་བ)ལ་གཉིས། ལྷུ་མིན་ལས་མི་སྡེ་བ་དང་། སྡེ་ན་
'རྒྱ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་(རྒྱ་མིན་ལས་མི་སྡེ་བ)ལ་གཉིས། ལྷུ་མིན་ལས་སྡེ་བ་
དགག་པ་དང་། དགག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(རྒྱ་མིན་ལས་སྡེ་བ་དགག་པ)ལྟེ། མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་ཀྱང་དུ་བ་
སྡེ་བར་མཚོར་བས། དུ་བ་མེད་འབྲས་སུ་མ་དེས་སོ་ཞེན།

ཙ་པ།

གང་དག་རྒྱ་མིན་ལས་སྡེ་ས་པ། །

༡ <<བཤེས་>> སྡེ་ན། <<ས་>> སྡེ་ན།

དེ་མི་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མི་ན། །

རྣམ་པ་འབྲས་བུ་འབྲས་བུ་ལ། །

དེ་ཡི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད། །[༥༡]

འབྲས་བུ་ལྷོག་མཁར་ལ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་སྦྱི་ལོ་བཏགས་པས་ཏེ། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་
སྦྱི་ལོ་ལས་སྦྱིས་བའི་སྦོག་ཆགས་ཀྱི་ཁ་རྒྱུངས་འབྲས་བུ་དང་རྣམ་པ་འབྲས་བུ་
འབྲས་བུ་ལ། དུ་བ་དེ་ཡི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད་ཀྱི་དེ་དུ་བ་མིན་པར་ཐལ། གང་
དག་རང་གི་རྒྱ་མིན་པ་ལས་སྦྱིས་བ་དེ་མི་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(བཀགས་པ་མ་མེ་འབྲས་བུ་ལྷོག་པའི་)ནི། རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་སྦྱིས་བས་དེའི་
འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ན། རྫོང་བཏགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་མེ་མ་ཡིན་པར་འགྲུང་རོ་ཞེ་ན།

ཙམ།

རྫོང་དང་ཤིང་སོགས་མེ་རྒྱ་མིན། །

མེ་རྒྱ་མེ་ཡི་རྒྱལ་ཐུན་ཡིན། །

རྒྱལ་ཐུན་གཅིག་ཏུ་སྦྱང་བའི་རྒྱ། །

རྫོང་ཤིང་སོགས་ཡིན་དབང་པོ་བཞིན། །[༥༢]

རྫོང་དང་ཤིང་སོགས་མེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ཐ་དད་
བའི་ཕྱིར། དེ་རྣམ་ལྟར་ཉེར་ལེན་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། མེ་ཡི་རྒྱལ་
ཐུན་རྒྱ་མ་མེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྫོང་ཤིང་སོགས་མེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ་བའི་སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། མེའི་རྒྱལ་ཐུན་གཅིག་ཏུ་སྦྱང་བའི་རྒྱ་རྫོང་ཤིང་སོགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་ཤེས་གྱི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྦྱ་མ་ཡིན་ཡང་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་

ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །

གཉིས་པ་(སྐྱེན་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པ་)ནི།

ཙམ།

ཡང་ན་སྐྱོན་དང་སྤྱི་མ་ཡི། །

རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་ཐ་དད་ཡོད། །

མེ་དང་དུ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡི། །

འབྲས་སུ་དུ་བའི་བྱེད་པར་བཞིན། །[༥༣]

ཡང་ན་སྐྱོན་དང་སྤྱི་མ་ཡི་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་མི་འབྲ་བའི་བྱེད་པར་ཐ་དད་ཡོད་
དེ། དང་པོར་མེ་དང་སྤྱི་ས་དུ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡི་འབྲས་སུ་དུ་བའི་བྱེད་པར་བཞིན་དུ་
ཡོད་པའི་སྤྱི་ད།

གཉིས་པ་འབྲེལ་པའི་མཚན་གཞི་རོས་བརྒྱུད་བ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་
དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ནི།

ཙམ།

རང་མཚན་དང་ནི་སྐྱོད་ལོན་གཉིས། །

འབྲེལ་པའི་མཚན་གཞིར་མི་འབྲད་པས། །

རང་མཚན་དང་ནི་སྐྱོད་ལོན་རྒྱུད་པ་གཉིས་འབྲེལ་པའི་མཚན་གཞིར་མི་འབྲད་
པས་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གོང་དུ་གཞོན་པ་བརྗོད་ཟིན་པའི་སྤྱི་ད།

གཉིས་པ་(རང་ལུགས་)ནི།

ཙ་བ།

སྐྱའི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ།

འབྲེལ་བའི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན། །[༥༧]

འབྲེལ་བའི་མཚན་གཞི་རྣམས་སྲུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱའི་དོན་ལ་
རང་མཚན་དུ་འབྲེལ་བའི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ལ་འབྲེལ་བའི་རང་སྐྱོག་འཐད་པ་ཡིན་
པའི་སྒྲིང།

གསུམ་པ་(ཚོད་བ་སྐྱང་བ་)ནི། ལྟོག་པ་གཅིག་འབྲེལ་བར་ཁས་སྐྱེས་ཀྱས།
འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་ལ་ཡོད་པར་འདོད་ན་སྐྱེ་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།
ལྟོག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་སྐྱོད་མེད་པར་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཚད་མ་དང་དཔྱོད་པ་
སྐྱོགས་ངེས་ངེས་པ་དགག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དགོས་པ་དང་། མི་འཐད་པ་སྐྱང་བའོ། །

དང་པོ་(ཚད་མ་དང་དཔྱོད་པ་སྐྱོགས་ངེས་ངེས་པ་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

བདེ་བྱེད་དགའ་བ་དཔྱོད་པ་ཡིས། །

འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་ཅེས་གྲག།

ཉི་འོག་པ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིས། །

འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པར་འདོད། །[༥༨]

བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་ལགལ་འབྲེལ་གྱི་ཙུ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲུང་
མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་མཐའ་གཞན་དུ་འཇིན་པའི་འདོགས་པ་ལ་སེལ་བའི་དཔྱོད་པ་
ཡིས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་ཅེས་གྲགས་ལ། ཉེ་འོག་བ་རྣམས་ཚང་མ་ཡིས་འབྲེལ་
བ་ངེས་པར་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །ཚང་མ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་དཔྱོད་པ་རྒྱང་བ་དང་།
དཔྱོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཚང་མ་རྒྱང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་
གཉིས་ཀ་ངེས་པར་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་(གཉིས་ཀ་དགོས་པ་)ནི།

ཙུ་བ།

ཚང་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡི། །
གཞན་སེལ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། །
འཇུལ་བས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། །
རྟོག་དཔྱོད་དེ་ཡིས་འབྲེལ་བ་ངེས། །[༤༦]

འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་མེད་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། རེས་སུ་འགོ་ལྷོག་འཇུལ་
པའི་ཚང་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་ཡི། གཞན་སེལ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་སྐྱེད་ཅོན་
ལ་རང་མཚན་དུ་འཇུལ་བས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ་རྟོག་དཔྱོད་དེ་ཡིས་འབྲེལ་བ་
ངེས་པར་བྱེད་པའི་བྱིད། ཚང་མ་དང་ངེས་ཤེས་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་ངེས་པར་
བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་(མི་འཐད་བ་སྐྱང་བ་)ནི། དཔྱོད་པ་ཡིད་དཔྱོད་དམ་བཅད་ཤེས་སུ་

༡ <<གཉིས་>> རྟོགས།

འགྲུར་ལ། མ་ཡིན་ན་ཚད་མིན་གྱི་སྒྲོ་བཞི་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྲུར་ཏེ་ཡིད་
དམྱོད་མ་ཡིན་ལ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཡང་བཞི་པར་མི་འགྲུར་ཏེ། ཁ་སྤྱིར་ལྟ་ལ་བཅད་
ཤེས་དང་། བར་ལྟ་ལ་རང་རིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

སྤྱི་ལོ་དོན་བསྟུ་བ་ལྟ།

ཙམ།

དངོས་པོའི་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད། །

འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱང་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན། །

སྤྱི་ལོ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ། །

འཇུག་བས་འབྲེལ་བའི་རྟོག་པ་སྤྱེ། །^[༡༥]

ཞེས་བྱ་བ་བསྟུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དངོས་པོའི་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་རང་མཚན་མེད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་གཉིས་
ཀྱང་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འབྲེལ་བ་རེས་བྱེད་གྱི་རྟོག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྲུར་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ལོ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འཇུག་བས་འབྲེལ་བའི་རྟོག་པ་སྤྱེ་བའི་སྤྱིར་
རོ། །འདིར་སྤྲུལ་པ། ཚད་མ་གཉིས་གྱི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །དོན་ལ་འཇུག་སྤྱོད་བྱེད་
བ་ལྟ། །འབྲེལ་བ་ཤེས་ལ་རག་ལས་པས། །འབྲེལ་བའི་རྣམ་བཤགས་ལེགས་པར་
བཤད། །བསྟུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འཇུག་མཚན་བསྟན་བ་ལྟ།

ཙམ།

ཚང་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་
པ་སྟེ་དུག་པའོ། ། །

ཚང་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྣང་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས་འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དུག་པའི་འབྲེལ་པའོ། ། །

འགལ་བ་བརྟག་པ།

གཉིས་པ་འགལ་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། ལེ་འཁྲུང་གཞུང་བཤད་པ་དང་།
ལེ་འཁྲུང་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ལེ་འཁྲུང་གཞུང་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འགལ་བའི་མཚན་
ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་(འགལ་བའི་མཚན་ཉིད)ནི།

རྩ་བ།

ཚོས་གང་གང་ལ་གཞོན་བྱེད་པ། །

དེ་ནི་དེ་ཡི་འགལ་རྒྱ་ཡིན། །

ཚོས་གང་གཞི་འགར་གང་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེ་ཡི་འགལ་རྒྱ་སྟེ།
འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞོ། །དབེར་ན་མི་རྟག་པ་མཚན་གཞི། རྟག་པ་དང་འགལ་
བར་མཚོན། གཞི་སྐྱ་ལྟ་བུ་ལ་འགོག་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་རྟག་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་
ཡིན་པའོ། །དེ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ན་གཞི་འགར་དེ་འགོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། འགལ་
ན་འགོག་པས་བྱུང་བའི་སྐྱ་སོར་བཞག་བྱས་ནས་ཁས་ལེན་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རྟག་པས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་འགོག་ཅིང་། མི་རྟག་པས་ཀྱང་རྟག་པ་འགོག་

བར་ཐལ། དེ་གཉིས་པལ་ཚུན་འགལ་བའི་སྲིད། ལྷུ་བ་ཁས་སྦངས། མ་སྲུབ་ན། པན་
ཚུན་སྦངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་
རིགས་བར་ཐལ། གཞི་གང་ལ་ཡང་མ་ལྟོས་པར་གཞོན་གྱེད་ཡིན་ན་གཞོན་གྱེད་ཡིན་
པར་འགལ་ལ། གཞོན་གྱེད་ཡིན་ན་གཞོན་གྱེད་ཡིན་པར་འགལ་བའི་སྲིད་ལོ། །འགལ་
འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤག་ངེས་པར་གྱེད་པ་བསྟན་བཅོས་ལོགས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་
ཤེས་པར་གྱུ་ལོ། །ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའི་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས། །བདེ་ལྷག་ཉིད་དུ་
རྟོགས་པའི་ཐབས་གྱི་མཚོག། །གོ་སྤེའི་དག་གིས་གསལ་བར་མཛད་པ་འདི། །ལོག་
བར་མ་བཤད་ཐལ་སྦྱར་གསོལ་བ་འདེབས། །

གཉིས་པ་(འགལ་བའི་དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། བྱེ་བའི་དོན་སོ་
སོར་བཤད་བའོ། །

དང་པོ་(དབྱེ་བ་དངོས་)ནི།

ཙ་བ།

འགལ་ལྷ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གྱི། །

ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ལྟོས་ནས། །[༡]

སྟན་ཅིག་མི་གནས་པ་དག་དང་། །

པན་ཚུན་སྦངས་འགལ་གཉིས་སུ་བཞེད། །

འགལ་བ་ལ་སྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་དག་དང་། པན་ཚུན་སྦངས་
འགལ་གཉིས་སུ་བཞེད་དེ། འགལ་ལྷ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་དངོས་
འགལ་གྱི་དབང་དུ་གྲས་ལྗོངས་གང་རུང་གཅིག་དངོས་མེད་གྱི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་

སྒྲོལ་ནས་གཉེས་སུ་རིགས་པའི་སྲིད།

གཉེས་པ་(སྲི་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉེས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་།
པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལོ། །དང་པོ་(ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་)ལ་བཞི། ལྷན་ཅིག་མི་
གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། འགལ་བ་གནས་པའི་ལུས་དང་། གཞོད་བྱ་སྒྲོག་པའི་
དུས་དང་། འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །

དང་པོ་(ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་)ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་
བ་ནི།

ཙ་བ།

ལྷན་ཅིག་མི་གནས་གཞོད་བྱེད་དུ། །
འདོད་པ་དབྱེད་ན་འཐད་མ་ཡིན། །[༡]

ཁ་ཅིག་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དངོས་པོ་གཉེས་ལ་གནས་
པའི་ཚོས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དབྱེད་ན་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་
གཅིག་ལ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་གཉེས་ཀ་ཚོགས་པའི་སྲི་མི་སྲིད་ཅིང་། ཡ་གུལ་
འགོག་ན་རྒྱ་འབྲས་གྱི་མཚན་ཉིད་ལྟར་མ་ཁྲབ་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་པའི་སྲིར་འོ། །

གཉེས་པ་རང་ལུགས་ནི།

ཙ་བ།

དེས་ན་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་གཉེས། །
རྒྱ་འབྲས་བཞིན་དུ་ཐ་དད་ཡིན། །

གང་གིས་གཞོན་བྱ་བ་ལྷན་པུ། །

སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཟེར། །[༣]

དེས་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགའ་ཀྱི་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་
བཞིན་དུ་རྗེས་སྐྱོད་ཡིན་ལ། ཚེ་རིག་ལྟ་བུ་གང་གིས་གཞོན་བྱ་བ་ལྷན་པུ་སྐྱེད་
པའི་སྲིབ་སྒྲིལ་གྱི་རྒྱ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཟེར་པོ། །གཞོན་བྱ་རྒྱ་ལ་གཏུགས་པར་འབྲུང་བ་ན་
གཞོན་བྱེད་ཉེ་བའི་སྐྱོབ་སྐྱེད་ཀྱིས་བྱས་ལྷན་སྐྱེད་བ་གཞོན་བྱ་དང་། ལྷན་པུ་སྐྱེད་
བྱེད་ཀྱི་སྲིབ་སྒྲིལ་གཞོན་བྱེད་པོ། །སྲིབ་སྐྱོབ་མ་ཕྱེ་བར་རྗེས་འབའ་ཞིག་ལ་བྱས་ན། རྒྱུ་
ཅིག་དང་པོ་ལ་ཚེ་སྐྱོད་མཉམ་ནས། གཉིས་པ་ལ་མྱེད་པུ་སྐྱེད་བྱེད་པོ་དང་། གསུམ་པ་ལ་
རྒྱལ་ལྷོག་པའི་ཚེ་ན་རྒྱུ་ཅིག་གཉིས་པའི་མྱེད་པུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་དེ་འབྲུང་དུས་ཀྱི་
མྱེད་པུ་སྐྱེད་པུ་སྐྱེད་པོ། །རྗེས་ལ་ཚེ་ལས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱེད་ལོད་པར་འགྱུར་
ལ། སྐྱེད་པུ་སྐྱེད་པུ་སྐྱེད་པོ་ཉེ་བའི་ཉེད་གཞོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བས། ལྷན་པུ་སྐྱེད་ཀྱི་ཚེ་
ལས་རྗེས་འཛོགས་བྱེད་དེ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཅེས་སྐྱེད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྲིབ་སྒྲིལ་གྱི་
སྐྱེད་པུ་སྐྱེད་པུ་སྐྱེད་པོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྐྱེད་ནི་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(འགའ་བ་གནས་པའི་ལུ་ལ་)ལ་གཉིས། འགའ་བ་འོས་བརྒྱུད་བ་དང་། ཚོད་
བ་སྐྱེད་པའོ། །

དང་པོ་(འགའ་བ་འོས་བརྒྱུད་བ་)ནི།

ཙ་བ།

༡ <<རང>> སྐྱེད། <<ཙ>> བསྐྱེད།

སྣོན་ཅིག་མི་གནས་རི་སྣོན་ལ། །
དངོས་པོ་གོད་བྱེད་གཉིས་ལ་འཇུག།
དེ་ཡང་རྒྱན་ཡིན་སྐད་ཅིག་མིན། །
བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །།^[༧]

སྣོན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་རི་སྣོན་པ་དངོས་པོར་འགྲུར་བའི་གོད་བྱ་གོད་བྱེད་གཉིས་ལ་འཇུག་ལ་དེ་ཡང་རྒྱན་ལ་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་རང་གི་རོ་ཐོ་འཕ་རྒྱ་དང་འབྲས་པའི་སྣོན་བས་ཀྱིས་རྒྱན་ཕྱི་མ་རུས་མེད་དུ་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(རྫོང་པ་སྐར་བ་)ལ་གཉིས། ཡུལ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྐར་བ་དང་། རྗེས་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྐར་བ་ལོ། །

དང་པོ་(ཡུལ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྐར་བ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

སྐད་ཅིག་མི་འགལ་རྒྱན་མ་གྲུབ། །
དེས་ན་འགལ་འདི་མི་འཐད་ལོ། །

སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་མི་འགལ་ལ་རྒྱན་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དེས་ན་འགལ་བ་འདི་མི་འཐད་ལོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

༡ <<ཞ>> ཡིན། <<ར>> <<མེ>> <<ཉོར>> མིན།

སྐད་ཅིག་སྲ་མ་སྲ་མ་ལས། །
སྲོལ་མེད་སྲི་མ་སྲི་མ་སྲ། །
དེ་ལ་རྒྱན་དུ་སྲོ་བཏགས་པ། །
སྲོག་པར་བྱེད་ལ་ཉེས་པ་མེད། །[༥]

སྐད་ཅིག་དང་རྒྱན་ལ་བཏགས་ནས་སྲོལ་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མི་འམད་པའི་
ཉེས་པ་མེད་པར་བཤ། སྐད་ཅིག་སྲ་མ་སྲ་མ་ལས་སྲོལ་མེད་སྲི་མ་སྲི་མ་སྲ། ལ། དེ་
དག་ཆ་ཤས་སུ་རྒྱན་པའི་ཆ་ཅན་དེ་ལ་རྒྱན་དུ་སྲོ་བཏགས་པའི་གཞོན་པའི་རྒྱན་
སྲོག་པར་བྱེད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(རྣམ་ལ་བཏགས་ན་མི་འམད་པ་སྲུང་བ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

རྒྱལ་སྲོལ་འགལ་བ་སྲོལ་ཅིག་ཏུ། །
གནས་ན་སྲོལ་ཅིག་མི་གནས་འགལ། །
མི་གནས་ན་ནི་གཅིག་བཙོམ་པས། །
རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་འགྲུར་ཞེ་ན། །[༦]

ཚེ་གང་གི་རྒྱལ་སྲོལ་འགལ་བ་སྲོལ་ཅིག་ཏུ་གནས་ན་སྲོལ་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་ལ། མི་གནས་ན་ནི་སྲུང་དུས་དེ་ཉིད་དུ་གཅིག་གིས་གཅིག་བཙོམ་པས་རྒྱ་
འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་འགྲུར་རྟེ་ཞེ་ན།

དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལན་དགག་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

ལ་ལ་ཉེ་བར་ཞ་བར་འདོད། །
ཁ་ཅིག་སྒྲད་ནས་བསྐྱུར་བར་འདོད། །
འགའ་ཞིག་སྒྲད་པ་མེད་པར་འདོད། །
ཉྱུ་སྐྱ་དེ་དག་འཇུག་བ་ཡིན། །^[2]

གངས་ཅན་པ་སོགས་ལ་ལ་གཞོན་གྱིད་ཀྱི་བག་ལ་ཉེ་བར་ཞ་བར་འདོད་ལ།
ཁ་ཅིག་སྒྲད་ནས་གང་རེ་ག་དེ་ཉིད་ཆ་རེ་ག་གི་རྗེས་སུ་བསྐྱུར་བར་འདོད། འགའ་
ཞིག་སྒྲད་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཉྱུ་སྐྱ་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཇུག་བ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར།

ཅ་བ།

སྟན་ཅིག་གནས་ན་འགའ་བ་ཉམས། །
བསྐྱུར་ན་ཉྱུ་སྐྱ་པར་འདོད་པ་འགའ། །

དེར་ཐལ། སྟན་ཅིག་གནས་ན་སྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགའ་བ་ཉམས་ལ།
བསྐྱུར་ན་ཉྱུ་སྐྱ་པར་འདོད་པ་འགའ་བའི་སྤྱིར།
གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི།

ཅ་བ།

དེས་ན་རྩལ་སྐྱ་ལས་རྩལ་སྐྱ། །
ལུས་མེད་སྐྱེ་སྤྱིར་འགའ་བ་མེད། །^[3]

དེས་ན་ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་འགའ་བ་མེད་པར་ཐལ། སྟོངས་ཆེ་བའི་རྩལ་སྐྱ་ལས་

བྱས་པ་རྒྱུད་བའི་རྒྱལ་མཁན་བྱས་མེད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཞོན་བྱ་ལྡོག་པའི་དུས་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་།
རང་གི་ལུགས་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བཟོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

ལ་ལ་བྱ་རྩོགས་སྐྱད་ཅིག་གསུམ། །

འགའ་ཞིག་ཡུན་རིང་འགྲོགས་ཞེས་ཟེར། །

ལ་ལ་བྱ་རྩོགས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གསུམ་ལ་ལྡོག་ཟེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་བདག་
འཛིན་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱལ་བ་མང་པོར་ཡུན་རིང་དུ་འགྲོགས་ཞེས་
ཟེར་པོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །

མི་གནས་པ་དེ་ངོ་མཚར་ཆེ། །[༧]

ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པ་དེ་ངོ་མཚར་ཆེ། མི་འཐད་
བར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགའ་ཡིན་ན་བསྐྱལ་བར་འགྲོགས་པ་འགའ་བའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རང་གི་ལུགས་)ནི།

ཙམ།

ལྷན་དང་ལྷན་མེད་སྐྱེས་པ་དེ། །
སྐྱད་ཅིག་གསུམ་པ་དོན་འགལ་ལྡོག།
དེས་པ་སྐྱེས་པས་སྐྱོ་འདོགས་ཀྱིས། །
མི་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱོ་ཡི་ཡིན། །།༡༡

ཁོ་མོ་ཅག་ལྷན་ན་གཞོན་བྱ་ལྡོག་པའི་དུས་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐྱད་ཅིག་དང་མོ་
ལ་ལྷན་པ་དང་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་དེགས་འབྲེལ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་མེད་སྐྱེས་པ་
དེ་སྐྱད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྡོག་པ་དེ་ཆ་ལྷན་ལྷ་བྱ་དོན་གྱི་འགལ་ལྡོག་ལྡོག་པའི་དུས་
ཡིན་ལ། དེས་པ་སྐྱེས་པས་བྲན་པའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་པར་དུ་རང་འགལ་གྱི་སྐྱོ་
འདོགས་ཀྱུན་བཏགས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པ་མཐོན་གྱུར་གྱིས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱོ་ཡི་གཞོན་བྱ་
ལྡོག་པའི་དུས་ཡིན་པའི་ལྱིར་དོ། །

གསུམ་པ་(ཚོད་པ་སྐྱད་པ་)ལ་གཉིས། དོན་གྱི་འགལ་བ་ལ་ཚོད་པ་སྐྱད་པ་དང་།
སྐྱོའི་འགལ་བ་ལ་ཚོད་པ་སྐྱད་པའོ། །དང་པོ་(དོན་གྱི་འགལ་བ་ལ་ཚོད་པ་སྐྱད་པ་)ལ་གཉིས། ཆ་
ཡོད་མེད་བཏགས་ན་མི་འབྲེལ་བ་སྐྱད་པ་དང་། ལྷན་པ་སྐྱེགས་མེད་ལ་བཏགས་ན་མི་
འབྲེལ་བ་སྐྱད་པའོ། །

དང་པོ་(ཆ་ཡོད་མེད་བཏགས་ན་མི་འབྲེལ་བ་སྐྱད་པ་)ལ་ཚོད་པ་ནི།

ཙམ།

སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཆ་མེད་ན། །

རགས་པའི་རྒྱན་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར། །

ཆ་ཤས་ཡོད་ན་ཐུག་མེད་པས། །

གསུམ་ལ་ལྡོག་པ་དཀའ་ཞེ་ན། [༡༡]

སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཆ་མེད་ན་རགས་པའི་རྒྱན་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་ལ།
ཆ་ཤས་ཡོད་ན་ཆ་ཐུག་པ་མེད་པས་སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་ལྡོག་པར་དཀའ་ཞེ་ན།
དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

སྐད་ཅིག་ལ་ནི་ཆ་ཤས་མེད། །

རྒྱན་ཡང་སྐད་ཅིག་སྐྱེས་ཙམ་ཡིན། །

རྩལ་དང་སྐད་ཅིག་མི་མཚུངས་པས། །

གསུམ་པ་ཉིད་ལ་ལྡོག་པ་ཡིན། [༡༢]

ཕྱི་དོན་གྱི་གཞོན་པུ་ལྡོག་པའི་རྩལ་ལྷུར་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ཉིད་ལ་ལྡོག་
པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ནི་ཆ་ཤས་མེད་ལ་རྒྱན་ཡང་སྐད་ཅིག་སྐྱེས་ཙམ་
ཡིན་ཞིང་རྩལ་དང་སྐད་ཅིག་མི་མཚུངས་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྩལ་པ་ཐོགས་མེད་ལ་བརྟགས་ན་མི་འབྲང་བ་སྤང་བ)ལ་ཙོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

གང་རེག་རྩལ་པ་ཐོགས་མེད་དེས། །

བྱས་ཅན་སྐྱེད་ཀྱི་དམ་བུས་མེད་སྐྱེད། །¹

གཉེས་ཀ་ལྟར་ཡང་ཚ་རེག་ལ། །

དགོས་བྱས་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས། །^[13]

མད་དུས་ཀྱི་གང་རེག་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་དེས་སྐད་ཅིག་གཉེས་པའི་གང་
རེག་བྱས་ཅན་སྐྱེད་དམ་བུས་མེད་དུ་སྐྱེད། གཉེས་ཀ་ལྟར་ཡང་ཚ་རེག་ལ་དང་མོ་
ལྟར་ན་མི་བྱས་ཤིང་། གཉེས་པ་ལྟར་ན་དགོངས་པ་མེད་པས་དགོས་བྱས་མེད་པར་
འགྱུར་རྟེན་ཞེས།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཚ་བ།

གང་རེག་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་དེ། །

སྐད་ཅིག་གཉེས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན། །

ལྟན་ཅིག་གེད་སྐྱེན་གང་དང་གང་། །

མད་པ་དེ་ཡིས་འགྲས་བུ་འབྲིན། །^[14]

མད་དུས་ཀྱི་གང་རེག་དེས་སྐད་ཅིག་གཉེས་པའི་གང་རེག་བྱས་ཚུང་དུ་
བསྐྱེད་ཡང་། དེ་བྱས་ཚུང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཚ་རེག་དགོས་བྱས་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་
ཐལ། མད་དུས་ཀྱི་གང་རེག་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་བྱས་ཚུང་གི་གང་རེག་སྐད་ཅིག་
གཉེས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ལ། ཚ་རེག་སྟོབས་ཆེན་བྱས་ཚུང་དུ་སྐྱེ་བ་འགལ་སྐྱེན་

1 <<རང་>> སྐྱེད་ <<ན་>> བསྐྱེད།
2 <<རང་>> སྐྱེད། | <<ན་>> བསྐྱེད། །

མེད་ན་བྱས་ལྷན་དུ་སྐྱེ་བས། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གང་དང་གང་མཉམ་པ་དེ་ཡིས་འབྲས་
བུ་འབྱིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྫོང་འགམ་བ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་)ལ་ཚོད་པ་ཞི།

ཙ་བ།

སྤང་བའི་ངོ་བོ་འམ་ས་བོན་སྤོང་། །

གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་ཟེད། །

སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་ཚད་མས་སྤང་བའི་ངོ་བོ་འམ་ས་བོན་སྤོང་།
ས་བོན་སྤོང་བའི་བྱས་པ་མེད་ལ། སྤོ་འདོགས་མངོན་གྱུར་གཞན་ལ་ཡིད་གཏད་པ་
ཚམ་གྱིས་ཀྱང་ལྟོག་པས་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་ཟེད་པོ། །

དེ་དགག་པ་ཞི།

ཙ་བ།

ས་བོན་སྤོང་བའི་གཉེན་བོ་འང་ཡོད། །

ངེས་པས་སྤོ་འདོགས་གཉིས་ཀ་མི་ན། །[༡༥]

བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ས་བོན་སྤོང་བའི་གཉེན་
བོ་འང་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་མི་རྟག་པར་ངེས་པས་རྟག་འདྲིན་གྱི་སྤོ་འདོགས་ལ་གཞོན་པའི་
དོན་ས་བོན་སྤང་བ་དང་། ཡིད་གཞན་ལ་གཏད་པས་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་མེད་པ་ཚམ་
གཉིས་ཀ་མིན་ཡང་གཞོན་ཚུལ་མི་འཐད་པའི་སྤོན་མེད་པར་ཐལ། རང་ཉིད་འཇག་པའི་
འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་བར་དུ་རང་གི་གཞོན་བྱ་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཙོམ་པ་

ཅམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་ཉལ་པ་འཐད་སྤྱི་ཉལ་པ་དང་། ཉལ་མི་ཉལ་དབྱེད་པའི་ལག་རྗེས་
ལ་ཉལ་སྤྱི་ཉལ་པའི་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་ལྡོག་པ་ཡིན་གྱི། རྗེས་དཔག་གི་སྤྱོད་
འདོགས་སྤྱི་ཉལ་སྤྱི་ཉལ་པའི་ཀུན་གྱི་ཉལ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་གཞོན་གྱི་གཞོན་བྱེད་
གྱི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་འགལ་བ་དེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ལ་གསུམ། འགལ་བ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་
དགག་པ་དང་། སྤྱོད་འདོགས་པ་དང་། ཚོད་པ་སྤྱང་བའོ། །

དང་པོ་(འགལ་བ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག་པ་)འོ།

ཅམ་

འབྲེལ་པ་བཞིན་དུ་འགལ་བ་ཡང་། །

དངོས་པོའི་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད། །

རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྤྱོད་བཏགས་ནས། །

འགལ་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག། [༡༦]

འབྲེལ་པ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་འགལ་བ་ཡང་དངོས་པོའི་དོན་ལ་གྲུབ་
པ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྤྱོད་བཏགས་ནས་འགལ་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཐུ་འབྲས་ལ་བཏགས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(སྤྱོད་འདོགས་པ་)འོ།

ཅམ་

སྤྱང་དང་མི་སྤྱང་མ་གཏོགས་པ། །

འགལ་བ་དེས་བྱེད་གཞན་ཡོད་མིན། །

འགལ་བ་ཚད་མ་འདི་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚད་བྱང་གཉིས་ཀ་
ཡོད་ན་སྣང་རུང་གི་གཞིར་དང་པོར་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་རྗེས་གང་དེག་
དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དང་འཕྲད་བ་དམིགས། དེའི་སྟོབས་ཀྱི་གང་དེག་གི་རྒྱུ་
ལོག་བ་དམིགས་བའི་སྣང་དང་མི་སྣང་མ་གཏོགས་བ་འགལ་བ་དེས་བྱེད་གཞན་
ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(རྫོང་པ་སྣང་བ)ལ་རྩོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

གང་དེག་འགོག་པ་མེ་ཙ་མ་ནི། །

མ་དེས་སྟོབས་ལྡན་མི་འགྲུབ་ལོ། [༡༧]

གང་དེག་འགོག་པ་མེ་ཙ་མ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ནི་བྱུང་བ་མ་དེས་ལ། མེ་
སྟོབས་ལྡན་བཀོད་ན་གཞི་དེར་གང་དེག་སྣང་རུ་མི་རུང་བས། དེ་བས་སྟོབས་ཆེ་
བའི་བྱིགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་ལོ། །

ཙ་བ།

ཁ་ཅིག་སྟོབས་ལྡན་འགོད་ཅེས་ཟེར། །

རང་གི་ངོ་བོ་མེ་ཙ་མ་ཡིན། །

༡ <<བགྱིས་>> གྱིས།
༢ <<བགྱིས་>> རུང། <<ས་>> རང།
༣ <<རང་>> འགོད། <<རྩ་>> འགོག།

ཁ་ཅིག་སྟོབས་ལྡན་འགོད་ཅེས་ཟེར་ཡང་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞི་
དེར་གྲང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་འགོག་པ་ལ་རང་གི་རོ་བོ་མེ་ཙམ་གྱིས་ཁྲུབ་
པར་འོན་པ་རྟགས་སུ་འཐད་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། གྲང་རེག་ལས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་
སྟོབས་མཉམ་པའི་ཆེ་སྤང་རྒྱང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་ལ། སྟོབས་རྒྱང་བས་དགག་
མི་བྱས་པས་རྟགས་སུ་འགོད་པའི་ཆེ་སྤང་རྒྱང་རོ། །

གཉིས་པ་པན་རྒྱན་སྤངས་འགལ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་
དང་། རང་གི་ལུགས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ལོ།

ཙ་བ།

ཚོས་གང་ཚོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ། །

པན་རྒྱན་སྤངས་འགལ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །[74]

ཚོས་གང་ཚོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་པན་རྒྱན་སྤངས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཙ་བ།

དབྱེ་ན་དངོས་འགལ་བརྒྱད་འགལ་གཉིས། །

བརྒྱད་འགལ་ལ་ཡང་རྣམ་གཉིས་འདོད། །

དབྱེ་ན་དངོས་འགལ་དང་བརྒྱད་འགལ་གཉིས་ཡོད་ལ། བརྒྱད་འགལ་ལ་
ཡང་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྲུད་པར་དུ་བྱས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དོ། །

ཙམ་

རྣམ་དང་སྡོག་པ་འགལ་བ་ཡི། །

སྡོག་པ་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་རྒྱལ། ། ༡༩།

རྣམ་པར་ན་རྣམ་པ་རྒྱལ་ཡོད་དེ། རྣམ་དངོས་འགལ་རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུ་དང་།
རྣམ་པ་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སྡོ་མ་ཡིན་དང་། ལྷན་ལའི་སྡོན་པོ་ལྟ་
བུ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་སྡོ་སེར་ལྟ་བུ་དང་། སྡོག་པ་དངོས་འགལ་མེད་
དགག་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་དང་། སྡོག་པ་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་
མེད་དགག་དང་མེད་དགག་མ་ཡིན་པ་ཤེས་བྱའི་སྡོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མ་
བྱས་པ་བྱས་པའི་སྡོག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་སྡོག་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་དང་སྡོག་པ་འགལ་བ་
ཡི་སྡོན་པ་བརྒྱད་འགལ་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ཅེས་ཟེར་རོ། །

དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། ལན་དགག་པ་དང་། ཐ་དད་ལ་
འགལ་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(ཉ་ཅང་ཐལ་བ)ནི།

ཙམ་

ཚོས་གཞན་དབེན་པ་འགལ་ཡིན་ན། །

འབྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར། །

བྱས་མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར་བར་
ཐལ། ཚོས་གང་ཚོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་ཡིན་ན་འགལ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་

ཕྱིར། ལྷོག་པ་ཕན་ཚུན་དབེན་པ་ཅམ་ཡང་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ལུས་
མི་རྟག་སོགས་ཀྱང་འགལ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

ཙམ།

འདོད་ན་འགལ་ན་^༡འགོག་པ་དང། །

འགྲེལ་ན་སྐྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་འདིག། [༣༠]

འདོད་ན། འགལ་ན་གཞི་འགར་འགལ་སྐྱེ་དེ་ཡིན་པའམ། ཡོད་པ་འགོག་པ་
དང་འགྲེལ་ན་གཞི་འགར་འགྲེལ་ཡུལ་དེ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་འདིག་པར་ཐལ། ལྷོག་
པ་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཅིང་དབེན་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་འགལ་བར་འདོག་ལུས་པའི་ཕྱིར།
འདིའི་དོན་སྣང་བཤད་པ་སྣང་འགལ་ན་འགལ་སྐྱེ་དེ་གཞི་འགར་འགོག་པའི་དོན་དུ་
མ་གོ་ན་རིགས་པའི་གཞོན་པ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་པ་ཕན་
ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་འགོག་པ་དང། མི་འགོག་པའི་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དབྱེ་
མི་ལུས་ལ། གཞི་པ་སྣོས་ནས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་རང་གི་འགལ་སྐྱེ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ལན་དགག་པ)ལ་ལན་ནི།

ཙམ།

ཐ་དད་འགྲེལ་ལམ་མ་འགྲེལ་ཡང། །

རོ་བོ་ཡིན་པ་འགོག་ཅེ་ན། །

ཐ་དད་མི་དུ་སྣ་བུ་འགྲེལ་ལམ་སྣོ་སེར་སྣ་བུ་མ་འགྲེལ་ཡང་རུང་རོ་བོ་ཡིན་པ་

༡ <<རང>> ལ། <<ཙམ>> ལ།

འགོག་ཅེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙུ་བ།

འགལ་བ་དམིགས་པས་འགོག་པའི་སྲིད། །

སྣང་རུང་མེད་པ་ལུས་མེད་འགྱུར། །^[17]

གཡུའི་ཁ་དོག་སེར་པོ་ཡིན་པ་སོགས་འགོག་པ་ལ་སྣང་རུང་མེད་པ་ལུས་པ་
མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུ་འགོག་པ་ལ་ངེས་པར་འགལ་བ་དམིགས་པས་
འགོག་དགོས་པའི་སྲིད། ཉག་ཁས་སྒྲངས་སོ། །

གསུམ་པ་(ཐ་དད་ལ་འགལ་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་)ནི།

ཙུ་བ།

ཐ་དད་འགལ་བར་གསུངས་པ་ནི། །

བཏགས་པ་བ་ཡིན་འབྲེལ་བ་བཞིན། །

ཐ་དད་སྡོམ་སེར་མེ་དུ་སོགས་འགལ་བར་གསུངས་པ་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་འགོག་
ལུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉ་དང་བ་སྒྲང་སྒྲེལ་གྱེད་གཅིག་གིས་སྒྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་
བཞིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞི་ལ་ལྟོས་ན་འགོག་ཚུལ་ལ་བཏགས་ན་
རང་ལུགས་ལ་ཡང་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(རང་གི་ལུགས་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང་།

༡ <<བགྱིས་>> བཏགས། <<རང་>> བཏགས།

ཐ་དད་ལ་འགལ་འབྲེལ་དུ་འཛོག་ཚུལ་དང་། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཉིད་བཤད་
བའོ། །

དང་པོ་(གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་བཞག)ནི།

ཙ་བ།

རྒྱ་དང་ཤེས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །

ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་གཞག་གྱེད། །[༡༩]

དངོས་པོ་རྣམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་
གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་སྐྱེས་པས་”དང་། ཚད་མས་གཅིག་དང་
ཐ་དད་དུ་དམིགས་པའི་ཤེས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མིན་པའི་རྣམ་
བཞག་གྱེད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(ཐ་དད་ལ་འགལ་འབྲེལ་དུ་འཛོག་ཚུལ)ནི།

ཙ་བ།

ཐ་དད་མན་གཞོན་འབྲེལ་དང་འགལ། །

གཉིས་ཀ་མིན་ན་ཐ་དད་ཙ་བ། །

ཐ་དད་ཡིན་ཙ་བ་གྱིས་འགལ་བའམ་འབྲེལ་བར་བཞག་དགོས་པ་མ་ཡིན་
བར་ཐལ། ཚོས་ཐ་དད་མན་འཛོགས་ན་འབྲེལ་བ་དང་། གཞོན་ན་འགལ་བ་དང་། བན་
གཞོན་གཉིས་ཀ་མེད་ཀྱི་ཐ་དད་ཙ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད།

༡ <<བགྱིས་>> བ།
༢ <<བགྱིས་>> མེད། <<རང་>> མ་ཡིན།

གསུམ་པ་(མན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཉིད་བཤད་པ)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་དངོས་འགལ་གྱི་
མཚན་ཉིད་ནི།

ཙ་བ།

རང་མིན་འགོག་པ་དངོས་འགལ་ཡིན། །

གཞི་འགར་རང་མིན་འགོག་པ་རང་མ་ཡིན་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་
རང་མ་ཡིན་བཀག་ལྟོག་ཏུ་གནས་པའོ། །

གཉིས་པ་བརྒྱད་འགལ་ནི།

ཙ་བ།

བརྒྱད་འགལ་རང་མིན་ཁྲབ་བྱེད་འགོག། [༥༣]

བརྒྱད་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་རང་མིན་གྱི་ཁྲབ་བྱེད་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྩ་
བའི་ཚིག་ཁ་ཅིག་ལས་དེ་ལྟར་འབྱུང་ཡང་། དོན་ནི་རང་མ་ཡིན་པའི་ཁྲབ་བྱེད་འགོག་
བར་གསལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ཚུན་སྤང་ནི།

ཙ་བ།

སྡོ་སོགས་འགལ་གཉིས་མིན་མི་ཁྲིགས། །

ཤེན་.....། །

སྡོ་སེར་སོགས་འགལ་བ་གཉིས་མིན་པས་མི་ཁྲིགས་པར་འབྱུང་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

.....སྤངས་ཡིན་འགལ་བ་མིན། །

གཞི་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ན་ཕན་ཚུན་འགོག་བྱས་ལ། མི་ལྟོས་ན་ཕན་ཚུན་སྤངས་
བ་ཡིན་གྱི། ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་འགལ་བ་མིན་བས་སྐྱོན་མེད་དོ། །

སྤྱི་འོན་བསྐྱུ་བ་ནི།

ཙ་བ།

ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཅིག་བ་བཀག། །

དེ་ཡིན་དེ་མ་ཡིན་གྱིས་འགོག། ། [༥༥]

ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་པོ་གཉིས། །

ཡིན་བ་སྤང་རུང་མེད་བས་ཁེགས། ། [༥༦]

བསྐྱུ་བའི་ཚིགས་སྤྱི་བཅད་པའོ། །

ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཅིག་བ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དང་། གཞི་འགར་དེ་
ཡིན་དེ་མ་ཡིན་གྱིས་འགོག་ལ། ལྟོ་སེར་ལྟ་བུ་ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་
ཕན་ཚུན་ཡིན་བ་སྤང་རུང་མེད་བས་ཁེགས་པར་ཤེས་བར་བྱའོ། །འདིར་སྤྱིས་བ།
བསྐྱུ་བ་བྱས་དགག་བྱ་འགོག་བ་དང་། །ཚོད་མས་སྐྱོ་འདོགས་གཅོད་བ་
སོགས། །འགལ་བ་དེས་ལ་རག་ལས་པས། །འགལ་བའི་རྣམ་བཞག་ལེགས་པར་
བཤད། །བསྐྱུ་བའི་ཚིགས་སྤྱི་བཅད་པའོ། །

གཉིས་བ་ལེའུའི་མཚན་བསྐྱུ་བ་ནི།

ཙ་བ།

ཚང་མ་རིགས་པའི་གཉེར་ལས་འགལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་
བ་སྟེ་བདུན་པའོ།། །།

ཚང་མ་རིགས་པའི་གཉེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྣོད་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས། འགལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་བ་བདུན་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

མཚན་ཉིད་བརྟག་པ།

གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཚང་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་གྱི་
རྣམ་བཞག་དང་། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་(མཚན་ཉིད་གྱི་
རྣམ་བཞག)ལ་གཉིས། ལེ་འུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེ་འུའི་མཚན་བརྟན་པའོ། །དང་
པོ་(ལེ་འུའི་གཞུང་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སྤྱིར་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་
དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚང་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་གྱིས་མཚོན་
པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིར་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན)ལ་
གསུམ། ཤེས་བྱ་ལ་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཁྲབ་པར་སྐྱབ་པ་དང་། ཁྲབ་བྱེད་ཚོས་
གསུམ་གྱིས་ཉིད་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཚོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་གོ།

དང་པོ་(ཤེས་བྱ་ལ་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཁྲབ་པར་སྐྱབ་པ་)ཞེ།

རྩ་བ།

ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཚོས་གསུམ་གྱིས། །
ཁྲབ་བྱེད་དེ་ཡི་རྣམ་བཞག་བཤད། །

མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་དེའི་རྣམ་བཞག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཁྲུབ་པར་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་སྲིད། ཚད་མས་ཀྱུབ་པའི་དོན་སློབ་འཆར་བ་ན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་སྐྱོ་སྐྱོ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་དུ་རུང་བ་དང་། དེ་གཉིས་གཞི་དང་བཅས་པར་སྣང་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པས་རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་པར་འདོད་བ་དང་འཕྲགས་རྟོགས་ཅམ་བཀག་པར་གོ་བའི་སྲིད་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཁྲུབ་བྱེད་ཚོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའི།

ཙ་བ།

མཚན་ཉིད་གོ་བྱེད་དོན་གྱི་ཚོས། །

མཚོན་བྱ་གོ་བྱ་སློབ་ཡི་ཚོས། །།^[1]

མཚན་གཞི་གོ་བྱ་རྟེན་གྱི་ཚོས། །

དེ་དག་རྣམ་པར་གཞག་འདོག་ཡིན། །

གཤུང་འདེགས་གྱི་དོན་བྱེད་རུས་པ་ཚོས་ཅན། ག་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་མོང་མ་ཡིན་པར་འདོག་པའི་གོ་བྱེད་དོན་གྱི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད། ག་བ་ཚོས་ཅན། གཤུང་འདེགས་གྱི་དོན་བྱེད་རུས་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྐབས་མོང་མ་ཡིན་པའི་གོ་བྱ་སློབ་ཡི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད། ཅུན་གྱི་གཤུང་འདེགས་གྱི་དོན་བྱེད་རུས་པ་ཚོས་ཅན། ག་བར་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དེའི་སློབ་སྐྱོང་།

འདི་ལ་གོ་བར་བྱ་བ་མཚན་མཚོན་དེ་གཉིས་བརྟེན་པའི་རྟེན་གྱི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད་
 དེ་དག་རྣམ་པར་བཞག་འཛོག་ཡིན་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན་
 པའི་སྲིད། མཚོན་བྱ་སློ་ཚོས་སྲུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་མིང་
 ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཀ་བའམ་ཀྱ་བར་སྐྱ་སྐྱ་མ་
 འཁྲུལ་བས་ཞེན་རུང། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་མཚན་མཚོན་
 གྱི་རྣམ་བཞག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སློ་ཚོས་སྲུ་གསུངས་
 པའི་དོན་ནི། གཞི་དེ་ཉིད་ཀ་བར་མཚོན་པའི་ཚེ་ན་ཀ་བར་སྐྱ་སྐྱ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་
 ཏུ་རུང་བར་མཚོན་པ་ཡིན་ལ། སྐྱ་སྐྱ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་རུང་དེ་ཉིད་རྟོག་པས་
 བཏགས་པའི་སློ་ཚོས་སྲུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་
 ཁྲབ་བམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པའི་གནས་མེད་དོ། །ཡང་རང་ལྷོག་གཞི་ལྷོག་འབྲེད་པའི་
 ལུས་པ་མེད་ཅིང་། མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་སློ་བཏགས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་འདོད་པ་ལྟར་
 བ། དོན་བྱེད་ལུས་སྟོང་གིས་ཁྲབ་པས་དངོས་པོའི་ཐ་སྐྱད་བྱ་རུང་ལ་ཡང་དོན་བྱེད་
 ལུས་སྟོང་ལུགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དོན་བྱེད་ལུས་སྟོང་གིས་དངོས་མེད་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལ་ལྷོག་ཁྲབ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། ཡང་དག་འགའ་ཞིག་འགལ་
 རྟགས་སྲུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཉེས་བ་དུ་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་དེར་འཛོག་པའི་འཐད་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཚོས་གསུམ་ལ་ཡང་རྒྱ་མཚན་དགོས། །

མེད་ན་ཐམས་ཅད་འཚོལ་བར་འགྱུར། །[3]

གཏུང་འདེགས་གྱི་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཀྱ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཀྱ་བ་དེའི་
མཚན་བྱ་དང་། ཅུམ་གྱི་ཀྱ་བ་མཚན་གཞི་ཡིན་གྱི། ཚོས་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་དགོས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མེད་ན་མཚན་མཚོན་ཐམས་ཅད་འཚོལ་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་བྱ་དང་།
མཚན་གཞིའོ། །དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་
པར་རྟོག་པ་དང་། དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་དང་། དེའི་བསལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་
གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་(མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པར་རྟོག་པ་)ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་
དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

མཚན་ཉིད་རྗེས་ཡོད་ལ་མཚན་ཉིད། །

མི་དགོས་དགོས་ན་ཐུག་མེད་ཟེར། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཚན་ཉིད་རྗེས་ཡོད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་ཏེ། དགོས་ན་
ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཟེར་རོ། །

ཙ་བ།

ཁ་ཅིག་དོན་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་། །

ཐ་སྐྱད་ལ་དགོས་གཞན་དག་ནི། །

དོན་ལའང་དགོས་ཟེར་མཚོན་བྱ་ཡང། །

དེ་འདྲ་ཉགས་བཞིན་སྤྲུག་མེད་ཟེར། །^[13]

ཁ་ཅིག་དོན་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་ཐ་སྦད་ལ་དགོས་ལ། གཞན་དག་མི་དོན་ལའང་དགོས་ཟེར་ལ། མཚོན་བྱའང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཉགས་བཞིན་སྤྲུགས་པ་མེད་ཟེར་ཉེ། སྤོབ་པོ་ལ་མཚོན་གྱུར་དུ་དོན་གྲུབ་ཀྱང། ཚོངས་པ་ལ་སྤོང་བས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་ཐ་སྦད་སྤྲུབ་དགོས་པ་བཞིན་དུ་མཚོན་ཉིད་ལ་ཡང་ལོག་སོགས་འདུས་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ལ་མཚོན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་ཀྱང། དེ་མཚོན་གཞིར་བཞག་ནས་མཚོན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྦད་དུ་མཚོན་པ་ལ་མཚོན་ཉིད་འཛོག་པ་དང། ཁ་ཅིག་དོན་ལ་དགོས་ཀྱང་སྤོབ་མེད་དེ། བ་ལང་གི་ཐ་སྦད་བྱར་བྱུང་ལོག་སོགས་འདུས་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་ཡང། མཚོན་བྱ་དེ་ཉིད་ཞེན་ལུལ་དུ་བྱས་ནས་བ་ལང་གི་ཐ་སྦད་བྱར་བྱུང་དུ་སྤྲོ་སྤོ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་བྱུང། དེའི་མཚོན་བྱ་དང་དེ་སྤི་མ་དེའི་མཚོན་ཉིད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཐ་སྦད་སྤྲུག་པ་མེད་ལ། དོན་ལོག་སྤོག་ཤེས་འདུས་པ་ལ་མཚོན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་པས། དེ་ལ་སྤོབ་པའི་སྤྲུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཉེ། དཔེར་ན་གཏམ་ཚིགས་བཞིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་འོ། །རྒྱས་པར་འབྲེལ་བ་ནས་འབྲུང་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། སྦྱིར་དགག་པ་དང། དེའི་ལན་དགག་པ་དང། བ་ལང་གི་ཐ་སྦད་བྱ་བྱུང་མཚོན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(སྦྱིར་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

༡ <<བགྱིས་>> >> སྤྲུགས། <<རང་>> >> སྤྲུག

ནམ་འཛོག་རྒྱ་ཉི་མ་ངེས་པར། །
ནམ་གཞག་འབྲས་བུ་ངེས་ན་ནི། །
མཚན་ཉིད་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར། །
མི་འདས་ན་ནི་སྤྲུལ་མེད་འཛིག། [༤]

མཚན་ཉིད་སྤྲུལ་མེད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་འཛོག་གི་རྒྱ་ཉི་མ་
ངེས་པར་ནམ་བཞག་གི་འབྲས་བུ་ངེས་ན་ནི་མཚན་ཉིད་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་
ལ། མི་འདས་ན་ནི་སྤྲུལ་མེད་གྱི་སྤྱི་མ་མི་ངེས་ཤིང་མཐར་ཆ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མི་
ངེས་པས་སྤྲུལ་མེད་འཛིག་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(ཞེ་ལེ་ལན་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཉགས་ཀྱི་མཚན་གཞིས་བསྐྱུབ་བྱའི་དོན། །
སྐྱུབ་བྱིང་སྤྲུལ་མེད་སྐྱོན་མེད་ན། །

གཉན་ཚིགས་ཀྱི་བ་སྣང་སྤྲུལ་པ་མེད་ཀྱང་བྱས་པ་སྣ་བུ་ཉགས་ཀྱི་མཚན་
གཞིས་བསྐྱུབ་བྱའི་དོན་སྐྱུབ་པ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྤྲུལ་
མེད་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཚུལ་གསུམ་སྐྱོག་ཤལ་མ་ངེས་ཀྱང་། །

བྱས་དང་དཀར་ཟལ་ངེས་ཅམ་གྱིས། །

མི་ཉག་བ་ལང་རྟོགས་བར་འགྱུར། །[༥]

སྐྱ་མི་ཉག་བར་སྐྱབ་སའི་ཚུལ་གསུམ་དང་སྐྱོག་ཤལ་མ་ངེས་ཀྱང་། བྱས་པ་
དང་དཀར་ཟལ་ངེས་ཅམ་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་བ་དང་། དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་རྟོགས་བར་
འགྱུར་བར་ཐལ། ཉགས་སུ་མཚོན་བ་དང་མཚོན་ཉིད་དུ་མཚོན་སའི་མཚོན་ཉིད་ཐལ།
བ་མེད་ཀྱང་རྩ་བའི་མཚོན་གཞི་གོ་བ་ཅམ་གྱིས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚོན་བྱ་
གོ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་བ་(བ་ལང་གི་ཐ་སྐྱད་བྱ་དུང་མཚོན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བཟོད་པ་ནི།

རྩ་བ།

ཐ་སྐྱད་ལ་ཡང་ཞེན་དུང་ཞིག །

མེད་ན་དེ་ནི་ཤེས་བྱ་མིན། །

ཡོད་ན་དེ་ཉིད་སྐྱི་མ་ཡི། །

མཚོན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་འདོད། །[༦]

བ་ལང་གི་ཐ་སྐྱད་བྱ་དུང་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལའང་སྐྱ་སྐྱོ་མ་འཁྲལ་བས་
ཞེན་དུང་ཞིག་མེད་ན་དེ་ནི་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་ན་དེ་ཉིད་སྐྱི་མ་བ་ལང་
གི་ཐ་སྐྱད་བྱ་དུང་དུ་སྐྱ་སྐྱོ་མ་འཁྲལ་བས་ཞེན་དུང་དེ་ཡི་མཚོན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་
འདོད་དོ། །

དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་འོ། །

དང་པོ་(དགག་པ་དངོས་)ནི།

ཙམ།

དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡལ་ག་ལའང། །

ཡལ་ག་མེད་ན་ཤིང་མ་ཡིན། །

ཡལ་ག་ཡོད་ན་ཤིང་ལ་ཡང། །

མཚན་ཉིད་སྲུག་པ་མེད་པར་འགྱུར། །^[2]

དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་ཏུ་འདོད་པའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་
ལའང་ཡལ་ག་གཉིས་པ་མེད་ན་ཤིང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡལ་ག་ཡོད་ན་ཤིང་ལ་
ཡང་མཚན་ཉིད་སྲུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཐ་སྙད་བྱ་བུང་མཚན་ཉིད་ཏུ་
བྱས་ནས་དེའི་མཚོན་བྱ་སོགས་སྲུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དེའི་ལན་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙམ།

ཡལ་ག་ལ་ནི་ཡལ་ག་གཞན། །

མེད་ཀྱང་ཡལ་ག་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །

ཅན་ཅོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཏུ། །

སྐབ་¹⁾ཕྱིར་སྲུག་མེད་མི་དགོས་ན། །^[3]

ཡལ་ག་ལ་ནི་ཡལ་ག་གཉིས་པ་གཞན་མེད་ཀྱང་ཡལ་ག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཅན་ཅོ་

1 <<མོད>> ལྷན་གྱི་ <<ས་>> <<རང>> ལྷན་གྱི།

ཤིང་དུ་རོ་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྐྱབ་ཅིང་མཚོན་པའི་སྲིར་ཡལ་ག་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཤིང་དུ་
རྟོགས་ཟིན་པས་སྐྱབ་མེད་མི་དགོས་ཤེ།

ཙ་བ།

ཐ་སྐྱད་གཉིས་པ་མེད་ན་ཡང་། །
ཐ་སྐྱད་དེ་ཉིད་མཚོན་ཉིད་ཀྱིས། །
ཤེས་བྱའི་རོ་པོར་སྐྱབ་པའི་སྲིར། །
ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་མེད་ག་ལ་དགོས། །[༧]

བ་ལང་གི་ཐ་སྐྱད་བྱ་དུང་ཞེན་ལུལ་དུ་བྱས་ནས་དེས་མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་
མཚོན་པར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་མེད་ག་ལ་དགོས། ། དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། མཚོན་
མཚོན་གཞི་མ་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྐྱད་གཉིས་པ་མེད་ན་ཡང་བ་ལང་གི་ཐ་སྐྱད་བྱ་དུང་དེ་
ཉིད་ལོག་སོགས་འདུས་པའི་བ་ལང་གི་མཚོན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་རོ་པོར་སྐྱབ་ཅིང་
རྟོགས་པའི་སྲིར།

གཉིས་པ་(རང་སྐྱབས་བཞག་པ)ནི།

ཙ་བ།

བར་དོན་འབྲེལ་པར་ནམ་རྟོགས་པ། །
དེ་ཡི་ཚེ་ན་ཐ་སྐྱད་འགྲུབ། །¹

གང་ཟེག་གི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དུ་མར་འགྲུར་ཏེ།

1 <<བགྱིས་>> -
2 <<རང་>> འགྲུབ། <<ན་>> གྲུབ།

མཁས་པས་རྟགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཐ་སྐྱད་འགྲུབ་པས་
བདེ་དོན་འབྲེལ་བར་ནམ་རྟགས་པ་དེ་ཡི་ཚོ་ན་གཞི་འགར་དོན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་
ཐ་སྐྱད་འགྲུབ་ལ། རྫོངས་པ་ལ་ཐ་སྐྱད་རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། བེན་ཏུ་
རྫོངས་པ་ལ་ཞི་ཞོག་སྐོག་འཕལ་སོགས་ཀྱི་དོན་བདེ་སྐྱུར་དགོས་པ་ཡང་སྲིད་དོ། །ཐ་
སྐྱད་རི་ལྟར་སྐྱབ་ཅེ་ན།

ཙ་བ།

རྟགས་དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀ་ལ། །

སྲི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡིན། །[༡༠]

གཉིས་ཀའང་སྲོར་བ་གསུམ་པར་སྐྱབ། །

བཞི་བ་པན་ཆད་དགོས་ཏུས་མེད། །

དུ་ཐུན་ལའི་སྤྲོད་དུ་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཞོད་པའི་ཚོ། དུ་བ་དེ་སྲིར་རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་མཚོན་པ་དང་། སྲོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ལའང་གཉིས་ཡོད་པས་རྟགས་ཡང་དག་དང་
མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀ་ལ་སྲི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་མཚོན་ཚུལ་གཉིས་གཉིས་ཡིན་གྱི་སྐྱབ་
མེད་དུ་བརྒྱན་པ་མི་འཐད་པར་བཤམ། གཉིས་ཀའང་སྲོར་བ་གསུམ་པར་སྐྱབ་གི་བཞི་
བ་པན་ཆད་དགོས་ཏུས་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་བཞེད་ནི་རྟགས་པར་སྐྱའོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྲོང་ལ་ཚོད་བཞི།

ཙ་བ།

ཚུལ་གསུམ་ཚུལ་གསུམ་མེད་ན་རྟགས། །

མི་འགྲུང་ཡོད་ན་སྤྲུལ་མེད་ལོ། །^[17]

ཚུལ་གསུམ་གྱིས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་དེ་
ལ་ཚུལ་གསུམ་གཞན་མེད་ན་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་འགྲུང་ལ་ཡོད་ན་སྤྲུལ་མེད་
གྲུབ་ཟེན་ལོ། །¹

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཚུལ་གསུམ་དུ་བ་ཁོ་ནའི་ཚོས། །

དབྱེར་མེད་ཡིན་གྱི་¹ཚོས་གཞན་མེད། །

དུས་གཞིར་བྱས་ནས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་
གསུམ་དེ་¹རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་སྤྲུལ་མེད་དུ་བསལ་
བའི་སློན་མེད་པར་བསལ། དུ་བ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དེ་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པའི་ཚུལ་གསུམ་དེ་ཡང་དུ་བ་ཁོ་ནའི་ཚོས་རོ་བོ་དབྱེར་
མེད་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་རོ་བོ་བ་དད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སོགས་
ཚོས་གཞན་མེད་པའི་སྤྱིར།

ཙ་བ།

1 <<བགྱིས་>> <<རང་>> ལོ། ། <<ལ་>> ལོ། །
2 <<རང་>> གྱི། <<ཙ་>> གྱིས།
3 <<བགྱིས་>> ལྟེ།

འདི་ཡི་མཚན་ཉིད་སྤྱད་མེད་དུ། །

ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་བསལ་བ་ཡིན། །^[༡༣]

གཏུན་ཚིགས་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཤེས་ན་འདི་ཡིས་
མཚན་ཉིད་སྤྱད་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་དོན་གྱིས་བསལ་བ་ཡིན་པའི་གྱིད།

ཙ་བ།

ལ་ལ་མཚོན་བྱ་ནམ་འཛོག་ཟེད། །

གཏུན་ཚིགས་ལ་ཡང་མཚུངས་སྤྱིར་མིན། །

འགའ་ཞིག་ཚོས་གསུམ་ཚང་བར་འདོད། །

གཉིས་པ་དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་དགོས་པ་མཚུངས་པས་རྟོག་པ་
ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་འཐད་པ་མིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་མཚན་ཉིད་
གྱི་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱའི་དོན་ལྡོག་གཞི་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་བའམ་རྩ་ས་ཡོད་ཚོས་
གསུམ་ཚང་བར་འདོད་དོ། །

ཙ་བ།

མཚོན་བྱ་ལྟོས་སྤྱིར་འདི་མི་འཐད། །

འདི་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དུ་གོ་བ་མཚོན་བྱ་སྐྱོ་ཡུལ་དུ་གོ་བ་
ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱིར། མཚན་ཉིད་དུ་དགོད་བྱའི་དོ་བོ་དེ་གོ་བར་མཚོན་བྱ་གོ་བ་ལ་ལྟོས་
ན་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཡང་མི་ལྟོས་ཏེ། བྱས་པ་རྟགས་སུ་འཛོག་པ་མི་རྟག་པ་ལ་ལྟོས་
གྱང་། བྱས་པ་གོ་བ་མི་རྟག་པ་གོ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པ་བཞེན་ལོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མི་

མཚུངས་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བྱས་ལྟོག་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་བྱུང་ལ།
མཚོན་བྱ་མ་བྱུང་ན་མཚོན་བྱའི་དོན་ལྟོག་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་མི་འབྱུང་པའི་སྲིད་དོ། །

གཉིས་པ་(དགོས་པའི་མཚོན་ཉིད་བཞག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྟོག་ཡིན། །^[23]

གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཚོས་ཅན། ཀ་བར་སྐྱོ་སྒྲིའི་མ་འབྲུལ་བའི་
ཞེན་རུང་གི་མཚོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྟོག་ཡིན་པའི་
སྲིད།

གསུམ་པ་དེའི་བསལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་གངས་པ་གསུམ། གཞན་ལུགས་
དགག་རང་གི་འདོད་པ་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

མཚོན་ཉིད་དེ་ཡི་སྐྱོན་བསྐྱུ་ན། །

གསུམ་ཞེས་བྱང་སྲོགས་པ་རྣམས་འདོད། །

མཚོན་ཉིད་དེ་ཡི་སྐྱོན་བསྐྱུ་ན་རང་ལྟོག་རྗེས་མ་བྱུང། དོན་ལྟོག་གཞན་
འགྱུར། མཚོན་གཞི་ལ་མི་གནས་པ་དང་གསུམ་ཞེས་བྱང་སྲོགས་པ་བོད་ཀྱི་རྟོག་
གོ་བ་རྣམས་འདོད་དོ། །དང་པོ་དཔེར་ན་མཚོན་ཉིད་དུ་བཞོད་ཀྱང་མཚོན་བྱ་ལས་
རང་དབང་དུ་མ་བྱུང་བ་བ་ལང་གི་མཚོན་ཉིད་དུ་བ་ལང་བཞོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བ་

ལང་གི་མགོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་མཚོན་བྱས་ཁྲུང་པར་དུ་བྱས་ནས་བཀོད་པ་སོགས་
དང་། རོན་ལྗོག་གཞན་འགྲུར་ནི། སྤྱིར་དོན་ལྗོག་ཡིན་ཡང་བཀོད་ཚོད་དེའི་དོན་
ལྗོག་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དབྱེ་བ་བཀོད་པ་དེའི་མཚོན་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་དང་། མ་ཁྲུབ་པ་
དང་། ཁྲུབ་ཆེས་པ་དང་། ཁྲུབ་མཉམ་པའི་དོན་ལྗོག་གཞན་འགྲུར་རོ། །དང་པོ་ནི།
རྟར་མཚོན་པ་ལ་ལོག་སོགས་འདུས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། བ་
ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ལོག་སོགས་འདུས་པ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། བ་
ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མགོ་ལྡན་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི། མི་རྟག་པའི་
མཚན་ཉིད་དུ་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའི་
དཔེ་དང་དབྱེ་བ་རྟོགས་པར་སྤོའོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། རིགས་པས་མི་འཐད་པ་དང་། གཞུང་གི་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །

དང་པོ་(རིགས་པས་མི་འཐད་པ་)ནི།

ཙ་བ།

སྤྱིར་བ་བཀོད་ནས་སྤྱོན་བཅི་བ། །
དོན་ལྗོག་གཞན་འགྲུར་མེད་པར་འགྲུར། །[༡༥]
མ་བཀོད་པ་ལ་སྤྱོན་སྤྱོར་བ། །
མཚན་གཞི་མི་གནས་དོན་མེད་འགྲུར། །

༡ <<རང>> མཚོན། <<བགྱིས>> མཚན།

མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱོར་བ་བཀོད་ནས་སྐྱོན་ཅི་
ཉིད་སྐྱོན་ཉིད་སྐྱབ་ཚེས་འདོད་ཀྱི་བས་མེད་དགག་ཏུ་མཚོན་པའི་ཚེ་སྐྱབ་ཚེས་དོར་བ་
མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་བྱ་བུང་ལ་མི་འཇུག་པས་དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར་སྐྱོན་ཏུ་མེད་
པར་འགྱུར་ལ། མ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་སྐྱོར་ན་ལོག་སོགས་འདུས་པ་བ་ལང་གི་མཚན་
ཉིད་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ལ། རང་གི་མཚན་གཞི་ལ་མེད་པ་མི་སྲིད་པས་མཚན་གཞི་ལ་
མི་གཏན་པའི་སྐྱོན་དོན་མེད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉེས་པ་(གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་)ནི།

ཙ་བ།

འདི་དག་སྐྱོན་ཏུ་འཐད་ན་ནི། །

མཁས་པའི་གཞུག་རྒྱན་ཅིས་མི་བཞེད། །[༡༥]

སྐྱོན་གསུམ་པོ་དེ་དག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་དག་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཏུ་འཐད་ན་ནི། མཁས་པའི་གཞུག་རྒྱན་གཉེས་ཅིས་མི་བཞེད།
བཞེད་རིགས་པ་ལ་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་གང་ཏུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(རང་གི་འདོད་པ་)ནི།

ཙ་བ།

མ་བྱུང་བྱུང་ཚེས་མི་སྲིད་གསུམ། །

མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྐྱོན་ཡིན། །

༡ <<གཉེས་>> ཟླ་<<རང་>> བཞི།
༢ <<གཉེས་>> འདོད། <<རང་>> དོན།

མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་ལྷངས་པ་ལ་རི་སྐད་བཤད་པའི་སློབ་གྲི་གངས་རེས་མེ་
འཐད་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་ཁྲབ་ཆེས་མི་སྲིད་པ་གསུམ་མཚན་ཉིད་གྱི་སྤྱི་འོ་སློབ་ཡིན་
ལ། མཚན་ཉིད་གྱི་སློབ་ཡིན་ན་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་འདུས་ལ། དེར་མ་འདུས་ན་
མཚན་ཉིད་གྱི་སློབ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད།

ཙམ།

སྐྱ་དང་དོན་གྱི་རྣམ་གཅོད་ཀྱི།

གསུམ་པོ་འདི་ལས་གཞན་ཡོད་མིན། [༡༦]

དོན་གྱི་རྣམ་གཅོད་གསུམ་པོ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སྤྱི་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་མི་ལྡན་
རྣམ་གཅོད་དང་། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་། མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་གསུམ་དུ་རེས་ཉེ།
གསུམ་པོ་དེ་དག་གྱང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དོན་མཚུངས་པས་སྐྱ་དང་དོན་གྱི་རྣམ་
གཅོད་ཀྱི་གསུམ་པོ་འདི་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པའི་སྲིད། དེ་ལ་མ་ཁྲབ་པའི་
མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་མཚན་གཞིར་བཀོད་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་
གྲུབ་པ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ལོག་སློབ་ཤེས་ཁྲོ་བཀོད་པ་དང་། ཤེས་
བྱའི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་བཀོད་པ་སོགས་སོ། །དེ་མཚན་ཉིད་མ་ཁྲབ་པའི་
སློབ་དུ་འགྲེལ་པར་གསུངས་པས། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་
འདོད་པ་ནི་སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པའོ། །ཁྲབ་ཆེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་
ཉིད་གང་ཞིག་མཚན་གཞི་ལ་ཁྲབ་ཀྱང་མཚོན་འདོད་མེད་པར་ཞུགས་པའོ། །དཔེ་ནི་
གོ་བར་ཟད་དོ། །མི་སྲིད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་མཚོན་འདོད་ལ་
རི་སྐད་དགོད་ཚུལ་རྣམས་མ་གྲུབ་པའོ། །དཔེར་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་ལང་གི་

མགོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱས་པར་འབྲེལ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་སྦྱང་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་འདི་དག་མཚན་གཞི་བཀོད་པ་
ལ་ཚེ་ན། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ལོག་སྐྱོག་ཤལ་ཁ་ལོ་བཀོད་པ་མ་ཁུབ་པར་མི་འགྱུར་
ཉེ། དཀར་ཐལ་ལ་བཀོད་ན་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང། འག་རྒྱར་ལ་བཀོད་ན་མི་སྲིད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་བཀོད་པ་ལ་ཚེ་ན་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་རང་གི་གཞི་
ལ་མེད་པ་མི་སྲིད་པས། མཚན་གཞི་ལ་མེད་པའི་སྐྱོན་མི་འབྲེལ་ལ། མཚན་ཉིད་མི་
སྲིད་པའི་གཞི་ལ་མཚོན་བྱ་མི་ཁྲིགས་ན་མཚོན་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁུབ་པར་
འགྱུར་ལ། ཁྲིགས་ན་སྐྱོག་ཤལ་མཚན་གཞིར་བྱས་པ་ལ་སྐྱོག་ཤལ་མཚན་ཉིད་དུ་
བཀོད་ན་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མཚོན་བྱ་བ་ལང་གི་ཐ་སྐྱོད་ཁྲིགས་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

མཚན་གཞིར་བཀོད་དང་མ་བཀོད་དང། །
མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པ་ཡི་གཞིར། །
མཚོན་བྱ་ཁྲིགས་སམ་མི་ཁྲིགས་ཞེས། །
རྩོད་པ་གཉེས་ཀྱིས་འདིར་མི་གཞོད། །^[12]

མཚན་གཞིར་བཀོད་དང་མ་བཀོད་དང་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་གཞིར་
མཚོན་བྱ་ཁྲིགས་སམ་མི་ཁྲིགས་ཞེས་རྩོད་པ་གཉེས་ཀྱིས་ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ལྷགས་
འདིར་མི་གཞོད་པར་ཐལ། སྐྱོན་ཐམས་ཅད་སྐྱོར་བར་བཀོད་པ་ལ་ཚེ་ལ། དེ་ཡང་

༡ <<རང>> སམ། <<ཙ>> དང།

དཀར་ཟམ་མཚན་གཞིར་འདོག་ལ། དེ་བ་ལང་ཁྲ་ལོར་འདོག་ན་བདེན་ཡང་། བ་ལང་
ཅམ་དུ་མཚོན་པས་སྐྱོན་མེད་ལ། མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་གཞི་ལ་མཚོན་བྱ་ཞེས་
ཤིང་། རྫོག་ཤལ་དང་རྫོག་ཤལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་དེ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་^༡ བ་མཚོན་བྱ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་
དང་། ཚོད་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཁ་ཅིག་མཚན་མཚོན་རྗེས་གཅིག་ཟེར། །

ཐ་སྟད་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞིར་འདོད། །

ཁ་ཅིག་མཚན་མཚོན་རྗེས་གཅིག་ཟེར། བ་ལང་གི་ཐ་སྟད་བྱ་བུར་མཚོན་
བྱའི་མཚན་གཞིར་འདོད་དོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

མཚོན་བྱ་མིང་གིས་ཁྱད་པར་དུ། །

བྱས་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡི། [༡༥]

༡ <<ས་>> <<བགྲིས་>> གསུམ། <<རང་>> གཉིས། (ས་བཅད་འདི་ནི་འོག་༡༠༡ ནང་“སོ་སའི་མཚན་ཉིད་
“ཅམ་པའི་དོས་འདོན་ལས་འཕྲོས་པར་གསལ་བས་རང་འགྲེལ་ལྟར་”གཉིས་“ཞེས་བ་ཡིན་སྟེ།)

དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཉིད་འགྱུར་ཞིང་། །

དོན་སྐྱུབ་¹རྗེས་ཡོད་དག་ཏུའང་འགྱུར། །

མཚན་ཉིད་ལྟོ་སྡེར་ཞབས་ལུས་པ་མཐོང་བ་ཡི་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཉིད་
དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱམ་པ་སྐྱོ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་རུང་གི་མཚོན་བྱ་དེ་སྐྱོ་ཡུལ་དུ་
ཤར་བའི་ཆེ་མིང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་སྤང་དགོས་པ་གང་ཞིག་དབང་ཤེས་
གྱིས་ལྟོ་སྡེར་ཞབས་ལུས་པ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་བྱམ་པའི་ཐ་སྣང་བྱ་རུང་
ཡང་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་སྡེར། མ་གྲུབ་ན། མཚན་མཚོན་ཁྲུབ་མཉམ་
གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པ་འགལ་ལོ། །མཚན་ཉིད་གྱིས་མཚོན་བྱ་སྐྱུབ་པ་དོན་སྐྱུབ་གྱི་
རྟོགས་དང་། མཚོན་བྱ་རྗེས་ཡོད་དག་ཏུའང་འགྱུར་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་ཁྲུབ་
མཉམ་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་སྡེར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཐ་སྣང་བྱ་རུང་གི་མཚན་ཉིད་
དོན་སྐྱུབ་ལ་སྐྱོ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་རུང་ཡིན་ལ། དེ་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་
ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཙ་བ།

བད་ལས་²འཇུག་པ་ཐ་སྣང་དུ། །

གསུངས་སྡེར་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་མིན། །[14]

དེ་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་མིན་པར་ཐལ། བདའི་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་རྒྱ་
མཚན་དུ་བྱས་ནས་བད་བཏག་པ་དེ་བད་ལས་སྡེར་ཐ་སྣང་གྱི་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་

1 <<རང>> ལྡན། <<ཙ>> ལུག
2 <<རང>> ལས། <<ཙ>> ལ།

མཐོང་བས་དྲན་པར་བྱས་ནས་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པ་ཐ་སྙད་ཏུ་གསུངས་པའི་སྲིད་
མཚན་མཚོན་ཇུས་གཅིག་པ་བཀག་པ་ཡང་བྱམ་པ་དང་ལྟོ་སྲིད་པ་ཇུས་གཅིག་པ་
བཀག་པ་མ་ཡིན་གྱི་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱོ་མ་འཇུག་པའི་ཞེན་རྒྱུད་གི་རང་ལྟོག་
རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་པས། དེ་དང་ཟུབ་བདེ་ཇུས་གཅིག་པ་བཀག་པར་མ་གོ་
ན་རང་ལུགས་ལ་འགལ་བ་དུ་མར་འགྱུར་བ་ཡིན་འོ། །

གཉིས་པ་(རང་ལུགས་)ནི།

ཙ་བ།

རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཤེས་ནི། །

མཚོན་བྱ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི་གཞི། །

རྒྱ་མཚན་ཉིད་ལ་བད་སྦྱར་བའོ། [༣༠]

རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཤེས་མ་འཇུག་པའི་ཞེན་རྒྱུད་ནི་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་ལ། དེ་ཡི་མཚན་གཞི་ནི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ལ་བད་སྦྱར་བའོ། །

ཙ་བ།

དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་སྐོ་གསུམ་ནི། །

འཇུག་པ་དེ་ཡི་ཐ་སྙད་ཡིན། །

ཐ་སྙད་གསུམ་ཡོད་ལ་དེ་སྐབས་ལ་ཐ་སྙད་སྐབས་ཅེས་བྱ་སྟེ། མིང་དོན་གྱི་
འབྲེལ་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་དོགས་པ་མེད་པ་འགྲོ་ཡོང་ལུས་གྱི་ཐ་སྙད་དང་། དག་

གི་མ་སྒྲུབ་དང། ཡིད་གྱིས་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཡིད་གྱི་མ་སྒྲུབ་དེ་སློབ་གསུམ་ནི་མ་སྒྲུབ་ལ་
འཇུག་པ་དེ་ཡི་མ་སྒྲུབ་ཡིན་ལ་མ་སྒྲུབ་དེ་འཇུག་བྱུང་ཉམས་གྱིས་སྐྱབ་པ་ནི་མ་སྒྲུབ་
སྐྱབ་གྱི་ཉམས་ཞེས་བྱའོ།

ཙ་བ།

དོན་ལ་སློབ་པའི་མིང་ཡིན་པས། །

བཏགས་ཡོད་ཉིད་ཡིན་དངོས་པོ་ལ། །

མ་གྲུབ་སླེར་ན་སློབ་བཏགས་ཡིན། །^[17]

མཚོན་བྱ་བཏགས་ཡོད་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་སློབ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་སློབ་
པའི་མིང་སྐྱིས་ཁྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་བྱིར། མཚོན་བྱ་སློབ་
བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་གང་ཞིག་དངོས་པོ་ལ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར།
གསུམ་པ་ཚོད་སློང་པ་ཚོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

མཚོན་མཚོན་རྗེས་གཅིག་མ་ཡིན་ན། །

རང་བཞིན་ཉམས་སུ་མི་འཐད་ལོ། །

མཚོན་མཚོན་རྗེས་གཅིག་མ་ཡིན་ན་མཚོན་ཉིད་གྱིས་མཚོན་བྱ་སྐྱབ་པ་རང་
བཞིན་ཉམས་སུ་མི་འཐད་ལོ། །¹⁾

1) <<བགྱིས་>> <<རང་>> ལོ། <<ས་>> དོ། (མར་ཤོག་135, 133, 164 བཞིན་ <<ས་>> 'ནང་'ལོ་'ཞེས་
པ་འདི་དག་རྗེས་ཚིག་དུ་ཅིས་ཉེ་བསྐྱར་བཙོས་བྱས་པར་སྐྱང་ཡང། ཅ་ཚིག་དང་ <<བགྱིས་>> > ལྟར་མ་རངས་པའི་ཚིག་དུ་སེམས་ཉེ་དེ་བཞིན་
དུ་བཙོས་ཡོད།)

དེ་དག་གི་པ་ལོ།

ཙམ་པ།

སྐྱེ་ཡི་དོན་ལ་གཅིག་ཉིད་བྱ། །

འཇུག་པས་མ་སྐྱོད་སྐྱོར་བ་ལོ། །

འཇིག་རྟེན་དོན་ལ་མི་སྐྱེ་འི་སྲིད། །

འགགས་པའི་རྗེས་དབུག་ག་ལ་འགགས། ། [33]

མཚན་མཚོན་རྗེས་གཅིག་མ་ཡིན་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་གསལ་པས་མཚོན་བྱ་
རྟོགས་པའི་འགགས་པའི་རྗེས་དབུག་ག་ལ་འགགས། མི་འགགས་བར་ཐལ། རོག་སྐྱོད་ག་
འག་དང་བ་ལང་གི་མ་སྐྱོད་བྱ་བྱང་ནས་བ་འག་པའི་རྟོག་པས་སྐྱེ་ཡི་དོན་ལ་གཅིག་
ཉིད་བྱ་འཇུག་པས་འཇུག་ལ། གཞན་སེལ་སྲིད་ཅི་མ་ལོག་པས་མ་དང་བྱ་མ་སྐྱོད་
སྐྱོར་བ་ལོ་འཇིག་རྟེན་པ་ཞེན་པའི་དོན་ལ་མི་སྐྱེ་འི་སྲིད།

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ནི།

ཙམ་པ།

མཚན་ཉིད་རྟེན་པ་མཚན་གཞི་ཡིན། །

མཚན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་གཉིས། །

མཚན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ་
དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྲིད།

༡ <<རང>> ཉེན། <<ཙམ>> བཏེན།

གསུམ་པ་ཚོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་བཤག་ལ་གསུམ། རང་ལྗོན་ངོས་བཟུང་
བ་དང་། རི་ལྷར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དང་། སོ་སོར་¹མཚོན་བའི་རྣམ་བཤག་གོ། །དང་པོ་
(རང་ལྗོན་ངོས་བཟུང་བ་)ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་བ་དང་། རང་གི་འདོད་པའོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་བ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་བ་ནི།

ཙ་བ།

འགའ་ཞིག་ཚོས་གསུམ་རང་ལྗོན་ནི། །

རང་གི་རྣམ་པ་འཆར་རུང་ཟེས། །^[33]

འགའ་ཞིག་མཚོན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་ཚོས་གསུམ་གྱི་རང་ལྗོན་ནི། རང་
གི་རྣམ་པ་རང་དབང་དུ་འཆར་བས་ངེས་སུ་རུང་ཟེས་རོ། །

དེ་དགག་བ་ནི།

ཙ་བ།

དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཚོས་གསུམ་པོ། །

རྟོག་མེད་ལུལ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །

དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཚོས་གསུམ་པོ་རྟོག་མེད་ཤེས་བའི་གཟུང་ལུལ་དུ་ཐལ་བར་
འགྱུར་ཉེ། རྟོག་སྐྱབ་བ་རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པ་འཆར་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རིགས་ཉེ། རྟོག་མེད་མ་འཇུག་བའི་གཟུང་ངོར་དེ་གསུམ་ཤར་ན་ཐ་དད་དུ་ཤར་
དགོས་པས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

1 <<རང>> སོར། <<བགྱིས>> སོའི།

གཉིས་པ་(རང་གི་འདོད་པ་)ནི།

ཙུ་བ།

དེས་ན་སྣང་བའི་ལྗོན་པ་ནི། །

ཚོས་གསུམ་ཉིད་མིན་སེལ་བ་ཡི། །

ཚོས་གསུམ་གྱི་ནི་རང་ལྗོན་ལ། །

སྐྱབ་དང་དགག་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད། །[༡༥]

དེས་ན་ལྗོན་མེད་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྣང་བའི་ལྗོན་པ་ནས་ནི་ཚོས་གསུམ་
བཞག་པར་བྱ་བ་ཉིད་མིན་ཡང་། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་མི་འབྲེད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ།
ལྗོན་པ་ལ་སྣང་བའམ་དེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྗོན་པའི་སེལ་བ་ཡི་ཚོས་གསུམ་གྱི་ནི།
རང་ལྗོན་ལ་བཞག་ལ། དངོས་པོའི་ཆ་སྐྱབ་ན་སྐྱབ་པ་དང་དངོས་མེད་གྱི་ཆ་སྐྱབ་ན་
དགག་པ་སྟེ། དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་སྟེང་།

གཉིས་པ་(རི་ལྗང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། འབྲེལ་ཚུལ་དངོས་དང་། འབྲེལ་བ་
དེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མཐོ། །

དང་པོ་(འབྲེལ་ཚུལ་དངོས་)ནི།

ཙུ་བ།

མཚན་མཚོན་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡིན། །

མཚན་གཞི་པལ་ཆེར་གནས་སྐྱབས་འབྲེལ། །

འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མཚན་མཚོན་ཁྱབ་མཉམ་བཤག་གཅིག་པས་

རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་པལ་ཆེར་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཅམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་མཚོན་བ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་འདྲ་ཡོད་
དོ། །གནས་སྐབས་འབྲེལ་བ་ནི། བྱས་བ་སྦྱིར་སྦྱོལ་མ་འབྲེལ་ཡང་སྦྱོལ་རྟག་སྦྱོལ་གྱི་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆེ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་)ནི།

ཙ་བ།

འབྲེལ་བས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་བ་ཉིད། །

སྲོང་བས་མཚན་མཚོན་འབྲེལ་བ་འབྲུག། [༢༥]

མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྦྱིར་དང་དེ་ལ་དངོས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་སུ་བྱུང་བའི་སྦྱོལ་གྱི་
གཉིས་རྟོག་པ་འབྲེལ་བའི་དོར་གཅིག་ཏུ་བད་ཚད་བྱས་པའི་སྦོལ་བས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་
གཅིག་ཏུ་འཛིན་བ་ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སྲོང་བས་མཚན་མཚོན་གྱི་
འབྲེལ་བ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ།

མཚན་གཞི་དང་ནི་མཚོན་བུ་ཡི། །

འབྲེལ་བ་མཁས་པས་མཐོང་བས་བྲན། །

སྲོང་ས་བ་ལ་ནི་བད་བྲན་པའི། །

མ་སྦྱོད་སྦྱོབ་གྱི་རྗེས་དབག་དགོས། །[༢༦]

མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱའི་འབྲེལ་བ་ལེས་ཚུལ་གཉིས་སུ་འགྲུར་རྟེ། མཚན་གཞི་དང་ནི་མཚོན་བྱ་ཡི་འབྲེལ་བ་མཁས་པས་དཀར་ཟམ་མཐོང་བས་བ་ཡང་གི་མིང་བྲན་ལ། གཞི་དེར་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་སྐོངས་བ་ལ་ནི་བད་བྲན་པའི་ཐ་སྲུང་སྲུབ་གི་རྗེས་དཔག་དགོས་པའི་བྱིང།

གསུམ་པ་(སོ་སོར་མཚོན་པའི་རྣམ་བཞག་)ལ་གཉིས། རི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ་དང་། བན་ཚུན་ལེས་པའི་རྣམ་བཞག་གོ། དང་པོ་(རི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ལྗོར་བའི་དབྱེ་བ་དང་། ཚོད་སྐང་དོ། །

དང་པོ་(ལྗོར་བའི་དབྱེ་བ་)ནི།

ཙ་བ།

གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྦྱི་དང་ནི། །

ལྗོར་བ་འདིར་གཏོགས་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་བྱ། །

མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ལྗོར་བ་འཕོད་ཚུལ་གྱི་སྐོན་སྲུབ་ཀྱི་ཡོད་དེ། ལྗོར་མཚན་ཉིད་ལྟ་མཚོན་བ་དང་། ལྗོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྟ་མཚོན་བ་དང་། གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྐྱར་བས་སྦྱི་དང་ནི་ལྗོར་བ་འདིར་གཏོགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིང།

ཙ་བ།

བརྗོད་ལའང་ཀྱི་ལས་མཚན་ཉིད་དང་། །

མཚན་གཞིའི་ཆ་གཉིས་སྦྱོན་མེད་སྟེ། །^[32]

དེ་བཞིན་དུ་བ་ལང་གི་ཐ་སྐད་བྱ་རུང་དང་དཀར་ཟམ་མཚན་གཞིར་བྱས་
ནས། སྦྱོར་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་དང་། སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་པོ་ལ་ཡང་
གཉིས་གཉིས་ཏེ་སྤར་བ་འདད་པ་ལས་བརྗོད་པ་ལ་འདད་དུག་ལས་ཀྱང་སྦྱོན་མེད་མ་
ཡིན་པར་ཐམས། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ཆ་གཉིས་ཏེ་བཞི་སྦྱོན་མེད་སྤིང་ལ་
གཉིས་སྦྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཀར་ཟམ་མཚན་ཉིད་ཅམ་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་
དང་སྒྲོག་ཤལ་དང་བ་ལང་གི་ཐ་སྐད་བྱ་རུང་གཉིས་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་མཚོན་
ལུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཚོད་སྤང་)ལ་གསུམ། རང་ལྗོག་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་ཚོད་བ་སྤང་
བ་དང་། གཞན་ལྗོག་མིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་ཚོད་བ་སྤང་བ་དང་། འགལ་མཚུངས་
ཀྱི་སྦྱོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །

དང་པོ་(རང་ལྗོག་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་ཚོད་བ་སྤང་བ་)ལ་ཚོད་བ་འི།

ཅ་བ།

- སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་མཚན་ཉིད་དེ། །
- གཞི་མཚོན་གཉིས་ལ་ཁེགས་ན་ནི། །
- མཚན་གཞི་སྒྲོག་ཤལ་ཁེགས་པར་འགྱུར། །
- མ་ཁེགས་ན་ནི་ཁྱབ་ཆེས་ཟེར། །[35]

དཀར་ཟམ་བ་ལང་གི་ཐ་སྐད་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལོག་སོགས་འདུས་པ་མཚན་
ཉིད་དུ་བཞོད་ནས། དེ་མཚན་གཞི་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་བ་ལང་གི་

དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་དོན་ལྗོན་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་དེ་མཚན་གཞི་དཀར་ཟལ་དང་མཚོན་བྱ་བ་ལང་གི་ཐ་སྐྱད་གཉིས་ལ་
ཁེགས་ན་ནི་མཚན་གཞི་ལྗོན་ལུང་ཡང་དེ་གཉིས་ལ་ཁེགས་པར་འགྱུར་ལ། མ་
ཁེགས་ན་ནི་བ་ལང་གི་དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་དོན་ལྗོན་དེ་བྱུང་ཆེས་ཉེ། བ་ལང་
གི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལའང་ལྷགས་པའི་སྤྱིར་ཐོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།
ཙམ།

དོན་ལྗོན་ལ་བྱུང་རང་ལྗོན་ལ། །
མ་བྱུང་པས་ན་ཉེས་པ་མེད། །

རི་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་པ་མེད་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་ཐ་སྐྱད་བྱ་རུང་གི་དོན་
ལྗོན་ལ་བྱུང་པས་མ་བྱུང་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། དཀར་ཟལ་དང་གཉིས་ཀའི་རང་ལྗོན་ལ་
མ་བྱུང་པས་ཉེ། མ་ལྷགས་པས་ན་བྱུང་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(གཞན་ལྗོན་མེན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་ཚོད་པ་སྐྱད་བ་)ནི།
ཙམ།

མཚོན་བྱ་འགལ་དང་ཐ་སྐྱད་ཁེགས། །
དངོས་འགལ་གཞི་མཚོན་ཚོད་པ་མེད། །[༣༥]

མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྐྱད་བྱ་རུང་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་མཚོན་བྱའི་མཚན་

༡ <<བགྱིས་>> <<རང་>> གཞི། <<ས་>> བཞི།

ཉིད་བཀག་པས་མཚོན་པ་འགལ་བ་དང་། འོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་ལ་སྒྲིབ་
རྒྱ་མཚོན་གྱི་སྐྱོད་བྱུང་པ་ཁྲིགས་ན་མཚོན་ཉིད་ཀྱི་རང་ལྡོག་ལ་རྒྱ་མཚོན་ཅན་གྱི་
སྐྱོད་བྱུང་པ་དང་། མཚོན་བྱའི་མཚོན་ཉིད་བཀག་པའི་རང་ལྡོག་ལ་མཚོན་བྱའི་སྐྱོ་
ལྡོ་འཇུག་པའང་ཁྲིགས་པས། མཚོན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་
སྙད་ཁྲིགས་པས་ཐ་སྙད་རྒྱན་ཚད་པར་ཐལ་བ་དང་། མ་ཁྲིགས་ན་མཚོན་བྱའི་
མཚོན་ཉིད་ཁྲུབ་ཆེས་པར་ཐལ་བ་དང་། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱའི་
མཚོན་གཞི་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དངོས་པོའི་མཚོན་གཞིར་ཁས་ལེན་
དགོས་པས་དངོས་འགལ་གཞི་མཚོན་དུ་ཐལ་བའི་ཚོད་པ་གསུམ་གྱིས་གཞོད་པ་
མེད་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་མཚོན་བྱའི་མཚོན་གཞི་ཡིན་
ཡང་རང་ལྡོག་མ་ཡིན་པ་སོགས་དང་། འོག་སྐྱོག་འལ་འདུས་པའི་དོན་སྐྱོག་ལ་
མཚོན་བྱའི་མཚོན་ཉིད་མ་ཁྲིགས་ཤིང་། རང་ལྡོག་ལ་ཁྲིགས་པ་ཁྲིགས་པས་ཐ་སྙད་
རྒྱན་ཚད་པ་དང་ཁྲུབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་མེད་ལ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་
སྙད་བྱ་རུང་གི་རང་ལྡོག་མཚོན་བྱའི་མཚོན་གཞི་ཡིན་ཡང་། གཞི་སྐྱོག་ཡིན་ན་
མཚོན་བྱར་ཁས་ལེན་པས་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(འགལ་མཚུངས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་)ནི།

ཙ་བ།

དེས་ན་ལ་ལར་འགལ་བ་དང་། །
མཚུངས་པར་མངོན་པའི་སྒྲིབ་བ་སྤི། །

༡ <<བགྱིས་>> རང་།

དེས་ན་སྐྱོར་བའི་འགོད་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་འགལ་བ་མེད་ཀྱང་ལ་ལར་འགལ་
བ་ལྟར་སྒྲུབ་དང་མི་མཚུངས་ཀྱང་མཚུངས་པར་མངོན་པའི་སྐྱོར་བ་སྲིད་དེ། །ཤེས་
བྱའི་ལྷོག་པ་ཤེས་བྱར་མཚོན་པ་ལ་སློབ་ལུ་བྱ་བྱུང་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་སྐྱོར་
དོན་གསུམ་མི་མཚུངས་ཀྱང་མཚུངས་པར་མངོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་
བ་ལ་བྱས་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་རྟགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པ་ལྟ་བུ་འགལ་བ་ལྟར་མངོན་
བ་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་བ་པན་ཚུན་དེས་པའི་རྣམ་བཞག་ལ་གསུམ། རྣམ་བཞག་སྦྱིར་བརྗོད་བ་
དང་། དེ་ལས་གཞན་ཏུ་རྟོག་བ་དགག་བ་དང་། མིང་དོན་བསྐྱོག་པའི་ཚོད་བ་སྤང་བའོ། །
དང་པོ་(རྣམ་བཞག་སྦྱིར་བརྗོད་བ་)ནི།

ཅུ་བ།

མཚན་མཚོན་གྲངས་མཉམ་ངོ་བོ་གཅིག །
རྣམ་ཡོད་བཏགས་ཡོད་ཉིད་དུ་དེས། །[༣༠]

མཚོན་བྱ་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་མ་དང་། མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་མཚོན་བྱ་
དུ་མ་བྱེད་པ་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཚན་མཚོན་གྲངས་མཉམ་བ་དང་ངོ་བོ་
གཅིག་པ་དང་མཚན་ཉིད་རང་གི་དོན་ལྷོག་གི་དངོས་འགལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་
ལྟོས་པར་སློབ་ལུ་བྱ་འཆར་བ་ལ་རྣམ་ཡོད་དུ་མིང་བཏགས་པའི་རྣམ་ཡོད་དང་
མཚོན་བྱ་དེ་ལས་ལོག་པའི་བཏགས་ཡོད་ཉིད་དུ་དེས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(དེ་ལས་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

མཚན་མཚོན་དོན་ལ་གཅིག་པ་དང་། །

ཐ་དད་གྲངས་མི་མཉམ་པ་འབྲུལ། །

ཁ་ཅིག་མཚན་མཚོན་དོན་ལ་རྗེས་གཅིག་པ་དང་རྗེས་ཐ་དད་དང་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུ་སྤང་གྲངས་མི་མཉམ་པ་འདོད་པ་འབྲུལ་བར་ཐལ། སྲ་མ་བཀག་ཟེན་ལ་སྤྱི་
མ་གཉིས་གྲང་མི་འབྲད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རོ་བོ་ཐ་དད་ལྡན་པའི་རྒྱལ་དུ་མཚོན་
དགོས་པས་བུམ་པ་མི་རྟག་པར་མཚོན་མི་ལུས་པའི་སྤྱིར་དང་། དོན་ལྡོག་དུ་མ་ཡིན་
ན་དེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པའི་མཚོན་བྱ་ཡང་དུ་མ་དེས་པ་དགོས་པའི་སྤྱིར། རྗེས་ཐ་
དད་དུ་འདོད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་གི་བཞེད་པའོ། །

གསུམ་པ་(མིང་དོན་བརྗོད་པའི་ཚད་པ་སྤང་བ་)ནི།

ཙ་བ།

དེ་དག་པན་ཚུན་བརྗོད་པ་ཡི། །

རྣམ་པར་གཞག་པས་འདིར་མི་གཞོད། །^[37]

རྗེས་དཔག་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པས་ཚད་མར་སྦྱབ་པ་ལ་རྒྱང་པན་
གྱིས་དངོས་པོ་རང་མཚན་གསུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་
ཁས་སྤངས་ནས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་མིང་དོན་དེ་དག་པན་ཚུན་
བརྗོད་པ་ཡི་རྣམ་པར་གཞག་པས་འདིར་མི་གཞོད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་མཚན་

གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཚད་མའི་མིང་འདོག་ན། དེ་རྗེས་དཔག་ལ་དེད་ཀྱང་མི་
འདོད། གསལ་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་བྱེད་ན་དེ་རྗེས་དཔག་ལ་ཞུགས་པ་ཁྲིད་
གྱིས་ཀྱང་དགག་མི་རྒྱས་པའི་བྱིད། དཔེར་ན། དབྱ་མ་པས་བྱམ་པ་དོན་དམ་དཔྱོད་
བྱེད་གྱི་རིགས་པས་དབྱུད་མི་བཟོད་པའི་ཚོས་ཡིན་པས། གུན་རྫོབ་པར་མཚོན་པ་
ལ་དངོས་པོར་སྐྱེ་བས་བྱམ་པ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་དོན་དམ་པར་བྱུབ་པོ་ཞེས་མིང་
གཞན་དུ་བཏགས་ནས་ཚོད་ན་ཡང་། དབྱ་མ་པས་སྐྱོས་བྲལ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བརྟེན་
བྱས་པ་དེ་བྱམ་པ་ལ་མི་སྲིད། རྟོག་གེ་པས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བརྟེན་
བྱས་པའི་བྱམ་པ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དབྱ་མ་པ་ཡང་འདོད་པ་བཞིན་གོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། མཚན་
ཉིད་དོས་བཟུང་བ་དང་། དེས་སྐྱོ་འདོགས་རི་ལྟར་གཙོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(མཚན་
ཉིད་དོས་བཟུང་བ་)ལ་གསུམ། གཞན་གྱིས་བརྟག་པོ་བ་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་
བཞག་པ་དང་། ཚོད་པ་སྐྱང་བའོ། །

དང་པོ་(གཞན་གྱིས་བརྟག་པོ་དགག་པ་)ནི།

ཅ་བ།

མི་བསྐྱེ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས། །

ནམ་གངས་པ་འཇ་བྱེ་སྐྱེ། །

སྐྱོབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྐྱོ་མི་བསྐྱེ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་གང་ཡང་

༡ <<བགྱིས་>> <<རང་>> བརྟགས།
༢ <<རང་>> བསྐྱེ་ <<ཅ་>> ལྷ།

རྒྱུད་བས་ཚད་མར་མཚོན་རྒྱས་པས་རྣམ་གྲངས་པར་འདོད་པ་དང་། རྒྱན་མཛད་
བས་སྡེ་མ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་མཚོན་ཉིད་དང་། བྱི་མ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་
མཚོན་ཉིད་ཡིན་པས་བྱེ་སྟེ་སྟེ་གཟུང་འཛིན་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མཛོན་སྟུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་བཅད་དོན་ཐོབ་པ་མེད་
བས་མི་སྟུ་བ་མ་ཡིན་འོ། །ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྦྱང་བ་སོ་
སོ་སྟེ་བོའི་རྒྱད་ལ་ཡང་ཡོད་པས། དེ་ཡི་མཚོན་ཉིད་མི་སྟུ་བ་ཡིན་ལ་མ་ཤེས་དོན་
གསལ་ཞུགས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་གསུངས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གིས་
རྣམ་ངེས་ལས་ཚད་མའི་མཚོན་ཉིད་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ངོ་བོའི་བྱད་པར་དོན་ཐོབ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་པ། དུལ་གྱི་བྱད་པར་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་དང་།
བྱེད་པའི་བྱད་པར་དོན་ཡོངས་སུ་གཙོད་བྱེད་ལ་གནས་པའི་རྒྱས་པ་སྟེ། དང་པོས་
དངོས་པོ་རང་མཚོན་འཛིན་པ་ཚད་མའི་མཚོན་ཉིད་ཡིན་པ་གཙོད་ལ། གཉིས་པས་
མི་སྟེད་པ་གཙོད་ཅིང་། གསུམ་པས་བྱབ་ཆེས་གཙོད་ལ་མ་བྱབ་པ་གཙོད་པ་ཞིག་ལ་
བསྐྱང་གསུང་ངོ། །བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་
ཚོས་གསུམ་ལྡན་ཞེས་ཏེ། ངོ་བོའི་བྱད་པར་སྟོ་འདོགས་སེལ་བ། དུལ་གྱི་བྱད་པར་
སྦྱང་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འཛིན་སྦྱངས་ཀྱི་བྱད་པར་དོན་ལ་མི་འཇུག་པ་ཞེས་
ཐེང་ངོ། །

ཙ་བ།

མཚོན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་འཛོག་ན་ནི། །

མཚོན་བྱ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྲུབ། །[༣༩]

མི་འཐད་པའི་ཚད་གཤམ་པ་ནི། མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་གཅིག་འདྲིལ་
བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་སྐྱ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་དོན་སྐྱི་མི་འདྲ་བ་སོ་
སོར་སྤང་བས་མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཚད་མར་འདྲིལ་ན་ནི་སྐོ་མ་འཇུག་བས་ཚད་
མར་ཞེན་རུང་གི་མཚོན་བྱ་དེ་ཡང་གཉིས་སྐྱ་འགྲུར་དགོས་པའི་སྤྱིར།

རྩ་བ།

མཚན་མཚོན་གཉིས་སྐྱ་འདྲོད་ན་ཡང། །

སྐྱི་མཚན་གཅིག་པ་མི་སྤྱིད་འགྲུར། །

སྐྱི་མཚན་གཅིག་པ་སྤྱེ་ཚད་མ་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད་མི་སྤྱིད་པར་འགྲུར་བར་
ཐལ། སྐོབ་དཔོན་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་མི་སྐྱ་བ་ཐ་སྤྱད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་
ཉིད་དང། མ་ཤེས་དོན་གསལ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་བས་མཚན་
ཉིད་གཉིས་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་སྐྱ་འདྲོད་ན་ཡང་སྤྱེ་འདྲོད་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར།
འདྲོད་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེས་དེས་ན་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྲུར་རོ། །

རྩ་བ།

མ་ཁྲུབ་གཙོད་ཚུལ་འདྲིར་མི་འཐད། །

གཉིས་སྐྱ་འབྲེད་པ་དགོངས་པ་མིན། །[༣༣]

སྐོབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གི་བཞེད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ངེས་
གྱི་ཚིག་དེས་མ་ཁྲུབ་པ་གཙོད་ཚུལ་དངོས་སྐྱ་བསྟན་དགོས་ཀྱི། མ་ཁྲུབ་པ་གཙོད་

ཚུལ་གཞན་ནས་ཁ་བསྐྱང་དགོས་པ་འདི་མི་འབྲང་ལ། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་¹་བྱེད་
བ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་བ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མིན་
པའི་སྲིད།

ཙ་བ།

མི་དགོས་མ་ཁྲུབ་མི་སྲིད་གསུམ། །

བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་འདོད་ན་ཡོད། །

བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཚོས་གསུམ་ལྡན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་འདོད་ན་
ཉེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དུལ་གྱི་བྱེད་པར་སྤར་མ་རྟོགས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་པས་
མི་དགོས་ལ། རོ་བོའི་བྱེད་པར་སྤོ་འདོགས་གཅོད་པས་མདོན་སུམ་ལ་མ་ཁྲུབ་ཅིང་
འཛིན་སྤངས་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་ན་རྟོགས་ཟེན་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཉེས་པ་
གསུམ་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(རང་གི་ལུགས་བཞག་པ)ནི།

ཙ་བ།

མི་སྤྲུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས། །

རང་མཚན་རྟོགས་པར་དོན་ལ་མ་བྱུན། །[༣༧]

ཐ་སྲུང་བ་དང་དོན་དམ་པ། །

གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གཉིས་པོ་འཇུག། །

༡ <<རང>> རྟོགས། <<བགེས>> རྟོག

མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་སྟོང་གི་མེད་དགག་ཁོ་ན་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་
དང་། མི་སྐྱ་བ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་སྐྱ་བ་དང་མ་
ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་རང་མཚན་རྟོགས་པར་དོན་ལ་མ་ཐུན་པའི་བྱིད། དེ་གཉིས་
གྱིས་མཚོན་བྱ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་མཚོན་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐ་སྐྱད་པའི་
ཚད་མ་དང་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་གཉིས་པོ་འཇུག་པའི་
བྱིད། མི་སྐྱ་བའི་ཤེས་པས་རང་མཚན་རྟོགས་པར་བསྐྱན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡིན་ན་རང་
མཚན་རྟོགས་པས་ཁྲུབ་པ་ཁས་ལེན་ན། འོག་ཏུ་རང་མཚན་མེད་ན་དོན་གྱི་དམི་
ལུས་པ་ལ་མི་སྐྱ་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །

ཙ་བ།

མི་སྐྱ་ལས་དང་གྱེད་པོ་དང་། །

བྱ་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན། །^[༣༥]

མི་སྐྱ་བ་ཡང་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་ལ་མི་སྐྱ་བ་དང་། གང་མི་སྐྱ་
བ་དང་། རི་ལྟར་མི་སྐྱ་བའི་ལས་དང་གྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་
གྱི་སྟོན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིད། དེས་ན་རྩ་བའི་དགོངས་པ་འི། མི་སྐྱ་བ་དང་མ་
ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་རྣམ་གྲངས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པར་གཉིས་
ཀས་དངོས་པོ་ཡོད་པ་རྟོགས་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་དག་ལ་མི་
སྐྱ་བར་དོན་མ་ཐུན་པར་གསུངས་པས་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་
པས་ཁྲུབ་པར་འདོད་པ་དག་ནི་གདོན་གྱིས་ཟེན་པར་གསལ་ལོ། །

གསུམ་པ་(རྫོད་པ་རྒྱང་བ་)ནི།

ཙམ་པ།

དངོས་མེད་འཇམ་ལ་མ་བྱུང་ཅིང་། །

ཉེ་བར་བསྐྱད་ལ་བྱུང་ཆེས་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་རང་མཚན་ལ་མི་སྐྱེན་དངོས་མེད་འཇམ་བའི་ཚད་མ་ལ་
མ་བྱུང་ཅིང་། སྐྱོན་ཤིང་འགྲོ་སྐྱང་སོགས་ལས་དོན་ཐོབ་པ་ཡོད་པས་ཉེ་བར་བསྐྱད་
བ་ལ་བྱུང་ཆེས་ལོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙམ་པ།

རང་མཚན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་ཕྱིར་འཐད། །

ཉེ་བར་བསྐྱད་པ་བསྐྱུ་བར་བཤད། །[༣༤]

དངོས་མེད་འཇམ་བའི་ཚད་མ་ལ་མཚན་ཉིད་མ་བྱུང་བའི་སྐྱོན་མེད་བར་
ཐལ། མེ་མེད་ཀྱི་མཚོ་ལ་དུ་བ་རང་མཚན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་ཆེ་ན་དེ་ལ་དུ་མེད་
གསར་དུ་དེས་ཤིང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཚད་མར་འཐད་དོ། །ཉེ་བར་བསྐྱུ་བ་བའི་ཤེས་པ་
ལ་བྱུང་ཆེས་བའི་སྐྱོན་མེད་བར་ཐལ། དེ་བསྐྱུ་བར་བཤད་པས་ཚད་མར་མི་རུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིས་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ནི། ཚད་མ་གཞན་སྐྱེས་པའི་རུས་པ་
ཡིན་གྱི། བསྐྱད་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྐྱང་གི་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

༡ <<བཤེས་>> བསྐྱུ་བ། <<རང་>> བསྐྱུ་བ། (འདིར་ཚ་ཚིག་ཏུ་"བསྐྱུ་བ"ཅེས་བྱུང་ཞིང་འབྲེལ་གྱི་འཇམ་ལ་རྒྱས་བསྐྱུ་བའི་
ཤེས་པ་རྣམས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཞུགས་ན་བྱུང་ཆེས་བའི་ཚོད་པ་སྐྱང་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་རང་འབྲེལ་ལྟར་"བསྐྱུ་བ"ཅེས་བཙོས་དགོས་སོ་
སྟེ།)

གཉིས་པ་(དེས་སྐྱོ་འདོགས་ཇི་ལྟར་གཙོད་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ཇི་ལྟར་དེས་པའི་ཚུལ་
དང་། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(ཇི་ལྟར་དེས་པའི་ཚུལ་)ལ་གསུམ། སྐྱོ་འདོགས་གཙོད་
ཚུལ་དང་། དེས་ཤེས་ཀྱི་འགལ་རྒྱའི་དབྱེ་བ་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(སྐྱོ་འདོགས་གཙོད་ཚུལ་)ལ།

ཙ་བ།

ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་པ་འདྲེན། །

དེས་པའི་འགལ་རྒྱ་སྐྱོ་འདོགས་ཡིན། །

ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མ་ཡིན་ཏུ་འདྲིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་གཙོད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་དེས་པ་འདྲེན་ལ་དེས་པའི་འགལ་རྒྱ་
དངོས་ཀྱི་གཞོད་བྱ་སྐྱོ་འདོགས་ཡིན་པའི་སྲིད། འདྲིར་རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཡོད་མེད་
དེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །སྲིར་ན་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དངས་ནས། ཀྱེ་
ཏུ་མ་སྟོད་པའི་ཚད་མས་དེས་པ་དངས་ནས་འཇུག་ལྡོག་གྲེད་པར་བཤད་པས། དེ་ལ་
ཚད་མར་སོང་ཡང་དེས་པ་འདྲེན་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་ལོ། །བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་(དེས་ཤེས་ཀྱི་འགལ་རྒྱའི་དབྱེ་བ་)ལ།

ཙ་བ།

དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་གནས་ལུགས་ལས། །

མཐའ་གཞན་ཏུ་རྟོག་དབྱེ་བ་གཉིས། །^[32]

རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་མོ། །

ཚད་མ་འི་འགལ་རྒྱ་སྐྱོ་འདོགས་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་ནི། གནས་ལུགས་ལས་མཐའ་གཞན་དུ་རྟོག་པ་འི་ཤེས་པ་ལོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་མོ། །

གསུམ་པ་(ཚོད་པ་སྒྲང་བ)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

མ་རྟོགས་པ་ལས་སྐྱོ་བྱུང་བ། །

རྟོགས་པས་སྐྱོ་འདོགས་མ་བཅད་ལོ། །^[35]

ཚད་མ་ཡིན་ན་སྐྱོ་འདོགས་གཅོད་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། སྒྲང་མ་རྟོགས་པ་ལས་སྐྱོ་བྱུང་བའི་རྟོགས་ལས་མེ་རྟོགས་པས་བཅད་བྱ་སྐྱོ་འདོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་སྐྱོ་འདོགས་མ་བཅད་ལོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

རྗེས་དབག་སྒྲང་བས་མི་འཇུག་པས། །

སེལ་བ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི་ཡུལ། །

མེ་མེད་གཞན་དང་མཚུངས་པ་རུ། །

འཇིན་ཕྱིར་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་བཞེད། །^[36]

རྗེས་དབག་སྒྲང་བས་མི་འཇུག་པས་དེ་མ་ཡིན་བཅད་པའི་སྐྱོ་ནས་འཇུག་

པའི་སེལ་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཏུ་བའི་རྟོགས་ལས་སློང་བྱུང་བྱུ་ལྟ་བུ་གྱི་གཞི་ལ་མེ་
རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེའི་བཅད་བྱ་སློང་འདོགས་མེད་པར་ཐལ་བའི་སློན་མེད་པར་ཐལ།
དེ་ན་མེ་མེད་དོ་སྟོམ་པ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དེའི་ཡུལ་མེ་མེད་གཞན་དང་མཚུངས་པ་
ཏུ་འཛིན་པའི་བྱིར་དང་། དོན་ལ་མེ་ཡོད་ཀྱང་མེ་མེད་ཀྱི་ས¹་སྟོགས་གཞན་དང་
མཚུངས་པར་འཛིན་པ་དེ་ཉིད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(ཚོད་པ་སྒྲུབ་པ)ལ་ཚོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

དེས་པ་དང་ནི་སློང་འདོགས་གཉིས། །

ཡུལ་དང་དོ་བོ་དུས་གསུམ་ལ། །

གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་¹པ་ཡི། །

དེས་པ་དང་ནི་སློང་འདོགས་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་གམ་མི་གཅིག་མི་གཅིག་ན་
བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཉེ་ནང་གི་སྟུན་པ་དང་བྱིའི་སྒྲུབ་བ་བཞིན།
གཅིག་ན་ཡུལ་དེ་གྲུབ་ན་སློང་འདོགས་མ་འཇུག་པར་འགྱུར་ན། མ་གྲུབ་ན་སེལ་བྱེད་
ཚད་མར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ཤེས་དང་སློང་འདོགས་དོ་བོ་གཅིག་ན་བསལ་བྱ་སེལ་
བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ། དོ་བོ་ཐ་དད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་མི་
ཤེས་པ་བཞིན་དུ་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ། ཡང་དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ན་
རྟོག་གཉིས་གཅིག་ཚར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། མི་གཅིག་ན་མ་འཐད་བསལ་གཞོན་བྱ་

1 <<བགྱིས་>> <<རང་>> ཀྱི་ས། <<ས་>> ཀྱིས།
2 <<རང་>> བརྟག་<<ཙ་>> བརྟགས།

གཞོན་གྱེད་དུ་མི་འཐད་ཅེས་ཡུལ་དང་རོ་མོ་དུས་གསུམ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་
པ་ཡི་སྐོན་ས་ཚོད་པའོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙམ།

ཚོད་པ་གསུམ་གྱིས་འདིར་མི་གཞོན། །[༧༠]

དེས་དང་སྐོ་འདོགས་ཞེན་ཡུལ་གཅིག །

ཞེན་སྣངས་ཐ་དད་ཕྱིར་ན་སེལ། །

ཚོད་པ་གསུམ་གྱིས་འདིར་མི་གཞོན་པར་ཐལ། དེས་ཤེས་དང་སྐོ་འདོགས་
ཞེན་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་བརྟག་པའི་སྐོན་མེད་ལ། དེ་གཉིས་ཞེན་སྣངས་
ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ན་འདི་ན་སྣངས་དོན་དང་མ་སྐྱུན་མི་མ་སྐྱུན་གྱི་བསལ་བྱ་སེལ་གྱེད་
དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྐོ་རྒྱན་གཅིག་ལ་སྐྱ་ཕྱི་རྣམས་ཐ་དད་པས་རི་སྐྱད་བཤད་པའི་
སྐོན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་གྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བཞི།
མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞི་ལ་ལོ་གཞོག་དགག་པ་དང་། མཚན་
གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་དེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དང་། དེས་དགག་སྐྱབ་རི་ལྟར་བྱེད་པའི་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ)ལ་བཞི། དབྱེ་གཞི། དབྱེ་དོན། བྱངས་དེས་པ།
སྐྱའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(དབྱེ་གཞི)ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་

༡ <<བགྱིས་>> <<རང་>> བརྟག<<ས་>> བརྟག

བཞག་པའོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

ཚད་མ་མིན་ལ་ཡང་དག་བཞག། །

ཁ་ཅིག་བཅད་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཚད་མ་མིན་ཡང་། ཡང་དག་ཤེས་
བར་འདོད་པ་མི་འཐད་བར་ཐལ། ཚད་མ་མིན་པ་ལ་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཡིན་པ་
བཞག་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ།

ཡང་དག་ཕྱེ་ནས་འཆད་པ་འཁྲུལ། [༤༡]

ཁ་ཅིག་ཡང་དག་ཤེས་པ་ལ་དོན་བྱེད་སྒྲུང་ཅན་དང་། དོན་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་
བར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་སྲ་མ་མི་སྦྱོ་བར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་ཟིན་
བས་བརྟན་བཙུག་སུ་དབྱེད་བྱ་མ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་
འཁྲུལ་བར་ཐལ། དེའི་ཡ་གྲུལ་དེ་དག་གི་དབྱེ་གཞིར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་
ཚོས་མཚོག་གི་བཞེད་པ་སྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལྟར་བཞོད་ནས་དགག་པ་མཛད་པ་
ལྟར། དེ་ལྟར་འདོད་པ་བྱུང་ན་དགག་པ་མཛད་པར་བྱེད་ཀྱི། སློབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་
གི་བཞེད་པ་ནི། གསལ་དུ་མི་སྦྱོ་བའི་ཤེས་པ་ཅམ་དབྱེ་གཞིར་སྦྱབ་པའི་ཆེད་དུ་
བཀལ་བརྟགས་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་ཤེས་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་
ཡ་གྲུལ་གཅིག་མཛོད་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་བྱེད་པ་དེའི་བཞེད་པ་མིན་པ་ནི།

རྣམ་པའི་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(རང་ལུགས་བཞག་པ)ནི།

ཙ་བ།

དེས་ན་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཉིད། །

ཚད་མ་ཡིན་མྱེར་དབྱེ་གཞིར་འཐད། །

དེས་ན་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཉིད་དབྱེ་གཞིར་འཐད་དེ་ཚད་མ་ཙ་བ་དང་རྣམ་
གངས་པ་ཡིན་པའི་མྱེར།

གཉིས་པ་(དབྱེ་རྟོན)ནི།

ཙ་བ།

དབྱེ་ན་མངོན་སྲུང་རྗེས་དབལ་གཉིས། །

དེ་དག་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག། [༤༧]

ཡང་དག་ཤེས་པ་ཚོས་ཙ་བ། དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། མངོན་སྲུང་དང་རྗེས་དབལ་
གཉིས་ཡོད་པའི་མྱེར། ཚད་མ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་སོགས་དགག་པར་བྱ་བའི་མྱེར།
ཁ་ཅིག་མངོན་སྲུང་སྲོང་བའི་ཚ་དང་རྗེས་དབལ་གཟུང་ཡུལ་དངོས་མེད་འཛིན་པས་
གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན།

ཙ་བ།

ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཉིད། །

ཡིན་ཕྱིར་གཅིག་པ་བཀག་པ་མིན། །

ཚད་མ་གཉིས་ཀ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཅམ་མིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅུ་བ།

ཡུལ་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་ལ། །

ལྟོས་ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་མིན། །[༤༩]

ཚད་མ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་པའམ་ཡུལ་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་
ནས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་དང་རྗེས་ཐ་
དད་མིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅུ་བ།

དེས་ན་སློ་ཡི་རོ་བོར་གཅིག །

ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན། །

རང་ལུགས་ནི། དེས་ན་མངོན་སུམ་གྱི་སློ་ཡི་རོ་བོར་གཅིག་ལ་ཡུལ་ལ་ལྟོས་
ནས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པའི་སློ་ནས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།
ཚོད་སྤང་ནི། ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན་ན་རྗེས་དབག་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་
འགྲུར་ཏེ། རང་རིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་མངོན་སུམ་
དང་རོ་བོ་གཅིག་པས་མངོན་སུམ་ཅམ་དང་རོ་བོ་གཅིག་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
དང་རོ་བོ་ཐ་དད་པས་རོ་བོ་ཐ་དད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

རྗེས་དབུག་ཡུལ་མིན་རང་རིག་དང་། །

གཅིག་ཕྱིར་བརྟན་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ། །།༡༧།

དེ་ལྟར་ཚོད་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ཏེ། རྗེས་དབུག་ཡུལ་གྱི་སྒྲོག་པ་ནས་བཞག་
བ་མིན་གྱི་ཡུལ་ལ་རྟོག་པའི་སྐྱོ་ཡིན་ལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་ཐ་དང་ཀྱང་
རང་རིག་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(གངས་ངེས་པ་)ནི།

ཙ་བ།

གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །

དེ་ལས་གངས་གཞན་བཀག་ཕྱིར་རོ། །

ཚད་མ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་
ནས་གསར་དུ་མི་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱི་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་གསར་དུ་མི་སྐྱེ་བ་
གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་བྱེད་བྱས་དང་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་དེ་ལས་གངས་གཞན་བཀག་པའི་ཕྱིར། འཇལ་ཚུལ་གྱི་
དབང་གིས་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཞེས་སྐོབ་དཔོན་རྒྱན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི།
ཚད་མར་སོང་བའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དབུག་གིས་ཀྱང་རང་མཚན་འཇལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་(སྐལ་དོན་)ནི།

ཙམ་

མིང་ལ་བཤད་འཇུག་རྣམ་པ་གཉིས། །

དེ་ལ་བཤད་འཇུག་འགའ་བ་དང་། །།^{༥༥}

མི་འགའ་འགའ་ཞིང་མི་འགའ་བའི། །

རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཞི། །

མིང་ལ་བཤད་འཇུག་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ་དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་རྒྱ་
བཤད་པ་ཁོ་ན་དང་། འཇུག་པ་ཁོ་ན་དང་། བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དང་།
གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་བྱ་ལུག་རྗེ་མོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
འཇུག་ཀྱང་བཤད་བྱ་མེད་པ་བཤད་འཇུག་འགའ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཤད་འཇུག་མི་འགའ་བ་དང་། འགའ་ཞིང་མི་འགའ་བའི་རྣམ་པར་
དབྱེ་བ་འགའ་འདུ་ལུ་གསུམ་པ་མཚོ་སྐྱེས་ལྟ་བུ་སྟེ། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་བརྒྱ་ལ་
བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་བརྒྱ་ལ་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་
དང་། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲོག་ཆགས་ལ་བཤད་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་པས་སོ། །

ཙམ་

དེ་དག་མིང་དང་རིགས་ཀྱི་སྒྲ། །

མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་བྲེ། །།^{༥༦}

རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མིང་དེ་དག་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་བྲེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་བ་ཞེས་
པ་ལྟ་བུ་མིང་གི་སྒྲ་དང་། ཤིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་ལ་
དགག་པ་དང་། རྗེས་དབག་ལ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་(མངོན་སུམ་ལ་དགག་པ་)ལ་གསུམ།
མངོན་སུམ་མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ་
དགག་པ་དང་། ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་(མངོན་སུམ་མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་འཁྲུལ་བའི་ཆ། །

མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡོད། །

ཁ་ཅིག་སྒོ་གསེང་གི་ཞོར་བུའི་འོད་ལ་ཞོར་བུར་འཛིན་བའི་སྐོ་བུ་བའི་ཕྱགས་
གྱི་ཞོར་བུ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་། ཞོར་བུ་ཅམ་ཐོབ་བས་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་པ་
དང་། བམ་གྲང་ལ་ཉིན་སྲིད་དུ་འཁྲུལ་བའི་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ཉི་མ་སྲིད་ན་བུ་བྱུང་བ་
ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། དྲུང་སེར་པོར་སྦྱང་བ་ཁ་དོག་ལ་འཁྲུལ་ཡང་དེའི་བས་
ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་པ་
ཡོད་དོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

རང་མཚན་མེད་སྲིར་མངོན་སུམ་མིན། །

རྟགས་ལས་ངེས་ན་རྗེས་དབག་གི་ད། །[༤༧]

ཞོར་བྱའི་འོད་ལ་ཞོར་བྱུང་འཛིན་པའི་སྐོ་དང་དྲུང་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་
ཚོས་ཅན། མངོན་སྲུམ་མིན་པར་ཐལ། གང་ལ་མངོན་སྲུམ་དུ་འདོད་པའི་ཞོར་བྱ་དང་།
དྲུང་གི་ཁ་དོག་རང་མཚན་པའི་རྣམ་པ་གསལ་བར་ཤར་བ་མེད་པའི་སྲིད། ཞོར་བྱའི་
འོད་མཚོང་པའི་རྟགས་ལས་གཞི་དེར་ཞོར་བྱ་ངེས་ན་རྗེས་དབག་སྲིད་དེ། རྟགས་དེ་
ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་པའི་སྲིད།

ཅུ་བ།

ཁ་དོག་འཛིན་པ་རེག་བྱ་ལ། །

མངོན་སྲུམ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་སྒྲུ། །

ཁ་ཅིག་དྲུང་གི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་རེག་བྱ་ལ་མངོན་སྲུམ་ཡིན་
ཞེས་ལ་ལ་སྒྲུའོ། །

ཅུ་བ།

སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པས། །

རྒྱ་ཚོས་མངོན་སྲུམ་ཡིན་པར་འཇུག། [༤༧]

དེ་མི་འཐད་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་
མི་ཤེས་པས་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དབག་གི་འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དབག་ལ་
མངོན་སྲུམ་ཡིན་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་འོ། །

གཉིས་པ་(མངོན་སྲུམ་ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་)ནི།

ཅུ་བ།

རྟོག་པ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ལ། །

འབྲུལ་བས་མངོན་སུམ་འགོག་ཅེས་ཟེད། །

ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་སྣམ་བུའི་དམར་པོ་ལ་བུམ་བའི་དམར་པོ་བྱ་འབྲུལ་བ་དང་།
སློ་རྒྱལ་གྱི་བུམ་པ་ལ་ཁང་བུགས་གྱི་བུམ་བར་འབྲུལ་བ་དང་། བྱི་རྩོའི་སློག་ཆགས་
ལ་སྤྱོད་པའི་སློག་ཆགས་སུ་འབྲུལ་བའི་ཚེ། སྣམ་བུའི་དམར་པོ་འཛིན་བའི་དབང་
ཤེས་ཀྱང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་རྟོག་པ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ལ་འབྲུལ་བས་མངོན་སུམ་
འགོག་ཅེས་ཟེད།

ཙ་བ།

རྟོག་པ་འབྲུལ་ཡང་དབང་ཤེས་ལ། །

མི་སྐྱིབ་སློ་འཛིན་ཚད་མ་བཞིན། །།༡༧།

རྟོག་པ་འབྲུལ་ཡང་དབང་ཤེས་ཚད་མར་འགྱུར་བ་ལ་མི་སྐྱིབས་པར་བཤམ།
བུམ་པ་རྟག་འཛིན་གྱི་སློ་འདོགས་ཡོད་ཀྱང་སློ་འཛིན་མངོན་སུམ་སློན་པོ་ལ་ཚད་མ་
ཡིན་པ་བཞིན་དུ་མི་འགལ་བའི་སྐྱིབ་རྟོ། །

གསུམ་པ་(མངོན་སུམ་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

འགལ་ཞིག་ཡིན་མིན་མཚུངས་ཞེས་ཟེད། །

འགལ་ཞིག་རྟོག་པ་འབྲུལ་ཡང་དབང་ཤེས་སྣམ་བུའི་དམར་པོ་ལ་ཚད་མ་
ཡིན་ན། དུང་སེར་འཛིན་ཡང་དུང་གི་དབྱིབས་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བས་ཚད་མ་ཡིན་

མིན་མཚུངས་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །

ཙུ་བ།

མཚུངས་མིན་ཡུལ་ཐ་དད་སྲིར་རྟོ། །

མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། སུང་སེར་འདྲིན་གྱི་དབང་ཤེས་སུང་གི་ཁ་དོག་
དང་བདག་གཅིག་པའི་དབྱིབས་ལ་དངོས་ལྷགས་གང་གི་སྒོ་ནས་ཤུང་ཚད་མ་མིན་
ལ། རྟོག་པ་དང་དབང་ཤེས་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་སྲིར་རྟོ། །

གཉིས་པ་(རྗེས་དབག་ལ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། རྗེས་དབག་ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་
རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(རྗེས་དབག་ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙུ་བ།

འོར་བུའི་འོད་ལས་འོར་བུ་ཉིད། །

རྟོགས་པ་རྗེས་དབག་མིན་ཞེ་ན། [༤༠]

འོར་བུའི་འོད་ལས་གཞི་དེར་འོར་བུ་ཉིད་རྟོག་¹པ་རྗེས་དབག་མིན་ཏེ། འོར་
བུ་རྟོགས་སུ་བཀོད་ན་རྟོགས་དང་རྟོགས་ཅན་མེད་ལ། འོར་བུ་མ་དེས་པར་འོར་བུའི་
འོད་མི་དེས་པས། འོར་བུའི་འོད་རྟོགས་སུ་བཀོད་ན་རྟོགས་ཚོས་མ་དེས་ལ། འོད་
ཅམ་བཀོད་ན་ཁྱབ་པ་མ་དེས་སོ་ཞེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

༡ <<བགྱིས་>> རྟོག <<རང་>> རྟོགས།

ཙ་བ།

སྲ་ལུའི་རླུ་གུས་སྲ་ལུ་སོགས། །

འབྲས་ཉགས་པལ་ཚེར་འཁྲུལ་བར་འགྲུར། །

ས་ལུའི་རླུ་གུས་ས་ལུའི་ས་བོན་དཔོག་བ་སོགས་འབྲས་ཉགས་པལ་ཚེར་
འཁྲུལ་བར་འགྲུར་བར་ཐལ། དེ་དག་ལ་ཡང་བཟླ་བ་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ས་
ལུའི་རླུ་གུ་དགོད་ལ་ས་¹ལུས་ཁྲད་བར་དུ་མ་བྱས་ཀྱང་གཞན་དུ་ལུ་ཉིས་²ཟེན་པས་
མི་འགལ་ཞེན། རོར་བུའི་འོད་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །

གཉིས་བ་(རྗེས་དཔག་མེན་བ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་བ་)ལ་འདོད་བ་བརྗོད་བ་ཞི།

ཙ་བ།

ཉགས་དང་བསྐྱབ་བྱེ་འཁྲུལ་ན་ཡང། །

དོན་དང་ཆ་ལ་ཚད་མ་ཟེར། [༥༡]

དུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཉགས་³པའི་མེ་དཔག་པ་ན་མེ་ཙམ་ལ་
ཚད་མར་འདོད་པ་དང་། ཡན་ལག་ཙན་གྱི་དུ་ལྡན་ལ་ཚོས་ཙན། ཉགས་པའི་མེ་ཡོད་དེ།
དོན་དམ་པའི་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་རྒྱལ་གིས་བྱས་པའི་ཚངས་བང་⁴བཞིན།
ཞེས་བཤོད་པ་ན། ཚྲོམ་ཚོད་ཀྱི་ཉགས་དང་བསྐྱབ་བྱེའི་ཚོས་འཁྲུལ་ན་ཡང་བྱེ་བ་ཚོད་

1 <<བགྱིས་>> <<རང་>> ལ་ས། <<ས་>> ལས།
2 <<བགྱིས་>> ལུ་ཉིས། <<རང་>> ལུ་ཉིས།
3 <<རང་>> ཉགས་ <<བགྱིས་>> ཉགས།
4 <<བགྱིས་>> ཚངས་བང། <<རང་>> ཚངས་བང།

ཀྱི་དོན་དང་ཆ་ལ་ཚད་མ་ཟེར་རོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙམ།

དེ་ལྟའི་རྟགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་མེད། །

ལྷན་ལ་རྟགས་ཀྱི་བྱུང་བར་མེད། །

དེ་འདྲའི་རྟགས་དང་རྗེས་དབག་མི་འཐད་བར་ཐལ། བཀོད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་
རྟགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་མེད་ལ་ལྷན་ཚོད་ལ་རྟགས་ཀྱི་བྱུང་བར་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་
ཀྱི་བྱུང་བར་མེད་པའི་སྲིད། བཀོད་ཚོད་ལྟར་ཞེན་ན་ཞེན་ལུལ་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་
ལ། རྗེས་དབག་ཡིན་ན་ཞེན་ལུལ་ལ་མ་འབྱུང་བས་བྱུང་བས་དེ་འདྲའི་རྟགས་ལ་
བརྟེན་པའི་རྗེས་དབག་མི་སྲིད་དོ། །

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལ་གཉིས།
འི་བ་དང་། ལན་ནོ། །

དང་པོ་(འི་བ)ནི།

ཙམ།

ཚད་མ་དེ་དག་ངེས་པ་ནི། །

རང་གཞན་གང་ལས་རྟོགས་ཤིང་། །^[14]

ཚད་མ་དེ་དག་རང་གི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་
ཡང་མི་སྐྱབ་པའི་དོན་གཞལ་བྱ་མེད་ན། རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ནི་རང་གཞན་

གང་ལས་རྟོགས། རང་གིས་རྟོགས་ན་འགའ་ཡང་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་དོན་ལ་མ་
རྟོངས་པར་འགྲུང་ལ། གཞན་ལས་རྟོགས་དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྲུང་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་(ལན)ལ་གསུམ། གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལན་དང་།
ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ་)ནི།

ཅུ་བ།

ལ་ལ་རང་ལས་ངེས་པར་འདོད། །

འགའ་ཞིག་གཞན་ལས་ངེས་ཞེས་ཟེར། །

དེ་དག་གཉིས་ཀས་རིགས་པ་དང་། །

རིགས་པ་སྐྱ་བའི་བཞེད་པ་དོར། །^[13]

ལ་ལ་རང་ཁོ་ན་ལས་ངེས་པར་འདོད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གཞན་ཁོ་ན་ལས་
ངེས་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གཉིས་ཀས་རིགས་པ་དང་རིགས་པར་སྐྱ་བའི་བཞེད་པ་
དོར་བ་ལ། རང་ལས་ངེས་པའང་ཡོད་གཞན་ལས་ངེས་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི། དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས།
དངོས་པོ་རང་མཚན་འདྲིན་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ།
མདོན་སྐྱམ་ཡང་ནི་དོན་མེད་ན། །མི་འབྱུང་བ་ལས་ཚད་མ་ཉིད། །འབྲེལ་བ་ཡི་ནི་
རང་བཞིན་ཏེ། །རྒྱ་ཡིན་པས་ན་གཉིས་ཀ་མཚུངས། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རང་འབྲེལ་
དང་ཚོས་མཚོག་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར། རང་ངེས་དང་གཞན་ངེས་སུ་འགྲུང་བའི་ངེས་
པའི་དོན་སྟོན་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་མི་སྐྱ་བའི་དོན་ཡིན་པས་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

ཚང་མ་རྣམས་རང་གི་དངོས་ཀྱི་གཞུང་བྱ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་བས་
 རྒྱབ་སྟེ། དེ་མ་ཉོགས་ན་ཚང་མར་མི་རྒྱུད་ལ་ཉོགས་ཀྱང་ཚང་མ་སྲི་མ་གཞན་གྱིས་
 ངེས་པར་བྱེད་ན། ཚང་མ་སྲི་མ་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་སྟོགས་མི་ལུས་ལ། དེས་ན་རང་
 ཉིད་ཚང་མར་སོང་བའི་དོན་དེ་ལུས་སྟེང་ན་མེད་ན་རང་ཉིད་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བའི་
 རྒྱབ་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ན་རང་ངེས་དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་
 དགོས་ན་གཞན་ལས་ངེས་ཞེས་བྱ་ཡི། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚང་མ་ཡིན་ན། རང་གི་
 གཞུང་བྱའི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དེ་ལ་ཚང་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཡིན་ན་ངེས་བྱེད་
 ཚང་མ་སྲི་མ་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚང་
 མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་ཡི། མི་སྲི་བའི་དོན་སྲར་བཤད་པ་དེ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚང་མ་
 ཡིན་ཞེས་མི་བྱའོ། །དེས་ན་མཚའ་ཉིད་ཀྱང་གསར་དུ་མི་སྲི་བའི་ཤེས་པ་གང་། ཚང་
 མར་སོང་བའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དེ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བས་རྒྱབ་པ་རང་
 སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་དགོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཙ་བ།

དོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་དང་། །

རྗེས་སུ་དབག་པ་རང་ལས་ངེས། །

དང་སོ་བ་དང་ཡིད་མ་གཏད། །

འབྲུལ་རྒྱ་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་ངེས། །[༡༥]

ཚང་མ་དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་དང་གཞན་ལས་ངེས་གཉིས་ཡོད་དེ། དོན་བྱེད་

སྤང་ཅན་གྱི་མངོན་སྲུང་དང་། མངོན་སྲུང་གོམས་པ་ཅན་ཉེ་དོན་རིག་གཉིས་དང་།
རང་རིག་མངོན་སྲུང་དང་རྗེས་སུ་དབག་པ་རང་ལས་ངེས་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ།
མངོན་སྲུང་སྤང་གོམས་པ་མེད་པའི་དང་པོ་བ་དང་། ཡིད་གཏད་ན་ངེས་པ་འདྲེན་
བྱས་པ་ལ་སྤྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པའི་མངོན་སྲུང་ཡིད་མ་གཏད་པ་ཅན་དང་།
མངོན་སྲུང་འབྲུལ་རྒྱ་འཛུགས་ཀྱི་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་ངེས་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ཅ་བ།

དོན་བྱེད་པ་དང་གོམས་པ་ཅན། །

རྗེས་སུ་དབག་པས་ངེས་པར་བྱེད། །

ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དེ། དོན་བྱེད་པར་སྤང་བ་ཅན་དང་།
གོམས་པ་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པས་ངེས་པར་རྣམས་རི་ལྟར་རིགས་པར་ངེས་པར་བྱེད་པའི་
སྤྱིར་ལོ། །དཔེ་དང་ངེས་ཚུལ་འབྲེལ་བར་བཤད་པ་སྤྱང་ལོ། །

གསུམ་པ་(ཚོད་པ་སྤང་བ)ལ་ཚོད་པ་ནི།

ཅ་བ།

ཁ་ཅིག་ཡུལ་དང་ངོ་བོ་ལ། །

བརྟགས་ནས་གཞན་ངེས་མི་སྲིད་ཟེར། །[༡༥]

ཁ་ཅིག་ཚད་མ་སྤྱི་བཞིས་ཡུལ་གཅིག་ན་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་བཅད་ཤེས་སུ་
འགྱུར་ལ། ཡུལ་མི་གཅིག་ན་འབྲེལ་མེད་གཞན་གྲུབ་པས་གཅིག་ཤོས་སུ་གྲུབ་པར་

༡ <<བགྱིས་>><<རང་>> དེ།
༢ <<བགྱིས་>><<རང་>> ལྟ། <<ས་>> ལྟ།

རི་རྒྱུ་འགྲུ་ཟེར་བ་དང་། ཚད་མ་སྲ་མས་སློ་འདོགས་མ་ཚོད་ན་ཚད་མར་མི་
འགྲུ་ལ། ཚོད་ན་རང་ངེས་སུ་འགྲུ་བས་ལུལ་དང་འོ་འོ་ལ་བརྟགས་ནས་གཞན་
ངེས་མི་སྲིད་ཟེར་རོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙམ།

དེ་དགག་གིས་ནི་མངོན་སུམ་དང་། །

ཉོག་པའི་བྱེད་པ་འདྲེས་པར་ཟད། །

ཐུ་མ་ཚོན་དེ་དག་བཞོད་ནས་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དེ་དགག་གིས་ནི་མངོན་སུམ་དང་ཉོག་པའི་བྱེད་པ་འདྲེས་པར་ཟད་
པའི་བྱེད། མངོན་སུམ་རང་གི་འོ་འོ་སྒྲུང་པ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ལ་སློ་འདོགས་དངོས་སུ་
གཙོད་བྱེད་ཉོག་པ་ཡིན་ལོ། །

བཞི་པ་(དེས་དགག་སྐྱབ་རི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། དགག་སྐྱབ་སྐྱིད་རི་རྒྱུ་
བཞག་དང་། དེའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

དང་པོ་(དགག་སྐྱབ་སྐྱིད་རི་རྒྱུ་བཞག་)ནི།

ཙམ།

སྒྲུང་བ་དངོས་པོའི་ལུལ་ཅན་ཡིན། །

སེལ་བ་ལ་ནི་དགག་སྐྱབ་གཉིས། །[༥༦]

མངོན་རྗེས་ཚད་མ་གཉིས་ཀའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་དེ། ཉོག་མེད་

མ་འཁྲུལ་བའི་འཛིན་སྐྱེད་སྤངས་སྤང་བ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ཉིད་
དོན་ལ་ལྟ་བུ་ཅམ་ཡིན་ཡང་། དེས་བྱངས་པའི་དེས་པས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་ལ་རྟོག་
པའི་འཛིན་སྐྱེད་སེལ་བ་ལ་ནི་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་སྤང་བས་མངོན་སུམ་
གྱིས་བྱངས་པའི་དེས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀའི་དགག་སྐྱབ་དངོས་སུ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དེའི་རང་བཞིན་གཉན་ལ་དབབ་པ་)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དེས་དོན་
རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ལ་གཞན་སྤྲུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་མེད་དགག་མ་ཡིན་
དགག་གི་མཚན་ཉིད་དགག་བྱའི་ཚིག་གིས་ཟིན་པར་དངོས་སུ་བཅད་ནས་སྐྱབ་
ཚོས་དོར་བ་དང་མ་དོར་བ་ལ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་དགག་གི་སྐྱབ་པ་དང་དགག་པའི་
ཚ་མ་བྱེ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་སྤྲུགས་ནི། དགག་བྱའི་ཚིག་གིས་ཟིན་པར་བཅད་པའི་སྐྱོན་ས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག་ཚོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་དང་འཕེན་པ་ནི་མེད་དགག་དང་
མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ།

དགག་པ་སྐྱབ་པ་སྐྱོང་བ་དང་། །
མི་སྐྱོང་བ་ཡི་སྐྱོན་ས་གཉིས། །

དགག་པ་ལ་སྐྱབ་པ་སྤང་བ་དང་མི་སྤང་བའི་སྐྱོན་ས་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྤང་ནི། དགག་བྱ་ཡོངས་གཙོ་དང་དངོས་འགའ་གཙོ་དེ་ན་
མ་ཡིན་དགག་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། བརྒྱུད་འགའ་གཙོ་དེ་ན་མེད་དགག་མི་སྲིད་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཡང་རྒྱུད་མི་འདོད་པའི་ཚོས་གཅིག་དངོས་
སྤུ་བཅད་ནས་འདོད་པའི་ཚོས་གཞན་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(དེས་དོན་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་)ལ་གསུམ། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་།
རང་གི་ལྷགས་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལྷགས་དགག་པ་)ནི།

རྩ་བ།

ཁ་ཅིག་དངོས་ལྷགས་སྐྱོན་ས་ཀྱང་། །
སྐྱུ་བ་པ་དང་ནི་འགོག་ཅེས་ཟེར། །^{[[༡༥]]}

ཁ་ཅིག་ དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤྱང་བའི་སྐྱོན་ས་སྐྱོ་འདོགས་གཙོ་དེ་པ་དང་།
གཞན་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤྱང་བའི་སྐྱོན་ས་སྐྱོ་འདོགས་གཙོ་དེ་པ་དངོས་རྟོགས་དང་ལྷགས་
རྟོགས་ཏེ་དངོས་ལྷགས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་ཀྱང་སྐྱུ་བ་པ་དང་ནི་འགོག་ཅེས་ཟེར་ཏེ། རྗེས་
དབག་གིས་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན་རང་ཉིད་དེ་འཇལ་བྱེད་དུ་
ལྷགས་ལ་རྟོགས་པ་དང་། ཉག་པ་བྱས་སྤོང་དུ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན་བྱས་པ་ལ་མི་
ཉག་པས་བྱས་པ་ལྷགས་ལ་རྟོགས་པ་སྤྱང་བྱ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་
ཡང་དངོས་ལྷགས་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

རྩ་བ།

རྗེས་དཔག་ཤུགས་རྟོགས་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

མིན་ན་ཚད་མ་གསུམ་བར་འགྱུར། །

རི་སྐད་བཤད་པའི་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མི་འཐད་བར་ཐལ།
རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྐྱོད་ཅི་རྒྱུ་རྣམ་པ་འདད་པའི་སྐྱོན་ས་རང་གི་གཞུང་བྱ་དེ་རྟོགས་
དགོས་པས་རྗེས་དཔག་གི་གཞུང་བྱ་ཤུགས་རྟོགས་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་ཁྲུབ་པ་ཁས་
ལེན་དགོས་པའི་སྲིད། དེ་མིན་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གསུམ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ།
ཁྱོད་འདོད་པའི་དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་པའི་ཚད་མ་
ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས། སྐྱབ་པ་རྟོགས་ཚུལ་དང། དགག་པ་རྟོགས་
ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་(སྐྱབ་པ་རྟོགས་ཚུལ་)ནི།

ཅ་བ།

དོན་དང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང། །

ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་བཞི། [༡༤]

རྟོགས་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་བཞི། དོན་དང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང། ཐ་དད་དང་ལྡན་
པའི་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(དགག་པ་རྟོགས་ཚུལ་)ནི།

ཅ་བ།

དགག་པ་དེ་ཉིད་བརྗོད་པ་བཞི། །

དགག་པ་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་དེ། རོན་དང་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་བརྗོད་པ་དོན་དེ་མ་
ཡིན་པ་དང་། རོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་། ཤེས་པ་ལ་ཡང་རོ་བོ་གཞན་མ་ཡིན་པ་
དང་ཐ་དད་དང་ལྡན་པས་སྟོང་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྟེང་།

ཙ་བ།

དགག་སྐྱབ་དེ་ཡང་ཚད་མས་འགྲུབ། །

དགག་སྐྱབ་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ།
མངོན་སྲུང་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་འགྲུབ་པའི་སྟེང་། འདིར་
ཡང་མེད་དགག་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་འཇལ་བར་གསུངས་པས། ཚད་མའི་གཞལ་
བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་རིགས་གཉེར་གྱི་བཞེད་པར་འདོད་པ་ཤིན་
ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་སོ། །

གསུམ་པ་(ཚོད་པ་སྐར་བ)ནི། འོ་ན་རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་
བྱེད་པ་ན་འུགས་གྱིས་གཞན་ནམ་གཞན་སྟོང་བ་མེད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་ཅེས་
འུགས་ཉོགས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

འུགས་ལས་ཉོགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། །

བྱེད་པའམ་རྗེས་དཔག་ཉིད་ལ་དགོངས། །[༡༩]

གཞུང་གི་འཕུལ་སྤྱོད་ལྟོགས་ཀྱི་འཕུལ་སྤྱོད་ཚད་མ་ལྟར་གསུམ་འདོད་པ་དེའི་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕུལ་སྤྱོད་ལྟོགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མངོན་
སུམ་ཚད་མའི་བྱེད་པའམ་སྐོ་བྱུང་བའི་ཉུགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཉིད་ལ་
དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གིས་སྐྱ་མི་ཉུག་ཉུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་
མས་སྐྱ་ཉུག་པས་སྐོང་བ་དེའི་རྣམ་བཤད་ཚད་མས་སྐོ་ནས་ཉུགས་པའམ། ཡང་ན་དེ་མ་
ཉུགས་པར་སྐོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདིར་སྐྱས་པ། གཞི་དང་ལམ་ལ་སྐོ་འདོགས་ཚད་མ་ཡང་། །འགལ་འབྲེལ་
ངེས་པའི་སྐོ་བས་ལས་འོངས་པ་ཡི། །ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་ཤེས་ལ་རག་ལས་
བས། །ཚད་མ་སྐྱ་ཡི་མཚན་ཉིད་ལེགས་པར་བཤད། །བསྐྱ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་
བའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་ལུའི་མཚན་བསྐྱར་བ་ནི།

ཙ་བ།

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཉེར་ལས་མཚན་ཉིད་བརྟེན་པའི་རབ་ཏུ་
བྱེད་པ་སྐྱེ་བརྒྱད་བའོ། ། །

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཉེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྐྱེང་པོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལས། མཚན་ཉིད་བརྟེན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་བའོ། ། །

༡ <<བགྱིས་>> <<རང་>> ཉུགས།

མངོན་སྲུང་བརྟག་པ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ལ་གཉིས། མངོན་སྲུང་ཚད་མ་བཤད་པ་དང་།
རྗེས་དཔག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མངོན་སྲུང་ཚད་མ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ལེ་འཁྲུང་གཞུང་
བཤད་པ་དང་། ལེ་འཁྲུང་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ལེ་འཁྲུང་གཞུང་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
མངོན་སྲུང་བཤད་པ་དང་། མངོན་སྲུང་ལྟར་སྤང་དང་། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་
གོ། །དང་པོ་(མངོན་སྲུང་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་།
མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ལོ། །དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་
དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

ལྟོང་བས་སྐྱོ་འདོགས་གཅོད་པ་འཁྲུམ། །

ཁ་ཅིག་མངོན་སྲུང་གི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྱས་མ་འཁྲུམ་བའི་ཤེས་པ་དང་།
མངོན་སྲུང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལྟོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཞེས་ཟེར་
བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གཞུང་ནས་མ་བཤད་ཅིང་ལྟོང་བས་སྐྱོ་འདོགས་
གཅོད་པར་འདོད་པ་འཁྲུམ་བའི་སྲིད། དེར་ཐལ། ལྟོ་འདོགས་དངོས་སུ་གཅོད་ན་སྐྱོ་
འདོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་དངོས་སུ་དེས་དགོས་ལ་མངོན་སྲུང་སྤང་
ལ་མ་དེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(རང་གི་ལུགས་)ནི།

ཙ་བ།

མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ།

དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མཚན་གཞི། མངོན་སུམ་དུ་མཚོན། རྟོག་བྲལ་མ་
འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་མཚན་ཉིད་དོ། །

ཙ་བ།

རྟོག་པ་སྐྱེདོན་འཇིན་པ་ཡིན། །

བྲལ་བའི་དོན་སྤྱི་འཇིན་པའི་སློ་ཚེས་ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེདོན་འཇིན་
པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མ་འབྲུལ་བའི་དོན་ནི། རབ་རིབ་གྱིས་བསྐྱད་པ་ལྟ་བུ་
འབྲུལ་རྒྱ་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་དང་། མགལ་མེ་སྤྱར་དུ་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་
དང་། སྤྱར་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་གནས་ལ་ཡོད་པ་དང་། ལྷ་ངན་གྱིས་གཏུངས་ནས་དབང་
པོ་བསྐྱད་པ་ལྟ་བུ་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། འབྲུལ་རྒྱ་བཞི་པོ་གང་གིས་ཀྱང་
འབྲུལ་བར་མ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་(མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ)ནི།

ཙ་བ།

མ་འབྲུལ་བ་དེ་རྣམ་པ་བཞི། [17]

མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཚེས་ཅན། རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་དང་། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣམ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གྲུབ་ཟིན་པའི་འོག་
ཏུ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པའི་མངོན་གསུམ་གྱི་རིགས་མི་མ་བྱུང་རྗེས་དཔག་ལས་

མེད་པས་དེ་རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཇུག་པ་གཉིས་ཀས་སོ་སོར་གཙོད་ལ། ལོག་རྟོག་
ཀྱང་གཉིས་ཀས་སེལ་ཏེ་གཞན་དུ་བཤད་ཐེན་ཏོ། །

ཙ་བ།

ཡུལ་དང་རྟེན་དང་གང་ཟག་གི།

སློབས་མངོན་སུམ་རྣམ་པར་དབྱེ། །

ཡུལ་དང་རྟེན་དང་གང་ཟག་གི་སློབས་མངོན་སུམ་རྣམ་པར་དབྱེ་སྟེ། ཕྱིར་སྐྱེ་
མཆེད་མཐོང་བ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། ཤེས་པ་རང་མཐོང་བ་རང་རིག་དང་། རང་
གཞན་མེད་པར་མཐོང་བ་རྣམ་པར་འགྱུར་མངོན་སུམ་དང་། རྟེན་གྱིས་དབྱེ་ན། དབང་ཕོ་
ལ་བརྟེན་བ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། དེ་མ་ཐག་སྐྱེན་གྱིས་རང་དབང་དུ་བསྐྱེད་པ་རང་
རིག་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་བ་རྣམ་པར་འགྱུར་མངོན་སུམ་དང་། གང་ཟག་གིས་
དབྱེ་ན། སོ་སྐྱེ་དང་འབགས་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ།

མངོན་སུམ་བཞི་པོ་མངོན་སྟེའི་ལུགས། །

བྱེ་བྲག་སྐྱ་གསུམ་རྣམ་རིག་གཉིས། །[༡]

རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པའི་མངོན་སུམ་བཞི་པོ་མངོན་སྟེ་
པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་ལུགས་ལ་རང་རིག་མི་འདོད་པས་གསུམ་དང་།
རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གཞན་གཉིས་མ་འཇུག་པར་
འདོད་ཀྱང་དོན་རིག་གཉིས་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཇུག་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །[༢]

ཅིག དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་འབྲུལ་རྒྱ་ལས་མ་
བསྐྱེད་པར་སེམས་ཅམ་བས་ཀྱང་འདོད་བས། མ་འབྲུལ་བའི་མཚན་ཉིད་དེའི་
ལྷགས་ལ་ཡང་འབྲུལ་བར་འདོད་པ་ནི་མཐའ་མ་ཚོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས་
མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དེ་འབྲུལ་རྒྱ་བཞིས་མ་བསྐྱེད་པའི་སློབ་ས་
གཟུང་ལུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅམ་བ་འབྲུལ་རྒྱ་བཞིས་མ་
བསྐྱེད་པ་ལ་མ་འབྲུལ་བས་ཁུབ་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་དོན་རིག་
གཉིས་གཟུང་ལུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་མཚན་ཉིད་མ་འབྲུལ་བས་རྣམ་རིག་གཉིས་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲིབ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཉིས་སེམས་ཅམ་བས་མི་
འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བོང་དུ། བག་ཆགས་བརྟན་དང་མི་བརྟན་ལས། །བདེན་དང་རླུང་
པའི་རྣམ་བཞག་གེད། །ཅེས་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པས་སྒྲིབ་སེམས་ཅམ་པའི་
ལྷགས་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་བཞི་ཡོད་པར་འདིར་ཡང་བཞེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(མཚན་གཞི་སོ་སའི་དོན་ལ་བཞི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་གྱི་
མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། །དང་པོ་
(དབང་པོའི་མངོན་སུམ་)ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དེ་སྐྱབ་པ་དང་། སྒྲོད་འོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ལ་གཞན་ལྷགས་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

སྒྲིབ་སེམས་ཅམ་ཉིད་འདོགས་པ་འབྲུལ། །

ཁ་ཅིག་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་

༡ <<གཉིས་>> མ་ཚོད། <<ས་>> མཚོད།

མཚན་ཉིད་སྤྱེ་ནས་འདྲིལ་པ་འཁྲུལ་བར་ཐལ། སྲར་བ་ཤད་པའི་རིགས་པས་གཞོན་
བ་དང་། མངོན་སུམ་ཙམ་ཚད་མའི་མཚན་གཞིར་གྲུབ་ཟེན་པའི་སྤྱིར།

ཙམ།

དེས་ན་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །

རང་ལུགས་ནི། དེས་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དབང་པོ་
གཟུགས་ཙན་པ་བདག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་
བའོ། །

གཉིས་པ་(དེ་རྒྱུབ་པ)ལ་གཉིས། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཉོག་བྲལ་མ་
འཁྲུལ་བར་རྒྱུབ་པའོ། །

དང་པོ་(དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ)ནི།

ཙམ།

དབང་པོ་ཡུལ་ལ་འདྲིན་རུས་ཉེ། །

རྗེས་སུ་འགོ་སྟོན་དེས་པས་འགྲུབ། །[3]

གཟུགས་འདྲིན་དབང་ཤེས་ཚོས་ཙན། རང་རྒྱ་དབང་པོ་གཟུགས་ཙན་པ་
ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཙན་པས་ཡུལ་ལ་འདྲིན་རུས་གྱི་ལག་རྗེས་
འདྲིལ་ལ། བྱོད་དབང་པོ་གཟུགས་ཙན་པ་ལས་སྐྱེས་པར་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོན་དེས་
པས་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(ཉོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བར་རྒྱུབ་པ)ནི།

ཙ་བ།

གསལ་བར་སྤང་བས་རྟོག་མེད་འགྲུབ། །

རང་མཚན་འདྲིན་གྱིར་འཇུག་བ་མེད། །

དེ་ཚོས་ཅན། རྟོག་མེད་དུ་འགྲུབ་སྟེ། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་གྱིར། འཇུག་བ་མེད་དེ། རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འདྲིན་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་གྱིར།

གསུམ་པ་(རྒྱ་དོན)ནི། ཡུལ་དང་དབང་པོ་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེས་པ་ལས་དབང་
ཤེས་ཞེས་དབང་པོའི་སྐོ་ནས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཅི་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

དབང་པོ་སྐྱུ་མོང་མིན་རྒྱུའི་གྱིར། །

དབང་ཤེས་ཡིན་ཏེ་རྩ་སྐྱ་བཞིན། །།༥།

དབང་ཤེས་ཞེས་དབང་པོའི་སྐོ་ནས་ཐ་སྙད་གངགས་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
དབང་པོ་སྐོ་ལྡེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་མོང་མིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་
པར་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་གྱིར། དཔེར་ན་དབྱུག་གུའི་སྐྱ་མི་ཟེར་བར། རེའི་སྐྱ་ཞེས་
པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཡིད་ཀྱི་མཚན་སྐུམ་)ལ་གསུམ། རོ་བོ་ངོས་བརྒྱང་བ་དང་། རང་བཞིན་
གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(རོ་བོ་ངོས་བརྒྱང་བ་)ནི།

ཙོ་བ།

ཡུལ་དང་དབང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་གྱི། །

དེ་མ་ཐག་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིད། །

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འཇུག་བའི། །

ཤེས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན། །[༥]

གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ།
 རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འབྲས་སྐྱད་
 ཅིག་གཉིས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དབང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་གྱི་
 དེ་མ་ཐག་ལས་སྐྱེས་པ་གང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་བདག་རྒྱུན་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་
 བས་སྐྱེས་པའི་དོན་རིག་མ་འཇུག་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དངོས་བརྟན་མངོ་སྤེ་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་བག་
 ཚགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བཞེད་དོ། །སེམས་
 ཅམ་པས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་བཞེད་ན། དོན་སྣ་གཉིས་དང་། སྤྱི་རོལ་
 ཀྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཚོད་པའི་ཆེ་དབྱེ་མ་ཐལ་རང་ཚོད་པ་བཞེད་དུ་ཚོས་ཅན་འཇུག་
 པའི་ཚད་མ་ཉིད་མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཚོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །མཚན་གཞི་
 རོས་བཟུང་བའི། ཚད་མ་རྣམ་ཤེས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། རྒྱུན་གཞན་
 གཉིས་ཉོགས་པར་སྐྱེས་པ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལི་རང་སྐྱེས་དུས་ན་འདས་མ་ཐག་པ་རང་
 གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དེས་རང་ཉིད་སྐྱེས་པའི་སྐོ་སྤེ་བའི་ཚན་སྣམ་པར་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་(རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ)ལ་གསུམ། སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དང་། ཚད་མར་

འགྲུར་བའི་འཇད་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་གནས་སྐྱབས་དབྱུང་བའོ། །

དང་པོ་(སྐྱེ་བའི་རྩལ་)འོ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་འགགས་པོ་འདི་རྗེས་སུ་ཡིད་
གྱི་མངོན་སུམ་གཅིག་ལས་མི་སྐྱེ་ན་རྒྱུན་གསུམ་ཚང་ཡང་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བར་
འགྲུར་ལ། ལྟ་སྐྱེ་ན་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་དུ་མར་འགྲུར་ཞེས།

ཙ་བ།

ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཡང་། །

དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་རང་རིག་གཅིག་།

དུས་གཅིག་དུ་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་མ་སྐྱེ་ཡང་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་དུ་
མར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་བར་ཐལ། དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་རང་རིག་
གཅིག་སྟེ་རང་རིག་དུ་མཚུངས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(ཚད་མར་འགྲུར་བའི་འཇད་པ་)འོ། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ནས་
མིན་ཞེས།

ཙ་བ།

འཇུག་བ་མེད་སྲིད་ཚད་མ་ཡིན། །

རྒྱན་མེད་སྲིད་ན་ངེས་མི་རུས། །[6]

ཚད་མ་ཡིན་ཏེ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་འཇུག་བ་མེད་པའི་ཤེས་བ་ཡིན་པའི་
སྲིད། ཚད་མ་ཡིན་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་སྲོང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་རུས་པར་ཐལ།

༡ <<རང་>> འགགས། <<བགྱིས་>> འགག།

རིག་འདྲའི་རྒྱན་མེད་པའི་སྲིད།

ཙམ།

དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དབང་སྐྱེ། །

དེས་ན་དབང་ཤེས་རྒྱན་བཅས་ཡིན། །

ཡིད་དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་མིན། །

དེ་ཡི་སྲིད་ན་དེ་རྒྱན་མེད། །^[༥]

དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གཉིས་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་ཡོད་མེད་མི་
 མཚུངས་པར་ཐལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་རང་གི་རིགས་འདྲ་དབང་པོ་
 གཟུགས་ཅན་སྲི་མ་གོ་སྲེ་བ་ཅམ་གྱིས་བཞག་མི་དགོས་པར་སྐྱེས་པ་དེས་ན་དབང་
 ཤེས་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་བཅས་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
 དེས་རང་ཉིད་སྐྱེ་བའི་གོ་སྲེ་ཞིང་རང་དུས་ན་འགགས་མ་ཐག་པའི་ཕྱོག་པས་བཞག་
 དགོས་པས་ཡིད་དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་རང་སྟོབས་གྱིས་སྐྱེ་བ་མིན་པ་དེའི་སྲིད་
 བ་ཡིད་མངོན་དེ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མེད་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་
 ཡིད་དབང་ཡིན་ན་འདས་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་དང་། འགགས་མ་ཐག་པ་ཡིན་པས་
 ཁྲུབ་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འདས་པ་དངོས་མེད་དུ་སྤར་བསྐྱབས་པས་
 ཡིད་མངོན་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྲིད་དང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན་ད་ལྟ་བ་
 ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་སྤར་བསྐྱབས་པ་དང་འགལ་བས་བྱེ་བཤམ་སྤར་ལྟར་འདས་པ་རྗེས་
 ཟུབ་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དེས་སྐྱོང་བའི་ལག་
 རྗེས་བཞག་པའི་ཆ་ནས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བའི་གོ་སྲེ་ཞིང་། ཡིད་

མངོན་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་འདས་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཚུན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་
བས་ཡིད་དབང་ལས་ཡིད་དབང་མི་སྐྱེ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

འདོན་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱན་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡིད་མངོན་གཅིག་སྐྱེའམ་
སྐྱེས་མར་འབྱུང་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

སྐྱེས་མ་དང་ནི་རྒྱན་གྱི་མཐའ། །

གཉེས་ཀ་ལ་ཡང་གཞོད་བྱེད་ཡོད། །

རྒྱན་གྱི་བཞེད་པའི་སྐྱེས་མ་དང་ནི། ཚོས་མཚོག་གིས་བཞེད་པའི་རྒྱན་གྱི་
མཐའ་མར་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་གཉེས་ཀ་ལ་ཡང་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱེས་
མར་འབྱུང་བ་ལ་དབང་ཤེས་དེས་ལ་ཡིད་ཤེས་མི་དེས་པ་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར་དང་།
རྒྱ་རྒྱུན་ཁྲད་པར་མེད་པ་ལ་རྒྱན་གྱི་མཐའ་གཅིག་སྐྱེ་བ་སྤར་མི་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་
སྤྱིར། ཁ་ཅིག་ཡིད་དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་མིན། །ཞེས་པའི་ཚིག་དོན་མ་གོ་བར་
སྐྱེ་ཐེབས་གཅིག་པོ་དེ་ལ་དབང་མངོན་རྟེན་ཅིག་གཉེས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡིད་
མངོན་གཅིག་སྐྱེ། དེ་སྤྱིར་ཆད་མི་སྐྱེ་བ་ཙ་བའི་དགོངས་པར་བྱེད་པ་ནི། ཚོས་
མཚོག་ལ་གཞོད་པ་བརྗོད་པ་རང་ལ་གཞོད་པར་འབྱུང་ཉེ། སྐྱེ་ཐེབས་གཅིག་པོ་དེ་ལ་
རྟེན་ཅིག་གཉེས་པར་གཅིག་སྐྱེ་བ་གཞན་མི་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤ་སྤྱི་རྒྱ་རྒྱུན་
ཁྲད་མེད་པའི་སྤྱིར། འཁོར་གསུམ་ཀ་རང་གིས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྤྱིར་དང་།

9 <<ས་>><<བྱིས་>> - <<རང་>> + གསུམ་པ་ནི། (འདིར་གསུམ་པ་ནི་ཞེས་པ་ཞིག་མ་འབྱུང་ན་གོང་དུ་ཤོག།
304 རྟེན། སྐྱེ་བའི་གནས་རྟེན་དུ་བྱེད་པ། ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཆད་པར་འབྱུང་བས་རང་འབྲེལ་རྒྱར་ཡིན་སྟུང་།)

གངས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བའི་ལན་ཡང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྲིད་རྒྱུ། །དེས་ན་དབང་
མངོན་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་སྐྱེ་ན་ཡིད་མངོན་གྱང་དེ་ཅུ་ཞིག་སྐྱེ་ལ། དབང་མངོན་སྐྱད་
ཅིག་གཅིག་སྐྱོན་ལ་སྐྱེ་ལ་ཡིད་མངོན་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་སྲིད་རིང་བ་རྩ་བའི་དགོངས་
པ་ཡིན་ལོ། །

ཅུ་བ།

དེས་ན་དབང་པོ་དབང་ཤེས་ཀྱི། །

རྒྱ་ཡིན་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར། །[༤]

རང་རིག་ཡིན་སྲིད་རྒྱུ་དག་ཞུ་མེད། །

དེས་ན་མངོན་སྲུང་འགྲོས་གསུམ་པ། །

དེས་ན་དབང་པོ་ཡི་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པའི་དབང་
ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ་དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་གིས་
བདག་རྒྱུ་བྱས་པའི་སྐྱོན་ནས་ལྷན་ཅིག་གེད་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་ཀ་ཁ་ནང་ལྟ་
ལ་རང་རིག་མངོན་སྲུང་དུ་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། གང་ཟག་གཅིག་ལ་རྒྱུ་
གཞན་མེད་པ་དེས་ན་མངོན་སྲུང་འགྲོས་གསུམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུ་ལ་བརྗོད་པའི་
སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོས་རྒྱ་བྱས་ནས་དབང་མངོན་སྐྱད་
ཅིག་མ་དགུ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་ན། དེས་རྒྱུ་བྱས་ནས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཡིད་མངོན་སྐྱད་
ཅིག་མ་བཅུ་སྐྱེ་བའི་སྲིད། རང་རང་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་རང་རང་གི་སྲ་ལོགས་ཀྱི་
དབང་མངོན་ལོ། །ཚོས་མཚོག་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དབང་མངོན་སྐྱད་

ཅིག་བཅུ་སྐྱེ་བའི་ཚེ། དེ་དང་ཁྲམས་མཉམ་པར་ཡིད་མངོན་གྲུང་བཅུ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་
གང་ཟེག་གཅིག་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རོན་རིག་གཉིས་གྲུང་
ནང་ལྟ་ལ་རང་རིག་ཏུ་མཚུངས་པའི་སྲིད། ཁ་ཅིག་རྣམས་དང་རིགས་ལ་བརྟགས་ནས་
དགག་པ་བྱེད་པ་ནི། རོན་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་མདོ་མངོན་པས་མངོན་སུམ་
བཞིར་དབྱེ་བ་ལ་ཡང་བརྟག་པ་མཚུངས་པའི་སྲིད་རོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་བཞི་
ཡོད་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་ལ་མངོན་སུམ་དུས་གཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐབས་ཡོད་
ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡུལ་གྱི་འགྲོས་དབྱེད་ན་ལྡར་འགྲུང་ལ། དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་
གྱི་འགྲོས་བསྐྱབ་ན་བདུན་དུ་འགྲུང་རོ། །སྤེལ་མར་སྐྱེ་བ་ད་ལྟ་འགྲུང་བའི་རྒྱན་གྱི་
འབྲེལ་བ་ན་མི་སྣང་ངོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྤང་ནི། རྣ་བ་མ་ཕུག་པ་ན་རེ། དབང་མངོན་གྱིས་བཟུང་ཟིན་
འཛིན་ན་ཡིད་མངོན་བཅད་ཤེས་སུ་འགྲུང་ལ། མ་བཟུང་བ་འཛིན་ན་ཡོང་བས་གྲུང་
གསུགས་མཐོང་བར་འགྲུང་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

ཡུལ་གཞན་འཛིན་དང་དབང་པོ་ལ། །
རྣོས་སྲིད་འདི་ལ་སྐྱོན་གཉིས་མེད། །[༤]

འདི་ལ་སྐྱོན་གཉིས་པོ་མེད་པར་ཐལ། དབང་མངོན་གྱི་གསུང་ཡུལ་ལས་
གསུང་ཡུལ་གཞན་འཛིན་པ་དང་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་ལ་སྣོས་པའི་
སྲིད།

གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། ཚོད་སྤོང་ངོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད)ནི།

ཙམ་གྱི།

རང་གི་ངོ་པོ་རིག་པ་ནི། །

མངོན་སྲུང་ཡིན་པར་མཁས་ཀྱིས་བཞེད། །

རང་གི་ངོ་པོ་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་ལོག་པའི་སྐོ་
 བས་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་རིག་པ་ནི། རང་རིག་མངོན་སྲུང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
 བར་མཁས་པ་ཀྱིས་བཞེད་དེ། རང་རིག་མངོན་སྲུང་ཡིན་པ་ཁ་ནང་ཁོ་ནར་
 རྩོག་ས་དགོས་ཤིང་རྩོང་བྱ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་ལོག་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འབྲེལ་
 བར་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་སྤྱེ་བའི་སྐོ་བས་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་དོན་ཡང་དེ་སྟར་
 ཡིན་ཏེ། བེམ་པོ་ལས་ལོག་པ་ཅམ་དེའི་དོན་ཡིན་པ་རྟོག་པ་མཐའ་དག་གྲུང་རང་
 རིག་མངོན་སྲུང་དུ་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །བེམ་པོ་ལས་ལོག་པར་གསུངས་པ་ནི།
 ཤེས་པ་ཀུན་གྱི་རྩོང་བའི་ཆ་འཇིག་པའི་ཀྱས་པ་དེ་ཉིད་རང་རིག་མངོན་སྲུང་དུ་
 ལྷོན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱིར་དེ་ལ་ཀུན་མངོན་སྲུང་ཞེས་བཤད་པ་སྟར། གཟུང་བའི་
 ཀྱས་པ་ཀུན་དེ་ལ་མངོན་སྲུང་དུ་སྒྲུང་བར་ལྷོན་པ་ཡིན་ལ། རང་རིག་མངོན་སྲུང་ལ་
 ཚད་མས་ཁུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(རྗོད་སྟེངས་)ནི། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཐ་དད་གཉིས་མེད་པར་རང་རིག་
 ཁས་ལེན་པ་ནི། གྲངས་ཅན་གྱི་བདག་སྐྱེས་ཁས་ལེན་པ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེན།

ཙམ་གྱི།

རང་སྐྱེ་སྡོན་མེད་སྐྱེ་བ་ཡིན། །
རང་རིག་བེམ་པོ་བརློག་ཅམ་ཡིན། །
དེས་ན་རང་རིག་རང་སྐྱེ་གཉིས། །
མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མ་ཡིན། །^[70]

རང་རིག་དང་རང་སྐྱེས་གཉིས་མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་སྐྱེས་ཡོད་ན་སྡོན་མེད་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་རང་ཉིད་བྱུང་ན་སྐྱེད་མི་དགོས།
མ་བྱུང་ན་རང་གིས་རང་སྐྱེད་མི་ལུས་ལ། རང་རིག་བེམ་པོ་བརློག་ཅམ་སྐྱོང་བའི་ཆ་
ཡིན་པ་དེས་ན་སྐྱེ་མི་དགོས་པར་ཤེས་པ་དོ་ཤོ་བྱུང་བ་དེ་གཅིག་ལ་རིག་བྱ་རིག་
བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་རྣམ་འཕྲོར་མངོན་སུམ་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས་སྟེ། རྣམ་འཕྲོར་རྣམས་
གྱི་སྒྲ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཅམ་མཐོང་། །ཞེས་རྣམ་འཕྲོར་རྣམས་གྱི་སྒྲ་
མ་བུའ་བས། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་སྐྱ་སྐྱི་དང་མ་འདྲེས་པར་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་འཕྲོར་མངོན་སུམ་དུ་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་
གསུམ། རང་བཞིན་ངོས་བརྒྱུང་བ་དང་། ཚད་མར་འགྲུང་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་སྐྱུབ་
བྱེད་གྱི་ཚད་མའོ། །དང་པོ་(རང་བཞིན་ངོས་བརྒྱུང་བ་)ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་
དང་། རྒྱ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ལ་གཉིས།

གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

སྤྲེལ་སྤྲེལ་མཚན་ཉིད་འདྲོག་པ་^༡འབྲུལ། །

ཁ་ཅིག་ལྷལ་འབྲོར་མངོན་སྲུང་དང་མངོན་སྲུང་ཚད་མ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་མཚན་ཉིད་
སོ་སོར་འདྲོག་པ་འབྲུལ་བར་ཐལ། མངོན་སྲུང་ཉིད་ཚད་མར་མཚོན་བྱས་པ་དང་།
དེས་སྤྲོ་འདྲོགས་དངོས་སྲུ་གཙོད་མི་བྱས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་སྤྲིད།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི།

ཙ་བ།

བསྐྱོམ་བྱུང་འབྲུལ་མེད་མངོན་སྲུང་སྟེ། །

འབྲུལ་བ་ཅན་ལྷན་སྟངས་སྟངས་ཡིན། [༡༡]

ཡང་དག་པའི་དོན་བསྐྱོམས་པའི་ཉིང་དེ་འདྲིན་བདག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པའི་
སྟོབས་ལས་སྤྲེལ་པའི་བསྐྱོམས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་འབྲུལ་
བ་མེད་པར་སྤང་བ་ལྷན་འབྲོར་མངོན་སྲུང་གི་མཚན་ཉིད་དེ། བསྐྱོམས་བྱུང་ཡིན་
ཡང་། ཀེང་རུས་གསལ་སྤང་གི་ཤེས་པ་སོགས་འབྲུལ་བ་ཅན་ལྷན་སྟངས་ལྷན་འབྲོར་
མངོན་སྲུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྷན་སྟངས་ཡིན་པའི་སྤྲིད།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ལ་གཉིས། ཉེན་གྱིས་དབྱེ་བ་དང་། རོ་བོའི་སྐྱོན་སྤྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་(ཉེན་གྱིས་དབྱེ་བ)ནི།

ཙ་བ།

འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་སྲུང་གསུམ། །

༡ <<རང>> ལ། <<ཙ>> བ།

སློབ་དང་མི་སློབ་སློབ་ཀྱིས་ལྷ། །

ཐེག་པའི་སློབ་ཀྱིས་ལྷེ་བའི་འབྲུག་པ་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་སུམ་གསུམ།
 འབྲུག་པ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་སློབ་ཀྱིས་ལྷ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་འབྲུག་པ་སློབ་
 མི་སློབ་གྱི་རྣམ་འགྲུབ་མངོན་སུམ་གཉིས་དང་། རང་རྒྱལ་འབྲུག་པའི་དང་། ཐེག་
 ཚེན་འབྲུག་པ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་སློབ་ཀྱིས་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲིར་རང་
 རྒྱལ་འབྲུག་པ་སློབ་པའི་རྣམ་འགྲུབ་མངོན་སུམ་མེད་པར་བཤད་པ་ཆེས་ཤིན་
 ཏུ་ལྷུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ལྟར་སློབ་
 ལམ་རྒྱུ་བའི་ལམ་ཟུང་མི་སླེ་ཤེས་པའི་བར་སྟོན་གཅིག་ལ་སླེད་པར་འདོད་པའི་
 ལྷགས་ལྟར་ལྷ་ཡང་། མངོན་ལམ་སྟུག་བསྟུག་ཚོས་བཟོད་ལ་གནས་པ་ལས། སློབ་
 ལམ་དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་བར་འབྲུག་པ་སློབ་ལམ་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཉན་ཐོས་འབྲུག་པ་སོགས་སུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 རང་རྒྱལ་འབྲུག་པ་ལ་ཡང་སློབ་ལམ་པ་དང་མི་སློབ་ལམ་པ་གཉིས་ཁས་སྲུང་
 བར་བྱ་ལ། ཉན་ཐོས་སློབ་འགྲུབ་རང་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་རྣམས་པར་སློབ་པོ། །ཉན་ཐོས་
 ཁ་ཅིག་གྲུང་རྒྱུ་སེམས་དབང་ལ་འབྲུག་པ་མེད་པར་འདོད་པར་བཤད་པ་ཡང་
 ལྷུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་(རོ་བོའི་སློབ་དབྱེ་བ་)ནི།

ཙ་བ།

དེ་དག་སྒྲུང་བཅས་སྒྲུང་མེད་གྱི། །

དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཟླ། །[༡༣]

རྒྱལ་འཕྲོད་མཛོན་སྤྲུལ་དེ་དག་ཚོས་ཅན། རྒྱལ་པ་བརྩེ་ཡོད་དེ། མཉམ་བཞག་གི་སློབ་སྦྱོང་གིས་དངས་པའི་རྗེས་སྐྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་འཕྲོད་མཛོན་སྤྲུལ་སྤང་བཅས་དང་། བདག་མེད་མཛོན་སྤྲུལ་གིས་རྟོགས་བཞིན་པའི་སྤང་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བས་འབགས་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བར་ཉན་ཐོས་སློབ་བས་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་། མི་སློབ་བས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བཞད་པ་ནི། དུམ་ཅན་བདག་འཛིན་སྲོང་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་སྐྱེས་དག་བཅོམ་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཟད་པར་མི་སྲོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་ཉན་ཐོས་མཛོང་ལམ་བས་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ལུམ་རྒྱལ་བར་བཅད་པ་མཛོན་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་འདི་ལ་གཟུ་བྱམས་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སློན་པ་བཏབ་པར་གྲགས་པ་ལྟར་སྐབས་འགར་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་མཛོན་ནོ། །

གསུམ་པ་(རྒྱ་བསམ་པ་)ལ་གསུམ། སྤང་བཅས་སྤང་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། དེ་དག་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས་དང་། ཐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་ལྷོས་ནས་འབྲས་བུའི་བྱེད་པར་བཞད་པའོ། །

དང་པོ་(སྤང་བཅས་སྤང་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ)ནི།

ཅ་བ།

ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ལེགས་སྦྱངས་པ། །

ཕན་ཚུན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱུར་པས། །

རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་པའི།

ཡེ་ཤེས་གཞིགས་པ་འབྲུག་པར་འབྲུག།

རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་པ་མཁུལ་པའི་རྣམ་པ་འབྲོར་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ལྷ་
མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་པ་སོགས་དང་བསམ་
གཏུན་དང་སྒྲོན་ལམ་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་རང་གི་རིགས་འབྲས་ལུ་མས་ཉེར་ལེན་བྱས། གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་
སྣུན་ཅིག་གེད་སྦྱོར་བྱས་པའི་སྒྲོན་པ་མཚན་ལྷ་དང་སྦྱོར་བྱུང་བས་རི་ལྟ་བུ་དང་
རི་སྟེང་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞིགས་པ་འབྲུག་པར་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། ལྷས་པར་མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(འདྲ་བའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས་)ཀྱི།

ཅུ་བ།

ཚེ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་དང་ནི།

གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་དེ་མཐར་ཕྱིན། [༡༣]

དབང་པོ་དང་བཙུན་འབྲུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་རང་རང་གི་ཚོལ་བུའི་འབྲས་བུ་
ཚོལ་པའི་རྒྱ་ལ་ཤོམས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ལྟར་མ་ཡོད་དེ། ཉན་ཚོས་ཤིན་ཏུ་སྦྱར་བས་
ཚེ་གསུམ་དང་། བསེ་བྱ་སྟེ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་དང་ནི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབང་བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་

༡ <<བགྱིས་>> ལྷ་དང་ <<ས་>> ལྷ་དང་
༢ <<བགྱིས་>> ལྷ་དང་ <<ས་>> ལྷ་དང་

ཚོགས་ཉེ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(ཐབས་ཀྱི་བྱིད་པར་མ་ཚོས་ནས་འབྲས་བུའི་བྱིད་པར་བཞད་པ་)ལྟོ།

ཅུ་བ།

ཐབས་ཞལ་བས་ན་རྣམ་གྲོལ་གཉིས། །

བག་ཚགས་བཅས་བྱིར་སྟོན་པ་མིན། །

ཐབས་ལ་གོམས་བས་དངོས་ཀུན་གསལ། །

བག་ཚགས་སྤངས་བྱིར་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན། །[༡༥]

ཉན་རང་དག་བཅོམ་བ་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ཅམ་ཐོབ་བ་ཚོས་ཅན། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་པ་མིན་ཉེ། ཐབས་ཞལ་བས་ན་དང་། རྟོག་གསུམ་གྱི་བག་
ཚགས་དང་བཅས་པའི་བྱིད། ལུས་བ་བཅོམ་སྤྲོད་འདས་ཚོས་ཅན། ཀུན་མཁྱེན་
ཡིན་ཉེ། ཐབས་ལ་གོམས་བ་མཐར་ཐུག་བས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པའི་དངོས་པོ་
ཀུན་གསལ་བ་མཐར་ཐུག་ཅིང་རྟོག་གསུམ་གྱི་བག་ཚགས་ཐད་པར་སྤངས་པའི་
སྟོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(ཚད་མར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་)ལ་གསུམ། རྣམ་འགྲོར་མངོན་སུམ་ཚད་མར་
སྤྲུབ་པ་དང་། དེས་འཇུག་རྟོག་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་
ཤེས་དབྱུང་བའོ། །

དང་པོ་(རྣམ་འགྲོར་མངོན་སུམ་ཚད་མར་སྤྲུབ་པ་)ལྟོ།

ཅུ་བ།

བཅད་ཤེས་དང་ནི་དེས་པ་གཉིས། །
རྟོག་པ་ཡིན་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མིན། །
དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཀུན། །
མངོན་སུམ་ཡིན་ཕྱིར་ཚད་མར་གྲུབ། ། [༡༥]

བཅད་ཤེས་དང་ནི་དེས་པ་གཉིས་ཚོས་ཅན། མངོན་སུམ་མིན་པར་ཐལ།
རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཀུན་ཚོས་ཅན། ཚད་མར་
གྲུབ་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཚད་མ་
ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་དོན་དུ་མི་གཟུང་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་རྩ་བ་ཉིད་ལ་ནང་འགལ་དུ་མ་འབྱུང་
བར་འབྱུང་བས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེས་འཇུག་ལྟོག་ཕྱིར་པའི་རྩལ་)ནི།

རྩ་བ།

སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ཚད་མ་ནི། །
དེས་པ་ཉིད་ལས་འཇུག་ལྟོག་ཕྱིར། །
འཕགས་པ་རྟོག་པ་བྲལ་བ་རྣམས། །
ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་ཕྱིད་པར་གསུངས། ། [༡༦]

སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ཚད་མ་ནི་ཚོས་ཅན། དོན་དེས་པ་ཉིད་ལ་^༡འཇུག་ལྟོག་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པ་ཕྱིད་དེ། ལུས་ལ་འཇུག་ལྟོག་ཕྱིད་པ་གང་ཞིག མ་དེས་པར་འཇུག་ལྟོག་
ཕྱིད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཚོས་

༡ <<བགྱིས་>> ལ། <<རང་>> རྣམས།

ཅན། དེས་ཤེས་མེད་ན་འཇུག་ལྟོག་མི་བྱས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་
དཔལ་བར་འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་སྟོབས་ལས་བྱེད་པར་གསུངས་
པའི་སྐྱིད།

གསུམ་པ་(དུས་གསུམ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དབྱེད་པ་)ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདས་མ་
འོངས་མི་མཁུན་ན་ཀུན་མཁུན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། མཁུན་ན་སྤང་ནས་མཁུན་ན་
དུས་གསུམ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། མི་སྤང་ན་དུས་གསུམ་ལ་མདོན་སུམ་གྱི་
སྐྱེན་དང་ལྷན་པ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཡེ་ཤེས་ཅན། །
དེ་ཡི་མཁུན་པ་དབག་མི་བྱས། །

ངེ་སྐྱད་བཤད་པའི་བརྟག་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་མཁུན་ཚད་མས་མ་
གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཀུན་མཁུན་ཅམ་ཞིག་དངོས་པོ་སྟོབས་ལུགས་གྱི་
རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་ལ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅན་དེ་ཡི་མཁུན་པ་
མཐའ་དག་ཚུལ་འདི་ལྟར་མཁུན་པ་སོགས་རྫོགས་པར་སོ་སོ་སྐྱེ་པོས་དབག་མི་
བྱས་པའི་སྐྱིད། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་
སོགས་ནི། ལུང་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་དོར་བར་གྲུའོ། །

གསུམ་པ་(དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་ས་)ལ་གསུམ། རོ་སོ་སྐྱབ་པ་དང། མཚན་ཉིད་སྐྱབ་
པ་དང། གྲུབ་པའི་དོན་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་སོ་(རོ་སོ་སྐྱབ་པ་)ལ་གཉིས། ལུང་
ཟེན་པ་སྐྱབ་པ་དང། འགྱུར་རུང་སྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་(ལྷུང་ཐེན་པ་རྒྱལ་པ་)ནི།

ཙམ།

ཚིག་གི་ཁྱད་པར་དེས་བྱུང་ན། །

སྡོན་བྱུང་བ་ཡང་དཔག་པར་བྱས། །^[17]

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པ་དང་། མཁྱེན་པ་བརྟན་པ་དང་། མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པའི་
ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ཚད་མས་དེས་པར་བྱུང་ན་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་སྡོན་བྱུང་བའང་
དཔག་པར་བྱས་པར་ཐམ། གང་གོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་སྡོན་
པའི་བརྗོད་པ་རྣམ་དག་ཡིན་ན་མཁྱེན་པ་རྣམ་དག་སྡོན་དུ་སོང་བས་ཁྱེད་སྟེ། རང་
རང་གི་ཡུལ་སྤོང་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་པའི་ཚིག་བཞིན། མདོ་རྒྱས་འཕྲིད་བཞུགས་
གསུམ་ཡང་དེ་སྟེ་རོ་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་བྱུང་བའི་སྤྲིད།
སྡོན་དཔོན་རྒྱན་གྱིས་སྡོན་པ་དེ་སྟེ་མཚན་པ་ལ། དེའི་ཚིག་བརྗོད་པ་རྣམ་དག་
ཡིན་པས། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཁྱེན་པ་རྣམ་དག་ཡོད་པར་ཐམ་པ་འཕེན་པ་སྲ་མ་ཁ་ཅིག་
གིས་མཚན་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་འབའ་ཞིག་གོ།

གཉིས་པ་(ལྷུང་རྩེད་རྒྱལ་པ་)ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་རྒྱུབ་པའོ། །

དང་པོ་(རྟགས་དགོད་པ་)ནི།

ཙམ།

གོམས་པ་རྗོགས་ནས་དེ་གསལ་བ། །

མཐར་གཞན་བཀག་པའི་དེས་པས་འགྲུབ། །

སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་ཚད་མས་ཀྱུ་བ་པར་ཐལ། སྤོང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་སྐོ་གོམས་པ་རྫོགས་ནས་དེ་གོམས་ཀྱི་དོན་ལ་གསལ་བ་མཐར་
ཐུག་པ་འབྲུང་བ་ལ་མཐར་གཞན་བཀག་པའི་ངེས་པས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
རྟོན་བརྟན་གོམས་ཟེན་ཡང་འབད་ཚེ་ལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་སྟོན་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་
ཡིན་ན། གོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་གྲུལ་ན་གོམས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་
འབྲུང་བ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་གོམས་པ་བཞིན། སྤོང་ཉིད་བསྐོམས་པའི་
སྐོ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ་ཞེས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྫུ་སྐྱབ་པ་)ལ་གཉིས། རྩོགས་ཚོས་སྐྱབ་པ་དང་། འབྲུབ་པ་སྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་(རྩོགས་ཚོས་སྐྱབ་པ་)ལ་རྟགས་ཀྱི་འབྲུང་པར་གཞན་རྣམས་མངོན་སུམ་གྱིས་
ཀྱུ་བ་ལ། རྟོན་བརྟན་པ་སྐྱབ་པ་ལ། གཞན་ཀྱི་འདོད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །
དང་པོ་(གཞན་གྱི་འདོད་པ་)ནི།

ཅ་བ།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྟོན་བརྟན་པ། །
རིག་པའི་ཐོག་མཐའ་རྣམས་པ་གཉིས། [༡༥]
མེ་དང་སྐྱོན་མ་དཔེར་བྱས་ནས། །
མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུབ་ཅེས་ཟེ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྟོན་བརྟན་པ་རིག་པའི་ཐོག་མཐའ་རྣམས་པ་གཉིས་མཐར་

༡ <<ཞ>><<ཉང>> བརྟན། <<ཅ>><<མེ>> བརྟན།

ཐུག་པ་མེད་པ་མེ་དང་སློན་མ་དཔེར་བྱས་ནས་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་
འགྲུབ་ཅེས་ཟེར་རྟེ། རང་རླུང་ལ་རང་རིག་གིས་རིག་པ་ཙམ་རིག་པ་སྣ་མ་སློན་དུ་
སོང་བར་གྲུབ་པས། རིག་པ་སྣ་མ་སློན་དུ་མ་སོང་བའི་རིག་པ་ཙམ་ཞེགས་པས་ན།
དེ་སློན་དུ་མ་སོང་བའི་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཞེགས་རྟེ། དུ་བ་ཙམ་མེ་ལས་འགྲུང་
བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས། མེ་སློན་དུ་མ་སོང་བའི་དུ་བ་ཙམ་ཞེགས་པ་ན།
དེ་སློན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཤུགས་ལ་ཞེགས་པ་བཞིན་ཅོ། །ཡང་རང་རླུང་
ལ་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་རིག་པ་སྤྱི་མ་སྦྱེད་པར་གྲུབ་པས། དེ་མི་སྦྱེད་པའི་རིག་པ་
ཙམ་དངོས་སུ་ཞེགས་པ་ན་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཤུགས་ལ་ཞེགས་རྟེ། སློན་མེ་ཙམ་འོད་
འབྱེན་པར་གྲུབ་པས། འོད་མི་འབྱེན་པའི་སློན་མའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་ཞེགས་པ་
བཞིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་ཅོ། །

ཙམ་གྱི་

ཐུག་མེད་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ། །
མེ་དང་སློན་མ་དཔེར་མི་རུང། །[74]

རིག་པའི་ལ་མཐའ་དང་མ་མཐའ་ཐུག་མེད་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ་པར་
ཐལ། ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་རིགས་འདྲ་སྣ་མ་སློན་དུ་སོང་བ་དང་། སྤྱི་མ་སྦྱེད་པ་རང་
རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་། སྦྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་དང་། འཆི་ཁའི་རིག་པ་
རིགས་འདྲ་སྣ་མ་སློན་དུ་མ་སོང་བ་དང་། སྤྱི་མ་མི་སྦྱེད་པར་དགོས་པའི་སྦྱིང་། མེ་
དང་སློན་མ་དེ་གཉེས་གྱི་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། རིགས་མི་མ་སྦྱོར་པའི་རྒྱ་འགྲུབ་

༡ <<བགྱིས་>> དགོས། <<རང་>> དོགས།

རིགས་མ་སྐྱེན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དབེར་དགོད་པ་མི་རྩུང་བའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(རང་གི་ལྷགས་)ལ་གཉིས། རིག་པའི་ཡ་མཐའ་སྐྱག་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་
དང། ལྷི་མཐའ་སྐྱག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་(རིག་པའི་ཡ་མཐའ་སྐྱག་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་)ལ་རྟགས་དགོད་པ་ནི།

རྩ་བ།

སེམས་ལས་གཞན་ལ་སྣོན་མེད་ཀྱི། །

རྟགས་ཀྱིས་སྣོན་མཐའ་སྐྱག་མེད་འགྲུབ། [༡༠]

རིག་པའི་སྣོན་མཐའ་སྐྱག་མེད་དུ་འགྲུབ་པར་ཐལ། ཉེར་ལེན་སེམས་ལས་
གཞན་ལ་སྣོན་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་སྲིད། ལྷེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཚོས་
ཅན། ཉེར་ལེན་རིག་པ་སྲ་མ་སྣོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དབེར་ན་ད་
ལྟར་གྱི་རིག་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་སྟེ། ལྷོགས་ཚོས་མངོན་སུམ་
ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང། ལྲབ་པ་ནི་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་སྐྱེ་བ་རྒྱ་ལ་སྣོན་པ་དང།
རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་མི་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དང། སེམ་པོས་ཉེར་ལེན་གྱི་ད་
པ་བཀག་པས་རིག་པ་སྲ་མའི་ཉེར་ལེན་ལས་སྐྱེས་པར་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་(ལྷི་མཐའ་སྐྱག་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་)ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ་དང། རྒྱལ་སྐྱབ་
པའོ། །

དང་པོ་(རྟགས་དགོད་པ་)ནི།

རྩ་བ།

རྒྱ་ཚོགས་ཚང་ཞིང་གོགས་མེད་པའི།

རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་འགྲུབ།

རིག་པ་སྤྱི་མ་སྤྱེད་པའི་རྒྱ་ཚོགས་ཚང་ཞིང་གོགས་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
རིག་པའི་སྤྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་འགྲུབ་པར་བྱལ། རིག་པ་སྤྱི་མ་སྤྱེད་པའི་རྒྱ་ཚོགས་
ཞིང་གོགས་མེད་པ་དེ་འཆི་ཁའི་སེམས་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་སྤྱེད་པར་རྒྱུ་བ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱི་ད།

གཉིས་པ་(རྒྱ་ལ་རྒྱུ་བ་པ་)ལ་གཉིས། རྩོགས་ཚོས་རྒྱུ་བ་པ་དང་། རྩལ་པ་རྒྱུ་བ་
པའོ། །དང་པོ་(རྩོགས་ཚོས་རྒྱུ་བ་པ་)ལ་གཉིས། དེས་དང་། གསལ་བ་ཅམ་རྟེན་བརྟེན་
པར་རྒྱུ་བ་པའོ། །དང་པོ་(དེས་)ལ་གསལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་
དང་། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

ལས་དང་ལུས་སེམས་འཁོར་བའི་རྒྱ།

གཉིས་པོ་སྤང་སྤྱིར་དགའ་སྦྱོང་བེད།

ལྷ་སྟོགས་ཁ་ཅིག་ལས་དང་ལུས་སེམས་གསལ་ག་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་
ལས་དང་ལུས་གཉིས་པོ་སྤང་བའི་སྤྱིར་དུ་ཟམ་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགའ་སྦྱོང་
དགོས་ཟེར་རོ། །

ཙ་བ།

མི་བྱས་མི་ཐན་མི་དགོས་པས། །

ལས་དང་ལུས་འཛིན་ལམ་མ་ཡིན། །^[༡༧]

ལས་དང་ལུས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་དཀའ་ལྷན་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་ལས་དང་ལུས་ཟད་པར་སྤོང་མི་བྱས་ཤིང་། དཀའ་ལྷན་
ཀྱིས་ཡང་སྲིད་ཀྱི་མ་འགོག་པ་ལ་མི་ཐན་ལ། བདག་འཛིན་སྤངས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་
གཉེན་སོ་ལ་སོགས་པ་མི་དགོས་པས་ཁྲུབ་པའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་(རང་ལུགས་)ལ་གཉིས། འཁོར་བའི་རྒྱ་རོམ་བརྒྱུད་བ་དང་། དེའི་
གཉེན་སོ་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་(འཁོར་བའི་རྒྱ་རོམ་བརྒྱུད་བ་)ལ་གཉིས། ཡང་སྲིད་ཅམ་གྱི་རྒྱ་
དང་། དབང་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལོ། །

དང་པོ་(ཡང་སྲིད་ཅམ་གྱི་རྒྱ་)ནི།

ཙ་བ།

སྐྱེ་རྒྱ་མ་རིག་དེ་ལས་ཀྱང་། །

ཉོན་མོངས་ལས་དང་འཁོར་བ་འབྱུང་། །

ཡང་སྲིད་ཀྱི་མ་རྒྱ་མེད་དང་མི་མ་སྐྱུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཉེ།
འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་ལས་ཀྱང་ཆགས་སོགས་
ཉོན་མོངས་དང་དེས་བསགས་པའི་ལས་དང་འབྲས་བུ་འཁོར་བ་འབྱུང་བའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་(དབང་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་)ནི།

ཙ་བ།

སྐྱེ་མཆེད་འདི་ལས་སྐྱེ་མཆེད་གཞན། །

དེ་ཡི་བཟང་ངན་ལས་ཀྱིས་བྱེད། །^[193]

སྐྱེ་མའི་དབང་ཤེས་ཀྱང་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚེ་འདིའི་སྐྱེ་མཆེད་
ཐ་མ་འདི་ལས་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཡི་བཟང་ངན་དཀར་ནག་གི་
ལས་ཀྱིས་བྱེད་ལ། དབང་སོས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་དབང་ཤེས་སྐྱེད་པའི་སྤྱིར།
གཉེས་པ་(དེའི་གཉེན་སོ་དབྱེད་པ)ལ་ཕྱོགས་རེའི་མགོ་གཞོན་པ་ཞི།

ཙམ་པ།

བྱམས་སོགས་བདག་དང་མི་འགལ་སྤྱིར། །

འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཙོད་རྒྱས་མིན། །

བྱམས་སོགས་བསྐྱོམས་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དངོས་སུ་གཙོད་རྒྱས་པ་མིན་
པར་ཐལ། བྱམས་པ་བསྐྱོམ་པ་སོགས་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྣངས་དངོས་སུ་མི་
འགལ་བའི་སྤྱིར།

ཙམ་པ།

བདག་མེད་བདག་དང་འགལ་བས་ན། །

བདག་མེད་མཐོང་བས་དེ་སྟུན་འབྱིན། །^[194]

མཐའ་དག་བྱུང་འབྱིན་པའི་གཉེན་སོ་ཞི། བདག་མེད་མཐོན་སྟུམ་དུ་མཐོང་
བས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དེ་སྟུན་འབྱིན་སྟེ། བདག་མེད་བདག་དང་གཞོན་
བྱ་གཞོན་བྱེད་གྱི་འགལ་བ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་འཛིན་

སྤངས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། འཁོར་བའི་རྒྱ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང།
གཉེན་པོ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(འཁོར་བའི་རྒྱ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ)ནི། འཁོར་བའི་རྒྱ་ལ་རིག་པ་དང་ལས་དང་
སྲིད་པ་གསུམ་གསུངས་པ་དང། སྲིད་པ་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང། འཛིག་ལྟ་འཁོར་
བའི་རྩ་བར་གསུངས་པ་སོགས་དང་མི་འགལ་ཏེ། བདག་འཛིན་གྱིས་སྲིད་པ་སྦྱོད་པ་
དང་དེས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་ལ། འཛིག་ལྟ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་
གྱི་མ་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(གཉེན་པོ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ)ནི། འཛིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ན། མཐོང་
ལམ་ཐོབ་ནས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་མི་ལེན་བར་ཐལ་ལོ་ཞེན་སྦྱོན་མེད་དེ། འཛིག་ལྟ་ལ་
ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྦྲེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྦྲེས་གྱི་བདག་འཛིན་
སྤངས་པས་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ན། ཉེན་བརྟན་པ་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེན།

རྩ་བ།

- ས་བོན་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ཡང། །
- མེས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྱི་མཐའ་མཐོང། །
- དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ཀྱང། །
- བདག་མེད་མཐོང་ན་སྤྱི་མཐའ་འགྲུབ། [༡༤]

སྦྱོན་མེད་བར་ཐལ། ས་བོན་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ཡང་མེས་བསྐྱེད་པས་ན་སྤྱི་
མཐའ་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་བདག་མེད་མཐོང་བ་

མཐར་སྐྱབ་ན་ཕྱི་མཐའ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསལ་བ་ཙམ་རྟེན་བརྟན་བར་སྐྱབ་པ་ནི།

ཙ་བ།

གསལ་བ་བསྐྱེད་ལ་རྒྱ་ཚང་ཞིང་། །

གཉིས་མེད་ཕྱིར་ན་བསྐྱེད་པར་དེས། །

སེམས་གསལ་བ་ཙམ་ཡིན་ན་གསལ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པར་དེས་ཏེ། གསལ་བ་
སྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་ཚང་ཞིང་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཁྲབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི།¹

ཙ་བ།

འཛིག་¹་སོགས་གོམས་ལས་གསལ་སྤང་དང་། །

ཁྲབ་པ་ཚང་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། །འཛིག་ཚོགས་¹་གོམས་
བ་ལས་གསལ་སྤང་འབྱུང་བའི་དཔེ་ཡང་དག་གི་སྤོང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་སྐྱབ་པ་ནི།

1 ས་བཅད་འདི་ནི་ཤོག་༡༡ ། རྒྱ་ཚུལ་སྐྱབ་པ། ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་པར་དེས་པས། རང་འགྲེལ་དུ་རྒྱ་ཚང་པ་བཞེན་འདིར་ཤོག་
༡༡¹ རྒྱ་ཚུལ་དང་། ཕྱི་མཐའ་སྐྱབ་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་སྐྱབ་པ་དང་། ཁྲབ་པ་སྐྱབ་པ། ཞེས་པའི་ས་བཅད་གཉིས་
པ་ཚང་སྟེ།

༢ <<མོད་>> <<ཕྱེ>> འཛིག <<ཞ་>> <<རྟོར་>> འཛིགས།
༣ <<བགྱིས་>> འཛིག་ཚོགས། <<རང་>> <<མཁུན་>> <<སྐྱགས་>> <<ཚོོ>> འཛིགས་སོགས། (ཙ་བའི་
དཔར་དུ་མཇུག་ "འཛིགས་སོགས་"ཞེས་བྱང་ཞིང་ <<རང་>> རྒྱང་། "ཁྲབ་པ་ནི། དཔེ་འདོད་འཛིགས་སོགས་གོམས་པ་ལ་གསལ་སྤང་སྐྱེ་བར་
མཐོང་བས་འགྲུབ་པོ།" ཞེས་ཀྱང་གསལ་བས་ཙ་བའི་སོགས་སྐྱས་མ་བྱུན་དཔེ་འདོད་ཆགས་བལྟས་པས་ན་ <<རང་>> ལྟར་"འཛིགས་
སོགས་"ཞེས་པའི་ཚིག་དག་པར་སྤང་།)

ཙམ་

གཟུང་འདྲིན་མེད་ཕྱིར་འཇུག་མེད་འགྲུབ། །[༣༥]

གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་
ཚོས་ཅན། འཇུག་མེད་དུ་འགྲུབ་སྟེ། གཟུང་འདྲིན་དོན་གཞན་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། སྤངས་པ་དང་། ཡེ་
ཤེས་ཤུན་ཚོགས་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(སྤངས་པ)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙམ་

མི་རུས་མི་ཤེས་མི་བརྟན་ཕྱིར། །

སྤངས་པའི་གྲོལ་བ་མེད་ཅེ་ན། །

ཇི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྟོང་མི་རུས་ལ་རུས་ཀྱང་སོ་སྐྱེས་དེ་
སྟོང་བའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལན་གཅིག་སྤངས་ཀྱང་སྤངས་ཡང་སྤངས་པ་
ལོག་པས་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། གཏན་སྤངས་པའི་གྲོལ་བ་མེད་ཅེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙམ་

རང་བཞིན་མིན་ཕྱིར་ཐབས་ཡོད་ཕྱིར། །

རྒྱ་སྟོང་ཕྱིར་ན་རྣམ་གྲོལ་འཐད། །[༣༦]

འི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་པར་ཐལ། སེམས་སྐྱོ་བྱུང་བ་འབྲལ་བྱུང་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྐྱོང་བའི་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐབས་བདག་མེད་ཉོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྐྱར་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་སྐྱོང་བྱས་པས་སྐྱར་མི་
སྐྱོག་པའི་རྣམ་གྲོལ་འཐད་པར་ཐལ། ཚགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་བདག་འཛིན་སྐྱར་མི་སྐྱེ་
བའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱོང་བྱས་པའི་སྤྱིར།

གཉེས་པ་(ཡེ་ཤེས་ལུན་ཚོགས་མི་འཐད་པ་སྐྱར་བ་)ལ་གཉེས། གོམས་པ་མཐའ་མེད་དུ་
འགྱུར་བ་མི་འཐད་པ་སྐྱར་བ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་མི་འཐད་པ་སྐྱར་བའོ། །
དང་པོ་(གོམས་པ་མཐའ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པ་སྐྱར་བ་)ལ་རྩོད་པ་ནི།

རྩ་བ།

མཚོངས་དང་རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དཔེས། །
གོམས་པ་སྲིད་པ་མིན་ཞེ་ན། །

མཚོངས་པ་གོམས་པས་རྒྱང་ཟད་འཕེལ་ཡང་མཐའ་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་
དང་། རྒྱ་ཚོ་བར་འགྱུར་ཡང་མཐའ་དམར་འབར་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གསེར་ལྷ་
ཡང་མེ་དང་བྲལ་ན་སྲ་བར་འགྱུར་བ་གསེར་གྱི་དཔེས་བཅེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་
གོམས་པས་རྒྱང་ཟད་ལྷན་པར་དུ་འགྱུར་ཡང་གོམས་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་སྲིད་
པ་མིན་ཞེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

རྩ་བ།

འབད་ལ་ལྟོས་ཕྱིར་མི་བརྟན་ཕྱིར། །

སྐྱར་འབྱུང་བསྐྱེད་ཕྱིར་དཔེར་མི་རུང། །^[32]

དཔེ་གསུམ་པོ་དེ་བཅེ་བ་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་གོམས་བ་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བའི་མ་ཐུན་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། ལྷོ་དེ་དག་གོམས་བར་བྱས་ཐེན་འབད་ཚོལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས། རྟེན་བརྟན་བ་ཡིན་ལ། མཚོངས་བ་རིགས་འབྲེལ་ས་མི་འབྱུང་བར་ཐད་ཀའི་འབད་ཚོལ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དང། རྒྱའི་རོད་ཀྱི་རྟེན་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། མེས་གསེར་གྱི་སྐྱ་བ་སྐྱ་བ་འབྱུང་མི་རུང་དུ་སྐྱེད་མི་བྱས་བར་སྐྱར་སྐྱ་བ་འབྱུང་རུང་དུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་བར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས་ཤེས་བར་བྱའོ། །

གཉིས་བ་(ཀུན་མཁྱེན་མི་འཐུང་བ་སྤང་བ)ལ་ཚོད་བ་ནི།

ཙ་བ།

སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་གོམས་བ་ལས། །

དེ་ཡི་རང་དུ་འབྱུང་སྲིད་མོད། །

ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར། །

ཀུན་མཁྱེན་བསྐྱབ་བ་དཀའ་ཞེས་ཟེར། །^[33]

སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྟོང་རྗེ་གོམས་བ་ལས་དེ་ཡི་རང་དུ་འབྱུང་བ་སྲིད་དུ་རྒྱགས་མོད། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱབ་བ་དཀའ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་ཤེས་ན་ཡང་མཐའ་ཡོད་དུ་འབྱུང་ལ། འདི་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཆར་དུ་ཤེས་ན་ཡང་མཐའ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་

ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཐའ་མེད་པའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ལན་ལ་གཉིས། དགོས་པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པའི་ཀུན་མཁྲེན་འཐད་པ་དང།

ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྲེན་པའི་ཀུན་མཁྲེན་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་(དགོས་པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པའི་ཀུན་མཁྲེན་འཐད་པ་)ནི།

ཙ་བ།

གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བ། །

ཀུན་མཁྲེན་ཡིན་ཏེ་ཀུན་ཚོགས་བཞིན། །

ཀུན་མཁྲེན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ལྟོས་བ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་བྱའི་གཙོ་བོའི་དོན་འབགས་པའི་བདེན་བ་བཞི་ལ་མི་སྐྱ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་དེ་ཉིད་ཀུན་མཁྲེན་ཡིན་ལ། དེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་གྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་དགོས་པ་མེད་པ་མ་འདུས་ཀྱང་མི་ཉེ་ཀུན་ཚོགས། ལྷན་ཀུན་ཚད་ཞེས་བ་བཞིན་ལོ། །

ཙ་བ།

དགོས་པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པ་ལ། །

མཁས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་ཞེས་ཟེར། །[༡༥]

ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་ཉན་པ་ལ། །

བ་ལང་མེད་ཀྱང་སྐྱོན་མ་ཡིན། །

༡ <<བགྱིས་>> <<པང་>> མི། <<ས་>> མེ།

བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སྲུ་བཅད་པའོ། །

ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་གྱི་དགོས་པའི་དོན་ཀྱན་ཤེས་
བ་མཐར་སྐབས་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་མཁའ་ས་བ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་ཞེས་ཟེར་བའི་
སྲིད། དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་ཚོས་ཉོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། ཚོས་ཉན་
བ་ལ་བ་ལང་མེད་ཀྱང་དགོས་དོན་མ་ཚང་བའི་སློབ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །རྣམ་
འགྲེལ་ལེ་ཏུ་དང་མོ་དང་གཉེས་པར་བཤད་པ་ལྟར། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིན་དང་།
བདེན་བཞི་མཁའ་བའི་ཀྱན་མཁའ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རིགས་པས་སྐྱབ་
པའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་སྐོག་གྱུར་དུ་བརྒྱུད་ན་སྡེ་བདུན་གྱི་རིགས་
པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་འགོ་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདིར་རྒྱན་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ཀྱན་མཁའ་
ལ་གཉེས་སྲུ་སྲུ་བའི་ཚུལ་ཤེས་པར་གྲུའོ། །

གཉེས་པ་(ཤེས་བྱ་ཀྱན་མཁའ་བའི་ཀྱན་མཁའ་འཐད་པ་)ལོ།

ཙ་བ།

ཡང་ན་རྗེས་སྲུ་དབག་པ་ཡིས། །

ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་གྲུབ་པ་ཡིན། །[༣༠]

ཡང་ན་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁའ་བའི་ཀྱན་མཁའ་ཡང་ཚང་མས་
གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མཐར་སྐབས་པའི་རྟོགས་ལ་
བརྟེན་པའི་རྗེས་སྲུ་དབག་པ་ཡིས་གྲུབ་པའི་སྲིད། སྡེ་བདུན་ནས་གསུངས་པ་དང་
དབུ་མ་བཞི་བརྒྱུ་བ་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་པ་སྤྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་
ཀྱང་། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁའ་བའི་ཀྱན་མཁའ་དཔོག་པའི་སྲིད་ཚུལ་

འབྲ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཙ་བ།

བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་བརྗོད་རྒྱ་ཡང་། །

མེ་ལོང་ནང་དུ་ཅིག་ཆར་འཆར། །

དེ་བཞིན་ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་པ། །

མཁྱེན་བའི་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཁྱེན། །^[37]

བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དཔེར་ན་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་ན་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་བརྗོད་རྒྱ་ཡང་བྲ་སབ་བ་ན་མེ་
ལོང་ནང་དུ་གཅིག་ཆར་འཆར་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་པ་ཀུན་མཁྱེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཁྱེན་བ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཡུགས་
ལ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་བར་བཞེད་སྟུམ་པ་ནི། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་ཙ་ཙའི་བར་བཅད་དོ། །

གཉིས་པ་ལོག་སློགས་མངོན་སུམ་སྣང་སྣང་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་
བའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི།

ཙ་བ།

འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། །

མངོན་སུམ་སྣང་སྣང་ཉིད་དུ་འདོད། །

འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མཚན་གཞི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ཉིད་དུ་
མཚོན་པར་འདོད་དེ། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་མཚན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་(དཔྱེབ་)ནི།

ཙ་བ།

དེ་ལ་རྟོག་པ་རྟོག་མེད་གཉིས། །

རྟོག་མེད་ལ་ཡང་ཡིད་དབང་གཉིས། །^[༣༥]

རྟོག་པ་གསུམ་ཡིན་ཟུག་བཤད་བ། །

ལོག་རྟོག་ལྡོག་ཕྱིར་སྤྲེ་གསུངས། །

མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་དེ་ལ་ཚོས་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་
འབྲུལ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་མེད་ལ་འང་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡིད་བསྐྱད་བ་དང་
དབང་པོ་གསུགས་ཅན་བསྐྱད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་མངོན་
སུམ་ལྟར་སྤང་བསྐྱེས་ན་བཤའི་ཉེན་ཅན་དང་། རོན་གཞན་ལ་སྤོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་
དང་། རྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རོན་ཅན་གསུམ་ཡིན་ལ། གུན་ལས་བརྟུས་སུ་ཟུག་བཤད་བ་
སྤྲེ་སྤྲེ་གསུངས་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རིགས་པ་ཅན་པའི་
ལོག་རྟོག་ལྡོག་པའི་ཆེད་དུ་གཉིས་ཚོད་གཞི་དང་བཞི་དོན་ཚན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་
ནས་མཐུན་དཔེར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙ་བའི་ཚིག་ལ་འབྲུལ་གཞི་སྤང་
ན་ཡང་རོན་དེ་ལྟར་དོ། །ཡང་ན་ཟུག་ཏུ་སྤྲེ་བ་ཡང་ལོག་རྟོག་ལྡོག་པའི་ཆེད་དུ་ཤེས་

༡ <<ལོད>> ལྡོག<<ས>>><<རང>>> བརྟོག

པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཚད་འབྲས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་དང་། རྗེས་
དཔག་གི་ཚད་འབྲས་སོ། །དང་པོ་(མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་)ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་
དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་དང་། དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྐྱར་ཉེ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

ལྷ་དང་ངེས་པ་ཚད་འབྲས་ཟེར། །¹

དཔྱོད་པ་བ་དང་པོར་དོན་ལ་ལྷ་བའི་རྟོག་མེད་ཤེས་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་དོན་
གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་ངེས་པ་སྲ་མ་ཚད་མ་དང་སྲི་མ་འབྲས་བུ་ཟེར་ཉེ། དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་དོན་ལྷ་བ་མ་གྲུབ་ཅིང་། རྣམ་པ་ཤར་ན་གསུང་
རྣམ་ཉིད་ཚད་མར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་བྱིར།

ཙ་བ།

སྣང་དང་དོན་རྟོགས་ཚད་འབྲས་འདོད། །^[33]

རིག་པ་ཅན་པ་དབང་དོན་སྣང་པ་དང་དོན་རྟོགས་ཚད་འབྲས་སུ་འདོད་དེ། མི་
རིགས་པར་ཐལ། ཚད་འབྲས་རྗེས་ཐ་དད་¹པའི་བྱིར་དང་། དབང་ཤེས་གཅིག་གིས་

1 <<ཉོར་>> ཟེར། །<<ཙ་བ>><<ལྷ་>><<ཞ་>> དང་། །

2 <<བགྱིས་>> +པ་མི་འཐད། (ཚད་འབྲས་གཉིས་སྲ་བྱིའི་རྒྱ་འབྲས་བཀག་ནས། རྣམ་པར་གཞག་འཛོག་གི་རྒྱ་འབྲས་དང་ངོ་
བོའི་གཅིག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། <<བགྱིས་>> ལྟར། "ཚད་འབྲས་རྗེས་ཐ་དད་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་"ཞེས་པ་འདི་ཉིད་དག་པར་
སེམས་སོ། །)

དབང་པོ་དང་འཕྲད་པའི་དོན་མཐའ་དག་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིད།

ཙམ།

བྱད་པར་བྱད་པར་ཅན་དེར་སྒྲ། །

བྱེ་བྲག་པ་སྤྱི་སོགས་བྱད་པར་འཇམ་བ་ཚད་མ་དང་། བྱད་པར་ཅན་རྗེས་
འཇམ་བ་འབྲས་བུ་དེར་སྒྲ་བ་མི་འཐད་པར་བལ། །ལ་བ་དུམ་བྱུར་སོང་བ་ཚུན་
བཅད་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་བ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ལ་
འཇུག་པ་གཞི་གཅིག་གི་ཚད་འབྲས་སུ་མི་དུང་བའི་བྱིད།

ཙམ།

ལ་ལ་དབང་ཤེས་ཚད་འབྲས་འདོད། །

བྱེ་བྲག་དུ་སྒྲ་བ་ལ་ལ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་དབང་ཤེས་ཚད་འབྲས་སུ་
འདོད་པ་མི་འཐད་པར་བལ། བཅའ་པོས་ཡུལ་རྟོགས་པ་མི་རིགས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(རང་གི་ལྷགས་)ནི།

ཙམ།

དེས་ན་རྣམ་པར་གཞག་འཛོག་གི། །

རྒྱ་འབྲས་ཉིད་ལ་ཚད་འབྲས་བཞེད། །[༣༥]

དེས་ན་རྣམ་པར་གཞག་འཛོག་གི་རྒྱ་འབྲས་ཉིད་ལ་ཚད་འབྲས་བཞེད་དེ།
གསར་དུ་མི་སྒྲ་བའི་གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་དང་། དོན་རྟོགས་ཚད་མ་ཚད་འབྲས་སུ་
བཞེད་ཅིང་། དེ་ཡང་ལྷན་བདེ་ལོ་གཅིག་གི་རྣམ་པར་གཞག་འཛོག་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྐྱེ་རྒྱུ་རྟེ་བཤད་པ་)ནི།

ཙམ་ག།

དེ་ལ་རང་རིག་ཚད་འབྲས་ནི། །

ཚུལ་གཞག་གྲུབ་མཐའ་པལ་ཚེར་མ་སྐྱུན། །

དེ་ལ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ནི། ཚུལ་གཞག་གྲུབ་མཐའ་པལ་ཚེར་མ་སྐྱུན་
བར་ཐལ། གསུང་ཚུལ་གཞག་གྲུ། འདྲིན་ཚུལ་ཚད་ལ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྲས་པའི་
ཚད་འབྲས་གཞག་གསུམ་གྱི་ཚུལ་གཞག་གྲེ་གྲག་སྐྱེ་བ་མ་གཏོགས་མདོ་སྐྱེ་བ་
སོགས་པལ་ཚེར་བཞེད་པའི་སྤྱིར།

ཙམ་ག།

དོན་རིག་སྐྱེ་བས་¹རང་རང་གི། །

གྲུབ་མཐའི་སྐྱོབས་ཀྱིས་ཚད་འབྲས་འཛོག། [༣༥]

དོན་རིག་སྐྱེ་བས་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་སྐྱོབས་ཀྱིས་ཚད་འབྲས་འཛོག་སྟེ།
གྲེ་བྲག་སྐྱེ་བ་དོན་ཚུལ་མེད་སྐྱུག་སྤྱད་དུ་འདྲིན་པའི་སྐྱོན་ཚད་འབྲས་འཛོག་ལ།
མདོ་སྐྱེ་བ་དོན་ཤེས་སྐྱེ་སྤྱི་རྗེས་ཐད་དེ་པའི་སྐྱོན་ཚད་འཛོག་པའི་སྤྱིར། དོན་སྐྱེ་གཉིས་
དང་སེམས་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་ཚུལ་གཞག་དཔེར་བཞེད་པ་ནི་གོ་བར་
སྐྱོད། །

གཉིས་པ་(རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་)ལ་གཉིས། དོན་རིག་པའི་ལྷགས་དང་། ཚུལ་

1 <<སྐྱེ>><<ཉོན>> བས། <<ཙམ>><<ཞ>> ག།

རིག་པའི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་(རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་)ནི།

ཙམ་བ།

མེ་ཡི་རང་མཚན་གཞལ་བྱ་ལ། །

དུ་བ་ལས་བྱུང་གཞན་སེལ་སྒོ། །

ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་དེ་རྟོགས་པ། །

འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་མཁས་རྣམས་བཞེད། །^[36]

རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་དཔག་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་མེའི་རང་མཚན་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་ལ་དུ་བའི་རྟོགས་ལས་
བྱུང་བའི་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ལ་མེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསུང་དུ་མི་སྐྱ་བའི་ཤེས་
པ་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་མཁས་
པ་རྣམས་བཞེད་པའི་བྱིར་བོ། །

གཉིས་པ་(རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་)ནི།

ཙམ་བ།

མེར་ལྷན་བག་ཆགས་སྟོང་བོ་ལས། །

དུ་བར་སྐྱང་བའི་བག་ཆགས་སྟེ། །

དེས་ན་སྐྱེས་བུ་མི་སྐྱ་བ། །

༡ <<རང་>> མེན་ <<ཙམ་>> མེ།

རྗེས་དཔག་ཡིན་ཞེས་མཁས་རྣམས་བཞེད། [༣༧]

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་འབྲས་ཉགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་
འབྲས་མི་འཐད་པའི་སློབ་མེད་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དུ་བའི་ཉགས་
ལས་དུ་ཐུན་ལ་ལ་མེ་རྟོགས་པའི་སློབ་སྤྲེལ་བྱ་མི་སྲུ་བའི་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་ཡིན་
ཞེས་མཁས་པ་རྣམ་རིག་པ་རྣམས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་དོན་མེད་ན་མེ་དུར་སྒྲུང་པ་
ཙམ་དུ་ཟུང་ལ། དེ་རྣམ་དུར་སྒྲུང་སྒྲུང་འབྲུང་ཞིང་མེར་སྒྲུང་ཕྱིས་འབྲུང་བས་མེ་རྒྱ་
དང་དུ་བ་འབྲས་བུར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།

ཉགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་དགོས་ཀྱི། ཕྱི་རྒོལ་དེའི་མངོན་སུམ་ལ་སྟོན་
ནས་དུར་སྒྲུང་སྒྲུང་འབྲུང་ཞིང་མེར་སྒྲུང་ཕྱིས་འབྲུང་ཡང་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འཐད་
པའི་སློབ་མེད་པར་ཐལ། སྤྱི་ཁྱབ་དེས་པའི་ཚེ་མེར་སྒྲུང་གི་བག་ཆགས་སྡིང་པོར་
ཡོད་པ་གསལ་བར་སང་བ་ལས་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་བའི་མེ་འབྲུང་ལ། དེས་སུན་
བཏགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དུ་བར་སྒྲུང་བའི་བག་ཆགས་གསལ་བར་སང་བས་དུ་བ་
སྤྱི་བ་དེས་ན་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པའི་བཞེད་པ་ལ་
འབྲས་ཉགས་འདོད་ལུགས་གཞན་དུ་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་འབྲེལ་དང་། ལྷ་དབང་སྡོའི་
འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ་གཞན་དུ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །འདིར་སྤྲུས་པ།
བྱུང་མཐའ་བཟང་དང་ངན་པའི་ཁྱད་པར་ནི། །ཚད་མ་སློབ་མེད་ཤེས་ལ་རག་ལས་
ཤིང་། །དེ་ཡང་རྩ་བ་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་པས། །མངོན་སུམ་རྣམ་བཞག་ལེགས་པར་
བཤད་པ་ཡིན། །བསྐྱུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་ལུ་མཚན་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་མངོན་སུམ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་

བྱེད་པ་སྟེ་དགུ་པའོ། ། །

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྣང་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས། མངོན་སུམ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དགུ་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། །

རང་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པ།

གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་(དབྱེ་བ)ནི།

ཙ་བ།

རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་.....། །

དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྟོན་ནས་རྗེས་དཔག་གི་སྐྱེས་བཞེད་པར་རིགས་
པ་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་། གཞན་དོན་རྗེས་
དཔག་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་དོན)ལ་གཉིས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་དང་། གཞན་
དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ)ལ་གཉིས། ལེ་ལུ་འི་
གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེ་ལུ་འི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ལེ་ལུ་འི་གཞུང་བཤད་པ)ལ་
གཉིས། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་དོན་རྣམས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་)ཀྱི།

ཅུ་བ།

.....རང་དོན་ནི། །

ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །

རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་སྐོལ་གྱི་དོན་མཐོང་བ་སྟེ་རྟགས་པའི་ཤེས་བ་ཡིན་ཀོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་དོན་རྒྱུ་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྟེན་གྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་དང་། དེའི་བསྐྱབ་བྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རྟེན་གྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྟགས་ཀྱི་སྟོན་གཞི་དོན་བརྒྱུད་བ་དང་། དེ་ལ་སྟོན་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་(རྟགས་ཀྱི་སྟོན་གཞི་དོན་བརྒྱུད་བ་)ལ་གསུམ། ཚུལ་དང་པོའི་སྟོན་གཞི་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོན་གི་སྟོན་གཞི་དང་། དེ་དག་སྟོན་གཞིར་འཛོག་པའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་(ཚུལ་དང་པོའི་སྟོན་གཞི་)ལ་གཉིས། རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་སྐྱོད་ལྗོངས་བསམ་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་གྱི་བྱུང་བར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་སྐྱོད་ལྗོངས་བསམ་པ་)ལ་གསུམ། རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་སྐྱོད་ལྗོངས་པའི་ཡུལ་དོན་བརྒྱུད་བ་དང་། གང་དུ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེས་པ་དང་། རི་ལྟར་འཇུག་པའི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་སྐྱོད་ལྗོངས་པའི་ཡུལ་དོན་བརྒྱུད་བ་)ཀྱི།

ཅུ་བ།

སྟོགས་ནི་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི། །

ཚོགས་པ་བརྗོད་ལ་དངོས་མིང་ཡིན། །

དེ་ཡི་ཕྱོགས་རེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། །

ཡ་གྲུལ་གཉེས་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག། [7]

གཏན་ཚིགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་
སྐྱོར་བའི་ཡུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་བརྗོད་པ་ལ་དངོས་
མིང་ཡིན་ལ་ཕྱོགས་དེ་ཡི་ཕྱོགས་རེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཚོད་གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་
ཚོས་ཡ་གྲུལ་གཉེས་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(གང་ཏུ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རེས་པ་)ནི། འོ་ན་ཕྱོགས་ཚོས་ཞེས་བརྗོད་
པ་ན་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་སམ། ཚོས་ཀྱི་ཚོས་སམ། ཚོགས་དོན་གྱི་ཚོས་ཡིན་སྐྱེས་ཏུ་
དོགས་པ་སྐྱེ་བས་འཇུག་པ་འཚོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། མིང་ཐམས་
ཅད་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(རི་ལྗང་འཇུག་པའི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་གཉེས། དངོས་མིང་བཏགས་
མིང་གི་ཁྱད་པར་དང་། དངོས་དང་བཏགས་པའི་ཚོས་བསམ་པའོ། །

དང་པོ་(དངོས་མིང་བཏགས་མིང་གི་ཁྱད་པར་)ནི།

ཅུ་བ།

བརྗོད་པར་འདོད་པས་སྟོན་སྐྱུར་བ། །

དེ་ཉིད་གོ་བ་དངོས་མིང་ཡིན། །

དེ་བརྟེན་སྐྱུ་མཚན་འགའ་ལས་གཞན། །

རྟོགས་པ་¹བཏགས་པའི་²མིང་དུ་འདོད། །³

བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཚོས་ཅན། ལྷོ་ལྷིང་ཞབས་ཞུས་པ་དེ་ཉིད་གོ་བ་ལ་
དངོས་མིང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་སྡོན་སྦྱར་བའི་དེའི་མིང་གང་ཞིག
དེ་བཞུལ་མེད་དུ་གོ་བའི་སྤྱིར། ཚོད་གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་སྤྱོད་པ་གྱི་མིང་
བཏགས་པའི་མིང་དུ་འདོད་དེ། དེ་ལ་འབྲ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྡོན་པ་མིང་དུ་བཏགས་
པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལྲབ་པར་ཐལ། དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དེ་དང་འབྲ་བའམ་
འབྲེལ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་འགའ་ལས་སློབ་ཞུལ་མེད་དུ་མི་སྤྱེ་ཡང་།
བཏགས་པའི་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་གཞན་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(དངོས་དང་བཏགས་པའི་ཚོས་བསམ་པ་)ལ་གཉིས། ཚོགས་དོན་ལ་དངོས་
ཚོས་བསམ་པ་དང་། ཡ་གྲུལ་གཉིས་ལ་བཏགས་ཚོས་བསམ་པ་འོ། །

དང་པོ་(ཚོགས་དོན་ལ་དངོས་ཚོས་བསམ་པ་)ནི།

ཅ་བ།

ཚོགས་དོན་ལ་ནི་སྤྱོད་པ་གྱི་སྤྱོད། །

མཁས་པ་རྣམས་ལ་གདོད་ནས་གྲུབ། །

ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་ལ་ནི་སྤྱོད་པ་གྱི་སྤྱོད་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་
སྟེ། དེ་དེའི་མིང་དུ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གདོད་ནས་གྲུབ་ཅིང་དེ་ལ་བཏགས་མིང་མ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར།

1 <<སྟེ>> རྟོགས་པ། <<ཅ>> རྟོག་པས། <<ན>><<ཉོང>> རྟོགས་པས།
2 <<རང>> བའི། <<ཅ>> བ།

གཉིས་པ་(ཡ་གྲུལ་གཉིས་ལ་བཏགས་ཚོས་བསམ་པ་)ལ་གསུམ། འདོགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་དང་། བཏགས་པའི་དགོས་པ་དང་། དངོས་ལ་གཞོན་གྱེད་དོ། །

དང་པོ་(འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་)ནི།

ཙ་བ།

བཏགས་པ་ལ་ནི་འབྲ་བ་དང་། །

འབྲེལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ལ་ལྟོས། །[༣]

ཚོད་གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་སྤོགས་ཀྱི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། བཏགས་མིང་འབྲུག་པ་ལ་ནི་འབྲ་བ་དང་འབྲེལ་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་
སྟོས་ལ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ཡང་སྤོགས་མཚན་ཉིད་པའི་སྤོགས་རེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(བཏགས་པའི་དགོས་པ་)ལ་གསུམ། ཚོས་ལ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་
དང་། ཚོད་གཞི་ལ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་དང་། ཚོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྤོས་པ་
དང་མཚུངས་པའི་ཚོད་སྤང་དོ། །

དང་པོ་(ཚོས་ལ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་)ནི།

ཙ་བ།

ཚོས་ལ་བསྐྱབ་བྱར་མིང་བཏགས་པ། །

འགལ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ། །

ལོག་པར་རྟོག་པ་སྤང་བྱིར་རམ། །

ཕྱི་བ་སྤོར་འོར་བུས་བཏགས་པ་ཡིན། །[༤]

བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ལ་བསྐྱུབ་བྱར་མིང་བཏགས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཏན་
ཚིགས་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འཕྲོ་བ། ཞེས་བརྗོད་ན་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་
ལོག་པར་རྟོག་¹ བ་མཚོང་བས་དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤེབ་སྦྱོར་གྱི་རོར་བྱས་ནས་
བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(ཚོད་གཞི་ལ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་)ནི།

ཙ་བ།

ཚོས་ཅན་བརྗོད་ན་འཁྲུལ་གཞི་ཡོད། །
མཐའ་རྣམས་བཀག་ན་ཡུན་རིང་འགོ་བ། །
དངོས་མིང་བརྗོད་ན་སྤེབ་སྦྱོར་ཉམས། །
བདེ་སྐྱབ་རྟོགས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཞེས་གསུངས། །[༥]

ཚོད་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚོད་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་
སྤེད་ཏུ་དགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཚུལ་དང་པོར་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་
ཚེད་ཏུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཚོས་ཅན་རང་མིང་གིས་
བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐམ། ཚོས་ཅན་རང་མིང་གིས་བརྗོད་ན་མི་མཐུན་དཔེ་ཚོས་
ཅན་གྱི་ཚོས་སུ་གྲུབ་པ་ཁ་ཅིག་དང་། མཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་སུ་གྲུབ་པ་མིག་
ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱས་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་བམ་སྐྱེམ་པའི་
འཁྲུལ་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་འཇུག་པ་སྐྱེ་འགལ་བ་དང་བརྗོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྦྱོན་སྦྱོར་གྱི་དང་པོ་མཐའ་རྣམས་བཀག་ན་ཡུན་རིང་འགོར་བས་བདེ་

1 <<རང>> རྟོག <<ས>> <<བཤེས>> རྟོགས།

སྐྱེ་བའི་ལོ་བའི་སྤྱི་དུ།

གསུམ་པ་ (ཚོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཚོད་མུང་) ལྟོ།

ཅ་བ།

སྤྱི་གསུམ་དང་ཚོས་ཅན་མཚུངས་ཤེ་ན། །

ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་གསུམ་ལ་འཇུག་པས་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་ན་ལོག་ཏེ་གསུམ་
བ་བཞིན་དུ། སྤྱི་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ཡང་གསུམ་ལ་འཇུག་པས་ལོག་ཏེ་གསུམ་བའི་སྤྱི་དུ། ཚོད་
གཞི་ལ་སྤྱི་གསུམ་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ལ་འཇུག་གཞི་ཆེ་ཚུང་
མཚུངས་ཤེ་ན།

ཅ་བ།

གྲགས་པའི་སྐོ་ནས་ཁྲད་པར་ཡོད། །

མི་མཚུངས་པར་ཐལ། རྒྱུ་ལ་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་ཁས་པ་ལ་གྲགས་པའི་སྐོ་ནས་ཁྲད་
པར་ཡོད་པའི་སྤྱི་དུ།

དོན་བསྐྱེ་བ་ལྟོ།

ཅ་བ།

ཚོས་དང་འབྲེལ་པའི་སྤྱི་གསུམ་གྱི་སྤྱི། །
ཚོད་གཞི་ཉིད་ཡིན་ལག་ལྡན་བཞིན། །
ཚོས་དང་འབྲེལ་ཡང་ཚོས་ཅན་སྤྱིས། །
དེས་པར་མི་རུས་མགོ་ལྡན་བཞིན། །^[6]

བསྐྱུ་བའི་ཚིགས་སྲུ་བཅད་པའོ། །

དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་ཚོད་
གཞི་ཉིད་ལ་གོ་བ་ཡིན་པ་སྐྱད་པོ་ལ་ལག་ལྡན་བཞིན། ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་ཚོས་
དང་འབྲེལ་ཡང་ཚོས་ཅན་སྐྱས་ཚུལ་དང་པོ་དེས་བར་མི་རྒྱས་པ་མགོ་ལྡན་བཞིན་
ཡིན་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(དངོས་ལ་གནོད་ལྡན)ཞི།

ཙ་བ།

ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད། །

མ་ཡིན་མཚན་ཉིད་མེད་སྲིད་རོ། །

ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་རེ་རེ་བ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ལྷགས་པ་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །

གཉིས་པ་(སྐབས་སྲུ་བབ་པའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་)ཞི།

ཙ་བ།

དཔག་གཞིར་བརྒྱང་བ་ཤེས་འདོད་ཡིན། །

སྒྲོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་པོའི་ཚོད་གཞི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རྒྱལ་
གྱི་དོར་སྐབས་དང་མ་ལྷན་པར་རྒྱལ་བས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་དཔག་གཞིར་བརྒྱང་
བ་ཡིན་པའི་སྲིད།

ཙ་བ།

དེ་ལ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཚོས་སོ། །^[2]

དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་དགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་གྲུབ་པ་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་པ་
ཡིན་ཏེ་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱལ་པར་ཕྱོགས་ཚོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་
བཙུན་ལོགས་སྲུ་བཤད་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྗེས་སྲུ་འགོ་ལྗོན་གྱི་སྟོན་གཞི་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་
པ་དང་། རང་ལུགས་དགོད་པ་དང་། ཚོད་སྤང་རོ། །དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ལ་
གསུམ། ཕྱོགས་སྲུ་མ་དང་། དེ་དགག་པ་དང་། བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །
དང་པོ་(ཕྱོགས་སྲུ་མ་)ལོ།

ཙ་བ།

བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལྟན་མི་ལྟན་ལ། །
མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་ཟེར། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱབ་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་ལྟན་པ་དང་མི་
ལྟན་པ་ལ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཙ་བ།

ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་བསམས་ནས། །
ལུང་གསུམ་བྱུང་བར་དོགས་པ་ལ། །^[3]

ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་འགལ། །
རྗེས་ལྗོན་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་སྤྲོ། །

སྐྱབ་ཚུལ་དང་མ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་ལ་འདོད་པ་
ཡང་དོན་འདྲའོ། །མ་སྐྱབ་ཚོགས་དང་མི་མ་སྐྱབ་ཚོགས་གཉིས་པའ་ཚུན་སྤངས་
འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་དུ་བསམས་ནས་ལུང་གསུམ་ལུང་བར་དོགས་
བ་ལ། སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཚོད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་བ་འགའ་ཞིག་རྗེས་ལྡོག་རྣམ་
བར་ལྷེ་སྟེ་སྐྱོན་སྟོང་སྐྱ་སྟེ། མེ་དང་མི་རྟག་བ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་
སྐྱབ་བ་ན། རྗེས་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ལ་ལྡོག་བ་ལ་ལུང་གསུམ་སྲིད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ།
དེ་ལ་དགག་སྐྱབ་ལྷེད་པའི་སྐབས་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལུ་
ལུང་དུ་སྐྱབ་བ་ལྟ་བུ་ལྡོག་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་སྐྱབ་པའི་ཚེ་ལྡོག་བ་ལ་ཁ་ཚོན་
ཚོད་ལ་རྗེས་ལ་ལུང་གསུམ་སྲིད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ལ་དགག་སྐྱབ་ལྷེད་པའི་
སྐབས་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ།

རྗེས་ཚོས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལྡན། །
ལྡོག་ཚོས་རང་ལྡོག་རྟེན་ཞེས་ཟེེ། །[༤]

སྐྱབ་ཚུལ་ཡང་རྗེས་ཚོས་སྐྱབ་པའི་ཚེ་དོ་ཤོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལྡན་བར་སྐྱབ་
བ་དང་། ལྡོག་ཚོས་སྐྱབ་པའི་ཚེ་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་བར་སྐྱབ་བ་ཞེས་ཟེེར་
པོ། །དམེར་ན་བྱས་བ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་བ་ལ་བྱས་ལྡོག་
དེར་མཚོན་བྱས་ཀྱང་། བྱས་བ་ཡིན་ན་དེས་མ་བྱེད་བ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་བར་སྐྱབ་
པའི་ཚེ་སྐྱ་ཡིན་ན་མི་རྟག་བས་བྱེད་བ་ལྟ་བུའོ། །

༡ <<བགྱིས་>> <<རང་>> དགག

གཉེས་པ་(དེདགག་པ་)ལ་གསུམ། མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉེས་སུ་
ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། རྗེས་ཕྱོག་ཕྱེ་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་པ་དང་། རང་ཕྱོག་
ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱབ་པ་མི་^༡འཐད་པ་ལོ། །དང་པོ་(མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉེས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་
པ་མི་འཐད་པ་)ལ་གཉེས། ཕྱོགས་ཚོས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། དབྱུང་ན་
རྣམས་བཞག་འདྲིག་པ་ལོ། །

དང་པོ་(ཕྱོགས་ཚོས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་མི་འཐད་པ་)ལོ།

ཙ་བ།

རྗེས་ཕྱོག་རི་ལྷར་སྐྱེན་ཡང་། །
ཕྱོགས་གཉེས་ཉིད་དུ་དེས་མི་བྱས། །
གཉེས་ལ་འཇུག་པའི་རྗེས་ཕྱོག་ཀྱང་། །
མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲུབ་པར་མཐོང་། །[༡༠]

རྗེས་ཕྱོག་རི་ལྷར་སྐྱེན་ཡང་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་ཅིག་གི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་གཉེས་ཉིད་དུ་དེས་མི་བྱས་པར་ཐལ། མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
གཉེས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་རྗེས་ཕྱོག་ཀྱང་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲུབ་པར་མཐོང་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་སྐྱབ་པའི་ཚེ་རྗེས་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ན། ལ་མེ་
ཐུན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱུ་བོའི་ཉགས་རྗེས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། སྐྱུ་བོའི་རྗེས་སུ་དགསུམ་དུ་
ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱུ་བོའི་རྗེས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། རྒྱུངས་
བའང་མེ་ཡོད་དུ་འགྱུར་ལ། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དུ་བའང་མེ་མེད་དུ་འགྱུར་

༡ <<རང་>> + <<བཞེས་>> -

དོ། །གཉིས་ཀ་སྲིད་ན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་ཉམས་སོ། །གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་
དུ་ཤེས་བར་བྱའོ། །ལྷོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་བྱས་
བ་སྐྱ་མི་ཉག་སྐྱབ་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པའི་ཚེ། ཤེས་བྱ་ཅམ་ལྷོག་མ་སྐྱབ་
ལྷོགས་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་ཉག་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཞུགས་པར་ཐལ་ལ། མི་མ་སྐྱབ་
ལྷོགས་ཡིན་ན་དེས་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཁུབ་ན་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། མ་ཁུབ་ན་ཚུལ་
གསུམ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ།
འདིས་ཀྱང་སློང་ལོར་ཕྱང་གསུམ་བཞེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་ཕྱང་གསུམ་བཞེད་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གཞན་ལ་གཞོན་པ་བསྟན་བ་འདི་དག་རང་ལྷོག་གཞི་ལྷོག་མ་
ལྷེད་པའི་སྐྱོན་དུ་མར་འགྱུར་བས་སོ། །

གཉིས་པ་(དཔུང་ན་རྣམ་བཞག་འཛིག་པ་)ལ་བཞི། བཏགས་ན་མི་འཐད་པ་དང་། ཉ་ཅང་
ཐལ་བ་དང་། རྣམ་བཞག་འགལ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །

དང་པོ་(བཏགས་ན་མི་འཐད་པ་)ནི།

ཙ་བ།

- དོན་ལ་དགག་སྐྱབ་ལྷེད་ན་ནི། །
- ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར། །
- སློང་ལོར་དགག་སྐྱབ་ལྷེད་ན་ནི། །
- ཡོད་མེད་མ་ངེས་གསུམ་དུ་འགྱུར། །[༡༡]

རྣམ་ལྷོག་ལ་བརྟེན་པའི་ཁ་ཚོན་གཙོད་པའི་རྣམ་བཞག་དེ་དག་མི་འཐད་པར་
ཐལ། སློང་ལོར་དེ་མ་ཡིན་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དོན་ལ་དགག་སྐྱབ་ལྷེད་ན་ནི། ཚད་

མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། རྣོ་དོར་དགག་སྐྱབ་བྱེད་ན་ནི་མེ་ཡོད་དུ་ངེས་པ་
དང་མེ་མེད་དུ་ངེས་པ་དང་། མེ་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་གཞི་གསུམ་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོར་བ་སྐྱོར་ཅིག་གི་མ་སྐྱུན་སྐྱོགས་མི་མ་སྐྱུན་སྐྱོགས་གཉིས་
སྐྱིར་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པ་བསྐྱུན་བཅོས་འདིའི་བཞེད་པར་འདོད་པ་དག་ཉོན་ཅིག་
འོ་ན་མེ་ཡོད་མེད་ཀྱང་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་ཡོད་དུ་འང་མ་ངེས་མེ་
མེད་དུ་འང་མ་ངེས་པའི་གཞི་རྒྱུ་རྒྱུ་གྱི་ཚད་མས་ངེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྟོགས་དང་བྱུང་བ་ཁས་སྦངས་སོ། །འདོད་ན་དངོས་འགལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་
སོ། །ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས། དེ་དག་ནི་བན་ཚུན་སྦངས་ཉེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་པས་ཕྱང་པོ་གསུམ་པ་སྟོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་ཅིག་གི་སྐྱོགས་
གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་གསུངས་པ་མ་གཞིགས་པ་དང་མ་དགོངས་པ་ག་ལ་སྲིད།

གཉིས་པ་(ཉ་ཅང་ཐལ་བ་)ནི།

ཙ་བ།

- ཤེས་འདོད་སྐྱོགས་སུ་མི་འདོད་ཕྱིར། །
- སྐྱོས་གཞི་དང་པོ་མེད་པར་འགྱུར། །
- སྐྱོས་གཞི་དང་པོ་མི་འདོད་ན། །
- འདི་ལ་སྐྱོགས་ཚོས་མཚན་ཉིད་དཀའ། །^[13]

སྐྱོར་བ་སྐྱོར་ཅིག་གི་སྐྱོས་གཞི་དང་པོ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤེས་
འདོད་ཚོས་ཅན་ཕྱི་རྒྱུ་གྱི་དོར་མ་སྐྱུན་སྐྱོགས་མི་མ་སྐྱུན་སྐྱོགས་གང་དུ་ཡང་མ་
ངེས་པའི་སྐྱོགས་སུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཕྱི་

ཚོལ་གྱི་དོར་ཡང་ཕྱོགས་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མ་དེས་པའི་ཕུང་གསུམ་མེད་པ་ཉམས་
སོ། །འདོད་ན། ལུགས་འདི་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་མཚན་ཉིད་བཞག་པར་དཀའ་མི་བྱས་
པར་ཐལ། ལྟོས་གཞི་དང་པོ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ།

ལྟོས་གཞི་དང་པོ་ཕྱོགས་གཉིས་སྟུ། །
དེས་ན་ལྟོས་གཞི་གཞན་གཉིས་གྱི། །
ཡོད་མེད་དེས་པའི་འགོ་ལྟོག་ཀྱང། །
བརྗོད་པ་རབ་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན། །^[13]

ཕྱི་རྒྱུ་གྱིས་ལྟོས་གཞི་དང་པོ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སམ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་
སྟུ་དེས་ན་ལྟོས་གཞི་གཞན་གཉིས་གྱི་མེ་ཡོད་དུ་དེས་པ་དང་། ཚུ་སྐྱུང་མེ་མེད་དུ་
དེས་པའི་རྗེས་སྟུ་འགོ་ལྟོག་བརྗོད་པ་རབ་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རྒྱུ་གྱི་
དོར་བསྐྱུབ་བྱ་མ་དེས་པའི་སྐར་ཕུང་གསུམ་མེད་ན་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་
ལྟོག་པ་དེས་པ་དང་། མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་འགོ་དེས་པ་མི་ཕུང་བའི་
ཕྱིར། བསྐྱུབ་བྱ་མ་དེས་པའི་སྐར་ཚོད་གཞི་དེ་མེ་མེད་ཡིན་མིན་གྱི་ཚོམ་ཟ་དགོས་
པའི་ཕྱིར་དོ། །

ཙ་བ།

ཕྱོགས་ཚོས་དང་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་སོ། །
གཅིག་ལ་ལྟོག་པས་འབྲེད་ན་ནི། །

ཉལ་ས་ཀུའ་ཕྱོགས་སྲུ་སྲུང་གྲུང་བས། །¹

གཏུན་ཚིགས་མ་ངེས་ག་ལ་སྒྲིང། །[༡༧]

གཞན་ཡང་ཕྱོགས་ཚོས་དང་ནི་མ་སྲུན་ཕྱོགས་མི་མ་སྲུན་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་
བྱས་བ་དེ་ཉིད་སྒྲ་ཉལ་མི་ཉལ་གང་དུ་སྒྲུབ་ཀྱང་ཕྱོགས་ཚོས་དང་ཉལ་བར་སྒྲུབ་ན་མི་
མ་སྲུན་ཕྱོགས་དང་མི་ཉལ་བར་སྒྲུབ་ན་མ་སྲུན་ཕྱོགས་ཞེས་གཅིག་ལ་ཕྲོག་བས་
འབྲེད་ན་ནི་གཏུན་ཚིགས་མ་སྲུན་ཕྱོགས་མི་མ་སྲུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མི་འཇུག་
བའི་སྲུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་བའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་བ་ག་ལ་
སྒྲིང། མི་སྒྲིང་བར་ཐལ། ཉལ་ས་ཀུའ་མ་སྲུན་ཕྱོགས་མི་མ་སྲུན་ཕྱོགས་གང་རུང་
གཅིག་གི་ཕྱོགས་སྲུ་སྲུང་བར་གྲུང་བས་ཁྲུབ་བའི་སྒྲིང་པོ། །ལ་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་
བན་ཚུན་སྲང་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །

ཅུ་བ།

ཚིགས་དོན་མ་སྲུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་ན། །

དེ་ཡི་ཡན་ལག་དེ་ལྟ་ཉིད། །

ཁ་ཅིག་ཚོས་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚིགས་དོན་མ་སྲུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་ན་དེའི་ཡན་
ལག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱང་དེ་ལྟ་ཉིད་དེ་མ་སྲུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བ་མི་འཐད་
བར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་ལྟ་བུ་ག་ལ་གྲུབ་བས་དེ་ལྟ་བུ་ག་ལ་ཅན་གྲུབ་བར་ཐལ་བར་འགྲུང་བའི་
སྒྲིང།

གསུམ་བ་(རྗེས་བཞག་འགལ་བ་)ནི།

1 <<ཞ>> གྲུང་བས། །<<ཅ>> འགྲུང་བས། །<<སྒྲིང>> <<ཉོང>> གྲུང་བའི། །

ཙ་བ།

ཤེས་བྱ་སྐྱོགས་གཉིས་དེས་བ་དང་། །

སྟོས་གཞི་གསུམ་དུ་འདོད་བ་འགལ། །[175]

རྟགས་ཀྱི་སྟོས་གཞི་གསུམ་དུ་འདོད་བ་འགལ་བར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་
སྐྱོར་བ་སྐྱོར་ཅིག་གི་མ་ཐུན་སྐྱོགས་མི་མ་ཐུན་སྐྱོགས་གཉིས་གང་རུང་དུ་དེས་བས་
ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ།

སྟོས་གཞི་གཉིས་སུ་འདོད་ན་ནི། །

དེ་སྟོས་རྟགས་ཀྱང་ཚུལ་གཉིས་འགྱུར། །

རྟགས་ཀྱི་སྟོས་གཞི་གཉིས་སུ་དེས་བ་འདོད་ན་ནི་དེ་ལ་སྟོས་པའི་རྟགས་
ཀྱང་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་ཁོ་ནར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །

བཞི་བ་(སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་)ནི།

ཙ་བ།

མ་ཐུན་སྐྱོགས་མི་མ་ཐུན་སྐྱོགས་གཉིས་སུ། །

དེས་བ་སྟོབ་དཔོན་མི་བཞེད་དོ། །[176]

རྟགས་ཀྱིས་བརྒྱབ་བྱ་རྒྱབ་པའི་ཆེ་སྤྱོད་ཀྱི་དོར་ཚད་མས་དེས་པའི་གཞི་
གང་ཡིན་མ་ཐུན་སྐྱོགས་མི་མ་ཐུན་སྐྱོགས་གཉིས་སུ་དེས་བ་སྟོབ་དཔོན་མི་བཞེད་དེ།
ལ་མེ་ཐུན་དུ་རྒྱབ་པའི་ཆེ་མེ་ཡོད་དུ་དེས་ན་མ་ཐུན་སྐྱོགས་དང་། མེ་མེད་དུ་དེས་ན་

མི་མ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དང་། གང་དུ་ཡང་མ་དེས་པའི་གཞི་ཚད་མས་དེས་པ་དེ་ཡི་སྐྱེ་བའི་
གསུམ་པ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ། སྐྱེ་བ་གཉིས་སྐྱེ་བ་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་
ལྟོ། འགྲེལ་བར་བྱངས་པའི་རྣམ་དེས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་མ་རྟོགས་པ་དང་། དེའི་དོན་
སྤྱད་པ་ལ། དེས་ན་རྩེ་མ་གསུམ་གྱི་ལྟོས་གཞི་ཡིན་པས་སློང་འོང་སྐྱེ་བ་གསུམ་དུ་
གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་མ་མཐོང་བར་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(རྩེ་ལྟོག་ཕྱེ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པ་)ལྟོ།

ཙ་བ།

རྩེ་ལྟོག་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ཡི། །¹

རྩེ་སྐྱེ་བའི་ལྟོག་ན་མ་སྐྱེད་འདིག །

རྩེ་ལྟོག་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་དག་གསུམ་ཕྱེད་རྩེ་ལྟོག་གཉིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱེད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། རྩེ་ལྟོག་²སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ཡི་དག་གསུམ་ཕྱེད་རྩེ་ལྟོག་རིགས་གཉིས་
སྐྱེ་བའི་རྩེ་སྐྱེ་བའི་ལྟོག་ན་³འདིག་ཉེན་གྱི་མ་སྐྱེད་འདིག་པའི་སྐྱེ་བ། དེར་ཐལ།
རྩེ་ཚོས་སྐྱེ་བའི་ཚེ་དེ་མ་ཡིན་སློང་འོང་བཅད་པ་ལ་མི་སྐྱོས་ན་དེ་འདྲ་བའི་རང་
མཚན་རྟོག་པའི་ལུས་དུ་མི་རྒྱང་ལ། ལྟོས་ན་རྩེ་ལྟོག་པ་སྐྱེད་པའི་རྩེ་སྐྱེ་བའི་དག་གསུམ་
ཕྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་སྐྱེ་བ།

གསུམ་པ་(རང་ལྟོག་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པ་)ལྟོ།

ཙ་བ།

1 <<རང>> ཡི། | <<ཙ>> ཡིས། |
2 <<བཞེས>> རྟོག
3 <<བཞེས>> ་

རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་ཡི། །

ཚུལ་འདི་བརྟགས་ན་སྟོང་པོ་མེད། །^[17]

རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་ཡི་ཚུལ་འདི་བརྟགས་ན་སྟོང་པོ་མེད་པར་
ཐལ། རྣམ་པ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏུན་ཚིགས་བརྟེན་པ་འདི་རོ་བོ་གཅིག་
དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཚུལ་ཏུ་བརྟེན་ན་འབྲས་རང་ལས་མ་འདས་ཤིང་། དེ་གཉིས་གང་ཡང་
མིན་པའི་བརྟེན་ཚུལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣོས་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་པར་གཟུང་བ་
ཅམ་ཡིན་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་བརྟེན་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་ཚེད་པ་ནི།

ཙམ།

ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ཕྱིར། །

དགག་སྐྱབ་རྣམ་གཞག་འདྲིག་ཅེ་ན། །

མ་སྐྱབ་ཕྱོགས་མི་མ་སྐྱབ་ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཕྱོགས་ཚོས་ངེས་པའི་རྗེས་སུ་མི་མ་སྐྱབ་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་ལྡོག་པ་དང་། མ་སྐྱབ་
ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེད་གཞི་རྟག་པ་མ་ཡིན་
ཞིང་། མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འདྲིག་ཅེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙམ།

དགག་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲེད་པ་མེན། །

ཚད་མའི་འགལ་འབྲེལ་དེས་བས་འགྲུབ། །^[74]

ཚད་མའི་དགག་སྐྱབ་མ་ཐེན་ཕྱོགས་དང་མི་མ་ཐེན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲེད་པས་
མིན་པར་བལ། ཚད་མའི་སྐྱོབས་ལས་འོངས་པའི་འགལ་འབྲེལ་དེས་བས་འགྲུབ་པའི་
སྲིད། འདྲིང་ཡང་འབྲེལ་བར་སྐྱོ་ལ་སྐྱོས་ནས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྲེད་པོ་གསུམ་
བ་ཉིད་ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས་བས་སོ། །

གཉིས་བ་རང་སྲུགས་ལ་གཉིས། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངོས་བརྒྱང་བ་དང་། དེའི་
སྐྱོས་གཞི་ངོས་བརྒྱང་བའོ། །

དང་པོ་(རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངོས་བརྒྱང་བ)ཅི།

ཅུ་བ།

ཉྱགས་དང་བསྐྱབ་བྱེད་འབྲེལ་སྐྱོབས་ཀྱིས། །

ཡོད་མེད་དེས་བ་རྗེས་འགྲོ་ལྡོག།

རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྲབ་བ་དེས་བ་འབྲེལ་བ་དེས་བ་ལ་སྐྱོས་པར་བལ།
ཉྱགས་དང་བསྐྱབ་བྱེད་ཚོས་འབྲེལ་སྐྱོབས་ཀྱིས་ཉྱགས་སྐྱབ་བྱེད་ཚོས་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་པར་དེས་བ་རྗེས་འགྲོ་ལྡོག་ཚུལ་དང་། མི་མ་ཐེན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དེས་བ་
སྐྱོག་པའི་ཚུལ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་བ་(དེའི་སྐྱོས་གཞི་ངོས་བརྒྱང་བ)ལ་གསུམ། མ་ཐེན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐེན་ཕྱོགས་

༡ <<སྐྱོ>><<ཉྱང>> ལྷི<<ཅ>><<ལ>> ལྷིས།
༢ <<བསྐྱབ>> བསྐྱབ།

དབྱུང་བ་དང་། ཉགས་ཀྱི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་བརྒྱུད་བ་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་
དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་(མ་སྐྱེན་ཚོགས་མི་མ་སྐྱེན་ཚོགས་དབྱུང་བ་)ལ་གསུམ།
མཚན་ཉིད་དང་། མ་སྐྱེན་ཡུལ་ངོས་བརྒྱུད་བ་དང་། ཚེད་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི།

ཙ་བ།

ཚོགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྤྲིས། །

མཚུངས་དང་མི་མཚུངས་ཚོགས་གཉིས་ཡིན། །[༡༩]

ཚོགས་ཚེད་གཞི་དང་སྐྱབ་ཚུལ་དང་མ་སྐྱེན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྤྲིས་
མཚུངས་བ་མ་སྐྱེན་ཚོགས་དང་། མི་མཚུངས་བ་མི་མ་སྐྱེན་ཚོགས་ཉེ་ཚོགས་གཉིས་
ཡིན་ནོ། །ཚོགས་དང་མ་སྐྱེན་བ་དང་། མ་སྐྱེན་པའི་ཚོགས་ཞེས་སྐྱབ་བཤད་བ་ཡིན་གྱི་
མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་རྣམ་གཞན་གྱི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱབ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་སྐྱེན་
ཚོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ལོ། །མཚན་ཉིད་ནི་སྐྱབ་ཚུལ་དང་མ་སྐྱེན་པའི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྤྲིས་དོན་མ་སྐྱེན་བ་དང་མི་མ་སྐྱེན་བ་ཞེས་བྱའོ། །མི་མ་སྐྱེན་
ཚོགས་དབྱེ་བ། ལ་ལ་མེ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་མེ་མེད་མེད་པ་མི་མ་སྐྱེན་ཚོགས་དང་། གང་
རེག་འགལ་བ་མི་མ་སྐྱེན་ཚོགས་དང་། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་བ་གཞན་ལ་མི་མ་སྐྱེན་
ཚོགས་སོ། །སྐྱབ་མ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱོག་པར་རྟོགས་ཤིང་བྱི་མ་གཉིས་ལས་སུ་གསུམ་
ཀྱིས་སྐྱོག་པར་རྟོགས་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་བ་(མ་སྐྱེན་ཡུལ་ངོས་བརྒྱུད་བ་)ནི།

ཙ་བ།

མ་ཐུན་ཡུལ་སྤྱོད་ཀྱང་བཏགས་པ་བའི། ༡

གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་གཉིས་པོ་མིན། །

མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་མ་ཐུན་ཡུལ་སྤྱོད་ཀྱང་སྤྱོད་ཚོད་དོན་དང་། གཉིས་
ཀའི་སྤྱོད་དང་མ་ཐུན་པ་ལ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་ཀྱང་བཏགས་པ་བའི་
གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཉིས་པོ་མིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་(ཚོད་པ་སྤང་བ)ནི།

ཙམ།

འདི་ལ་གཞན་གྱི་སྐྱེ་ཀ་མེད། །

གཞུང་གི་དགོངས་བའང་འདི་ཉིད་ཡིན། །[༡༠]

འདི་ལ་གཞན་གྱི་སྐྱེ་ཀ་ཐུབ་པ་སྤྱིར་དུས་ན་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱིར་པར་ཐལ།
མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དེས་པ་ན། ཚོད་གཞི་དང་མ་ཐུན་པ་ལ་ཡོད་པར་
དེས་དགོས་པ་དང་། གཞུང་གི་སྤྱོད་ཀྱང་སྤྱིར་པའི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་མེ་སྤྱིད་པར་
ཐལ། སྤྱོད་དང་ཏགས་པར་མ་ཐུན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཚོད་གཞི་མི་མ་ཐུན་
སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱང་ཐལ། རང་ཉིད་རང་དང་མ་ཐུན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་གསུམ་
མེད་པར་ཐལ། ཚོད་པ་དེ་དག་སྤྱོད་བཞག་འཇུག་མ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཡིན་ཞིང་། དང་པོ་
ལ་མ་ཐུན་དཔེ་མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཉུག་པ་འདུས་མ་
སྤྱོད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་རྗེས་འབྲོ་བྱེད་པས་འགལ་ཏགས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་མེད་པའི་

༡ <<ན>> བའི། <<ཙ>> བས། <<སྤྱོ>> <<ཚོད>> ཡི།

༢ <<བཞིས>> -

ཕྱིར་དང། ཚྱོད་གཞི་ཉིད་མ་ཐུན་ཡུལ་ཡིན་པས་མི་མ་ཐུན་སྐྱོགས་སུ་མི་འཐད་པའི་
ཕྱིར། གཞུང་གི་དགོངས་པ་འདྲ་ཁོ་ལོ་ཅག་གི་བཤད་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ།
མ་ཐུན་སྐྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་ས་མི་མ་ཐུན་སྐྱོགས་ལ་ཡོད་པ་
གཙོད་ཀྱི། ཚྱོད་གཞི་ལ་ཡོད་པ་མི་གཙོད་པར་མ་ཟད་དེ་ལ་ཡོད་པ་སྐྱབ་ཟེན་སྤྱད་
པའི་ངེས་བཟུང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(ཉགས་ཀྱི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ)འོ།

ཙ་བ།

རྗེས་ནི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་མིན། །
གཞན་སེལ་ལས་གཞན་སྐྱོག་པ་མེད། །
དེས་ན་རྗེས་སྐྱོག་གཅིག་ཉིད་དུ། །
འཇུལ་བ་ཉིད་ལ་དགག་སྐྱབ་ཤེད། ། [༣༡]

རྗེས་སྐྱོག་སོ་སོར་སྐྱེ་ནས་དགག་སྐྱབ་ཤེད་པའི་རིགས་གཉེས་སུ་འཕྱེད་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། རྗེས་ནི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་མིན་ལ་གཞན་སེལ་ལས་གཞན་
པའི་སྐྱོག་པ་མེད་པ་དེས་ན་རྗེས་སྐྱོག་གཅིག་ཉིད་དུ་འཇུལ་བ་ཉིད་ལ་དགག་སྐྱབ་
ཤེད་ཀྱི། རྗེས་ལ་འཇུལ་མེད་དུ་དགག་སྐྱབ་ཤེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(གཞན་སེལ་གྱི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ)འོ།

ཙ་བ།

ཡོད་མེད་གཉེས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས། །

སྐྱོད་ཅན་གསུམ་གྱིས་ཚོས་གཉིས་སྐྱབ། །

དོན་དང་ཐ་སྐྱོད་གང་སྐྱབ་བྱུང་ཉོག་པས་སྐྱོད་ཅན་གཟུང་ལུལ་དུ་བྱས་ནས་
དགག་སྐྱབ་བྱེད་པ་ཁོ་ནར་ཐད་དེ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་དང་
གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཉོག་པས་སྐྱོད་ཅན་གསུམ་གཟུང་
ལུལ་དུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དང་ཐ་སྐྱོད་ཀྱི་ཚོས་གཉིས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚོད་སྐྱོད་ལ་གཉིས། རིགས་པས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། ལུང་
དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(རིགས་པས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། རོག་མར་
ཚོགས་གཉིས་སུ་བཅད་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། ཉུགས་དང་དགག་བྱ་ལ་
བརྟེན་ན་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་(རོག་མར་ཚོགས་གཉིས་སུ་བཅད་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་)ལ་ཚོད་བ་ནི།

ཙ་བ།

དུ་བའི་ཉུགས་ལས་སྐྱབ་པའི་རྗེས། །

ཚུལ་གསུམ་ཉུགས་ལ་ཤེས་བྱ་ཅམ། །[༡༣]

མ་ཐུན་ཚོགས་མི་མ་ཐུན་ཚོགས་གཉིས་སུ། །

དབྱུང་ན་ཚང་མ་འཇིག་ཅེ་ན། །

དུ་བའི་ཉུགས་ལས་མེ་སྐྱབ་པའི་ཚེ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཚོགས་གཉིས་གང་དུ་འདུ་
དབྱུང་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཉུགས་ལས་བྱས་པ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་

སྐྱབ་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཚམ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་¹སྲུ་དབྱུང་ན་རྗེས་ལྗོག་ལ་བྱེ་བས་ཁྱེད་གྱི་
ཚད་མ་འདྲིག་ཅེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི།
ཙམ།

དུ་བ་དང་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱི། །
གཞན་སེལ་གཉིས་པོ་སྐྱ་པོ་དང་། །
ཤེས་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ལོག་པ་དང་། །
ལྗོག་པ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བྱེར་འཐད། །^[33]

ཁོ་མོ་ཅག་གི་སྲུགས་འཐད་པར་ཐལ། དུ་བ་དང་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱི། །གཞན་
སེལ་གཉིས་པོ་སྐྱ་པོ་དང་། །ཤེས་བྱ་གཉིས་པོ་ལོག་པ་དང་། །ལྗོག་པ་གཉིས་ལ་
འབྲེལ་བས་དུ་བའི་སྐྱ་པོ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་། དུ་མིན་གྱི་སྐྱ་པོ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
དང་། སྐྱ་པོ་ཚམ་གཉིས་ཀའི་ཚོས་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཤེས་བྱ་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་དང་། མ་ཚང་བའི་ཤེས་བྱ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་། ཤེས་བྱ་ཚམ་གཉིས་ཀའི་
ཚོས་སྐྱོ་དོར་སྲུང་གསུམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(རྟགས་དང་དགག་བྱ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་)ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལན་
དགག་པ་དང་། རང་གི་ལན་ནོ། །

དང་པོ་(གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ་)ནི།
ཙམ།

1 <<བགྲིས་>> +མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས།

ལྷོག་འགོག་ཚོས་ཉལ་ས་ལྷོག་ས་གཉིས་ཀྱི།

ཚོད་པ་བཞི་ཡི་གཞན་ལན་འཁྲུལ།

ཉལ་ས་དགག་བྱའི་ཚོས་ལྷན་ལས་ལྷོག་གམ་དགག་བྱའི་ཚོས་ལས་ལྷོག་
ཉལ་ས་ཀྱིས་དགག་བྱའི་ཚོས་ལྷན་འགོག་གམ་དགག་བྱའི་ཚོས་འགོག་ཅེས་ཚོད་
པའི་ཚོས་དང་ཉལ་ས་ཀྱི་ལྷོག་ས་གཉིས་ཀྱི་ཚོད་པ་བཞིའི་གཞན་ལན་འཁྲུལ་བར་
ཐལ། མེད་དགག་གི་མ་སྐྱད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་ནས་ལན་བཏབ་
པ་ཡིན་ལ། དེ་མི་འཐད་པའི་སྲིད།

ཚལ།

མེད་དགག་མ་སྐྱད་མེད་དགག་དང།

ཚོད་པ་དང་པོ་ནི། ཉལ་ས་དགག་བྱའི་ཚོས་ལྷན་ལས་ལྷོག་ན་སྟོང་ཉིད་མེད་
དགག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཚོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་ཉལ་ས་⁹སུ་
བཀོད་པའི་ཚོ། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མེད་དགག་གི་མ་སྐྱད་ལས་བྱང་ལྷོག་པར་ཐལ། དེ་
མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་དགག་བྱའི་ཚོས་དང་ལྷན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ཉལ་ས་དེ་ལ་
རྗེས་ཁྲུབ་མ་བྱུབ་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་མི་འཁྲུག་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་དང།

ཚོད་པ་གཉིས་ལ། ཉལ་ས་དགག་བྱའི་ཚོས་ལས་ལྷོག་ན་མེད་དགག་གི་མ་
སྐྱད་མེད་དགག་གི་མ་སྐྱད་ཀྱིས་སྟོང་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཚོས་
གཞན་འཕེན་པ་ཉལ་ས་སུ་བཀོད་པའི་ཚོ། ཚོས་ཅན་གྱི་ལྷོག་ས་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་
ཚོས་ཡིན་པས་དེ་ལས་ལྷོག་ན་ལྷོག་ས་ཚོས་མ་བྱུབ་པར་འགྱུར་འོ་ཞེས་པ་ལ། ལན་

9 <<བགྱིས་>> ལ་ཉལ་ས། <<ས་>> བཉལ་ས།

དུ། དགག་བྱའི་ཚོས་ལྡན་ལས་ལྡོག་ལ་རྗེས་འགྲོ་ནི་རྟགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལྡན་ལ་
འཇུག་པས་སྦྱོན་མེད་ཟེར་བ་དང།

ཚོད་པ་གསུམ་ལ། རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚོད་གག་བྱའི་ཚོས་
ལྡན་འགོག་ན་རྟགས་སྣ་མ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་འགོག་པས་འགལ་བར་ཐལ་ལ། དགག་
བྱའི་ཚོས་འགོག་ན་རྟགས་གཉིས་པ་འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་ཚོས་ཅན་
འགོག་པས་འགལ་བར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པ་ལ་ཡང། ལན་སྣ་མ་དེ་ཉིད་འདེབས་པ་དང།
དེ་ལན་ཚད་ཚོད་པ་བཞིར་དབྱེ་ཡང་རུང། བསྐྱབ་ན་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། །ཚོད་པ་
གསུམ་པ་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་
མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྐྱབ་ཚོས་དོར་བ་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་དང། མི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ་ལ་རྟགས་ལྷགས་ན་ལྡོག་བྱུང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང། མ་ལྷགས་
ན་རྗེས་བྱུང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཚོད་པ་ལ་རང་ལྡོག་གཞི་ལྡོག་སྟེ་ནས་ལན་
འདེབས་པ་དང།

ཚོད་པ་བཞི་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཚུལ་གསུམ་དེ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བར་ཐལ་ལ། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་
མཚན་ཉིད་ལ་མཚོན་བྱ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་ཡང། རང་ལྡོག་གཞི་ལྡོག་
སྟེ་ནས་ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཀྱི་རང་ལྡོག་སྐྱར་པོ་གསུམ་པར་གྱུར་པ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(རང་གི་ལན)ནི།

ཙམ་པ།

སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱང་གསུམ་ཡིན་སྤྱིར་འབྲང། །[༡༥]

ཁོ་མོ་ཙམ་གྱི་སྤྱང་སྤྱང་ལ་རི་སྤྱང་བཟང་བཟང་ལའི་སྤྱོད་མེད་ལའི་རྣམ་བཞག་འབྲང་
བར་ཐལ། མེད་དགག་གི་ཐ་སྤྱང་མེད་དགག་ཡིན་པ་དང་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་
དོར་སྤྱོད་སྤྱང་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ལའི་སྤྱང་གསུམ་ཡིན་ལའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་སྤྱང་འགལ་སྤྱང་བ་ཞི། རྣམ་དེས་ལས། དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
ཚོས་ལ་ཐེ་ཚོས་ཟ་བ་ཡང་མི་མ་སྤྱོད་ལའི་སྤྱོད་སྤྱང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དོན་ལ་
སྤྱང་གསུམ་ཡོད་པར་བཟང་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། ཚོ་དོར་སྤྱང་
གསུམ་ཡོད་པ་དང་དོན་ལ་སྤྱང་གསུམ་མེད་པར་གསུངས་ལའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་ལ་
དགོངས་ནས་རྣམ་དེས་ལས། དེའི་སྤྱིར་ཚོས་རྣམས་གྱི་འཇུག་པ་དང་སྤྱོད་པ་
སྤྱོད་སྤྱང་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་མི་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ཞི། བན་ཚུན་སྤྱངས་ཏེ་གནས་ལའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་སྤྱང་པོ་གསུམ་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །མ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱང་མི་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱང་དོར་འགལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དག་འདི་
དག་ལ་མིག་སྤྱེ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལེག

གསུམ་པ་དེ་དག་སྤྱོད་སྤྱང་གཞིར་འདོག་ལའི་འབྲང་བ་ཞི།

ཙམ་པ།

རི་སྤྱོད་ཉེགས་སུ་བཞོད་གྱུར་པ། །
དེ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱང་ལ་སྤྱོད་སྤྱང་ལས། །

ཚོད་གཞི་དང་མ་ཐུན་དཔེ་དང་མི་མ་ཐུན་དཔེ་ཚུ་ལ་གསུམ་གྱི་ལྟོས་གཞིར་
བཟུང་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཇི་སྟེད་ཉགས་སུ་བཀོད་པར་ལྷུང་པ་དེ་སྟེད་ཚུ་ལ་
གསུམ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཉགས་པའི་གཞི་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་ལྟོས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
ཉགས་ཡང་དག་གི་མི་མ་ཐུན་དཔེ་མ་གྲུབ་ན་ལྟོག་ཁྲབ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།

དངོས་སུ་གང་རུང་མ་ཚང་ཡང་། །

ལྟོས་གཞི་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན། །[༣༥]

སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་སུ་གང་རུང་མ་ཚང་ཡང་སྐྱོན་ཡོན་བཅེས་པའི་
ལྟོས་གཞི་ཉིད་དུ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཚིགས་གྱི་མ་ཐུན་དཔེར་རི་མོང་གི་དུ་བཀོད་པ་སྐྱོན་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །

ཙ་བ།

དགག་སྐྱབ་སེལ་བས་བྱེད་འདི་ལ། །

རྗེས་ལྟོག་སྤོ་ནས་ཕྱོགས་གཉིས་སྟུ། །

ཚོད་པའི་ཉེས་པས་མི་གཞོད་དེ། །

ཚོད་པའི་ཡུལ་ལ་མཁས་ཕྱིར་རོ། །[༣༦]

བར་སྐྱབས་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ལུགས་འདི་ལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རྗེས་ལྟོག་སོ་སོར་བྱེ་ནས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཚོད་པའི་ཉེས་པས་མི་གཞོད་དེ། རྗེས་ལྟོག་གང་ལ་

དགག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་དགག་སྐྱབ་གཞན་སེལ་བའི་སློབ་སྐྱོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཤེས་
ན་ཚད་མའི་འཇུག་ལྡོག་གི་ཡུལ་ལ་མཁས་པས་ཁྲུབ་པའི་བྱིར་རྟོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་སློབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། ཡང་དག་དང་།
ལྟར་སྒྲུབ་དང་། དེ་དག་གི་ངེས་པའོ། །དང་པོ་(ཡང་དག)ལ་གསུམ། གཏན་ཚིགས་ཡང་
དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་བརྒྱུད་བ་དང་། མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་(གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ངོས་བརྒྱུད་བ་
དང་། མཚན་ཉིད་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(མཚན་ཉིད་ངོས་བརྒྱུད་བ)ལ་གསུམ།
གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་དང་། ཚུད་པ་སྐྱང་བའོ། །

དང་པོ་(གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ)འི།

རྩ་བ།

ཚུལ་གཅིག་ནས་ནི་ཏུག་གི་བར། །

ཉི་ཆེའི་ཚུལ་གཞན་འདོད་པ་འཇུག། །

གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སྐྱེགས་སྣོད་ཀྱི་རྗེ་གཞན་ཏུ་མི་
འཐད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གཅིག་ནས་ནི་དབང་སྐྱབ་སྐྱེ་ཚུལ་ཏུག་གི་བར་ཉི་ཆེའི་
ཚུལ་གཞན་འདོད་པ་འཇུག་བར་ཐལ། གཞན་ལ་དགོས་ལུས་མེད་ཅིང་ཚུལ་གསུམ་
དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནས་མཚན་ལུས་པའི་བྱིར་རྟོ། །རྒྱས་བར་བཤད་པ་ནི་འགྲེལ་བར་
ཤེས་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(རང་གི་ལུགས)འི།

རྩ་བ།

སྤྱོད་མཚན་གྱི་འཕྲུལ་འབྲེལ་བ་དེས། །

གཏན་ཚིགས་མཚན་ཉིད་སྤྱོད་མེད་ཡིན། །^[32]

སྤྱོད་མཚན་གྱི་འཕྲུལ་འབྲེལ་དང་པོ། །

སྤྱོད་མཚན་གྱི་འཕྲུལ་འབྲེལ་བ་དེས་བ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད་སྤྱོད་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་སྤྱོད་མེད་མ་ཡིན་པར་
མཚན་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(རྫོང་པ་སྤང་བ་)ནི།

ཙམ།

ཚུལ་གཉིས་བ་དང་རྗེས་འགྲོ་ཡིས། །

སྤྱོད་པ་འཕྲེན་པའི་སྤྱོད་གཉིས་མེད། །

ཁ་ཅིག་སྤྱོད་མཚན་དང་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པར་ཅན་ནམ་སྤྱོད་པ་བྱེད་པར་ཅན་
དང་། ཡང་ན་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་རྣམས་ཚུལ་གཉིས་བ་ཅན་དང་རྗེས་འགྲོ་ཅན་སྤྱོད་
པ་ལ་འབྲེལ་ཞིང་བྱེད་པར་ཅན་ཏུ་སྤྱོད་པ་འདུས་ན་རྗེས་འགྲོས་སྤྱོད་པ་འཕྲེན་པ་མི་
འཐད་ཅེས་རྗེས་འགྲོ་ཡིས་སྤྱོད་པ་འཕྲེན་པའི་སྤྱོད་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་
དེས་བས་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྤྱོད་གི་བྱེད་པ་དེས་བ་དང་དོན་གཅིག་བས་ཚུལ་གསུམ་ཁོ་
ནར་འདུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་(མཚན་ཉིད་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་)ལ་གསུམ། གཞན་སྤྱོད་པ་དག་གི་

སྤྱོད་པ་དང་། རྫོང་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(གཞན་སྤྱོད་པ་དག་གི་)ནི།

ཙུ་བ།

དེས་རུང་རྟགས་མིན་མེ་ཚོམ་གྱིར། [༡༤]

ཚུལ་གསུམ་དེས་སུ་རུང་བ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་མིན་པར་ཐལ།
ཚུལ་གསུམ་ལ་མེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་བ་དང་མ་དེས་པར་སོང་བའི་གཏན་ཚིགས་
འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་དེས་རུང་ཡོད་པའི་གྱིར། དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་གྱི་
མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་དུ་དོན་སྐྱོན་སེལ་བ་དང་སློབ་སྐྱོན་སེལ་བའི་ཚུལ་གཉིས་གཉིས་
དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(རང་གི་ལྷགས་)ནི།

ཙུ་བ།

དེས་པ་རྟགས་ཡིན་གོ་བྱེད་གྱིར། །

ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་དེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པའི་གྱིར། བྱི་རྒོལ་གྱི་དོར་རྟགས་
ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་དེས་དགོས་པར་སྐྱོན་བ་ཡིན་གྱི།
ཚུལ་གསུམ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་
ནི་རྣམ་བཞག་མ་ཆགས་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་དེས་ལས། ཐ་མར་སློབ་པའི་དེས་པ་ཉིད་ནི་
ཚུལ་གསུམ་ཀ་ལ་ལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་
ཟུར་དུ་དེས་པ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ་གཞན་དུ་བཤད་ཐེན་ཏོ། །

གསུམ་པ་(ཚོད་པ་སྤང་བ་)ནི།

ཙམ་པ།

འདི་ལ་གཞན་གྱི་སྐྱོན་ཀ་མེད། །

སྤྱི་ཚོལ་གྱི་དོར་རྒྱགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་དེས་བ་
དགོས་པར་བསྟན་བ་འདི་ལ་རྩུ་གྲུ་དངོས་སུ་མི་སྤྱེད་པའི་སྐྱོན་འདུག་གི་ས་བོན། ས་
བོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱགས་མ་ཡིན་པ་ལས་རྒྱགས་འདྲིན་གྱི་སེམས་སྤྱི་
བར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་གྱི་སྐྱོན་ཀ་མེད་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ཚད་
མས་མ་དེས་བར་སྐོག་གྱུར་བོ་སྤྱེད་ཡིན་ན་སྤྱི་བ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྐོག་གྱུར་
མཐའ་དག་དེས་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཚད་མས་དེས་བ་ལ་སྟོས་ན་དོན་ཚོས་མ་ཡིན་
པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ཡོང་ཚུལ་
འགྲེལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་དོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ། གཞན་གྱི་ཕྱགས་དགག་བ་
དང་། རང་གི་ཕྱགས་དང་། ཚོད་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(གཞན་གྱི་ཕྱགས་དགག་བ་)ནི།

ཙམ་པ།

ཁ་ཅིག་ཚོད་གཞིས་ཁྱད་པར་དུ། །

བྱས་པ་རྒྱགས་གྱི་མཚན་གཞིར་འདོད། །[༣༧]

མི་སྤྱན་གཙོད་པ་ཚོད་གཞི་ཡིས། །

༡ <<བགྱིས་>> + <<ས་>> -

ཡིན་ན་ལྷ་འབྲུ་ཚོད་པ་མེད། །

གཞན་ལྷན་གཙོད་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད། །

:ཚོས་དང་བསྐྱབ་བྱ་དེ་དང་འབྲ། །^[30]

ཁ་ཅིག་ཚོད་གཞིས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་
དབྱེད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱེད་པ་སྐྱས་མི་ལྷན་རྣམ་གཙོད་ཀྱིས་ཁྲད་པར་དུ་
བྱས་ཤིང་བྱས་པ་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་ལྷ་བྱ་མི་ལྷན་གཙོད་པ་ཚོད་གཞི་ཡིས་ཁྲད་
པར་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ན་ལྷ་འབྲུ་ཚོད་པ་མེད་ལ། གཞན་ལྷན་རྣམ་གཙོད་ཀྱིས་
ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པ་མཚན་གཞིར་འདོད་ན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཉེས་པར་
འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དང་། ཚོས་དང་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དེ་དང་འབྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(རང་གི་ལྷགས་)ནི།

ཙ་བ།

རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཞན་སེལ་ཡིན། །

གཞན་སེལ་ལ་མ་རྟོལ་པར་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་བཞག་ཏུ་མི་
རུང་བར་ཐལ། ཡང་དག་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན། བྱས་པ་
མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་རིགས་པའི་སྤྱིར།

1 <<ཞ>> ལྷ <<ཙ>> <<ཉོར>> <<མྱེ>> ལྷ།
2 <<རང>> ཚོས་དང་བསྐྱབ་བྱ། <<ཙ>> བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱང།
3 <<བགྲིས>> <<རང>> བྱས།
4 <<བགྲིས>> <<རང>> རྣམ། <<ས>> རྣམས།
5 <<བགྲིས>> <<རང>> + <<ས>> -

གསུམ་པ་(ཚོད་པ་སྣང་བ་)ཟེ།

ཙམ།

འདི་ལ་གཞན་གྱི་སྐྱོན་ཀ་མེད། །

འདི་ལ་རྟགས་ཀྱི་སྤྱི་མེད་དོ་ཞེས་པའི་གཞན་གྱི་སྐྱོན་ཀ་མེད་པར་ཐལ།
གཞན་སྤེས་འདོད་པ་ལྟར་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མེད་ཀྱང་སེམ་བའི་སྤྱི་མི་འགལ་བའི་སྤྱིར།
ཚུལ་གསུམ་གཅིག་ཚར་དེས་དགོས་ན་སྤོགས་ཚོས་བྱུང་བ་ན་བསྐྱུབ་བྱ་བྱུང་བར་
འགྱུར་ལ། དེམ་ཅན་དུ་དེས་པས་ཚོག་ན་མཉན་བྱ་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དང་པོར་དེམ་གྱིས་དེས་པ་སྤྱིས་གསུམ་ཀ་ལ་
ངན་པའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་པས་སྡོན་མེད་ལ། མཉན་བྱ་ལ་སྤོགས་ཚོས་དེས་ཟིན་
མ་བརྗེད་པ་ལ་བྱུང་བ་སྐྱར་མ་དེས་ན་བསྐྱུབ་བྱ་སྤྱིས་དེས་པ་བྱུར་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། རི་རྣམ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་
དང་། བྱེ་བའི་རང་བཞིན་དེས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་ལོག་རྟོག་
དགག་པའོ། །དང་པོ་(རི་རྣམ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་)ལ་གསུམ། རོ་པོའི་སྡོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་།
སྡོར་བའི་སྡོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། ཚོད་པ་སྣང་བའོ། །

དང་པོ་(རོ་པོའི་སྡོ་ནས་དབྱེ་བ་)ཟེ།

ཙམ།

མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡི། །

གཏན་ཚིགས་དབྱེ་སྡོས་དུ་མར་འགྱུར། [༣༧]

མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡི་གཏམ་ཚིགས་ཚོས་ཅན། དཔེ་
བའི་སྐོ་ནས་དུ་མར་འགྱུར་ཉེ། མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་ཉེགས་དང་བསྐྱུབ་
བའི་ཚོས་སུ་བཟུང་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོ་ནས་དཔེ་བ་དང་། སྐྱུབ་ཚུལ་གྱིས་དཔེ་བ་
དོན་དང་ཐ་སྙད་སྐྱུབ་བ་དང་། བསྐྱུབ་བའི་དོས་ནས་སྐྱུབ་ཤེད་ཀྱི་དཔེ་བ་གསལ་བ་
དང་དངོས་ལོ་སྐོ་བས་ཤུགས་ཀྱི་ཉེགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སྐྱོར་བའི་སྐོ་ནས་དཔེ་བ)ནི། སྐྱོར་བའི་སྐོ་ནས་གསུམ་སྟེ། འབྲས་རང་
མ་དམིགས་པའི་ཉེགས་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(ཚོད་པ་སྐར་བ)ནི། སྐྱུབ་ཉེགས་གཉིས་སུ་འབྲེད་ན་དགག་ཉེགས་ཀྱང་
འགལ་ལྷན་དམིགས་པ་དང་། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་བཞིར་
འགྱུར་ལ། དེ་གཅིག་ཏུ་སྐྱུབ་ན་སྐྱུབ་ཉེགས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འདུས་པས་ཉེགས་གསུམ་
ཀྱི་གྲངས་དེས་མི་འཐད་ཅེ་ན།

ཅ་བ།

ཚོས་ཀྱི་གསལ་བ་¹སྐྱོར་བ་ཡི། །

སྐོ་ནས་གསུམ་དུ་དེས་བར་མཛད། །

གྲུབ་ཚེན་ཚོས་ཀྱི་གསལ་བ་སྐྱོར་བ་ཡི་སྐོ་ནས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་
ཉེགས་གསུམ་དུ་དེས་བ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་དེས་བ་
ལ་སྐོ་ནས་ཀྱང་ཉེགས་གསུམ་དུ་དེས། བསྐྱུབ་བའི་ཚོས་དགག་སྐྱུབ་གཉིས་སུ་
དེས་ཤིང་། སྐྱུབ་པ་ལ་དོ་བོ་ཐ་དད་ཉེགས་སུ་བཞོད་པ་དང་། དོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཉེགས་

༡ <<བོད་>> ལ། <<ས་>> <<རང་>> བས།

སྲ་བཀོད་པ་གཉིས་སྲ་ངེས་ལ། དགག་པ་ལ་དེ་ལྟར་གཉིས་མེད་པས་ཉགས་གསུམ་
དུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཕྱི་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་)ལ་གསུམ། མ་དམིགས་པ་དང་། རང་
བཞིན་དང་། འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་(མ་དམིགས་པ་)ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་
དང་། དགག་ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི།

ཙ་བ།

དགག་བྱ་འགོག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །

དགག་བྱ་འགོག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་གང་ཞིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྲ་
བུང་བྱ་ཡིན་ན་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ་དང་།
འགལ་རྒྱ་དམིགས་པ་ཉགས་སྲ་བཀོད་པའི་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་(འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ་)ནི།

ཙ་བ།

ངོ་བོ་མི་དམིགས་པ་ལ་བཞི། །[༣༩]

འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་པ་ཉགས་སྲ་བཀོད་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དངོས་དང་། རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱབ་
བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་རྣམས་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། དཔེ་རྣམས་ནི་གོ་བར་སྤོལ། །

གཉིས་པ་ (འགལ་བ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཞོན་པའི་དབྱེ་བ) ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དབྱེ་བ་
དང། སོ་སོའི་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་(སྤྱིའི་དབྱེ་བ)ནི།

ཅུ་བ།

འགལ་བ་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །

འགལ་བ་དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་
གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་བ་དང། བན་ཚུན་སྤངས་
འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་དབྱེ་བ)ལ་གཉིས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་
དབྱེ་བ་དང། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱེ་བ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
(ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱེ་བ)ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལྷན་པ་དགག་བ་དང།
རང་གི་ལྷན་པ་སོ། །

དང་པོ་(གཞན་གྱི་ལྷན་པ་དགག་བ)ནི།

ཅུ་བ།

ཚ་རིག་སྐོར་བཞེས་གང་རེག་བཞི། །

བཀག་པས་སྐོར་བ་བཅུ་དྲུག་ཟེར། །[༣༣]

ཁ་ཅིག་མེ་དང་ཅ་རྩན་གྱི་མེ་དང་དུ་བ་དང་མེ་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་

ལྷན་པར་མོན་པའི་གཞིར། གང་རེག་སོགས་བཞི་ལོད་ཀྱང་མངོན་སྲུང་ལ་སྤང་དུ་མི་
རུང་བ་འགོག་ས་ན་གང་རེག་དང་བ་མོའི་རེག་པ་དང་། གང་རེག་གི་འབྲས་བུ་སྲུ་
མོད་བྱེད་དང་། གང་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་བྱས་པ་སོགས་མེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་
མེད་པར་སྤྲུབ་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་། ཚ་རེག་གི་སྐོར་བཞི་ཀ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚ་
རེག་སྐོར་བཞིས་གང་རེག་སྐོར་བཞི་བཀག་པས་སྐོར་བ་བཅུ་དྲུག་ཟེར་རོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙམ།

བྱས་པ་སོགས་མེད་མེ་མིན་ཞིང་། །

རྒྱན་མེད་སྤྱིར་ན་འགོག་མི་བྱས། །

མེའི་དངོས་རྒྱ་བྱས་པ་ཐ་མ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གང་རེག་གི་སྐོར་བཞི་
འགོག་མི་བྱས་པར་ཐམ། མེའི་རྒྱ་ཚ་མ་ནི་གང་རེག་འགོག་པ་ལ་འབྲུལ་ལ། མེའི་
དངོས་རྒྱ་བྱས་པ་སོགས་མེད་མེ་མིན་པས། དེས་གང་རེག་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་
མིན་ཞིང་། དེ་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མེད་པས་མངོན་སྲུང་གྱིས་དེས་མི་བྱས་པའི་
སྤྱིར། ཚད་མ་རྣམ་དེས་ལས་གསུངས་པ་སྟར། མེའི་དངོས་རྒྱ་བྱས་པ་ཐ་མ་སྤང་རུང་
གི་གཞི་ལས་མེ་ཡང་སྤང་དུ་རུང་བས་རྟགས་དགོས་ན་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་
འཐད་ལ། མེ་སྤང་དུ་མི་རུང་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་བས་འགལ་རྒྱ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྐྱབ་བྱ་མེ་སྐྱབ་པ་ལ་
མི་རུང་ཡང་། གང་རེག་འགོག་ས་ལ་རུང་བར་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལྷན་
པར་རུང་བྱང་མེད་པའི་སྤྱིར།

གཉེས་པ་(རང་གི་ལུགས་)ནི།

རྩ་བ།

གཞུང་ལས་རྣམ་གཞག་མང་བཤད་ཀྱང་། །

འགོག་ཀྱས་སྲ་མ་བཅུ་གཉེས་ཡིན། །[༣༥]

དགག་བྱ་འགོག་ཀྱས་ཀྱི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། གཞུང་ལས་དགག་ཉགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྤྱི་རྣམ་བཞག་མང་དུ་བཤད་ཀྱང་དགག་
 བྱ་འགོག་ཀྱས་ཀྱི་འགལ་དམིགས་སྲ་མ་བཅུ་གཉེས་ཡིན་ལ། འགལ་རྒྱ་དམིགས་པ་
 བཞི་པོ་མི་འཐད་པའི་སྤྱི་དུ། སྡོན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཙུག་པོ་བཙུན་འགྲུས་
 སེལ་ཞེ་ནི། རེ་ཉ་རི་དབྱ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། དགག་ཉགས་བཅུ་
 རྩལ་ཉུ་འབྲེད་རྩལ་འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་། འགལ་དམིགས་ལ་གཞི་
 འགར་མེས་གང་རེག་འགོག་པ་ལ་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། གང་འབྲས་སྤུ་
 ལོང་བྱེད་འགོག་པ་རྒྱ་འགལ་དམིགས་དང་། བ་མོའི་རེག་པ་འགོག་པ་ལྟར་བྱེད་
 འགལ་དམིགས་དང་། གང་རྒྱ་ཀྱས་པ་ཐོགས་མེད་འགོག་པ་འབྲས་བུ་འགལ་
 དམིགས་ཉེ་བཞི་དང་། ཡང་དུ་བ་བྲག་འབྲུར་བས་ལྟུང་བར་ལོན་པའི་གཞི་དུ། གང་
 རེག་འགོག་པ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་མ་
 བཞི་རེམ་བཞིན་དུ་འགོག་ལ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་། ལྟུང་
 བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་
 དམིགས་པ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་སྐོར་བཞི་དང་། ཡང་ཅ་རྒྱན་གྱི་མེས་ལྟུང་།

༡ <<ཉུ>> སེལ། <<ས>> སེལ།

བར་གཞི་ལ་བའི་གཞིར། དགག་བྱའི་ཚོས་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་འགལ་
ཁྱབ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དང་
འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་
འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་སྐོར་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག་དུ་བྱེད་དོ། །ཁ་ཆེ་རྣམ་ལྟོས། མེ་
རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཞི་པོ་འགོག་པ་དགག་ཉམས་ཉི་ཤུར་འབྱེད་པ་ཡང་
ཡོད་མོད་ཀྱི། ཚད་མ་རྣམ་ཅེས་དང་། རིག་ཐིགས་སུ་བཅུ་དང་བཅུ་གཅིག་པ་པན་
ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་ལས་མི་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱེ་བ་ཉིད་བཤད་པ)ནི།

ཙ་བ།

པན་ཚུན་སྤངས་པ་དངོས་ལ་ནི། །
ཉམས་དང་ཉམས་ཅན་ཡོད་མ་ཡིན། །

པན་ཚུན་སྤངས་པ་དངོས་ལ་ནི་ཉམས་དང་ཉམས་ཅན་ཡང་དག་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་ཅེས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཅེས་པ་མི་
སྤིད་པའི་སྤྱིར།

ཙ་བ།

དེ་ཡིས་ཀྱི་ཁྱབ་པར་བྱས་པ་ནི། །
ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡིན། །[༣༥]

༡ <<མེ>><<ཉོར>> ཡིས། <<ཙ>><<ཞ>> ཡི།

སྤྱི་ཚོས་ཅན། ཉག་པས་སྤོང་སྤྱེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་པན་ཚུན་སྤངས་
འགལ་དེ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཉག་ས་སུ་བཀོད་པ་ནི་སྤོན་མེད་ཡིན་ཏེ། ཁྱབ་
བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དགག་བྱའི་ཚོས་བྱི་
ཁྱབ་བྱེད་དང་དངོས་འགལ་ཉག་ས་སུ་བཀོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཐ་སྦྱད་དེ་ལྟར་
མཇེད་པ་ཡིན་གྱི། འགལ་དམིགས་སུ་མ་རྣམས་དང་མ་ཐུན་པར་བྱས་ན་འགལ་ཁྱབ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བྱའོ། །

ཙ་བ།

ཚད་མས་གཞོད་པའི་འགལ་བ་ཡང་། །

ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པར་འདུས། །

ཚད་མས་གཞོད་པའི་འགལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡང་ཁྱབ་
བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པར་འདུས་ཏེ། དེ་ལ་སྣོས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་པའི་བྱིར།
སྤྱིར་ཉག་ས་ཡང་དག་གི་ཉག་ས་དང་དགག་བྱའི་ཚོས་ཚད་མས་གཞོད་འགལ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་འགལ་གྱི་ཁྱབ་པས་ཚད་མས་གཞོད་འགལ་ལ་དངོས་དང་། ཚད་
མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པའི་འགལ་བ་ཞེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་ཚོངས་པ་ངོ་མཚར་
སྤྱེད་པའི་རྣམ་བཞག་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་(དགག་ཉག་ས་བྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་
པ་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

དངོས་འབྲེལ་བཀག་ཟེན་ལྷན་ཅིག་ན། །

མི་གནས་ཚོགས་བས་སྐྱེད་ཀྱི་བ་འབྲུལ། །^[36]

དགག་ཉགས་ལ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་འདོད་བ་དང་། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ལོག་འབྲེལ་དེ་རྒྱང་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་པ་མི་
འཐད་བར་ཐལ། དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་བཀག་ཟེན་ཅིང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་
བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཉགས་ལོག་ཚོགས་བས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོས་ལོག་སྐྱེད་པ་
འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། མེ་སྟོབས་ལྷན་སོགས་བཞི་པོ་མེད་པའི་ཚོགས་བས་དེས་བར་
གང་རེག་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་བར་ཐལ། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་སྐྱེད་པའང་མིད་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་བ་(རང་གི་ལྷགས་)ནི།

ཙ་བ།

འབྲེལ་ཡུལ་ལོག་བས་འབྲེལ་ཚོས་ཉིད། །

རྟོག་བས་བརྗོག་འབྲེལ་སྟོང་རྒྱབ། །

ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་ལོག་འབྲེལ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མི་
འཐད་བར་ཐལ། འབྲེལ་ཡུལ་ལོག་བས་འབྲེལ་ཚོས་ཉིད་རྟོག་བས་བརྗོག་འབྲེལ་
རྟོག་པའི་སྟོང་རྒྱབ་པ་ཙ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་དམིགས་བ་དང་ལྷབ་ལྱེད་མ་
དམིགས་བ་ལ་ལོག་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱང་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་དོ། །

གཉིས་བ་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །

༡ <<རང>> སྐྱེད། <<ཙ>> བརྗོག།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད)ནི།

ཙ་པ།

ཡིན་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །

བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་བདག་གཅིག་ཡིན་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་
གང་ཞིག་དེའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་གཟུང་བུ་ཡིན་ན་དགག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ནི།

ཙ་པ།

ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་རང་བཞིན་རྟགས། །

སྐྱབ་རྟགས་གང་ཞིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་སྐྱབ་པ་རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཏུ་མ་ཡོད་དེ། སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ངོས་ནས་ཚོས་པ་པ་དང་།
དག་པ་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ངོས་ནས་དོན་སྐྱབ་དང་མ་སྟོད་སྐྱབ་སོགས་ཏུ་མ་ཡོད་
པའི་སྐྱིད།

ཙ་པ།

དེ་ཡི་ཆ་མ་ཐུན་ཁོངས་སུ་བསྟུ། །

དེ་ཡི་ཆ་མ་ཐུན་རྒྱ་ཚོགས་པ་ཚང་བས་འབྲས་ཏུ་སྐྱེ་བྱུང་དཔོག་པ་རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡི་ཁོངས་སུ་བསྟུ་བར་བུ་
བ་ཡིན་པའི་སྐྱིད།

ཙ་པ།

གཅིག་ཕྱིར་ཐ་དད་སྐྱོན་མི་འགོ། [༣༧]

དུ་རྒྱ་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་མི་ཉག་པའི་དུ་བ་སྐྱབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་
ཉགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་གོས་པར་ཐལ། དུ་རྒྱ་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་
དུ་འཛོག་པ་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་ལ། དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་མི་ཉག་
པའི་དུ་བ་རྣམས་གཅིག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་ཉགས་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ཚོད་
སྐྱོང་ངོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི།

ཙ་བ།

ཡོད་པ་སྐྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །

དངོས་པོར་ཡོད་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་གང་ཞིག་ཉགས་སུ་
གཟུང་བུ་ཡིན་ན་བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་སུ་གཟུང་བུ་དང་རྣམས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ལ་འབྲས་ཉགས་དངོས་ནི།

ཙ་བ།

དེ་བུང་བ་ལ་འབྲས་བུའི་ཉགས། །

ཉགས་ཚོས་དེ་བུང་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་འབྲས་བུའི་
ཉགས་པོ། །

ཁོངས་སུ་འདུས་པ་ནི།

ཙམ་བ།

དེ་དང་ཆ་མ་ཐུན་ཁོངས་སུ་བསྟུ། །

རོ་ལས་གཟུགས་དཔོག་པ་དང་། རྒྱ་སྐྱུར་ལས་རྒྱ་དཔོག་པ་དང་། རྒྱ་མི་འཕོ་
ཁྱིལ་ལེར་གནས་པ་ལས་འོག་གཞི་བརྟན་པ་དཔོག་པ་སོགས། ཏུ་བས་མེ་དཔོག་པ་
དེ་དང་ཆ་མ་ཐུན་འབྲས་ཉུགས་སུ་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། འབྲས་ཉུགས་
གྱི་ཁོངས་སུ་བསྟུ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད། ལ་ཅིག་ཚོགས་པས་ཚོགས་པ་ཅན་ལྔ་
མ་དཔོག་པ་འབྲས་ཉུགས་སུ་བྱེད་པ་མ་གོ་། བར་ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་རྣམས་
ཐ་དད་ཏུ་འདོད་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་འགོག་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་
ཐད་དོ། །

གསུམ་པ་(རྫོང་རྫོང་)ནི།

ཙམ་བ།

ཐ་དད་སྐྱབ་བྱིར་སྐྱོན་ལས་གོལ། །[༣༧]

ཏུ་བས་ནམ་མཁའི་ཏུ་བ་ལོང་ལོང་པོ་མེ་སྐྱོན་ཏུ་སོང་བར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་
ཉུགས་སུ་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་ལས་གོལ་ཉེ། དེ་དང་རྣམས་ཐ་དད་པའི་སྐྱོན་ཏུ་སོང་བའི་
མེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། མེ་སྐྱོན་སོང་གི་ལྗོངས་པ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས། ལྷོགས་ལྔ་
མ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །

༡ <<བགྱིས་>> མགོ།

དང་པོ་(ཚོགས་སྡེ་མ་)ཟེ།

ཙ་བ།

ཁ་ཅིག་འབྲེལ་བ་སྤྲུང་གུ་ལ། །

གོ་བྱེད་འབྲེལ་བ་བཞི་ཡོད་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ འབྲེལ་ཚོས་དངོས་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་དངོས་སྤྲུ་འབྲེལ་དགོས་ན། དག་
སྤྲུ་བའི་རྟགས་ལས་དོན་སྤྲུ་ཤར་བ་དཔོག་བ་སོགས་དུ་མ་ལ་མ་ཁྲབ་བར་འགྱུར་
བས་སྤྲུར་འབྲེལ་བ་ལ་འབྲེལ་བོ་དངོས་དང་། ཁྲད་བར་དུ་བྱེད་ཚོས་དང་། ཁྲད་བར་
དུ་བྱས་ཚོས་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་འདར་གསུམ་ཡོད་བས་
འབྲེལ་བོ་རེ་འདར་འབྲེལ་ཡུལ་གསུམ་ཀ་ལ་འབྲེལ་བས་སྤྲུ་གུ་ཡོད་ལ་གོ་བྱེད་གྱི་
འབྲེལ་བ་འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་རོ་བོ་དང་། ཁྲད་བར་དུ་བྱས་ཚོས་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བོ་འེ་
བོ་དང་ཁྲད་བར་དུ་བྱེད་ཚོས་བཞི་ཡོད་ལོ། །

གཉིས་པ་(དེ་དགག་པ་)ཟེ།

ཙ་བ།

འདི་ནི་རྣམ་གཞག་འགལ་བ་དང་། །

གཞུང་གི་དགོངས་པར་འཐད་མ་ཡིན། །[༣༧]

འདི་ནི་འབྲེལ་བའི་རྣམ་བཞག་འགལ་བ་དང་གཞུང་གི་དགོངས་པར་འཐད་བ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཁྲད་བར་བྱེད་ཚོས་མེ་དང་དུ་བ་དེ་བྱུང་གི་
འབྲེལ་བ་གོ་ཚོད་བར་འདོད་བ་དང་། འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ཁྲད་བར་བྱེད་ཚོས་ལ་འབྲེལ་

བས་གོ་མི་ཚོད་བར་འདོད་བ་ནང་འགལ་དང། མདོ་དང་རྣམ་འབྲེལ་མཛད་བས་
འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས་གཞན་མ་གསུངས་བའི་བྱིད།

ཙམ།

ཁྱད་བར་བྱ་བྱེད་འབྲེལ་བ་ཡི། །

སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བ་མིན། །

དེ་ཡི་རོ་བོ་འཕམ་དོན་གཞན་གྱི། །

འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་བར་ཟད། །།༧།

བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་བའོ། །

འགོད་ཚུལ་ལ་རི་ལྟར་བྱུང་ཡང་ཁྱད་བར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡི་སྟོབས་
ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བ་མིན་བར་ཟལ། འབྲེལ་ཡུལ་དངོས་དེ་ཡི་རོ་བོ་འཕམ་དོན་གཞན་
གྱི་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་བར་ཟད་བའི་བྱིད།

གཉིས་བ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྐྱང་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང། དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི།

ཙམ།

རྟོགས་གང་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་བ། །

རྟོགས་སུ་བཀོད་བ་གང་ཞིག་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་བའོ། །

གཉིས་བ་(དབྱེ་བ་)ལ་གསུམ། མ་གྲུབ་བ་དང། མ་ངེས་བ་དང། འགལ་
བའོ། །དང་པོ་(མ་གྲུབ་བ་)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང། དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད)ནི།

ཅུ་པ།

སྟོགས་ལ་རྟགས་མེད་མ་གྲུབ་པ། །

རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་སྟོགས་ཚད་གཞི་ལ་རྟགས་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་
བར་མེད་པ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང། རྫོང་རོང་མ་གྲུབ་པ་དང།
ཚོལ་བ་གཉིས་ལ་སྟོལ་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །འདི་དག་ཀྱང་སྟོགས་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་བར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་དེས་པ་ཞེས་
བསམ་དེ་ལ་ཡོད་པ་དང། ཡོད་པ་ཁོ་ན་དང་དེ་སྟར་དེས་པ་བཞིའི་བསམ་བྱ་རྒྱས་པར་
དབྱེ་བ་ཡིན་པོ། །

དང་པོ་ལ་ཚོས་ཅན་གྱི་རོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་དང། གྲུབ་ཀྱང་ཚོད་གཞིར་མ་གྲུབ་
པ་སྐྱུ་མཉམ་གྱང་སྐྱུ་བ་ལ་ལྟ་བུ་དང། རྟགས་ཀྱི་རོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་དང། གྲུབ་ཀྱང་ཚོད་
གཞི་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པ་སྐྱུ་མི་རྟག་སྐྱུ་བ་ལ་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བུ་བཀོད་པ་ལྟ་
བུ་དང། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་དང། ཚོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་སྟོག་པ་ཐ་དད་
མེད་ནས་སྟོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་དང། རྟགས་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟོགས་གཅིག་ལ་མ་
འབྲེལ་པ་དང། རྟགས་ཀྱི་སྟོགས་གཅིག་ཚོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་དང།

རྫོང་རོང་མ་གྲུབ་པ་ནི། ཚོས་ཅན་དང། རྟགས་དང། གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་
ལ་ཐེ་ཚོམ་ཐ་ནས་མ་གྲུབ་པ་སོགས་སོ། །

ཚོལ་བ་རང་ལ་སྟོལ་ནས་མ་གྲུབ་པ་གངས་ཅན་གྱིས་རྫོང་བདེ་སེམས་མེད་ཏུ་

སྐྱུ་བ་པ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་རྟགས་སྲུ་བཞོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། གྱི་ཚོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་
གཅེར་བུ་བས་འཕྱུག་པ་བའཕྱུས་ན་འཆི་བས། ལྡོན་ཤིང་སེམས་པ་ཅན་དུ་སངས་རྒྱས་
པ་ལ་རྟགས་སྲུ་བཞོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཙམ།

ཕྱོགས་ཚོས་དོན་ནམ་སྐྱོང་ལ།

མི་གནས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན། །

ཕྱོགས་རེའམ་ཚོལ་བ་རྣམ་གཉིས་ལ།

མ་གྲུབ་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་བཤད། །།༧།

བསྐྱུ་བའི་ཚོགས་སྲུ་བཅད་པའོ། །

ཕྱོགས་ཚོས་དོན་ནམ་སྐྱོང་ལ་ལྟོས་ནས་མི་གནས་པ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་
དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྟགས་དང་ཅོད་གཞི་ཕྱོགས་རེའམ་ཚོལ་བ་དང་བྱི་ཚོལ་རྣམ་
གཉིས་ལ་མ་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མ་རེས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞི་
སོ་སོའི་དོན་ལོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི།

ཙམ།

མ་རེས་ཐེ་ཚོལ་བསྐྱེད་པའི་རྟགས། །

མ་རེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཕྱོགས་ཚོས་གང་གི་བསྐྱུ་བ་བུ་ལ་

དམིགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པའི་རྟགས་དེ་ཕྱོགས་ཚོས་གང་གི་བྱུང་བ་རྣམས་ལོག་གང་
དུ་ཡང་མ་ངེས་པའོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)འི། ཚིག་དོན་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་(མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན)ལ་གཉིས། ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང། ཟུན་མོང་
གི་མ་ངེས་པའོ། །

དང་པོ་(ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ)ལ་མཚན་ཉིད་འི།

ཙ་བ།

ཕྱོགས་ལས་¹གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པ། །

ཟུན་མོང་མ་ཡིན་.....། །

ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཞིག་ཕྱོགས་ཚོར་གཞི་ལས་གཞན་ལས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཁོ་
འདི་ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དོ། །

ཙ་བ།

.....དབྱེ་བ་བཞི། །

དབྱེ་བ་བཞི་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཚོས་སྲུ་སོང་བའི་ཆེ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཚད་མའི་ངོར་
མ་ཟུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཟུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་བ་སྐྱེ་མི་རྟག་སྐྱེ་བ་
ལ་མཉན་བྱ་བའོད་པ་ལྟ་བུ་དང། དོན་ལ་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་ཚད་¹མས་མ་མཐོང་བ་སྐྱེས་

༡ <<རྟོར>> ལས། <<ཙ>> <<ཕྱེ>> <<ཞ>> མིན།
༢ <<བགྱིས>> ཚད།

བྱ་ལོད་ལྷ་ལས་ཆེ་འཕོས་ཏེ། མིག་དང་ལྷན་པའི་སྲིར་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་དང་། མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་སྐྱ་མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་སྲིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་
བཞིན་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། གང་བྱས་མི་
ཉག་རིག་བྱེད་བཞིན། བཅ་མཁའ་འཛི་མ་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྷ་བྱའོ། །ཀླུ་ས་པར་དབྱེ་ན་
མཉན་བྱས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ཕྱོགས་ཚོས་སྲུ་སོང་བའི་ཆེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
ཚད་མིན་གྱི་སྐོ་གསུམ་ཞུགས་པ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཚད་
མིན་གྱི་སྐོ་གསུམ་གསུམ་ཞུགས་པ་དགུ་ལ་སོགས་པར་དབྱེ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད)ནི།

ཙ་བ།

ཕྱོགས་ལས་གཞན་འཇུག་ཐུན་མོང་བ། །^[༤༡]

མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཕྱོགས་ལས་གཞན་ལ་འཇུག་པ་ཐུན་མོང་
བའི་མ་ངེས་པའོ། །

ཙ་བ།

དབྱེ་ན་དངོས་དང་ལྷག་ལྷན་གཉིས། །

གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བསྐྱོག་མི་ཚོད། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ལ། དབྱེ་ན་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་། ལྷག་ལྷན་གཉིས་ཡོད་
ལ་དང་པོ་ལ་ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་

བ་དང་། མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁུབ་ཅིང་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་བ་དང་། དེ་ལས་
ལོག་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་བ་དང་བཞི་ཡོད་དོ། །

ཙ་བ།

:ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་། །

མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བའོ། །¹[༤༣]

མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ། །

མ་མཐོང་འགལ་བའི་ལྷག་ལྷན་ཡིན། །

ལྷག་ལྷན་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཚོས་གང་གི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་།
མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་མ་མཐོང་བ་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་ཡིན་བ་དང་།
ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཞིག་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་། མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་
འགལ་བའི་ལྷག་ལྷན་ཡིན་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འགལ་རྟགས་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད)ནི།

ཙ་བ།

རྟགས་གྲུབ་བརྗོད་པས་ཁུབ་ཅིང་ལ། །

རྟགས་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་བསྐྱབ་གྱའི་ཚོས་ལས་བརྗོད་པས་ཁུབ་བ་
དེས་བ་ནི། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

༡ <<ཞ>> མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་གཉིག་ཤོས་ལ། མ་མཐོང་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་ཡིན། །

གཉེས་པ་(དབྱེ་བ)ལ་གསུམ། རོ་བོའི་སློབ་ཀྱིས་དབྱེ་བ་དང་། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སློབ་
ནས་དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་བཤོ། །དང་པོ་(རོ་བོའི་སློབ་ཀྱིས་དབྱེ་བ)
ལ་གཉེས། འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་གཉེས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། སློབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
གསུམ་དུ་དབྱེ་བཤོ། །དང་པོ་(འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་གཉེས་སུ་དབྱེ་བ)ལ་གཉེས། གཉེས་སུ་
འགྲོ་བའི་ཚུལ་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བཤོ། །

དང་པོ་(གཉེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ)ནི།

ཙ་བ།

མི་དམིགས་རང་བཞིན་གཏན་ཚིགས་སུ། །

བསྐྱུས་པས་འགལ་བ་གཉེས་ཉིད་ཡིན། །[༧༧]

འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་གཉེས་ཉིད་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་པ་
རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྐྱུས་པས་དེ་ལྟར་གཉེས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(ཚོད་པ་སྤང་བ)ལ། ཚོལ་བྱུང་སྐྱེ་མི་ཉག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས།
ཚོལ་བྱུང་གིས་དྲུང་སྐྱེ་ཉག་པར་སྐྱུབ་པ་འགལ་ཉག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

དེ་དགག་པ་ལ་བཞི། ཉན་ཤེས་སྐྱེ་མི་ཉག་པའི་འབྲས་བུར་སྐྱུབ་པ་ནི།

ཙ་བ།

བཅས་མ་ཐག་བྱུང་མི་ཉག་འབྲས། །

དྲུང་སྐྱེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱ་སྐྱེ་མི་ཉག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་

ཉེ། བརྒྱུ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཉན་ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
གཉིས་པ་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་མི་འཐད་པ་ནི།
ཙ་ལ།

རྟག་ལ་འགྱུར་བ་མེད་སྤྱིར་འགལ། །

དུང་སྐྱོ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་སྐྱོ་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་འགལ་བར་ཐལ། རྟག་པ་
ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྤྱིར།
གསུམ་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤངས་པ་ནི།
ཙ་ལ།

མི་རྟག་འགྱུར་སྤྱིར་འདི་མི་མཚུངས། །

བུམ་པས་བུམ་འདྲིན་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པ་རྩིག་པས་བསྐྱིབས་པ་དང་། སྐྱོ་རྟག་
པས་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་སྐྱིབ་བྱེད་མི་འཐད་པ་འདི་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། རྟག་པ་
ལ་འགྱུར་བ་མེད་པ་མི་རྟག་པ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར།
བཞི་པ་འགྱུར་མེད་པ་མི་མཚུངས་པ་ནི།
ཙ་ལ།

དེ་འདྲ་འགྱུར་མེད་ལ་མི་འཐད། །།༧༥།

སྐྱོ་རྟག་པས་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པའི་སྐྱིབ་བྱེད་སེལ་བ་དེ་འདྲ་འགྱུར་མེད་ལ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། རྟག་པ་རྩིན་གྱིས་སྐྱུར་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར།

༡ <<བགྲིས་>> བརྒྱལ། <<རང་>> བཅོལ།

གཉིས་པ་(རྫོང་པ་ལ་ལྷོ་ས་ནས་གསུམ་ཏུ་དབྱེ་བ་)ནི།

ཙ་བ།

མི་དམིགས་གསུམ་པར་འབྱེད་ན་ནི། །

དེ་བརྗོད་འགའ་བའང་གསུམ་ཏུ་འགྱུར། །

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་པར་འབྱེད་ན་ནི་དེ་བརྗོད་པའི་འགའ་བའང་
གསུམ་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་ན་བརྗོད་
ཕྱོགས་སྐྱབ་པའི་འགའ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྫོན་ས་དབྱེ་བ་)ལ་གསུམ། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་།
རང་ལྷགས་དང་། ཚོད་པ་སྦྱང་བའོ། །

དང་མོ་(གཞན་ལྷགས་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

འགའ་ཞིག་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི། །

དབྱེ་བས་འགའ་བ་བཞི་ཞེས་ཟེར། །[༤༦]

འགའ་ཞིག་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བས་འགའ་བ་བཞི་ཞེས་ཟེར་ཉེ།
ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་གཞོན་པའི་འགའ་བ་དང་། ཚོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་
ཁྱད་པར་ལ་གཞོན་པའི་འགའ་བ་དོན་ལ་ལྷོ་ས་ནས་བཞི་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་འགོག་མི་རུས་ལ། མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་
ཚོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རང་ལྷགས་)ནི།

ཙ་བ།

དངོས་ལྷགས་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི། །

འགལ་བ་བརྗོད་འདོད་སྟོབས་གྱིས་ཡིན། །

སྒྲིབ་བའི་འགོད་ཚུལ་ལ་སྟོས་ནས་བཞིན་དུ་བྱེད་སྟེ། དངོས་ལྷགས་གྱི་སྟོ་
ནས་འགལ་བ་བརྗོད་པ་དང་། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་འགལ་བ་བརྗོད་འདོད་གྱི་
སྟོབས་གྱིས་བཞིན་སྟེ་བ་ཡིན་པའི་སྟེང་། རྣམ་ངེས་གྱི་རྣམ་བཤད་ཏུ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(རྫོང་པ་སྐར་བ་)ནི།

ཙ་བ།

ཡང་དག་ལ་ཡང་མཚུངས་ཤིང་། །

འགལ་རྟགས་ལ་བཞི་ཡོད་ན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འང་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་
ངོ་བོ་རྒྱལ་བ་དང་ཁྱད་པར་རྒྱལ་བ་བཞི་ཡོད་པར་མཚུངས་ཤིང་།

ཙ་བ།

བྱེད་པ་རྒྱུད་བྱིན་བཏང་སྟོམས་མཛད། །[༤༧]

རྟགས་ཡང་དག་ལ་བཞིན་དུ་མི་རུང་བའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། འགལ་
རྟགས་ལ་ལོག་རྟོག་སྟོག་པའི་ཆེད་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་ལ་ལོག་རྟོག་བརྗོད་
དགོས་པའི་བྱེད་པ་རྒྱུད་པའི་བྱིན་བཏང་སྟོམས་སུ་མཛད་པའི་བྱིན།

གསུམ་པ་(དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་)ནི།

ཙུ་བ།

ཞེ་འདོད་དང་ནི་སྐྱུ་ས་པ་གཉིས། །

བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་བྱིར། །

གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་འགལ་བ་སོགས། །

འགལ་བ་གསུམ་པ་འདིར་མི་བཞེད། །[༤༧]

ཞེ་འདོད་པ་གཞོད་པའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་འགལ་བ་གསུམ་པ་འདིར་མི་
བཞེད་དེ། ཞེ་འདོད་བྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ནི་སྐྱུ་ས་པ་གཉིས་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས་
པས་དེར་འདུས་པས་ལོགས་སུ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་རྟགས་དེ་དག་ངེས་པ་ལ་གཉིས། མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་
དང་། དེ་དག་གི་རྒྱས་པ་ངེས་པའོ། །

དང་པོ་(མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་)ནི།

ཙུ་བ།

མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་ཡིས། །

རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་རུ་ངེས། །

མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་ཡིས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་བཞི་རུ་ངེས་ཉེ།
ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ལས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་གྲུབ་པ་ལ། བསྐྱབ་
བྱ་སྐྱབ་ངེས་པ་དང་། འགོག་ངེས་པ་དང་། གཉིས་ཀར་མ་ངེས་པ་གསུམ་པ་དུ་འདུས་

ཤིང་། དེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་དང་། འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པའི་གཏུན་ཚིགས་
ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(དེ་དག་གི་བྱས་པ་ངེས་པ་)ལ་གཉིས། རི་ལྟར་བྱས་པའི་རྩལ་དང་། ཚུང་
སྤང་རོ། །

དང་པོ་(རི་ལྟར་བྱས་པའི་རྩལ་)ལྟི།

ཙ་བ།

ཉགས་སུ་བཤོད་པ་བཞི་པོ་ལ། །

བྱས་པ་དེ་ཡང་རྣམ་བཞི་ཡོད། །[༧༩]

ཉགས་སུ་བཤོད་པ་བཞི་པོ་ལ་བྱས་པ་དེ་ཡང་མི་འདྲ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ།
མ་གྲུབ་པའི་ཉགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་ཡང་སྐྱེད་མི་བྱས། མ་ངེས་པས་
ཐེ་ཚོམ་འདྲེན་ཞིང་། འགལ་བས་མི་འདོད་པའི་ངེས་པ་དང་། ཡང་དག་གིས་འདོད་
པའི་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་སྲིད་རོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། རྩོགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་
ཉི་དང་། །མི་འདོད་པ་ཡི་ངེས་སྐྱབ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཚད་
མིན་གྱི་སློབ་གསུམ་དང་གཏུན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་གསུམ་སྤང་བས་འགལ་ཉགས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་ལོག་རྟོག་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་ནི་མ་བཟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་
དཔག་དང་དེའི་སློབ་རྩོགས་ཀྱི་སློབ་འདོགས་མངོན་སྲུང་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་
བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(ཚུང་སྤང་)ལྟི། ཚུང་གཞི་ལ་ཉགས་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་ན་མི་འགོད་

༡ <<བགྱིས་>><<པར་>> ཉི། <<ས་>> ཉིད།

ཅིང་། མ་ཤེས་པར་བཀོད་ན་རྟོག་པ་གང་ཡང་མི་སྲིད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་
པར་ཤེས་ཀྱང་རྟོགས་སུ་བཀོད་ན་ཞེས་རྟོག་པ་མཐའ་བཟུང་ངམ་རྟོག་པ་ཅུང་ཟད་
སྲིད་ཀྱང་རྟོགས་ལ་མ་ལྟོས་པས་སྲོལ་མེད་དོ། །འགལ་རྟོགས་ལ་ཡང་དང་པོར་
འགལ་རྟོགས་སུ་མ་ཤེས་པར་བཀོད་ནས་སྲིད་པས་མི་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྟོགས་དེས་¹རྟོགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་།
མཚན་གཞི་དོས་བཟུང་བ་དང་། ཚད་མའི་བསལ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)
ལ་གསུམ། རྣམ་བཅད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྡར་བསྟན་པ་དང་། ཡོངས་གཙོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(རྣམ་བཅད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྡར་བསྟན་པ་)ནི།

ཅུ་བ།

མདོ་ལས་མཚན་ཉིད་ལྡེ་ལྡན་གསུངས། །

མདོ་ལས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་མཚན་ཉིད་ལྡེ་ལྡན་གསུངས་པ་དགོས་པ་
དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་སྲི་ཚོལ་གྱི་དོར་བསྐྱབ་བྱར་སོང་བའི་ཆེ་
སྲི་ཚོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟེན་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་དོ་སོ་ཞེས་པ་དང་། ལྷུ་བ་གྲེད་དང་གཞི་
མཐུན་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཁོ་ན་དང་། བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཡིན་
པ་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་བཟུང་བར་ཚོད་པའི་སྐབས་སུ་ཚོལ་བ་རང་ཉིད་གྱི་འདོད་ལྟལ་དུ་
བྱས་པ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བདག་ཉིད་དང་། ལྷུ་བ་ཚོས་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་

༡ <<རང་>> བརྟག
༢ <<རང་>> དེས། <<བགྱིས་>> དེས།

ཡིན་པ་བཅད་པའི་སྲིད་དུ་འདོད་པ་དང་། བྱི་རྒོལ་གྱི་དོར་བསལ་བ་མ་ཞུགས་པ་
དགོས་པའི་ཆེད་དུ་མ་བསལ་བ་སྟོས་པའི་སྲིད། རྒྱས་པར་ཚད་མ་མདོ་དང་། རྣམ་
ངེས་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ཡོངས་གཙོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་)ནི།

ཙ་བ།

བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་རིགས་པའི་སྟོར། །

རིགས་པའི་སྟོར་བསྐྱབ་བྱར་འོས་པ་རྟོལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་གཞན་
དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡིད་དེ། རིགས་མི་མཐུན་
སེལ་བའི་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཚད་མ་མདོར་ལོག་ཏེ་ག་
སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཆོག་ལུང་སྲིད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་བསྐྱབ་ན་སྲ་མ་ཡང་འདིར་
འདུས་ལ། བཤད་ན་འདི་འད་སྲ་མ་སྟར་བཤད་དུ་ཡོད་པས་དོན་སྲ་མ་དང་འབྲེལ། །

གསུམ་པ་(རྫོད་པ་སྐར་པ་)ནི།

ཙ་བ།

འདི་ལ་མ་ཞུབ་ཞུབ་ཆེས་དང་། །

ཉགས་ལ་མཚུངས་པའི་བཅུད་པ་མེད། །[༥༠]

བསྐྱབ་བྱར་འོས་པ་རྟོལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྐྱོངས་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་
བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་འདི་ལ་སྟོ་བྱར་བའི་ཉགས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའ་མ་ཞུབ་པ་

༡ <<རང>> བཅུད། <<ཙ>> རྫོད།

དང་། རྣམས་སྲུ་མ་བབ་བ་དམ་བཅའ་བ་ལ་ཁྲུ་ཆེས་བ་དང་། རྟགས་ཡང་དག་ལ་
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྦྲངས་བ་མཚན་ཉིད་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་བ་མཚུངས་པའི་
 བཅད་པའི་སློན་མེད་པར་ཐལ། མོ་བྱར་གྱི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱུ་བྱ་དངོས་སྲུ་ཁས་མ་
 སྦྲངས་ཀྱང་དོན་གྱིས་བསྐྱུ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམས་སྲུ་མ་བབ་བ་དམ་བཅའ་
 བ་བསྐྱུ་བྱར་ཁས་སྦྲངས་ན་བསྐྱུ་བྱར་འགྱུར་ཡང་། ཆ་གཞན་གྱི་ཆ་ནས་ཚར་
 བཅད་འོས་བ་མི་འགལ་ཞིང་། རྟགས་དང་མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
 ཁས་སྦྲངས་ཀྱང་མི་འགྱུར་ཞིང་། གྲུབ་ན་ཁས་མ་སྦྲངས་ཀྱང་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ།
 རྟོལ་བའི་དམ་བཅའ་དེས་པར་རྟོལ་བའི་ཁས་སྦྲངས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཁས་
 མ་སྦྲངས་ཀྱང་དེའི་དམ་བཅའ་འགྱུར་ན། ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་ཚད་དེའི་དམ་བཅའ་
 འགྱུར་བ་དང་། ཕྱི་རྟོལ་གྱིས་སྲར་མ་གྲུབ་བ་དམ་བཅའི་ཁྲུ་ཚོས་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་
 རྟོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་བ་སྐྱུ་བྱེད་ཀྱི་སློན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ (མཚན་གཞི་དོས་བཟུང་བ་)ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་བ་དང་།
 རང་གི་ལུགས་དང་། ཚོད་བ་སྤང་བའོ། །
 དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་བ་)ནི།

ཅ་བ།

བསྐྱུ་བྱའི་^༡མཚན་གཞི་དངོས་པོ་འཇམ། །

༡ <<མོད>> བུལ། <<ས>> <<རང>> བྱ།

བརྒྱུལ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་འཁྲུལ། །

བརྒྱུལ་བྱའི་མཚན་གཞི། ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་ཉལ་པ་
སོགས་ཚད་མ་འེ་བསལ་བ་འཁྲུལ་སྐྱེད་པས་ཉལ་སྐྱེ་བྱི་བྱས་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་
བཤམ། ཁ་ཅིག་བྱས་ཡུལ་གྱི་བརྒྱུལ་བྱ་དངོས་པོ་ལ་ཡིན་ཡང་སྐྱོན་ཡོན་བཅི་བའི་
གཞི་བརྒྱུལ་པར་སྐྱེ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་འཁྲུལ་བར་ཐལ། ཚད་མས་བསལ་བའི་དོན་གསལ་བ་
ཚན་རླང་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱེར་དང་། ཡང་དག་གི་བྱས་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་བརྒྱུལ་བྱ་མ་
ཡིན་ན། མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་ཡང་བརྒྱུལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་ཞིང་། སྐྱ་
དོན་བརྒྱུལ་སྐྱེ་བས་རང་མཚན་མི་འགྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ།

གཉེས་པ་(རང་གི་ལྷགས་)འི།

ཅུ་བ།

སྐྱེ་ཡི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ། །

འཁྲུལ་བ་བརྒྱུལ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན། [17]

ཁོ་ལོ་ཅག་ལྟར་ན་བརྒྱུལ་བྱའི་མཚན་གཞི་སྐྱོན་མེད་བཞག་ཏུ་མི་རླང་བའི་
སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉལ་པར་དམ་བཅས་པའི་སྐྱ་ཡི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་
འཁྲུལ་བའི་སྐྱ་མི་ཉལ་བ་དེ་ཉིད་བརྒྱུལ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ། སྐྱ་མི་ཉལ་
པར་དམ་བཅའ་བའི་རྟོག་པ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཡང་འཁྲུལ་བ་ལ་འཁྲུལ་བར་ཤེས་མི་
དགོས་པར་སྐྱ་དོན་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་མ་སྐྱེ་བར་དམ་བཅའ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི།
བརྒྱུལ་བྱའི། དེར་སྐྱ་མི་ཉལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞག་ཏུ་ན་སྐྱ་དོན་བརྒྱུལ་སྐྱེ་བས་རང་

༡ <<རང>> བརྒྱུལ་སྐྱེ་བ་ <<ཅུ>> བརྒྱུལ་སྐྱེ་བ།

མཚན་མི་འགྲུབ་པར་ཁས་སྒྲུབ་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་སྲིད་འོ། །

གསུམ་པ་(ཚོད་པ་སྒྲུབ་པ)ནི།

ཙམ།

འདི་ལ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་དུ། །

སྐྱུ་བ་ལ་ཚོད་པའི་གོ་སྐྱབས་མེད། །

བསྐྱུ་བ་འུ་འདི་ལ་སྐྱུ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་པ་གྲུབ་ཅིན་ན་མཚན་ཉིད་མ་
ལྷགས་པས་བསྐྱུ་བ་འུ་མ་ཡིན་ལ། མ་གྲུབ་ན་མཚོན་རྒྱ་མེད་པས་མཚོན་པ་མི་འཐད་
ཅེས་ཚོད་པའི་གོ་སྐྱབས་མེད་པར་ཐལ། སྐྱུ་མི་རྟག་པའམ་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་སློབ་
བརྒྱུར་བ་དེ་དངོས་པོ་འམ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཉིད་ཡིན་ཅན་དུ་སྐྱུ་བ་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(ཚོད་པའི་བསལ་བ་བཤད་པ)ལ་གཉིས། སྤྱི་འུ་མ་བཞག་དང་། སོ་སའི་
རང་བཞིན་ལོ། །དང་པོ་(སྤྱི་འུ་མ་བཞག)ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བསྐྱུ་དང་།
ཚོད་སྒྲུབ་འོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད)ནི།

ཙམ།

བསལ་བ་སྤྱོད་གས་དང་འགལ་བ་གྲུབ། །

བསལ་བ་ནི། དམ་བཅས་ཅམ་ནས་དེ་སེལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་གས་དང་འགལ་བ་
གྲུབ་པའོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བསྐྱུ)ནི།

ཙ་བ།

ལྷ་པོ་བཞི་རུ་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད། [༡༣]

རིགས་པའི་སྐོར་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ། ལྷ་དང་རང་ཚིགས་གིས་འབསལ་
བ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་ནས་གསུངས་པའི་ལྷ་པོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ། མངོན་སུམ་དོན་དང་
རྗེས་དབུག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལ་ལོ། །ཞེས་བཞི་རུ་བསྐྱུས་ཏེ་
བཤད་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རིགས་སྐོར་རྒྱ་བ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པའི་རང་ཚིག་རང་
འགལ་དམ་བཅའི་དོན་ལ་གོགས་བྱེད་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ལོགས་སུ་སྐྱེ་ལ། འདི་
དབྱེ་བསྐྱེད་ལ་མཁས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཚད་མས་བསལ་བ་བཞིར་ཡོད་ན་
ཚད་མ་ཡང་བཞི་དགོས་པས་གྲངས་ཉུང་ལ། ཚད་མ་གཉིས་སུ་དེས་ན་བསལ་བ་
བཞིར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་ཅེ་ན།

ཙ་བ།

ཡུལ་གྱི་སྐོར་ནས་རྗེས་དབུག་ལ། །

སྐྱེ་སྐྱེ་བསལ་བ་བཞི་རུ་གསུངས། །

ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་སྐོར་ནས་རྗེས་དབུག་ལས་འགསུམ་དུ་
སྐྱེ་སྐྱེ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་དང་། བསལ་བ་བཞི་རུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ཙ་བ།

༡ <<བགྱིས་>> གྱིས།
༢ <<བགྱིས་>> ལས། <<རང་>> ལ།

མངོན་སྲུང་རྗེས་དབག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི།

ཚད་ཡིན་ཁས་སྦྱངས་གྲགས་པ་གཉིས། [༥༣]

སྟོ་བཏགས་ཡིན་ཕྱིར་ཁོངས་སྲུ་སྟུང།

ཚད་མ་གཉིས་སྲུ་ངེས་པ་བཞིན་དུ་བསལ་བ་ཡང་གཉིས་སྲུ་བསྟུང་རུང་སྟེ།
མངོན་སྲུང་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གཉིས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ།
ཁས་སྦྱངས་དང་གྲགས་པ་གཉིས་རང་གིས་ཁས་སྦྱངས་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ཁས་སྦྱངས་པས་བསལ་བར་སྟོ་བཏགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དོན་ལ་མངོན་
རྗེས་ཀྱི་བསལ་བ་གཉིས་སྲུ་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཁོངས་
སྲུ་བསྟུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་(ཚོད་སྦང་)ལ། དམ་བཅའ་དང་བསལ་བ་དུས་མི་གཅིག་ན་ཉིན་
མཚན་གྱི་སྒྲུང་སྲུབ་ལྟར་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ། གཅིག་ན་བདེན་ཞེན་
གྱིས་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེན་སྟོན་མེད་དེ། དམ་བཅའ་དུས་ན་བསལ་བ་རུ་
ཡོད་ཀྱང་མ་ཐེན་པས་ཁས་ལེན་པ་འཐད་ལ། ཕྱིས་བསལ་བ་འཇུག་པའང་འཐད་པ་
ཡིན་ལོ། །ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་རྗེས་དབག་ཏུ་མི་འདུ་
བའི་ཚོད་སྦང་ལ། ཚིག་དོན་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་འགྲུང་རོ།

མངོན་སྲུང་ལ་མཚུངས་པ་སྦྱང་བ་ལ།

ཙ་བ།

རྗེས་དབག་བཞིན་དུ་མངོན་སྲུང་ལའང།

བསལ་བ་གཉིས་པོ་འཇུག་ཅེ་ན། །

རྗེས་དབག་ལ་ཁས་སྐྱབས་རྗེས་དབག་དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་གཉིས་
སྟེ་སྟེ་བ་བཞིན་དུ། མངོན་སུམ་ལའང་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་སྐྱབས་བསལ་བ་དང་
སྐྱས་བརྗོད་རྒྱུ་དུ་འཛིན་བ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་བསལ་གྲགས་པའི་མངོན་
སུམ་གྱིས་བསལ་བའང་ཡོད་པའི་སྟེར་དུག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙམ་།

ཁས་སྐྱབས་འབྲས་ཉུགས་ལས་གཞན་མིན། །[༥༧]

རྒྱུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ། །

མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བས་བསྐྱས་པའི་ཁས་སྐྱབས་བསལ་བ་དང་གྲགས་
བསལ་བ་མི་འབྲན་པར་ཐལ། ལྷུང་དང་རང་ཚིག་ཁས་སྐྱབས་པའི་ཉུགས་འབྲས་
ཉུགས་ལས་གཞན་མིན་ལ། སེལ་བྱེད་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་ལྟ་བུ་
མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པའི་སྟེར། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་དང་གྲགས་པའི་རྗེས་
དབག་གཉིས་ཀ་རྗེས་དབག་མཚན་ཉིད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། དེ་གཉིས་གྱི་
བསལ་བུ་སེལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་ཡིད་ཆེས་གྱི་ཉུགས་ཡང་དག་མེད་
པར་འདོད་བ་ནི། ཤིན་ཏུ་སྐྱོག་གྱུར་གྱི་དོན་མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་།
ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་གྱིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་
བའང་མི་ཤེས་པར་སྐྱར་བས། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་སུ་
མི་བརྒྱུད་ངོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ་བཞི། མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་བཤད་པ་
དང། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་བཤད་པ་དང། ཡིད་ཆེས་གྱི་བསལ་བ་
དང། གྲགས་པའི་བསལ་བའོ། །

དང་པོ་(མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་བཤད་པ)ནི།

ཙ་བ།

དམ་བཅས་ཉིད་ན་སྤྱོད་བ་དང། །

འགལ་བ་མངོན་སུམ་བསལ་བ་ཡིན། །

དམ་བཅས་ཙ་མ་ཉིད་ན་འགལ་ལྷན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོབས་གྱིས་
སྤྱོད་བ་དང་འགལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་ཡིན་ལོ། །སྤྱོད་བ་མཉམ་བུ་མ་ཡིན་
པ་ལ་བདེན་ཞེན་མེད་ལ། གྲུབ་ཀྱང་མཉམ་བུར་མ་སྦྱད་མ་སྦྱོགས་ན་མ་སྦྱད་སྦྱུབ་ཏུ་
འགྱུར་བས་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་མི་འཐད་ལ། མ་གྲུབ་ན་མཉམ་བུར་ཡང་མ་གྲུབ་
བས་སེལ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྤྱོད་བ་གྲུབ་མ་བྱེད་པས་དམ་བཅས་བ་ན་བྱེད་པ་
ལ་སྤྱོད་བས་མི་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་བཤད་པ)ནི།

ཙ་བ།

ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་དང། །

དམ་བཅས་འགལ་ན་ཉམས་བསལ་ཡིན། །[༥]

༡ <<རང>> ལ། <<ཙ>> ལས།

སྐྱ་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་རྟགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་དམ་བཅའ་དང་། དམ་བཅའ་
འགལ་བ་སྟེ་དམ་བཅའ་དེས་དངོས་སུ་གཞོན་པའི་སྲིད། རྟགས་ཡང་དག་མཐའ་དག་
གི་ཚུལ་གསུམ་མཐའ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཚད་མས་བྱུང་དགོས་པ་ལ་བྱང་
བར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། འདི་ནི་བསྐྱབ་བུ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་གནས་པ་ཡིན་
བས། དེས་བསལ་བ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་བསལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །གྲངས་ཅན་པ་ན་རེ།
མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་ཡང་གཙོ་བོའི་ངང་¹དུ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྲར་ཡོད་
གསར་དུ་མེད་པའི་འཛིག་པ་དང་། སྲར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། མངོན་
བར་བསལ་བ་དེ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དུས་ན། ཞིག་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། མ་ཞིག་ན་ཉེ་
བར་ཞི་བ་འགལ་ཞིང་མངོན་གསལ་ཉིད་དུ་གནས་པའི་སྲིབ་པོ། །

གསུམ་པ་(ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་བ)ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དེ་
དག་གི་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད)ནི།

ཙ་བ།

ཡིད་ཆེས་ཚིག་དང་དམ་བཅའ་བ། ¹

འགལ་བ་ཁས་སྐྱངས་བསལ་བ་ཡིན། །

དམ་བཅའ་ཙམ་ཉིད་ན་ངང་གིས་ཚད་མར་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་

1 <<བགྱིས་>> དང་།
2 <<རང་>> བཅའ་བ། | <<ཙ་>> བཅའ་བ། །

ཚིག་དང་དམ་བཅའ་བ་འགལ་བ་ཁས་སྦྱངས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ནི།

ཙ་བ།

དེ་ལ་ཁས་སྦྱངས་རང་ཚིག་གཉིས། །

དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁས་སྦྱངས་གྱི་བསལ་བ་དང་། རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་
གཉིས་ཡོད་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པ)ལ་གསུམ། ལུང་དང་རང་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་
དང་། དེ་དང་འགལ་ན་དམ་བཅའ་ཡང་དག་འཛིག་པ་དང་། ལོ། །དང་པོ་(ལུང་དང་རང་
ཚིག་གི་ཁྱད་པར)ལ་གསུམ། རྒྱ་རབས་པའི་ལྷགས་དབྱེད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་
དགོངས་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཚོད་པ་སྤྱང་བའོ། །

དང་པོ་(རྒྱ་རབས་པའི་ལྷགས་དབྱེད་པ)ནི།

ཙ་བ།

གཞན་དག་ལུང་དང་རང་ཚིག་ཟེར། [༥༦]

རྒྱ་རབས་པ་གཞན་དག་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་
དང་འགལ་བ་དང་ཚོལ་བ་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་(སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་བརྗོད་པ)ལ་གཉིས། དག་གི་དབྱེ་བར་འགྱུར་
ཚུལ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(དག་གི་དབྱེ་བར་འགྱུར་ཚུལ)ནི།

ཙ་བ།

སློབ་དཔོན་དག་གི་དབྱེ་བར་བཞེད། །

སློབ་དཔོན་དག་གི་དབྱེ་བར་བཞེད་དེ། ཁས་སྒྲངས་སྲ་སྲི་འགལ་བ་དང་རང་
ཚིག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་གཉིས་སུ་བཞེད་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་བདེན་ཞེན་གྱིས་
ཁོ་པོའི་མ་ཚོ་གཤམ་མོ་ཞེས་དམ་བཅས་བ་ན། དག་སྲ་མས་སུ་སྦྱེད་པའི་རྣམ་པ་
ཡོད་པ་དང་། སྲི་མས་སུ་སྦྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པ་དམ་བཅས་པའོ། །རྗེས་དཔག་
ཚད་མ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་དམ་བཅས་བ་སྲི་དངོས་སུ་བཀག་ནས་བྱེ་བྲག་
ཤུགས་ལ་དམ་འཆའ་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཙ་བ།

ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་གཉིས་ཀ་ཡང་། །

དཔེ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་ལྟར་། །

ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་གཉིས་ཀ་ཡང་གཞལ་བུའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་
དོ་ཞེས་བ་དཔེ་གཅིག་གིས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་ཚིག་འགལ་བའི་
བསལ་བའི་དཔེ་དང་། དེས་མཚོན་ནས་ལྷུང་དང་འགལ་བ་ཡང་ཤེས་པའི་ཚད་ཡིན་
པའི་སྲིད། དོན་ནི། ཚད་མ་ཚོས་ཅན། གཞལ་བུ་འཇལ་བུ་དུ་མེད་དེ། ཞེས་བ་མིན་
ལ། གཞི་ཚོས་ཅན་ཚད་མའི་སྦྱང་དུ་གཞལ་བུ་འཇལ་བ་དངོས་སུ་བཀག་ནས་
གཞལ་བུ་འཇལ་བུ་མེད་དུ་མེད་པ་དེ་ཉིད་འཇལ་བར་ཤུགས་ལ་དམ་བཅས་པས་

སོ། །དེ་ཡང་ཚིག་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་སྦྱངས་པའི་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ་ཚད་མ་མེད་དོ་
ཞེས་དམ་བཅས་ན་མངོན་སྲུང་བསལ་བར་འགྱུར་རོ། །

ཙ་བ།

.....རིགས་པའི་སྐོར། །

ལུང་ལ་དབེར་བརྗོད་གཞན་དུ་གསུངས། །^[༡༥]

རིགས་པའི་སྐོར། དཀར་པོའི་ཚོས་ནི་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྐྱེར་བར་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ལུང་ལ་དབེར་བརྗོད་གཞན་དུ་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དོ།”
།ལུང་འགལ་གྱི་གསལ་བའི་དཔེ་རྟོགས་པའི་ཚེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(ལུང་དང་འགལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་
པའི་རྟོགས་ལ་བསྟེན་པའི་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བ་དང་། ལུང་པལ་བ་རང་ཚིག་
དང་མཚུངས་པའོ། །

དང་པོ་(དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་རྟོགས་ལ་བསྟེན་པའི་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བ་)ནི།

ཙ་བ།

གཞལ་བྱ་གཉིས་ལ་ཚད་མ་གཉིས། །

བསྐྱལ་པའི་དོན་ལ་རང་ཚིག་གིས། །

མི་གཞོད་གསུང་རབ་འདེད་གྱི་ལུང། །

གསུང་རབ་ལྷུས་ཀླུས་པ་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་མེད་ཁས་སྦྱངས་པར་འོས་པའི་

༡ ཀླུ་མཚན་འདིན་བྱེད་དུ་སྦྱང་བས་”དེ་”ཞེས་ཡིན་ནམ་སྲུང་།
༢ <<བགྱིས་>> ཚང།

དེད་གྱི་ལུང་ཡིན་ཏེ། མའོན་སྐྱུལ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷན་གསུམ་རྗེས་དབག་གི་གཞལ་
བྱ་སྟོན་པའི་སྐབས་གཉིས་ལ་ཚད་མ་གཉིས་གྱིས་མི་གཞོན་ཅིང་ལེགས་པར་གྲུབ།
བསྐྱལ་པའི་དོན་ལེན་ཏུ་སློབ་གྲུར་སྟོན་པའི་དོན་ལ་སྲ་སྲི་འགལ་བ་དང་། དངོས་
ལྷན་ལགལ་བའི་རང་ཚིག་གིས་མི་གཞོན་པ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
ཡིན་པའི་སྲིད།

ཙ་བ།

རྗེས་སུ་དབག་པར་བསྐྱུས་ཏེ་གསུངས། །།^{༥༦}

དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལས་ལེན་ཏུ་སློབ་གྲུར་གྱི་དོན་
རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མི་འཐད་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། ཚད་མ་དེ་རྗེས་སུ་དབག་པར་
བསྐྱུས་ཏེ་གསུངས་པའི་སྲིད། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་ཚད་མར་མི་འདོད་པ་དག་
གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་པ་སྟེ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཡར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྩལ་
པ་སྟོན་པར་ཁས་ལེན་པ་ནས། སྲིད་སོགས་དཀར་ཚོས་སྐྱེད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་
ཞེས་དམ་བཅས་པ་དང་། རྒྱང་བཞེད་གྱིས་མི་འབྱུང་ཞེས་དམ་བཅས་པ་གཉིས་རྒྱལ་
རྟོན་ཚད་མ་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་འདོད་པ་ནི། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པས་བསམ་པར་
རིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ལུང་ལལ་བ་རང་ཚིག་དང་མཚུངས་པ་)ནི།

ཙ་བ།

དེས་ན་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ལུང་། །

ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་མ་གྲུབ་ན། །
རང་གི་ཚིག་དང་མཚུངས་པའི་སྲིད། །
གོགས་བྱེད་ཉིད་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན། །[༥༩]

དེས་ན་བརྗོད་བྱ་གཞལ་བུའི་གནས་གསུམ་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ལྷང་ཚད་
མ་ཉིད་ཡིན་ལ། ལྷང་གང་ཡང་རྒྱུད་བ་གཞོད་བྱེད་ཏུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱ་
ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་རང་འགལ་དམ་བཅས་དོན་ལ་གོགས་བྱེད་ཉིད་ཏུ་བཞེད་
རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་ལྷང་རྒྱལ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པས་རང་གི་ཚིག་དང་
མཚུངས་པའི་སྲིད།

དོན་བསྟུ་བཞི།
ཅ་བ།

ལྷང་ཏུ་གྲགས་ཚད་ཚད་མ་མིན། །
ཚད་མས་གྲུབ་པ་དེ་ལྷང་ཡིན། །
ཁས་སྐྱངས་ནས་ཞི་དཔྱོད་པ་སྐྱུ། །
དབྱེད་ནས་ཁས་ཡེན་མཛེངས་པའི་ལྷགས། །[༦༠]

བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་དོ། །

ལྷང་གང་ཡང་རྒྱུད་བ་ཚད་མར་ཁས་སྐྱངས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། དབྱེད་
པས་ངག་ཉིན་ཁས་སྐྱངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷང་ཏུ་གྲགས་ཚད་ཚད་མ་མིན་ལ་

བརྗོད་བྱ་ཚད་མས་བྱུང་བ་དེ་ཁས་སྦངས་བར་བྱ་བའི་ལུང་ཡིན་ཞེས།⁹ སྤར་ཁས་
སྦངས་ནས་ནི་ཕྱིས་དཔྱོད་པ་རྒྱན་སོའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ལ། དཔྱད་ནས་དཔྱད་པ་དག་
བ་ན་ཁས་ལེན་པ་མཛད་ས་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྤར་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུང་ལ་མཚུངས་པ་སྤར་བ་དང་།
གོགས་བྱེད་བསྐྱབ་བྱའི་སློན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སྤར་བའོ། །

དང་པོ་(གཞན་གྱི་ལུང་ལ་མཚུངས་པ་སྤར་བ)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

ལུང་གཞན་འགལ་བའང་དེར་འགྱུར་ལོ། །

ཁྱས་གྱིས་སྤྲིག་པ་འདག་བྱེད་དུ་སློན་པའི་ལུང་གཞན་དང་འགལ་བའང་ལུང་
གིས་གཞོད་པའི་ལུང་འགལ་དེར་འགྱུར་ལོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཆགས་སོགས་ཚོས་མིན་ཆགས་བྲལ་སོགས། །

ཚོས་སྲུ་ཆད་ལྟ་མིན་རྣམས་འཆད། །

ཁྱས་དང་ཆགས་སོགས་རྒྱ་མི་འགལ། །

དེ་ལྟའི་གཞུང་རྣམས་ལུང་མ་ཡིན། །^[67]

ཆགས་སོགས་ཚོས་མིན་སྤྲིག་པའི་ཙ་བ་དང་། ཆགས་བྲལ་སོགས་ཚོས་སྲུ་

9 <<བགྱིས་>> -

ཆད་ལྟ་བུ་མིན་པ་རྣམས་འཆད་ལ། ལྷུས་སྡིག་པ་འདག་བྱེད་ཏུ་སྟོན་པ་དེ་ལྟའི་
གཞུང་རྣམས་ཚད་མར་ཁས་སྐྱང་འོས་པའི་ལུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷུས་དང་ཆགས་
སོགས་སྡིག་པའི་རྒྱ་མི་འགལ་བ་ལྷུས་ཀྱིས་ཆགས་སོགས་ལ་མི་གཞོན་པའི་སྲིད་
དེའི་ཉམས་མཛོན་སྲུང་གིས་གྲུབ་པའི་སྐོན་པ་འགལ་བ་སྟོན་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་(གཤམ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱའི་སྟོན་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་སྐྱང་བ)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ལོ།

ཙ་བ།

གལ་ཏེ་རང་ཚིག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི།
གཤམ་ལས་ཐེ་ཚོམ་ཅམ་ཡིན་ལ།
དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་མེད་ཉིད།
ཡིན་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྟོན་མིན་ཞེ་ན། །[༤༣]

དམ་བཅའི་ཚིག་གིས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་འདྲེན་པ་དེ་ནི་དམ་
བཅའ་སྟོན་མེད་ལ་ཡང་ཡོད་པས། གལ་ཏེ་རང་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་
འགལ་དམ་བཅའི་དོན་གཤམ་བྱེད་པ་ལས་ཐེ་ཚོམ་ཅམ་འདྲེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་
བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་མེད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྟོན་མིན་ཅེ་ན།

དེ་དགག་པ་ལོ།

ཙ་བ།

གཤམ་གྱིས་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་ཡི། །

༡ <<གཤམ་>> ལ།
༢ <<རང་>> ལྱིས། <<ཙ་>> ལྱི།

སྐོན་སྐོན་དུ་སོང་བ་མིན། །

ཚིག་དེས་བསྐྱབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པའི། །

སྐོན་སྐོན་དུ་འཛོག་པ་ཡིན། །[༤༩]

བསྐྱབ་བཅས་དང་འགལ་བ་དང་། རང་ཚིག་དང་འགལ་བའི་གོགས་གྱིས་
རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མེ་ཚོམ་སྐྱེད་པ་ཡི་སྐོན་སྐོན་དུ་སོང་བ་མིན་པས་དམ་བཅའ་
སྐོན་མེད་དང་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། ཚིག་དེས་དམ་བཅས་པའི་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཚད་
མས་གཞོན་ཅིང་མི་འགྲུབ་པའི་སྐོན་སྐོན་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་དེ་དང་འགལ་ན་དམ་བཅའ་ཡང་དག་འཛིག་པ་ནི།

ཙ་བ།

དམ་བཅས་རང་གི་བསམ་བ་སྟོན། །

འགལ་བ་འདུས་ན་དམ་བཅའ་འཛིག། །

དེས་ན་བརྗོད་བྱ་ལ་ཚད་མས་གཞོན་པ་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བར་
ཐལ། དམ་བཅས་དམ་འཚའ་བ་པོ་རང་གི་བསམ་བ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། འགལ་བ་
འདུས་པ་དམ་བཅས་ན་དམ་བཅའ་ཡང་དག་འཛིག་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་(དེས་ན་གཞན་དོན་ལ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་)ནི།

ཙ་བ།

དེས་ན་བརྗོད་པ་སྐོན་ཅན་གྱིས། །

ཚོད་པའི་སྐབས་སུ་པམ་པ་བསྐྱེད། །[༥༠]

ཚོད་པའི་སྐབས་སུ་སྲ་བྱི་འགལ་བ་དང་དངོས་ལྷགས་འགལ་བའི་བརྗོད་པ་
སློབ་ཅན་གྱིས་པམ་བ་སྐྱེད་པར་ཐལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་སྐབས་སུ་ཚིག་གི་
སློབ་ཡོན་བཅི་བ་སྐབས་སུ་བབ་བ་དེས་ནའི་བྱིད།

བཞི་བ་གྲགས་པས་བསལ་བ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་རང་བཞིན་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི།

ཙ་བ།

དམ་བཅས་ཉིད་ན་འཇིག་རྟེན་དང་། །

འགལ་བ་གྲགས་པས་བསལ་བ་ཡིན། །

དམ་བཅས་ཚམ་ཉིད་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱོད་ལ་གཉིད་ཚུགས་པ་དང་འགལ་བ་
གྲགས་པས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱུབ་པའི་དོན་གྱིས་
དངོས་སུ་གནོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(དེའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། བྱི་སྡེ་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ་)ནི།

ཙ་བ།

བད་སློད་པ་དག་སྐྱ་དོན་ལ། །

དངོས་འབྲེལ་འདོད་པ་སྐྱར་བཀག་ཅིང་། །[༤༥]

བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡང་། །

བསྐྱབས་ཟེན་དེས་ན་གྲགས་པ་འདྲ་བུ། །

རྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱ་རྣམས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྗོད་པ་དག་སྐྱོད་ལ་དངོས་པོ་པའི་འབྲེལ་པ་འདོད་པ་སྲུང་
བཀག་ཅིང་། བརྗོད་འདོད་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡང་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་སྲིད་
དེས་ན་བརྗོད་ཚུགས་ལ་གཞོན་བྱེད་བརྗོད་ཅུང་གི་གྲགས་པ་འདྲ་བུ་པར་ཐལ།
རྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱ་རྣམས་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་སྲིད་ཀྱི་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
ཐམས་ཅད་ལ་རྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བརྗོད་ཅུང་པ་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་
རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་གཞོན་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་(ཕྱི་སྟེ་བཤད་པ་)ཞི། ཀུན་ལས་བརྟུས་སྟུ། བང་ལ་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་
པའི་སྲིད་རྗེས་སུ་དབལ་པ་མེད་ལ། སྐྱ་ལས་བྱུང་པའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་པའི་དོན་
གྱིས་ན་། བསལ་བ་དེ་ཡང་སྲོགས་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བཤད་པ་ལ་
གསུམ། བཤད་ཚུལ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་(བཤད་ཚུལ་དང་པོ་)ལ་གཉིས། བཞུག་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་
ལུགས་སོ། །

དང་པོ་(བཞུག་གྱི་ལུགས་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ཞི།

ཅ་བ།

ཡོད་པའི་རྟགས་གྱིས་རི་བོང་ཅན། །

རྒྱ་བ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ། [༤༤]

བརྗོད་པ་དག་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་པོར་ཅན་འདོད་རྒྱལ་བའི་རྒྱ་བའི་
རྒྱས་བརྗོད་དུང་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱས་བརྗོད་དུ་མི་དུང་སྟེ། ཡོད་པའི་
སྲིད་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཅ་བ།

འདི་ལ་དཔེ་མེད་ཡོད་ནམས་ལ། །

རྒྱ་ཀུན་བརྗོད་དུ་དུང་སྲིད་རོ། །

རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པས་དེ་པོར་ཅན་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་འདོད་རྒྱལ་བའི་རྒྱས་
བརྗོད་མི་དུང་དུ་རྒྱབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་འདི་
ལ་མ་ཐུན་དཔེ་མེད་ཅིང་རྫོག་སྟོགས་རྒྱབ་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྟོང་ལ་སྟོས་ནས་
མ་ཐུན་དཔེ་མེད་པའི་སྲིད། རྟགས་སྲ་མ་དེར་ཐལ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་རྟམས་ལ་
རྗོད་ལྟེན་གྱི་རྒྱ་ཀུན་གྱིས་བརྗོད་དུ་དུང་བས་ཁྲབ་པའི་སྲིད་རོ། །

ཅ་བ།

རྒྱ་ཡི་དོན་གྱི་ཡོད་པ་ལ། །

རྒྱ་བར་དུང་སྲིད་འགལ་བ་ཡིན། [༤༥]

དོན་ལ་རྟགས་དེ་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོགས་ཚོས་གྲུབ། རྒྱ་ཡི་དོན་གྱི་

ཡོད་པ་ལ་འདོད་རྒྱལ་བའི་རྣམ་པ་ཞེས་པར་བརྗོད་དུ་རྩེད་བས་ཁྲུབ་པའི་སྤྱིར།
གཉིས་པ་(རང་གི་གྲགས་པ་)ལ་གཉིས། བརྗོད་རྩེད་གི་གྲགས་པ་དང་། སྐྱེལ་ས་
བྱུང་བའི་གྲགས་པ་འོ། །

དང་པོ་(བརྗོད་རྩེད་གི་གྲགས་པ་)ལ་བརྗོད་རྩེད་གི་གྲགས་པ་ངོས་བཟུང་བ་ནི།

ཙ་བ།

འཛིག་རྟེན་དཔྱོད་པའི་སྐྱེལ་ས་བྱུང་། །

དེ་ཉིད་གྲགས་པ་ཡིན་པར་བཞེད། །

འཛིག་རྟེན་ཚུལ་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐྱེལ་ས་བྱུང་བ་བརྗོད་རྩེད་དེ་ཉིད་
ཚོས་ཅན། གྲགས་པའི་བརྗོད་མཛད་པ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
གྲགས་པ་མཚན་ཉིད་པ་སྐྱོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་རྟེན་སུ་བཞོད་པས་བྱུབ་པའི་
དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ཙ་བ།

དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ། །

རྩེད་སྤྱིར་གྲགས་པས་ཀུན་ལ་ཁྲུབ། །[༤༦]

བརྗོད་རྩེད་གི་གྲགས་པས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྲུབ་པར་ཐལ། རྣམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་
དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད་དུ་རྩེད་བས་ཁྲུབ་པའི་སྤྱིར།

ཚོད་སྤོང་ལ་ཚོད་པ་ནི།

༡ <<རང>> དཔྱོད། <<ཙ>> སྤྱིར།

ཙམ་པ།

མ་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པའི་སྐྱུ། །

འཛིག་རྟེན་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། །

ཤེས་བྱ་བམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་མི་འཐད་དེ། ལུས་པ་སོགས་ལ་རྒྱ་བའི་སྐྱུ་མ་
གྲགས་པ་ལ་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་གྲགས་པར་འདོད་པའི་སྐྱུ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན།

ཙམ་པ།

ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རུང་བ་ལ། །

གྲགས་པའི་སྐྱུ་མཛད་འཆོད་པ་བཞིན། །[༤༩]

ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་གྲགས་ཐེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གྲགས་པས་ཀུན་ལ་
ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སུ་མི་འཆོད་ཀྱང་། འབྲས་འཆོད་
ལུས་པ་ལ་འཆོད་པ་ལོ་ཞེས་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་བཛོད་དུ་རུང་བ་ལ་
གྲགས་པའི་སྐྱུ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ད།

གཉིས་པ་སྐྱུ་རྣམས་ཀྱིས་པ་དོས་བརྒྱང་བ་ནི།

ཙམ་པ།

གྲགས་རུང་དོན་ལ་སྐྱབ་ན་ཡང་། །

བད་དང་བཛོད་འདོད་ལ་བརྟེན་པའི། །

སྐྱུ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་ལོ་ཞེས། །

བརྟེན་སྤྱིར་སྐྱུ་རྣམས་ཀྱི་གྲགས་པ་གསུངས། །[༥༠]

སྐྱ་ལས་རྒྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་བསམ་བ་དེ་ཡང་
ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གྲགས་རྒྱུང་དོན་ལ་གྲུབ་ན་
ཡང་བད་དང་བརྗོད་འདོད་ལ་བརྟེན་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་གྲུབ་ན་ནི་དོན་ཀྱུན་ལ་གྲུབ་
བོ་ཞེས་སྐྱ་རྒྱུང་གྲགས་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་བརྟེན་པའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སློབ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བཞི།

ཙ་བ།

གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་པས། །
འགལ་བ་མི་འཇུག་མི་སྲིད་ལོ། །

རི་མོང་ཅན་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་རྒྱུ་བ་པ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འཇུག་
པའི་གཏུན་ཚིགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དོན་དེ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་
པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བའད་ཚུལ་གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་
གྲགས་པ་ལུལ་ཐ་དད་ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ་དང་།
སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་བའད་པའོ། །

དང་པོ་(དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་གྲགས་པ་ལུལ་ཐ་དད་ཏུ་སྐྱབ་པ་)ཟི།

ཙ་བ།

གྲགས་པ་དངོས་པོས་བསྐྱེད་ན་ནི། །
རྗེས་དཔག་བཞིན་ཏུ་ལུལ་པེས་འགྲུབ། །^[༥༡]

བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་སྐྱུར་བ་ལ། །

སྐྱ་ཚམས་གང་ལའང་མི་འཇུག་མེད། །

དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་དང་གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་སྐྱེད་པ་འཇུག་པའི་
ཡུལ་རིགས་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་
ན་ནི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་བཞིན་ཡུལ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་ངེས་པར་འགྱུར་
བ། གྲགས་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱུར་བ་ལ་སྐྱ་ཚམས་ཡུལ་གང་ལའང་མི་
འཇུག་པ་མེད་པའི་སྐྱེད། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་ན་སྐྱ་མི་ཉག་པ་བཞིན་ཏེ་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། གྲགས་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཐར་སྐྱུར་བས་སྐྱ་
ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ་)ལ་བརྗོད་པའི་ཉག་ས་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་བ་མི།

ཅ་བ།

དེས་ན་ཀུན་ལ་འཇུག་པ་ཡི། །

གྲགས་པ་ཡུལ་འདིར་མི་འཇུག་ཅེས། [༧༣]

བརྗོད་པའི་དཔེ་གཞན་རྗེས་དབང་བས། །

ཐུན་མོང་ཉིད་མིན་མཉན་བྱ་བཞིན། །

བརྗོད་པས་བཞོད་པའི་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་པོང་ཅན་འདོད་རྒྱལ་བའི་
རྒྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་མི་རུང་ཏེ་སྐྱབ་པ་མཉན་བྱས་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་བཞིན་ཏེ་ཉག་ས་

སྐྱུན་མོང་བ་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་ལུལ་འདིར་མི་འཇུག་ཅེས་
བརྗོད་པའི་མ་སྐྱུན་དཔེ་གཞན་རྙེད་དཀའ་བས་ཁྲུབ་པའི་སྟེན། དེར་ཐལ། དེས་ཀ་རྒྱ་
བའི་སྐྱུས་བརྗོད་རུང་ཀུན་ལ་འཇུག་པ་ཡི་སྟེང་རོ། །

རང་གི་སྟེ་པའི་འཆད་ཚུལ་མི་འཐད་པ་ནི།

ཙ་བ།

སྟེ་མཚན་འཆད་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས། །

དེ་བོང་ཅན་ལ་དཔེར་མཛད་ནས། །^[23]

ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྲུབ་པར་བསྟན། །

ད་ཉིག་ཤིང་མིན་སོགས་ལའང་མཚུངས། །

རང་གི་སྟེ་པ་ཁ་ཅིག་འདིག་ཉེན་ན་རྒྱ་བ་གཉིས་མེད་པས་དེ་བོང་ཅན་རྒྱ་བར་
སྐྱུབ་པའི་ཉེགས་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟེ་མཚན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས་
དེ་བོང་ཅན་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱུས་བརྗོད་རུ་མི་རུང་བ་ལ་གྲགས་པས་གཞོན་པ་དཔེར་
མཛད་ནས། ད་ཉིག་ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱུས་བརྗོད་རུང་མིན་པ་སོགས་ལའང་གྲགས་
པས་གཞོན་པར་མཚུངས་པའི་སྟེན། དེར་ཐལ། བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པས་ཤེས་བྱ་
ཀུན་ལ་ཁྲུབ་པར་བསྟན་པ་ལྟར་གནས་པའི་སྟེན།

གསུམ་པ་(སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ)ལ་རྒྱ་བའི་སྐྱ་སྐྱུན་མོང་བར་སྐྱུབ་པ་ནི།

ཙ་བ།

ག་བྱུར་¹དང་ནི་དུལ་སོགས་ལ། །

ཟླ་བའི་ལྷན་ནི་གཞན་དུ་གྲགས། །^[27]

དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་བསེལ་ཟེར་ཅན། །

ཟླ་བར་བསྐྱབ་པ་²ལྷན་མོང་རྟགས། །

རི་མོང་ཅན་ཟླ་བར་སྐྱབ་པའི་དཔེར་ཟླ་བར་གྲགས་ཟེན་དགོས་ནའང་བསེལ་
ཟེར་ཅན་ཟླ་བར་སྐྱབ་པ་ལྷན་མོང་བའི་རྟགས་སྲ་འགྲུར་གྱི། མ་ལྷན་དཔེ་མེད་པས་
ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྲུར་བར་ཐལ། ལྷོས་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བཅོས་ལས། ག་
བྱུར་དང་ནི་བརྟན་ལེན་ལས་དུལ་ཚུ་སོགས་ལ་ཟླ་བའི་ལྷན་ནི་གཞན་དུ་གྲགས་པ་དེ་
ཉིད་དཔེར་བྱས་པས་དུང་བའི་ལྷོར་འོ། །

ཡུལ་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་འཇུག་ན་དངོས་སྟོབས་སྲ་འགྲུར་བའི།

ཅ་བ།

བར་ལ་འཇུག་ནམས་ལྷན་མོང་བ། །

གཅིག་ལ་གྲུབ་ན་ཀུན་ལ་འགྲུབ། །^[28]

འདི་ནི་དངོས་སོ་སྟོབས་ལྷགས་ཡིན། །

གྲགས་པ་འགོག་ན་ཁྱེད་ཀྱི་འང་འཇིག། །

བར་ལས་³འཇུག་པ་རྣམས་ལྷན་མོང་བ་ཡིན་གྱི་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པ་མི་

1 <<རང>> ལུང་<<ཅ>> ལུང་

2 <<རང>> བསྐྱབ་བ། <<ཅ>> ལུབ་བར།

3 <<བགྱིས>> ལས། <<རང>> ལ།

འཐད་པར་ཐལ། གཅིག་ལ་གྲུབ་ན་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་ནས་ཀུན་ལ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།
ལྷོ་ལྷིང་ཞབས་ལུམ་པའི་རྟགས་གྱིས་གསེར་གྱིས་¹ལྷོ་ལྷིང་ཞབས་ལུམ་པ་གྲུབ་པར་
རྒྱུ་པ་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཅན་གྱི་སྐྱ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་འདི་ནི་གྲགས་པའི་གཏན་
ཚིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཕྱགས་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ལ་བརྗོད་
རུང་གི་གྲགས་པ་འགོག་ན་ཁྱེད་གྱི་འདུ་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཛིག་པའི་ཕྱིར།
བརྗོད་རུང་འགོག་ན་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི།

ཙ་བ།

དེས་ན་འདོད་པས་སྐྱར་བའི་བཟ། །

ཀུན་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བཞིན་དུ། །²

འགོག་ན་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པས། །

གྲགས་པ་དག་དང་འགལ་བར་དགོངས། །

དེས་ན་རྒྱ་མཚོན་ཅན་གྱི་སྐྱ་བཤད་ནི་¹དོན་འགའ་ཞིག་ལ་བཤད་དུ་མེད་པ་
མིན་ཡང་། རྒྱ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་སོགས་འདོད་པས་སྐྱར་བའི་བརྟེན་གྱིས་ལྷོ་ལྷིང་
ཀུན་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བཞིན་དུ་རྗོད་ཀྱིད་ཐམས་ཅད་ཡང་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་
རུང་འགོག་ན་གྲགས་པ་དག་དང་འགལ་བར་དགོངས་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཡོད་དེ། དེ་
འགོག་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པས་གཞོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་
པོ། །ལོང་དུ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཕྱགས་སུ་གསུངས་པ་ནི། ལྷོ་ལྷིང་ཞབས་ལུམ་པ་ལ་

1 <<བགྱིས་>> གྱི།
2 <<བགྱིས་>> ལྷ།

ལྷན་པ་ཞེས་པའི་དངོས་མིང་སྤོང་བ་འདོད་པ་ལ་ལྷོས་ཀྱང་། དེས་གཞི་འགར་ལྷན་
 པ་སྐྱབ་པ་དངོས་པོ་སྤོབས་ཕྱགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །དེས་
 བ་ལྷན་པ་ཞེས་པའི་སྤོང་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱི་ལ་སྤོང་བ་འདོད་པའི་ལོད་ཅིང་། སྤོང་
 འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ལྷོས་པས་དེ་ལ་ལྷོས་ནས་སྤོང་དེ་དང་། དེའི་
 རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྟོག་པ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། རྒྱ་མཚན་དེས་པ་ལ་
 ལྷོས་ནས་ལྷན་པ་སྤོང་བ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་རྟགས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། གྲགས་པའི་
 གཏན་ཚིགས་བཏགས་པ་ཡིན་ཀྱི་དངོས་སུ་ན་དངོས་པོ་སྤོབས་ཕྱགས་ཀྱི་རྟགས་
 ཡིན་ལ། ཁྱབ་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གྲགས་པ་དང་ཡིད་
 ཚེས་དང་དངོས་སྤོབས་གསུམ་འདོད་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་
 པ་དང་གིན་ཏུ་སློབ་ཏུ་གྱུར་པ་དང་དངོས་པོའི་སྤོབས་ལ་གནས་པ། བསྐྱབ་བྱ་རང་
 རང་གི་གནས་ཚོད་ཀྱི་སློབ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་
 དོས་ནས་དུ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་ཚུལ་གསུམ་མངོན་
 སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ལྷོས་དགོས་པའི་སྤོང་དོ། །སྤོང་ལྷན་པ་ཞེས་པའི་སྤོང་
 བརྗོད་དུ་དུང་བ་ཅན་ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་དེས་པ་ལ་ལྷོས་མི་དགོས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱི་ལ་
 བ་ལོད་ན། དེ་ཅན་གྱིས་ཚོག་པས་རྟོག་ཕྱི་ལ་ན་ལོད་པས་དེ་སྐྱབ་པ་གྲགས་རྟགས་
 མཚན་ཉིད་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྗོད་བྱེད་དང་རྟོག་པ་བརྗོད་གྲགས་པ་
 ཞེས་བྱའོ། །སྤོང་བུན་མངོ་དང་བཅས་པའི་རྟོགས་པའི་རྣམ་བཞག་ལ་སློབ་པ་
 ལྷོགས་ཤིང་། རྣམ་འགྲེལ་མངོད་པས། རྟེན་མིག་པའི་འདོད་པ་དངོས་མེད་དགག་
 སྐྱབ་གང་གི་ཡང་གཞིར་མི་དུང་བར་སྐྱབ་པ་རང་ཚོག་འགལ་བར་གསུངས་པ་དང་།

འདིར་ཡང་གོང་དུ་ད་ཉིག་ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བཟོད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གྲགས་པས་
གཞོན་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཚུད་པ་སློབ་ལོ་གི་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་ཅིང་པོ་
རིགས་པའི་རྒྱུ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དག་གྱེ་གྲག་ཤུགས་ལ་བསྐྱབས་ནས། སྤྱི་
དངོས་སུ་འགོག་པར་བྱེད་པ་རང་མཚན་དགག་སྐྱབ་གང་གི་ཡང་གཞིར་མི་རུང་
ཞེས་སྐྱེ་བའི། གཞལ་བུའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་
ཉིད་དང་ལྷན་པར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་གཞིར་རུང་བ་དངོས་
སུ་བཀག་ནས། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་གཞིར་རུང་བ་བཀག་པའི་གཞིར་རུང་བ་ཤུགས་ལ་
དམ་བཅས་པའི་བྱིས། གཞི་དེ་ཉིད་རང་མཚན་ཞེས་བཟོད་ཀྱང་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། དེ་བས་ཆེས་འདི་དོ་མཚར་ཆེ། སྤྱི་མཚན་ཡང་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་གཞིར་རུང་བ་
བཀག་ནས་དགག་སྐྱབ་ལ་དད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། སློབ་ལོ་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་ཅིང་བ་
དང་། སློབ་ཚད་སློབ་ལམ་ལོག་པའི་སློབས་དག་གིས། རྣམ་དག་རིགས་པ་ཉི་མའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ། སྤྱི་བ་པར་བྱེད་པ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ཤུགས་
དགག་པ་དང་། རང་གི་འདོད་པ་བཟོད་པའོ། །དང་པོ་(གཞན་གྱི་ཤུགས་དགག་པ)ལ་གསུམ།
གྲགས་རྟགས་ལ་གཉིས་སུ་འབྲེད་པ་དགག་པ་དང་། བདེ་གྲགས་པ་ལ་གཉིས་སུ་
འབྲེད་པ་དགག་པ་དང་། དེ་གཉིས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(གྲགས་རྟགས་ལ་གཉིས་སུ་འབྲེད་པ་དགག་པ)ལ་འདོད་པ་བཟོད་པ་ནི།

ཅ་བ།

ལ་ལ་བད་དང་མ་སྣང་གི། །

གྲགས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡོད། །^[༥༧]

སྣང་བཤད་པ་སྣང་ལ་ལ་གྲགས་པ་ལ་བད་དང་། མ་སྣང་གི་གྲགས་པ་གཉིས་
སུ་སྤྱེན་པ་གྲགས་ཉམས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡོད་དོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

མ་སྣང་འདི་ཡི་སྐབས་དོན་མིན། །

མཚན་ཉིད་དེ་འབྲ་སྣང་བཀག་ཟེན། །

གསེར་གྱི་ལྷོ་ལྷིང་བ་ལ་བྱམ་པའི་མ་སྣང་གུ་རུང་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ། ལྷོ་ལྷིང་བ་
ཉམས་སུ་བཀོད་པ་གྲགས་ཉམས་ཡང་དག་འདི་ཡི་དབྱེ་བའི་སྐབས་དོན་མིན་པར་
མལ། དེ་དངོས་པོ་སྐྱབས་ཤུགས་ཀྱི་ཉམས་ཡང་དག་ཡིན་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་འབྲ་སྣང་
བཀག་ཟེན་པའི་ལྷིང་།

གཉིས་པ་(བདའི་གྲགས་པ་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

དངོས་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་རུང་གིས། །

བད་ཡི་གྲགས་པའང་^༡གཉིས་ཞེས་ཟེར། །^[༥༨]

ཁ་ཅིག་དངོས་སུ་བརྗོད་རུང་དང་། ཞེན་པའི་བརྗོད་རུང་གིས་བདའི་གྲགས་

༡ <<རང>> མའང། <<ཙ>> བ།

དེས་ན་མདོའི་བཤད་ཚུལ་རྣམས་པ་གཉིས། བཤད་ཚུལ་དང་པོས་ཞེན་པའི་
བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པར་སྐྱེ་ནས་དངོས་དང་
ཞེན་པར་འཆད་པ་འབྲུལ་བར་ཐལ། ལྷན་དང་པོས་སྐྱེ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་གཞོན་གྱེད་
མེད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་སྐྱབ་གྱེད་ཡོད་པ་ཤུགས་ལ་སྟོན་པ་དང་། རྗེས་དཔག་
གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ལྷན་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། ལྷན་གཉིས་པས་སྐྱེ་བྱུང་
གྲགས་པ་ལ་སྐྱབ་གྱེད་ཡོད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་འགྲན་རྒྱའི་ཆེད་མ་མེད་པ་
ཤུགས་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི།
འདི་ནི་གོ་ལྡོག་སྟེ་སྐྱེད་རོ། །

གཉིས་པ་(རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་)ནི།

ཙ་བ།

སྤྱི་མས་སྐྱེ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ། །
རྗེས་དཔག་མེད་ཕྱིར་མི་ཁྲིགས་པའམ། །
ཡང་ན་དེ་ལ་འགལ་རྒྱུ་མེད། །
དེས་ན་ངེས་སྲིད་གཞོན་གྱེད་ཡིན། །[༤༠]

ལྷན་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་ལས་བྱུང་པའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་པའི་དོན་གྱིས་ན་བསམ་པ་
དེ་ཡང་ཚོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་
གཞོན་གྱེད་གྱི་རྗེས་དཔག་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཆེད་མས་མི་ཁྲིགས་པའམ། ཡང་ན་དེ་
ལ་འགལ་རྒྱའི་ཆེད་མ་མེད་པ་དེས་ན་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་གཞལ་བྱ་ལྡོག་ཚོགས་ལ་གཞོན་གྱེད་དུ་བསྟན་པ་

ཡིན་པའི་སྲིད།

ཙམ།

སྲི་མ་གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་ལས། །

ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན། །

ལུང་སྲི་མ་གང་ལ་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྗེས་སུ་དབག་བ་མེད་ལ་ཞེས་
 པའི་ལུང་ཚོས་ཅན། སློས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་ལས་
 དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་གྱི་རྗེས་དབག་བྱེད་བ་འཇུག་པའི་ཡུལ་མི་འདྲ་བས་ཡུལ་
 གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད། ཚད་མ་མདོད། མཛོན་སྐྱམ་དོན་དང་
 རྗེས་དབག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་པའོ། །ཞེས་པ་དོན་དངོས་སྟོབས་
 རྗེས་དབག་ཡིན་པ་ལ་རྗེས་དབག་ཅེས་སྲིད་སློས་པའི་དགོས་པ་ཞི། རྗེས་དབག་
 ཅེས་གྱི་གཞལ་བྱ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་འདོད་པ་ཅེས་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དུ་
 བྱས་པ་གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་གི་གཞལ་བྱ་དང་། ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་
 རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་གི་གཞལ་བྱའི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་དེ་ཤེས་
 པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་གཞོན་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཞེས་འཆད་པ་ཞི། གསལ་བའི་
 དབྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་རྣམ་འབྲེལ་མཛད་པས་བཀག་པའི་དོན་
 ལ་རྟོགས་པའོ། །

མཇུག་བསྟུ་བ་ཞི།

ཙམ།

དེ་ལྟར་ཤེས་ན་གྲགས་པ་ཡི། །

བསམ་པ་མཁམས་པའི་དགོངས་པ་འགྲུབ། །^[17]

གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ་མཁམས་པའི་སྐོ་ནས་གྲགས་པ་དང་དེའི་
 བསམ་པ་དང་། གཞོད་པ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་ན་
 གྲགས་པ་ཡི་རྗེས་དཔག་གི་བསམ་པ་དང་དེ་སེལ་ཚུལ་མངོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་
 མངོད་པ་མཁམས་པའི་དགོངས་པ་བཞེན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་
 རྟེ། སྤྱིར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞེད་དང་། བྱང་པར་དུ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཁེན་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷུགས་གྱི་རིགས་པས་གྲུབ་ནས་ཕོལ་བ་དོན་གཉེར་དེ་
 ལ་འཇུག་པ་དང་། གཞན་དག་སྐྱོད་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་བཀག་ནས་
 རྫོད་བྱེད་སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཤེས་ན་སྐོ་འདོགས་མ་ཚོད་པ་ལ་ཚོད་སྟམ་
 པ་དང་། ཚོད་པ་ལ་མ་ཚོད་སྟམ་པའི་དོགས་པའི་གནས་མཐའ་དག་སེལ་བ་དང་།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ཐོག་མར་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཅིང་། ཡོན་ཏུན་ཀུན་ལྡན་པ་ཚོད་མའི་སྐྱེས་
 བྱར་བསྐྱབས་ནས་ཕྱིས་དེས་སྐྱེས་པའི་ཚིག་ཚོད་མར་ཁས་ལེན་པ་བཀག་ནས།
 བརྟན་པ་ཚོད་མར་བསྐྱབས་པའི་སྐོ་ནས་སྟོན་པ་ཚོད་མར་སྐྱབས་པ་དང་། དབྱང་
 གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིན་ཏུ་སྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཚུད་
 པར་བྱེད་པ་ནི། རྗེས་དཔག་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་
 ཡང་ཉགས་གསུམ་གྱི་ཚུལ་མངོན་སུམ་ཚོད་མ་ལ་ཐུག་པའི་བར་དུ་སྐྱབས་ཚུལ་
 ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པས། རིགས་པ་སྐྱེ་བར་ཁས་འཆེ་བ་དག་རང་རྒྱུད་ལ་དེ་
 ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བསམ་པར་རིགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྐྱེས་པ།

སྐྱོག་གྲུར་དོན་ལ་སྐྱོ་འདོགས་གཙོད་པ་ནི། །རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཉིད་ལ་རག་ལས་
ཤིང་། །དེ་ཡང་གཏན་ཚིགས་དག་ལ་སྣོ་ས་པས་ན། །རང་དོན་རྗེས་དཔག་ཉིན་དང་
བཅས་པ་བཤད། །བསྐྱུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི།

ཙམ།

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཉེར་ལས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པའི་
རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་པའོ། ། །།

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་བཤད་པའི་སྒྲིང་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས། །རང་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་པའི་
འགྲེལ་པའོ། ། །།

གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པ།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་གཉིས། །ལེ་འུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། །ལེ་འུའི་
མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ལེ་འུའི་གཞུང་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། །མཚན་ཉིད་དང་། །སྐྱུ་བ་པོ་
གང་ཟག་བཤད་པ་དང་། །རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི།

ཙམ།

གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་རང་ཉིད་ཀྱིས། །

མཐོང་བ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ངག།

གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་ལྟེ། ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བ་རང་ཉིད་གི་
 ཚད་མས་མཐོང་བ་སྐབས་དང་མ་སྐབས་དང་ཕྱི་ཚོལ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ལྷག་ཚད་དང་
 བལ་བའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟན་གི་དག་གོ། །རྒྱའི་བྱང་པར་དང་། ལུལ་གི་བྱང་པར་
 དང་། བྱེད་པའི་བྱང་པར་རྣམས་བསྟན་ལོ། །འདི་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མི་ཤེས་སྟོན་
 པར་བྱེད་པ་ལ། །འབྲུལ་བར་དོགས་པ་ཅན་རྣམས་གིས། །དེས་བཤད་ཅན་ཉན་བྱ་
 བའི་བྱིར། །ཤེས་ལྟན་འགའ་ཞིག་ཚོལ་བར་བྱེད། །ཅེས་བཤད་པ་རྣམས་ ཚོལ་བ་ཡང་
 དག་གི་གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ནི་བྱི་ཚོལ་གི་རྒྱུད་གི་སྒྲོག་
 གྱུར་ཉོགས་པའི་ཚད་མ་དེ། ཚོལ་བའི་རྒྱུད་གི་སྒྲོག་གྱུར་ཉོགས་པའི་ཚད་མ་ལས་
 དེས་པར་སྐྱེ་དགོས་པས། གཞན་དོན་སྐབས་གི་ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀའི་
 ཚད་མས་བྱུབ་པ་དགོས་སོ། །རྒྱུབ་དག་ལ་རྗེས་དཔག་གི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། དགོས་པ་ནི། བསམ་
 བྱེད་གི་ཤེས་རབ་ལ་ཐོས་བྱེད་གི་ཤེས་རབ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་
 དང་། གཞོད་བྱེད་ནི། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་པའི་བྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་(སྐྱེ་བ་ཐོ་གང་ཟག་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་རྣམ་བཞག་དང་། ཡན་ལག་
 གི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་(སྤྱི་རྣམ་བཞག་)ནི། དེ་ལ་སྤྱིར་ཚོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བྱི་ཚོལ་གི་
 རྒྱོ་ལ་རིགས་བཞི་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་བྲུབ་གཉིས་ཀ་སྤྱིར་ཚད་མས་དེས་པ་དང་།
 གཉིས་ཀ་མ་དེས་པ་དང་། ཕྱོགས་ཚོས་དེས་ལ་བྲུབ་པ་མ་དེས་པ་དང་། བྲུབ་པ་དེས་
 ལ་ཕྱོགས་ཚོས་མ་དེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་རིགས་བཞིར་འགྲུར་ཏེ། འཆད་པའམ་

དང། ཀླུ་མམ་གྱི་རྣམ་བཞག་དང། དབང་^༡་པོ་ས་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་སོ། །

དང་པོ་(གང་ཟག་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད)ནི།

ཙ་བ།

མོལ་དང་ཕྱིར་མོལ་དབང་པོ་གསུམ། །

སྐྱབ་དང་སྐྱབ་འབྲེན་བད་སྐྱོད་པའོ། །^[༡]

སྐབས་གྱི་དམ་བཅའ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་རྗེས་དབག་སྐྱེད་འདོད་ཅིང། སྐྱབ་
དག་འགོད་པར་ཁས་སྐྱབས་པའི་གང་ཟག་མོལ་བ་དང། རྗེས་དབག་སྐྱེད་འདོད་པའི་
དམིགས་ལུལ་གྱི་གང་ཟག་གང་སྐྱབ་འབྲེན་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་བ་ཕྱི་མོལ་དང།
དེ་གཉིས་ཀླུ་མམ་བད་སྐྱོད་པར་ཁས་ལེན་བ་དབང་པོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
སོ། །དམ་བཅའ་གཅིག་ལ་ལྟོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དམ་བཅའ་དེའི་སྐྱབ་
ཕྱེད་དང། གནོད་ཕྱེད་རྣམས་པ་^༡ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱབ་ཕྱི་དེ་ལས་གོ་བརྗོད་ལྟེ་འགྲུར་
བས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཀླུ་མམ་གྱི་རྣམ་བཞག)ནི།

ཙ་བ།

མོལ་བ་གཉིས་ལ་སྐྱོན་ཡོན་གྱིས། །

ཚར་གཅད་བ་དང་རྗེས་འཛིན་འཇུག།

༡ <<བགྱིས་>> <<རང་>> དབང། <<ས་>> དབང།
༢ <<བགྱིས་>> ཀླུ་མ་བ།(དམ་བཅའི་སྐྱབ་ཕྱེད་དང་གནོད་ཕྱེད་པམ་ན་མོལ་ཕྱི་མོལ་དབང་པོ་གསུམ་གོད་དུ་བཤད་ལ་ལྟར་
ཡིན་ལ། སྐྱབ་ཕྱེད་དང་གནོད་ཕྱེད་རྣམས་ན་གོད་དུ་བཤད་པ་ལས་སྐོག་བར་འགྲུར་བས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྐྱབ་བས་ <<བགྱིས་>> དུ། “ཀླུ་
མ”ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་སྟེ།)

ཚོལ་བ་དང་ཕྱི་ཚོལ་བ་གཉིས་ཚོད་པའི་ཆེ་མི་རིགས་པའི་ཚར་བཅད་དང་
རྗེས་འཛིན་གྱིད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚོལ་བ་གཉིས་པ་སྐྱབ་གྱིད་དང་སྐྱབ་འབྲིན་
སོགས་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་ཀྱི་བ་ཚར་བཅད་ཀྱི་བར་འོས་བ་དང་། སྐྱོན་མེད་བརྗོད་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱིས་རྗེས་འཛིན་འཇུག་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ།

དེ་ལྟར་སྐྱོན་ན་རྒྱལ་པམ་ཡོད། །

མིན་ན་གཉིས་ཀ་མེད་པར་གསུངས། །[13]

ཚོལ་བས་སྐྱབ་གྱིད་ཡང་དག་བཞུགས་པ་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་གྱུར་
སྐྱབ་འབྲིན་མི་རྣམས་ཕྱི་ཚོལ་པམ་ལ། སྐྱབ་གྱིད་ལྟར་སྐྱབ་བཞུགས་པ་ལ་སྐྱོན་ཡང་
དག་བརྗོད་ན་ཚོལ་བ་པམ་པས། དེ་ལྟར་སྐྱོན་ན་རྒྱལ་པམ་ཡོད་ཀྱི་མིན་ན་མེད་པར་
ཐལ། སྐྱབ་གྱིད་ལྟར་སྐྱབ་བཞུགས་ཀྱིས་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའམ། སྐྱོན་ལྟར་སྐྱབ་བརྗོད་
གྱུར་ཆེར་མ་འབྲིན་མ་ཤེས་ན་རྒྱལ་པམ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཚོད་རིགས་པས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ།

བརྗོད་དང་གཡོ་སྐྱེས་ཚར་གཅད་གྱུར། །

དེ་ལ་རྒྱལ་པམ་མི་བཞེད་དོ། །

1 <<བགྱིས་>> <<རང་>> བརྗོད། <<ས་>> བརྗོད།

2 <<བགྱིས་>> བཅད། <<རང་>> གཅད།

བརྟུན་དང་ཚིག་དོར་སོགས་གཡོ་སྐྱེས་ཚར་བཅད་¹ ། གྲང་དེ་ལ་རྒྱལ་པམ་
བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་རྣམས་མི་བཞེད་དེ། དེ་ལྟར་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་པས་ཁུ་རྩུར་
སོགས་གྲང་རྒྱལ་པམ་དུ་བཞག་དགོས་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུང་བའི་ཐབས་དམ་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(དབང་པོས་རི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་རྩུམ་)ལ་གཉིས། ཚར་བཅད་རྗེས་འཛིན་སྦྱིར་
བརྟུན་པ་དང། ཚར་གཅོད་པའི་གནས་ཀྱི་བྲག་ཏུ་བཤའ་བའོ། །

དང་པོ་(ཚར་བཅད་རྗེས་འཛིན་སྦྱིར་བརྟུན་པ་)ནི།

ཙ་བ།

འཕྲོག་དང་སྦྱིན་པས་འཛིག་ཉེན་ལ།

ཚར་གཅད་པ་དང་རྗེས་འཛིན་འདོད། །^[3]

གྲུབ་མཐའ་སྐྱང་དོར་བྱེད་པ་ལ།

དམ་པའི་ཚར་གཅད་རྗེས་འཛིན་འདོད། །

སྲོག་དང་ཞོར་ལ་སོགས་པ་འཕྲོག་པ་དང། ལོ་འབང་སྦྱིན་པས་འཛིག་ཉེན་
པ་རྣམས་ཚར་གཅོད་པ་དང། རྗེས་འཛིན་དུ་འདོད་ལ་གྲུབ་མཐའི་སྐྱང་དོར་བྱེད་པ་
ལ་དེ་ལྟ་བུས་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའི་སྐྱང་དོར་བྱེད་པ་ལ་མཁས་
པའི་གྲུབ་ཞོར་བ་འདོར་བ་དང། བདེན་པ་ལེན་པ་དང། དེ་ལྟར་སྲོགས་པས་དམ་
པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཚར་གཅོད་རྗེས་འཛིན་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཚོད་པ་བྱེད་པའི་

1 <<བགྲིས་>> བཅད། <<རང་>> གཅད།

སྐབས་སུ་ཉུགས་དང་བྱུང་བ་སོགས་པ་རོལ་བོའི་ཁས་སྒྲངས་ཡིན་པ་གཉིས་ཀས་
ཤེས་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲངས་ཡིན་ཅོད་ཞེས་མ་སྐྱུས་ན། གང་ཟག་དེ་ཉིད་ལ་ཁས་
སྒྲངས་ལ་སྐྱིགས་པ་ནི། ཚར་གཙོད་ཀྱི་གནས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གཞན་
སྤེ་འདོད་པའི་བྱུང་མཐའ་ལྟར་སྤྲང་མཐའ་དག་གང་ཟག་དེས་པ་རོལ་བོའི་ཁས་
ལེན་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོས་མིན་ཅོད་ཞེས་མ་སྐྱུས་པས་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཁས་ལེན་དུ་
ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(ཚར་གཙོད་པའི་གནས་ཀྱི་བྱུང་ལྟ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འཐད་པ་བརྗོད་པ་
དང་། འཁྲུལ་བ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(འཐད་པ་བརྗོད་པ་)ནི།

ཙ་བ།

ཚར་གཙོད་གཉིས་ལས་སྤེ་བའི་བཞི། །
རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན། །།

སྤར་བཤད་པའི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་གཉིས་ལས་སྤེ་བས་བཞི་ཡོད་དེ།
ཚོལ་བ་སྐྱུབ་ཀྱིས་བརྗོད་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས་མི་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་
གཉིས་དང་། སྤེ་ཚོལ་སྲུང་འབྱེན་བརྗོད་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས་མི་བརྗོད་པ་དང་།
སྤར་སྤྲང་བརྗོད་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་སྤེ་བ་
དེ་ལྟར་ཡང་། སྐྱུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་ཅིང་། །སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་གཉིས་པོ་
དག །ཚར་བཅད་པ་ཡི་གནས་ཡིན་ཏེ། །གཞན་ནི་མི་རིགས་སྤེ་བའི་འདོད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉེས་པ་ (བརླུས་བ་དགག་པ་)ལ་གཉེས། གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་།
རྐང་མིག་པའི་ལུགས་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ (གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཙམ།

ཚོལ་བ་པ་ནི་གསུམ་གཉེས་ཏུག །

ཕྱིར་ཚོལ་ལ་ཡང་གསུམ་གཉེས་ཏུག །

དཔང་པོ་ལ་གསུམ་ཀུན་ལ་གཅིག །

གངས་ཅན་པ་རྣམས་བཅུ་ཏུག་འདོད། །༥༥

ཚོལ་བ་པ་ནི་གཉེས་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བས་ཏུག་སྟེ། དེས་པའི་ལན་མི་
བརྗོད་པ་དང་། ལྷོན་ཅན་བརྗོད་པ་དང་། མ་དེས་པ་བརྗོད་པ་གསུམ་དང་། ལྷོན་སྐྱོད་
པའི་ཆེ་ལྷོན་མི་སྐྱོད་བ་དང་། ལན་རྣམ་རྣམ་བརྗོད་པ་དང་། ལླབས་སུ་མ་བབས་པའི་
ལན་བརྗོད་པ་ལོ། །སྐྱེ་ཚོལ་ལ་ཡང་ཆར་གཅད་འོས་པ་གསུམ་ཚན་གཉེས་ཡོད་པས་
ཏུག་སྟེ། འདི་འོས་པའི་ཆེ་མི་འདི་བ་དང་། མི་འོས་པ་འདི་བ་དང་། འབྲེལ་མེད་འདི་
པ་ལོ། །ལྷོན་བརྗོད་རིགས་པའི་ཆེ་མི་བརྗོད་པ་དང་། ལྷར་རྣམ་བརྗོད་པ་དང་། ལླབས་
སུ་མ་བབས་པ་བརྗོད་པ་ལོ། །དཔང་པོ་ལ་ཆར་གཅོད་འོས་པ་གསུམ་སྟེ། ལན་མི་
འབྲེད་པ། འོག་པར་འབྲེད་པ། ལླབས་མ་ཡིན་པར་འབྲེད་པ་དང་། ཀུན་ལ་ཐུན་མོང་
དུ་གཅིག་སྟེ་རྣ་བ་མི་གཏོད་པ་དང་། གངས་ཅན་པ་རྣམས་བཅུ་ཏུག་འདོད་དོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙམ།

ཚར་གཅད་ཡིན་ན་སྲ་མར་འདུས། །

མིན་ན་ཚར་གཅད་ཉིད་མ་ཡིན། །

དཔང་པོ་ལ་ནི་ཚར་གཅད་མེད། །

ཅི་ནས་བྱེད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ། །[༤]

རི་སྐད་བཤད་པའི་ཚར་གཅོད་འོས་པའི་དབྱེ་བསྐྱུ་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཚར་གཅོད་¹འོས་པ་ཡིན་ན་རྩོད་རིགས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་སྲ་མར་འདུས་ལ། དེར་
འདུས་པ་མིན་ན་ཚར་གཅོད་²ཉིད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དཔང་པོ་ལ་ནི་ཚར་
གཅོད་³མེད་ལ་ཅི་ནས་བྱེད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་བྱིར། རྩོད་རིགས་ལས་
གཉིས་པོ་དག་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་གཞུང་
གི་ཚ་འགར་ཡང་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(རྐང་མིག་པའི་ལུགས་དགག་པ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

རྩ་བ།

དམ་བཅའ་ལ་གཞི་དམ་བཅའ་གཞན། །

དམ་བཅའ་འགལ་དང་དམ་བཅའ་སེལ། །

གཏམ་ཚིགས་གཞན་དང་དོན་གཞན་དང་། །

དོན་མེད་པ་དང་དོན་མི་ཤེས། །[༥]

1 <<བགྱིས་>> གཅད།
2 <<བགྱིས་>> གཅད།
3 <<བགྱིས་>> གཅད།

རོན་བྲལ་དུས་ལ་མ་བབ་དང་། །
 མ་ཚང་ལྷག་དང་ཡང་བརྗོད་དང་། །
 རྗེས་སྲུ་མི་སྲུ་མི་ཤེས་དང་། །
 སློབས་པ་མེད་དང་རྣམ་གཡེང་དང་། །
 འདོད་པ་ཁས་ལེན་བཞུལ་བརྟག་འདོད། །^[1]

རྗེས་སྲུ་སློབ་མེད་ལ་སློབ་དང་། །
 གྲུབ་མཐའ་ཉམས་དང་རྟགས་ལྟར་སྦྲང་། །
 ཟུབ་པ་རྒྱང་མིག་གིས་བཤམ་པའི། །
 ཚར་གཅད་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་ཡིན། །

རྒྱང་མིག་པ་དག་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་པ་ཞེས་པའི་
 ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་གཞན་པ་དང་། དམ་བཅའ་
 འགལ་བ་དང་། དམ་བཅའ་སེལ་བ་དང་། གཏན་ཚིགས་གཞན་པ་དང་། རོན་གཞན་
 དང་། རོན་མེད་པ་དང་། རོན་མི་ཤེས་པ་དང་། རོན་བྲལ་དང་། དུས་ལ་མ་བབས་པ་
 དང་། མ་ཚང་བ་བརྗོད་པ་དང་། ལྷག་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཡང་བརྗོད་པ་དང་། རྗེས་སྲུ་
 མི་སྲུ་བ་དང་། མི་ཤེས་པ་དང་། སློབས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་གཡེང་བྱེད་པ་དང་།
 འདོད་པ་ཁས་ལེན་ཤེས་མི་ཤེས་དང་། བཞུལ་བརྟགས་འདོད་པ་དང་། རྗེས་སྲུ་སློབ་
 མེད་ལ་སློབ་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པ་དང་། རྟགས་ལྟར་སྦྲང་བརྗོད་པ་སྟེ། ཟུབ་
 པ་རྒྱང་མིག་གིས་བཤམ་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་ཡིན་ལོ། །

དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སླིབ་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(སྐྱེར་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

དེ་ལ་དབལ་ལྡན་གྲགས་པ་ཡིས། །

འགའ་ཞིག་ཚར་གཅད་མིན་པར་བཤད། །

ཚར་གཅད་ཡིན་ན་གཉིས་པོར་སྟུང། །[༧]

དེ་ལ་དབལ་ལྡན་གྲགས་པ་ཡིས་དེ་དག་ལས་འགའ་ཞིག་ཚར་གཅོད་མིན་པར་བཤད་ལ། མདོ་མཛད་པས་དགག་པ་མདོར་བསྟུས་ཅམ་ཞིག་མཛད་ལ། ཚར་གཅོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚར་གཅོད་འོས་པ་ཡིན་ན་སྟུང་བཤད་པ་གཉིས་པར་སྟུང་རིགས་པའི་སྐྱིད།

གཉིས་པ་(སོ་སོར་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་ཚར་གཅད་ནི། །

སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་བཟོད་ཡིན། །

དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་སྐྱབ་མི་ཉག་སྐྱབ་ལ་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ན། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་དེའི་ཕྱིར་སྐྱབ་ཉག་ཅེས་བཟོད་པ་ལ་ཟེར་རྟེ། གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པ་བཟོད་པར་འདུས་པ་ཡིན་པའི་སྐྱིད།

༡ <<བགྱིས་>> གཅད།

༢ <<བགྱིས་>> གཅད།

ཙ་བ།

དམ་བཅའ་གཞན་པའི་ཚར་གཅོད་ནི། །

སྲུང་འབྲིན་ཤེས་ན་མ་ངེས་འདུས། །[༡༠]

དམ་བཅའ་གཞན་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་སྲུང་གི་རྟགས་དེ་མ་ངེས་པར་བསྟན་
བ་ན། བྱད་པར་ལ་བརྟགས་ནས་བྱམ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་བ་ལྟར་སྐྱ་
ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་བས་མི་རྟག་ཅེས་བ་ལ་འདོད་དེ། དེ་ཡང་ཚར་
གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྲུང་འབྲིན་ཤེས་ན་མ་ངེས་པར་འདུས་
པས་སྐྱབ་བྱེད་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པའི་ཚར་གཅོད་དུ་འདུས་པའི་བྱིད།

ཙ་བ།

དམ་བཅའ་རྟགས་སོགས་འགལ་བ་ནི། །

དམ་བཅའ་བརྗོད་ན་ལྷག་པའི་སྐྱོན། །

མ་བརྗོད་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་འགྲུང། །

རྟགས་ལ་སྐྱོན་མེད་ཚར་གཅོད་མིན། །[༡༡]

སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་པའི་ཚེ་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་དང་དཔེ་སོགས་འགལ་བ་
བརྗོད་པ་ནི། དམ་བཅའ་འགལ་བ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་བརྗོད་ན་ལྷག་པའི་སྐྱོན་དང་། མ་བརྗོད་ན་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་གང་
རུང་དུ་འགྲུང་བས་སྐྱབ་བྱེད་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པའི་ཚར་གཅོད་དུ་འགྲུང་ལ།

༡ <<བཤེས་>> གཅན།

ཉལ་ས་ལ་སྐྱོན་མེད་ན་ཚར་གཙོད་མིན་པའི་སྲིབ། སྐྱ་མི་ཉལ་སྐྱུ་པ་ལ་དབང་པོའི་
གཟུང་བྱ་ཉལ་ས་སྐྱ་བཞོད་པའི་ཚེ་སྐྱི་དོན་གཞན་གྱིས་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ན་སྐྱ་མི་
ཉལ་ས་སྐྱ་ཞེས་སྲུང་གི་དམ་བཅའ་འདོད་པ་ལོ།

ཙ་བ།

དམ་བཅའ་སེལ་བ་མ་ངེས་འདུས། །

ཚར་གཙོད་གཉིས་པ་དོན་མེད་ཡིན། །

དམ་བཅའ་སེལ་བ་ཞེས་པའི་ཚར་གཙོད་གྱི་གནས་སྐྱུ་འདོད་དེ། དེ་འདྲའི་
ཚར་གཙོད་གཉིས་པ་དོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། རྩོགས་ཚོས་བྱུ་བ་ན་མ་ངེས་པར་
འདུས་ལ། རྩོགས་ཚོས་མ་བྱུ་བ་ན་མ་བྱུ་བ་པའི་ཉལ་ས་སྐྱུ་འདུས་པས་སྐྱུ་བ་བྱེད་སྐྱོན་
ཅན་བརྗོད་པའི་ཚར་གཙོད་གྱི་གནས་སྐྱུ་འདུས་པའི་སྲིབ།

ཙ་བ།

གཏན་ཚིགས་གཞན་པ་ངག་རྗོགས་ན། །

མ་ངེས་མ་རྗོགས་ཚར་གཙོད་མིན། །^[73]

གཏན་ཚིགས་གཞན་པ་ཞེས་པའི་ཚར་གཙོད་གྱི་གནས་ལོ། སྲུང་གཏན་
ཚིགས་བཞོད་པ་བཀག་པ་ན་ཡང་དེ་སྐྱུ་བ་པའི་སྲིབ་སྐྱུ་བ་བྱེད་གཞན་བཞོད་པ་ལ་
འདོད་དེ། དེ་ཚར་གཙོད་གྱི་གནས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངག་རྗོགས་ན་མ་ངེས་
པའི་སྐྱོན་ཡིན་པས་ཚར་གཙོད་གཉིས་པ་མ་ཡིན་ལ། མ་བརྗོད་ན་དེ་མ་ཐག་ཚར་

༡ <<རང>> གཙོད། <<ཙ>> གཞན།

གཙོད་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ས་ནི་མ་ཐོལ་པའི་དག་མ་རྫོགས་པར་སློབས་པ་ལྷུང་
སོ་འདོད་ནས་ཚིག་འགོ་ལྷུང་ལ་སྲུབ་འབྲིན་འཕེན་པ་ནི་ཚར་གཙོད་ཀྱི་གནས་སུ་
བསྐྱེད་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ལོ། །

ཙ་བ།

དོན་གཞན་གྲོལ་བ་མ་དེས་པས། །
ཚར་གཙོད་ཕྱིར་གྲོལ་སློབ་མིན་ག། །
བརྫོད་པའི་སློབ་ནས་ཚར་གཙོད་ཀྱི། །
དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚར་གཙོད་མིན། །^[173]

གྲོལ་བས་སྐྱེ་ཉལ་སྟེ། དེ་ག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྣམ་མའི་འདོད་པ་
དང་མ་འབྲེལ་བ་བརྫོད་པ་ནི།¹ ཕྱི་གྲོལ་གྱི་ཡི་གེའི་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱབས་མ་
ཡིན་པར་སྲུབ་འབྲིན་བརྫོད་པ་ནི་དོན་གཞན་བརྫོད་པའི་ཚར་གཙོད་ཡིན་ནོ་ཟེར་
རོ། །གཉིས་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚར་གཙོད་མིན་པར་ཐལ། གྲོལ་བ་མ་དེས་པ་
བཀོད་པས་སྐྱབས་ཀྱིས་སྐྱབས་བརྫོད་པས་ཚར་གཙོད་བྱ་ཡིན་ལ། ཕྱི་གྲོལ་སློབ་
མིན་པ་བརྫོད་པའི་སློབ་ནས་ཚར་གཙོད་ཀྱི་གནས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ།

དོན་མེད་པ་ནི་སྐྱབས་པ་ཡི། །
ཡན་ལག་མིན་བརྫོད་ལས་གཞན་མིན། །

1 <<བར>> ཞི། <<བཞིས>> ལ།

སྐབས་སུ་བབས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མི་འགོད་པར་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་
དོན་མེད་བརྗོད་པའི་ཚར་གཙོད་གཞན་དུ་འདོད་པའི་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱབ་པ་ཡི་
ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པ་ལས་གཞན་པའི་ཚར་གཙོད་ཀྱི་གནས་མིན་པའི་སྲིད།

ཙ་བ།

དོན་མི་ཤེས་པ་དོན་མེད་སྒྲ། ༡

སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པར་འདུས། [༡༥]

དོན་ལྡན་གསུམ་བརྗོད་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས། |

མ་རྟོགས་ཚོལ་བ་ཚར་གཙོད་མིན། |

ཚོགས་པ་དང་ཕྱི་ཚོལ་ལ་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཀྱང་མ་གོ་ན། དོན་མི་ཤེས་པ་
ཞེས་པའི་ཚར་གཙོད་ཀྱི་གནས་སུ་འདོད་དེ། དེ་ཚར་གཙོད་ཀྱི་གནས་ལེགས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དོན་མེད་པའི་སྐྱ་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་ནས་མ་གོ་ན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་
མིན་པར་འདུས་ལ། དོན་ལྡན་སྐྱོན་མེད་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཀྱང་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་
རྟོགས་ན་ཕྱི་ཚོལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཚོལ་བ་ཚར་གཙོད་ཀྱི་སྲིད་པའི་སྲིད།

ཙ་བ།

དོན་བྲལ་བསྟོན་ཚིག་མ་འབྲེལ་བ། |

སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པར་འདུས། [༡༦]

༡ <<ཕྱི>> སྐྱ། <<ཙ>> <<ལ>> <<རྟོག>> འདུ།

༢ <<བྲེལ>> གཙོད། <<རང>> གཙོད།

སེའུ་བཅུ་པའི་དག་ལྟ་བུ་སྤྱི་ལོའི་མེད་བརྗོད་པ་ནི། དོན་གྲུལ་བརྗོད་པ་
ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཚར་གཅོད་ཀྱི་
གནས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷོན་པའི་ཚིག་ལྟ་བུ་མ་ལོའི་པ་བརྗོད་པ་ནི་
སྤྱབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པར་འདུས་པའི་སྤྱིར།

ཙ་བ།

དུས་ལ་མ་བབ་གོ་རིམ་བརྗོད། །
དེ་ལས་གོ་ན་ཚར་གཅོད་མིན། །
དོན་མི་གོ་ན་སྤྱབ་པ་ཡི། །
ཡན་ལག་མིན་པ་¹བརྗོད་པར་འདུས། །[༡༦]

དམ་བཅའ་དང་རྟགས་སོགས་གོ་རིམ་བརྗོད་པས་བརྗོད་པ་དུས་ལ་མ་
བབས་པ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་གཞན་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
ལས་དོན་གོ་ན་ཚར་གཅོད་མིན་ལ་དོན་མ་གོ་ན་སྤྱབ་པ་ཡི་ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་
པར་འདུས་པའི་སྤྱིར། སྤྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་སྤྱི་ལོའི་མེད་པར་ཚར་བ་ཚར་བ་
ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་གཞན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཙ་བ།

མ་ཚར་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་སྤྱོན། །
དམ་བཅའ་མེད་སོགས་ཚར་གཅོད་མིན། །

༡ <<རང>> ལ། <<ས་>> བར།

དེ་ཡང་མི་འཐད་བར་ཐལ། སྐྱབ་རག་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཡན་ལག་གང་
རུང་མ་ཚད་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ཏུ་འདུས་ལ། དམ་བཅའ་
བརྗོད་པ་མེད་པ་ལོགས་ཚར་གཙོད་མིན་པའི་སྲིད། ཉགས་དང་དཔེ་ལྷག་པ་
བརྗོད་ན་སྒྲིབ་སྐྱབ་པ་ལ་སྲིས་བསྐྱུན་བསྐྱབ་པ་བརྗོད་པ་ཞེས་པའི་ཚར་
གཙོད་ཀྱི་གནས་གཞན་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཙ་བ།

ལྷག་བརྗོད་སྐྱབ་བྱེད་མིན་བར་འདུས། །

བྱེད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཚར་གཙོད་མིན། །^[72]

དེ་མི་འཐད་བར་ཐལ། ཁོ་མོ་ཅག་སྐྱབ་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་བར་འདུས་
ལ། མི་དགོས་པ་བརྗོད་པ་སྐྱོན་ཏུ་མི་བཙེ་བའི་རྐང་མིག་པ་བྱེད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཚར་
གཙོད་མིན་པའི་སྲིད།

ཙ་བ།

ཡང་བརྗོད་སྐྱོས་སྐྱོན་མ་ཡིན། །

དོན་སྐྱོས་སྐྱབ་བྱེད་མིན་བར་འདུས། །

དེ་ཡང་སྐྱབ་པའི་རག་ལ་ཡིན། །

གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་ལ་འདི་སྐྱོན་མིན། །^[73]

སྐྱོས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་མི་ཉག་ཅེས་བརྗོད་པ་སྐྱ་བུ་དང་། དོན་སྐྱོས་པ་སྐྱ་མི་

༡ <<བཤེས་>> ཉགས།
༢ <<རང་>> རྒྱལ། <<བོད་>> རྒྱལ།

ཉལ་འགག་པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡང་བརྗོད་པ་ཞེས་པའི་ཚར་
གཙོད་གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱོན་པ་སྐྱོན་མ་ཡིན་ལ་དོན་རྒྱས་པ་
སྐྱབ་བྱེད་མིན་པར་འདུས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྐྱབ་པའི་རག་ལ་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་མ་
གོ་དོགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་ལ་དོན་རྒྱས་པ་འདི་ཡང་སྐྱོན་མིན་པའི་སྲིད།

ཅུ་བ།

རྗེས་སུ་མི་སྐྱ་སྲིད་ཚོལ་གྱིས། །

ཚོལ་པའི་རག་ཀྱན་མ་བརྗོད་པ། །

སྐྱོན་མིན་⁹དགོས་པ་མ་བརྗོད་ན། །

སྐྱབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས། །^[76]

ཁྱེད་ཀྱང་ཚར་གཙད་དེར་འགྱུར་མོད། །

དོན་མི་ཤེས་པ་སྲིད་ཚོལ་ནི། །

སྐྱབས་པ་མེད་ལས་གཞན་དུ་མིན། །

མི་སྐྱབས་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའམ། །

སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས། །^[77]

ཚོལ་བས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་གོ་ཡང་སྲི་ཚོལ་གྱིས་མི་བརྗོད་ན། རྗེས་
སུ་མི་སྐྱ་བ་ཞེས་པའི་ཚར་གཙོད་གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྲི་ཚོལ་ནི་
སྐྱབས་པ་མེད་པ་ལས་གཞན་དུ་མིན་པའི་སྲིད། བ་རོལ་འགོག་པ་ལ་ལན་མི་ཤེས་ན་

9 <<རང>> མིན། <<བོད>> མི།

མི་སྐྱོབ་ས་པ་སྤྲེ་སྐྱོབ་ས་པ་མེད་པ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་¹འདོད་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷ་བ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་ཁོངས་
སྤྱ་འདུས་པའི་སྤྱིར།

ཙ་བ།

རྣམ་གཡེང་བྱང་པོ་ཚར་གཅོད་མིན། །

གཡོན་ཅན་སྐྱོབ་ས་པ་མེད་པར་འདུས། །

པ་རོལ་གྱིས་ངག་བཞུགས་ན་ད་ལྟ་བདག་ནའོ་ཞེས་པ་རྣམ་གཡེང་བྱེད་པ་
ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་ལེགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་གཡེང་བྱང་པོ་
ཚར་གཅོད་བྱ་མིན་ལ། གཡོན་ཅན་སྐྱོབ་ས་པ་མེད་པར་འདུས་པའི་སྤྱིར།

ཙ་བ།

འདོད་པ་ཁས་ལེན་ཤེས་མི་ཤེས། །

རིམ་བཞིན་མ་ངེས་སྐྱོན་མི་བརྗོད། །^[37]

གཞན་གྱི་སྐྱོན་བརྗོད་པས་རང་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཞར་ལ་འཕེན་པ་ཁྲིད་ཀྱིན་མ་
ཡིན་ཏེ། རྐྱེས་དུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ། དེས་ཁྲིད་ཀྱང་ངོ་ཞེས་སྤྱིར་སྐྱོབ་
ལྟ་བུ་འདོད་པ་ཁས་ལེན་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། རྟགས་དེ་ལྟར་སྤྲང་དུ་ཤེས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་ན་²རིམ་བ་བཞིན་དུ་རྟགས་དེ་
མ་ངེས་པར་སྐྱོན་པས་སྤྱིར་འབྲིན་ཡང་དག་ཡིན་ལ། ལྟར་སྤྲང་དུ་མི་ཤེས་ན་སྐྱོན་མི་

1 <<བགྱིས་>> + འདུ།

2 <<བགྱིས་>> -

བརྗོད་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ་པ།

བཀའ་བརྟག་འདོད་བ་ཚོལ་བ་གཉིས། །

སློབས་བ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས། །

ཚོལ་བ་གཉིས་ཚར་གཅོད་ཐོབ་པ་ལ་ཚར་མི་གཅོད་བ་ནི། བཀའ་བརྟག་འདོད་བ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་འདོད་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཅི་ཚོལ་བ་གཉིས་སློབས་བ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།

ཙམ་པ།

རྗེས་སུ་སློབ་མེད་ལ་སློབ་བའང། །

སློབས་བ་མེད་པ་ལས་གཞན་མིན། །^[23]

གཞན་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་སུ་སློབ་བ་རྗེས་སུ་སློབ་མེད་ལ་སློབ་བ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་འདོད་བའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐབ་བྱེད་དང་སུན་འབྲིན་ཡང་དག། བརྗོད་པ་ལ་ལྟར་སྤང་དུ་སློབ་པར་གསུངས་ཚར་གཅོད་ན་སློབས་བ་མེད་པ་ལས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ་པ།

བྱུང་མཐའ་ཉམས་བ་སྐྱབ་བ་ཡི། །

༡ <<བགྱིས་>> བཅད། <<རང་>> གཅད།

ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ་ཉིད་ཡིན། །

གངས་ཅན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འདིག་མེད་པ་མི་སྐྱེ་བར་ཁས་སྐྱོང་ས་ནས་དེ་
སྐྱེ་བ་པའི་ཆེད་དུ། རང་བཞིན་གཅིག་གི་གསལ་བ་ཞི། །འགྲུང་བའི་རྗེས་འགྲོ་མཐོང་
བ་ཡི། །ཞེས་དགོད་པ་ལྟ་བུ་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པ་ཞེས་པའི་ཚར་གཙོད་ཀྱི་གནས་
གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་སྐྱོན་མེད་མི་
བརྗོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིས།

ཙ་བ།

གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་ཚར་གཙད་གནས། །

དཔེར་ན་ལྟག་ཚོད་བརྗོད་པ་བཞིན། །[༣༣]

སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་པར་ཁས་སྐྱོང་ས་ནས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་
བརྗོད་ན་ཚར་གཙོད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཞན་ལ་སྐྱེ་བའི་གང་བརྗོད་
པ་དེ་ཉིད་རང་ལ་འཇུག་པའི་ལྟག་ཚོད་བརྗོད་པ་བཞིན་ལོ། །

ཙ་བ།

སྤང་དང་མ་སྤང་གཏན་ཚིགས་དང། །

ཉལ་དང་མ་སྐྱས་མ་སྐྱེས་དང། །

འབྲས་བུ་ཚོས་མ་བྱུན་མི་མ་བྱུན་དང། །

རྣམ་རྟོག་བྱུང་མེད་དམིགས་པ་དང། །[༣༤]

མེ་ཚོམ་དོན་གོ་ཐལ་འགྲུང་རྣམས། །

དཔེར་བྲས་ནས། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟག་པ་སྐྱབ་པ་ཚོས་མ་སྐྱབ་པ་
 བརྗོད་པའི་ལྷག་ཚོད་དང་། དཔེ་སྲ་མ་ལས་ལོག་སྟེ་དཔེ་གཉིས་པོ་ལ་བྱམ་པ་ཚོས་
 མི་མ་སྐྱབ་པའི་དཔེར་སྐྱར་བ་ཚོས་མི་མ་སྐྱབ་པ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་དང་། ལུས་
 པ་ཚོས་བ་ཉིད་དང་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྐོ་ནས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ན། སྐྱ་མ་
 ཚོས་བ་དང་མཉམ་བྱ་ལོག་པའི་སྐོ་ནས་རྟག་པོ་ཞེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པ་རྣམ་
 རྟོག་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱམ་པ་དཔེར་བཞོན་
 པའི་ཚེ། ལུས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱ་ལ་ཡོད་དགོས་ལ། སྐྱའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 ལུས་པ་ལ་ཡོད་དགོས་ཞེས་པ་བྱུང་བར་མེད་པ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་དང་། སྐྱ་མི་
 རྟག་སྐྱབ་པ་ཚོལ་བྱུང་བཞོན་པའི་ཚེ་དེ་རྟགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ཀྱང་བྱུབ་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་དམིགས་པ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་དང་། དཔེ་སྲ་མ་ལ་ཚོལ་བ་ལས་
 གསལ་བ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལ་མཐོང་བས་དེ་གང་ཡིན་སྟེ་ལྷ་སུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་རྟགས་
 དེས་སྐྱབ་མི་ཏུས་ཞེས་པ་ཐེ་ཚོམ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་དང་། ཏུང་སྐྱ་ཚོལ་བ་ལས་
 བྱུང་བས་མི་རྟག་ན། སྐོག་ཚོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བས་རྟག་པར་དོན་གྱིས་འཕྲོ་བ་པོ་
 ཞེས་པ་དོན་གྱི་པོ་བ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་དང་། ལུས་པ་ཁོ་ན་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་
 ཅི་ཡོད་ཅེས་མ་བྱུབ་པར་ཚོད་པ་ལྷ་སུ་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་དང་བཅུ་
 བཞེ་པོ་རྣམས་ཀྱན་ལས་བཏུས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་བཤད་སུ་རྒྱས་པར་
 བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཅ་བ།

.....རིགས་བརྟག་ལས། །

འཕེལ་འགྲིལ་བརྗོད་དང་མ་བརྗོད་དང། །

རིགས་པ་དང་ནི་སོ་སོའི་དཔེ། །[༡༥]

བསྐྱབ་བྱ་མི་ཉལ་རབ་བྱེད་དང། །

དུས་འདས་མཚུངས་པའི་སྟག་ཚོད་ནི། །

ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་སྟོགས་སྤང་གིས། །

བཀག་བྱིར་གྲགས་པས་བཏང་སྟོམས་མངོད། །[༡༦]

རིགས་པ་བཟླ་བ་པས་གསུངས་པའི་སྟག་ཚོད་ནི། སྐྱ་མི་ཉལ་སྟེ་ཚོལ་བྱུང་
 ཡིན་པའི་བྱིར། བྱམ་བ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་དཔེ་དོན་ཆ་རྒྱུས་ཅད་གྱིས་
 མཚུངས་དགོས་པར་བསམས་ནས་བྱམ་བ་མིག་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སྐྱ་
 ཡང་དེར་འགྱུར་དགོས་ཞེས་དཔེའི་ཚོས་ཚོད་གཞི་པ་འཕེལ་བ་དང། སྐྱ་མཉན་བྱ་
 ཡིན་པ་བཞིན་དུ་བྱམ་བ་ཡང་དེར་འགྱུར་དགོས་ཞེས་ཚོད་གཞིའི་ཚོས་དཔེ་ལ་
 འཕེལ་དགོས་པར་འདོད་པ་འཕེལ་བ་མཚུངས་པའི་སྟག་ཚོད་དང། བྱམ་བ་མཉན་བྱ་
 མ་ཡིན་ན་སྐྱ་ཡང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། སྐྱ་མིག་ཤེས་གྱིས་མི་མཐོང་ན་བྱམ་བ་
 ཡང་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེས་རང་རང་གི་ཚོས་འགྲིལ་བར་ཚོད་པ་འགྲིལ་བར་
 མཚུངས་པ་དང། སྐྱ་མི་ཉལ་བ་བསྐྱབ་བྱུར་བརྗོད་ན་བྱམ་བ་མི་ཉལ་པའང་བསྐྱབ་
 བྱུར་རྒྱལ་བ་དང། བྱམ་བ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་
 ཚོད་པ་བརྗོད་པ་མཚུངས་པ་དང་མ་བརྗོད་པ་མཚུངས་པ་དང། ཚོལ་བྱུང་གིས་སྐྱ་མི་
 ཉལ་པར་འགྲུབ་ན། བྱམ་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྐྱ་ཉལ་པར་བྱུབ་ཅེས་ཚོད་པ་རིགས་པ་
 མཚུངས་པ་དང་ནི་སོ་སོའི་དཔེ་དང་མཚུངས་པ་ནི། སྐྱ་མི་ཉལ་སྟེ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་བཞོན་པ་ན་ནམ་མཁའ་དབེར་བཞོན་ན་རྟག་པར་འགྲུར་ཞེས་ཚོད་པ་ལྟ་
 བུའོ། །བསྐྱུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་ལོ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་སྐྱུབ་བྱེད་ཡན་ལག་ལྡ་ལྡན་
 བཞོན་པ་ལོ། དཔེ་བུམ་པ་ལའང་ཡན་ལག་ལྡ་ལྡན་དཔོན་དཔོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་
 རྟག་པ་མཚུངས་པ་ལོ། སྐྱ་མི་རྟག་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཞོན་པ་ན། ཚོས་ཐམས་
 ཅད་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་ཚོད་གཞིར་ཅི་སྟེ་མི་འཛོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རབ་བྱེད་
 དང་མཚུངས་པ་ལོ། ཚོལ་བྱུང་བྱུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་མ་སྐྱུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་
 གཅིག་ཕྱོག་ལ་མ་གྲུབ་ན། རྗེའི་བུམ་པ་སོགས་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་པས་
 གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཡང་སྐྱུབ་པར་མི་རུས་པར་མཚུངས་པ་རབ་བྱེད་དང་མཚུངས་
 ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །དུས་ལས་འདས་པ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ལོ། རིག་པ་ཅན་པ་
 བློན་པོའི་ལྷགས་བཀག་པ་ལ། ཕྱིས་ཀྱི་དག་ན་ལེ། དེ་དུས་ལས་བཀྒལ་བས་སྐྱུབ་
 བྱེད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཞན་འཕོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱ་སྐར་ཡོད་རྒྱེན་གྱིས་གསལ་བས་
 རྟག་ཅེས་དཔྱོད་པ་བ་ཟེར་བ་ལ། རིག་པ་ཅན་པ་ན་ལེ། དེ་དུས་ལས་འདས་པའི་ཚར་
 གཅོད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་དག་སལ་ཆེར་སྐྱུབ་བྱེད་ལྟར་སྐར་བརྗོད་
 པར་འདུ་བས། ཚོད་རིགས་ལས་བཤད་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་བ་
 ཡིན་གྱི། དེ་ལས་སོགས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་ཚོད་ཉི་ཤུ་ཅ་
 བཞི་ཕྱོགས་སྤང་གིས་རིག་པ་ཅན་པའི་ལྷག་ཚོད་བརྟག་པ་དང་། ཀྱང་མིག་པའི་
 ལྷགས་དགག་པའི་བསྐྱུན་བཅོས་སོགས་སུ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔལ་ལྡན་ཚོས་
 ཀྱི་གྲགས་བས། མ་ཚང་སོགས་བརྗོད་སུན་འབྲིན་ཡིན། །དེ་སྤང་བ་ནི་ལྷག་ཚོད་

༡ <<བགྱིས་>> བཅད།
 ༢ <<བགྱིས་>> བཅད།

དོ། །ལོག་པའི་ལན་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར། །དེ་དག་འདིར་ནི་སློབ་ཀྱི་མིའོ། །ཞེས་བཏང་
སློམས་སྲུ་མངོད་དོ། །

དགོས་པ་བསྐྱེད་ཏེ་བསྐྱེད་པ་ནི།
ཙམ།

ལྷག་ཚོད་འདི་དག་མ་ཤེས་ན། །
གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་འཆད་པ་ཡི། །
ཕྱོགས་སུ་པལ་ཆེར་མི་རྟོགས་པས། །
ཕྱོགས་ཚམ་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན། །^[12]

བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་དོ། །

ལྷག་ཚོད་འདི་དག་ཕྱོགས་ཚམ་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ཏེ། ལྷག་ཚོད་འདི་དག་མི་ཤེས་ན། །གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་འཆད་པ་ཡི། །ཕྱོགས་སུ་
པལ་ཆེར་མི་རྟོགས་པས། །དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དག་གི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་དང་།
དགོས་པའི་སློབ་ནས་དང་། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སློབ་ནས་དབྱེ་བའོ། །
དང་པོ་(གང་ཟག་གི་སློབ་ནས་དབྱེ་བ)ནི།

ཙམ།

གང་ཟག་གསུམ་ལ་བརྗོད་ཚུལ་དུག །

གང་ཟག་གསུམ་ལ་སློབ་ནས་བརྗོད་ཚུལ་དུག་ཡོད་དེ། རྟོགས་པས་སྐྱབ་བྱེད་

དགོང་པ་དང། རྟོན་སྟོང་གི་དག་གཉིས་དང། བྱི་རྒྱལ་གྱིས་འདོད་པ་འདྲི་བ་དང།
རྟོན་བརྗོད་པའི་དག་གཉིས་དང། དབང་པོས་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་དང། རྒྱལ་པམ་བཟང་
སྟོང་པའི་དག་གཉིས་ལོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(དགོས་པའི་རྫོན་སྟོང་དེ་པ)ལ་གཉིས། རྒྱལ་དག་དང། སུན་འབྲིན་གྱི་
དག་གོ། །དང་པོ་(རྒྱལ་དག)ལ་གཉིས། རྒྱལ་དག་ཡང་དག་དང། ལྷར་སྤང་ངོ། །དང་པོ་
(རྒྱལ་དག་ཡང་དག)ལ་གསུམ། རྒྱལ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང། དག་འགོད་ཚུལ་དང། དག་
གི་བྱེད་ལས་སོ། །

དང་པོ་(རྒྱལ་དག་གི་མཚན་ཉིད)ནི།

ཙ་བ།

ཚུལ་གསུམ་རྟོན་པ་རྒྱལ་པའི་དག །

ཚུལ་གསུམ་རྟོན་ཚད་དང་བུལ་བར་རྟོན་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་དག་
ནི་རྒྱལ་པའི་དག་ཡང་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(དག་འགོད་ཚུལ)ལ་གསུམ། གཞན་སྟུགས་དགག་པ་དང། རང་གི་
སྟུགས་དང། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(གཞན་སྟུགས་དགག་པ)ལ་གཉིས། ཡན་ལག་ལྡན་
ལྡན་པའི་སྟུགས་དགག་པ་དང། གངས་ཅན་པ་ཁ་ཅིག་གི་སྟུགས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་(ཡན་ལག་ལྡན་ལྡན་པའི་སྟུགས་དགག་པ)ནི།

ཙ་བ།

ཡན་ལག་ལྡན་པ་དམ་བཅའ་དང། །

ཉེར་སྤྱོད་མཚུགས་སྤྱད་གསུམ་པོ་ལྷན་གྱི། [༣༤]

སྤྱི་ཁྲུབ་མ་ཚང་སྤྱིར་མི་འཐད། །

སྤྱི་ཚོས་ཅན། མི་ཉལ་སྟེ། འུས་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་འུམ་པ་བཞིན། འུམ་པ་
འུས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཡང་འུས། དེའི་སྤྱིར་སྤྱི་མི་ཉལ་ཅེས་པའི་དག་ལྷན་ཆད་དང་
བཟུང་བའི་སྤྱིར་དག་ཡང་དག་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་སྤྱི་ལ་དམ་བཅའ་བཟོད་
པ་དང་སྤྱོད་ཚོས་སྤྱོད་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཉལ་ཚོད་གཞི་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་།
བསྐྱེད་བྱ་འཚུགས་སྤྱད་གསུམ་པོ་ལྷན་པའི་སྤྱིར་དང་། དགོས་པའི་སྤྱི་ཁྲུབ་མ་ཚང་
པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(གངས་ཅན་ལ་ཁ་ཅིག་གི་ལྷན་པ་དག་གི་ལྷན་པ་)ཞེ་

ཅེ་བ།

ཡན་ལག་གཉིས་ལའང་གསུམ་པ་དང་། །

སྤྱི་ལ་སྤྱིར་ན་དམ་བཅའ་འདྲེན། །

གསལ་ཉེ་དམ་བཅའ་མ་བཟོད་ན། །

དག་མ་ཚོགས་སྤྱིར་ཉི་དགོས་འཚུགས། །[༣༥]

སྤྱིར་དག་ཡན་ལག་གཉིས་སྤྱིར་ལའང་སྤྱོད་ཚོས་ཚོས་བཟོད་པའི་ཚེ་དུ་བ་ཡོད་
པས་ཞེས་པ་དང་། སྤྱི་ཡང་འུས་པས་ཞེས་ནམ་དགེ་གསུམ་པ་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱི་ཡང་
འུས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ནམ་དགེ་སྤྱི་ལ་འུམ་པ་ཁྲུང་ཁྲུང་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
དེ་སྤྱིར་ན་དམ་བཅའ་འདྲེན་པས་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བཟོད་དགོས་ལ། གསལ་ཉེ་དམ་

༡ <<གཉིས་>> འཚུགས་ <<པར་>> མཚུགས།

བཅའ་མ་བརྗོད་ན་དག་མ་རྗོགས་¹པའི་སྲིད་སྲུ་བྱས་པའི་སྲིད་ཅི་ཡིན་ཞེས་ཇི་
དགོས་པར་འགྲུར་བའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(རང་གི་ལྷགས་)ལ་གཉིས། མི་མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་དང་། མཁས་པ་
ལ་སྦྱོར་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་(མི་མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་)ནི།

ཙ་བ།

སྐྱེན་པོ་ལ་ནི་ཉུང་རྒྱས་སྦྱར། །

སྦྱབ་དག་གང་ཉུང་རེས་མི་གོ་བའི་སྐྱེན་པོ་ལ་ནི་རྒྱས་པར་སྦྱར་ཉེ། ཡན་
ལག་ཉུང་བ་གཉིས་སྐྱེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཚོས་མ་ཐུན་སྦྱོར་དང་མི་མ་ཐུན་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་
བརྗོད་པས་རྒྱས་པར་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་སྲིད་པོ། །

ཙ་བ།

གཉིས་པོ་སྲ་སྲི་ཁྲད་པར་མེད། །

མཐའ་ཉེན་རྗོགས་པའི་ཚིག་ཏུ་སྦྱར། །

སྦྱོགས་ཁྲབ་གཉིས་པོ་སྦྱོན་ལ་གང་བརྗོད་ཡང་སྲ་སྲི་ཁྲད་པར་མེད་ལ་མཐའ་
ཉེན་རྗོགས་པའི་ཚིག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་མ་སྦྱར་ན་སྲི་ཚོལ་གྱིས་མི་གོ་ཞིང་།
ཡན་ལག་མ་ཚང་བའི་ཉེས་པར་འགྲུར་བའི་སྲིད་པོ། །

གཉིས་པ་(མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་)ནི།

1 <<རང>> རྗོགས། <<ས>><<བགྱིས>> བརྗོད།

ཙ་བ།

མཁམ་པ་ལ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཉིད། [༣༠]

ཁྱབ་པ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པའི་མཁམ་པ་ལ་ནི་ཁྱབ་པ་སྟོན་པ་ཙ་མ་བྱེད་ན་
མ་གཏོགས་སྐྱབ་མི་དགོས་ཤིང་ངེས་པར་བརྗེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་
ཚིགས་ཉིད་བརྗེད་པས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་ཚོལ་གྱི་སློང་རིགས་ལ་
སྟོས་པའི་དབྱེ་བ་ནི། ལོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་(ཚོད་པ་སྐང་བ)ལ་ཙོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

ཀུན་ལས་བརྟམ་གྱི་ཚིག་བསྐྱུ་བ། །

ཟླས་དབྱེར་བཤད་ནས་¹འགལ་ཞེས་ཟེད། །

བསྐྱུ་བ་བྱ་མི་བརྗེད་ན། རང་ལ་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པ་སྐྱེད་པར་
འདོད་པ་ཡིས། །སྟོགས་ཚོས་དང་ནི་འབྲེལ་པ་དང་། །བསྐྱུ་བ་བྱ་བརྗེད་པ་གཞན་
ནམས་ཀྱང་། །ཞེས་ཀུན་ལས་བརྟམ་གྱི་ཚིག་བསྐྱུ་བ། ཟླས་དབྱེར་བའི་བསྐྱུ་བར་
བཤད་ནས་བསྐྱུ་བ་བརྗེད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེས་ཟེད་འོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

གསུམ་པ་དེ་ཡི་སྐྱེས་བྱ་ཡི། །

༡ <<རང>> ལས། <<ཙ>> ལ།

བསྐྱ་བ་ཡིན་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད། [༣༧]

ཁོ་པོ་ཅག་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ཡིས་བསྐྱ་བ་བྱ་ཞེས་རྣམ་
དབྱེ་གསུམ་བ་དེ་ཡི་སྐྱེས་བྱ་ཡི་བསྐྱ་བ་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་བ་དང་བསྐྱ་བ་བྱ་བརྗོད་
ཅེས་རྣམས་དབྱེ་བར་བཤད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་བ་(ངག་གི་ཕྱེད་ལས་)ཞི།

ཙ་བ།

འབྲས་བུ¹་རྗེས་དཔག་སྐྱེད²་བ་ཡིན། །

སྐྱ་བ་ངག་ཡང་དག་ཕྱེད་བ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཕྱི་རྗོལ་ལ་འབྲས་བུ་
རྗེས་དཔག་སྐྱེད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་སྐྱ་བ་བ་ལྟར་སྣང་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ཞི།

ཙ་བ།

སྐྱ་བ་ཕྱེད་ཡང་དག་³་མ་ཡིན་པ། །

བཀོད་བ་སྐྱ་བ་བ་ལྟར་སྣང་ཡིན། །

སྐྱ་ཉལ་པར་སྐྱ་བ་བ་ལ་བྱས་བ་ཉལ་ས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། དེ་དེ་སྐྱ་བ་ཕྱི་སྐྱ་བ་
བ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་བ་ཕྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྐྱ་བ་ཕྱེད་ཏུ་བཀོད་བ་

1 <<རང>> ལྷ། <<ཅ>> ལྷའི།
2 <<རང>> ཕྱིད། <<ཅ>> བསྐྱེད།
3 <<རང>> ཡང་དག། <<ཅ>> ཡན་ལག།

ཡིན་པའི་སྲིད། རྒྱལ་པོ་ལྷན་པའི་ལས། གཅིག་པོ་ལ་སྲུབ་ཐེ་ཚོམ་ནི། །མ་
སྲུབ་པ་དང་འཇུག་པ་ཅན། །གཉིས་མ་སྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཅན། །འགལ་པ་དང་ནི་
འཇུག་པ་ཅན། །ཞེས་བཤད་པ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ལྷན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ལྷན་བཞི་
བཞིའི་བཅད་བྱ་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་མ་སྲུབ་པ་དང་། སྲུབ་ཀྱང་སློང་པའི་ལས་པའི་
ཁྱད་པར་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ནི།

ཅ་བ།

དོན་སློབ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། །

སྟེང་སྟེང་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། །^[38]

སྲུབ་ཀྱི་སྟེང་སྟེང་ཡང་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དོན་སློབ་དང་།
སློབ་སློབ་དང་། སློབ་སློབ་ལྷན་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས་སྲུབ་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྲིད། ཚོད་
པའི་སྐབས་སུ་སློབ་སློབ་ལྷན་པ་ཡང་སློབ་པ་གཉིས་ཀ་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་སུ་
འགྱུར་བས་སོ། །

གཉིས་པ་སྲུབ་འབྲིན་ལ་གཉིས། ཡང་དག་དང་། སྟེང་སྟེང་དོ། །དང་པོ་(སྲུབ་
འབྲིན་ཡང་དག) ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་སོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི།

ཅ་བ།

སློབ་བརྗོད་སློབ་སའོག་ཉོག་སེས། །

ཕྱི་རྒྱུ་གྱི་རོར་སྲོགས་ཚོས་མ་ཚང་བ་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་སྐྱོན་ཅན་ལ་སྐྱོན་
དུ་བརྗོད་པའི་སྐོན་སྐོལ་སྐོལ་བའི་ལོག་རྟོག་སེལ་ཞིང། ཚོལ་བའི་འདོད་དོན་འབྲུབ་
པའི་གོགས་བྱེད་གྱི་ངག་སྟེ། རྣམ་ཇེས་ལས། མ་ཚང་སོགས་བརྗོད་སུན་འབྲིན་
ཡིན། །ཞེས་བ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ནི།

ཙ་བ།

ཡུལ་དང་རོ་པོ་བརྗོད་ཚུལ་གྱིས། །

དབྱེ་བས་སུན་འབྲིན་རྣམ་པ་གསུམ། །

ཡུལ་དང་རོ་པོ་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བས་སུན་འབྲིན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ།
ཡུལ་གྱི་སྐོན་སྐོལ་མཚན་ཉིད་དང། གཏུན་ཚིགས་དང། བསྐྱབ་བྱེད་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་
བརྗོད་པ་དང། རོ་པོའི་སྐོན་སྐོལ་དོན་དང། མོ་དང། སྐྱ་སྐྱོན་ཅན་ལ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པ་
དང། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྐོན་སྐོལ་རང་རྒྱུད་དང་ཐལ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྐྱང་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང། དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི།

ཙ་བ།

ལྟར་སྐྱང་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད། །[༣༣]

སུན་འབྲིན་ལྟར་སྐྱང་གི་མཚན་ཉིད་ཚོལ་བའི་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་ཡང་དག་ཏུ་མི་
བརྗོད་ཅིང་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་ལྟར་སྐྱང་བའི་བྱི་རྒྱུ་གྱི་ངག་གོ། །

གཉེས་པ་(དབྱེ་བ)ལ་གཉེས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ནི།

ཙ་བ།

ལྷ་སྟེགས་ལྟེང་དང་བོད་འགའ་ཞིག །

གངས་རེས་ལྟེང་མོད་དེ་མི་འཐད། །

ལྷ་སྟེགས་ལྟེང་ཚར་གཙོང་'དང་། ལྷག་ཚོང་ཉེར་གཉེས་དང་། ཉེར་བཞིའི་
གངས་དང་། བོད་འགའ་ཞིག་མཚན་ཉིད་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་། བསྐྱེད་བྱའི་སྟོན་
མ་ཡིན་པ་སྟོན་ཏུ་བརྗོད་པ་དང་། རོན་དང་མཐོ་དང་སྐྱའི་སྟོན་མིན་པ་སྟོན་ཏུ་བརྗོད་
པར་འདུས་པའི་གངས་རེས་ལྟེང་མོད་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱལ་བས་སྐྱེད་བྱེད་
བཀོད་པ་ལ་སྤྱི་རྒྱུ་སྤྱི་ས་བདག་བརྟོད་གཞན་སྟོད་དང་། འབྲེལ་མེད་གཞན་བརྗོད་
ནའང་དེ་དག་ཏུ་མི་འདུ་བའི་སྟོན་འབྲིན་ལྟར་སྐྱར་ཡིན་པའི་སྤྱི་བ།

གཉེས་པ་(རང་གི་ལུགས་)ལ་གཉེས། བསྐྱེད་ཏེ་བསྐྱེད་པ་དང་། བརྗོད་ཚུལ་སྤྱི་
སྟོན་ས་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་(བསྐྱེད་ཏེ་བསྐྱེད་པ་)ནི།

ཙ་བ།

སྟོན་མི་བརྗོད་དང་སྟོན་མིན་བརྗོད། །

གཉེས་ཡིན་དབྱེ་བ་'འབསམ་མི་བྲལ། །[༣༧]

༡ <<བསྐྱེས་>> <<རང་>> གཞན།
༢ <<རང་>> ག། <<ས་>> བས།

རི་སྐད་བཤད་པའི་གྲངས་ངེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚེད་རིགས་ལས་བཤད་
བ་ལྟར་བསྐྱུས་ན། རྩོགས་ཚོས་མ་ཚང་བ་ལ་སོགས་པའི་སློན་མི་བརྗོད་པ་དང་།
སློན་མིན་པ་སློན་དུ་བརྗོད་པ་དང་གཉིས་ཡིན་ལ། རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་བསམ་གྱིས་མི་
ཐུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སློན་མ་དབྱེ་བ) ¹ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཐལ་འགྲུར་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(དངོས་)ནི།

ཅ་བ།

བརྗོད་པའི་ཚུལ་ལ་རང་རྒྱད་དང་། །

ཐལ་འགྲུར་གཉིས་ཡིན་རང་རྒྱད་བཤད། །

ཚོལ་གྱི་ཚོལ་ཚོད་པའི་སྐབས་སུ། རང་འདོད་སྐྱབ་པ་དང་། གཞན་འདོད་
འབོག་པའི་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་རྒྱད་དང་ཐལ་འགྲུར་གཉིས་
ཡིན་ལ། རང་རྒྱད་བཤད་ཟེན་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཐལ་འགྲུར་བཤད་པ)ལ་གཉིས། ཐལ་འགྲུར་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་། ལན་
འདེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(ཐལ་འགྲུར་གྱི་རྣམ་བཞག)ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་
དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་དང་། ཚོད་པ་སྦྲང་བའོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

1 <<དང>> དུ་མཚམས་འདིར་“གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་”ཞེས་པའི་ས་བཅད་ལས་ས་བཅད་གཞན་མི་འཕྲོས་ཤིང་། དར་
རྟེན་གྱི་ལུགས་ལོག་ ༣༡ དུ་དོས་འཛིན་ལྟར་གྱི་“བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སློན་མ་དབྱེ་བ་”ཞེས་པའི་ས་བཅད་འདིར་ས་བྱུང་ན་འོག་ཏུ་རྒྱུད་རྒྱ་མེད་
བས། “གཉིས་པ་ལ་གཉིས་”ཞེས་དར་རྟེན་སྐྱུང་དཔེ་གཉིས་ཀར་བྱུང་ཡང་“གསུམ་པ་ལ་གཉིས་”ཞེས་པ་ཡིན་ནས་སྐྱུམ།

ཙམ་པ།

ཐམ་འགྲུང་བཞི་ལས་བཅུ་བཞི་ཞེས། །

གངས་ཅན་པ་དག་དེ་ལྟར་འདོད། །^[༣༥]

ཐམ་འགྲུང་བསྐྱུས་ན་བཞི་ལས་དབྱེ་ན་བཅུ་བཞི་ཡིན་ཞེས་གངས་ཅན་པ་
དག་དེ་ལྟར་འདོད་དེ། ཐམ་བའི་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཏན་
ཚིགས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་
གྲུབ་པ་སྟེ་བཞི་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྐྱ་རྟག་པའི་སྲིད་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་
པར་ཐམ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚད་མས་བསལ་བ་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་
ལེན་ཞིང་བསྐྱེད་བཅོས་པའི་སྲུང་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་དག་སྐྱ་རྟག་གོ་ཞེས་སྐྱད་གསང་
མཚོན་པོས་སྐྱོགས་པར་བྱེད་དོ། །སེལ་པའི་ཁྱད་པར་སྐྱར་བས་མི་མན་པ་ནི་གཞན་
ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟེན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་རྟག་པའི་སྲིད་མ་གྲུས་པར་ཐམ་ཞེས་
བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟག་པར་ཐམ་ཞེས་
པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ལ་བཞི། རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་
ཁས་སྐྱངས་དང་། རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་ཁྱབ་པ་ཁས་སྐྱངས་དང་། རྟགས་ཁས་
སྐྱངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྐྱ་བྱས་པའི་སྲིད། མི་རྟག་པར་ཐམ་ཞེས་
བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདོད་ལན་ཐེབས་པས་ལྟར་སྐྱར་དང་། སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་
ལ་ཁས་སྐྱངས་སྲིས་བསལ་བའི་ཡང་དག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་མིག་ཤེས་སྲི་གསུང་

བྱ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟག་པས་ཁྲུབ་པར་སྐྱ་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དམ་
བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་དང་། ཁས་སྒྲངས་གྱིས་བསལ་བ་དང་། བསལ་བ་ཡི་
མེད་གྱི་སྐྱབས་གསུམ་ཡོད་ཟེར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱས་པ་ལ་རྟག་པས་ཁྲུབ་པར་སྐྱ་
བ་ལ། སྐྱ་བྱས་པའི་སྲིད། རྟག་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །བཞི་པ་ནི། སྐྱ་རྟག་པར་
སྐྱ་བ་ལ་རྟག་པའི་སྲིད། མ་བྱས་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་ཡང་
དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡོད་མེད་གསུམ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་སྐྱ་མ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་
དག་དང་ལྟར་སྒྲང་དུ་དབྱེ་བ་ནི།

ཙ་བ།

བརྗོད་པར་བྱས་དང་མི་བྱས་ལས། །

ཡང་དག་ལྟར་སྒྲང་བདུན་བདུན་ཡིན། །

ལན་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱས་པ་དང་། མི་བྱས་པ་ལས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲང་
བདུན་བདུན་ཡིན་ཟེར་རོ། །ཐལ་བ་དང་པོ་གསུམ་དང་བཞི་པ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བའི་
དང་པོ་ལ་དམ་བཅའི་སྐོ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་དམ་བཅའི་སྐོ་
ནས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་དབྱེ་བས་བཅུ་བཞི་ཟེར་རོ། །བཅུ་བཞི་པོ་ལ་
རྟག་ཁྲུབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་རྒྱང་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྲུབ་པ་རྒྱང་པ་མ་
གྲུབ་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་ལན་ཐེབས་པ་སོགས་འཆད་དོ། །

ཙ་བ།

བྱུག་དང་སྟེན་གྱིས་མི་འཕེན་ལ། །

བདུན་པའི་སྐྱེད་ཀྱིས་འཕེན་ཞེས་ཟེར། །^[36]

ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་བདུན་ལ་རྒྱལ་དང་སྐྱེད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་མི་འཕེན་ལ།
བདུན་པའི་སྐྱེད་ཀྱིས་འཕེན་ཞེས་ཟེར་ཉེ། ཉགས་ཁས་སྒྲངས་ཁྲབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་
དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་ན་འཕེན་པའོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་མཚུངས་སྐྱིད་དང། །

ཉགས་མེད་ཁྲབ་པ་འགལ་སྐྱིད་དང། །

ལྷག་ཚོད་དེས་པ་མི་རུང་སྐྱིད། །

ཐལ་འགྲུར་བཞིར་དབྱེ་མི་འཐད་དོ། །^[37]

ཐལ་འགྲུར་བཞོད་པ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་རང་
རྒྱུད་ལའང་བཞིར་དབྱེ་དགོས་ལ། དེ་གཉིས་སྐྱེད་འདུས་ན་ཐལ་འགྲུར་ལའང་མཚུངས་
པའི་སྐྱིད་དང། ཉགས་ཉེ་སྐྱོགས་ཚོས་མེད་པར་དེས་ནས་ཁྲབ་པ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་
པ་སྐྱོག་ཚད་པ་ལ་དབང་པོ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ལྟར་འགལ་བའི་སྐྱིད་དང། ལྷག་ཚོད་
དབྱེ་བ་ལྟར་ཉ་ཅང་ཐལ་བས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དེས་པ་མི་རུང་བའི་སྐྱིད།

ཙ་བ།

མ་གྲུབ་གཉིས་སྐྱེད་བ་ལྷག།

འགལ་བའི་ཐལ་འགྲུར་ལྟར་སྤང་ཚད། །

ཉམས་མེད་བྱེད་པ་གྲུབ་པ་འབྲུག།

དེས་ན་ཐལ་འགྲུར་བཅུ་བཞིའི་དབྱེ་བ་འཐད་པ་མིན་པར་ཐལ། [༣༤]

དེས་ན་ཐལ་འགྲུར་བཅུ་བཞིའི་དབྱེ་བ་འཐད་པ་མིན་པར་ཐལ། ལན་འདེབས་
པའི་ཆེ་ཉམས་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱེད་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་
པ་བྱས་ནས་ཉམས་མེད་ལེགས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལྟར་སྤང་ཆད་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཉམས་མེད་པར་ངེས་ནས་བྱེད་པ་གྲུབ་པ་མིན་ཅེས་དཔྱད་པ་འབྲུག་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རང་གི་ལུགས་)ལ་གཉིས། ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྤང་
པོ། །དང་པོ་(ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་(མཚན་ཉིད)ནི།

རྩ་བ།

འདོད་པ་བརྗོད་ནས་མི་འདོད་སྐྱུབ། །

ཐལ་འགྲུར་གང་ཞིག་རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་ནས་མ་རོལ་པའི་སྐྱོ་རོར་མི་
འདོད་པ་སྐྱུབ་ཅིང་འཕེན་པའོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ལ་གསུམ། སྐྱུབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་། མི་འཕེན་པ་དང་། དབྱེ་
བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་(སྐྱུབ་བྱེད་འཕེན་པ)ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། བརྗོད་གན་
སྐྱུབ་དག་འཕེན་པའི་འཐད་པ་དང་། ཐལ་པའི་དག་ལས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཚུལ་
འོ། །

༡ <<བགྲིས་>> དབྱེ། <<རང་>> ལྟ།

དང་པོ་(མཚན་ཉིད)ནི།

ཙ་བ།

སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཚོས་གསུམ་ལྡན། །

ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་ལ་སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྲུར་དང་། སུན་འབྲིན་གྱི་ཐལ་
འགྲུར་གཉིས་ལས། སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཐལ་བ་གང་
ཉགས་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་སྐྱབས། འབྲེལ་བ་ཚད་མས་བྱུང། དམ་
བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བའི་ཚོས་གསུམ་ལྡན་ནོ། །

གཉིས་པ་(བརྗོད་ཀྱི་སྐྱབ་དག་འཕེན་པའི་འཐད་པ་)ནི།

ཙ་བ།

དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་དག་མིན་ཡང་། །

བརྗོད་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད། །[༣༩]

སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་གིས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་དག་མིན་ཡང་བརྗོད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བར་སྟོན་པའི་སྐྱབ་
པའི་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(ཐལ་བའི་དག་ལས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རྒྱལ་)ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་
དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་པ་)ནི། ཐལ་བའི་འབྲེལ་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཕེན་
མོད། འུགས་ཚོས་ཐལ་བའི་དག་གང་གིས་འཕེན་ཞེན།

ཙ་བ།

ཁ་ཅིག་ཐལ་བའི་ཚོས་བརྗོད་པས། །

སྐྱབ་བའི་དག་ཉིད་འཕེན་ཞེས་ཟེར། །

ཁ་ཅིག་ ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་ཏུ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ཐལ་བའི་ཚོས་
བརྗོད་པས་སྐྱབ་བའི་དག་གི་སྟོགས་ཚོས་ཉིད་འཕེན་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཙ་བ།

ཐལ་བའི་དག་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི། །

སྟོགས་ཚོས་འཕེན་ན་སྟོར་བ་འདིག ། [༤༠]

ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་བརྗོད་བའི་དག་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོགས་ཚོས་འཕེན་
བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐལ་བའི་དམ་བཅའི་དག་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོགས་ཚོས་
འཕེན་ན་སྐྱབ་བའི་ཐལ་འཕྲུར་ཡང་དག་གིས་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བརྗོད་མི་རིགས་
བ་བརྗོད་དགོས་པས། སྟོར་བ་ཡང་དག་འདིག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་(རང་གི་ལྷགས་)ནི།

ཙ་བ།

ཐལ་བའི་དག་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི། །

དོན་འཕེན་རི་ལྟར་བརྗོད་བཞིན་མིན། །

ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོགས་ཚོས་འཕེན་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
སྐྱབ་བའི་ཐལ་བའི་དག་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དོན་འཕེན་ཡང་། ཚིག་རི་

ལྷ་བརྒྱུ་ལ་བཞེན་འཕེན་པ་མེན་པའི་བྱིད། འཕེན་པའི་ཆེ་ཡང་མེ་མེད་ན་དུ་བ་
མེད་དེ་དཔེར་ན་ཆུ་སྐྱེད་བཞེན་དུ། ལ་ཡང་མེ་མེད་དུ་ཁས་སྦངས་སོ། །བརྗོད་པར་
བྱའོ། །

གཉིས་པ་(སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པ)ནི།

ཙ་བ།

ཡང་དག་ཐལ་བ་བརྗོད་མི་འཕེན། །[༧]

སུན་འབྱེན་གྱི་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཡང་དག་གི་ཐལ་བ་གང་
ཞིག་བརྗོད་ན་ཚུལ་གསུམ་མི་འཕེན་པའོ། །

གསུམ་པ་(དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ)ལ་གཉིས། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་གྱི་དབྱེ་བ་
དང་། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་(སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་གྱི་དབྱེ་བ)ནི།

ཙ་བ།

རང་བཞེན་འབྲས་བུ་མཚན་ཉིད་དེ། །

མི་དམིགས་གསུམ་གྱིས་སྐྱབ་མི་འཕེན། །

ལྷག་མ་ཡང་དག་གཏན་ཚིགས་ཀུན། །

སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །[༨]

ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་ལ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དངོས་
སུ་རང་བཞེན་མ་དམིགས་པ་དང་། དངོས་གྱི་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་དང་། འོག་

སྐྱོག་ཤལ་དང་མི་ལྡན་པས་བ་ལང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་
མཚན་ཉིད་དེ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་ལ། ལྷག་མ་
ཡང་དག་པའི་ཐལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་དབྱེ་བ་)ལ་རང་རིག་^༡འཕེན་པ་དང་། གཞན་རིག་
^༢འཕེན་པ་གཉིས་ལས།

ཙ་བ།

བསྐྱོག་པ་རང་རིག་^༣འཕེན་པ་ལ། །^༤

ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་བསྐྱོག་པ་རང་རིག་^༥འཕེན་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། གཞི་དེ་
དང་དེར་མེ་དང་གང་རིག་གཉིས་པལ་ཚུན་འགོག་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་པ་གཅིག་གིས་
གཅིག་འཕེན་ལ། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་གྱིས་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་
གཞན་འཕེན་པ་དང་། བ་མོའི་རིག་པ་དང་ཚུན་གྱི་མེ་གཉིས་གཅིག་གིས་ཅིག་
ཤོས་འགོག་པ་ཁྲབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་ཁྲབ་བྱེད་དམིགས་པས་འགལ་དམིགས་དེ་
ཉིད་འཕེན་པ་དང་། གང་འབྲས་སྐྱུ་ལོང་བྱེད་དང་དུ་བ་གཉིས་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་
འགོག་པ་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པས་འགལ་དམིགས་དེ་ཉིད་འཕེན་

༡ <<བགྱིས་>> <<ལྡེ་>> <<རྟོར་>> རིག<<ཞ>> རིགས།
༢ <<བགྱིས་>> <<ལྡེ་>> རིག<<ཞ>> <<རྟོར་>> རིགས།
༣ <<ལྡེ་>> བ་རང་རིག<<རྩ>> བས་རང་རིགས། <<ཞ>> <<རྟོར་>> བ་རང་རིགས།
༤ <<ཞ>> <<རྟོར་>> ལ། | <<ས>> <<ལྡེ་>> <<བོད་>> བཞི། །
༥ <<བགྱིས་>> རིག<<རང>> རིགས།

བ་དང་། འཛིག་པ་སྤྱི་མ་འབྲུང་གི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་བཅས་དང་འཛིག་དེས་གཉིས་གཅིག་
རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཅིག་ཤོས་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་པའི་བྲུབ་བྱེད་འགལ་
དམིགས་གྱིས་འགལ་དམིགས་དེ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་། གང་རེག་དང་ཅ་རྣམ་གྱི་མེ་
གཉིས་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པ་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྲུབ་བྱ་
དམིགས་པས་དེ་ཉིད་འཕེན་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དཔེ་ལྡན་པ་འདི་རྩལ་ཟད་
ཚྱོགས་མ་ཐུན་ཅམ་མ་གཏོགས་ཐལ་བ་གཅིག་བྲུབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་དང་། ཅིག་
ཤོས་འགལ་བྲུབ་དམིགས་པར་སྤང་ངོ་། །དེ་རིགས་མ་ཐུན་འཕེན་པ་ལ་སྐྱོར་བ་ནི།
ཐལ་བའི་རྣམ་བཞག་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་རང་བཟོ་བྱས་ནས་བཅུག་པར་ཟད་གྱི།
དཔེ་ལྡན་པ་ནི་གང་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་བྱས་པ་ཐ་མ་དང་། ཚ་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་བྱས་པ་
ཐ་མ་གཉིས་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་པ་འབྲས་བུ་དང་
འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པས་དེ་དང་རིགས་གཞན་དེ་ཉིད་འཕེན་པའོ། །རང་རྒྱུད་ལ་
དེ་མི་རུང་བར་སྤང་བཀག་གུང་། གཞན་གྱི་ཁས་སྤངས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐལ་
འབྲུང་ལ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཙ་བ།

གཞན་རིགས་འཕེན་པ་བཅུ་ལྷག་¹ཡོད། །

འདོད་བརྗོད་མི་འདོད་སྐྱབ་པ་མེད། །

གཞན་རིགས་¹འཕེན་པ་བཅུ་ལྷག་ཡོད་དེ། འབྲས་རྟགས་དང་རྒྱ་མ་དམིགས་

1 <<འདོད>><<ལྷེ>><<ཞ>> ལྷག <<ས>><<ཉོང>> བཞི།
2 <<རང>> རིགས།

པའི་ཐལ་བས་སུ་ཚུན་འཕེན་པ་གཉིས་དང་། མེ་དང་བ་མོའི་རེག་པ་སུ་ཚུན་
འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་དང་། འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། ཏུ་
བ་དང་བ་མོའི་རེག་པ་སུ་ཚུན་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་
དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱེད་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། མེ་དང་ཟླ་
འབྲས་སྤྱི་ལོང་བྱེད་སུ་ཚུན་འགོག་པ་རྒྱ་འགལ་དམིགས་དང་རང་བཞིན་དང་
འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། ཟླ་རེག་དང་ཏུ་བ་གཉིས་སུ་ཚུན་
འགོག་པ་རྒྱ་འགལ་དམིགས་དང་། འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། སྤྱི་ལོང་
བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་མེ་གཉིས་སུ་ཚུན་འགོག་པ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་དང་རྒྱ་
འགལ་དམིགས་གཉིས་དང་། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཐལ་བ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་
དམིགས་པའི་ཐལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་སུ་ཚུན་འཕེན་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཐལ་བ་དང་ཁྱབ་
བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་བ་གཉིས་དང་། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པས་ཤིང་ཏུ་
ཐལ་བས། ཤིང་མེད་ཀྱིས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་
རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སུ་ཚུན་འཕེན་
པ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིང་།”

གསུམ་པ་(ཚོད་པ་སྤང་བ)ལ་ཚོད་པ་ནི།

ཙ་བ།

༡ ཤོག་ ༣༣༠ རོས་འཛིན་ལྟར་ “ཐལ་འགྲུར་ལྟར་སྤང་”ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཅིག་འདིར་ཡོང་དགོས་པ་ལས་སྤྱད་དཔེ་རྣམས་སུ་མི་
སྤང་བས་ < <རང་>> ནང་། “གཉིས་པ་ཐལ་འགྲུར་ལྟར་སྤང་བ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། (ཙ་བར་)འདོད་བརྗོད་མི་
འདོད་བསྐྱབ་པ་མེད། ཐལ་བ་ལྟར་སྤང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ལས་སྤངས་ཀྱི་རྟགས་ལ་མི་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱེད་ཕེན་པ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་
བཞེ། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འགལ་ན་ཁྱབ་པ་མེད་པ་དང་། མ་རིས་ནས་ཁྱབ་པ་མེད་པ་དང་། འདོད་བས་ལན་ཐེབས་པ་བཞིནོ། །” ཞེས་པ་ལས་
དོན་མ་ཁྱེན་པར་འཚལ།

ཁས་སྐྱངས་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་ནི། །

གཏན་ཚིགས་བཞི་བ་སྲིད་པར་འགྱུར། །[༧༩]

ཁས་སྐྱངས་ཉགས་སུ་མི་རུང་ན། །

ཐལ་བས་སྐྱབ་བ་མི་འཐད་ལོ། །

ཅུ་སྟེགས་བྱེད་ཁ་ཅིག་གཞན་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་བ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་ནི་
གཏན་ཚིགས་བཞི་བ་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་གྱི་ཁས་སྐྱངས་ཉགས་སུ་མི་རུང་
ན། གཞན་གྱི་ཁས་སྐྱངས་ཉགས་སུ་བཞོད་ནས་བ་རོལ་པོ་མི་འདོད་པའི་དོན་ཐལ་
བས་སྐྱབ་བ་མི་འཐད་ལོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ།

གཞན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ལ། །

ཐལ་བས་སྐྱབ་བ་སྐྱོན་ཡོད་མིན། །[༧༧]

གཞན་གྱི་ཁས་སྐྱངས་ཉགས་སུ་བཞོད་ནས་བ་རོལ་པོ་མི་འདོད་པའི་དོན་སྐྱོ་
དོར་སྐྱབ་ཅིང་འཕེན་བ་ཉགས་མ་ཡིན་ཡང་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། བྱེ་བྲག་པས། བ་
ལང་གི་སྐྱི་གསལ་མཐའ་དག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཕྲོ་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བར་
གཞན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ལ། དེ་ཁས་སྐྱངས་ན་མི་འདོད་པའི་དོན་སྐྱི་དུ་མར་
འདོད་དགོས་པར་འདུག་སྟེ་ཁས་སྐྱངས་སྲ་མ་འདོད་”འའི་ཆེད་དུ་སྐྱོ་དོར་ཐལ་

༡ <<བགྱིས་>> + འདུག་སྐྱུ་ཏུ་ཁས་སྐྱངས་སྲ་མ་འདོད།

བས་སྐྱབ་བ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པ་མེན་པའི་སྤྱིར། ཐལ་བ་འདི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་བ་
ཡིན་པས། རྒྱབ་བ་སྤི་ཚོལ་གྱི་ཚད་མས་བྱབ་དགོས་ལ། རྗེ་བྲག་པའི་རོར་རྒྱབ་བ་དེ་
ཚད་མས་བྱབ་ན་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཚོས་ཅན། རྗེ་བྲག་པའི་རོར་དུ་མར་ཐལ། རྗེ་བྲག་
པའི་རོར་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་ཅིག་ཆར་འཕོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་པའི་སྤྱིར།
འདོད་ན། མི་འདོད་པ་འཕེན་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྒྱབ་བ་མེད་དེ། བྱས་ན་མི་
རྟག་པས་རྒྱབ་བ་གང་ཟག་དེས་ཚད་མས་བྱབ་ཀྱང་། གང་ཟག་དེའི་ཚད་མའི་རོར་
བྱས་བ་ཡིན་ན། དེའི་ཚད་མའི་རོར་མི་རྟག་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལན་འདེབས་ཚུལ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་བ་དང་། རང་
གི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་(གཞན་ལུགས་དགག་བ་)ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཅ་བ།

ཐལ་འགྱུར་ལན་ནི་སྐོ་གསུམ་ཞེས། །

ཁ་བ་ཅན་པ་དེ་སྐད་སྒྲ། །

ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ནི། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ། རྒྱབ་བ་མ་གྲུབ། འདོད་ཅེས་
སྐོ་གསུམ་ལས་གཞན་མི་སྲིད་ཅེས་ཁ་བ་ཅན་པ་རྣམས་དེ་སྐད་སྒྲའོ། །

དེ་དགག་བ་ནི།

ཅ་བ།

འགལ་དང་མ་ངེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །

འདོད་ན་རྟུ་སྒྲུང་གཉིས་སུ་འགྲུང། [༤༥]

དེ་མཐར་གཏན་ཚིགས་རྟུ་སྒྲུང་ཀྱུ་བ། །

མ་གྲུབ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་འགྲུང། །

འགལ་བ་དང་མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་གཏན་ཚིགས་རྟུ་སྒྲུང་གཅིག་ཏུ་འགྲུང་བར་ཐལ། རྒྱབ་པ་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚེ། རྒྱབ་པ་འགལ་བ་དང་། མ་དེས་པའི་རྫོག་གཉིས་མེད་པར་རྒྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེབས་པའི་སྲིད། འདོད་ན། རྟུ་སྒྲུང་གཉིས་སུ་འགྲུང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་མཐར་གཏན་ཚིགས་རྟུ་སྒྲུང་ཀྱུ་བ་མ་གྲུབ་པའི་རྟུ་སྒྲུང་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་འགྲུང་བར་ཐལ་ལོ། །

ཅུ་བ།

མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་འབྲེད་ན་མཚུངས། །

ཡང་ན་འགལ་ལ་དེ་འཇུག་འགྲུང། [༤༦]

མ་གྲུབ་པ་ལ་རྟུ་སྒྲུང་མ་གྲུབ་པ་དང་རྒྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་འབྲེད་ན། རྒྱབ་པ་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚེ་ཡང་རྒྱབ་པ་མ་དེས་པ་དང་། རྒྱབ་པ་འགལ་བ་གཉིས་དབྱེ་དགོས་པ་མཚུངས་པའི་སྲིད། རྒྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་གཅིག་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ན་འགལ་བའི་ཐལ་འགྲུང་ལ་རྒྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་རྟུ་སྒྲུང་གཉིས་སུ་བཞེད་ནས་རྟུ་སྒྲུང་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་རྟུ་སྒྲུང་། རྒྱབ་པ་རྟུ་སྒྲུང་པ་ལ་སྲིད་པར་བྱུགས་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་མཐུན་

སྤྱོད་མ་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་མ་གཉིས་གང་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་པ་ཅན་མ་ངེས་བར་
འགྲུང་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(རང་གི་ལུགས་)ལྟེ།

ཙ་བ།

དེས་ན་མཁས་པས་ཐལ་འགྲུང་ལན། །

རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྣོ་བཞིས་གདབ། །

དེས་ན་མཁས་པས་ཐལ་འགྲུང་གྱི་ལན་ལ། ལྷབ་པ་འགལ། མ་ངེས། རྟགས་
མ་གྲུབ། འདོད་པ་གྲུབ་པ་དང་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྣོ་བཞིས་གདབ་པར་བྱ་སྟེ། ལན་
གྱིས་བརྗོད་པར་བྱས་ན་ལན་འདེབས་རིགས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་གངས་མང་
ཅུང་དགོས་བྱས་མེད་པའི་སྤྱིར།

ཙ་བ།

ལན་གྱིས་བརྗོད་པར་མི་བྱས་ན། །

དེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་དམ་པའི་ལུགས། [༤༥]

ལན་གྱིས་བརྗོད་པར་མི་བྱས་ན་ཡང་། ཁྲི་བ་དང་། འཁོན་¹འཛིན་དང་།
བདག་བརྗོད་གཞན་སྟོན་སོགས་གྱིས་རིག་པ་སྤུབ་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལན་
གྱིས་བརྗོད་མི་བྱས་ན་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་
སྟེ་བོ་ངན་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཚོད་པ་སྐྱ་བ་ཁ་ཅིག་རང་འདོད་སྤྲུབ་པའི་

༡ <<བགྱིས་>> <<རང་>> ཁོན།

ཐལ་འགྲུང་ལ་སྐྱོ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ། པ་རོལ་
པོས་དེ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་བཏབ་ན། སྐྱ་སྐྱ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སྐྱེས་
ནས། རྒྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་འདེབས་པ་ཡང་འདྲིའལ་གསུངས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལྟར་དེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ཡང་། རྩོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པས་སུན་
འབྲིན་མི་རིགས་པར་འགྲུང་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་ཀྱུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
རྒྱབ་པ་འགལ་བ་དང་མ་དེས་པའི་ལན་ཀྱི་དོགས་པ་མེད་ལ། ཐལ་བ་ཁས་སྐྱོངས་
ཡིན་ན་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ། རྟགས་སུ་མ་གྲུབ་ཅེས་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་
པ་བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །

དོན་བསྐྱུ་བ་ནི།

ཅ་བ།

དེ་ལྟར་སྐྱབ་དང་སུན་འབྲིན་གྱི། །

རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་གིས་ཤེས། །

མཁས་པ་དེ་ནི་རྫོགས་པ་ཡི། །

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདྲིན། །[༧༤]

དེ་ལྟར་གཞན་དང་ཚོད་པ་དང་། གཏུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འདྲིན་པའི་ཆེ་སྐྱབ་པ་དང་
སུན་འབྲིན་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱབ་པ་དང་སུན་འབྲིན་གྱི་ཚུལ་ལ་
མཁས་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་གིས་ཤེས་པའི་མཁས་པ་དེ་ནི་རྫོགས་
པ་ཡི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདྲིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་ནས་སྐྱབ་པ་
སྐྱར་ལེན་པར་འདོད་པ་དག་རིགས་པའི་རྣམ་བཞག་ལ་མཁས་པར་བྱེད་མི་དགོས་

སའི་སྐྱེ་བོ་ངན་སའི་ལུགས་ལེགས་བར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྐྱུས་པ། ཐར་སའི་
ལམ་ལ་འབྱུག་སར་འདོད་ས་ཡི། །གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་སའི་མཁས་བ་དག །སྐྱུ་བ་
དང་སུན་འབྲིན་ཚུ་ལ་ལ་མཁས་བ་ཡིས། །གཞན་རྒྱུད་ཐེ་ཚོམ་མཐའ་དག་བསལ་
བར་བྱ། །བསྐྱེ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་བ་ལེ་འུའི་མཚན་བསྟན་བ་ནི།

ཙ་བ།

ཚད་མ་རིགས་སའི་གཏེར་ལས་གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དབག་པ་
བརྟག་སའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའོ། ། །།

ཚད་མ་རིགས་སའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་བཤད་སའི་སྟོང་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དབག་པ་བརྟག་སའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་ལེ་འུ་
བཅུ་གཅིག་སའི་འབྲེལ་པའོ། ། །།

གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་བྲིན་སའི་བྱ་བ་ལ་དུག་བསྟན་བཅོས་ཚོམ་པར་སྐྱོ་
ཞིང་རུས་སའི་རྒྱ་མཚན་དང་། སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་སའི་འབྲེལ་པ་ཚོམ་རུས་
སའི་རྒྱ་མཚན་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་
བྱས་སའི་ཚུལ་དང་། དགེ་བ་བསྐྱོ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་སའི་མཚན་ཡོན་
ཏན་དང་བཅས་པའོ། །

དང་པོ་(བསྟན་བཅོས་ཚོམ་པར་སྐྱོ་ཞིང་རུས་སའི་རྒྱ་མཚན་)ནི།

ཙ་བ།

སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་རྣམས་སྲུ་ཡང་དང་ཡང་། །

མཁས་བ་མཁས་བ་རྣམས་ལ་སྡོན་སྦྱངས་བས། །

ཆེ་འདིར་ལན་རེ་རྒྱང་རེ་ཐོས་ཅམ་གྱིས། །

གཞུང་ལུགས་^༡ གུན་ཤེས་གུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ། །

གུན་དགའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་སོས། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་
བཅོས་མཐའ་ཡས་བ་ཚོམ་ལུས་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བ་རྣམས་སྲུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་
མཁས་བ་དང་མཁས་བ་རྣམས་ལ་ཞེས་སམ། མཁས་བའི་ནང་གི་མཁས་བ་རྣམས་
ལ་སྡོན་སྦྱངས་བས། ཆེ་འདིར་ལན་རེ་དང་རྒྱང་རེ་ཐོས་བ་ཅམ་གྱིས་མདོ་སྐབས་གྱི་
གཞུང་ལུགས་གུན་ཤེས་བའི་སྦྱིར་རོ། །

གཉིས་བ་སྐྱེ་བ་དུན་མདོ་དང་བཅས་བའི་འགྲེལ་བ་ཚོམ་ལུས་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

ཙ་བ།

འོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་འོགས་སྤང་གྲགས་བའི་གཞུང་། །

མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་དེ་འགྲེལ་དང་བཅས་རྣམས། །

ལེགས་བར་རྟོགས་ཤིང་རྟོག་གི་འཛུལ་ཤེས་ནས། །

ཡང་དག་རིགས་མཚོག་རིགས་བའི་གཏེར་འདི་བསྐྱབས། །

སྦྱིར་གསུང་རབ་སྦྱིའི་དགོངས་འགྲེལ། གཙོ་བོར་མཛོན་བའི་སྡེ་སྡོད་གྱི་
དགོངས་འགྲེལ། སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་བའི་འགྲེལ་བ་ཡང་དག་བའི་རིགས་བའི་
མཚོག་སྡོན་བའི་རིགས་བའི་གཏེར་འདི་བསྐྱབས་ཤིང་། དེ་སྦྱར་བྱེད་བའི་རྒྱ་མཚན་

༡ <<ཐོད>><<རང>> ལུགས། <<ས>> ལུགས།

ཡོད་དེ། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྟོགས་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་
རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་སྟོགས་སྦྱང་དང་། ཚེས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་མདོ་དང་རྣམ་འབྲེལ་
དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་། རང་སྟོགས་
སྦྱུང་བ་དང་། གཞན་སྟོགས་སུ་བ་འབྲེལ་པའི་རྟོག་གཤེ་རྒྱལ་ཤེས་ནས་བཅས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རྟོག་གཤེ་ལ་འཛོག་རྒྱལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་དེ་ལྟར་དུ་མངོན་ནོ། །

གསུམ་པ་(བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བྱེད་ལས་)ནི།

ཅ་བ།

ཐུབ་པ་སེར་སྐྱ་ཀྱང་མིག་པ་དང་འུག་པའི་བྱ། །
མཁའ་ལོ་ས་ཅན་དང་རྩ་རོལ་མངོས་པའི་གཞུང་འཛིན་པ། །
ཐོས་སྟོགས་པ་དང་གངས་རིའི་ཁོད་གནས་སྐྱ་རྣམས་ཀྱི། །
རྟོག་གཤེ་ངན་འཛོམས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་བྱས་སོ། །

བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་བྱས་པ་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཉི།
གཞན་གྱི་སྡེ་བ་དང་། རང་གི་སྡེ་བ་ཐོས་སྟོགས་པ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དང་། གངས་རིའི་
ཁོད་ན་གནས་པའི་རྟོག་གཤེ་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་གཤེ་ངན་པ་འཛོམས་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་
པའི་སྡེ་བ་གཞན་སྡེ་ནི། ཐུབ་པ་ཡང་སྟོང་སེར་སྐྱ་ལ་སྟོན་པར་འཛིན་པའི་གངས་ཅན་
པ་དང་། ཀྱང་མིག་པ་ཁྱུང་བའུག་ལ་སྟོན་པར་འཛིན་པའི་རིག་བྱེད་པ་དང་། འུག་པ་
ལ་སྐྱར་འཁྲུལ་ནས་ཆིག་དོན་བྱུག་རྟེན་པར་འདོད་པ་འུག་པའི་བྱ་བྱེ་བྲག་པ་དང་།
ཟད་བྱེད་པ་ཞེས་སམ། མཁའ་ལོ་ས་ཅན་གཅེར་བྱ་བ་དང་། ཆེ་འདི་ཁོ་ནར་ཟད་པ་རྩ་
རོལ་མངོས་པའི་གཞུང་འཛིན་པ་རྒྱང་པན་པ་སོགས་རྟོག་གཤེ་སྡེ་བྱ་རྟེས་འབྲང་དང་

བཅས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ལ་རྟོག་གོ་བ་ཞེས་པ་འདི། ཅུ་བའི་སྟོན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མངོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོག་བཏགས་འབའ་ཞིག་གིས་གྲུབ་མཐའ་འདོག་པ་རྗེས་
འབྲང་དང་བཅས་པ་ལ་གྲུའོ། །

བཞི་པ་(གང་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྗང་གྲུས་པའི་རྩལ་)ལ་གཉིས། བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་
བསྟེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། བསྟེན་བཅོས་རི་ལྗང་གྲུས་པའི་རྩལ་ལོ། །

དང་པོ་(བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་བསྟེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་)ནི།

ཅུ་བ།

སློ་ཡི་རྒྱས་པ་རྒྱུ་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་མ་རྟོན་ཅིང་། །
ཉིན་དང་མཚན་དུ་འབད་པ་གྲུས་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་སྟོགས་རེ་
དམིས་མ་ཕྱིན། །

རྟལ་ཏུ་བཅོན་པས་ཉིང་འཛིན་བསྐྱབས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དགྲེས་པའི་ལམ་
ལས་ལོལ། །

སྟོགས་དུས་སྟེ་པོ་ཚོག་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་སོམས་ལ་མཁས་
པ་བསྟེན། །

སྟོགས་དུས་ཀྱི་སྟེ་པོ་ཚོག་ཤེས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་
རྣམས་ཀྱང་། ཕྱི་ནང་གི་སྟེན་ལེགས་པར་བསམས་ལ་མཁས་པ་བསྟེན་པར་རིགས་
ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་སློ་ཡི་རྒྱས་པ་རྒྱུ་ཟད་ཡོད་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་
གིས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་མ་རྟོན་ཅིང་། གཞན་དག་ཉིན་དང་མཚན་དུ་འབད་པ་

༡ <<བགྲིས་>> བཞེས།

བྱས་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་སྐོགས་རེ་དཀྱིས་མ་སྐྱེན་པ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་དང་། སྐྱབ་པ་
ཉམས་ལེན་ལ་འབད་པ་ཁ་ཅིག་ཉམ་ཏུ་བཙོན་པས་ཉིང་འཛིན་བསྐྱབས་ཀྱང་། སངས་
རྒྱས་དགེས་པའི་ལམ་ལས་གོལ་བ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་(བསྐྱེད་བཙོན་ཇི་ལྟར་བྱས་པའི་ཚུལ་)ལྟེ།

ཙ་བ།

སྤྱི་བདུན་རིགས་པའི་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ཞེས། །

གན་པོའི་ལུགས་ངན་དོར་ནས་ངས་འདི་བཤད། །

རིགས་པ་མཐུན་པ་དེ་དག་འདི་བཞེད་མོད། །

ལན་མང་ཐོས་ཀྱང་རྒྱན་པོའི་སྐྱོད་ལུལ་མིན། །

སྤྱི་བདུན་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་བཞེན་དུ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་
ལོ། །ཞེས་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པའི་གན་པོའི་ལུགས་ངན་དོར་
ནས། ངས་འདི་བཤད་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་མིན་སྟུན་དུ་ཐེ་ཚོམ་མི་བྱ་སྟེ། བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་མཐུན་པ་དེ་དག་འདི་ཁོ་ན་བཞེན་དུ་
བཞེད་མོད། ལན་མང་དུ་ཐོས་ཀྱང་རྒྱན་པོའི་སྐྱོད་ལུལ་མིན་པས། ཚོགས་གསོག་པ་
དང་། སྐྱབ་པ་སྐྱོང་བའི་སྐྱོན་ལ་འབད་ནས་ཉོགས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དོ། །

ལྷ་པ་(དགེ་བ་བསྐྱོབ་)ལྟེ།

ཙ་བ།

ལེགས་པར་བཤད་པས་སྐོ་གྲོས་མིག་སྤྱེ་ནས། །

ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་རི་བཞིན་ལེགས་བསྟན་པའི། །
དགེ་བ་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད། །
ཐོབ་ནས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་གྱུར་ཅིག །

ལེགས་པར་བཤད་པས་སློབ་མོས་གྱི་མིག་སྤེལ་ནས་ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་རི་བཞིན་གྱི་སྐྱབས་པར་བསྟན་པའི་དགེ་བ་འདི་ཡིས། ཤེས་བྱ་རི་བཞིན་གྱི་སྐྱབས་པར་རི་སྤེད་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཉིད་ཐོབ་ནས། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་སུ་གྱུར་ཅིག

དུག་པ་ (བསྟན་བཅོས་མངོན་པ་པོའི་མཚན་ཡོན་ཉན་དང་བཅས་པ་)ལྟེ།

ཙམ་།

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི། ཡུལ་བྱང་སྟོགས་གྱི་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བ། སྐྱ་དང་། ཚད་མ་དང་། རྩེབ་སྐྱོར་དང་། སྟོན་དག་དང་། ཚིག་གི་རྒྱན་དང་། མིང་གི་མངོན་བརྗོད་དང་ཐ་སྟོན་གྱི་གཙུག་ལག་ནམས་ལེགས་པར་ཤེས་པས། འཆད་པ་དང་། ཚོམ་པ་དང་། ཚོད་པའི་རྒྱལ་ལ་སྐྱོབས་པ་དགེ་བ་ཅན། ཀུན་ལས་བརྟུས་དང་སྤེ་བརྟུན་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཅིང་། ལྷུང་དང་། རིགས་པ་དང་། མན་དག་གི་རྒྱལ་མཐའ་དག་ལ་སློབ་སྦྱང་བ་ཐོབ་པ། ལྷུང་དུ་སྐྱོད་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས། རྩེབ་སྐྱོར་སྦྱངས་ནས་གོ་བདེ་བར་བསྐྱོལ་ཏེ། དཔལ་

ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྐྱར་བཤོ། ། །

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཉེར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅས་འདི་ནི། ཡུལ་གྲང་
 རྩོགས་ཀྱི་རྒྱད་དུ་བྱུང་བ། སྐྱ་དང་། ཚད་མ་དང་། སྤེབས་སྐྱོར་དང་། སྟན་འགྲུ་དང་།
 ཚིག་རྒྱུ་དང་། མིང་གི་མདོན་བརྗོད་དང་། ཐ་སྐྱད་ཀྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་ལེགས་
 བར་ཤེས་པས། འཆད་པ་དང་། ཚིམ་པ་དང་། ཚོད་པའི་ཚུལ་ལ་སྐྱོབས་པ་དགེ་བ་
 ཅན། གུན་ལས་བཏུས་དང་། སྤེ་བདུན་སྲིབ་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་ཅིང་། མདོ་
 དང་སྐགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་། མན་འགྲུ་གི་ཚུལ་མཐའ་དག་
 ལ་སློབ་སྦྱང་བ་ཐོབ་པས། བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་བསྟན་བཅས་པར་མཚན་པ། ཁྱད་པར་དུ་
 རྒྱ་ནག་¹ པའི་རྩོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་གཏུག་པ་ཅན། བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་པར་གྱེད་
 འདོད་པ་དག་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ། སྐྱ་སྐོག་ལ་ཡང་མི་ལྟ་བར་བྱོན་ཏེ་དགེ་བའི་
 རྩོགས་ལ་ལེགས་པར་བཀོད་པའི་སྐོར་ནས། དེའི་གཏུག་བྱ་དང་ཁ་བ་ཅན་པ་མཐའ་
 དག་ལ་སྐྱ་རིམ་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་མཚན་པ། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྗེས་
 སུ་བ་བྱུང་བའི་ལྷ་གྱའི་དགེ་སློང་གུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་
 བས། སྤེབ་²སྐྱོར་སྐྱངས་ནས་གོ་བདེ་བར་བཀོལ་ཏེ། དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་
 ཁང་དུ་སྐྱར་བ་རྣམ་བཤད་དང་བཅས་པ་རྫོགས་སོ། ། །

འགྲེལ་པ་འདི་ལ་བདག་གི་སྐྱ་མ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག་ཆ་འདི་རང་
 འགྲེལ་མིན་ཞེས་བཞག་པར་དཀའ་གསུངས་ཡང་། མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་རྩ་བ་
 དང་འགལ་བ་སྐྱབས་འགར་རྩུང་ཟད་བཏུག་པ་ཡོད་པར་མདོན་པས། རྣོར་བ་མི་

1 <<བགྱིས་>> ག
 2 <<བགྱིས་>> སྤེབས།

འདོད་དུ་མི་རུང་བ་རྣམས་དོར་ལ་འགྲེལ་བ་དང་མཐུན་པར་བྱས་སོ། །

དྲི་མེད་རིགས་པའི་མིག་དང་མི་ལྡན་ཞིང་། །

བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་དམིགས་བྱ་དང་བཟུལ་བ། །

གནས་འདིར་གོམས་འགྲོས་འཁྱོར་བ་མང་མཐོང་ནས། །

རིགས་ལམ་འབྲེད་ལ་འབད་པར་རིགས་པ་ཡིན། །

ཚོས་དང་ཚོས་མིན་འབྲེད་ལ་དབང་བསྐྱར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་པཎ་ཆེན་དེ་
འི་མཐོ་རིས་གནས་སུ་གཤེགས། །ངན་རྟོག་རྟོག་པའི་གཞན་དབང་གྱུར་པའི་མཁས་
རྗེ་མ་རྣམས་འི་སོ་གའི་དུས་ཀྱི་སློལ་སྐྱེ་བའི་བཞེད་དུ་འབྲེགས། །སྟོན་པའི་གསུང་རབ་
དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་བཤད་སྐྱེ་བ་ཁུར་འཛིན་མཁས་གང་ཉིན་མེད་སྐར་མ་
བཞེད་དུ་གྱུར། །རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་བའི་རྗེས་སུ་འཛིན་ཞིང་འགྲོ་ལ་སྐྱབས་པ་བཅེ་བ་ཡོད་ན་
ཐུབ་བཞུན་སླེལ་བར་རིགས། །

གང་གི་མཚུན་པས་གསུང་རབ་ཀྱུན་གྱི་དོན། །

རང་ལུགས་རིགས་པས་ལེགས་པར་བཤད་པ་དང་། །

ལུགས་ངན་རྣམས་པར་འཛིག་པར་མཛད་པ་ཡི། །

སློལ་རྣམས་ལ་གྲུས་པར་བྱས་འཚོལ་སོ། །

ཅུ་འགྲེལ་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་འདི་བཤད་མོད། །

སྐྱེ་བོ་དམ་པའི་བཞེད་པ་རྟོགས་དཀའ་བས། །

གལ་ཏེ་འདི་ལ་ལོངས་པའི་ཚོགས་མཆི་བ། །

ལྷ་མ་ལྷར་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་མཛད་རིགས། །

འདིར་འབད་རབ་དཀར་དགེ་བ་ཅི་ཡོད་དེས། །

ནམ་མཁའི་མཐའ་གཏུགས་ལྷུང་པའི་མ་རྣམས་ཀུན། །

ཡང་དག་རིགས་པའི་མིག་དང་ལྡན་པ་ཡིས། །

ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་ཕྱོད་ཁྱེར་འཇུག་པར་ཤོག །

ཚང་མ་རིགས་པའི་གཉེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་བཤད་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་འདི། ལྷོ་ཕྱོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཅིར་པོ་དག་གིས་ལྷུགས་སྟོན་མེད་འདི་ལོག་
པར་བཤད་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། མདོ་སྐྱབས་ཀྱི་གཞུང་མང་དུ་སྐོས་
པའི་སྐོས་བཅོམ་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་དཀའ་བཅུ་བ་ལྷོ་ཕྱོས་དཔལ་བཟང་དང་། མཁས་
པའི་དབང་པོ་བྲགས་པ་བཟུ་ཤིས་དང་། ས་སྐུ་དཔོན་པོ་ཉེ་མ་རྒྱལ་མཚན་ལ་
སོགས་པ་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་དུ་མས་ནན་ཆེར་བསྐྱལ་ཞིང་། གསུང་རབ་མཐའ་དག་
གི་དོན་ལྷུགས་སྐུ་ཚུད་ཅིང་། འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བྱ་གཅིག་པ་ལྷུང་བཅེ་བ་དང་། ལྷི་
ནང་གི་རྟོན་འབྲེལ་རྣམས་ཚུ་ནང་གི་རྣམ་པའི་གསུགས་བརྟན་ལྷུང་སྐྱབས་སྐུ་ཚུད་
པའི་རྒྱལ་བའི་རིང་ལྷུགས་པ་ཆེན་པོ། དཔལ་ལྡན་ས་སྐུའི་མཚུངས་པ་མེད་པ་རྗེ་
བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་བུ་ལྷོ་ཕྱོས་ཀྱི་ཞལ་སྐྱ་ནས་ལས། སྐྱབས་མཚན་ཉིད་
དུ་མའི་བཀའ་འཛིན་མཐོན་ཤིང་། ལྷུང་པར་དུ་བསྐྱབ་བཅོས་འདི་ལན་དུ་མར་སོས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས། རིགས་པར་སྐྱེ་བ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་འགྲོག་རི་པོ་ཆེ་དགེ་

ལྷན་རྒྱུ་ལ་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་དུ་སྤྱོད་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་སྐོམ་བཅོལ་སྡེ་སྡོད་འཛིན་
པ་རིན་ཆེན་ཚོས་ཀླུ་ལ་ལོ། །འདིས་ཀྱང་ཀླུ་ལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྐོ་ཐམས་
ཅད་ནས་སྤོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་ཀླས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱེད་
བུས་པར་གྱུར་ཅིག ། །།

༄ ཨོ་སྲ་སྟེ། འུམས་བཅེ་འཆི་བ་མེད་པའི་བཅུད་ལེན་གྱིས། །སློ་བོས་ཡང་
ཚོ་དང་བས་མ་ལུས་ཚོས། །རིན་ཆེན་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས། །སླ་
མཁས་ཀླུ་ལ་ཚབ་ཚོས་རྗེའི་ཞབས་ལ་འདུད། །མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བ་
ཀུན། །རྒྱ་དང་བཅས་པ་གཙོ་བོ་བྱེད་རིགས་ལམ་གྱི། །རྫོང་ལམ་ལམ་འབར་བའི་
ལེགས་བཤད་འདི། །ལྷབ་བསྟན་རིན་ཆེན་མངོས་པའི་རྒྱན་དུ་བསྐྱུལ། །དགོ་བས་
འཇུག་གྲུ་སློ་བཟང་ཀླུ་ལ་བའི་བསྟན། །འཆད་ཚོད་ཚོམ་དང་བཤད་སྐྱབ་བྱ་བ་
ཡིས། །འཛིན་ལ་སློ་མེད་སློ་གསལ་མཁས་མང་གིས། །འོར་འཛིན་ཡངས་པའི་ཁྲོན་
ཀུན་ལྷབ་གྱུར་ཅིག །རིགས་གཉེར་དར་རྗེ་ལ་འདི་གསུང་འབྲུམ་ཁོད་དུ་མེད་ཀྱང་
གྲུབ་མཐའ་ཆེན་ལོ་དང་སློ་རིག་སོགས་སུ་ལུང་འཕྲེན་མངོན་པ་མཐོང་ནས་དཔེ་རྒྱན་
ཅུང་བཅད་པར་དཔལ་འཁོར་ཚོས་སྡེའི་མཁན་པོ་མེག་གྱའི་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་
མཚོའི་ཕྱག་དཔེ་ཞིག་རྟེན་གྱང་ཆད་ལྷག་མང་པས། །སྤྱད་ནས་ཀུན་མཁྱེན་སླ་མ་
འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྐྱུན་རས་གྱིས་བཅས་པའི་དཔེ་འཇུག་མེད་རྟེན་པ་
གཞིར་བཞག་སྟེ་དཔལ་ལྷན་བཟ་གིས་འཁྲིལ་གྱི་པར་ཁང་བཟ་གིས་མཐོང་སྟོན་
ནས་པར་དུ་བསྐྱུབས་པའི་ཆེ་ཞུས་དག་པ་དཔྱོད་ལྷན་དགོ་སྟོང་དགོན་མཚོག་རྒྱ་
མཚོ་དང་། དགོ་སྟོང་ཚོས་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་གྱིས་རྒྱ་མཚོན་ཅན་གྱི་པར་གྱང་ཞིག་

ཚད་མ་མེད་པ་གཏེར་གྱི་རྣམ་པ་འདད་ལེགས་པ་འདད་སྦྱིང་པོ།

དགོས་ཚུལ་ལྟར། བཅུན་གཟུགས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་བྲིས་བཤོ།

མདུལ་ལྷ་ཁྱུ་ལུ་གླི། ། །

དཔར་བྱང་སློབ་ཚིག་

། རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
 གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྐྱུང་། །
 ཚོག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
 ཇི་མ་ཡོངས་འཐུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །
 དཔར་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་དཀར་སྤང་བའི་མཐུས། །
 ཡང་དག་ཚོས་གྱི་སྐོ་མོ་སྤོང་ཤག་བརྒྱ། །
 གདངས་ཉེ་རྒྱད་ལྟའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །
 དེས་ལེགས་ཚོར་བྱའི་མཚོན་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག། །

ཅེས་བཤད་ཡང་དེར་དུས་ཡིད་སྦྱབས་གྱིས་རྒྱད་བརྒྱུལ་པའི་སྐོ་མོའི་སྤིག་སྤོང་མི་བཟང་
 པས་གངས་སྤོངས་ཚོས་སྤོང་གྱི་ཞིང་དུ་སྦྱབ་པའི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྤང་བ་ལྟར་གསལ་
 བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་པར་བྱས། འོགས་དང་སྤོགས་ན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མཚོན་
 ཚ་སོགས་གདུག་པའི་གཞོན་འཚོ་གྱུ་ལྟའི་སྤོང་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྤོ་ཀུན་ནས་
 ལྷ་བདོའི་རྒྱད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྗོད་བཤད་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་སྤོགས་ལོད་ཁ་བ་
 ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའི་མེ་རོ་སྤྲར་ཡང་སྤྲར་བཞིན་གསོས་ཉེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་སྤོངས་འདིར་ཡང་
 ལྷ་བའི་བཞེད་དགོངས་ཇི་མ་མེད་བ་དར་རྒྱས་སྤེལ་སྤྲད་དང་། འཛོམ་སྤིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་
 ལ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྤོན་རྣམ་འདྲན་ལྷ་ལྟའི་རིང་ལུགས་སྤོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་
 འབྲེལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། བྱང་བསྐྱེད་སྦྱབ་མཐའ་རིས་མེད་གྱི་གསུང་

རབ་དག་དབར་དུ་སྐྱེན་དང་བསྐྱེན་འགྲུང་གང་ལའང་སྐྱར་ཚོགས་པའི་དགེ་བའི་སྐྱོན་ཚིག་ཏུ་
བྱུང་འདོད་ཀྱི་ཚོས་སྐྱོ་བ་དག་དབར་སྐྱོ་བ་ཟེང་བསྐྱེན་འགྲུང་མཚོས་སྐྱར་བའོ། །།

སྐྱེ་ལོ་༡༠༡༥་ལོར་བཤད་སྐྱེད་ལྷན་འབྲེལ་དབར་སྐྱེན་སྐྱེན་ཚོགས་ཀྱིས་དབར་གཞི་གསལ་དུ་
བསྐྱེན་བ་དགེའོ། །སེམ་མཛད་ལོ། །

ལྷོ་གྲོ་པའི་གསལ་བཤད།

༡༡། སྐྱར་དཔེ་སྐྱར་གྱིས་ལྷོ་དག་བྱས་ཚུལ་ནི། སྐྱར་རིགས་གཉེར་གྱི་ཅ་བ་དང་དར་རྟེན་ག་
ནང་དཔེ་སྐྱར་བྱས་སའི་ཚིག་ཀླམས་ལས་འོར་བཅོས་དགོས་ཤེས་ཀྱི་མ་ཡིག་ཀླམས་གཞུང་ཡིག་
ནས་སྐྱར་སྐྱེ་གཤམ་གྱི་སྐྱར་མཚན་དུ་བཀོད་བ་མ་གཏོགས་དོགས་བ་ཡོད་བ་དང་། གསལ་པོར་
མ་ཚགས་བ་དང་། དག་སྐྱེབ་མི་འཕྲིག་བ་ཡོད་ཀྱང་ཅུང་ཟད་གོ་རྒྱ་ཡོད་པའི་རིགས་ཀླམས་རང་
སོར་བཞག།

གཉིས་པ་ཀྱེ་བྱག་ཏུ་ཅ་བ་ལ་དཔེ་སྐྱར་གྱིས་ལྷོ་དག་བྱས་ཚུལ་ནི། འདིར་བལ་ལུལ་དུ་ས་སྐྱ་
རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྐྱོབ་གཉེར་ཁང་གིས་ལོ་ཁ་ཤས་གོང་སློབ་མྱེད་དུ་བཅུག་པའི་ས་སྐྱའི་
གཤམ་ཚེན་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་སུ་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཉེར་གྱི་དབར་ཅ་
འདི་ཅ་བའི་མ་དཔེར་འཛོག་འོན་ཀྱང་དར་རྟེན་གཤམ་ས་སྐྱོར་འཚར་བའི་འོང་སྐྱར་དུ་དེའི་ནང་
ཅ་བའི་ཚིག་འགྲེལ་མ་དཔེའི་ཅ་ཚིག་དང་མི་མཐུན་པའི་སྐྱབས་ཤེ་དཔེ་སྐྱར་བྱས་སའི་དཔེ་གཞན་
ནང་གི་ཅ་ཚིག་ཀླམས་གཞུང་ཡིག་ཏུ་བཀོད་ཡོད། ཚོས་རྗེ་ས་བཏ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་གཉེར་
རང་འགྲེལ་དུ་ཅ་ཚིག་མཐའ་དག་བཀོད་བར་མཛད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཏེ་རྒྱལ་
ཚབ་རྗེས་རང་འགྲེལ་དུ་བཀོད་པའི་ཚིག་དེ་དག་ལ་ཚིག་འགྲེལ་མཛད་དམ་སྐྱེལ་ནས་རང་འགྲེལ་
དབར་མ་མི་འབྲ་བ་གསུམ་དང་ཡང་དཔེ་སྐྱར་གྱིས་ལྷོ་དག་བྱས། དེ་སྐྱར་བྱས་ཚུལ་ནི་སི་ཁོན་མི་
རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་གི་དབར་གཞིར་བྱས་པའི་རིགས་གཉེར་ཅ་འགྲེལ་ཁོད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དཔེ་
སྐྱར་མའི་མཚན་ཡིག་གཞིར་བཟུང་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་དགེ་སོགས་རིགས་གཉེར་དབར་གཞན་

གསུམ་དངོས་སྤྱི་མ་རྟེན། ལྷུང་དཔེ་སོ་སོའི་བསྐྱུས་མིང་ནི།

བསྐྱུས་མིང།	ལྷུང་དཔེ་དོན་འདྲི་ན།
<<མ་>>	མ་བའི་མ་དཔེར་བཅོལ་བའི་ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་གིས་ བསྐྱེད་པའི་ཚད་མ་རིགས་གཉེར་གྱི་ཚ་བ།
<<ཚ་>>	ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་དང་། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་འཇུག་ ཁང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཚད་མ་རིགས་གཉེར་གྱི་ཚ་བ་རྣམས་ཁྱད་མེད་དུ་བྱུང་ཚེ། དེ་ལྟར་ དཔེ་གཉིས་པོ་ལ་ཟེར།
<<རང་>>	ལྷེ་དགེ་རྟོག་ཡུལ། ཞ་ལུ་དཔེ་རྙིང་བཅས་གསུམ་གྱི་ཚད་མ་རིགས་གཉེར་རང་འབྲེལ་ རྣམས་ཁྱད་མེད་དུ་བྱུང་ཚེ་དེ་ལྟར་དཔེ་གསུམ་པོ་ལ་ཟེར།
<<བོད་>>	བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་དཔེ་སྐྱུབ་མཛད་པའི་ཚད་མ་རིགས་གཉེར་ གྱི་ཚ་བ། ལྷི་ལོ་༡༠༠༤ དེབ་མེད་༡༧།
<<ལྷེ་>>	ལྷེ་དགེའི་ཚད་མ་རིགས་གཉེར་རང་འབྲེལ།
<<ཞ་>>	ཞ་ལུ་དཔེ་རྙིང་གི་ཚད་མ་རིགས་གཉེར་རང་འབྲེལ།
<<རྟོག་>>	རྟོག་ཡུལ་གྱི་ཚད་མ་རིགས་གཉེར་རང་འབྲེལ།

གསུམ་པ་རྣམས་བཤད་ལ་ཞུ་དག་བྱས་ཚུལ་ནི། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་
ཁང་གིས་ལྷི་ལོ་༢༠༠༢ ལོར་དཔེར་དུ་བསྐྱུབ་པའི་དར་རྟེན་གྱི་དཔེར་མ་འདི་མ་དཔེར་བཅོལ་བའི་
སྤྲེང་གཙོ་ཆེར་དཔེ་གཞན་གཉིས་དང་ཞིབ་སྐྱུར་བྱས་ཏེ་རྣམས་བཤད་ཚིག་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་
དོགས་ས་རྩུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་ན་ཤོག་དོན་དེར་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཞབས་མཆན་དུ་
གསལ། དེ་ལྟར་མིན་པར་དཔེ་སྐྱུར་བྱས་སའི་དཔེ་གཞན་གྱི་ཚིག་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མ་དཔེའི་
ཚིག་ལས་གོ་བ་ལོགས་ཤིག་མེད་པའམ་རྟོག་པར་ཐག་གཅོད་དུ་རྩུང་བའི་ཚིག་ཡོད་ཚད་སྐྱུར་
མཆན་དུ་བཀོད་མེད། དཔེར་མ་སོ་སོའི་བསྐྱུས་མིང་ནི།

བཞི་པ་རྩ་འགྲེལ་སྒྲིབ་ཚུལ་ནི། དར་སྤྲི་ལའི་སྤྲི་ཚང་མ་རིགས་གཉེར་གྱི་ཚིག་རེ་རེ་བཞིན་
 འགྲེལ་བ་རྒྱ་ས་བར་མཛད་ཀྱིས་འགྲེལ་བའི་ནང་དུ་རྒྱ་འགྲེལ་ལྟར་རྩ་ཚིག་དངོས་སུ་མ་བཞུགས་པར་
 བརྟེན་དེར་དུས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་གསལ་བུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྩ་ཚིག་སོ་སོའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་
 དང་། འགྲེལ་ཚིག་སོ་སོའི་ཐད་ཀྱི་རྩ་བ་གང་ཡིན་འོས་བརྒྱུད་དཀའ་བས་ངལ་བ་མི་དགོས་པར་རྩ་
 འགྲེལ་བའི་རྒྱལ་ཏུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཆེད་དུ་དང་པོ་རྩ་བ་དང་གཉིས་པ་འགྲེལ་ཚིག་བཞུགས། རྩ་
 འགྲེལ་མཚམས་གང་དུ་སྒྲིབ་བཞི། སྤྱིར་རང་འགྲེལ་དུ་རྩ་ཚིག་གང་དུ་རྒྱུད་བ་དང་། རྒྱུད་པར་རྣམ་
 བཤད་དུ་ས་བཅད་རྣམས་མཚམས་གང་དུ་གསུངས་པ་ལས་འགྲེལ་བ་མཛད་པ་པོའི་འོས་ནས་
 གཞུང་ཚན་སྲ་ལྷིའི་མཚམས་སྤྱར་གང་དུ་རྒྱུད་བར་དཔོག་ཏུ་ས་བས་དེར་བརྟེན་གཙོ་བོར་རྣམ་
 བཤད་ཀྱི་ས་བཅད་སོ་སོའི་ཐོག་མར་གང་བཟུལ་པའི་རྩ་ཚིག་ཆད་སྟག་མེད་པར་བཞོན་ཡོད།

ལྷ་པ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ས་བཅད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཡིག་རྒྱུད་བརྟུག་ཚུལ་ནི། རྣམ་བཤད་
 འདི་ལ་ས་བཅད་གྲངས་ཉ་ཅང་མང་བ་དང་། ལོང་གི་གཞུང་དུ་རྩ་བའི་ས་བཅད་གཅིག་གི་ནང་ཚན་
 ལ་ཡན་ལག་ས་བཅད་དུ་མ་སློབ་ནས་འོག་ཏུ་གཉིས་པ་ནི་ཞེས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་
 ཚིག་རྣམས་ཀྱིས་ས་བཅད་གང་བརྗོད་པ་ནི། རང་ཅག་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་ཐད་ཤེས་
 དཀའ་བར་སྤང་བས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བརྗོད་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཡིག་རྒྱུད་རྣམས་དེར་སྐབས་ཀྱི་
 ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བཞོན། དཔེར་ན། གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སློབ་གཉན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས།
 ལེ་འུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེ་འུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །ཞེས་ས་བཅད་ཀྱི་མིང་དངོས་སུ་སློབ་ཏེ་
 གཤམ་དུ་མིང་དངོས་སུ་མ་སློབ་པར་དེའི་ཚབ་ཏུ། དང་པོ་ནི་ཞེས་པའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་དང་
 པོ་དང་གཉིས་པ་སོགས་གང་ཡིན་ཀྱི་མིང་དངོས་སུ་བཞོན་པ་དཔེར་ན། གཉིས་པ་(ལེ་འུའི་
 མཚན་བསྟན་པ་)ནི། ཞེས་ཤད་གྲུག་ནང་ཡིག་རྒྱུད་གི་ཚུལ་དུ་བརྟུག་ཡང་། གསུམ་པ་བཤད་པ་
 མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ་དུག་ ཞེས་གསུམ་པ་གང་ཡིན་ས་བཅད་ཀྱི་མིང་གཞུང་དུ་བསྐྱར་སློབ་ཀྱི་
 དངོས་སུ་བཞོན་པ་རྣམས་ལ་ཤད་གྲུག་མེད་པ་རང་སོར་བཞག

སྤྱར་དཔེ་རྣམས་ལ་བལྟས་ནས་གོང་དུ་ས་བཅད་ཅིག་འོག་ཏུ་ཡོད་པར་བཤད་ནས་འོག་ཏུ་

༣ ལྷག་རྟགས་ (+) འི་སྤྱད་མཚན་གྱི་ནང་དུ་སྤྱད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལྷག་
བཤམ་ཡོད་པ་མཚོན་བྱེད་ཡིན།

༤ ཚད་རྟགས་ (-) འི་སྤྱད་མཚན་གྱི་ནང་དུ་སྤྱད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཚད་
བཤམ་མེད་པ་མཚོན་བྱེད་ཡིན།

༥ མཚན་སྟགས་ (:) འི་གཞུང་ཡིག་གི་ནང་དུ་སྤྱད་ཡོད་པ་སྟེ། སྤྱད་གཞི་དང་བྱུང་བ་ལྟའི་
བར་མའི་བར་མན་རྒྱན་ཚེག་གྲིམ་གཉེས་ཡན་མི་འདྲ་བ་བྱུང་སྐབས་མི་འདྲ་བ་དེའི་སྟོན་
དུ་མཚན་སྟགས་དང་མཐར་སྤྱད་མཚན་ཨང་རྟགས་སྤྱད་ཡོད་ཅིང། ཚེག་གྲིམ་མི་འདྲ་
བ་གཅིག་ལ་འི་ཨང་རྟགས་སྤྱད་པ་ལས་མཚན་སྟགས་སྤྱད་མེད།

༦ སྤྱད་རྟགས་ (.....) སྤྱད་མཚན་དུ་སྤྱད་རྟགས་གྱིས་ཚེག་བར་བསྐྱུས་ཏེ་བཤོད་ཡོད།
བརྒྱུད་པ་མཐུག་བསྐྱུ་བ་ལོ། དེ་བཤོད་ཡི་གེ་ཚད་ལྷག་གིས་མཚོན་པའི་ཡིག་འོར་གང་
འཚན་ཞིག་བསྐྱུར་བཅོས་ཞུས་ཡོད་ནའང། སྤྱི་རྣམ་པ་དག་ཅག་ཞུ་དག་གི་ཉམས་སྲོང་སོགས་
ཞན་པའི་ཁར་ལས་ཀ་གང་ཡོད་སྟོབ་གཉེར་གྱི་ཞར་ལ་བཤིས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་སྐབས་ཡིག་འོར་
དང་ཤེས་ཡོན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་འོར་མི་འཚན་པ་ཅི་བྱུང་ལ་ལག་གཉེས་ཐལ་མོ་སྤྱད་ཏེ་དཤོངས་
འགལ་མེད་པར་ཞུ་རྒྱ་བཅས།

བཤད་སྐྱབ་བྱང་འབྲེལ་དཔལ་སྐྱོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་མུང་མོང་ནས།

སྤྱད་རྟགས་རྗེ་ཚེ་ཞུ་རྒྱ།

༡༡། །དེ་གཅོ་མོར་བོད་ཀྱི་ཚོས་རྒྱུད་བཞི་ཀའི་གདན་ས་བཤད་ལྷ་སོགས་ལ་སྟོབ་གཉེར་
གནང་བཞིན་པའི་མཁས་པའི་འདུས་ཚོགས་དང་གཞན་ཡང་སྟོན་པ་དང་དེའི་བསྟན་བསྟོན་མེད་
དུ་རྟོགས་པ་ལ་དོན་གཉེར་བ་ཡོངས་ལ་དམིགས་ཏེ་བརྗོད་བྱ་རང་གི་གཞལ་བྱ་དེས་པའི་ཐབས་
དང་དེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འདྲིན་པའི་ཐབས་གཉེས་ལེགས་པར་བསྟན་པའི་གཞུང་འདི་དཔར་
དུ་བསྐྱབ་པའི་དགེ་ཅ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་བུལ་རིང་

དུ་གནས་པ་དང་དེ་འཛིན་ཀུན་གྱི་གཙུག་ལོན་ཡགོང་ས་སྐྱབས་ལགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་།
སྐྱབས་ཆེ་སྐྱ་མ་བཟོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་རིས་མེད་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་
དམ་པ་རྣམས་སྐྱ་ཆེ་བརྟན་ཅིང་སྐྱགས་བཞེད་ལྷུན་གྱིས་འབྱུང་བར་མ་ཟད། སེར་བྱེས་ལའབ་ཟུར་
བཀའ་འགྲུང་བ་སློབ་བཟང་སྐབ་བསྟན་མཆོག་དང་སེར་བྱེས་ལའབ་ཟུར་སློབ་བཟང་ཆེ་རིང་མཆོག་
དང་ཀོ་སན་ལའབ་ཟུར་ལྷུན་གྱུབ་རིག་གསལ་མཆོག་དང་སྐྱབས་ཆེ་ཆོས་ལྷན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
བཅས་ཁོང་རྣམ་པའི་འཇུག་བྲལ་ཡང་མིད་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷ་ཞལ་མཇལ་བའི་སྐྱལ་བཟང་ལྷུང་བར་
ལྷུང་དུ་འབྱུང་བ་དང་།

གཞན་ཡང་འོག་གི་རེ་ཏུ་མིག་ཏུ་དགོང་པའི་བཀའ་འཛིན་ཅན་གྱི་སྐྱིན་བདག་ཁག་དང་། དེ་བ་
འདིར་དཔེ་སྐྱུར་དང་ལྷ་སྐྱིག་སྐོར་བྱུག་རོགས་གནང་བའི་སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་འཆི་
མེད་ཆེ་རིང་དང་སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་ཆེ་རིང་དོན་རྗེ་རྣམ་གཉིས་དང་། རྫོན་སྤེང་ལ་ལྷ་
དག་པ་བྲ་སྐྱལ་སྐྱུ་བསྟན་འཛིན་འགྲུང་མེད་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དཔེ་དེ་བ་འདིའི་དཔར་རྩ་རང་ཅག་ལ་
འཛིན་ཆེན་པོས་གནང་བའི་བལ་ཡུལ་དུ་ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཆོགས་
མི་རྣམས་ལ་སྐྱགས་ཆེ་ཆེ་ལྷ་རྒྱ་དང་། དེ་དག་གི་གྱི་སྐྱ་ཆེ་རིང་དུ་འཚོ་ཞིང་ཆོས་ཕྱོགས་གྱི་བྱ་བ་
མཐའ་དག་ཡིད་ལ་རེ་བ་ལྟར་འབྱུང་བའི་སློན་འདུན་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

བཤད་སྐྱབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྱབ་ལྷན་ཆོགས་གྱི་དགེ་འདུན་ཟུང་མོང་ནས། བོད་རྒྱལ་ལོ་
༡༩༥༩ ལྷི་ལོ་༡༠༡༥ ཟླ་༡༡ ཆེས་ ༣ ལྷ་བབས་དུས་ཆེན་ཉིན་ལ།

Donor Dedications and Aspirations

Particular Dedications of Sponsors
<p>ཕྱིན་བདག་ལག་ནས་དམིགས་བསམ་ལྱི་བཟོ་ཡུལ།</p> <p>Koh Koh Chwee, Ching Woon Poh, Koh Poh Hong, Koh Guat Lai: May they always take refuge in Buddha, Dharma and Sangha and quickly attain enlightenment</p> <p>སོ་སོ་ཆེ་མི། ཆིང་ལུན་ཕོ། སོ་ཕོ་ཨོང་དང་། སོ་གུ་ཕ་ཏེ་བཅས་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་རྟག་ཏུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བཅད་རྫོགས་བྱང་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག།</p>
<p>Chung QiHan, Chung Zhuohan - May all our pursuits and success be transformed into Dharma and our Bodhicitta and wisdom quickly expand.</p> <p>ཚུང་ལི་ཉན་དང་ཚུང་ཚུའོ་ཉན་གཉིས་ཀྱི་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཚོས་སུ་འགོ་ཞིང་བྱང་སེམས་དང་ཡང་དག་ལྷ་བ་ལྷུང་དུ་སྐྱེས་ཏེ་རྒྱས་པར་ཤོག།</p>
<p>Yang Chong Xiang - For his good rebirth</p> <p>ཡང་ཚོང་སི་ཡང་གིས་སྐྱེ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་ལེན་ཐུབ་པར་ཤོག།</p>
<p>May the holy dharma quickly flourish throughout India in general, and in the state of Kerala in particular.</p> <p>སྐྱིེར་རྒྱ་གར་དང་ཁྱད་པར་ཀེ་ར་ལའི་མངའ་སྡེ་ནང་དུ་དམ་པའི་ཚོས་ལྷུང་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་ཤོག།</p>
<p>May all the sangha be able to keep their vows purely and complete studies without obstacle and gain all realizations on the path</p> <p>གྲུ་པ་དང་ཨ་ནེ་མཐའ་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པར་གནས་ནས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་འོང་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་པར་ལམ་ཀྱི་རྫོགས་པ་མཐའ་དག་རྒྱུད་ལ་ལྷུང་དུ་སྐྱེ་ཐུས་པར་ཤོག།</p>

ལྷོ་ལྷོ་གྲོ་ལོ་གསལ་བཤམ་པ།

<p>Particular Dedications of Sponsors</p> <p>ལྷོ་ལྷོ་གྲོ་ལོ་གསལ་བཤམ་པ་གྱི་བསྐྱོ་ཡུལ།</p>
<p>May all our gurus in general, and in particular Lama Zopa Rinpoche, have long and healthy lives and continue to guide us until we all attain enlightenment.</p> <p>སྐུ་བས་རྗེ་བཟོན་པ་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་པའི་སླ་མ་ཡོངས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་བརྟན་པ་དང་བདག་ཅག་རྗོགས་བྱང་མ་ཐོབ་བར་དུ་ རྗེས་སུ་འཇིག་པར་ཤོག།</p>
<p>May the Holy Dharma flourish far and wide.</p> <p>དམ་པའི་ཚོས་ཕྱོགས་ཀུན་ལ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་ཤོག།</p>
<p>May all the holy wishes of our gurus quickly be actualized.</p> <p>བདག་ཅག་གི་སླ་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་ཐམས་ཅད་ལྷུར་དུ་འགྲུབ་པར་ཤོག།</p>
<p>May all our pure aspirations and wishes be quickly fulfilled.</p> <p>བདག་ཅག་གི་བསམ་པ་དང་སྤོན་ལམ་གྱི་དོན་མཐའ་དག་ལྷུར་དུ་འགྲུབ་པར་ཤོག།</p>
<p>May all of us have health, wealth and peace always.</p> <p>བདག་སོགས་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལ་བར་ཆད་མེད་ཅིང་འཕྲོར་བ་དང་ཞི་བདེ་རྟག་ཏུ་ལྷན་པར་ཤོག།</p>
<p>May the bodhicitta mind be generated in our minds and in the minds of the world leaders, both political as well as religious, especially so in the leaders of China.</p> <p>རང་ཅག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དབུ་འཕྲིད་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་གི་ གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་སྐྱེ་བར་ཤོག།</p>

བཤད་སྐྱབ་བྱུང་འབྲེལ་དཔལ་སྐྱེན་ལྷན་ཚོགས།

Particular Dedications of Sponsors
<p>ལྷན་བདག་ལག་ནས་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྐྱེད་ལུ།</p> <p>May the Amitabha Buddhist Centre Master's Program have the favourable conditions for the seed to sprout.</p> <p>སིང་ག་པོར་ནང་འོད་དཔག་མེད་གྱི་ཚོས་ཚོགས་ལ་སློབ་དཔོན་ཕྱག་ལྷེར་དང་འབྲེལ་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་འཆར་གཞིའི་ (FPMT Master's Program)ལྷུ་གུ་སྦྱེད་བྱེད་གྱི་མཐུན་ཁྱེན་མཐའ་དག་ཚང་བར་ཤོག།</p>

Individual Donor Contributions

Sponsor Details	Amount
ལྷན་བདག་པོས་འདྲིན།	ཞལ་འདེབས།
Anonymous Indian Family from Kerala (ཀེ་ར་ལའི་མངའ་སྡེ་ནས་མི་ཚང་ཞིག་མིང་མེད་པ།)	1,03,000 INR
Choe Khor Sum Ling Dharma Centre, Bangalore ཇོ་ཀོར་ལོ་ར་ཚོས་འཁོར་གསུམ་གླིང་ཚོས་ཚོགས།	1,00,000 INR
Huang Yi Hsiang & Family ལྷུང་ཡི་ཉེ་སིའང་ནང་མི་དང་བཅས།	1,500 SGD
Chu Poh Kok & Family ལྷུ་པོ་ཁོ་ལེ་ནང་མི་དང་བཅས།	1,000 SGD
Tara Melwani ཏཱ་ར་མེལ་ལ་ལྷོ།	1,000 SGD
Sandra Lee སན་ལྷ་ལི།	500 USD
Wee Geok Hua & Family མེ་གི་འོ་ལེ་ལྷུ་ལ་ནང་མི་དང་བཅས།	500 SGD
Ven. Tenzin Namdak དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་ནམ་དག།	21,000 INR
Ven. Tenzin Namjong དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་ནམ་སྦྱང་།	21,000 INR

ལྷོ་ཕྱི་གླིང་གི་གསལ་བཤུན།

Sponsor Details	Amount
ལྷོ་ཕྱི་གླིང་གི་འབྲེལ་བའི་མི་དང་ལྷན་ཁག་གི་སྐོར་ལྟོགས།	ཞུས་འདེབས།
Chua Siew Hua & Family ལུ་ཕ་སི་ཡུ་ལུ་ཕ་ནང་མི་དང་བཅས།	400 SGD
Tan Hwee Li ཐན་ཏེ་མི་ལི།	300 SGD
Kesang Klesen ཀེ་སང་ཀེ་ལེ་སེན།	200 USD
Ven. Gyalten Drolma དགེ་ལྷོ་མ་མ་རྒྱལ་བསྟན་ལྷོ་ལ་མ།	150 USD
Ven. Sarah Thresher དགེ་ལྷོ་མ་མ་སེ་ར་ཐེ་རེ་ཤེར།	100 GBP
Denise Jakobsen ཏེ་ནི་ཟེ་ཇེ་ཁོབ་ཟེན།	200 AUD
Anne, Tony and Natalie Frey མེ་རེ་འི་མི་ཚང།	200 AUD
Huang Shu Min ལུ་ཕང་ཤུ་མིན།	3,000 TWN
Peng Ming Huei & Family ཐེང་མིང་ལུ་ཕེ་ལུ་ཕ་ནང་མི་དང་བཅས།	3,000 TWN
Vitor & Eduardo Deriquehem de Araujo Silva ཕི་བོར་དང་ཨེ་ཏུ་ཕར་ཏོ་ཏེ་རེ་ལེ་ཏེ་མ་དེ་ཨ་ར་ཡོ་སི་ལ་ཤ།	100 USD
Ven. Gyalten Samten དགེ་ལྷོ་མ་མ་རྒྱལ་བསྟན་བསམ་གཏན།	5,000 INR
Angy Heng ཨང་ཇེ་ཏེང།	100 SGD
Chu Siang Peng & Family ལུ་སི་འང་ཐེང་ནང་མི་དང་བཅས།	100 SGD
Chu Yew Peng & Family ལུ་ཡུ་ཐེང་ནང་མི་དང་བཅས།	100 SGD
Huang Yi Ming ལུ་འང་ཡི་མིང།	100 SGD
Tan Seow Kheng & Family ཐན་སེ་ཨོ་ཁེང་ནང་མི་དང་བཅས།	100 SGD
Wong Cheng Kim & Family ཐོང་ཚེང་ཁིམ་ནང་མི་དང་བཅས།	100 SGD
Wong Lai Kuen & Family ཐོང་ལའི་ལུ་ལེན་ནང་མི་དང་བཅས།	100 SGD
Huang Yi Chuan ལུ་འང་ཡི་ལུ་ཤོན།	2,000 TWN

བཤད་སྐྱབ་བྱང་འབྲེལ་དཔལ་སྐྱེན་ལྷན་ཚོགས།

Sponsor Details	Amount
སྐྱེན་བདག་ངོས་འཛིན།	ཞལ་འདེབས།
Huang Chun Roo ལྷུང་ཚུན་རུ།	1,500 TWN
Jason Psarros རྗེ་སོན་ཟ་རོ་སེ།	50 AUD
Agnes Tay & Family ཨེག་ནེ་སེ་ཐེ་ནང་མི་དང་བཅས།	50 SGD
Angeline Tan ཨང་ཇེ་ལིན་ཐན།	50 SGD
Audrey Lee འོ་ལྷེ་ལི།	50 SGD
Carolyn Tan & Family ཁེ་རོ་ལིན་ཐན་ནང་མི་དང་བཅས།	50 SGD
Cecilia Tsong & Family སེ་སེ་ལི་ཡ་ཙོང་ནང་མི་དང་བཅས།	50 SGD
Ching Woon Poh ཆིང་ལུན་པོ།	50 SGD
Choy Cheng Leng ཚོ་ཆེང་ལེང།	50 SGD
Christin Woon ཁེ་རི་སེ་ཉིན་ལུན།	50 SGD
Chung QiHan ཚུང་ཁི་ཏན།	50 SGD
Chung Zhuohan ཚུང་འུའོ་ཏན།	50 SGD
Clayton Ong Pang Giap ཀེ་ལེ་ཐོན་འོང་པང་ཇེ་འཕེ།	50 SGD
Cynthia Khow & Family སིན་མི་ཨ་ཁོ་ནང་མི་དང་བཅས།	50 SGD
Diana Lim Yean Ching ཌི་ཨ་ན་ལི་མ་ལིན་ཆིང།	50 SGD
Ditta Jakob ཌི་ཏ་ཇེ་ཀོབ།	50 SGD
Doris Lim & Kelvin Lee ཌོ་རི་སེ་ལི་མ་དང་ཁེ་ལ་སིན་ལི།	50 SGD
Er Kim Hoe & Family འེར་ཁེ་མོ་ནང་མི་དང་བཅས།	50 SGD
Felynn Chin & Family བེ་ལིན་ཆིན་ནང་མི་དང་བཅས།	50 SGD
Ho Siok Khim & Family ཏོ་སི་འོ་ཁེ་ཁེ་ནང་མི་དང་བཅས།	50 SGD
Hong San Boon & Family ཏོང་སན་བུན་ནང་མི་དང་བཅས།	50 SGD

ལྷན་སྐྱོད་པའི་གསལ་བཤད།

Sponsor Details སྐྱོན་བདག་ངོས་འཛིན།	Amount ཞལ་འདེབས།
John Lin Hui རྫོན་ལིན་ལཱེ།	50 SGD
Julia Koh & Family རྒྱུ་ལི་ཡ་ཁོ་ནང་མི་དང་བཅས།	50 SGD
Kelvin Ong ཁེ་ལོ་ལོན་འོང།	50 SGD
Koh Guat Lai ཁོ་གུ་འཏེ་ལེ།	50 SGD
Koh Koh Chwee ཁོ་ཁོ་ཆེ་ལྷི།	50 SGD
Koh Poh Hong ཁོ་ཕོ་ཧོང།	50 SGD
Lau Geok Chin ལཱེ་གོ་ལོ་ཁེ་ཆེན།	50 SGD
Lim Eng Tze & Family ལིམ་ཨིང་ཅེ་ནང་མི་དང་བཅས།	50 SGD
Lim Hock Chan ལིམ་ཧོག་ཁེ་ཆེན།	50 SGD
Nelson Neo འེ་ལོ་སོན་ནི་འོ།	50 SGD
Ng Goon Por & Chin Bee Yan & Family འེ་དེ་གུན་ཕོར་དང་ཆེན་ཇི་ཡན་ནང་མི་དང་བཅས།	50 SGD
Ng Swee Kim & Family འེ་དེ་སེ་ཁི་ལིམ་ནང་མི་དང་བཅས།	50 SGD
Pang Sze Ing & Family ཕང་སེ་ཨིང་ནང་མི་དང་བཅས།	50 SGD
Priscilia Lim བེ་རི་སི་ལི་ཡ་ལིམ།	50 SGD
Roger Lim རོ་རྫེར་ལིམ།	50 SGD
Sandra Chen & Family སན་ཤྲ་ཆེན་ནང་མི་དང་བཅས།	50 SGD
Saris Kasemsestha & Family	50 SGD
Sean Lee & Family ཤར་ནེ་ལི་ནང་མི་དང་བཅས།	50 SGD
See Ai Wah སི་ཨི་ཤ།	50 SGD

བཤད་སྐྱབ་བྱང་འབྲེལ་དཔལ་སྐྱེན་ལྷན་ཚོགས།

Sponsor Details སྐྱེན་བཤད་ལོ་མཚན་འདི།	Amount ཞལ་འདེབས།
Siok Hian & Family སེའོ་ཁེ་ཉི་འན་ནང་མི་དང་བཅས།	50 SGD
Tan Lay Har ཐན་ལེ་ཏར།	50 SGD
Tan Tien Yit & Family ཐན་ཏི་ཡིན་ཡི་ཏི་ནང་མི་དང་བཅས།	50 SGD
Thomas Jakob ཐོ་མ་སེ་ཇེ་ཁོབ།	50 SGD
Toh Sufen & Family ཐོ་སུ་སེན།	50 SGD
Wong Chee Chiew & Family རོང་ཆེ་ཆེ་ལྷ།	50 SGD
Yang Chong Xiang ཡང་ཚོང་ཅོ་འང།	50 SGD
Shanti Yajnik ཤ་ནི་ཡ་ཇི་ནི་ལེ།	2,000 INR
Chang Su Nui & Family ཆང་སུ་ནུ་སེ་ནང་མི་དང་བཅས།	1,000 TWN
Chen Yu Rong ཆེན་ཡུ་རོང།	1,000 TWN
Dai Shu Mei ཌེ་ཤུ་མེ།	1,000 TWN
Jou Li Tse རྫོ་ལི་ཅེ།	1,000 TWN
Hong Tang Chi & Family རྟོང་ཐང་ཆེ་ནང་མི་དང་བཅས།	1,000 TWN
Huang Su Chun རུ་འང་སུ་ཚུན།	1,000 TWN
Lee Shu Man & Family ལི་ཤུ་མན་ནང་མི་དང་བཅས།	1,000 TWN
Song Chi Shyang རོང་ཆེ་ཤང།	1,000 TWN
Song Hou Ling རོང་ལྷོ་ལིང།	1,000 TWN
Song Ming Yen རོང་མིང་ཡེན།	1,000 TWN
Song Yi Tsong རོང་ཡི་ཅོང།	1,000 TWN
Chen Mau Shan & Family ཆེན་མཉུ་ཤན་ནང་མི་དང་བཅས།	500 TWN
Cheng Jien Hong ཆེང་ཇེ་ཡིན་ཏོང།	500 TWN

ལྷོ་གླིང་གི་གསལ་བསྟན།

Sponsor Details	Amount
ལྷོ་གླིང་གི་འཕེལ་བྱེད་པ།	ཞལ་འདེབས།
Lai Li Ling ལའི་ལི་ལིང་།	500 TWN
Ow Li Shyang ཨོ་ལི་ཤང་།	500 TWN
Wu Chong Yi ལུ་ཚོང་ཡི།	500 TWN

Thank You

Our deepest and most heartfelt gratitude goes to all the kind sponsors who through their generosity have helped this most beneficial project come to its fruition. It is only through their assistance that The Union of Teaching and Accomplishment Publishing Group has been able to make this rare and extremely precious text available to monks, nuns and lay followers of His Holiness the Dalai Lama, who has repeatedly underlined the critical importance of the study of the two truths, four truths, and three objects of valid cognition etc. through the system of Pramana as expounded by the Great Master Dharmakirti and clarified by Sakya Pandita, perhaps Tibet's most historically important scholar of that system. We hope that readers of this significant work will, by gaining a conviction in the Buddhist presentation of the epistemology contained herein, come to find a refuge in the Three Jewels based on reasoning and a profound understanding of their qualities. Through the merit of these virtuous acts of charity, we again humbly request this text's readership to make strenuous prayers not only for the long life and swift accomplishment of all of His Holiness the Dalai Lama's holy wishes, but also that the particular purposes of our kind sponsors quickly come to be realized in accordance with the Dharma.

-The monks of The Union of Teaching and Accomplishment Publishing Group,

Lhabab Düchen, 3 November, 2015

བཤད་སྐྱབ་རྒྱུ་ལོ་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་ལོ་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་

༡ ་ རྒྱལ་ཚབ་ཚོས་ཇི་དང་མ་འཇམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་མཇམ་དཔལ་ལོ་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་ལོ་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་

༢ ་ རྒྱལ་ཚབ་ཚོས་ཇི་དང་མ་འཇམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་ལོ་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་ལོ་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་

༣ ་ རྒྱལ་ཚབ་ཚོས་ཇི་དང་མ་འཇམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་མཇམ་དཔལ་ལོ་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་ལོ་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་

༤ ་ རྒྱལ་ཚབ་ཚོས་ཇི་དང་མ་འཇམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་མཇམ་དཔལ་ལོ་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་ལོ་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་

ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་ལོ་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་ལོ་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་

༡ ་ རྒྱལ་ཚབ་ཚོས་ཇི་དང་མ་འཇམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་མཇམ་དཔལ་ལོ་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་ལོ་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་

༢ ་ རྒྱལ་ཚབ་ཚོས་ཇི་དང་མ་འཇམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་མཇམ་དཔལ་ལོ་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་ལོ་དཔལ་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་

Tibetan-language texts published thus far by The Union of Teaching & Accomplishment Publishing Group

1) Gyaltsab Je's Commentary on Maitreya's Uttaratantra (printed 2013)

- 2) Panchen Lobsang Chokyi Gyaltzen's Debate Between Wisdom and Self Grasping along with its commentary by Tutor Lobsang Jinpa (printed 2014)
- 3) Gyaltsab Je's Commentary on Dignaga's Pramana-samuccaya, called 'An Ocean of Reasoning that Eliminates the Torment of Grasping at Extremes' (printed 2015)
- 4) Sakya Pandita's root-text Treasury of Reasonings on Valid Cognition and its commentary Essence of Excellent Explanations by Gyaltsab Je (printed 2015)

...and some other publications planned for the near future:

- 1) Asanga's root-text Abhidharma-samuccaya and its commentary The Essence of the Ocean of Abhidharma by Gyaltsab Je
- 2) Dharmakirti's root-text A Drop of Reasoning on Valid Cognition and its commentary Treasury of Essential Eloquence by Gyaltsab Je

Your kind contributions - large or small - to support future projects are greatly appreciated and can be made by contacting seraimihouse@gmail.com